

MIN ELSKEDE RELIGION — OG DET STYRENDE RÅD

R.J. FURULI DR.ART

© Rolf J. Furuli 2021
ISBN: 978-82-92978-13-9

Utgitt av:
Rolf Furuli
Stavern
Norge

Bildet på forsiden viser noen bygninger tilhørende Jehovas vitner i Brooklyn, New York.

Originalens tittel: My Beloved Religion — And The Governing Body

Henvendelser kan rettes til forfatteren Rolf J. Furuli:
E-post: rolf.furuli@sf-nett.no

INNHOILDSFORTEGNELSE

INNLEDNING.....	5
BIBELENS RELIGION	14
MIN TRO OG MIN BAKGRUNN	15
DET FINNES BARE ÉN SANN RELIGION.....	18
HVORDAN KAN VI IDENTIFISERE DEN SANNE RELIGION?	19
JEHOVAS VITNERS UNIKE LÆRESETNINGER	21
BIBELENS PROFETIER OG JEHOVAS VITNER.....	45
KAPITTEL 2.....	68
DEN TRO OG KLOKE SLAVE.....	68
DEN NYE OPPFATNING AV JESU «KOMME» VISER AT DET IKKE FINNES NOEN «TRO OG KLOKE SLAVE».....	69
DEN TRO OG KLOKE SLAVE SETT I SIN SAMMENHENG	74
KAPITTEL 3.....	68
DET STYRENDE RÅD.....	91
DET FANTES IKKE NOE STYRENDE RÅD I DET 1. ÅRHUNDRE EVT.....	92
DET STYRENDE RÅD I DET 20. OG 21. ÅRHUNDRE	106
DET NYE SYNET PÅ Å BE OM PENGER.....	136
LOJALITET TIL JEHOVAS ORGANISASJON.....	148
KAPITTEL 4.....	151
DET EKSTREME SYNET PÅ HØYERE UTDANNING	151
SYNET PÅ HØYERE UTDANNING PÅ 1990-TALLET	155
DET NYE SYNET PÅ HØYERE UTDANNING (2005)	158
DISKREDITERING AV KRISTNE SOM SØKER HØYERE UTDANNING	174
UTDANNING OG VÅR SAMVITTIGHET.....	184
KAPITTEL 5	187
BIBELSKE GRUNNER FOR EKSKLUSJON	187
IDENTIFISERING AV DE 11 EKSKLUSJONSGRUNNENE.....	189
DE 11 EKSKLUSJONSGRUNNER SOM FINNES I DE KRISTNE GRESKE SKRIFTER	195
FRA KRISTEN FRIHET TIL AUTORITÆR LOV	199
«Å TREKKE SEG» (DISASSOCIATION) – EN FALSK ANSVARSFRASKRIVELSE .	204
DET STYRENDE RÅDS MANIPULERING AV GRESKE ORD.....	213
DE OVER 100 POTENSIELLE GRUNNENE FOR EKSKLUSJON.....	244
KAPITTEL 6.....	259
DET BIBELSKE GRUNNLAGET FOR EKSKLUSJON	259

HVA SLAGS PERSONER FORTJENER Å BLI EKSKLUDERT	261
AVVISNINGEN AV KRAVET OM AT MINST TO VITNER MÅ BEVISE EN ALVORLIG SYND	265
DET STYRENDE RÅD HAR GITT DE ELDSTE MAKT OVER LIV OG DØD.....	276
DET DÅRLIGE RESULTATET AV Å SKY DEM SOM BLIR EKSKLUDERT	297
KAPITTEL 7	309
DET STYRENDE RÅDS NYE SYN PÅ BIBELEN	309
Å LÆRE SANNHETEN AV TEOKRATISKE LÆRERE	311
VEKTEN PÅ NØYAKTIG KUNNSKAP I DET 20. ÅRHUNDRE	313
VEKTEN PÅ MEDITASJON I DET 21. ÅRHUNDRE.....	324
BOKEN DEN RENE TILBEDELSEN AV JEHOVA — ENDELIG GJENOPPRETTET!.....	367
DEN REVIDERTE NY VERDEN-OVERSETTELSEN FRA 2013 (ENGELSK) OG 2018 (NORSK)	398
VURDERINGER AV KVALITETEN TIL DEN ENGELSKE NEW WORLD TRANSLATION (REVIDERT I 2013).....	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
KAPITTEL 8	426
MIN ELSKEDE RELIGION.....	426
BIBLIOGRAFI	439

INNLEDNING

Denne boken er ikke et angrep på Jehovas vitner. Tvert imot! Min elskede religion er Jehovas vitners religion. Og jeg har investert hele min sjel i denne religionen i 64 år. Boken representerer imidlertid en sterk korrigering av dem som har vært medlemmer av Jehovas vitners styrende råd i det 21. århundre.

I løpet av alle mine år som vitne har jeg aldri opplevd noe dårlig, og mitt samarbeid med mine medeldste og medvitner har vært basert på gjensidig kjærlighet. Jeg har også hatt et godt personlig forhold til alle de ledende brødrene ved det norske avdelingskontoret. Derfor er min bok ikke en personlig vendetta mot det styrende råd (DSR) eller en form for hevn. Jeg er sikker på at medlemmene av DSR er oppriktige personer som ønsker å tjene Gud, og jeg aksepterer at en verdensomspennende organisasjon må ha ledere. Jeg tror at Jehovas vitner i dag, ledet av det nåværende DSR, er Jehovas Guds organisasjon. Men jeg er veldig trist, fordi et stort antall beslutninger tatt av DSR har forårsaket stor skade og tap for titusenvise av vitner. Hvis det ikke skjer noen endring, vil titusenvise av vitner oppleve de samme skadelige tingene i fremtiden. Og på vegne av alle disse har jeg skrevet denne boken.

Det grunnleggende problemet er at da eldsteordningen ble innført i 1972, var organisasjonen teokratisk, men i løpet av de 53 årene siden da har organisasjonen gradvis blitt forvandlet til en autokratisk organisasjon, hvor man ikke har lov til å stille spørsmål ved DSRs beslutninger og ord.¹ Dette er en situasjon som strider mot Bibelen! Jeg stiller ikke spørsmål ved DSR-medlemmenes oppriktighet. Men det virker på meg som om de er fanget av troen på at de er utvalgt av Gud som en åndelig elitegruppe, utpekt som «den tro og kloke slave», og at de er utnevnt til å lede Jehovas vitner som deres regjering med ubegrenset makt.

Kapittel 1 viser at de grunnleggende læresetningene som er unike for Jehovas vitner, har et solid bibelsk grunnlag.

Kapittel 2 viser at DRS' maktgrunnlag er feilaktig, og at ordene i Matteus 24:45–47 om den tro og kloke slave ikke refererer til en liten gruppe som gir åndelig mat under Kristi nærvær. Men ordene refererer til

1. Definisjon av «autokratisk»: «Kontrollert av én leder som har total makt, og som ikke tillater noen andre å ta beslutninger.» (Cambridge Dictionary; <https://dictionary.cambridge.org/us/dictionary/english/autocratic>).

individuelle kristne, som er lik trofaste slaver i bibelsk tid, som ga de andre slavene bokstavelig mat til fastsatt tid, og som er på vakt og trofast utfører sine kristne plikter når Jesus kommer som dommer i den store trengsel.

Kapittel 3 viser at det ikke fantes noe styrende råd i det 1. århundre evt., og at det ikke fantes noen ordning i de første kristne menigheter som lignet på Jehovas vitners styrende råd i dag. I en kort periode tok apostlene og de eldste i Jerusalem ledelsen blant de kristne menighetene. Men den som styrte de kristne, var Jesus Kristus. (Kolosserne 1:13)

Situasjonen i dag kan illustreres med noen opplysninger fra en rettssak i California i 2012. Bakgrunnen for denne saken var at tre eldste i Menlo Park-menigheten i USA ble fjernet som eldste. De tok saken til retten, og Calvin Rouse, advokaten til Jehovas vitner, sa ifølge rettsprotokollen:

Og jeg sier «organisasjon». Jeg er generaladvokat for Jehovas vitners nasjonale organisasjon i Brooklyn, New York. Normalt ville jeg ikke vært her, men dette er en av våre 13 000 menigheter i USA. Vi er en hierarkisk religion med samme struktur som den katolske kirken. Og når paven gir ordre om å avsette en prest og kaste ham ut av kirken, har han ikke lenger noe å si i noen saker i den lokale menigheten – i sognet. Det samme er situasjonen her.²

Apostelen Paulus skrev til Titus at han skulle utnevne eldste i by etter by. (Titus 1:5) Disse eldste ble utnevnt av andre eldste som vurderte deres kvalifikasjoner, og ikke ved avstemning blant menighetenes medlemmer. Slik var ordningen i de første kristne menighetene. Og denne ordningen har blitt fulgt av Jehovas vitner. Det virkelige problemet som illustreres av ordene til Rouse, er imidlertid at *hele organisasjonen* i dag, også i alle andre aspekter enn utnevnelsen av eldste, er strukturert som den katolske kirken og er hierarkisk og autokratisk. I dag har medlemmene av DSR all makt i forbindelse med læresetningene, eiendelene og pengene. Ingen har rett til å stille spørsmål ved deres beslutninger eller deres ord.

De første sporene av en autokratisk organisasjon ble allerede sett 30 år før Rouse uttalte sine ord. Dette fremgår av brevet «Til alle krets- og

2. Høyesterett i delstaten California i og for San Mateo County. Sak nr. CIV508137, februar 2012, side 4.

I en rettssak i Bonham, Texas, i 1986, mellom Jehovas vitner og eldste som var forvaltere av Rikets sal, men som ble erstattet av Selskapet Vaktårnet, skrev Don Adams, som var president for Watchtower Bible and Tract Society of New York Inc., en erklæring hvor punkt 6 sier: «*For å gjennomføre sine beslutninger bruker det styrende organet en hierarkisk organisasjon sammen med juridiske enheter.*»

områdetilsynsmann» fra Watchtower Bible and Tract Society INC, datert 1. september 1980, hvor det står:

Husk at for å bli utstøtt, trenger en frafallen ikke å være en forkjemper for frafalne synspunkter... Hvis derfor en døpt kristen ikke aksepterer Jehovas læresetninger, slik de blir presentert av den tro og kloke slave, og fortsetter å tro på andre læresetninger til tross for skriftlig irettesettelse, så er han en frafallen. Det bør gjøres omfattende, vennlige forsøk på å endre hans tankegang. Men hvis han, etter at slike omfattende forsøk på å endre hans tankegang er gjort, fortsetter å tro på de frafalne ideene og avviser det som er blitt gitt gjennom «slaveklassen», bør det iverksettes passende rettslige tiltak [= utstøtelse].

Utsagnene i brevet om at det å ikke tro på alle læresetningene som DSR forfekter, er det samme som frafall, er svært klanderverdig, på grunn av det faktum at «slaven» har tolket de samme bibelske emnene forskjellig til forskjellige tider. Men hver tolkning kalles «Jehovas læresetningen», og ikke å tro på den læren som i øyeblikket gjelder, er det samme som frafall.

For eksempel finnes det ni forskjellige tolkninger av betydningen og referansene til det greske ordet *porneia* («ulovlig seksuelt samleie») og åtte forskjellige tolkninger av gambling som en grunn til eksklusjon i Vaktårnets litteratur. Og i forbindelse med hver ny tolkning må et vitne ikke bare akseptere den, men også «**tro på den**», under trussel av å bli ekskludert.³

De autokratiske prosedyrene og kravene står i direkte motsetning til Paulus' ord i Galaterbrevet 5:1:

Til en slik frihet har Kristus frigjort oss. Stå derfor fast, og la dere ikke igjen spenne i et trelldomsåk.

I stor grad er de enkelte vitner i menighetene i dag «ufrie», fordi synspunktene til medlemmene av DSR i mange situasjoner overstyrer vitnenes samvittighet. Og DSR har laget flere hundre menneskebud som ikke har noe grunnlag i Bibelen. Et eksempel på den makt som medlemmene av DSR har gitt seg selv, kan vi se i et brev til sykehuskontakutvalgene i 2018 angående blodoverføring. Situasjonen er

3. Se artiklene «De 11 eksklusjonsgrunnene 2: Ulovlig seksuelt samleie (*porneia*)» (<https://mybelovedreligion.no/2024/11/24/de-11-eksklusjonsgrunnene-2-ulovlig-seksuelt-samleie-porneia/?lang=nokategorien>) og «Diktatorene har trukket opp en grense — hvordan det styrende råd har begrenset Jehovas vitners frihet.» (<https://mybelovedreligion.no/2025/03/11/diktatorene-har-trukket-opp-en-grense-hvordan-det-styrende-rad-har-begrenset-jehovas-vinters-frihet/?lang=no>)

som følger: Jehovas vitner bruker ikke tobakk, og de vil ikke spise blod eller ta blodoverføring. Det er imidlertid situasjoner hvor et vitne kan komme i kontakt med både tobakk og blod. Et vitne som jobber i et supermarked, kan bli bedt av en kunde om å finne en pakke sigaretter eller blodpudding til ham. Fordi dette bare er en liten del av vitnets jobb i supermarkedet, vil samvittigheten til de fleste vitner tillate dem å finne tobakken eller blodpuddingen.

Det er en lignende situasjon på et sykehus. Jobben til en sykepleier som er et vitne, er å ta seg av pasientene og gi dem medisiner som er foreskrevet av legene. I noen situasjoner kan legene foreskrive en blodoverføring, og sykepleieren blir bedt om å utføre denne. Om hun vil utføre den jobben eller ikke, vil være basert på sykepleierens samvittighet. Å utføre en blodoverføring er en liten del av sykepleierens jobb, og derfor kan hennes samvittighet tillate hennes å gjøre det legen har bedt henne om.⁴ Brevet av 15. juni 2018 endret denne situasjonen:

Vi ønsker å informere deg om en oppdatert policy med hensyn til om en kristen kan administrere en blodoverføring hvis han blir bedt om det av en overordnet. Den tidligere policyen var at det ville være en personlig, samvittighetsbeslutning om man skulle adlyde en slik ordre. Etter å ha vurdert saken nøye har imidlertid det styrende råd kommet til at å gi en slik transfusjon er så nært knyttet til en ubibelsk praksis at man utvilsomt blir medskyldig i en uriktig praksis. Derfor ville det ikke være riktig for en kristen å gi blodoverføring under noen omstendigheter. – 1. Mos. 9:4; Apg. 15:28, 29.⁵

Dette brevet viser at medlemmene av DSR mener at de har rett til å diktere «nye retningslinjer» til vitnene når de finner det hensiktsmessig, og til og med tilsidesette de enkelte vitnenes samvittighet. Men dette er et angrep på den kristne frihet som Paulus nevnte i Galaterne 5:1. Ingen eldste har rett til å oppheve Jehovas «retningslinjer» for kristen frihet, som er fast forankret i Skriften.

4. Flere sykepleiere har fortalt meg at de ikke har noen problemer med å gi blodoverføring, fordi det er en del av deres jobb, og overføringen er ikke foreskrevet av dem. Men leger eller sykepleiere som er Jehovas vitner, vil ikke foreskrive blodoverføring. Dessuten kunne jødene ikke spise kjøtt fra dyr som ikke var tappet for blod, men de kunne selge dette kjøttet til ikke-jøder.

5. Denne nye politikken ble også kommunisert til menighetsmedlemmene.

Det styrende råd krever absolutt lydighet fra vitnene. Hvis et vitne ikke er lydig mot DSR, eller hvis et vitne ikke tror på en ny tolkning av et bibelsk emne, kan han bli ekskludert. Dette viser at DSR har diktatorisk makt.

I 1971 ble en studie av den bibelske betydningen av «eldste» og «tilsynsmann» presentert for N. H. Knorr, den daværende presidenten for Watchtower Bible and Tract Society of Pennsylvania, og for visepresidenten, F. W. Franz. De var ydmyke menn og aksepterte konklusjonene i studien. På grunn av dette ble Knorr og Franz enige om at de ikke lenger hadde makten som ledere av organisasjonen, og et styrende råd ble dannet for første gang.

Etter min mening er det igjen behov for en større strukturell, organisatorisk endring som inkluderer fjerning av den militante siden av organisasjonen. Vi må kvitte oss med det nåværende autokratiske systemet og gå tilbake til det teokratiske systemet som eksisterte i 1972. Det er også behov for en uavhengig gruppe eldste som kan gjennomgå alle de menneskelagde budene som DSR har funnet opp, og fjerne de som ikke er basert på Bibelen, og som har forårsaket ufattelig mye skade for enkeltpersoner blant vitnene. I denne boken skal jeg drøfte to grupper av menneskebud.

Kapittel 4 handler om høyere utdanning. Det er titusenvise av unge vitner som har blitt presset til ikke å ta høyere utdanning, noe som ville ha vært til nytte for dem og deres familier i fremtiden, særlig i land med høy arbeidsledighet. Og mange andre har forlatt menighetene sine for aldri å komme tilbake, fordi de vet at mye av det DSR har sagt og skrevet om høyere utdanning ikke er sant, men er en karikatur av virkeligheten. Andre som studerer ved et universitet eller høyskole, har forlatt menigheten fordi den har blitt påvirket av det ekstreme synet til DSR, og de har følt at de ikke lenger var velkomne i menigheten.

Kapittel 5 er spesielt viktig, fordi det drøfter eksklusjonsgrunner. Å bli ekskludert fra den kristne menighet har svært omfattende konsekvenser, og derfor sier apostelen Paulus at bare de som er *onde* (1. Korinter 5:13) fortjener å bli fjernet fra menigheten. I 1. Korinter kapittel 5 og 6 drøfter Paulus *ikke* hvilke *handlinger* som er eksklusjonsgrunner. Men han beskriver *personligheter*, det vil si personer som er gjennomsyret av

bestemte onde handlinger og som derfor er onde og fortjener å bli ekskludert fra menigheten. De elleve eksklusjonsgrunnene som er nevnt i De kristne greske skrifter, blir drøftet, foruten de 37 eksklusjonsgrunnene som er funnet opp og innført av DSR.

Kapittel 6 drøfter det riktige grunnlaget for eksklusjon, og det vises at de fleste prosedyrene i forbindelse med utvalgssaker, som er innført av DSR, strider mot en rekke bibelske prinsipper. Den grunnleggende konklusjonen i dette kapittelet er at bare personer som er gjennomsyret av en av de 11 eksklusjonsgrunnene som er basert på Bibelen, må ekskluderes. Dette betyr at ingen medlemmer av menigheten som har begått synder, uansett hvor alvorlige de er og hvor ofte de er begått, men som har endret kurs og sier at de har bedt Jehova om tilgivelse, skal ekskluderes fra menigheten.

Kapittel 7 er også svært viktig, fordi det drøfter det nye synet på Bibelen til de nåværende medlemmer av DSR. Den oppfatning av Bibelen som Bibelstudentene hadde på 1870-tallet, og som ble opprettholdt av Bibelstudentene og Jehovas vitner i 120 år, var at hvert ord i Bibelen er inspirert av Gud, at alle nyanser er viktige, og at hver beretning er inkludert med et bestemt formål.⁶ Å tolke Bibelen innebærer å analysere den opprinnelige teksten i en beretning for å finne dens betydning.

Medlemmene av det nåværende DSR støtter ikke lenger dette synet. De mener at nyansene og detaljene i Bibelens tekst ikke er viktige. Dette fremgår av den idiomatiske og tolkende bibeloversettelsen NV18 (engelsk: NWT13). De hevder at et stort antall beretninger som ble oppfattet som profetiske forbilder, faktisk ikke er profetiske. Konsekvensen av det nye synet for Vaktårnets litteratur er at 38 bøker og hundrevis av artikler i tidligere numre av Vaktårnet bare er eventyr; de profetiske anvendelsene i disse er fiksjon. Resultatet for Bibelens tekst er at mange beretninger i De hebraiske skrifter, slik som Høysangen, ikke har noen betydning i seg selv; de er bare «fyllstoff». De er bare tatt med for å opprettholde det store bildet og gi noen grunnleggende moralske råd.

En ny subjektiv metode for bibeltolkning er også blitt innført: I mange tilfeller spør ikke DSR om betydningen av en beretning i Bibelen basert på språklig analyse, dvs. den betydningen Jehova ønsket at bibelberetningen skulle formidle. Men de spør om hva en gitt beretning *minner* DSR om.

6. Synspunktet er ikke at Gud dikterte hvert eneste ord. Forfatterne valgte ordene selv mens de ble ledet av den hellige ånd. (2. Peter 1:21)

Og så er det ikke selve beretningen, men *det den minner om* – det beretningen fremkaller i hodet på medlemmene av DSR når de leser den – som presenteres for leserne som «mat i rette tid». Dette er en svært subjektiv tilnærming som fører til allegoriske tolkninger.

For eksempel *minner* tempelets ytre mur i Esekiels syn (Esekiel 42:20) *oss* om «at vi aldri må la noe ødelegge vår tilbedelse av Jehova». Og de høye ytre portene og de indre portene *minner oss* om «at Jehova har høye krav til oppførsel for alle som ønsker å delta i ren tilbedelse». (*Den rene tilbedelse av Jehova – endelig gjenopprettet!*, side 152) Det er selvfølgelig ingen sammenheng eller naturlig assosiasjon mellom «murer» og «ikke ødelegge vår tilbedelse», eller mellom «porter» og «høye standarder for oppførsel». Dette er typiske allegoriske fortolkninger.

Jeg er svært bekymret for denne nye oppfatningen av Bibelen og den nye tolkningsmetoden, fordi de undergraver selve inspirasjonen til Bibelen, slik den har blitt trodd og anvendt av Bibelstudentene og Jehovas vitner i 120 år. I dag tror ikke medlemmene av DSR lenger på Bibelens fulle inspirasjon, selv om vanlige vitner gjør det.

Kapittel 8 drøfter hvordan det var mulig for organisasjonen å gå fra å være teokratisk til å bli autokratisk. Og det presenterer noen viktige konklusjoner.

DEN NÅVÆRENDE OG DEN TIDLIGERE SITUASJONEN

Hvis et vitne studerer Bibelen sammen med en katolsk mann, og mannen forlater kirken og blir medlem av en av Jehovas vitners menigheter, blir mannen en del av en organisasjon som er mer hierarkisk og mer diktatorisk enn den katolske kirke som han forlot. Dette er en situasjon som bryter med flere bibelske prinsipper. Hvis en katolsk mann ble et vitne i 1972, da ordningen med eldste ble innført, ville han bli en del av en organisasjon som verdsatte kristen frihet for alle – en organisasjon som på alle viktige områder var diametralt motsatt av den katolske kirke. Vaktårnet for 1. november 1946 og 1. februar 1952 fordømmer en organisasjonsstruktur som er lik den nåværende.

MEDLEMMENE AV DET STYRENDE RÅD VIL IKKE LYTTE TIL ANDRE

Hvis noen gjør deg urett, bør du henvende deg til vedkommende med kjærlighet og omtanke og prøve å løse problemet. Hvis personen ikke lytter, kan du involvere andre personer i situasjonen. (Matteus 18:15-17)
Jeg har fulgt dette prinsippet i forbindelse med DSR.

Det styrende råd mottok boken, og medlemmene ble informert om at hvis de grunnleggende problemene som ble drøftet i boken, kunne løses internt i organisasjonen, ville boken ikke bli utgitt.

DSR har nektet å kommunisere med meg, og derfor er boken blitt utgitt.

Jeg vil avslutte denne innledningen med å sitere noen linjer fra en e-post jeg mottok fra et av Jehovas vitner 17. juli 2021:

Jeg takker deg igjen for dine anstrengelser for å hjelpe andre å forstå de underliggende sannhetene om hvorfor den vakre tilbedelsen av Jehova, den sanne Gud, har endret seg så drastisk! — Jeg var i Brooklyn Betel i nesten to tiår. Jeg kjenner til alt du nevnte, og det er sant.

BIBELENS RELIGION

—RESYMÉ—

Ifølge 2. Timoteus 4:3, 5 og 1. Timoteus 3:15 er det bare én sann religion. Kravene for å være den sanne religionen oppfylles bare av Jehovas vitner. De tror at hele Bibelen er Guds inspirerte ord (Johannes 17:17), de forkynner Guds rike over hele verden (Matteus 24:14), og de deltar ikke i kriger eller tar parti i politiske spørsmål. (Johannes 17:14) Ingen annen religion oppfyller disse kravene.

Noen av Jehovas vitners læresetninger finnes i andre religioner, men mange læresetninger er unike for Jehovas vitner. Dette kapittelet inneholder en detaljert analyse av noen av disse unike læresetningene.

To forskjellige håp om frelse. Hebreerne 2:5 og 3:1 taler om «den kommende bebodde jord» og «det himmelske kall». Antallet av dem som har et himmelsk kall, finnes i Åpenbaringen 7:4 og 14:1, og Romerne kapittel 11 viser at det åndelige Israel har et begrenset antall («det fulle antall»).

Navnet Jehova. Guds navn ble brukt av de første Bibelstudentene på 1870-tallet, og det brukes fortsatt av Jehovas vitner i dag. Det er sterke bevis for at Guds navn var skrevet i de originale håndskriftene til De kristne greske skrifter, og derfor er bruken av navnet i De hebraiske skrifter og i De kristne greske skrifter i Ny Verden-oversettelsen berettiget. Formen «Yahweh» brukes av mange. Men hebraiske fonologiske regler viser at denne formen er umulig. Det er mange data som viser at den opprinnelige uttalen var «Yehowa». Jeg bruker formen «Jehova».

Avhold fra blod. Blod representerer liv og er hellig. Den eneste legitime bruk av blod er som offer på alteret. Etter at Jesus hadde ofret sitt kjøtt og blod, var det ikke lenger noen legitim bruk av blod. Loven i Apostlenes gjerninger 15:28, 29 sier at vi skal avholde oss fra blod. Jehovas vitner tar bibeltekstene bokstavelig og absolutte, hvis konteksten ikke sier noe annet. Det er ingen unntak i Apostlenes gjerninger 15, og derfor avholder Jehovas vitner seg fra all bruk av blod, inkludert medisinsk bruk.

Guds rike. Ifølge Salme 110:2 skulle Jesus sitte ved Guds høyre hånd til hans fiender blir lagt som en skammel for hans føtter. Ifølge Hebreerne 10:12, 13 hadde dette ennå ikke skjedd da brevet ble skrevet. Åpenbaringen ble skrevet på slutten av det 1. århundre evt., og boken beskriver hendelser som skulle skje i fremtiden.

Åpenbaringen 12:9–12 viser at Satan ville bli kastet ut av himmelen «en kort tid» før han ble kastet i avgrunnen. I begynnelsen av denne «korte tiden» ble Guds rike opprettet, ifølge teksten.

Nasjonenes fastsatte tider. Jesus viste at hans tilhengere ville forstå hans store profeti (Matteus 24:32–34). Dette inkluderer «nasjonenes fastsatte tider», som er nevnt i den parallelle beretningen (Lukas 21:24). Flere ganger i sin store profeti henviste Jesus til Daniels bok. Det eneste stedet i Septuaginta hvor det greske ordet *kairos* («fastsatt tid») er knyttet til spesifikke tall, er i Daniels bok. Det er både en språklig og en tematisk parallell mellom Lukas 21:24 og Daniel 4:10–17, og derfor er de sju fastsatte tider logisk sett identiske med nasjonenes fastsatte tider. De sju tidene representerer 2 520 år med utgangspunkt i 607 fvt. Dette betyr at nasjonenes fastsatte tider endte i 1914 evt. og at nedtellingen til «den korte tid» før Satan skulle kastes i avgrunnen, da begynte.

Profetiske perioder i endens tid. Periodene på 1 260, 1 290, 1 135 og 2 300 dager ville bli oppfylt i Guds folks historie. Det er bestemte hendelser i Jehovas vitners historie siden 1914 som kan være oppfyllelser av disse profetiske periodene.

MIN TRO OG MIN BAKGRUNN

Før jeg drøfter Bibelens religion, vil jeg si noe om meg selv. Som person er jeg bare en av Jehovas tjenere, og jeg er ikke viktig. Men min bakgrunn og mine erfaringer kan ha en viss betydning i forbindelse med mine analyser av Bibelen og Jehovas vitners organisasjon.

Da jeg var barn, deltok min mor og bestemor regelmessig på møtene i en pinsemenighet. De lærte meg at Bibelen var Guds inspirerte ord. Som ung hadde jeg stor respekt for Bibelen. Men jeg leste ikke Bibelen og deltok ikke på møter i noen religion.

Da jeg møtte Jehovas vitner i en alder av 18 år, innså jeg snart at de forkynnte sannheten, fordi jeg trodde på Bibelen, og de brukte Bibelen. Jeg hadde nettopp begynt å studere ved en teknisk skole for å bli ingeniør. Men jeg sluttet på skolen, og seks måneder etter min dåp begynte jeg som heltidsforkynner. Jeg fortsatte i denne tjenesten i 15 år, til jeg måtte slutte på grunn av min kones sviktende helse.

Da vi sluttet i vår heltidstjeneste, bosatte min kone og jeg oss i Oslo. Nå hadde jeg muligheten til å gjøre noe jeg alltid hadde ønsket, nemlig å lære nytestamentlig gresk. Uten å være immatrikulert student fikk jeg lov til å delta på alle forelesningene i ett år. Ni år senere kom jeg ved en tilfeldighet i kontakt med læreren i bibelhebraisk ved Universitetet i Oslo. Jeg var

fortsatt ikke student, men fikk lov til å delta på alle forelesningene i ett år. Mitt sekulære arbeid ga meg noen fysiske problemer, så jeg måtte bytte yrke. Jeg så muligheten ved Universitetet, og tok magistergrad i semittiske språk, inkludert gresk og latin, i 1995 og doktorgrad i semittiske språk og kultur i 2004.⁷

Etter at jeg hadde fullført magistergraden, begynte jeg å undervise i semittiske språk ved Universitetet i Oslo. Jeg har studert 12 gamle språk, og jeg har undervist studenter i sju av disse: akkadisk, arameisk, etiopisk, hebraisk, fønikisk, syrisk og ugarittisk. De andre fem språkene er arabisk, gresk, latin, mellomegyptisk og sumerisk. Jeg har også avlagt eksamen i anvendt lingvistik (oversettelse). Jeg har skrevet to bøker om oldtidens kronologi relatert til Bibelen, tre bøker om bibeloversettelse, to bøker om klassisk hebraisk og seks bøker om ulike bibelske emner. Jeg har også oversatt mange dokumenter fra semittiske språk og sumerisk til norsk og engelsk.

Hver av de 13 bøkene jeg har skrevet, er først og fremst skrevet for meg selv som et grunnlag for min egen tro. På grunn av min natur og min utdanning i vitenskapsfilosofi er jeg en skeptisk person. For å tro på noe, må jeg gå til bunns i saken og finne de virkelige bevisene. Dette er hva jeg har gjort i forbindelse med de bøkene jeg har skrevet.

Min sekulære utdanning og mine 59 år som vitne har i stor grad styrket min tro på Bibelen og på vår Skaper. Da vi bosatte oss i Oslo, studerte jeg i tillegg til gresk også historisk geologi, biologi og kjemi for å teste informasjonen i skapelsesberetningen i 1. og 2. kapittel i 1. Mosebok. Jeg gjorde en svært detaljert studie av den levende cellen, og kompleksiteten i hver celle viser tydelig at livet må ha blitt skapt av et levende vesen. Dette styrket min tro på Gud.

Jeg var veldig interessert i å forstå den opprinnelige teksten i Bibelen. Og min doktorgradsavhandling var basert på en analyse av alle de 80 000 verbene i den hebraiske Bibel, Dødehavsrullene, Ben Sira og de gamle hebraiske inskripsjonene. Verbene ble studert i sin kontekst, og denne

7. Magister Artium-graden krevde ett år mer studier sammenlignet med den amerikanske Master of Arts-graden. Doctor Artium-graden krevde to år mer studier sammenlignet med den amerikanske Ph.D.-graden.

studien tok ti år.⁸ Denne studien styrket også min tro på Bibelen som Guds inspirerte ord.⁹

Det er tre temaer som er spesielt viktige for vår tro på Bibelen: 1) Er skapelsesberetningen i 1. Mosebok vitenskapelig korrekt? 2) Har vi bevis for en verdensomspennende flom for mindre enn 4400 år siden? og 3) Ble Daniels bok skrevet i det sjette eller det andre århundre fvt., og inneholder den ekte profetier?

Daniels bok inneholder utsagn om fremtiden. De fleste forskere mener at disse utsagnene er historie i profetisk forkledning, og at de ble skrevet etter at de skjedde. Jeg har gjort omfattende studier av ulike spørsmål knyttet til Daniels bok. Og i 2017 ble min bok *When Was the Book of Daniel Written? A Philological, Linguistic, and Historical Approach* (331 sider) utgitt; dansk oversettelse: *Hvornår Blev Daniels Bog Skrevet?* Den inneholder data som støtter oppfatningen om at boken ble skrevet i det sjette århundre fvt. og at den inneholder ekte profetier.

De fleste forskere mener at skapelsesberetningen og beretningene om den verdensomspennende flommen er myter. Gjennom årene har jeg gjort mange studier og samlet mye materiale om disse emnene. Mine tidlige studier i historisk geologi og relaterte emner har vært til stor hjelp. Resultatet av disse studiene er boken *Can We Trust the Bible? With Focus on the Creation Account, the Worldwide Flood, and the Prophecies* (2019). Den er i Epub-format, har 500 sider og 1 100 fotografier.¹⁰ Den inneholder mange data som støtter skapelsesberetningen som en virkelig historisk og vitenskapelig beretning, og at en verdensomspennende flom virkelig fant sted for noen tusen år siden. De tre nevnte bøkene gir sterk støtte for min tro på at hele Bibelen er Guds inspirerte ord.

Min bakgrunn som vitne er som følger: Jeg begynte som kretstjener (kretstilsynsmann) våren 1965, og da eldsteordningen ble innført i 1972,

8. I forbindelse med kapitlet om høyere utdanning og om denne utdannelsen hindrer en i å delta fullt ut i menighets aktiviteter, vil jeg understreke følgende: Mens jeg var student, og senere da jeg ble universitetslærer, var jeg presiderende tilsynsmann og koordinator i en menighet med 120–140 medlemmer. Antall timer jeg brukte på å forkynne det gode budskap var mer enn tre ganger så høyt som gjennomsnittet i menigheten, og jeg var et svært aktivt medlem av sykehuskontaktutvalget. Vi hadde ikke TV hjemme.

9. Min avhandling har tittelen: *A New Understanding of the Verbal System of Classical Hebrew — An Attempt to Distinguish Between Semantic and Pragmatic Factors* (506 sider; 2004).

10. En dansk oversettelse vil bli publisert i løpet av 2026.

var jeg kretstilsynsmann i Oslo krets. Det var min plikt å være leder for drøftelsene i hver menighet om hvem som var kvalifisert som eldste. Fra 1972 til 1974 tjente jeg som områdetilsynsmann for hele Norge, og jeg holdt foredrag på kretsstevnene. I forbindelse med hvert stevne tilbrakte jeg en uke sammen med en kretstilsynsmann og tjente en menighet i kretsen. Min oppgave var å drøfte menighetene i kretsen og hvordan ordningen med eldste fungerte. I 1974 startet et to ukers kurs for alle eldste i Norge, og jeg ble utnevnt til lærer for dette kurset. I løpet av de 30 kursene jeg underviste, kom jeg i nær kontakt med eldste, og jeg fikk førstehånds kunnskap om hvordan menighetene fungerte.

DET FINNES BARE ÉN SANN RELIGION

Det første spørsmålet vi må stille oss, er: Kan det finnes mer enn én sann religion? Apostelen Paulus svarer på spørsmålet i 2. Timoteus 4:3, 4:

³ For det skal komme en tidsperiode da de ikke skal tåle den sunne lære, men i samsvar med sine egne ønsker skal de samle seg en mengde lærere for å få sine ører klødd;⁴ og de skal vende sine ører bort fra sannheten og bli vendt til usanne historier.

Ifølge Paulus er det bare én ting som er riktig, «sannheten», «den sunne (eller «helbredende») lære». Denne sannheten vil ikke passe til de fleste menneskers ønsker. Derfor vil de lytte til lærere som sier det de liker å høre. Resultatet vil være at de vil tro på myter i stedet for på den sunne eller helbredende læren. At det bare finnes én sann kirke eller menighet, vises også av Paulus i 1. Timoteus 3:15:

¹⁵ for at du, hvis jeg blir forsinket, skal vite hvordan du bør ferdes i Guds husstand, som er den levende Guds menighet (*ekklēsia*), en sannhetens søyle og støtte.

Ordet «kirke» er oversatt fra det greske ordet *ekklēsia*, som oftest oversettes det med «menighet». Det finnes bare én menighet som tilhører den levende Gud, og den er «sannhetens søyle og støtte». Hvis vi tror at Bibelen er inspirert av Gud, er det bare én mulig konklusjon å trekke: Av alle kirker eller menigheter med forskjellige læresetninger og forskjellige fremgangsmåter, kan bare én være den sanne menighet som tilhører den levende Gud – den som er grunnlagt på og støtter «sannheten».

Den samme læren, at det bare finnes én «kirke» eller «menighet», finnes også i De hebraiske skrifter. I Daniels bok finner vi uttrykket «det folk som

er Den Aller Høyestes hellige». (Daniel 7:27) I det siste kapitlet i Daniel leser vi at hans profetier om endens tid skulle være forseglet inntil endens tid. (Daniel 12:10–12) Engelen som snakket med Daniel, viste også at Gud ville ha en menighet av mennesker i endens tid. Vi leser i 12:7:

⁷ Og jeg begynte å høre mannen som var kledd i lin, og som befant seg over elvens vann, idet han tok til å løfte sin høyre hånd og sin venstre hånd mot himlene og å sverge ved ham som lever til uavgrenset tid: «Det skal være én fastsatt tid, fastsatte tider og en halv. Og så snart knusingen av *det hellige folks* makt er fullført, skal alt dette få sin ende.»

Det er åpenbart at hvis det hellige folks makt skulle knuses etter en viss tid, måtte det hellige folk være en tett sammensveiset gruppe som kunne skilles fra alle andre grupper, og som dermed kunne identifiseres og angripes.

Et symbolsk villdyr beskrives i Åpenbaringen kapittel 13. Dette villdyret «fikk myndighet til å handle i 42 måneder», som er det samme som tre og en halv tid (år), som er nevnt i Daniel 12:7, og i løpet av denne tiden skulle det «føre krig mot de hellige og seire over dem». (Åpenbaringen 13:5, 7) Dragen ville «føre krig mot dem som er igjen av hennes [den symbolske kvinnen nevnt i 12:1–2] avkom, som holder Guds bud og har det arbeid å vitne om Jesus». (Åpenbaringen 12:17)

Referansene viser at det bare er én gruppe som blir angrepet, én sann religion, som er en tett sammensveiset gruppe som kan identifiseres i kontrast til alle andre grupper. Men hvem er de?

HVORDAN KAN VI IDENTIFISERE DEN SANNE RELIGION?

Følgende punkter vil tjene som en identifikasjon av Jehovas vitner som den eneste sanne religion:

Å AKSEPTERE HELE BIBELN SOM GUDS INSPIRERTE ORD

Alle kristne trosretninger bruker Bibelen mer eller mindre. Men bare én av dem aksepterer hele Bibelen som Guds ord, noe som innebærer troen på at alt i Bibelen er riktig i vitenskapelig, i historisk og i faktisk forstand. Det kan være noen mindre grupper, for eksempel i Bibelbeltet i USA, hvor

alle medlemmene tror at Bibelen er Guds ord. Men den sanne religionen må ha mange medlemmer, fordi den må være representert over hele verden.

Jehovas vitner tror at hvert ord i Bibelen er inspirert av Gud og at hver beretning er inkludert med et formål.¹¹ Dette innebærer å akseptere at de to første menneskene ble skapt for omtrent 6000 år siden. Denne troen er basert på den fullstendige genealogien til Jesus Kristus i Lukas 3:23–38 og alderen som er oppgitt for hver person i 1. Mosebok. Det innebærer også troen på at skapelsesberetningen i 1. Mosebok, kapittel 1, er vitenskapelig korrekt, og at det var en verdensomspennende flom da hele jorden var dekket av vann for mindre enn 4400 år siden. Videre innebærer det troen på at Gud i nær fremtid vil gripe inn i menneskenes anliggender. Han vil fjerne alle nasjonene på jorden, og han vil gjøre denne jorden til et paradys hvor mennesker kan leve evig.

FORKYNNELSE AV GUDS RIKE OVER HELE VERDEN

I sin store profeti om sitt fremtidige nærvær og sitt komme som dommer ved slutten av sitt nærvær, talte Jesus til sine sanne tilhengere og brukte pronomenet «dere» i flertall. (Matteus 24:4, 33) Ett trekk ved det sammensatte tegnet på Jesu nærvær finnes i Matteus 24:14:

¹⁴ Og dette gode budskap om riket skal bli forkynt på hele den bebodde jord til et vitnesbyrd for alle nasjonene; og så skal enden komme.

Det eneste trossamfunn som oppfyller denne profetien, er Jehovas vitner. I 2024 var det 9 043 460 vitner som forkynte det gode budskapet om riket. Forkynnelsen fant sted i 240 land og områder, og 296 267 personer ble døpt. Dette representerer en enorm forkynnelseskampanje hvor det gode budskap om riket ble spredd systematisk i alle land.

I andre kristne trosretninger forkynner prestene fra prekestolene i kirkene og andre bygninger. Men det finnes ingen annen religiøs gruppe

11. Kapittel 7 viser at de nåværende medlemmene av det styrende råd i løpet av de siste 15 årene har utviklet et nytt syn på Bibelen, hvor dens fulle inspirasjon ikke forsvares. Dette er et av de spørsmålene jeg kritiserer. Men i 120 år har Bibelstudentene og Jehovas vitner trodd på Bibelens fulle inspirasjon. Alle Jehovas vitner i dag, unntatt medlemmene av DSR og noen få andre tror også på Bibelens fulle inspirasjon.

hvor hvert medlem er en forkynner som deltar i en verdensomspennende forkynnelseskampanje.

JEHOVAS VITNERS UNIKE LÆRESETNINGER

I Bibelen finnes det to slags materiale: det materialet hvor alt vi trenger, finnes spredt rundt i de forskjellige bøkene, og det materialet hvor bare halvparten av det vi trenger, finnes i Bibelen, og så må vi finne den andre halvparten selv, det vil si tekstens anvendelse eller oppfyllelse i den virkelige verden. Det første gjelder grunnleggende læresetninger og det andre gjelder profetier.

De første Bibelstudentene på 1870-tallet kom fra forskjellige trosretninger med forskjellige læresetninger. Grunnen til at hver og en sluttet seg til Bibelstudentene, var at de oppdaget at deres respektive religioner ikke fulgte Bibelen, og de ønsket å lære sannheten fra Bibelen. Gruppen tok én læresetning om gangen, prøvde å finne ut hva hele Bibelen sa om hver læresetning, og deretter trakk de sine konklusjoner.

I 1965 utga Watchtower Bible and Tract Society boken *Make Sure of All Things; Hold Fast to What is Fine*. (Norsk: «*Forviss dere om alle ting; hold fast ved det som er godt*»). Den inneholder en oversikt over de grunnleggende læresetningene til Jehovas vitner, og hvilke bibelvers som kan brukes for å forsvare disse læresetningene. Når vi sammenligner innholdet i denne boken med innholdet i *Zion's Watchtower* fra det 19. århundre og C. T. Russells seks bind av *Studier i Skriften*, finner vi de fleste av læresetningene i *Forviss dere*-boken i skriftene til Russell og *Zion's Watchtower*.

Den andre typen materiale, hvor bare halvparten finnes i Bibelen, skapte flere problemer for Bibelstudentene. På en måte måtte de starte fra bunnen av. Dette betyr at de måtte ta utgangspunkt i forståelsen av profetiene som allerede var etablert av andre religioner frem til det tidspunktet. Å vurdere og teste denne forståelsen ville derfor ta mye mer tid enn å bare starte fra bunnen av med å etablere de grunnleggende læresetningene i Bibelen.

Dessuten sa en engel til Daniel at «den siste del av disse ting» (av hans profetier) ikke ville bli forstått før «endens tid».¹² (Daniel 12:9, 10) Senere

12. Daniel 12:8, NV18 har gjengivelsen «Hvordan skal alt dett ende?» NV96 har gjengivelsen «Hva vil være den siste del (*'aharīt*) av disse ting» Den grunnleggende betydningen av ordet *'aharīt* er «den siste del». Men det kan også referere til resultatet av noe. I Daniel 8:19 refererer det til «den siste tid av fordømmelsen»; i 8:23 refererer det

skal jeg argumentere for den forståelsen at «endens tid» begynte i året 1914 evt. Hvis det er riktig, kunne ikke Russell og Bibelstudentene forstå Daniels profetier om de siste ting, uansett hvor oppriktige de var og hvor mye tid de brukte på bibelstudier.

Jeg har brukt boken *Forviss dere* i mitt forkynnelsesarbeide i mange år, og basert på mitt bibelstudium er jeg enig i nesten alle læresetningene i denne boken. I det følgende vil jeg drøfte noen læresetninger som er unike for Jehovas vitner og vise hvorfor jeg tror på disse læresetningene.

Jeg har studert kristne læresetninger i 64 år, og en stor del av denne tiden har jeg fokusert på Bibelens grunnspråk, hebraisk, gresk og arameisk. Jeg er ikke i tvil om at den eneste gruppen (religionen) hvor mer enn 90 % av læresetningene er direkte basert på Bibelen, er Jehovas vitner. Dette bekrefter en av nøklene til forståelsen av profetiene, nemlig identifiseringen av «det hellige folk». Nedenfor vil jeg gi eksempler på det bibelske grunnlaget for Jehovas vitners tro.

Å IKKE VÆRE EN DEL AV VERDEN (JOHANNES 17:16)

Det greske ordet som er oversatt med «verden» er *kosmos*. Dette ordet kan referere til hele menneskeheten som Gud elsker (Johannes 3:16), men det kan også referere til menneskeheten utenfor den sanne kristne menighet. Den siste referansen må gjelde i 17:16, fordi Jesus sier at

til «rikets siste tid»; i 10:14 refererer det til «dagens siste del»; og i 11:4 refererer det til «hans etterkommere». Når ordet står i hebraisk genitiv, refererer *'aharit* til den siste delen. I 12:7 har *'aharit* et genitivforhold til «disse ting» (*'ella*). Hva er «disse ting»? I 12:7 blir vi fortalt at når knusingen av det hellige folk ender, «skal alt dette (*kol 'ella*) få sin ende». Uttrykket «alt dette» refererer til det som er beskrevet i 11:1-45 og 12:1-3, og muligens også til andre profetier. Dermed må «alt dette» (*'ella*) i 12:8 også referere til 11:1-12:3. Derfor må Daniels spørsmål være hva den siste delen av «alt dette» — det som er skrevet i 11:1-12:3 og andre mulige profetier — vil være. I 12:4 blir Daniel bedt om å «skjul(e) ordene og forsegl boken inntil endens tid». Dette må referere til ordene i 11:1-12:3 og muligens til andre tidligere profetier, og ikke til hele Daniels bok.

I sin store profeti refererte Jesus flere ganger til Daniels bok. I Matteus 24:15-16 sier Jesus at når hans etterfølgere så avskyeligheten som forårsaker ødeleggelse stå på et hellig sted, skulle de flykte til fjellene. Lukas 21:20-21 viser at vederstyggeligheten var de romerske hærene. Dette viser hvordan Daniel 9:27, hvor vederstyggeligheten ble nevnt, bør forstås. Og det viser at de 70 ukene, som også er nevnt i kapittel 9, og andre profetier som ble oppfylt før endens tid ikke skulle være forsegl, men skulle forstås.

«verden» ville hate hans etterfølgere – den sanne kristne menighet. (Johannes 17:14)

Da Satan fristet Jesus, viste han ham alle verdens riker og sa ifølge Lukas 4:6: «Jeg vil gi deg all denne myndighet og deres herlighet, for den er blitt overgitt til meg, og jeg gir den til hvem jeg vil». Jesus omtalte Satan som «verdens hersker» (Johannes 14:30), og Paulus kalte Satan «denne tingenes ordnings gud» (2. Korinter 4:4). Apostelen Johannes skrev: «Hele verden ligger i den ondes makt.» (1. Johannes 5:19). Den eneste konklusjonen vi kan trekke fra disse skriftstedene, er at alle regjeringer og institusjoner i denne verden er påvirket av Satan, Djevelen.

Det betyr ikke at de enkelte medlemmene av regjeringene er onde. De fleste av dem er oppriktige mennesker som prøver å gjøre godt. Men å etablere verdensfred, gi alle mennesker nok mat å spise, løse klimaproblemet og behandle alle raser som likeverdige, er umulig, fordi Satan har og vil beholde kontrollen over hele verden til Guds rike griper inn og skaper et paradys på jorden.

De data og de konklusjoner som er presentert ovenfor, er svært radikale, og det kan være en av grunnene til at de fleste medlemmer av de kristne trosretningene ikke tror på alle ordene i Bibelen. Vi husker Paulus' ord som er sitert ovenfor: «For det skal komme en tidsperiode da de ikke skal tåle den sunne lære, men i samsvar med sine egne ønsker skal de samle seg en mengde lærere for å få sine ører klødd; og de skal vende sine ører bort fra sannheten og bli vendt til usanne historier.» (2. Timoteus 4:3, 4)

Hva betyr det å ikke være en del av verden? Paulus snakker om seg selv og sine medkristne: «Vi er derfor ambassadører i Kristi sted.» (2. Korinter 5:20) En ambassadør i et fremmed land vil følge lovene i vertslandet, og Jehovas vitner arbeider hardt for å overholde lovene i de respektive landene de bor i, i samsvar med Romerne 13:1–7. Men en ambassadør vil ikke være en del av vertslandets væpnede styrker. Og Jehovas vitner er den eneste store gruppen av mennesker i verden hvor alle nekter å gjøre militærtjeneste. Dette er også et annet kjennetegn på de sanne kristne, for Jesus sa: «Av dette skal alle vite at dere er mine disipler, om dere har innbyrdes kjærlighet.» (Johannes 13:35) Når medlemmer av samme kristne trosretning kjemper mot hverandre i en krig, viser de at de ikke elsker hverandre og ikke er Jesu disipler.

En ambassadør vil heller ikke delta i vertslandets politikk, og Jehovas vitner er den eneste store gruppen som er politisk nøytral i alle land, og

som ikke stemmer på noe bestemt politisk parti. Å ikke være en del av verden betyr også at individuelle vitner ikke har verdens ambisjoner og mål, for eksempel å bli rike og innflytelsesrike. Vitnene er på ingen måte asketer. De lever normale liv, de liker god mat, de setter pris på å ha fritid og ferier. Og ut fra hvordan de er på utsiden, kan de ikke skilles fra andre mennesker. Men de er forsiktige med å ikke bli viklet inn i noen av verdens bestrebelser som strider mot Bibelens prinsipper. Og de ser fram til den tiden da Gud vil skape et paradys på jorden.

Punktene som er drøftet ovenfor, viser tydelig forskjellen mellom Jehovas vitner og andre kristne trosretninger. Og de identifiserer og bekrefter Jehovas vitner som den eneste sanne religionen.

TO FORSKJELLIGE HÅP OM FRELSE

Ingen annen religion tror på alle de samme læresetningene som Jehovas vitner. Men enkelte læresetninger som ligner på en eller flere av vitnenes læresetninger, finnes i andre religioner. Men det er én læresetning jeg aldri har sett i noen annen religion, nemlig læren om at på grunnlag av Jesu gjenløsningsoffer vil en gruppe på 144 000 regjere sammen med ham i himmelen, mens milliarder vil leve som mennesker i det gjenopprettede paradiset på denne jorden.

Hva er grunnlaget for denne læren? Både i De kristne greske skrifter og i De hebraiske skrifter finnes det referanser til nye himler og en ny jord. Men den fremtidige skjebnen til mennesker som tjener Gud, er ikke direkte knyttet til de nye himler og den nye jord i disse tekstene. Det finnes også passasjer som, i forbindelse med fremtiden, refererer til hus, vingårder og dyr (Jesaja 65:21–25), og det finnes passasjer som refererer til det himmelske liv. (Filipperne 3:20) Men fordi himmelen og jorden er nevnt i forskjellige passasjer, kan disse passasjene ikke brukes som bevis for læren om at to forskjellige grupper vil bli frelst, en i himmelen og en på jorden. For å bevise dette trenger vi passasjer hvor begge gruppene er nevnt samtidig, eller hvor konteksten i to passasjer tydelig viser at det er to grupper.

Det himmelske kall og den kommende bebodde jord

De to klassene som vil bli frelst:

«den kommende bebodde jord» (Hebreerne 2:5)

«det himmelske kall» (Hebreerne 3:1)

Senere i Hebreerne er de to forskjellige håp, det ene for den kommende bebodde jord og det andre for himmelen, tydelig adskilt, noe som når sin klimaks i 11:39, 40:

³⁹ Og likevel, selv om alle disse fikk godt vitnesbyrd ved sin tro, fikk de ikke del i oppfyllelsen av løftet, ⁴⁰ fordi Gud hadde forutsett noe bedre for oss, for at de ikke skulle bli gjort fullkomne uten oss.

Uttrykket «alle disse» refererer til alle Guds trofaste tjenere som levde i fortiden, som er nevnt ved navn eller referert til i kapittel 11. Pronomenet «oss» må referere til Jesu brødre som skal regjere sammen med ham i himmelen. Dette håpet er bedre enn håpet om den kommende bebodde jord. Men begge gruppene vil bli fullkomne sammen. Dette er det samme som vi ser i Hebreerne, kapittel 1 og 2, og det samsvarer med Paulus' ord i Efeserbrevet 1:10 om at det som er i himmelen og på jorden, igjen skal samles i Kristus.¹³

«Kjent før verdens grunnleggelse»

Ifølge Lukas 11:50, 51 ble grunnleggelsen (*katabolē*) av verden (menneskeslekten) lagt på Abels tid, da Adam og Eva fikk barn. Hebreerne 11:11 bekrefter at *katabolē* er knyttet til forplantning av barn. Efeserne 1:3 og 2:6 viser at håpet til medlemmene av menigheten i Efesos var himmelsk.

I forbindelse med skillet mellom de to håpene – himmelen og jorden som nevnes – er det to viktige ord. Det ene er preposisjonen *pro* («*før*») i Efeserne 1:4. Disse kristne med et himmelsk håp ble utvalgt «*før* (*pro*) verdens grunnleggelse». Vi kan sammenligne disse ordene med Jesu illustrasjon i Matteus 25:31–46, hvor det nevnes to grupper av mennesker som skal bli frelst, Jesu brødre og sauene som gjør godt mot dem. Identiteten til disse brødrene er ikke nevnt. Men i forbindelse med sauene sies det i vers 34 at de skal arve riket som er forberedt for dem «*fra* (*apo*) verdens grunnleggelse». Fordi de nevnte kristne i Efesos med et himmelsk håp ble utvalgt «*før*» verdens grunnleggelse, mens sauenes rike ble

13. Det første kapittel i boken *Forsoningen Mellom Gud og Mennesker* har en detaljert drøftelse at forskjellige skriftsteder som viser at det er to forskjellige håp.

forberedt «*fra*» verdens grunnleggelse, må efeserne og sauene tilhøre to forskjellige klasser som skal bli frelst. Jesu brødre som er nevnt utenom sauene, tilhører naturligvis samme himmelske klasse som Jesu brødre med det himmelske kall som er nevnt i Hebreerne 2:11,13; 3:1.

Guds sønner og skapelsen

I brevet til Romerne, kapittel 8, nevnes barn som er Guds sønner, flere ganger. Barna sies å være Guds arvinger og Kristi medarvinger (v. 17), og Jesus er den førstefødte blant mange brødre (v. 29). Disse brødrene er de utvalgte, erklært rettferdig og er herliggjort. Dette gjelder bare personer med det himmelske håp.

Romerne 8:19 sier: «Skapningen venter jo med spent forventning på Guds sønners åpenbarelse.» To forskjellige grupper nevnes, «Guds sønner» og «skapningen». Fordi Guds sønner er arvinger til riket, har de et himmelsk håp. Versene 20 og 21 sier: «For skapningen ble lagt under nytteløsheten, ikke av sin egen vilje, men ved ham som la den under den, på grunnlag av håp om at skapningen selv også skal bli frigjort fra trelldommen under forgjengeligheten og få Guds barns herlige frihet.»

Skapningene kunne med rette ha håp om at også de til slutt ville bli frigjort fra trelldommen under forgjengeligheten som alle syndere er underlagt. Skapningen blir ikke omtalt som Guds barn. Men skapningen vil få den samme herlige frihet som Guds sønner. Igjen leser vi om to forskjellige grupper og to forskjellige håp.

Enhet i Kristus i himmelen og på jorden

Jeg har allerede vist at de kristne i Efesos hadde det himmelske håp, og at de var forskjellig fra sauene i Jesu lignelse i Matteus kapittel 25. De to gruppene er også nevnt i brevet til Efeserne.

I kapittel 1, vers 10 leser vi: «å samle alt sammen igjen i KRISTUS, det i himlene og det på jorden». Dette vil skje «ved de fastsatte tiders fulle mål», det vil si i fremtiden etter at Efeserne ble skrevet. Hva som menes med «det i himlene» og «det på jorden» er ikke sagt direkte. Men det kan ikke være snakk om livløse ting, for artikkelen i intetkjønn flertall akkusativ kan også referere til levende skapninger. Levende mennesker må være inkludert. Så lenge Satans verden eksisterer, vil det ikke være noen enhet.

Så den endelige enheten må skje i de nye himler og på den nye jord som Gud vil skape. (2. Peter 3:13)

Himmelen og jorden er også nevnt i Kolosserne 1:20. Jesu gjenløsningsoffer blir drøftet, og det som vil skje er: «ved ham forlike alle andre ting med seg selv igjen ved å stifte fred ved det blod han utgjøt på torturpælen, enten det nå er det på jorden eller det i himlene.»

Gjenløsningsofferet og Jesu blod gjelder bare mennesker som er syndere, og ikke englene i himmelen. Derfor må «det på jorden» referere til dem som skal arve jorden, og «det i himmelen» må referere til de menneskene som skal arve Guds rike i himmelen.

Det begrensede antallet av dem som har et himmelsk håp

I Åpenbaringen 7:9–10, 13–14 ser vi en stor skare uten tall. Det er de som kommer ut (*erkebomai*, presens medium partisipp, «kommer»: *ek* «av, ut av, fra») av den store trengsel. Siden den store trengsel finner sted på jorden, vil den store skare komme ut av (overleve) den store trengsel og fortsette å leve på jorden.

I motsetning til den store skare er det en gruppe på 144 000. (Åpenbaringen 7:1–9) Den samme gruppen ser vi i 14:1, og vers 4 sier at medlemmene av denne gruppen «er blitt kjøpt fra menneskene som en førstegrøde for Gud og for Lammet». De står på det himmelske Sion (Hebreerne 12:22) og er identiske med Jesu brødre som har det himmelske kall. Sions berg representerte dem som hadde kongemakten.

Et begrenset antall av det åndelige Israel som vil bli frelst, er også vist i Romerne kapittel 11. Vers 26 sier: «På denne måten vil hele Israel¹⁴ bli frelst.» Vi kan spørre: «På hvilken måte?» Det fulle antallet (*plērōma*) av jødene (v. 12) og det fulle antallet (*plērōma*) av folkene fra nasjonene (v. 25) vil bli samlet, og på denne måten «vil hele Israel bli frelst». At det er et fast antall av «Israel» som vil bli frelst, fremgår av ordene «fullt antall» og av illustrasjonen med oliventreet. Det finnes ikke et uendelig antall grener eller én stamme av uendelig høyde som både jøder og folk fra nasjonene kan podes inn på. Men det finnes ett tre med et endelig antall grener. Før

14. Navnet «Israel» brukes i to forskjellige betydninger i Romerbrevet. Dette ser vi i 2:28, 29. I 9:6–9 nevnes «det åndelige Israel», og i 11:1–12 refereres det til «det kjødelige Israel». Henvisningen i 11:26 må være til «det åndelige Israel», og spørsmålet er hvordan hele det åndelige Israel skal bli frelst.

en person kan podes inn på stammen, må en gren brytes av og fjernes for å gi plass til ham.

Passasjene som er drøftet ovenfor, skildrer tydelig en gruppe på 144 000 med håp om å regjere sammen med Jesus i himmelen, og en gruppe uten antall med håp om å leve på den kommende bebodde jord. Den eneste religion som har denne troen, er Jehovas vitner.

BRUKEN AV NAVNET JEHOVA

Navnet «kristen» (*kristianos*) ble først brukt i Antiokia, ifølge Apostlenes gjerninger 11:26. Dette navnet ble gitt fordi menighetene besto av etterfølgere av Jesus Kristus. Fokus i De kristne greske skrifter er på personen Jesus Kristus, og Åpenbaringen 19:10 sier: «for det å vitne om Jesus er det som inspirerer profeteringen». Dette viser at også i De hebraiske skrifter er fokus på Jesus, selv om dette er indirekte, fordi disse profetiene pekte frem mot hans komme som Messias og hans fremtidige rolle for å gjennomføre Guds hensikt.

C. T. Russell og Bibelstudentene forsto Jesu viktige rolle. Men de forsto også at Jesus var sin Fars tjener, og de brukte Faderens navn, Jehova. (Apostlenes gjerninger 3:13) Fordi bibelstudentene avviste treenighetslæren, hadde de ingen problemer med å bruke to navn, «Jehova» for Faderen og «Jesus» for Sønnen. I Vaktårnet fra august 1892, side 3, var det et spørsmål om Guds navn, om det ble brukt om Jesus. Svaret var: «Vi hevder med sikkerhet at navnet *Jehova* i Skriften aldri brukes om noen annen enn Faderen.» Imidlertid er treenighetslæren en del av troen til nesten alle trossamfunn. Og derfor bruker de fleste av dem ikke Guds personlige navn. Jehovas vitner bruker fritt både navnet Jesus og navnet Jehova, og denne holdningen til vitnene er unik sammenlignet med andre trosretninger.

Striden dreier seg om hvorvidt navnet Jehova har en rettmessig plass i De kristne greske skrifter. Watchtower Bible and Tract Society of Pennsylvania publiserte New World Translation of the Christian Greek Scriptures i 1950. Denne oversettelsen har navnet «Jehova» 237 steder i teksten og 72 ganger i fotnotene. Dette ble sterkt kritisert av religiøse ledere og bibeloversettere, som brukte betegnelsen «Herre», noen ganger med store bokstaver, i stedet for Guds navn.

Deres argument var at navnet «Jehova» ikke forekommer i de eldste greske håndskriftene av De kristne greske skrifter. Derfor er det feil å ta det med i teksten til De kristne greske skrifter. Men det er et problem med dette argumentet, nemlig at heller ikke ordet *kyrios* («herre») forekommer i de eldste greske håndskriftene av De kristne greske skrifter. I sitater fra De hebraiske skrifter hvor *yhwh* forekommer, har de eldste håndskriftene av De kristne greske skrifter fra slutten av det andre århundre evt. forkortelsen *ks*. Vi har ikke De kristne greske skrifers originalhåndskrifter, og derfor kjenner vi ikke deres opprinnelige innhold. Men det er umulig at originalhåndskriftene inneholdt forkortelser som *ks*. Dette betyr at på et eller annet tidspunkt da De kristne greske skrifter ble kopiert, ble de opprinnelige ordene som refererte til Gud slettet, og forkortelsen *ks* ble skrevet i stedet.

Det finnes en type data som kan belyse dette spørsmålet, nemlig gamle fragmenter av den greske Septuaginta-oversettelsen (LXX). I alle (de få) fragmentene av denne oversettelsen fra fvt. og håndskriftet fra 50 evt. finnes Guds navn, enten skrevet med gamle hebraiske eller arameiske bokstaver eller som de greske bokstavene *iaō*. Interessant nok har de eldste LXX-håndskriftene fra slutten av det 2. århundre evt. også forkortelsen *ks*, mens fragmentet fra 50 evt. har *yhwh* skrevet med gamle hebraiske bokstaver. Det er derfor klart at på et tidspunkt etter år 50 evt., etter at den kristne menighet allerede var etablert, ble Guds navn i form av tetragrammet *yhwh* slettet fra den greske LXX-oversettelsen og erstattet med forkortelsen *ks*. Siden Guds navn ble slettet fra LXX-håndskriftene og erstattet med *ks*, er det derfor logisk at navnet samtidig også ble fjernet fra håndskriftene til De kristne greske skrifter og erstattet med *ks* også der. Dette tyder på at Guds navn, *yhwh*, forekom i de originalhåndskriftene til De kristne greske skrifter.

Jeg har skrevet boken *The Tetragram—its History, Its Use in the New Testament, and Its Pronunciation* (2018; dansk oversettelse: *Tetragrammet - dets historie, dets bruk i Det Nye Testamente og dets uttale*). Den inneholder en detaljert studie av hvordan navnet ble brukt. Den presenterer bevis for at erstatningen *'adōnāi* («herre») for *yhwh* ikke ble brukt i tiden før vår tidsregning, og at det første beviset på denne erstatningen er fra rundt 70 evt. Dette betyr at ifølge de data vi har, ble Guds navn brukt fritt av vanlige folk på Jesu tid, og argumentet om at det greske ordet *kyrios* («herre») ble brukt i De kristne greske skrifter, fordi jødene brukte erstatningen *'adōnāi*

(«herre»), har ikke noe grunnlag. Boken inneholder også en detaljert studie av de interne beviser fra De kristne greske skrifter, og disse beviser tyder sterkt på at disse Skrifter inneholdt Guds navn.

I kapittelet i boken om uttalen av Tetragrammet viser jeg at uttalen *Yahweh* er språklig umulig. Jeg viser også at det, basert på data fra Den hebraiske Bibel og jødiske navn skrevet i akkadiske kileskriftdokumenter, er sterke beviser som taler for at den opprinnelige uttalen av Guds navn var *Yehowa*. I denne boken bruker jeg formen Jehova.

Jeg har sendt tre brev til hovedkontoret i USA om Guds navn, hvor jeg i detalj påpeker flere feil i vedlegg A4 i NWT13. Men tydeligvis har disse brevene blitt ignorert.

Det er sterke beviser for uttalen *Yehowa*, og for at dette navnet forekom i de originale håndskriftene til De kristne greske skrifter.

LIVETS OG BLODETS HELLIGHET

Et område hvor Jehovas vitners tro er unik sammenlignet med alle, eller de fleste, andre kristne trosretninger, er deres nektelse av å ta blod inn i kroppen gjennom munnen eller ved blodoverføring. Jeg har vært medlem av Sykehuskontaktutvalget i Oslo, Norge, fra 1990, da denne ordningen startet, og frem til 2020. Derfor har jeg detaljert kunnskap både om den bibelske bakgrunnen og om den praktiske anvendelsen av synet på blod i Bibelen.

Blod representerer liv og er hellig

Årsaken til Jehovas vitners unike syn på blod er teksten i Bibelen. Som vitne tar jeg alltid teksten i Bibelen bokstavelig, med mindre konteksten klart viser noe annet. Og jeg aksepterer ikke noe unntak fra Guds lov når konteksten ikke klart viser at et slikt unntak eksisterer. Bibelen viser at blod er hellig, og at det ikke skal brukes til noe annet enn som offer på alteret. Moseloven ble opphevet med sine dyrefringene. Og det fullkomne offeret av Jesu kjøtt og blod, som de jødiske dyrefringene var en skygge av, er blitt ofret en gang for alle. (Hebreerne 7:27) Så det er ikke lenger noen legitim bruk av blod.

Før den verdensomspennende flommen var det ikke tillatt for mennesker å spise dyr. Dette endret seg etter flommen, og 1. Mosebok 9:3–6 sier:

³ Hvert dyr som beveger seg og lever, kan tjene til føde for dere. Liksom jeg gav dere de grønne plantene, gir jeg dere nå alt dette. ⁴ Men kjøtt med dets sjel — dets blod — skal dere ikke spise. ⁵ Og dessuten: Blodet av DERES sjeler skal jeg kreve tilbake. Av hver levende skapnings hånd skal jeg kreve det tilbake; og av menneskets hånd, av hånden til enhver som er hans bror, skal jeg kreve menneskets sjel tilbake. ⁶ Den som utgyter menneskeblod, ved mennesker vil hans eget blod bli utgytt, for Gud dannet mennesket i sitt bilde.

Av disse ordene forstår vi at 1) blod representerer livet (sjelen) til levende vesener, 2) blod må ikke spises, og 3) blod må ikke utgytes ved å ta livet av noen. Hovedårsaken til disse tre punktene er at blod har en verdi, og denne verdien kreves tilbake hvis blodet misbrukes. Gud har skapt alle levende vesener, og det er deres blod som representerer deres liv. Hos ham er livets kilde. (Salme 36:9) Derfor er det bare han som har rett til å bestemme hvordan liv og blod kan brukes.

Guds lov til Israel inneholdt flere bud om blod. 3. Mosebok 17:11, 13 sier:

¹¹ For kjødets sjel er i blodet, og jeg har selv gitt dere det på alteret for å gjøre soning for DERES sjeler, for det er blodet som gjør soning ved sjelen i det.

¹³ Når det gjelder en hvilken som helst mann av Israels sønner eller en fastboende utlending som bor som utlending midt iblant dere, og som under jakt fanger et vilt dyr eller en fugl som kan spises, så skal han la blodet renne ut og dekke det til med støv.

Passasjene viser at den eneste godkjente bruken av blod er på alteret som et offer. Når et dyr slaktes, skal det tappes for blod. Ved å helle blodet ut på bakken og dekke det til med støv, går livet som blodet symbolsk representerer, tilbake til Gud, som er livets kilde. Ordet «hellig» refererer til noe rent, som er satt til side for ett eneste formål. Passasjene ovenfor viser at blod er hellig.

Møtet i Jerusalem i 49 evt. og dets fire bud

Den kristne menighet ble opprettet på pinsedagen i år 33 evt. På den tiden var Moseloven, inkludert dens bud om blod, ikke lenger gyldig. I år

49 oppstod spørsmålet om folk fra andre nasjoner skulle omskjæres. Dette spørsmålet ble drøftet på møtet mellom apostlene og de eldste i Jerusalem. Og påvirket av hellig ånd ble følgende beslutning tatt, ifølge Apostlenes gjerninger 15:28, 29:

²⁸For den hellige ånd og vi selv har besluttet ikke å legge noen ytterligere byrde på dere, bortsett fra disse nødvendige ting: ²⁹at dere fortsetter å avholde dere fra ting som er ofret til avguder, og fra blod og fra det som er kvalt, og fra utukt. Hvis dere omhyggelig holder dere borte fra disse ting, vil det gå dere godt. Måtte dere være ved god helse!»

Ifølge BAGD¹⁵ har den greske mediumformen av verbet *apekhō* med et genitivobjekt betydningen «holde seg unna; avstå fra». Fordi verbformen er presens infinitiv, uttrykker NV96 helt korrekt det greske imperfektive aspekt ved oversettelsen «fortsette å avholde dere fra». I tabell 1.1 ser vi fire eksempler på *apekhō* med følgende objekt i genitiv. Det kan ikke være noen tvil om at betydningen av alle eksemplene er å ikke ha noe å gjøre med eller holde seg helt unna handlingene og tilstandene som objektene refererer til. Det samme må gjelde bruken av *apekhō* med genitivobjekt i Apostlenes gjerninger 15:29.

Tabell 1.1 Eksempler på bruk av *apekhō*

1. Tessaloniker 4:3	For dette er hva Gud vil, DERES helligelse, at dere avholder dere fra (<i>apekhō</i>) utukt.
1. Tessaloniker 5:22	Avhold dere fra (<i>apekhō</i>) enhver form for ondskap.
1. Timoteus 4:3	og påbyr dem å avholde seg fra (<i>apekhō</i>) visse sorter mat.
1. Peter 2:11	til å fortsette å avholde dere fra (<i>apekhō</i>) de kjødelige begjær.

Et argument som har blitt brukt for å rettferdiggjøre fortsatt bruk av blod, er at budene ble gitt for en viss tid og at de senere ble opphevet. Når det gjelder budet om å avholde seg fra «ting som er ofret til avguder», som nevnes i sammenheng med budet om å avholde seg «fra blod» i Apostlenes gjerninger 15:29, har det blitt hevdet at Paulus senere opphevet budet om «ting som er ofret til avguder» og tillot dette i sitt

15. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, by F.W. Arndt, F.W. Danker)

første brev til korinterne. Derfor ble også forbudet mot bruk av blod senere opphevet; slik er *resonnementet*. Det lutherske synet på bruk av blod er beskrevet i *Confessio Augustana*.

⁶⁵ Apostlene befalte kristne å ikke spise kjøtt med blod i (Apostlenes gjerninger 15:20). Hvem adlyder dette budet i vår tid? Og likevel synder ikke de som ikke adlyder det. For selv apostlene ønsket ikke å belaste folks samvittighet med slike lenker. For å unngå å fornærme noen, forbød de for en tid å spise kjøtt med blod i.⁶⁶ For dette dekretet må alltid minne oss om hva formålet med evangeliet er.

⁶⁷ Nesten ingen kirkelover blir overholdt nøyaktig. Hver dag går mange skikker ut av bruk, selv blant de menneskene som er de ivrigste tilhengerne av tradisjonene.

⁶⁸ Samvittigheten kan heller ikke ivaretas på riktig måte med mindre disse skikkene endres på følgende måte: Kirkens lover kan adlydes hvis dette gjøres uten å lære at de er nødvendige. Og samvittigheten bør ikke skades, selv når tradisjonene endres.¹⁶

Ordene i Augsburg-bekjennelsen er en benektelse av Bibelens klare ord. Apostlenes og de eldstes beslutning ble plassert i kategorien «Kirkens lover som ikke er nødvendige å følge». Det gis ingen bevis for påstanden om at lovene ble gitt «for å unngå fornærmelse» og at de ble gitt «for en tid» og deretter opphevet. Men jeg vil vurdere to argumenter som brukes.

Det første argumentet er at disse lovene bare ble gitt til kristne fra andre nasjoner, og at de ikke var bindende for kristne av jødisk opprinnelse. Det er sant at kristne fra andre nasjoner var i fokus for drøftelsene (Apostlenes gjerninger 15:20) Og årsaken til dette var at kristne i Antiokia hadde reist spørsmålet om personer fra nasjonene skulle omskjæres eller ikke. Hvis argumentet brukes om at lovene bare gjelder kristne fra nasjonene, må vi begrense anvendelsen til kun kristne fra nasjonene i Antiokia, fordi brevet var adressert til dem (vers 23). Men Apostlenes gjerninger 16:4 viser at Paulus og Timoteus besøkte forskjellige kristne menigheter og «overgav de dem som var der, de forordninger som var blitt vedtatt av apostlene og de eldste i Jerusalem, for at de skulle overholde dem». Og hvem var mottakerne av disse forordningene? Det greske ordet *autois* («dem»), hankjønn flertall dativ, brukes. Så alle i hver menighet skulle holde disse vedtakene. Og i menighetene var det både kristne jøder og kristne fra nasjonene, noe 16:3 indikerer.

16. <https://www.stpls.com/uploads/4/4/8/0/44802893/augsburg-confession.pdf>

Ordene i Apostlenes gjerninger 15:21 brukes også av dem som er imot loven om blod:

²¹ For fra gammel tid har Moses i by etter by hatt dem som forkynner ham, for han blir lest opp i synagogene hver sabbat.»

Argumentet imot loven om blod er som følger: For at jødene som kjente Moseloven, ikke skulle ta anstøt eller bli forvirret, var det nødvendig for de kristne fra andre nasjoner å holde noen av forordningene i Moseloven i en periode. Dette argumentet er ikke holdbart. Hvis jødene ikke skulle ta anstøt, var omskjæring den viktigste loven fra Moses som måtte følges. For eksempel ble Timoteus omskåret av Paulus, slik at jødene ikke skulle bli ta anstøt (16:3). Men omskjæringen ble avvist av apostlene og de eldste. På samme måte blir det hevdet, kan noen av apostlenes andre bud, som for eksempel å ikke spise kjøtt med blod i, ha blitt gitt som en midlertidig nødløsning for å unngå at jødene som fortsatt fulgte Moseloven, skulle ta anstøt. Og disse lovene var derfor ikke ment å være evig bindende for kristne.

Men er det andre grunner til at Jakob kan ha referert til Moses i vers 21? En naturlig forklaring er som følger: Uttrykket «by etter by» må referere til alle byer med synagoger i Israel og de omkringliggende landene. I Israel var noen fra folkeslagene jødiske proselytter, og de ble senere kristne. (Apostlenes gjerninger 2:5–12) I landene utenfor Israel gikk mange fra folkeslagene i de jødiske synagogene, som Apostlenes gjerninger 17:1–4, 17 viser. Jakobs poeng kan ha vært at fordi Moses regelmessig blir lest i synagogene, er disse fire budene som jeg foreslår, ikke noe som er nytt. Men selv folk fra nasjonene er allerede kjent med disse budene på grunn av den regelmessige lesningen av Moseloven i synagogene de går i i sine respektive land.

Et annet argument som antyder at de fire lovene bare var gyldige i en kort periode, er basert på Paulus' ord om offer til avguder i 1. Korinter kapitlene 8 og 10: Kjøtt fra dyr som var ofret til avguder, kunne spises hvis ingen tok anstøt (10:25), og dette viser at budet mot ting som var ofret til avguder, ikke lenger var gyldig, er argumentet.

Konteksten viser at dette argumentet er ugyldig. I Korint var det templer for avguder. Dyr ble drept, og deler av hvert dyr ble ofret til avgudene, mens andre deler ble spist av avgudsdyrkere som satt til bords i avgudstemplene. Etter ofringen og måltidet i avgudstemplet var det mye kjøtt til overs, og dette kjøttet ble solgt dagen etter på markedet.

Spørsmålet var altså om kristne kunne kjøpe kjøtt fra dyr som hadde blitt ofret til avguder dagen før. Ifølge Paulus var dette en beslutning hver kristen måtte ta selv. Men å spise i avgudstemplet ville ikke være riktig, som Paulus sier i 1. Korinter 10:18–21. Dette viser at budet mot å spise kjøtt som var blitt ofret til avguder, fortsatt var gyldig. Mange år etter at brevene til korinterne ble skrevet, skrev Johannes: «Vokt dere for avgudene.» (1. Johannes 5:21) Så budet fra møtet i Jerusalem i 49 evt. var fortsatt gyldig.

Vi bør også huske at ett av de fire budene var mot *porneia* («ulovlig seksuelt samleie»). Denne loven nevnes mange ganger i forskjellige bøker i De kristne greske skrifter, og mange medlemmer av de kristne trossamfunn aksepterer at denne loven fortsatt er gyldig. Det ville være inkonsekvent å hevde at to av lovene fra møtet i 49 evt. fortsatt er gyldige, men at de to andre ble gitt for en tid, slik at jødene ikke skulle ta anstøt. Apostlene og de eldste sa faktisk i brevet som oppsummerte møtet, at alle fire budene var like «nødvendige». (Apostlenes gjerninger 15:28, 29)

I motsetning til de nevnte argumenter er det én ting som binder alle de fire lovene sammen. En lov er basert på ett eller flere prinsipper, som er grunnleggende sannheter. Interessant nok er de fire lovene vi drøfter, basert på det samme prinsippet, nemlig prinsippet om livets hellighet. Blod representerer livet til alle skapninger, og derfor skal blod ikke brukes til noe formål, bortsett fra på alteret. Å innta blod i kroppen vår, og dermed bruke det, er et brudd på livets hellighet. Å spise kjøtt fra kvalte dyr er det samme som å spise blod, fordi dyrene ikke har blitt tappet for blod.

Mennesker kan, ved å ha seksuelle forhold, overføre liv til en ny generasjon. Gud ønsker at nyfødte skal ha det best mulige miljøet å vokse opp i, slik at de kan bli mentalt og følelsesmessig sunne voksne. Det beste miljøet er ekteskapet, hvor mann og kone har forpliktet seg til hverandre og til sine barn. Å ha seksuelle forhold utenfor ekteskapet, med reell mulighet for å overføre liv til et barn i et usikkert miljø, er et brudd på livets hellighet for barnet.

Første Mosebok 9:3, 4 og 3. Mosebok 17:11–14 viser at dyr bare kan drepes for mat eller som offer til Jehova Gud. Når et dyr drepes for å bli et offer til en avgud, krenkes livets hellighet for dyret. Loven imot ting som er ofret til avguder, er også basert på prinsippene «Det er bare én sann Gud» og «Bare Jehova Gud fortjener å bli tilbedt». Og en av grunnene til at Jehova fortjener å bli tilbedt, er at han skapte livet og dermed er dets kilde. (Åpenbaringen 4:11) At alle de fire lovene bygger på det samme

grunnleggende prinsipp, viser at dette er grunnleggende lover fra Gud, og at de ikke er midlertidige.

Bruk av blod til medisinske formål

Budet om å avstå fra blod og kvalte dyr refererte til mat. Fra midten av det 20. århundre har blod også blitt brukt til medisinske formål. Er slike formål eller bruksområder utelukket av vedtaket fra møtet mellom apostlene og de eldste i Jerusalem i år 49 evt.?

Når vi vurderer årsakene bak lovene om blod, må svaret være ja. Blod representerer liv, og kilden til liv er Gud. (Salme 36:10) Derfor har han enerett til å bestemme hvordan liv, representert ved blod, skal brukes. Som vi har sett, ble en person som drepte et menneske og utgjøt hans blod, selv ansett som skyldig og ville derfor bli straffet ved at hans eget blod ble utgytt. Hvis et dyr ble drept for mat, skulle blodet helles ut og dekkes med støv. Dette viser at blod ikke skulle brukes til noe; den eneste lovlige bruken var på alteret som et offer. Dette skjedde da Moseloven var gyldig, og disse ofrene pekte frem mot det fullkomne offeret av Jesu kjøtt og blod. Fordi blod er hellig, og det ikke finnes noen lovlig bruk av blod, er selv moderne medisinsk bruk et brudd på Guds lov, akkurat som å innta blod gjennom munnen som mat eller drikke.

Som kristne med Bibelen som eneste norm, tar vi ordene i Bibelen i absolutt forstand, hvis konteksten ikke viser at det er noe unntak. Ordene i loven i Apostlenes gjerninger 15:29 er «avholde seg fra blod», og det er ikke oppført noen unntak. Derfor vil vi avstå fra blod i enhver form.

Det er imidlertid ett spørsmål i forbindelse med moderne medisinsk vitenskap som må tas opp. Det er utviklet metoder for å fraksjonere blod, og slike fraksjoner brukes ofte i behandlingen av pasienter. Er det å motta slike fraksjoner et brudd på loven om å avholde seg fra blod? Det avhenger av om en bestemt fraksjon *er* «blod» (gresk, *haima*, og hebraisk *dām*) i bibelsk forstand eller ikke. DSR har bestemt at helblod, blodplasma og de tre grunnleggende komponentene i blod, nemlig røde blodlegemer, hvite blodlegemer og blodplater, må omfattes av begrepet «blod». Men om komponenter som albumin, immunoglobuliner og koagulasjonsfaktorer *er* «blod» *eller ikke*, er usikkert. Derfor er det opp til hver enkelt vitnes samvittighet å avgjøre om man skal akseptere disse faktorene eller ikke.

I kapittel 4, 5 og 6 kritiserer jeg DSR sterkt, fordi de har laget mange menneskebud som ikke har noe grunnlag i Bibelen, bud som har forårsaket skade for titusenvis av vitner. Definisjonen av hva som er inkludert i begrepet «blod» er også et menneskebud, eller rettere sagt en menneskelig definisjon. Men det er en viss forskjell mellom dette budet og de andre jeg kritiserer. Budet om høyere utdanning, bestemte eksklusjonsgrunner og mange andre spørsmål er unødvendige og burde ikke ha blitt innført i det hele tatt.

Men vi trenger en definisjon av blod. Det standpunkt som DSR har tatt, at fullblod og de fire hovedbestanddelene, røde blodlegemer, hvite blodlegemer, blodplater og plasma, *er* blod, er basert på en viss logikk. Men DSR kan kritiseres for at de slår dette fast som en lov, og de hevder at det å akseptere en av disse bestanddelene, er et brudd på Guds lov. Dette er imidlertid et spørsmål som hvert enkelt vitne skulle avgjøre på grunn av sin samvittighet uten press fra DSR. Og siden den eneste definisjonen av blod som vi finner i Bibelen, er den røde væsken i årene til dyr og mennesker, burde ingen kritisere et vitne som aksepterte en av de nevnte fire hovedbestanddelene.¹⁷

Men hva med *selve livet*, siden det også er hellig? Hvis en lege sier at jeg trenger blod for å overleve, vil det da ikke være viktigere å opprettholde livet enn å holde Guds lov om blod? Matteus 16:24–26 sier:

²⁴ Så sa Jesus til sine disipler: «Hvis noen vil følge etter meg, må han fornekte seg selv og ta opp sin torturpæl og stadig følge meg. ²⁵ For enhver som vil redde sin sjel, skal miste den; men enhver som mister sin sjel for min skyld, skal finne den. ²⁶ For hva vil det gagne et menneske om han vinner hele verden, men forspiller sin sjel? Eller hva skal et menneske gi i bytte for sin sjel?

17. Poenget her er at når noe ikke er eksplisitt sagt eller definert i Bibelen, har ingen kristen rett til å lage en definisjon som er bindende for andre. Dette betyr at når Vaktårnet lager en definisjon av hva som er inkludert i *dam* og *haima*, er dette veiledende, men ikke bindende. (1 Korinter 4:6) Hvis andre kristne, for eksempel medlemmene av DSR, hadde rett til å ta beslutninger som var bindende for andre i forbindelse med trosspørsmål som ikke er nevnt i Bibelen, ville resultatet bli en ekstra-bibelsk, Talmud-lignende samling av lover. Dessverre er det et stort antall slike beslutninger som er tatt av DSR, slik at Jehovas vitner i dag har et Talmud-lignende sett av menneskebud. Jeg snakker ikke om organisatoriske prosedyrer, som er nødvendige i en stor organisasjon. Men jeg snakker om regler og forskrifter som er relatert til vår kristne tro og vårt kristne liv. På disse områdene har ingen rett til å diktere andre.

Disse ordene viser at det er viktigere å følge Guds lover enn å bevare sjelen (livet). Jeg skal illustrere dette på følgende måte: I Roma på keiser Neros tid ble de kristne forfulgt. Tenk deg en familie bestående av en mann, en kvinne og et barn, som ble arrestert og ført til amfiteateret. I midten var det et alter med en ild, og ved siden av ilden sto et kar med røkelse. Faren fikk et ultimatum: Enten skulle han helle røkelse på ilden og dermed bringe fram et offer til keiserens skytsånd, eller så ville han og hans familie bli drept. Fordi de kristne ikke ville bryte Guds lov, selv om handlingen bare var en symbolsk gest som kunne redde deres liv, nektet de å gjøre det. Derfor har vi ordet «martyr». Det samme gjelder for Guds lov om blod. Kristne vil ikke bryte denne loven, selv om de kan redde livet.

De kristne greske skrifter forbyr all bruk av blod — den røde væsken i årene til dyr og mennesker — til ethvert formål, inkludert medisinske formål.

Fiender av Jehovas vitner har noen ganger hevdet at et stort antall personer har dødd fordi de har nektet blodoverføring. I Norge har syke personer med de mest kompliserte lidelsene blitt sendt til de store sykehusene i Oslo. Og sykehuskontaktutvalget, hvor jeg har vært medlem, har hjulpet hundrevis av syke vitner i Oslo-området og fra andre deler av landet. En gang i måneden har utvalget et møte hvor vi drøfter de situasjoner vi har vært oppe i, og vi drøfter også hvordan vi best kan hjelpe dem som ber om vår hjelp.

I løpet av de 29 årene jeg har vært medlem av sykehuskontaktutvalget, kjenner jeg bare til to personer som døde etter en operasjon, som sannsynligvis kunne ha overlevd hvis de hadde fått blod i en eller annen form. Medisinsk litteratur viser at i motsetning til disse to, har flere personer i Norge dødd *på grunn av komplikasjoner* forårsaket av blodoverføringer, og det er hundrevis av andre som har fått forkortet livet på grunn av immunologiske reaksjoner forårsaket av tilførsel av blodbestanddeler.

Jehovas vitner tror at Guds lover er gode, og at de kan hjelpe mennesker til å unngå problemer og leve et godt liv. I sjeldne tilfeller har vitner blitt torturert for å gi opp sin tro, og i andre tilfeller har de dødd fordi de ikke ville bryte Guds lover. Vitnene ønsker å leve, og de treffer rimelige tiltak

for å fortsette å leve. Men hvis det oppstår en situasjon hvor de må dø for å holde Guds lover, vet de at de i fremtiden vil oppstå fra de døde.

Som jeg har nevnt, er det en viss logikk i DSRs definisjon av «blod», at røde blodlegemer, hvite blodlegemer, blodplater og blodplasma er inkludert i det bibelske begrepet «blod» (gresk, *haima*, og hebraisk *dām*). Men fordi denne definisjonen ikke finnes i Bibelen, har en kristen som er uenig med DSR og for eksempel mener at blodplater eller hvite blodlegemer ikke er inkludert i den bibelske betydningen av «blod», rett til å ha denne oppfatningen. Men dessverre, på grunn av organisasjonens autokratiske natur i dag, ville en slik person bli ekskludert fra sin menighet.

Jeg vil også nevne at medlemmene av det nåværende DSR har overstyrt den personlige samvittigheten til mange vitner i forbindelse med spørsmål om blod ved å lage ubibelske regler. Som vi så i innledningen, ble det laget en ny regel om at sykepleiere ikke kan gi blodoverføring som er foreskrevet av en lege. Det finnes også andre regler om blodfraksjoner og medisinske prosedyrer hvor DSR har tatt bindende beslutninger for andre. Dette er et alvorlig brudd på den frihet De kristne greske skrifter gir alle Jesu etterfølgere til å følge sin samvittighet.

Til slutt nevner jeg en lov laget av DSR, som i noen tilfeller kan ha alvorlige negative konsekvenser for noen vitner, for eksempel ved at deres liv forkortes. Det er loven som forbyr et vitne å lagre noe av sitt eget blod noen uker før en operasjon og deretter føre det tilbake hvis det er nødvendig under operasjonen. Denne loven har ikke noe bibelsk grunnlag.¹⁸

Men på tross av DSRs ubibelske fremgangsmåte i forbindelse med lover om blod, er Jehovas vitner det eneste trossamfunn som jeg vet om, som følger Guds lov om ikke å bruke blod til noe, selv om livet står på spill.

18. En detaljert drøftelse av bruk av blod, inkludert hvorfor lagring av eget blod ikke er et brudd på Guds lov, finnes i artiklene «Å trekke seg 1 (I) — Å ta imot blod frivillig og uten å angre.» (<https://mybelovedreligion.no/2025/01/10/a-trekke-seg-1-i-a-ta-imot-blod-frivillig-uten-a-angre/?lang=no>) «Å trekke seg 1 (II) — Å ta imot blod frivillig og uten å angre.» (<https://mybelovedreligion.no/2025/01/12/a-trekke-seg-1-ii-a-ta-imot-blod-frivillig-uten-a-angre/?lang=no>).

GUDS RIKE

Guds rike med Jesus Kristus som konge er den bibelske læren som, mer enn noen annen, skiller Jehovas vitner fra andre kristne trosretninger. Hvis jeg ikke trodde at Jesus **er** konge, i ordets bokstavelige og fulle forstand, ville mitt liv ha vært helt annerledes enn det er.

Ríkets innflytelse på livene til dets undersåtter

Fordi jeg tror at Jesus Kristus i dag fungerer som konge, tar jeg det standpunkt at jeg er en ambassadør for riket. (2. Korinter 5:20) På grunn av denne stillingen forkynner jeg det gode budskapet om riket og ber folk om å bli forsonet med Gud. Fordi jeg er ambassadør, vil jeg ikke være en del av de militære styrker i det landet hvor jeg bor, og jeg vil heller ikke stemme på et politisk parti. Men jeg vil gjøre mitt beste for å overholde landets lover, være en god nabo og bidra til et godt miljø.

Troen på at Jesus **er konge, har en sterk innflytelse på de kristnes liv. På grunn av dette nekter de militærtjeneste, de stemmer ikke, og de er ikke en del av verden.**

Jeg deler ikke de mål de fleste rundt meg har. Men jeg liker å ha gode venner å tilbringe tid sammen med, jeg liker god mat og drikke, og jeg liker å oppleve nye ting når jeg har ferie. Men samtidig setter jeg pris på verdier som de fleste andre rundt meg ikke dyrker. Og min tro er svært forskjellig fra andres tro. For å sette situasjonen i riktig perspektiv, siterer jeg noen ord fra Daniels bok. I kapittel 2 beskriver han et stort bilde av en person som består av forskjellige metaller. Disse metallene representerer verdensmakter som kommer og går, den ene etter den andre. Den siste verdensmakten symboliseres av føttene som består av jern og leire. En stor stein traff bildet på føttene, og hele bildet ble knust. I kapittel 2, vers 44, forklarer Daniel betydningen av steinen som knuste bildet, og jeg siterer:

⁴⁴ Og i de kongenes dager skal himmelens Gud opprette et rike som aldri skal bli ødelagt. Og riket skal ikke bli overlatt til noe annet folk. Det skal knuse og gjøre ende på alle disse rikene, og selv skal det bestå til uavgrensede tider.

Daniels ord viser at Guds rike vil knuse «alle disse riker», og det må derfor omfatte Norge, USA, Russland, Israel og alle andre land. Da vil

Guds rike herske over hele jorden og skape fred. De fleste som sier at de er kristne, vil ikke akseptere tanken om at alle dagens nasjoner vil bli fjernet av Guds rike. Men hvis vi tror at Bibelen er Guds ord, kan vi ikke unngå denne konklusjonen.

Jeg vet ikke nøyaktig når Guds rike vil knuse nasjonene i denne verden, selv om det er sterke bevis for at dette vil skje i en ikke altfor fjern fremtid. Men fordi jeg tror på hele Bibelen, inkludert disse ordene, har jeg valgt å fremme Guds rikes interesser i stedet for å arbeide for å oppnå en høy posisjon i denne verden eller bli materielt rik.¹⁹

Guds rikes kronologi

Det grunnleggende budskapet til Jesus da han var på jorden, handlet om himlenes rike. Han sa ofte: «Himlenes rike er kommet nær.» (Matteus 4:17) Han kunne si dette, fordi han, kongen i riket, var midt blant dem. Lukas 17:21 sier: «Guds rike er midt blant dere.» Men da Jesus vendte tilbake til himmelen, var riket ikke lenger iblant dem. Apostlene ventet på at himlenes rike skulle bli opprettet.

En gang, da de var i nærheten av Jerusalem, trodde de «at Guds rike øyeblikkelig skulle vise seg». (Lukas 19:11) I forbindelse med dette fortalte Jesus en lignelse som begynte med følgende ord (vers 12): «En mann av fornem byrd reiste til et land langt borte for å oppnå kongemakt og så vende tilbake». Dette viser at Jesus ville dra tilbake til himmelen, og når han kom tilbake, ville Guds rike bli opprettet.

Profetien fra De hebraiske skrifter som oftest er sitert i De kristne greske skrifter, er Salme 110:1, 2. Disse versene kaster litt lys over det vi drøfter:

19. Siden andre verdenskrig har Jehovas vitners standpunkt vært at fordi vitnene er ambassadører for Guds rike, har ingen nasjon rett til å pålegge vitnene obligatorisk tjeneste. På grunn av dette har vitnene nektet både militærtjeneste og siviltjeneste som et alternativ til militærtjeneste. I 1996 inngikk DSR kompromiss med sin stilling som ambassadører ved å akseptere at vitnene kunne utføre alternativ tjeneste i stedet for militærtjeneste hvis samvittigheten deres tillater dem å gjøre det. Det ble ikke gitt noen bibelsk begrunnelse for dette. Dette drøftes i artikkelen «We cannot trust the evershifting views and decisions of the Governing Body (<https://mybelovedreligion.no/2022/12/14/we-cannot-trust-the-views-and-the-decisions-of-the-governing-body-2/>)».

¹ Jehovas utsagn til min Herre lyder: «Sitt ved min høyre hånd inntil jeg legger dine fiender som en skammel for dine føtter.» ² Din styrkes stav skal Jehova sende fra Sion, idet han sier: «Dra undertvingende fram midt iblant dine fiender.»

Profetien selv viser at på et tidspunkt vil den nevnte «Herren» herske midt blant sine fiender, og de vil være som en fotskammel for ham. Peter viser i Apostlenes gjerninger 2:34–36 at den nevnte «Herren» som skal herske, er Jesus Kristus. Når skulle hans regjering «midt blant» hans fiender begynne? Brevet til Hebreerne ble skrevet mange år etter at Jesus vendte tilbake til himmelen, og i 10:12, 13 leser vi:

¹² Men denne frambar ett offer for synder for bestandig og satte seg ved Guds høyre hånd, ¹³ og fra da av venter han inntil hans fiender blir lagt som en skammel for hans føtter.

De siterte ordene viser at Jesus ikke hersket i sitt rike, midt blant sine fiender, da han var på jorden. Og flere tiår etter den tiden, da Hebreerne ble skrevet, ventet han fortsatt på at han skulle begynne å herske som konge.

Åpenbaringen ble skrevet på slutten av det 1. århundre evt., og det første verset sier at boken ble skrevet «for å vise sine tjenere det som snart skal skje».²⁰ Åpenbaringen utspiller seg i en tidsperiode før Jesus kommer som dommer i den store trengsel (2. Tessaloniker 1:7–10) Dommen over Guds fiender er beskrevet i Åpenbaringen kapitlene 17–20. Før den endelige dommen vil det skje mange ting. To passasjer fra Åpenbaringen hjelper oss å forstå når Guds rike vil bli opprettet i forhold til den endelige dommen. Jeg siterer 11:15, 17 (over) og 12:9, 10, 12 (under):

¹⁵ Og den sjuende engelen blåste i sin trompet. Og høye røster lød i himmelen, og de sa: «Kongedømmet over verden tilhører fra nå av vår Herre og hans KRISTUS, og han skal herske som konge for evig og alltid.»¹⁷ og sa: «Vi takker deg, Jehova Gud, Den Allmektige, Den som er og som var, fordi du har tatt din store makt og har begynt å herske som konge.

⁹ Og den store drage ble kastet ned, den opprinnelige slange, han som kalles Djevelen og Satan, som villeder hele den bebodde jord; han ble kastet ned

20. Ordet «snart» (*takhus*) har referanser som «raskt; uten forsinkelse; snart; innen kort tid». Det kan referere til det korte intervallet mellom to handlinger, eller til handlinger som utspiller seg raskt. I en profetisk sammenheng kan begrepet «snart» være mye lengere enn vi forventer. (1. Peters 3:8)

til jorden, og hans engler ble kastet ned med ham.¹⁰ Og jeg hørte en høy røst i himmelen si: «Nå er frelsen og makten og riket som tilhører vår Gud, og den myndighet som tilhører hans KRISTUS, blitt til virkelighet, for våre brødres anklager er blitt kastet ned, han som anklager dem dag og natt framfor vår Gud!...¹² Derfor gled dere, dere himler og dere som bor i dem! Ve jorden og havet, for Djevelen er kommet ned til dere og har stor vrede, idet han vet at han har en kort tidsperiode.»

Ordene i 11:15 viser at Gud takkes fordi han har tatt sin store makt og har begynt å regjere. Fordi Åpenbaringen handler om de siste ting før Jesus kommer som dommer, må han begynne å regjere på dette tidspunktet, når hans fiender er blitt en fotskammel for hans føtter.

Ordene i 12:9 viser at Djevelen og hans engler ble kastet ut av himmelen. Fra dette tidspunktet tilhører makten og riket Gud, og autoriteten tilhører Kristus. Kronologien for denne hendelsen vises i 12:12: Guds rike blir opprettet «en kort tidsperiode»²¹ før Djevelen blir bundet og kastet i avgrunnen. (Åpenbaringen 20:1–3) Hvor lang denne «korte tidsperioden» er, vet vi ikke. Men det viktige poenget er at det er «en kort tidsperiode» *etter at* Guds rike er opprettet og *før* Jesus kommer som dommer for å fjerne alle Guds fiender.

Guds rike blir opprettet «en kort tidsperiode» før den endelige dommen.

Denne tidsangivelsen stemmer godt overens med Jesu store profeti i Matteus kapitlene 24 og 25, Markus kapittel 13 og Lukas kapittel 21. I Matteus 24:30 til 25:31 nevnes Jesu komme (*erkehōmai*) som dommer for å fjerne Guds fiender åtte ganger. Men før dette komme, vil flere ting skje.

Ifølge Matteus 24:3 spurte disiplene om tegnet på Jesu nærvær (*parousia*). Ordet *parousia* er i mange bibeloversettelser gjengitt som «komme». Men dette er misvisende, selv om noen leksika gir betydningen «komme» i tillegg til «nærvær». Jeg har sjekket alle referansene i 10 gresk-engelske leksika hvor *parousia* også skal bety «komme», men ingen av referansene viser tydelig denne *øyeblikkelige* betydningen av «komme». I Filipperne 2:12 står *parousia* («nærvær») i motsetning til *apousia* («fravær»). Og alle

21. Ordet som er oversatt med «tid» er *kairos*, som refererer til «en fastsatt tid, en bestemt tid». Derfor er oversettelsen «en kort tidsperiode» i NV18 utmerket.

forekomster av *parousia* i De kristne greske skrifter passer godt til oversettelsen «nærvær».

I Matteus 24:3 står *synteleias tou aiōnos* («avslutningen på tingenes ordning») parallelt med *parousia* («nærvær»). I Jesu lignelse i Matteus 13:24–30, 36–43 sies *synteleia aiōnos* («en avslutning på en tingenes ordning») å være høsten (*therismos*), hvor mange ting vil skje (vers 39). Det faktum at «høsten» er parallell med *aiōn(os)* («en tingenes ordning») og *aiōn(ou)* er parallell med *parousia* («nærvær»), viser at *parousia* ikke er en øyeblikkelig «gjenkomst», men representerer en periode hvor Jesus er til stede. At begrepet *parousia* er en periode, bekreftes også av Matteus 24:37–39. I disse versene sies det at *parousia* er lik Noahs **dager**, det vil si en tidsperiode. Ved slutten av Jesu *parousia* vil han *komme* som dommer og ødelegge alle Guds fiender. Jesu nærvær er altså det samme som «den korte tidsperioden» som nevnes i Åpenbaringen 12:12.

Tegnet på Jesu nærvær består av flere hendelser, hvorav den første er «kriger og rykter om kriger», fordi «nasjon skal reise seg mot nasjon og rike mot rike». At mange nasjoner og riker skulle delta i en krig, passer med første verdenskrig, som startet i 1914. Dette er også tilfellet med den røde hesten i Åpenbaringen 6:4, som skulle «ta freden bort fra jorden». De andre delene av tegnet har også vært synlige siden 1914, inkludert Jehovas vitners enestående verdensomspennende forkynnelse. (Matteus 24:14)

Jesus viste at i tidspunktet for hans *parousia* ville oppfyllelsen av «tegnet» bli forstått av hans etterfølgere. Han sa: «Likeså skal dere også, når dere ser alt dette, vite at han er nær ved dørene. (Matteus 24:33) Hva betyr egentlig ordet «nær»? Forklaringen kommer i vers 34 og 36:

³⁴ Jeg sier dere i sannhet at denne generasjon slett ikke skal forsvinne før alt dette skjer... ³⁶ Om den dag og time vet ingen, verken himlenes engler eller Sønnen, men bare Faderen.

Disse ordene fra Jesus viser at i «endens tid» ville bestemte hendelser som utgjorde et tegn, finne sted. Når disse hendelsene ble sett, ville hans etterfølgere vite at enden ville komme i løpet av **generasjonen** til dem som så tegnet. Men dagen og timen for den endelige dommen ville ingen mennesker vite.

På grunn av alle punktene og passasjene som er drøftet ovenfor, tror jeg at Jesus har regjert som konge i Guds rike siden 1914 evt. Og det er grunnen til at jeg oppfører meg som en ambassadør for kongen og hans rike.

BIBELENS PROFETIER OG JEHOVAS VITNER

Jeg vil begynne dette avsnittet med å gjenta at Bibelen inneholder to typer materiale, 1) Det materialet hvor alt vi trenger å vite om et emne, finnes i Bibelens bøker, og vi trenger derfor å lage en syntese av dette materialet, og 2) Det materialet hvor bare halvparten finnes i Bibelen, og vi må finne den andre halvparten selv – anvendelsen og oppfyllelsen i den virkelige verden. Det førstnevnte materialet er knyttet til Bibelens grunnleggende læresetninger, og i forrige avsnitt drøftet jeg flere læresetninger som bare Jehovas vitner har. Den andre typen materiale er knyttet til profetiene i Bibelen, og jeg skal nå drøfte dette materialet.

NASJONENES FASTSATTE TIDER

I den siste seksjonen siterte jeg Jesu ord, som viser at hans etterfølgere ville forstå hans store profeti. (Matteus 24:33–36; Markus 13:29–32; Lukas 21:7-38) I denne seksjonen skal jeg drøfte en del av denne profetien, nemlig begrepet «nasjonenes fastsatte tider», som er nevnt i Lukas 21:24.

NV96 sier: «og Jerusalem skal tråkkes ned av nasjonene, inntil nasjonenes fastsatte tider er utløpt.» Fordi Jesus sa at hans tilhengere ville forstå hans store profeti, må også dette verset forstås. Det finnes ingen ledetråder i sammenhengen som kan hjelpe oss til å forstå ordene. Derfor må det finnes tråder andre steder i Bibelen som kan hjelpe oss å forstå denne profetien. Så hva er *nasjonenes fastsatte tider*?

La oss først resonnerer litt. I Matteus 24:15 oppfordret Jesus leserne til å bruke skjelneevne i forbindelse med «den avskyelighet som forårsaker ødeleggelse». Jesus kan ha kommet med noen kommentarer om identiteten til avskyeligheten (Matteus 24:15, 16; Lukas 21:20, 21), men Jesus oppfordret sine tilhengere til å bruke sin fornuft. For å gjøre det måtte disiplene, som ikke hørte Jesu hebraiske ord da han uttalte dem, stole på den senere nedtegnede greske oversettelsen av hans ord, *bdelugma tēs erēmōseōs*, mens de som hørte Jesu ord kunne se etter de hebraiske ordene han brukte. Hvordan kunne de forstå disse ordene? Ved å slå opp lignende ord i den greske Septuaginta-oversettelsen, eller, hvis hebraisk var deres morsmål, kunne de lete etter hebraiske ord med lignende betydning. I begge tilfeller kan bare tre passasjer som inneholder en henvisning til «avskyeligheten» identifiseres, nemlig Daniel 9:27; 11:31 og 12:11. Ved å

lese disse passasjene i sammenheng, kunne det være mulig å identifisere avskyeligheten.

Dette er et viktig prinsipp: Når profetiske ord brukes i De kristne greske skrifter, må vi undersøke De hebraiske skrifter for å se om de profetiske ordene er hentet fra en av de hebraiske bøkene. Dette er spesielt viktig når det er få ledetråder i De kristne greske skrifter om betydningen av bestemte profetiske ord.

I sin store profeti refererte Jesus flere ganger til Daniels bok. I Matteus 24:21 henviste han til den store trengsel, som er nevnt i Daniel 12:1. I Matteus 24:30 og 25:31 henviser han til Menneskesønnen, som er nevnt i Daniel 7:13. Dessuten er Guds rike hovedtemaet i Daniel, slik det også er i Jesu store profeti. (Matteus 24:14; 25:31) Og det er noen ord i den greske teksten i Matteus 24 som har tilsvarende ord i den hebraiske teksten i Daniel, for eksempel *synteleia* («avslutning»; hebraisk, *qēts*), som brukes 23 ganger i Daniel og én gang i Matteus 24:3. Det kan ikke være noen tvil om at Jesus hadde Daniel i tankene da han uttalte sin store profeti.

**Jesus refererte til Daniels bok flere ganger i sin store profeti.
Daniel kan også hjelpe oss til å forstå referansen til
«nasjonenes fastsatte tider».**

De språklige parallellene mellom Lukas 21:24 og Daniel *kapittel 4*

Jesu ord i Lukas 21:24, *kairoi ethnōn*, har ingen andre ledetråder i Lukas, bortsett fra navnet «Jerusalem». Hvis derfor disse ordene skal ha noen betydning for oss, må vi lete etter ledetråder i De hebraiske skrifter. Det første spørsmålet vi må stille, er hvilket språk ordene ble uttalt på. Jesus brukte enten hebraisk eller arameisk, og bevisene tyder på at språket Jesus brukte når han snakket med sine disipler, var hebraisk. Men vi ser av evangelistene at Jesus også kunne bruke arameiske ord. Hvis Jesus snakket hebraisk, brukte han mest sannsynlig flertallsformen av *mō'ed* der Lukas har *kairoi*. Både ordet *mō'ed* og ordet *kairos* refererer til en bestemt tid, en fastsatt tid. Hvis vi ser på passasjene hvor dette ordet brukes i De hebraiske skrifter, finner vi at dette hebraiske ordet bare på ett sted er angitt med tall som indikerer bestemte tidsperioder, og det er i Daniel 12:7: «en fastsatt

tid, fastsatte tider og en halv tid». Både den greske Septuaginta og Theodotion bruker *kairos* i denne passasjen.

I den arameiske teksten i Daniel 7:25 finner vi de samme tallene nevnt, og det arameiske ordet som brukes er «*iddān*», noe som indikerer at «*iddān*» på arameisk og «*mō'ed*» på hebraisk begge refererer til en fastsatt tid. Interessant nok bruker både Septuaginta og Theodotion *kairos* både i Daniel 7:25 og 12:7. Det arameiske ordet «*iddān*» er også angitt med tall i Daniel 4:16, 23, 25, 32. Vi ser altså at det bare er tre kapitler i De hebraiske skrifter hvor det hebraiske eller arameiske ordet for «bestemt tid» er angitt eller kvalifisert med et bestemt tall.

Hvis Jesus snakket arameisk, ville han ha brukt «*iddān*» i Lukas 21:24, men fordi folk på hans tid forsto både hebraisk og arameisk, uavhengig av hvilket språk Jesus brukte, ville de tre nevnte kapitlene i Daniel være de eneste som kunne være antecedent for *kairoi etnōn*, som det henvises til i Lukas 21:24. Mens det hebraiske *mō'ed* i Daniel 12:7 og det arameiske *iddān* i 7:25 er oversatt med *kairos* i Septuaginta og i Theodotion, er de fire eksemplene på *iddān* i Daniel 4:16, 23, 25, 32 oversatt med flertallsformen av *etos* («år») i Septuaginta, og med *kairos* i Theodotion. Gjengivelsen *etos* i Septuaginta er en tolkende oversettelse, som avviker fra den vanlige gjengivelsen av *kairos* for *iddān*. Videre har den greske oversettelsen av Theodotion, som ligger mye nærmere de hebraiske og arameiske tekstene i Daniel enn Septuaginta, og som er den som er sitert av forfatterne i De kristne greske skrifter, også *kairos* i Daniel 4:16, 23, 25, 32.

Derfor må en eller flere av de tre nevnte passasjene ha vært det Jesus hadde i tankene da han sa de ordene vi finner i Lukas 21:24. Men hvilken tekst? Som litteraturen fra Jehovas vitner har vist, er det sterke argumenter for å anvende Daniel 7:25 og 12:7 på «tiden for avslutningen (endens tid)» etter 1914, så den eneste mulige referansen som Jesus kan ha hatt i tankene, er Daniel kapittel 4. Både hvis Jesus brukte det hebraiske ordet *mō'ed* og det arameiske ordet *iddān*, ville det naturlige greske ekvivalenten for en av dem som skrev De kristne greske skrifter, være *kairos*. Dette viser at det er en klar *språklig* sammenheng mellom Lukas 21:24 og Daniel 4:16, 23, 25, 32.

Det er en språklig parallell mellom «de fastsatte tider» i Lukas 21:24 og de sju fastsatte tider i Daniel kapittel 4.

I Lukas 21:24 er byen Jerusalem knyttet til nasjonenes fastsatte tider. Jerusalem ville bli tråkket ned av nasjonene i løpet av nasjonenes fastsatte tider. Men hva er referansen til «Jerusalem»?

Bruken av navn på byer

I Bibelen kan en by ha minst tre referanser: 1) innbyggerne i byen, 2) den materielle delen av byen (hus, murer og bygninger), og 3) det byen representerer eller står for. Byen som geografisk sted er referert til i Matteus 2:1, og innbyggerne er referert til når «Kapernaum» brukes i Matteus 11:23. Den viktigste bruken i vår sammenheng er 3), så la oss se på noen eksempler. Andre Kongebok 23:19 snakker om «byene i Samaria» og «Samaria», som selv var en by, representerer tydeligvis hele Nordriktet; det samme gjelder i Esekiel 16:46.

På dette grunnlaget kan vi ikke umiddelbart vite hva ordet «Jerusalem» i Lukas 21:24 refererer til. Når vi ser på bruken av byer i profetiske sammenhenger i De hebraiske skrifter, er det tydelig at profeten i de fleste tilfeller tenkte på det byen representerte. Dette tyder på at «Jerusalem» i Jesu profeti i Lukas 21:24 verken refererer til folket i Jerusalem eller til byen som et geografisk sted, men snarere til Jerusalem i sin representative betydning.

Mot dette kan det argumenteres at den bokstavelige ødeleggelsen av byen Jerusalem var i Jesu tanker, som vist i Lukas 21:20, og i dette verset må «Jerusalem» referere til byen og dens innbyggere. Så hvis «Jerusalem» i vers 24 ikke refererer til den bokstavelige byen Jerusalem, må det ene ordet «Jerusalem» brukes i to forskjellige betydninger i den nære konteksten av versene 20 og 24. Men er dette naturlig?

Med tanke på bibelske mønstre er det ikke noe rart eller uvanlig ved en slik bruk. I Matteus 2:1 refererer «Jerusalem» til byen som et geografisk område, men i vers 3 refererer «Jerusalem» til innbyggerne i byen. I Matteus 11:23, 24 bruker Jesus først «Sodoma» for å referere til byen, men ordene «Sodomas land» refererer til innbyggerne. Det er til og med mulig å bruke ett og samme substantiv i to forskjellige betydninger innenfor samme tanke eller samme setning. I Johannes 2:19 sier Jesus: «Bryt dette tempel ned, og på tre dager vil jeg reise det opp.» Grammatisk sett må pronomenet «det» referere til «dette tempelet» (det bokstavelige tempelet), men i vers 20 står det at han refererte til «sitt legemes tempel». Dette betyr at «tempelet» som skulle rives ned, var det bokstavelige tempelet i

Jerusalem, men tempelet som skulle reises opp, var et åndelig tempel. Referansene til ord kan også endres i profetier.

Ulike bruksmåter av «Jerusalem» og «Israel»

Hvis Jesus i Lukas 21:24 hadde den bokstavelige byen Jerusalem i tankene, ville dette kreve at jødene fortsatte å være Guds utvalgte folk, eller i det minste at de igjen ville bli hans utvalgte folk ved slutten av nasjonenes fastsatte tider. Dette motsies imidlertid av Skriften. Andre Mosebok 19:5, 6 viser at jødene ikke alltid ville være Guds folk, men bare hvis de oppfylte betingelsen om å adlyde Jehovas lover. Folket gjorde ikke det, og på et bestemt tidspunkt fikk de sin siste sjanse til å omvende seg i løpet av en periode på sytti uker. (Daniel 9:24–27) Da de ikke omvendte seg, ble de forkastet. På denne bakgrunn ville det være merkelig om Jesus kom med en profeti som antydte en gjenopprettelse av den bokstavelige byen Jerusalem ved slutten av disse «nasjonenes fastsatte tider».

I De kristne greske skrifter vises det at «Israel» kan brukes om to forskjellige grupper. I Galaterne 6:16 snakker Paulus om «Guds Israel», noe som innebærer at det finnes et annet Israel som ikke tilhører Gud. Det samme blir vist av ordene «Israel i kjødelig forstand» i 1. Korinter 10:18, og det er uttrykkelig sagt i Romerne 9:6–8. Det er interessant å se hvordan denne forskjellen mellom de to Israel eller Jerusalem kommer til uttrykk i profetiene. For eksempel finnes det i Jesaja kapittel 60 en profeti om Sion eller Jerusalem (v. 14). Ordene i denne profetien gjelder ikke kjødelige jøder eller det bokstavelige Jerusalem, men de gjelder det «nye Jerusalem», som følgende paralleller viser:

Tabell 1.2 Ulike bruksmåter av «Jerusalem»

Jesaja 60:1–2, 19	Åpenbaringen 21:23
Jesaja 60:3	Åpenbaringen 21:24
Jesaja 60:11, 20	Åpenbaringen 21:25
Jesaja 60:5	Åpenbaringen 21:26

Jeremia 31:31 inneholder en profeti om en ny pakt «med Israels hus og med Judas hus». Disse ordene er sitert i Hebreerne 8:7–13, og det blir vist at lovpakten ville bli opphevet. Deretter siteres Jeremias ord i Hebreerne 9:14, 15, og det blir vist at «Israel» og «Juda» i profetien ikke refererer til det bokstavelige «Israel» og «Juda», men til «de (salvede kristne) som er blitt kalt». Basert på de ovennevnte passasjene må vi konkludere med at

det er svært usannsynlig at den profetiske bruken av «Jerusalem» i Lukas 21:24 refererer til den bokstavelige byen Jerusalem eller dens innbyggere.

Henvísningen til «Jerusalem» i Lukas 21:24

Når vi avviser en bokstavelig tolkning av «Jerusalem» i Lukas 21:24, må vi finne en definisjon av dets profetiske bruk. Jehova ga David et løfte om et evig rike (1. Krønikebok 17:11–15), og dette riket var knyttet til Jerusalem. (1. Krønikebok 29:23; Jesaja 24:23; Jeremia 3:17) Jerusalem kalles «den store konges by» (Salme 48:1, 2), og Jesus bruker disse ordene om Jerusalem på sin tid, selv om det ikke var noen menneskelig konge i byen. (Matteus 5:35)

Hebreerne 11:10 refererer til «en by» som Abraham ventet på, og i 12:22 kalles denne byen «det himmelske Jerusalem». I Hebreerne 12:28 lærer vi at denne byen representerer «et rike som ikke kan rystes», og dette riket må være Guds rike. Forskjellen mellom det bokstavelige Jerusalem og «det som skal komme» nevnes også i 13:14. På grunnlag av alle disse skriftstedene konkluderer jeg med at navnet «Jerusalem» står for Guds rike.

Nedtråkkingen av «Jerusalem»

Ordet «inntil» i Lukas 21:24 viser at nedtråkkingen av «Jerusalem» (Guds rike) ville ta slutt på et bestemt tidspunkt, når «nasjonenes fastsatte tider» var over. Dermed vises det til en gjenopprettelse i ordene i Lukas 21:24, og denne gjenopprettelsen er profetisk nevnt mange steder i Bibelen, blant annet i Apostlenes gjerninger 3:21. Å ta denne gjenopprettelsen som utgangspunkt hjelper oss å se at «Jerusalem» står for Guds rike, og det hjelper oss også til å forstå hvordan dette riket ble tråkket ned under nasjonenes fastsatte tider.

En gjenopprettelse er nevnt i Apostlenes gjerninger 15:15, 16, nemlig «å gjenoppbygge Davids hytte». (Amos 9:11, 12)²² Hva er denne «Davids hytte»? Vaktårnet fra 1949, side 281, svarer at det er «Davids kongelige hus bestående av arvingene til pakten om riket», og dette er en god forklaring. De første medlemmene av dette kongelige dynasti var knyttet til den kristne menighet fra pinsedagen i år 33 evt.

22. Se også Salme 78:67–70, som viser at et «telb» eller «en hytte» kan representere et dynasti av konger.

Profetien om Davids hytte og dens gjenopprettelse samsvarer med Lukas 21:24, fordi Davids hytte representerer Guds rike eller Jehovas trone på jorden, og dette kongedynastiet er knyttet til Jerusalem. (1. Krønikebok 29:23) Gjenopprettelsen av «Jerusalem» etter at «nasjonenes fastsatte tider» er over, er altså en annen måte å snakke om gjenoppbyggingen av «Davids hytte» på. Denne «hytten» falt ikke i 70 evt. da Jerusalem ble ødelagt (ødeleggelsen blir vist i Lukas 21:20–23), men den falt da den siste kongen i Davids dynasti, Sidkia, mistet sitt rike i 607 fvt. (Esekiel 21:26, 7)

Begynnelsen på nedtråkkingen

Det greske verbet *pateō* («tråkke på; tråkke ned») er gjengitt i bibeloversettelser med futurum: «og Jerusalem skal tråkkes ned av nasjonene». Ville ikke bruken av futurum motsi den oppfatning at nedtråkkingen allerede hadde begynt for en tid siden og hadde pågått i mange år da Jesus kom med profetien? Ikke nødvendigvis. I De kristne greske skrifter forekommer gresk futurum 1 625 ganger, og av disse er det 18 eksempler på perifrastisk futurum, dvs. konstruksjoner med et finitt verb i futurum etterfulgt av et partisipp. I Lukas 21 finner vi 26 eksempler på vanlig futurum og tre eksempler på perifrastisk futurum. Spørsmålet er altså om det er noen forskjell på betydningen mellom vanlig futurum og perifrastisk futurum i De kristne greske skrifter.

Når vi vurderer dette spørsmålet, bør vi huske på at vi sjelden kan si noe slikt som: «På grunn av bruken av denne spesielle verbformen *mā* forfatteren mene...» Det er bedre å si: «Bruken av denne spesielle verbformen er forenlig med denne betydningen...» Vanlig futurum og perifrastisk futurum *kan* ha omtrent samme betydning, men de *kan* også ha forskjellige betydninger. I Lukas 21 er Jesu ord sitert, og hvilken form av det hebraiske eller arameiske verbet kunne han ha brukt i Lukas 21:24? Fordi Lukas bare brukte perifrastisk futurum i 2,6 prosent av tilfellene med futurum, dvs. at Lukas gjør et unntak i sin standardbruk av tempus og bevisst skifter til perifrastisk futurum, er det logisk at de hebraiske eller arameiske verbene som ble brukt i disse tilfellene, hadde en annen betydning sammenlignet med verbene som ble brukt i de andre 97,4 prosent av tilfellene.

Vi finner et eksempel som er en god parallell i 2. Samuel 7:16: «Og ditt kongedømme skal visselig stå fast (Septuaginta: vanlig futurum) til ubestemt tid foran deg; din trone skal bli (LXX: futurum + perfektum

partisipp) grunnfestet til uavgrenset tid.» Det viktige poenget i denne passasjen er at på det tidspunktet da dette ble skrevet, hadde David allerede regjert som konge i mange år. Likevel sier passasjen at hans rike «skal visselig stå grunnfestet til uavgrenset tid». Dette viser at både gresk vanlig futurum og perifrastisk futurum kan referere til en fremtidig situasjon som allerede er på plass og har vart i noen tid. Hvorfor valgte den greske oversetteren perifrastisk futurum i dette verset? Sannsynligvis fordi det hebraiske eller arameiske verbet står i imperfektum av verbet «å være/bli» etterfulgt av et passivt partisipp.

Vi finner også et interessant eksempel i Jesaja 47:7: «Og du sa stadig: På ubestemt tid skal jeg vise meg å være (LXX: futurum + presens partisipp) herskerinne, for alltid.» Kaldeernes datter var allerede herskerinne, men hennes ønske var at dette skulle fortsette for alltid. Dette uttrykkes i LXX med perifrastisk futurum, men den hebraiske teksten har ikke noe partisipp, bare imperfektum av verbet «å være/bli». Dette indikerer at både hebraisk imperfektum og imperfektum pluss partisipp og gresk vanlig futurum og perifrastisk futurum kan referere til en situasjon som både allerede har eksistert en stund og vil fortsette inn i fremtiden.

Problemet i begge språkene er at det ikke finnes en enkelt verbform som entydig kan formidle at en situasjon har eksistert en stund og vil fortsette inn i fremtiden. Dette betyr at for å signalisere en slik tanke, må enten to verb (ett som refererer til fortiden/nåtiden og ett til fremtiden) brukes, eller konteksten sammen med bruken av ett verb eller en kombinasjon av ett finitt verb og et partisipp brukes.

En situasjon som har eksistert en stund og som vil fortsette inn i fremtiden, er en spesiell situasjon. Den enkleste måten å signalisere en slik situasjon på, ville være å bruke en verbkonstruksjon som også er spesiell (eller sjelden). Bruken av imperfektum pluss partisipp er svært sjelden på hebraisk, så når en slik konstruksjon forekommer, kan leseren med rette forvente noe uvanlig. Det samme gjelder på gresk, hvor futurum pluss partisipp er sjeldent. Derfor ville den sjeldne bruken av perifrastisk futurum i Lukas 21:24 være en bedre måte å signalisere at nedtrækkingen av «Jerusalem» hadde vart en stund og ville fortsette inn i fremtiden, enn bruken av vanlig futurum. Og fordi den perifrastiske futurum er så sjelden

i gresk, ville det mest sannsynlig være en oversettelse av hebraisk imperfektum pluss partisipp.²³

Vi har også noen interessante eksempler i De kristne greske skrifter. I Apostlenes gjerninger 13:10 leser vi:

¹⁰ og sa: «Å, du som er full av all slags svik og all slags kjeltringaktighet, du Djevelens sønn, du fiende av alt som er rettferdig, vil du ikke holde opp med å fordreie Jehovas rette veier?

Det er klart at handlingene som beskrives av den perifrastiske futurum i dette verset, ikke bare refererer til fremtiden, fordi denne mannen tydeligvis allerede hadde fordreid Jehovas rette veier i noen tid.

I Markus 13:13 leser vi: «og dere skal bli gjenstand for alles hat (futurum pluss presens partisipp) for mitt navns skyld». Disiplene hadde allerede vært gjenstand for hat da disse ordene ble uttalt. Og i Apostlenes gjerninger 6:4 leser vi: «men vi skal vie oss til bønn og til ordets tjeneste.» De fleste håndskrifter har vanlig futurum i dette verset, men Codex Cantabrigiensis (D) har futurum pluss presens partisipp. De tolv hadde allerede «viet seg til bønn», og de ville fortsette å gjøre det også i fremtiden.

Passasjene ovenfor viser at perifrastisk futurum kan beskrive en situasjon som allerede har vart en stund, og samtidig vise at situasjonen vil fortsette inn i fremtiden. Dette viser at uttrykket «Jerusalem skal trækkes ned av nasjonene», som er uttrykt med perifrastisk futurum, ikke bare trenger å referere bare til fremtiden, men at nedtrækkingen kan allerede ha pågått en stund da Lukas skrev sin bok.

Bruken av perifrastisk futurum i setningen «og Jerusalem skal trækkes ned av nasjonene» kan vise at nedtrækkingen allerede var i gang og ville fortsette inn i fremtiden.

Treet i Daniel kapittel 4 og Lukas 21:24

Daniels bok er den eneste bibelske boken hvor tidspunktet for avslutningen («endens tid») nevnes, og hvor nasjoner som kommer og går på verdens scene settes inn i en tidsramme i forhold til Guds rike. (Daniel 2:36-45; 7:3-12; 8:3-25; 11:2-45; 12:7-13) Tidspunktet for Messias'

23. Hvis Jesus snakket arameisk, hvor imperfektum pluss partisipp brukes oftere enn i hebraisk, ville allikevel det samme argumentet gjelde.

komme, kongen i Guds rike, er også nevnt (9: 24–27), og det ville derfor være passende om tidspunktet for Messias' komme som konge i riket og gjenoppbyggingen av Davids hytte også ble nevnt.

Nebukadnesar IIs drøm ble gitt på et kritisk tidspunkt i Guds folks historie, da Davids dynasti opphørte. Og den som mottok drømmen, var den som utførte dette som Jehovas fungerende tjener. Temaet for drømmen er, ifølge Daniel 4:17: «for at de som lever, skal erkjenne at Den Høyeste er Hersker i menneskenes rike, og at han gir det til den han vil, og setter endog den ringeste av menneskene over det». Det er klart at drømmen handler om Guds rike!

Trær, kvister og stubber brukes ofte som symboler på riker og kongedynastier. (Esekiel 17:1–24; særlig vers 23) Jesaja 10:33–11:10 viser hvordan trær som representerer riker, vil bli hugget ned, men en kvist fra Isais stubbe vil bære frukt. Også i Jeremia 23:5 og Sakarja 6:12–13 blir Messias beskrevet som en spire. I Jesaja 53:3, 7–9 blir Messias fremstilt som «den ringeste av menneskene» (jf. Matteus 11:29), noe som passer med beskrivelsen av «den ringeste av menneskene», som Gud «setter over» riket. (Daniel 4:17)

Akkurat som en by som er hovedstaden i et rike, kan symbolisere hele riket, kan et tre symbolisere et rike.

Parallellene mellom Daniel 4 og Lukas 21

Basert på drøftelsen ovenfor er vi nå i stand til å skissere parallellene mellom Daniel 4:10–17 og Lukas 21:24.

Tabell 1.3 Paralleller mellom Daniel 4 og Lukas 21

Jerusalem = Guds rike.	Treet = Guds rike.
Jerusalem blir tråkket ned.	Treet blir hugget ned.
Trampingen skjer i løpet av nasjonenes fastsatte tider.	Stubben av treet er uten spirer i en periode på 7 fastsatte tider.
Jerusalem vil ikke lenger bli tråkket ned etter nasjonenes fastsatte tider.	Stubben av treet vil spire etter 7 fastsatte tider

Den tematiske parallellen ser vi i tabellen over, og den språklige parallellen ser vi i ordet *kairoi* (arameisk *‘iddānīn*) i Lukas 21:24, som er parallelt med *kairoi* (Theodotion) – (arameisk *‘iddānīn*) i Daniel 4:16, 23, 25, 32.

Det er både en språklig og en tematisk parallell mellom «de fastsatte tider» i Lukas 21:24 og «7 tider» i Daniel kapittel 4.

Fordi Lukas 21:24 er en del av en profeti, hvor bare halvparten av det vi trenger, er skrevet, må vi alltid være åpne for muligheten for at vår forklaring, den halvparten vi må finne selv, dvs. den virkelige anvendelsen, er feil.

Imidlertid inkluderer Jesu ord om at hans etterfølgere skal forstå hans store profeti også «nasjonenes fastsatte tider». Det er bare tre tilfeller i De hebraiske skrifter hvor «fastsatt tid» er bestemt av tall. Og bare de fire tilfellene av det arameiske ordet *'iddānin* (gresk, *kairoi*) i Daniel kapittel 4 forekommer i et kapittel hvor Guds rike er nevnt. Fordi det både er en språklig og en tematisk parallell mellom Lukas 21:24 og Daniel kapittel 4, har vår anvendelse av nasjonenes fastsatte tider på de 7 fastsatte tider i Daniel kapittel 4 en sterk støtte.

BEREGNINGEN AV NASJONENES FASTSATTE TIDER

Hvis vi aksepterer at de «7 tider» i Daniel kapittel 4 representerer «nasjonenes fastsatte tider», må vi først vite hvor mange dager 7 tider representerer. Åpenbaringen 11:2, 3 viser at 42 måneder representerer 1 260 dager, som er 30 dager per måned. I 7 år er det 84 måneder, som representerer 2 520 dager.

Men siden Davids kongeslekt, som representerte Guds rike, ikke ble gjenopprettet bare 2 520 dager etter at Sidkia ble avsatt i 607 fvt., må vi anvende den profetiske regelen om at én dag representerer ett år (4. Mosebok 14:34; Esekiel 4:6), slik at de 2 520 dagene kan få en større oppfyllelse i henhold til Skriften. I tråd med dette vil de 7 fastsatte tidene profetisk utgjøre 2 520 år.²⁴ Vi har sett i drøftelsen ovenfor at «nasjonenes fastsatte tider» er tiden fra ødeleggelsen av Jerusalem, da den siste kongen av Davids dynasti regjerte, til Guds himmelske rike blir opprettet.

Men hvordan finner vi det riktige utgangspunktet? Nesten alle leksika og lærebøker forteller leserne at Jerusalem ble ødelagt av Nebukadnesar II i 587 (eller 586) fvt. Hvis vi teller 2 520 år fra dette tidspunktet, kommer

24. Som vi skal se nedenfor, må profetien om 70 uker til Messias' komme også beregnes på grunnlag av at én dag representerer ett år.

vi til 1934 (eller 1935), da ingenting uvanlig skjedde. Men hvis vi starter med 607 fvt. og regner 2 520 år, kommer vi til året 1914, som var året da første verdenskrig brøt ut.

Det er et vanlig problem eller en tradisjon vi ser i academia, nemlig at en konklusjon som ble trukket av en forsker for 50, 100 eller til og med 200 år siden, gjentas autoritativt fra generasjon til generasjon uten noen gang å bli revurdert eller gransket for nøyaktighet. Tenk over følgende eksempel:

«Spinat er bra for helsen på grunn av det høye jerninnholdet!» Denne påstanden har blitt gjentatt om og om igjen i ernæringsbøker og helsemagasiner gjennom store deler av det 20. århundre. Tegneserieskapere har brukt den i humoristiske tegninger, og barn har blitt matet med denne grønne urten, mer eller mindre mot sin vilje. Men påstanden viser seg å være feil; den er basert på en misforståelse. På grunn av en trykkfeil i desimalplasseringen på 1920-tallet ble jerninnholdet angitt ti ganger for høyt. Feilen ble ikke oppdaget, fordi ingen undersøkte saken, før G. W. Lohr ved Universitetet i Freiburg i 1979 rutinemessig sjekket de gamle tallene og fant ut at de var feil. Det kan legges til at jernet i spinat ikke er i en form som kroppen lett kan absorbere.²⁵

Det viktigste beviset for året 587 er den babylonske astronomiske dagboken VAT4956. En artikkel som beregner astronomiske posisjoner på denne tavlen, ble publisert i 1915,²⁶ og disse beregningene antydte at Nebukadnesar II ødela Jerusalem i 587 fvt. I de neste 70 årene ble konklusjonene til Neugebauer og Weidner brukt i alle leksika og lærebøker, og ingen publiserte en artikkel som viste at de hadde gjort en uavhengig oversettelse av tavlen og sjekket de astronomiske posisjonene som ble beregnet i 1915. I 1988 ble en engelsk oversettelse av tavlen publisert av H. Hunger.²⁷ Denne engelske oversettelsen laget av Hunger var nær den tyske oversettelsen som ble laget 73 år tidligere, men boken inneholder ingen astronomiske beregninger. Fra kommentarene på slutten av oppføringen ser det ut til at beregningene gjort av Neugebauer og Weidner, ble akseptert av Hunger.²⁸

25. *Science Digest*, februar 1979:16.

26. P.V. Neugebauer og E.F. Weidner, «Ein astronomischer Beobachtungstext aus dem 37. Jahre Nebukadnesars II (567/566)».

27. A. J. Sachs og H. Hunger, *Astronomical Diaries and Related Texts from Babylonia*, bind I, (1988).

28. Hunger har aldri sett og studert tavlen VAT4956; han laget sin oversettelse basert

I 2005 besøkte jeg Vorderasiatisches Museum i Berlin. Jeg studerte tavlen og tok elektroniske bilder av tegnene på den. Senere studerte jeg tavlen basert på en forstørrelse av hvert tegn, men flere tegn var ikke klart identifiserbare. Spesielt mange av himmellegemene som var knyttet til planetene, var vanskelige å identifisere. Jeg oppdaget at Neugebauer og Weidner hadde gjort alle sine beregninger med én dag feil, og kommentarene fra Hunger viser at han aksepterte disse beregningene. Bergeninger av månens posisjon med én dags mellomrom blir svært forskjellige

På grunnlag av min studie av VAT4956 og flere andre relevante astronomiske tavler skrev jeg en bok om den nybabylonske kronologien.²⁹ Jeg beregnet de 14 måneposisjonene på VAT4956, og min konklusjon for året 568/567, som er året Neugebauer, Weidner og Hunger peker på, er at sju av posisjonene passer utmerket, fem passer ikke i det hele tatt, og to er unøyaktige. Men alle de 14 måneposisjonene passer utmerket tjue år tidligere, i år 588/87.³⁰ Dette tyder på at Nebukadnesar II erobret Jerusalem i 607 fvt. og ikke i 587 fvt.

At de 14 måneposisjonene på VAT4956 passer helt i året 588/87, som er det 37. år av Nebukadnesar IIs regjering, tyder på at det 18. året av Nebukadnesar IIs regjering, da Jerusalem ble ødelagt, er 607 fvt.

Jeg har også studert forretningstavler i kileskrift datert til kongene av det nybabylonske riket. Og 90 av disse tavlene har datoer som viser at hver nybabylonsk konge regjerte lenger enn den tradisjonelle kronologien tillater. Dette betyr at den tradisjonelle kronologien er ødelagt, og de daterte tavlene støtter oppfatningen om at det nybabylonske riket varte 20 år lenger enn det kronologien som finnes i leksika og lærebøker, sier.

Min bok viser at det er sterke beviser som støtter den oppfatning at 607 fvt. var året da Jerusalem ble ødelagt.

på svart-hvitt-bilder av tavlen tatt før andre verdenskrig.

29. R. J. Furuli, *Assyrian, Babylonian, Egyptian, and Persian Chronology Compared with the Chronology of the Bible* — Volume II *Assyrian, Babylonian, and Egyptian Chronology*, second edition 2012, pages 45–249; 342–416.

30. Parametrene for hver måneposisjon er oppført i min bok, slik at de kan sjekkes av ethvert astroprogram.

DENNE GENERASJON SKAL SLETT IKKE FORSVINNE

En rekke lesere av den første utgaven av denne boken, som har funnet den interessant, har uttrykt tvil om Jehovas vitners forklaring på den generasjonen som slett ikke skal forsvinne (Matteus 24:34) før den store trengselen begynner.

Selv om jeg stiller spørsmål ved flere av de nye forklaringene på Jesu lignelser som er gitt av DSR i det 21. århundre, synes jeg forklaringen på generasjonen er utmerket, ja til og med briljant.

Problemet kan illustreres på samme måte som vi løser kryssord. Du leter etter et ord med åtte bokstaver i en horisontal linje. Du har fire av bokstavene i ordet på grunn av de kryssende fire vertikale linjer. Det er mange ord med åtte bokstaver, men på grunn av de fire bokstavene du har og den spesielle betydningen av ordet med åtte bokstaver, er du i stand til å finne det riktige ordet. Hvis du ikke hadde noen av de kryssende vertikale linjene, eller bare én eller to av dem, ville det ikke være lett å finne det riktige ordet.

Jeg skal nå se nærmere på det greske ordet *genea* (generasjon). Blant definisjonene i det greske leksikonet til Louw og Nida finner vi:

- 1) En etnisk gruppe som viser kulturelle likheter.
- 2) Påfølgende generasjoner av dem som er biologisk beslektet med en referanseperson – etterkommere, avkom, barn.
- 3) Mennesker som lever på samme tid og tilhører samme reproduktive alder – klasse «de som lever på samme tid, de som tilhører samme generasjon».

Det hebraiske ordet for generasjon er *dōr*, og blant betydningene som er oppgitt i det hebraiske Brown, Driver og Briggs hebraisk-engelske leksikon, finner vi:

- 1) Periode, alder, generasjon, a) av varighet i fortiden, b) vanligvis av varighet i fremtiden, c) tilsynelatende inkluderende både fortid og fremtid.
- 2) Om mennesker som lever på et bestemt tidspunkt (periode, tidsalder).
- 3) Generasjon preget av kvalitet eller tilstand, *klasse* av mennesker.

Vi ser at betydningen av det greske *genea* og det hebraiske *dōr* er ganske like.

For å bruke kryssordseksemplet, trenger vi en definisjon på vår horisontale linje. Men har vi noen ledetråder fra kryssningen mellom vertikale linjer? Det er én viktig ledetråd, nemlig det påpekende pronomenet «dette». Det trenger en antecedent, og det er vanskelig å unngå konklusjonen at «denne generasjonen» eksisterte på den tiden da tegnet på Jesu nærvær ble sett. Med andre ord eksisterte «denne generasjonen» da den første delen av tegnet ble sett, og den ville fortsette å eksistere til den store trengsel. Dette viser at *genea* refererer til en bestemt tidsperiode.

I første del av det 20. århundre var det ingen andre ledetråder enn den nevnte. Jesu ord ble forklart slik at tiden frem til den store trengsel var kort, og dette var logisk. Da jeg ble vitne i 1961, ble ordene i Salme 90:10 brukt på ordet *genea*. «Våre års dager, de er sytti år; og hvis de på grunn av spesiell styrke er åtti år,

Denne anvendelsen var logisk, fordi det hebraiske ordet *dōr* (generasjon) er nevnt i vers 1, og fordi det hadde gått 47 år fra 1914 til 1961. Dermed var det to vertikale ord i kryssordet som syntes å støtte denne forklaringen.

I 1994 hadde det imidlertid gått 80 år siden 1914, og dette viste at Salme 90:10 ikke kunne brukes som ledetråd for å peke ut «denne generasjon». De ledende brødrene som var knyttet til Selskapet Vaktårnet, fulgte på dette tidspunktet den riktige måten for å forklare profetier. Da den daværende forståelsen viste seg å være feil, prøvde de å finne en annen forklaring. To forskjellige forståelser fulgte. Men med tiden innså man at begge også var feil. Brødrene kan ikke kritiseres for dette, fordi det ikke finnes noen annen måte å forstå profetier på enn å søke etter meningen. Og når man innser at en forklaring er feil, må sanne kristne søke etter en annen forklaring.

I dag har det gått 111 år siden 1914. Hvis vi tror på Jesu nærvær og tegnet på dette nærværet, må vi gi en definisjon av «denne generasjon» som passer til disse 111 årene – dette er enda et vertikalt «ord» i vårt kryssord. I Vaktårnet av 15. april 2010, side 10, står det:

Tenk for eksempel på vår forståelse av hvem som utgjør «denne generasjon», som Jesus talte om. (Les Matteus 24:32–34.) Hvilken generasjon siktet Jesus til? Artikkelen «Kristi nærvær – hva betyr det for deg?» forklarte at Jesus ikke siktet til de onde, men til sine disipler, som om kort tid skulle bli salvet med

hellig ånd. Både i det første århundre og i vår tid var det Jesu salvede etterfølgere som ikke bare skulle se tegnet, men som også skulle forstå hva det betydde – at Jesus var «nær ved dørene».

¹⁴ Hva betyr denne forklaringen for oss? Selv om vi ikke kan regne ut nøyaktig hvor lang tidsperiode «denne generasjon» omfatter, er det en rekke ting vi må huske når det gjelder ordet «generasjon»: ***I Bibelen blir det som oftest brukt om mennesker i ulike aldre som lever samtidig i en bestemt tidsperiode; perioden har en ende og er ikke urimelig lang.*** (2. Mos 1:6) Hvordan skal vi så forstå Jesu ord om «denne generasjon»? ***Jesus mente tydeligvis at de av de salvede som så begynnelsen på tegnet i 1914, i en periode skulle leve samtidig med andre salvede, som skulle oppleve begynnelsen på den store trengsel.*** Den generasjonen hadde en begynnelse, og den kommer til å få en ende. Oppfyllelsen av de forskjellige trekkene ved tegnet viser tydelig at trengselen må være nær. Ved at vi bevarer følelsen av at tiden er kort, og holder oss våkne, viser vi at vi holder tritt med det fremadskridende lyset og lar oss lede av den hellige ånd. – Mark 13:37.

Hvis vi nå går tilbake til kryssordeksemplet, har vi da flere vertikale «ord» som bekrefter denne horisontale forklaringen? Ja, det er flere.

- 1) Den nåværende definisjonen stemmer overens med den grunnleggende betydningen av *genea* og *dōr*. Noen hebraiske eksempler: 1. Mosebok 6:9 (samtidige, *dōr*); 7:1 (denne generasjonen, *dōr*); 2. Mosebok 1:6 (den generasjonen, *dōr*). Greske eksempler: Matteus 11:6; 12:41 («denne generasjonen», *genea*); 12:45, «denne onde generasjonen», Matteus 12:45).
- 2) Jesu nærvær og den første delen av tegnet på dette nærværet begynte i 1914, og denne generasjonen vil omfatte nærværet og fortsatt være her når den store trengsel kommer. Derfor må «denne generasjonen» være mer enn 111 år.
- 3) Et stort antall profetier har blitt oppfylt om Jehovas vitner fra 1914 og fremover. Hvis «denne generasjonen» ikke inkluderer året 1914 og den store trengsel, må forståelsen av disse oppfyllelsene være feil. Imidlertid er mange av disse oppfyllelsene, som 1290 dager, 1335 dager, 2300 kvelder og morgener og tre og en halv tid, oppfylt i så detalj at de sterkt bekrefter den nåværende oppfatningen av «denne generasjonen».

På grunn av alle disse vertikale «ordene» i kryssordet som bekrefter tolkningen av det horisontale «ordet», anser jeg den nåværende forståelsen

av «denne generasjon» som forskjellige personer som lever på samme tid, som briljant.³¹

DE 70 UKER I DANIEL KAPITTEL 9 OG JESU OPPHOLD PÅ JORDEN

Ordet *mashiah* («den salvede») forekommer 38 ganger i De hebraiske skrifter. I 37 tilfeller er ordet kvalifisert og peker på prester eller konger som ble salvet. Bare i ett tilfelle, i Daniel kapittel 9, finner vi *mashiah* uten kvalifisering. Derfor må dette ordet referere til Messias, den salvede som Gud ville sende. I Daniel 9:23–27 leser vi:

²³ Så gi akt på saken og forstå det du ser.

²⁴ Sytti uker er blitt fastsatt over ditt folk og over din hellige by, for å gjøre slutt på overtreddelsen og gjøre ende på synd og gjøre soning for misgjerning og innføre rettferdighet til uavgrensede tider og sette segl på syn og profet og salve Det aller helligste.²⁵ Og du skal vite og ha den innsikt at fra ordet om å gjenreise og gjenoppbygge Jerusalem utgår, inntil Messias, Lederen, skal det være sju uker og sekstito uker. Hun skal vende tilbake og virkelig bli gjenoppbygd, med torg og vollgrav, men i tidenes trengsel.

²⁶ Og etter de sekstito ukene skal Messias bli avskåret, uten noe for seg selv. Og byen og det hellige sted skal det folk som tilhører en leder som kommer, ødelegge. Og enden på det skal være ved oversvømmelse. Og inntil enden skal det være krig; det som er besluttet, er ødeleggelse.

²⁷ Og han skal la pakten stå ved makt for de mange i én uke, og halvveis i uken skal han få slaktoffer og offergave til å opphøre. Og på avskyeligheters vinge kommer den som forårsaker ødeleggelse; og inntil en utryddelse finner sted, skal nettopp det som er besluttet, fortsette å strømme ned også over den som ligger øde.»

Profetien om de 70 uker kan beregnes på samme måte som nasjonenes 7 fastsatte tider. En uke på sju dager representerer sju år, og 69 uker frem til Messias' komme representerer 483 år.

Imidlertid har beregningen av de 70 ukene skapt store problemer for kommentatorer, fordi det 20. år av Artaxerxes Is regjering, som er knyttet

31. Se artikkelen, «Tegnet 1: 'Denne generasjon skal slett ikke forsvinne' Matteus 24:34» (<https://mybelovedreligion.no/2025/07/08/tegnet-1-denne-generasjon-skal-slett-ikke-forsvinne-matteus-2434/?lang=no>).

til «ordet om å gjenreise og gjenoppbygge Jerusalem», antas å være 445 fvt. Hvis vi beregner 483 år fra dette året, kommer vi til 39 evt., og det skjedde ikke noe uvanlig i dette året. I motsetning til de fleste andre hevder Jehovas vitner at det 20. år av Artaxerxes Is regjering var 455 fvt. Hvis vi regner fra dette året, kommer vi til år 29 evt. det året da Jesus Kristus begynte sitt forkynnelsesarbeid.

Jeg har skrevet en bok hvor jeg viser at år 455 fvt. som det 20. året av Artaxerxes Is regjering har meget sterk støtte.³² Jeg har beregnet posisjonene på alle relevante astronomiske tavler og studert de daterte forretningstavlene og Persepolis-tavlene. Konklusjonen er at Kambyses regjerte i åtte år, ett år mer enn det som er angitt i den tradisjonelle kronologien. Det var fem år mellom Kambyses og Darius I, da Bardiya, Nebukadnesar III og Nebukadnesar IV regjerte. Den tradisjonelle kronologien har 0 år mellom Kambyses og Darius I. Artaxerxes I begynte å regjere i 475 og ikke i 465, og han regjerte i 51 år, som er ti år mer enn det som er akseptert i den tradisjonelle kronologien. Hvis vi bruker 455 fvt. som utgangspunkt, ser vi at 483 år ender i år 29 evt. da Jesus Kristus begynte å forkynne om at Guds rike er nær.

Kileskriftstavler og historiske bevis tyder på at de 70 ukene begynte i år 455 fvt.

Vakttårnet av 15. februar 2014, side 26, utelukker ikke muligheten for at folk i Jesu tid kunne beregne de 70 ukene og forstå at de endte i år 29 evt. Men bladet hevder at mest sannsynlig kunne ikke jødene beregne disse ukene. Argumentene i bladet er etter min mening særdeles svake. En profeti er gitt for å opplyse Guds folk. (Romerne 15:4) Så hvis profetien om 69 uker til Messias' komme ikke ble forstått, hadde profetien ingen hensikt. Dessuten sier vers 23: «Så gi akt på saken og forstå det du ser.»

Lukas 3:15 sier: «Da nå folket gikk i forventning og alle resonnererte i sine hjerter angående Johannes: «Kan han kanskje være KRISTUS?». Johannes døperen begynte sitt arbeid seks måneder før Jesus i år 29 da Jesus begynte sitt arbeid. Lukas viser at folket på den tiden «gikk i forventning» om

32. R. J. Furuli *Assyrian, Babylonian, Egyptian, and Persian Chronology—Volume I Persian Chronology and the Length of the Babylonian Exile of the Jews*. Second edition. (2012) sidene 239–283. 316–397.

Messias' komme. Vaktårnet hevder at denne forventningen var basert på vitnesbyrdet fra hyrdene da Jesus ble født, og situasjonen med astrologene på et senere tidspunkt. Men hvis folket var klar over Jesu fødsel, så hadde Messias allerede kommet, så hvorfor skulle de fortsette å «gå i forventning» om at Messias skulle komme? Dessuten, hvorfor skulle folket forvente Messias 30 år etter hans fødsel?

Det eneste stedet hvor Messias er nevnt i De hebraiske skrifter, er i Daniel 9:25, og «*ho kbristo*» («Kristus»), som er den greske ekvivalenten til det hebraiske *mashiah*, ble brukt av Lukas. Dette tyder på at Lukas og folket hadde Daniel 9:25 i tankene. Begynnelsen av det zadokittiske dokumentet fra Qumran sier:

Og ved slutten av den 390 år lange vreden fra [den tid da] han straffet dem ved hjelp av Nebukadnesar, kongen av Babel. . . . I 20 år hadde de vært blinde, som de som famler etter veien. . . . Da fikk han en lærer i rettferdighet til å veilede dem på veien til sitt hjerte.³³

Den nevnte tiden begynte da Jerusalem ble ødelagt av Nebukadnesar, som var 607 fvt. Hvis vi teller 390 år fra dette året, kommer vi til 217 fvt. Ved å legge til 20 år til dette året, kommer vi til året 197 f.Kr. Da kom rettferdighetens lærer inn i bildet, og Qumran-samfunnet ble etablert. De siterte ordene viser at Qumran-samfunnet kunne beregne den riktige tiden, år for år, tilbake til Nebukadnesar IIs dager. Og andre kunne selvfølgelig gjøre det samme.

Tiden kunne beregnes tilbake i tid på to måter: 1) ved bruk av den seleukidske kalenderen, som begynte i 312 fvt., da Seleukos Nikator erobret Babylon, og 2) ved å telle sabbatsår. I 1. Makkabeerbok 4:52 leser vi for eksempel om det hundre og førtifemte året i den seleukidske kalenderen.

Nehemias' ord om å gjenoppbygge Jerusalem ble uttalt i år 20 av Artaxerxes Is regjering, da Nehemja ankom Jerusalem. (Nehemja 2:1–8) Nehemjas handlinger med å lese hele loven (8:18), som skulle gjøres på løvhyttefesten i sabbatsåret, tyder på at dette året var et sabbatsår. At slaver ble frigjort, slik vi leser i 5:7–12 støtter den konklusjon at dette var et sabbatsår. Hvis dette er riktig, kunne jødene ganske enkelt telle sabbatsårene, inkludert jubelårene, tilbake til Nehemjas ankomst til Jerusalem, og finne begynnelsen på de 483 årene (69 uker).

33. *Damaskus-dokumentet* (CD) 1:4–11. Oversatt av R. J. Furuli.

Josefus skrev sine bøker på slutten av det første århundre evt. Han nevner flere sabbatsår før vår tidsregning., og dette tyder på at han må ha hatt lister over sabbatsår.³⁴

Damaskus-dokumentet, 1. Makkabeerbok og Josefus' *Antiquities* viser at jødene kunne beregne tiden tilbake til Jerusalems ødeleggelse basert på den seleukidske kalender og på tellingen av sabbatsår.

De data vi har, tyder på at folket i første del av det 1. århundre evt. kunne beregne de 70 ukene, og derfor «ventet folket i forventning» på Messias da Johannes Døperen begynte sitt arbeid med å døpe.

PROFETISKE PERIODER I ENDENS TID

Paulus sier: «For alt det som før ble skrevet, ble skrevet til vår opplæring.» (Romerne 15:4) Dette betyr at hvert ord i Bibelen vil bli forstått til rett tid. Og dette må også omfatte tidsperioder som gjelder Guds folk.

Åpenbaringen 11:2–7 viser at to vitner var kledd i sekk i 42 måneder, eller 1 260 dager. Etter denne perioden ville de bli drept. Handlingene til de to vitnene viser at de representerer Moses og Elias. Derfor er de to vitnene ikke to enkeltpersoner. Men de representerer Guds folk i endens tid. Daniel 12:7 nevner en lignende tidsperiode på 3 1/2 tid, hvorefter det hellige folks makt vil bli knust, og 7:25 nevner den samme tidsperioden. Fordi konteksten i Åpenbaringen kapittel 11 viser at tidsperioden er relatert til den tid for avslutningen (endens tid), kan ikke hver dag representere ett år, men perioden må være bokstavelige dager.

Daniel kapittel 12 viser at to perioder til er relatert til Guds folk når vers 12 sier: «Lykkelig er den som fortsetter å nære forventning, og som når fram til de ett tusen tre hundre og trettifem dagene!» Dette viser at tidsperiodene er knyttet til de helliges medlemmer, til Guds folk. Vers 11 snakker om en periode på 1 290 dager, og en periode på 2300 kvelder og morgener angående det hellige sted er nevnt i Daniel 8:13, 14.

34. Sabbatsår nevnt av Josefus: År 134 fvt., *Antiquities* 13.8.1 (13.2.30); 43 fvt. (?), 14.10.6 (14.206); 36 fvt., 14.15.2 (14.470, 475).

I dette kapitlet har jeg sitert passasjer fra Bibelen som viser at det bare finnes én sann religion. Deretter har jeg argumentert for at denne sanne religion, basert på tro og handlinger, er Jehovas vitners religion. Tidsperiodene som er nevnt i Åpenbaringen og Daniels bok, brukes i sin sammenheng om «de hellige», som er Guds folk. I Jehovas vitners litteratur blir det vist til forskjellige perioder på 1 260, 1 290, 1 335 og 2300 dager om er oppfylt i deres historie etter 1914. Jeg har nøye studert drøftelsene av disse tidsperiodene, og alle synes å passe svært godt inn i Jehovas vitners historie. Vi må imidlertid alltid ta forbehold om at bare halvparten av dataene – tidsperiodene – finnes i Bibelen, og når vi skal finne den andre halvparten – oppfyllelsene – er det mulig at vi tar feil.³⁵

GJENOPPRETTELSEN AV ALLE TING

Universets skaper, Jehova Gud, har en hensikt. I forbindelse med denne hensikt sa Peter i Apostlenes gjerninger 3:20–21 (min oversettelse):

¹⁹ Omvend dere derfor og vend om, slik at deres synder kan bli strøket ut, så de fastsatte tider (*kairos*) for forfriskende hvile (*anapsyxis*) kan komme fra Jehova selv. ²⁰ Og han kan sende den som på forhånd er utvalgt for dere, Kristus Jesus. ²¹ Det er nødvendig for himmelen å holde fast på ham inntil tidene (*kebronos*) for gjenopprettelsen (*apokatastasis*) av alle ting (pas) som Gud har talt om gjennom de hellige profeters munn gjennom tidsaldrene.

Ordet «gjenopprettelse» er oversatt fra det greske ordet *apokatastasis*, som ifølge Louw og Nida betyr: «å endre til en tidligere god tilstand – ‘å

35. Følgende kilder drøfter oppfyllelsen av tidsprofetiene: Vaktårnet av 15. september 1982, 16, 17; *Gi akt på Daniels profeti*, 297–304; *Vår kommende verdensregjering – Guds rike* («Markerte dager i endetiden»); Vaktårnet av 15. november 2014, 30, og 15. januar 2001, 28, 29.

Mine studier av disse tidsperiodene finnes i artiklene:

- 1) «Profetiske tidsperioder identifiserer Guds folk.» (<https://mybelovedreligion.no/2024/11/06/profetiske-tidsperioder-identifiserer-guds-folk/?lang=no>)
- 2) «Det hellige sted blir brakt i sin rette tilstand – forså å falle tilbake til en gal tilstand (DEL I)» (<https://mybelovedreligion.no/2024/11/09/det-hellige-sted-blir-brakt-i-sin-rette-tilstand-for-sa-a-falle-tilbake-til-en-gal-tilstand-del-i/?lang=no>)
- 3) «Det hellige sted blir brakt i sin rette tilstand – forså å falle tilbake til en gal tilstand (DEL II)» (<https://mybelovedreligion.no/2024/11/12/det-hellige-sted-blir-brakt-i-sin-rette-tilstand-for-sa-a-falle-tilbake-til-en-gal-tilstand-del-ii/?lang=no>)

gjenopprette, å få til å bli igjen, gjenopprettelse'». En av Jehovas profeter var Jesaja, og i forbindelse med gjenopprettelsen skrev han i 65:17:

¹⁷ For se, jeg skaper nye himler og en ny jord; og de tidligere ting skal ikke minnes, og de skal ikke stige opp i hjertet.

Vi legger merke til at gjenopprettelsen ikke bare omfatter én, men to ting, nemlig nye himler og en ny jord. Apostelen Peter snakker også om nye himler og en ny jord. (2. Peter 3:13) Planeten jorden vil aldri bli ødelagt. Men det vil skje en gjenopprettelse; paradiset som gikk tapt, vil bli gjenopprettet, slik Jesus sa i Lukas 23:43. En av de læresetningene som er unik for Jehovas vitner, og som jeg tidligere har drøftet, er at to forskjellige grupper vil bli frelst på grunn av Jesu gjensløsningsoffer. I Hebreerne 2:5 leser vi om «den kommende bebodde jord». Og dette er det grunnleggende budskapet i Jehovas vitners store forkynnelseskampanje over hele verden. Oppriktige mennesker blir bedt om å bli forsonet med Gud. (2. Korinter 5:20) En slik forsoning betyr at de kan bli en del av den store skare som vil komme ut av (overleve) den store trengsel (Åpenbaringen 7:14), og de kan leve evig i det gjenopprettede paradiset på jorden.

Ikke bare vil det jordiske paradiset bli gjenopprettet, men «nye himler» vil også bli skapt. Noen vers etter ordene om «den kommende bebodde jorden» i Hebreerne 2:5, leser vi om de som har «det himmelske kall» (3:1). I Filipperne 3:20 sier Paulus: «er vårt borgerskap i himlene, og derfra vi venter ivrig på en frelse, Herren Jesus Kristus.» Som jeg har vist ovenfor, har noen kristne det himmelske kall, og deres borgerskap er i himmelen.

Hvorfor vil noen kristne få en himmelsk oppstandelse? Åpenbaringen 7:4 snakker om en gruppe på 144 000 i kontrast til den store skare uten tall. Åpenbaringen 14:1–4 nevner igjen gruppen på 144 000, og vers 4 sier at «de er kjøpt fra menneskene». De står på det himmelske Sions fjell, og dette tyder på at de blir ført til himmelen for å danne en regjering, fordi Salme 110:2 viser at Jesus vil regjere fra Sion. I tillegg til å bli en del av den himmelske regjeringen, er det et annet formål med deres himmelske kall. Åpenbaringen 20:6 sier:

⁶ Lykkelig og hellig er enhver som har del i den første oppstandelse; over dem har den annen død ingen myndighet, men de skal være Guds og KRISTI prester og skal herske som konger sammen med ham i de tusen år.

Dette viser at en gruppe på 144 000 vil bli kjøpt fra menneskene for å bli prester og konger sammen med Jesus Kristus. I løpet av de nevnte

tusen år vil den jordiske oppstandelsen finne sted, og gradvis vil de som har overlevd den store trengsel og de som har oppstått, bli fullkomne. Medlemmene av den himmelske regjering vil tjene som prester og hjelpe dem som er på jorden med å utvikle seg mot fullkommenhet.

At mennesker som har dødd, men som ikke fikk muligheten til å akseptere eller avvise Jesu gjenløsningsoffer, vil få en oppstandelse under Jesu tusenårige regjering og deretter få denne muligheten, er en unik lære som Jehovas vitner har. De fleste mennesker som har levd på jorden, vil få en oppstandelse. Guds rettferdighet krever at hver person som har levd på jorden, får en personlig mulighet til å velge evig liv.

Kronologien for «nasjonenes fastsatte tider» som tidligere er drøftet, viser at Guds rike med Jesus som konge ble opprettet i 1914 evt. Freden ble tatt bort fra jorden på den tiden, og de forskjellige delene av tegnet på Jesu nærvær, inkludert forkynnelsen av det gode budskap om riket over hele verden, har blitt sett.

Fordi Jehovas vitner tror at Jesus nå regjerer som konge, oppfører de seg som ambassadører og streber etter å ikke være en del av denne verden, hvis gud er Satan, Djevelen. De tror at Jesus i denne generasjon vil komme som dommer. Vitnene vet ikke dagen og timen, men de venter spent på Jesu komme i den store trengsel. Og dette betyr at noen mennesker som lever i dag, vil overleve den store trengsel og fortsette å leve i paradiset på jorden som fullkomne mennesker. Og som det står i Johannes 11:25, 26: De skal aldri dø!

DEN TRO OG KLOKE SLAVE

—RESYMÉ—

I Matteus, kapittel 24 og 25, nevnes Jesu nærvær (*parousia*) fra 1914 til den store trengsel fire ganger, og hans komme (*erkehømai*) som dommer under den store trengsel, ved slutten av hans nærvær, nevnes åtte ganger.

Den tro og kloke slave er nevnt i Matteus 24:45-47. Det tidligere synet til DSR var at herrens *komme* (v. 46) skjedde i 1918, og at slaven ble utnevnt over alle hans eiendeler i 1919. Disse eiendelene inkluderer avdelingskontorene, Rikets saler og forkynnelsesarbeidet. Den nåværende oppfatningen er at hans komme (v. 46) er fremtidig og vil skje under den store trengsel. Da vil slaven bli utnevnt til å ha ansvaret for alle eiendelene etter å ha mottatt en himmelsk oppstandelse.

Dette nye synet utelukker enhver sammenheng mellom hans komme (v. 46) og Jesu nærvær. Likevel sier Vaktårnet fra 2017 at slaven ble utnevnt i 1919 for å gi Guds tjenere åndelig mat i rett tid under Jesu nærvær. Men det er ikke gitt noen bevis for denne påstanden.

Lukas 12:35–44 drøfter den trofaste forvalteren, den kloke, som ifølge sammenhengen er den samme som den tro og kloke slave i Matteus 24:45. I illustrasjonen som nevnes i Lukas kapittel 12, ble en slave satt til å ha ansvaret for husstanden til sin herre for å gi de andre slavene bokstavelig mat til rett tid. Og når han viser seg å være trofast i sin oppgave når herren kommer tilbake, med å gi de andre slavene mat, og dermed gjøre sin jobb, vil han bli satt over alle herrens eiendeler.

Situasjonen er den samme i den forkortede versjonen av illustrasjonen i Matt 24:45–47. At slaven gir bokstavelig mat til de andre slavene, er hans jobb. Når han blir funnet å utføre denne jobben trofast når Herren kommer under den store trengsel, vil han bli utnevnt til å ha ansvaret for alle herrens eiendeler. Fokus i illustrasjonen er på bokstavelig mat og ikke på åndelig mat. Derfor refererer «slaven» til individuelle kristne som er trofaste når herren kommer, og ikke til en gruppe mennesker som utgjør en elite-gruppe.

I Matteus 24:48–51 nevnes den onde slave. Forklaringen til DSR er at Jesus ikke sier at en ond slave vil komme, men at han bare advarer om denne muligheten. Dette er riktig. Men verken i Lukas 12:42 eller i Matteus 24:45 sier Jesus at den tro og kloke slave vil komme. Men Jesus spør hvem som vil vise seg å være en tro og klok slave

når Jesus kommer. Hele konteksten i Lukas 12 og Matteus 24 er: «Hvem vil være våken lik en trofast slave når Jesus kommer som dommer?»

Konklusjonen er at det aldri har vært noen «tro og klok slave»-enhet eller en gruppe som har fått i oppdrag å dele ut åndelig mat i rette tid under Jesu nærvær, slik DSR bruker disse ordene. Vi kan derfor konkludere med at eksistensen av en gruppe som er «den tro og kloke slave» er en fiksjon.

Ordene om «den tro og kloke slave» finnes i Matteus 24:45-47, og de er en del av Jesu store profeti om hans nærvær og hans komme som dommer ved slutten av hans nærvær.

⁴⁵ Hvem er egentlig den tro og kloke slave, som hans herre har satt over sine tjenestefolk for å gi dem deres mat i rette tid? ⁴⁶ Lykkelig er den slaven hvis hans herre, når han kommer, finner ham i ferd med å gjøre dette! ⁴⁷ Jeg sier dere i sannhet: Han skal sette ham over alt det han eier.

DEN NYE OPPFATNING AV JESU «KOMME» VISER AT DET IKKE FINNES NOEN «TRO OG KLOK SLAVE»

Siden C. T. Russells og de første bibelstudenters tid har ordene om den tro og kloke slave blitt brukt om de salvede kristne som skulle gi andre kristne åndelig mat i rette tid. Da jeg ble et vitne i 1961, ble hele profetien i Matteus kapittel 24 og 25, inkludert skillet mellom sauene og geitene, brukt om Jesu nærvær fra 1914 og til den store trengsel. Derfor hadde de fleste vitner ingen problemer med å akseptere at «slaven» var gruppen av salvede som ga åndelig mat til oppriktige personer i løpet av Jesu nærvær – dette syntes å være de faktiske forhold. På en måte var dette en oppfølger av Matteus 25:31-46. Den åndelige mat som slaven ga, inkluderte forkynnelsen, og denne forkynnelsen skilte de troende (sauene) fra de ikke-troende (geitene) under Kristi nærvær. Forståelsen av beretningen om sauene og geitene ble endret i 1995 og 1997.³⁶ Nå er synet at denne Adskillelsen skjer under den store trengsel.

36. Vaktårnet av 15. oktober 1995 og 15. mai 1997. Teksten i kursiv er den jeg finner spesielt viktig.

I Matteus 24:30, 42, 44, 46 nevnes Jesu komme (*erkebomai*) fire ganger.³⁷ Og sammen med Matteus 25:10, 19, 27 og 31 forekommer ordet «komme» åtte ganger. Tidspunktet for hver av disse har ikke alltid vært klart. Men Vaktårnet av 15. juli 2013, side 8, anvendte alle de åtte forekomstene av «komme» på den store trengsel. Vi leser:

¹⁷ Tidligere har vi sagt i våre publikasjoner at Jesu komme i disse fire siste skriftstedene refererer til 1918. Ta for eksempel det Jesus sa om «den tro og kloke slave». (*Les Mattens 24:45–47.*) Vi har tidligere forstått det slik at det 'komme' som er nevnt i vers 46, gjaldt den tiden da Jesus kom for å innsisere de salvedes åndelige tilstand, noe vi har trodd at han gjorde i 1918. Vi har også forstått det slik at det var i 1919 at slaven ble satt over alt det hans herre eier. (*Mal 3:1*) Men et grundigere studium av Jesu profeti indikerer at vi trenger å justere vår forståelse av når visse ting som blir nevnt i profetien, skulle skje. Hvordan det?

¹⁸ I versene foran Matteus 24:46 sikter ordet «komme» eller «kommer» hver gang til den tiden da Jesus kommer for å avsi og fullbyrde dommen under den store trengsel. (Matt 24:30, 42, 44) Og som vi så i avsnitt 12, sikter Jesu 'komme' i Matteus 25:31 til den samme framtidige domstiden. *Så det er rimelig å trekke den konklusjon at også det at Jesus kommer for å sette den tro slave over alt han eier, slik det står i Matteus 24:46, 47, gjelder hans framtidige komme, under den store trengsel. Når vi ser hele Jesu profeti under ett, forstår vi at alle disse åtte stedene som refererer til hans komme, gjelder den framtidige domstiden under den store trengsel.*

Tabell 2.1 De åtte passasjene som refererer til den store trengsel

24:30	Menneskesønnen skal komme (<i>presens partisipp</i>).
24:42	Herren skal komme (<i>presens indikativ</i>).
24:44	Menneskesønnen skal komme (<i>presens indikativ</i>).
24:46	Hans herre *vil havende kommet* (<i>aorist aktiv partisipp</i>).
25:10	Brudgommen kom (<i>aorist indikativ</i>).
25:19	Herren kom (<i>presens indikativ</i>).
25:27	Når jeg *vil havende kommet* (<i>aorist aktiv partisipp</i>). ³⁸
25:31	Menneskesønnen skal komme (<i>aorist konjunktiv</i>).

Det er logisk å anvende alle de åtte forekomster av «komme» på den samme korte tidsperioden i fremtiden, på den store trengsel. Men fordi

37. Det greske ordet *erkebomai* betyr «å komme», og ordet *parousia* betyr «nærvær».

38. Stjernene i 24:46 og 25:27 indikerer at ordene mellom dem representerer en ord-for-ord- oversettelse og ikke er god idiomatisk norsk.

ett av eksemplene forekommer i Matteus 24:46 i forbindelse med den tro og kloke slave, påvirker denne forståelsen av «komme» også synet på slavens tidsmessige forhold til Jesu nærvær. Men så langt har DSR ikke innrømmet dette!

At alle de åtte eksemplene i tabell 2.1 refererer til den store trengsel, er en ny forståelse av DSR. Dette inkluderer «herrens komme» i Matteus 24:46, og det skaper et logisk problem. Vi kan sammenligne situasjonen med «komme» for å skille sauene fra geitene. (Matteus 25:31) I det meste av Jehovas vitners historie har man forstått det slik at en hovedårsak til Jehovas vitners forkynnelsesarbeid var å gi et grunnlag for å skille mennesker i to grupper – enten sauer eller geiter – avhengig av deres respons til budskapet.

Som nevnt tidligere, ble denne forståelsen endret i 1995. Nå er synet at denne adskillelsen ikke vil skje under Jesu nærvær, men under den store trengsel. Og logisk sett ville det på grunnlag av den nye forståelsen, ikke være behov for at slaven distribuerte «mat» for at menneskene skulle skilles som «sauer» og «geiter», siden denne adskillelsen skal skje i den store trengsel. Dette viser at det ikke ville eksistere noen tro og klok slave under Jesu nærvær, og at selve grunnlaget for eksistensen av DSR er borte. Dette støttes av det faktum at beskrivelsen av hva som skjer under Kristi nærvær slutter i Matteus 24:22, som vist i tabell 2.2.

At «herrens komme» (Matteus 24:46) refererer til den store trengsel, viser at det ikke har vært noen «tro og klok slave» som har gitt åndelig mat under Kristi nærvær.

Til tross for at DSRs nye forståelse av Jesu «komme» fjerner eksistensen av den tro og kloke slave fra Jesu nærvær og overfører eksistensen av slaven til Jesu fremtidige komme under den store trengsel, hevder Vaktårnet fra februar 2017, sidene 25, 26, at slaven ble utnevnt i 1919 under Jesu nærvær, og at slaven fra den tid har gitt åndelig mat i rette tid.

¹⁰ *I 1919, tre år etter bror Russells død, utnevnte Jesus «den tro og kloke slave». Hvorfor? For at den skulle gi Jesu tjenestefolk «mat i rette tid». (Matt 24:45)* Allerede i disse tidlige årene sørget en liten gruppe salvede brødre som tjente ved hovedkontoret i Brooklyn i New York, for at Jesu disipler fikk åndelig mat. Uttrykket «det styrende organ» (senere kalt «det styrende råd») begynte å bli brukt i publikasjonene våre i 1940-årene, da det

ble forbundet med selskapet Watch Tower Bible and Tract Society. Men i 1971 ble det styrende råd skilt ut fra dette selskapet og dets styremedlemmer. Selskapet var en juridisk ordning, ikke en bibelsk. Fra da av kunne også salvede brødre som ikke var styremedlemmer av Selskapet, bli medlemmer av det styrende råd. I de senere årene er det pålitelige brødre som tilhører de «andre sauer», som har tjent som styremedlemmer i dette juridiske selskapet og i andre selskaper som Guds folk har brukt. Dette har gjort det mulig for det styrende råd å konsentrere seg om å sørge for åndelig undervisning og veiledning. (Joh 10:16; Apg 6:4) *Vakttårnet for 15. juli 2013 forklarte at «den tro og kloke slave» er en liten gruppe salvede brødre som utgjør det styrende råd.*

Påstanden om at den tro og kloke slave ble utnevnt i 1919 for å dele ut åndelig mat, strider mot hele rammen rundt Jesu profeti, så vel som den nærmeste kontekst. Det finnes ingen forklaring og ingen argumenter i sitatet ovenfor, bare en påstand. Og denne påstanden er selvfølgelig nødvendig for å opprettholde DSRs autoritet. Et annet problem, som man kan kalle «elefanten i rommet», er at det i 1919 ikke fantes noe styrende råd eller noe som lignet på det nåværende styrende råd. Det var president J. F. Rutherford som tok de fleste beslutningene. Og han skrev alle bøkene og brosjyrene, foruten mange artikler i Vakttårnet. Fra 1942 og fremover tok president N. H. Knorr de fleste beslutningene, og visepresident F. W. Franz skrev eller ledet skrivingen av litteraturen.

The Watchtower for 15. september 1950, side 315, 316, viser at det var presidenten som startet arbeidet med en ny bibeloversettelse, og da manuskriptet var ferdig, informerte han styret om prosjektet.

Spesielt siden 1946 har presidenten for Watch Tower Bible & Tract Society vært på jakt etter en slik oversettelse [en klar og nøyaktig oversettelse] av De kristne greske skrifter. Den 3. september 1949 kl. 08.00 innkalte Selskapets president til et fellesmøte for styrene i selskapene i Pennsylvania og New York i hovedkontoret i Brooklyn (Betel), hvor bare ett styremedlem var fraværende. Etter at møtet var åpnet med bønn, kunngjorde presidenten for disse åtte styremedlemmene at det fantes en «New World Bible Translation Committee» og at den hadde fullført en oversettelse av De kristne greske skrifter. Denne hadde komiteen overført til Watch Tower Bible & Tract Society, Pennsylvania-selskapet, den 9. februar 1950, dagen før Ny Verden-oversettelsen ble utgitt.

Det faktum at styret av direktører ikke var et styrende råd, slik dette sitatet viser, støttes av Walsh-saken i Skottland i 1954, hvor følgende utveksling fant sted mellom F. W. Franz og dommeren:

Spørsmål: Har hvert medlem av styret like stor innflytelse i åndelige spørsmål?

Svar: Presidenten er talspersonen. Han holder taler som viser fremskrittene i forståelsen av Skriftene. Så kan han utnevne andre medlemmer fra hovedkvarteret til å holde andre taler som belyser deler av Bibelen som det er blitt kastet nytt lys over.

Spørsmål: Si meg, blir disse fremskrittene, som du sier, vedtatt av styremedlemmene?

Svar: Nei.

Spørsmål: Hvordan blir de til offisielle uttalelser?

Svar: De går gjennom redaksjonskomiteen, og jeg gir min godkjenning etter å ha undersøkt dem i lys av Skriften. Deretter sender jeg dem videre til president Knorr, og president Knorr gir den endelige godkjenningen.

Spørsmål: Blir de ikke lagt frem for styret i det hele tatt?

Svar: Nei.

Det er helt klart at det ikke fantes noe styrende råd i 1954!

Inkludert i den nye forståelsen av at DSR er den «tro og kloke slave», er synet på at ingen enkeltperson i DSR er «slaven». Bare når de som gruppe tar enstemmige beslutninger, fungerer de som den tro og kloke slave. I tråd med dette kan en slik definisjon av «slaven» på ingen måte brukes retrospektivt før DSR ble opprettet i 1971. Det er slik, fordi det fra 1919 til 1971 bare var én mann, presidenten for Selskapet Vaktårnet, som hadde det endelige ordet i alle beslutninger. Det er helt udiskutabelt, at et styrende råd, som en gruppe av likeverdige personer som tok avgjørelser i ulike spørsmål, først ble opprettet i 1971. Derfor kunne den tro og kloke slave logisk sett ikke ha blitt utnevnt i 1919, da det ikke fantes noen gruppe av salvede som fungerte som en kollektiv person som delte ut åndelig mat i rette tid.

Nedenfor følger en detaljert drøftelse av sammenhengen til ordene om den tro og kloke slave i Matteus 24:45-47 og om «den trofaste forvalter, den kloke» i Lukas 12:42-46. Denne drøftelsen vil vise at det aldri har eksistert en tro og klok slave-klasse i den forstand som DSR bruker begrepet i dag.

DEN TRO OG KLOKE SLAVE SETT I SIN SAMMENHENG

Vakttårnet av 15. februar 1994, side 8-21, hjelper oss å forstå konteksten, fordi versene i Matteus 24, Lukas 21 og Markus 13 er satt side om side og sammenlignet i dette bladet.

MATTEUS 24:45-47 — DEN STØRRE SAMMENHENG

Det viktige utgangspunktet er Lukas 21:24b, fordi dette verset omhandler nasjonenes fastsatte tider. Versene i Lukas 21:7–24a må referere til hendelser i det første århundret evt., med en større oppfyllelse i det 20. århundret under Kristi nærvær. Og versene fra 21:25–36 må referere til hendelser etter slutten av nasjonenes fastsatte tider, nærmere bestemt til den store trengsel. Versene i Matteus 24 og Markus 13 følger mønsteret som er satt av Lukas 21.

Tabell 2.2 En sammenligning mellom settingene i Matteus 24, Lukas 21 og Markus 13

Lukas 21:8–24a – stor nød	Matteus 24:3–22 – stor trengsel	Markus 13:5–20 – stor trengsel
Lukas 21:24b – fastsatte tider, som slutter i 1914	Matteus 24:23–28 – tidsperiode som slutter i 1914	Markus 13:21–23 – tidsperiode som slutter i 1914
Lukas 21:25–36 – himmelske fenomener – hold dere våkne.	Matteus 24:29–51 – himmelske fenomener – hold dere våkne.	Markus 13:24–37 – himmelske fenomener – vær våken.

Versene i de øverste boksene refererer til det første århundret frem til 70 evt. da Jerusalem ble ødelagt. Versene i de midterste boksene beskriver hendelser som skjedde etter 70 evt. og frem til 1914 evt. Og de nederste boksene refererer til hendelser som vil skje under den store trengsel.

Men vi kan spørre oss hvorfor de nederste boksene (Lukas 21:25-36; Matteus 24:29-51; Markus 13:24-37) alle omhandler den store trengsel, når alle hendelsene som er beskrevet i de øverste boksene, skjedde før

1914? Svaret kan være at hendelsene som er beskrevet i de øverste boksene og som skjedde i det første århundre, er forbilder av lignende, men større hendelser som ville skje under Jesu nærvær. Etter at disse hendelsene er oppfylt, kommer den store trengsel som er beskrevet i de nederste boksene.

Det viktige å merke seg er at bakgrunnen for versene i Matteus 24:29–51, Lukas 21:25–36 og Markus 13:24–37 er den store trengsel og ikke Kristi nærvær.

EN SAMMENLIGNING MELLOM LUKAS 12:42–44 OG MATTEUS 24:45–47

Versene vi er interessert i, er Matteus 24:45–47, og ifølge konteksten må hendelsene som beskrives i disse versene finne sted under den store trengsel. Disse versene er parallelle med Lukas 12:42–46, og jeg vil oversette versene og sammenligne dem:

Tabell 2.3 En sammenligning av ordene i Lukas 12:42–44 og Matteus 24:45–46

Lukas 12:42
Hvem da (<i>tis ara</i>) vil være (<i>estin</i> , presens) den trofaste forvalter (<i>oikonomos</i>), den kloke, som Herren vil utnevne (<i>kathistēmi</i> , futurum) over sitt hus av tjenere (<i>therapeia</i>) for å fortsette å gi (<i>didōmi</i> , presens infinitiv) dem deres matrasjon (<i>sitometrion</i>) til fastsatt tid (<i>kairos</i>)?
Matteus 24:45
Hvem da (<i>tis ara</i>) vil være (<i>estin</i> , presens) den tro slave (<i>doulos</i>), den kloke, som Herren vil utnevne (<i>kathistēmi</i> , aojist) over sin husstand av slaver (<i>oiketeia</i>) for å gi (<i>didōmi</i> , aojist infinitiv) dem mat (<i>trofē</i>) til rett tid (<i>kairos</i>).
Lukas 12:43, 44
⁴³ Lykkelig er den slave (<i>doulos</i>) som Herren vil finne (futurum) i ferd med (presens partisipp) å gjøre dette når han kommer (aojist partisipp). ⁴⁴ Sannelig sier jeg (presens) dere at han vil sette ham (<i>kathistēmi</i> , futurum) over alle sine eiendeler.
Matteus 24:46, 47
Lykkelig er den slave (<i>doulos</i>) som Herren vil finne (futurum) gjørende (presens partisipp) dette når han kommer (aojist partisipp). Sannelig, jeg sier (presens) dere, at han vil sette ham (<i>kathistēmi</i> , futurum) over alle sine eiendeler (<i>hyparxō</i> , presens).

Versene i Lukas 12 og Matteus 24 er svært like. I Lukas 12:42 kalles personen «forvalter» (*oikonomos*), som refererer til slaven som har ansvaret for husstanden til hans herre. Dette bekreftes i vers 43, hvor forvalteren

kalles «slave» (*doulos*). I parallellen i Matteus 24:45 kalles personen «slave» (*doulos*). Situasjonen er altså nøyaktig den samme i begge tilfeller. Slavenes oppgaver var å ordne måltidene og gi de andre slavenes mat de skulle ha til de fastsatte tidene for måltidene. Lukas 12:42 bruker ordet «matrasjon» (*sitometrion*) – det slavenes med rette skulle ha – og i Matteus 24:45 brukes ordet «mat» (*trofē*). Dette ordet kan også referere til en «porsjon», så det er ingen reell forskjell mellom de to ordene.

I beskrivelsen av slaven finnes det konjunksjonen *kai* («og») i Matteus. Men dette ordet mangler i Lukas. Bokstavelig talt sier Matteus: «som er den trofaste slave **og** den kloke». På gresk trenger konjunksjonen *kai* ikke alltid å oversettes med «og». I Galaterbrevet 5:16, for eksempel, ville en god oversettelse være «selv», og jeg bruker denne oversettelsen i Matteus 24:45.

I forbindelse med slavens plikt og hans utnevne bruker Lukas verbet *kathistēmi* i futurum, mens Matteus bruker det samme verbet i aorist. Det fremgår klart av bruken av aorist i De kristne greske skrifter at formen kan referere til fullførte og ufullførte handlinger. Det er derfor ingen språklig grunn til å bruke norsk preteritum eller perfektum for verbet i aorist «å utnevne» i Matteus 24:45 og å bruke norsk futurum for de samme verbet i Lukas 12:42.

Den greske formen *estin* er presensformen av verbet *eimi* («å være»). Gresk presens er ikke en tid, men det imperfektive aspekt, og den kan brukes om fortid, nåtid og fremtid. Fordi Jesus stiller et spørsmål om en situasjon som ennå ikke har funnet sted, og han bruker futurum-formen *kathistēmi*, må den tidsmessige referansen til *estin* være futurum. Derfor oversetter jeg «Hvem **vil** da **være** den trofaste forvalter/slave?» og ikke «Hvem **er** da den trofaste forvalter/slave?».

Videre formaner Jesus sine tilhørere i Lukas 12:35–40 til å være klare. Og som svar på Peters spørsmål om Jesu illustrasjon bare refererer til disiplene eller til alle mennesker, spør Jesus i realiteten: «Hvem vil det være?»³⁹ Dette betyr at hver enkelt må bestemme seg, og utnevne til

39. Bibel 2024 oversetter Lukas 12:41 på følgende måte: «Da spurte Peter: «Herre, er det oss du sikter til med denne lignelsen, eller gjelder den for alle?» Det greske preposisjonen *pros* med akkusativ kan ifølge Mounce oversettes med «til; mot». Men den kan også gjengis som «angående; med hensyn til». Fordi Jesus snakker til disiplene sine og ikke til alle, oppfatter jeg Peters spørsmål som: «Gjelder illustrasjonen oss, eller alle?», slik Bibel 2024 oversetter.

forvalter må skje **etter at** den enkelte har tatt sin beslutning. Fordi ordene i Matteus 24:45–47 er svært lik ordene i Lukas 12:42–45, må situasjonen være den samme, nemlig hvem som vil være på vakt når Jesus kommer. Dette bekreftes av ordene i Markus 13:33–37, som er svært lik ordene i Lukas 12:35–40. Dermed må utnevnelsen i Matteus 24:45, som uttrykkes med aorist, være fremtidig og ikke fullført, akkurat som i Lukas 12:42.

Den «tro og kloke slave» refererer til enhver kristen som er trofast og holder vakt når Jesus kommer som dommer i den store trengsel. Ordene refererer ikke til en klasse eller gruppe som gir åndelig mat under Kristi nærvær.

Fordi gresk aorist ikke er en tid, men bare et aspekt, det perfekte, fokuserer det bare på handlingen å utnevne uten noen synlige detaljer om måte og tid, og konteksten viser at denne handlingen er fremtidig. Dette er nøyaktig det samme fokus som gresk futurum. Det lignende fokus gjøres av forskjellige språklige faktorer: I tilfellet med aorist viser aspektet av verbet pluss konteksten fremtidig referanse, mens i det andre tilfellet viser verbformen i futurum den fremtidige referansen, og ikke konteksten.

DEN TROFASTE SLAVEN OG JESU STORE PROFETI

Tabell 2.4 sammenligner Jesu ord i hans store profeti om hans nærvær (*parousia*) og hans komme (*erkehoma*) i den store trengsel. På slutten av Lukas 21 har jeg lagt til teksten fra Lukas 12:35–46. Tekstene med samme skrift er parallelle. Teksten er hentet fra NV96.

Tabell 2.4 En sammenligning av ordene til Lukas, Matteus og Markus

Lukas	Matteus	Mark
25, 26	29	24, 25
²⁵ Og det skal komme tegn i sol og måne og stjerner, og på jorden angst blant nasjonene, som ikke ser noen utvei på grunn av havets brøling og uro, ²⁶ mens mennesker blir	²⁴ Straks etter de dagers trengsel skal solen bli formørket, og månen skal ikke gi sitt lys, og stjernene skal falle ned fra himmelen, og himlenes krefter skal bli rokket.	²⁴ Men i de dager, etter den trengselen, skal solen bli formørket, og månen skal ikke gi sitt lys, ²⁵ og stjernene skal falle ned fra himmelen, og de krefter som er i himlene, skal bli rokket.

avmektige på grunn av frykt og i påvente av de ting som skal komme over den bebodde jord; for himlenes krefter skal bli rokket.		
27, 28	30, 31	26, 27
<i>²⁷ Og da skal de se Menneskesønnen komme i en sky med makt og stor herlighet. ²⁸Men når disse ting begynner å skje, da rett dere opp og løft DERES hoder, for DERES utfrielse nærmer seg.»</i>	<i>³⁰ Og da skal Menneskesønnens tegn vise seg i himmelen, og da skal alle stammene på jorden slå seg selv i jammer, og de skal se Menneskesønnen komme på himmelens skyer med makt og stor herlighet. ³¹ Og han skal sende ut sine engler med en kraftig trompetlyd, og de skal samle hans utvalgte fra de fire vinder, fra himlenes ene ytterste ende til deres andre ytterste ende.</i>	<i>²⁶ Og da skal de se Menneskesønnen komme i skyer med stor makt og herlighet. ²⁷ Og da skal han sende ut englene og samle sine utvalgte fra de fire vinder, fra jordens ytterste ende til himmelens ytterste ende.</i>
29–32	32–36	28-31
<i>²⁹ Så holdt han fram en illustrasjon for dem: «Legg merke til fikentreet og alle de andre trærne: ³⁰ Allerede når de står i knopp, vet dere med dere selv, ut fra det dere ser, at nå er sommeren nær. ³¹ Slik skal dere også, når dere ser disse ting skje, vite at Guds rike er nær. ³² Jeg sier dere i sannhet: Denne generasjon skal slett ikke forsvinne før alle ting skjer.</i>	<i>³² Lær nå dette av fikentreet som en illustrasjon: Så snart dets unge gren blir myk og skyter blad, vet dere at sommeren er nær. ³³ Likeså skal dere også, når dere ser alt dette, vite at han er nær ved dørene. ³⁴ Jeg sier dere i sannhet at denne generasjon slett ikke skal forsvinne før alt dette skjer. ³⁵ Himmel og jord skal forsvinne, men mine ord skal slett ikke forsvinne.</i>	<i>²⁸ Lær nå denne illustrasjonen av fikentreet: Så snart dets unge gren blir myk og skyter blad, vet dere at sommeren er nær. ²⁹ Likeså skal dere også, når dere ser disse ting skje, vite at han er nær, ved dørene. ³⁰ Jeg sier dere i sannhet at denne generasjon slett ikke skal forsvinne før alt dette skjer. ³¹ Himmel og jord skal forsvinne, men mine ord skal ikke forsvinne.</i>

34–36 and 12:35–46	36–51	32–35
³⁴ Men gi akt på dere selv, så DERES hjerter aldri blir nedtyngnet av fråtsing og drukkenskap og livets bekymringer og den dagen plutselig, på et øyeblikk, kommer over dere ³⁵ som en snare. For den skal komme over alle som bor på hele jordens overflate. ³⁶ Våk derfor og frambær hele tiden påkallelse, så det kan lykkes dere å unnslippe alt dette som skal skje, og å bli stående framfor Menneskesønnen.» 12:35–46 ³⁵ La DERES hofter være ombundet og DERES lamper brennende, ³⁶ og vær selv lik mennesker som venter på sin herre når han vender tilbake fra	³⁶ Om den dag og time vet ingen, verken himlenes engler eller Sønnen, men bare Faderen. ³⁷ For akkurat som Noahs dager var, slik skal Menneskesønnens nærvær være. ³⁸ For som de var i dagene før flommen — de spiste og drakk, menn giftet seg, og kvinner ble giftet bort, inntil den dag da Noah gikk inn i arken; ³⁹ og de gav ikke akt før flommen kom og feide dem alle bort — slik skal Menneskesønnens nærvær være. ⁴⁰ Da skal to menn være på åkeren: den ene skal bli tatt med og den andre bli latt tilbake; ⁴¹ to kvinner skal male på håndkvernen: den ene skal bli tatt med og den andre bli latt tilbake. ⁴² Hold dere derfor våkne, for dere vet ikke på hvilken dag DERES Herre kommer. ⁴³ Men én ting skal dere vite, at hvis	³² Om den dagen eller timen vet ingen, verken englene i himmelen eller Sønnen, men bare Faderen. ³³ Vær aktpågivende, våk, for dere vet ikke når den fastsatte tid er. ³⁴ Det er som med en mann som reiste utenlands, som forlot sitt hus og gav myndigheten til sine slaver, gav enhver hans arbeid og befalte dørvokteren å holde seg våken. ³⁵ Hold dere derfor våkne, for dere vet ikke når husets herre kommer, om det blir sent på dagen eller ved midnatt eller ved hanegal eller tidlig om morgenen; ³⁶ for at han, når han plutselig kommer, ikke skal finne dere sovende. ³⁷ Men det jeg sier til dere, sier jeg til alle: Hold dere våkne.»

bryllupet, så de straks kan lukke opp for ham når han kommer og banker på. ³⁷ *Lykkelige er de slavene som herren finner våkende når han kommer! Jeg sier dere i sannhet: Han skal binde opp om seg og få dem til å legge seg til bords og skal komme bort og varte dem opp.* ³⁸ Og hvis han kommer i den andre vakten, ja i den tredje, og finner dem slik — lykkelige er de! ³⁹ Men dette skal dere vite, at hvis husbonden hadde visst i hvilken time tyven ville komme, ville han ha holdt seg våken og ikke latt det skje innbrudd i huset sitt. ⁴⁰ Hold dere rede, dere også, for Menneskesønnen kommer i en time da dere ikke holder det for sannsynlig.»

⁴¹ Da sa Peter: «Herre, sier du denne illustrasjonen til oss, eller også til alle?» ⁴² Og Herren sa: «Hvem er egentlig den trofaste forvalter, den kloke, som hans herre skal sette over sin tjenerstab for stadig å gi dem deres tilmålte mat i rette tid? ⁴³ Lykkelig er den slaven hvis hans herre,

husbonden hadde visst i hvilken vakt tyven kom, ville han ha holdt seg våken og ikke latt det skje innbrudd i huset sitt. ⁴⁴ ***Derfor må også dere vise dere rede***, for Menneskesønnen kommer i en time dere ikke tenker dere.

⁴⁵ *Hvem er egentlig den tro og kloke slave, som hans herre har satt over sine tjenestefolk for å gi dem deres mat i rette tid? ⁴⁶ Lykkelig er den slaven hvis hans herre, når han kommer, finner ham i ferd med å gjøre dette! ⁴⁷ Jeg sier dere i sannhet: Han skal sette ham over alt det han eier.*

⁴⁸ *Men hvis den onde slave noen gang skulle si i sitt hjerte: 'Min herre drøyer' ⁴⁹ og skulle begynne å slå sine medslaver og skulle spise og drikke sammen med de uforbederlige drankerne, ⁵⁰ da skal den slavens herre komme på en dag han ikke venter det, og i en time han ikke kjenner, ⁵¹ og han skal straffe ham med den største strenghet og gi ham hans del blant hyklerne. Der skal han gråte og skjære tenner.*

når han kommer, finner ham i ferd med å gjøre dette! ⁴⁴ Jeg sier dere i sannhet: Han skal sette ham over alt det han eier. ⁴⁵ Men hvis den slaven noen gang skulle si i sitt hjerte: 'Min herre drøyer med å komme', og skulle begynne å slå tjenerne og tjenestekvinnene og spise og drikke og bli drukken, ⁴⁶ da skal den slavens herre komme på en dag han ikke venter ham, og i en time han ikke kjenner, og han skal straffe ham med den største strenghet og gi ham del blant de utro.		
--	--	--

De tre øverste sekvensene er svært like. Den fjerde sekvensen er lengre i Matteus 24 enn i Lukas 21 og Markus 13. Lukas 12:35–46 er imidlertid svært lik Matteus 24:36–51, hvor den tro og kloke slave nevnes. Hovedfokus i de siste versene i hver beretning (Matteus 24:40–51, Markus 13:33–37 og Lukas 21:34–36) er at Guds tjenere må være rede, må være på vakt, fordi de ikke vet dagen og timen når Herren kommer i den store trengsel. Ordene som indikerer dette fokus er skrevet med rød farge, kursiv og fet skrift. Ordene som refererer til den trofaste slaven i de tre sekvensene er skrevet med **Kino** MT-skrifttypen.

Fokus i den fjerde delen ovenfor er: Hvilke slaver vil tjene Gud og være på vakt når Menneskesønnen kommer? Det er to mulige scenarier: 1) Den enkelte slave sover (Markus 13:36), eller han slår sine medslaver og drikker med drukkenboltene (Lukas 12:45; Matteus 24:49), og 2) han holder vakt (Markus 13:35; Lukas 12:37), og han gjør en slaves arbeid ved å gi de andre slaverne mat til fastsatt tid. (Lukas 12:42; Matteus 24:45) Belønningen er at herren vil tjene denne slaven ved bordet, og slaven vil bli satt over alle herrens eiendeler. (Lukas 12:37; Matteus 24:47) Jeg skal nå se nærmere på detaljene.

Fokus i Matteus 24:39–25:31 er den store trengsel, og ingen del av teksten har derfor noe med Jesu nærvær å gjøre. Derfor kan «den tro og kloke slave» ikke eksistere under Jesu nærvær.

IDENTITETEN TIL DEN TRO OG KLOKE SLAVE BASERT PÅ LUKAS 12:35-42

Jeg skal nå se på detaljene angående den «trofaste forvalter» som er nevnt i Lukas 12:42, som er identisk med den «tro og kloke slave» i Matteus 24:45.

I Lukas 12:35–37 snakker Jesus om en herre og hans slaver. Dette er ikke en profeti, men det sies direkte i vers 41 at dette er en illustrasjon (*parabolē*). Illustrasjonen er basert på det faktiske forholdet mellom en herre og hans slaver i bibelsk tid. Slavene fikk forskjellige oppgaver mens herren var borte, blant annet å holde vakt ved døren. (Markus 13:34; Lukas 12:36) En slave, «forvalteren» (*oikonomos*), hadde også ansvaret for husstanden til herren og delte ut mat til de andre slavene. (Lukas 12:42; Matteus 24:45)

Hovedpoenget i Jesu illustrasjon kommer frem i vers Lukas 12:37, nemlig at slavene måtte være på vakt når herren kom tilbake:

³⁷ Lykkelige er de slavene som herren finner våkende når han kommer! Jeg sier dere i sannhet: Han skal binde opp om seg og få dem til å legge seg til bords og skal komme bort og varte dem opp.

De som var på vakt, ville få den belønning at herren ville tjene dem. På denne bakgrunn stilte Peter spørsmålet vi ser i vers 41 (Bibel 2024):

«Herre, er det oss du sikter til med denne lignelsen (*parabolē*), eller gjelder den for alle?»

Jesus svarte ikke på Peters spørsmål. I stedet stilte han et annet spørsmål, ifølge vers 42 (min oversettelse):

Hvem (*tis ara*) vil da være (*estin*, **presens**) den trofaste forvalter (*oikonomos*), den kloke, som Herren vil utnevne (*kathistēmi*, **futurum**) over sin husholdning av slaver (*therapeia*) for å fortsette å gi (*didōmi*, **presens infinitiv**) dem deres matrasjonen (*sitometrion*) til fastsatt tid (*kairos*)?

Bakgrunnen for Jesu spørsmål var hans illustrasjon om herren og hans slaver. Som allerede nevnt, ville en av slavene til herren være *oikonomos*

«forvalter»), som hadde ansvaret for herrens husholdning. Så, med henvisning til illustrasjonen spør Jesus i virkeligheten om hvem som *vil fylle rollen* som denne forvalteren. Vi legger merke til ordene «den trofaste forvalter» (*ho pistos oikonomos*). Den bestemte artikkelen «den» (*ho*) viser tilbake til Jesu illustrasjon. Blant slavene ville det være én som hadde ansvaret for herrens husholdning. Så hvem *ville fylle rollen som denne slaven, rollen som forvalteren* (*oikonomos*)? Adjektivet «trofast» (*pistos*) viser også tilbake til illustrasjonen. Forvalteren ville være trofast når han delte ut mat til de andre slavene til avtalt tid.

Det er svært viktig å innse at Jesus ikke kom med en profeti om den trofaste forvalteren. Men han spør hvem som vil fylle rollen som den trofaste forvalteren når herren kom, i sin illustrasjon om herren og hans slaver.

Hvem som helst kunne velge å fylle denne rollen. Og de som oppførte seg som den trofaste forvalteren, ville være på vakt når herren kom, og de ville få belønningen.

Matteus 24:45 er en klar parallell til Lukas 12:42, så jeg skal nå drøfte dette skriftstedet (min oversettelse):

Hvem vil da (*tis ara*) være (*estin, presens*) den trofaste slave (*doulos*), ja, den kloke, som Herren vil utnevne (*kathistēmi, aorist*) over sin husholdning av slaver (*oiketēia*) for å gi (*didōmi, aorist infinitiv*) dem mat (*trofē*) til den fastsatte tid (*kairōs*).

Det er ingen sammenheng i Matteus kapittel 24 som kan fortelle om bakgrunnen for spørsmålet: «Hvem vil da være den trofaste slave (*ho pistos doulos*), den kloke?» Men Lukas 12:35–41 viser sammenhengen, som er Jesu illustrasjon av herren og hans slaver. Derfor refererer den bestemte artikkel «*den* trofaste slave, ja, den kloke» i Matteus 24:45 til forvalteren i Jesu illustrasjon, og adjektivet «trofast» refererer til denne forvalterens arbeid med å gi de andre slavene mat til fastsatt tid. Så igjen, Matteus 24:45 er ikke en profeti om «den tro og kloke slaves» komme. Men Jesus spør om *hvem som vil fylle rollen* som den trofaste forvalteren (slaven) når herren kommer, i sin lignelse om herren og hans slaver. Hvem som helst kunne velge å være som denne forvalteren. Og de som oppførte seg som den trofaste forvalteren, ville være på vakt når herren kom, og de ville få belønningen som er nevnt i vers 46. Disse konklusjonene bekreftes av Jesu ord om den onde slaven.

IDENTITETEN TIL DEN TRO OG KLOKE SLAVE BASERT PÅ MATTEUS 24:32–51

Vi har sett at ifølge Lukas 12:35-44 representerer ordene om «slaven» en illustrasjon, en lignelse (*parabolē*) som vers 41 sier. Det er ikke snakk om en profeti med referanser til bestemte konkrete personer. Dette bekreftes av det faktum at ingen av illustrasjonene i kapittel 24 i Matteus refererer til bestemte personer.

Tegnet som ble sett i det første århundre, og igjen ville bli sett under Jesu nærvær, er beskrevet i Matteus 24:4-22. Perioden etter år 70 evt. og frem til begynnelsen av Jesu nærvær er beskrevet i versene 23-28. Vers 29 fokuserer på den store trengsel, og dette fokus fortsetter til vers 51. I disse versene finnes illustrasjonene.

24:32. Etter beskrivelsen av Jesu komme og den store trengsel i vers 29-31 forteller Jesus en lignelse eller illustrasjon i vers 32. Denne illustrasjonen understreker mitt poeng. Fikentreet, grenene og bladene har ikke noen spesielle referanser, som om de var en del av en profeti. Men illustrasjonen som helhet viser at de forskjellige delene av tegnet som Jesus nevner, ville bli sett og forstått av hans etterfølgere.

24:37, 39. Vers 33-36 viser at den generasjon som ville se tegnet, ville være kjent, men ikke tidspunktet for slutten på denne generasjonen. Deretter forteller Jesus illustrasjonen om Noas dager. De forskjellige delene av denne illustrasjonen har ingen spesielle konkrete referanser. Men poenget er at når den store trengsel begynner, vil et stort antall mennesker ikke være klare og vente på Jesus.

24:40-42. Mennene og kvinnene, åkeren og håndkvernen i disse versene har ingen spesielle konkrete referanser. Men poenget er at noen mennesker vil være klare og bli tatt med, fordi de venter på Jesus, mens andre ikke vil bli tatt med.

24:43-44. Husets herre og de som bryter seg inn i huset har ingen spesielle konkrete referanser. Men vers 44 viser igjen at fokus er på å være rede, fordi Jesus kommer på et tidspunkt når folk ikke venter ham.

24:48-51. Beretningen om den onde slave begynner med det greske ordet *ean* («hvis»), og dette viser at illustrasjonen er hypotetisk. Den onde slaven har ingen spesifikk konkret referanse.

24:45-47. Det greske ordet *tis* («hvem») i begynnelsen av vers 45 har omtrent samme funksjon som ordet *ean* («hvis») i vers 48. **Hvem** vil fylle

rollen som den trofaste forvalteren, den kloke, i Jesu illustrasjon i Lukas 12:42? Det vil si, hvem vil utføre sitt kristne arbeid trofast og dermed være rede når Jesus kommer? Dette synspunktet bekreftes også av Jesu lignelse i Lukas 12:36-38. Her brukes det greske ordet *homos* («som, lik») i flertall. Hvem vil være «**som** (*homos*) menn som venter på sin herre»? Det er ingen konkrete referanser i disse versene. Men de understreker viktigheten av å være rede. Det samme gjelder versene 12:42-44 og de parallelle versene i Matteus 24:45-47. Ingen del av disse versene har en bestemt konkret referanse – versene representerer lignelser og ikke profetier.

ORDENE OM DEN ONDE SLAVEN

Hva betyr ordene om den onde slaven? NV96 oversetter den første del av Matteus 24:48 slik: «Men hvis den onde slave noen gang skulle si i sitt hjerte...» Dette er en hypotetisk situasjon, og det er ett ord som hjelper oss til å forstå bakgrunnen for denne situasjonen, nemlig det påpekende pronomen *ekeinos* («denne», «den») i Lukas 12:45 og Matteus 24:48, 49.

⁴⁵ Men hvis **den** (*ekeinos*) slaven noen gang skulle si i sitt hjerte: 'Min herre drøyer med å komme', og skulle begynne å slå tjenerne og tjenestekvinnene og spise og drikke og bli drukken.

⁴⁸ Men hvis **den** (*ekeinos*) onde slave noen gang skulle si i sitt hjerte: 'Min herre drøyer'

⁴⁹ og skulle begynne å slå sine medslaver og skulle spise og drikke sammen med de uforbederlige drankerne.

Det påpekende pronomen *ekeinos* trenger en referanse, noe det viser tilbake til. Den eneste kandidaten for *ekeinos* i Lukas 12:45 er forvalteren, som er underforstått i Jesu illustrasjon om herren og hans slaver i Lukas 12:35–40. Poenget her er at en person som vil fylle rollen som forvalter i Jesu illustrasjon, kan bli ond, og i så fall vil han bli straffet. Men hvis den som fyller rollen som forvalter, er trofast, vil han bli belønnet. Som nevnt, er det ingen sammenheng i Matteus 24:45–46. Men Jesu illustrasjon i Lukas 12:35–40 må også være bakgrunnen for den onde slaven i Matteus 24:48–51.

Om den onde slaven sier Vaktårnet for 15. juli 2013, side 25:

Jesu advarsel dreide seg om en ond slave som i sitt hjerte trekker den slutning at hans herre drøyer, og som begynner å slå sine medslaver. Jesus sa at når herren kommer, skal han straffe denne onde slaven «med den største strenghet». – *Les Matteus 24:48–51.*

Forutsa Jesus her at det skulle framstå en ond slave-klasse i de siste dager? Nei. Noen enkeltpersoner har riktignok hatt en holdning som ligner på holdningen til den onde slaven Jesus beskrev. Vi omtaler disse som frafalne, enten de tilhørte de salvede eller den 'store skare'. (Åp 7:9) Men de utgjør ikke en ond slave-klasse. Jesus sa ikke at han skulle utnevne en ond slave. Hans ord om den onde slaven er i virkeligheten en advarsel rettet til den tro og kloke slave.

Legg merke til at Jesus begynner advarselen med ordene «*hvis ... noen gang*». En greskkyndig sier at det greske uttrykket «i praksis utgjør en hypotetisk betingelse». Det er som om Jesus sa: 'Hvis den tro og kloke slave noen gang skulle behandle sine medslaver dårlig på disse måtene, vil hans herre straffe ham strengt når han kommer.' (Se også Lukas 12:45.) Den kollektive tro og kloke slave har imidlertid fortsatt å holde seg våken og å sørge for næringsrik åndelig mat.

Observasjonene i Vaktårnet stemmer overens med grammatikken. Og konklusjonen om at Jesus ikke utnevnte en ond slave, kan også brukes på «den tro og kloke slave» (bokstavelig talt: «den trofaste slave, ja, den kloke»): Jesus utnevnte ikke «den tro og kloke slave». I forbindelse med begge slavene er det spørsmål, og dette viser at begge situasjonene er hypotetiske. Konklusjonen er altså at det aldri har vært «en tro og klok slave» i den betydningen som DSR bruker ordene. Men når Jesus kommer som dommer i den store trengsel, vil det være mange individuelle trofaste og kloke slaver som gjør sin jobb og som holder vakt. Og på samme måte vil det være mange individuelle onde slaver som vil bli straffet.

Jesus sier ikke at en «tro og klok slave» vil komme, akkurat som han ikke sier at en «ond slave» vil komme. Men han spør hvem som vil fylle rollen som den trofaste slaven når Jesus kommer i den store trengsel.

Det er viktig å innse at det sammensatte tegnet på Kristi nærvær finnes i Matteus 24:4–22 (samt i Lukas 21:8–24a og Markus 13:5–20). Ingen del av dette tegnet er en del av Matteus 24:29–51, som utelukkende omhandler Jesu komme ved slutten av hans nærvær og som ikke dreier seg om det som skjer i løpet av hans nærvær. Det viktige poenget i Matteus 24:29–51 og de parallelle beretningene er å være rede og være på vakt når han kommer. Dette fremgår av tabell 2.6.

Konteksten i Matteus, Markus og Lukas bekrefter at Jesus ikke profeterer om en klasse eller gruppe kalt «den tro og kloke slave» under

hans nærvær. Men han spør «hvem vil det være», det vil si: hvilke individer vil være trofaste ved hans komme.

Tabell 2.6 Ordene til Matteus, Markus og Lukas om å være rede

MATTEUS	
24:42	Hold dere derfor våkne.
24:44	Derfor må også dere vise dere rede.
MARKUS	
13:33	Vær aktpågivende, våk.
13:35	Hold dere derfor våkne.
13:37	Hold dere våkne.
LUKAS	
12:35	La deres hofter være ombundet,
“	og deres lamper brennende.
12:40	Hold dere rede.
21:34	Men gi akt på dere selv, så deres hjerter aldri blir nedtyngtet.
21:36	Våk derfor og frambær hele tiden påkallelse.
“	Og være selv lik mennesker som venter på sin herre når han vender tilbake.

Alle formaningene i tabell 2.6 er i flertall og er derfor rettet til mange personer, til dem som venter på Jesu komme. Jesus skiftet imidlertid også fokus fra flere personer som venter til én enkelt person. I Lukas 12:35–40 er Jesu fokus på dem som venter. Men i Matteus 24:40–45 (NWT13) fokuserer han på hver enkelt person som venter.

⁴⁰ Da skal to menn være på åkeren: den ene skal bli tatt med og den andre bli latt tilbake; ⁴¹ to kvinner skal male på håndkvernen: den ene skal bli tatt med og den andre bli latt tilbake...⁴⁵ Hvem er egentlig den tro og kloke slave, som hans herre har satt over sine tjenestefolk for å gi dem deres mat i rette tid?

Fokus er altså på å være rede, både for den enkelte og for alle som venter på herrens komme.

Men man kunne innvende og si: De som blir tatt med i den store trengsel, vil allerede ha tjent Gud en stund under Jesu nærvær. Ville ikke også den tro og kloke slave på lignende måte ha tjent Gud under Jesu nærvær? Det er selvfølgelig sant at de som vil vise seg å være tro og kloke tjenere har tjent Gud en stund. Men vi må merke oss hva *fokus* er, nemlig

hva Guds tjenere gjør i det øyeblikket Jesus kommer. Gjør de trofast sitt arbeid som slaver? Eller forsømmer de sin oppgave lik den onde slaven?

Det er avgjørende å fastslå hva *fokus* i hver beretning er for å forstå den riktig, og vi kan illustrere dette med Åpenbaringen 7:14 og den store skare. I dag er det millioner av mennesker som tjener Gud og som ser frem til å overleve den store trengsel. Men hvis vi ser på disse Guds tjenere fra et kollektivt synspunkt, ville det da være riktig å kalle disse oppriktige tilbedere av Gud for «den store skare»? Svaret er nei. Det er slik, fordi bare de av Guds tjenere som vil ha overlevd den fremtidige store trengsel, slik at de «kommer ut av» den, og som ser frem til evig liv på jorden, er «den store skare». Fokus er altså ikke på den store gruppen av Guds tjenere som lever under Jesu nærvær, før den store trengsel, og heller ikke på hva de gjør før trengselen. Fokus er på situasjonen *etter den store trengsel*, på dem som har overlevd denne trengselen. På samme måte er fokus i Matt 24:45-51 ikke på hva slaven gjør *før* Jesus kommer, men på hva de gjør i det øyeblikket Jesus kommer i den store trengsel – ved slutten av hans nærvær.

Den viktigste grunnen til å avvise eksistensen av «den tro og kloke slave» fra 1919 er at Matteus 24:45–47 ikke gjelder tegnet på Kristi nærvær, men versene refererer til den store trengsel.

«MAT I RETTE TID»

Uttrykket «rette tid» er oversatt fra ordet *kairos*. Den grunnleggende betydningen av dette ordet er «en bestemt tid», «en fastsatt tid». NV96 oversetter ordet med «fastsatt tid» i Matteus 26:18 og i Lukas 21:24.

Fordi situasjonen handler om en slave som tilrettelegger måltider for de andre slaven til fastsatte tider, er oversettelsen «gi mat til fastsatt tid» den beste oversettelsen. Uttrykket «fastsatt tid» stemmer også overens med «matrasjonen» som nevnes i Lukas 12:42. Slaven fikk en viss mengde mat ved måltidene som fant sted til samme tid hver dag.

Hvis vi prøver å hevde at «mat» refererer til åndelig mat, støter vi på et problem. Oversettelsen «fastsatt tid» innebærer at slaveeieren hadde bestemt at slaven skulle gi åndelig mat til tjenestefolkene på faste tidspunkter som han hadde bestemt. *Hvis «mat» brukes om «åndelig mat», ville uttrykket «mat til fastsatt tid» i virkeligheten bety*

inspirasjon. Det er slik, fordi, hvis Gud hadde bestemt faste tidspunkter når hans tjenere på jorden skulle få åndelig mat, måtte denne åndelige maten komme fra Gud, og det ville være inspirasjon. Selv om den svakere oversettelsen «mat i *rette tid*» brukes, ville det fortsatt bety en form for inspirasjon. Imidlertid står det i Vaktårnet fra februar 2017, side 26:

¹² *Det styrende råd er verken inspirert eller ufeilbarlig. Det styrende råd kan derfor ta feil i lærespørsmål eller når det gjelder organisasjonsmessig veiledning.* Faktisk har *Indeks til Vaktårnets publikasjoner* en overskrift som heter «Justerte forståelser». Der er det en liste over justeringer i vår forståelse av Bibelen siden 1870. *Jesus sa ikke at den åndelige maten fra den tro og kloke slave ville være perfekt.* Så hvordan kan vi vite hva som er svaret på Jesu spørsmål: «Hvem er egentlig den tro og kloke slave?» (Matt 24:45) Hvilke beviser har vi for at det er det styrende råd som er den tro og kloke slave? La oss se på de samme tre faktorene som viste hvem som ledet det styrende råd i det første århundre.

Det sitatet sier, representerer selvfølgelig den virkelige situasjonen. Konklusjonene som trekkes i litteraturen til Selskapet Vaktårnet, viser seg noen ganger å være feil. Men sitatet ovenfor utvanner også hele spørsmålet om «mat i rette tid»! Hvis slaven ikke skal produsere fullkommen åndelig mat, vil maten noen ganger være ufullkommen eller til og med feil, og dermed er det ikke «mat i rette tid».

Dermed er ordene om at vi ikke kan forvente perfekt åndelig mat i strid med uttrykket «mat i rette». Det er slik, fordi disse ordene ville vise at Herren hadde et bestemt formål med den åndelige maten knyttet til bestemte tider. Og Herrens formål kan ikke være at slaven skulle gi ufullkommen åndelig mat på de fastsatte tidspunktene han hadde bestemt. Så når vi fjerner agnene, er det som gjenstår, at de ufullkomne kristne, som utgjør DSR, i all oppriktighet gjør sitt beste med litteraturen som blir utgitt under deres ledelse. Og noen ganger feiler de. Dette betyr at selve uttrykket «mat i rette tid» med henvisning til åndelig mat ikke har noen virkelig betydning i det hele tatt.

Konklusjonen er at det ikke finnes noen gruppe eller klasse som kan kalles «den tro og kloke slave», og at det aldri har gjort det. Faktum er at ingen av Guds slaver blir erklært «tro og kloke» før Jesus dømmer dem til å være det under den fremtidige store trengsel. Og synet til de fleste vitner om at enhver ny forståelse, og alt som står i Vaktårnets litteratur, er styrt av Jehova, og alltid er det vi trenger på det aktuelle tidspunktet, nemlig «åndelig mat i rette tid», er rett og slett feil. Kapitlene 4, 5 og 6

viser at medlemmene av DSR i mange tilfeller har begått så store feil at det har forårsaket alvorlige problemer for titusener av vitner, ja, til og med har ødelagt deres liv.⁴⁰

Ifølge Lukas 12:35–40 og Matteus 24:45–47 refererer «den tro og kloke slave» til individuelle kristne som er på vakt når Jesus kommer som dommer i den store trengsel. Ordene refererer ikke til noen få som er utnevnt til å forklare Bibelen på vegne av andre kristne under Kristi nærvær.

40. I kategorien «Det styrende råd» på min nettside www.mybelovedreligion finnes det mange artikler som omhandler det styrende råd.

DET STYRENDE RÅD

– RESYMÉ –

Begrepet «det styrende råd» finnes ikke i Bibelen, og selve begrepet er tvilsomt fordi ingen kristne *skal styre* andre kristne. Kongen Jesus Kristus er den som styrer menighetene.

I første del av kapitlet viser jeg at det ikke finnes bevis i Apostlenes gjerninger for at det fantes et styrende råd i det første århundret evt. Jesu apostler fikk instruksjoner av ham, og de instruerte de eldste. Apostlene tok ledelsen i den kristne tjeneste, og de andre kristne aksepterte dette. Derfor var det ikke behov for en annen gruppe bestående av apostlene og de eldste, som skulle representere enda en gruppe, et offisielt «styrende råd». Fordi apostlene allerede var utnevnt av Jesus, trengte de ikke en ekstra utnevnelse til et mer autoritativt «styrende råd». Etter år 49 nevnes ikke apostlene i Apostlenes gjerninger.

Den hellige ånd var hjelperen til de kristne menighetene, og ikke et styrende råd. Fordi Bibelen ennå ikke var fullført, mottok mange kristne åndelige gaver, blant annet mirakuløs kunnskap. I tillegg til denne typen inspirasjon brukte den hellige ånd også det vi kan kalle «ledelse». I situasjoner som involverte «ledelse», inspirerte ikke ånden kristne, men ånden manøvrerte situasjoner i en bestemt retning, slik at åndeligsinnede kristne kunne trekke de riktige konklusjonene. Samspillet mellom «inspirasjon» og «ledelse» kommer tydelig frem i beretningen om Peter og Kornelius i Apostlenes gjerninger, kapittel 10.

I år 49 evt. ble det holdt et møte mellom apostlene og de eldste i Jerusalem. Tanken om at folk fra andre nasjoner skulle omskjæres, ble avvist. Men fire bud, som var bindende for alle kristne, ble vedtatt. Dette viser ikke at det fantes et regulerende styrende råd som tok beslutninger på vegne av alle menighetene i det første århundre, fordi teksten viser at beslutningene ble tatt ved inspirasjon fra den hellige ånd. (Apostlenes gjerninger 15:28)

Hvis det hadde vært et styrende råd i det første århundre, ville dette rådet blant annet ha hatt tilsyn med forkynnelsesvirksomheten. Apostlene og de eldste nevnes imidlertid ikke i Apostlenes gjerninger etter møtet i 49 evt., og denne boken viser at det var den hellige ånd som hadde tilsyn med forkynnelsen. Derfor var den hellige ånd *hjelperen* for de kristne menighetene, og ikke et styrende råd. Hver menighet

hadde et råd av eldste. Disse eldste hadde ansvar for å være forbilder, men de skulle ikke styre («herske over») menighetene. (1. Peters 5:3)

Fra 1879 til 1938 e.Kr. var menighetene demokratiske. Det teokratiske systemet ble innført i 1938, og organisasjonen ble fullstendig teokratisk i 1945. Et styrende råd ble opprettet for første gang i 1971.

I 1972 ble eldsteordningen innført. Dette førte til en stor endring i ansvars- og maktområdene. Kretstilsynsmennene mistet sin makt og ble sett på som reisende pionerer. Menighetene og deres eldsteråd var i stor grad uavhengige av Selskapet Vaktårnet. I 1976 begynte eldsterådene å miste sin uavhengighet og makt, inntil vi i dag har en organisasjon hvor medlemmene av det styrende råd har gitt seg selv diktatorisk makt.

I Vaktårnet for 15. august 1960, står det: «Helt siden Selskapet Vaktårnet ble dannet i 1884, har det aldri bedt om penger.» Brev fra avdelingskontorene og JW Broadcasting har i det 21. århundre gjort akkurat det motsatte. Så den tidligere fremgangsmåten som bygger på Bibelen, er forlatt. I dag kreves det at hver menighet sender en sum penger til avdelingskontoret hver måned. Dette kravet synes å være ganske likt tienden i andre religioner. I Norge må menighetene (kretsen) betale 130 000 kroner til avdelingskontoret som leie for stevnehallen til kretsstevnet. Rikets saler er blitt ekspropriert av avdelingskontorene. Mange er solgt, og avdelingskontorene har tatt pengene. Alt dette viser at det er stort fokus på penger, noe som var utenkelig for Jehovas vitner i det 20. århundre.

Uttrykket «det styrende råd» finnes ikke i Bibelen. Jehovas vitner bruker dette uttrykket om en gruppe menn som fungerer som en regjering for vitnene. De har det siste ordet i alle viktige beslutninger og i de fleste mindre beslutninger innenfor vitnenes organisasjon. Synspunktet er at det i det første århundret fantes det et styrende råd som ledet de kristne menighetene, og at dette er et mønster for det nåværende styrende råd. Dette kapitlet viser at dette synspunktet er feil.

DET FANTES IKKE NOE STYRENDE RÅD I DET 1. ÅRHUNDRE EVT.

Senere skal jeg gi en detaljert beskrivelse av hvordan DSR ble oppfattet og fungerte i det 20. og 21. århundre. Men her beskriver jeg noen hovedpunkter som grunnlag for en sammenligning med menighetene i det 1. århundre evt.

KJENNETEGN PÅ DET STYRENDE RÅD I DET 20. OG 21. ÅRHUNDRE

Første gang ordene «det styrende råd» ble brukt i Vakttårnets litteratur, var i Vakttårnet fra 1943, side 216. En artikkel fra 15. oktober 1944, side 315, sa at på grunn av det endelige arbeidet i de siste dager, «må det på samme måte [som i det 1. århundre evt.] være et styrende råd». Men det var ingen beskrivelse eller definisjon i denne artikkelen som klargjorde hva brødrene mente med begrepet «styrende råd». I Vakttårnet for 1. november 1944, side 331, sto det at «de som var betrodd utgivelsen av de åpenbarte bibelske sannheter» var det styrende råd.

Watchtower Bible and Tract Society of Pennsylvania hadde et styre og en president. Men i praksis fungerte ikke disse som et råd, og enda mindre som et «styrende» råd. Fra 1879 til 1916 tok C. T. Russell alle viktige beslutninger, og styremedlemmene var bare hans assistenter. Fra 1919 til 1942 tok J. F. Rutherford alle viktige beslutninger, og styremedlemmene var hans assistenter, og fra 1942 til 1971 tok N. H. Knorr alle viktige beslutninger. Så når det gjelder funksjonene, var det ingen gruppe av likeverdige som tok kollektive beslutninger. Men det endret seg i 1971, da en slik gruppe ble dannet for første gang, året før innføringen av eldsteordningen.

Menighetene til Bibelstudentene fra 1879 til 1930, og menighetene til Jehovas vitner fra 1931, var uavhengige av Watchtower Bible and Tract Society, og hver menighet valgte sine eldste. Det endret seg i 1938, da Watchtower Bible and Tract Society begynte å utnevne tjenere (eldste) i menighetene. Den *teokratiske* organisasjonen som ble dannet mellom 1938 og 1945, eksisterte også i 1971 da DSR først ble dannet, fordi hver menighet i 1971 fortsatt var svært uavhengig av Selskapet Vakttårnet. Gradvis ble de eldstes makt i menighetene begrenset, til vi i dag har et styrende råd med all makt over menighetenes læresetninger, eiendeler og penger. Deres posisjon er så sterk at det ikke kan settes spørsmålstegn ved deres beslutninger og deres ord. De som offentlig eller privat kritiserer DSR, vil bli ekskludert.

I det som følger, vil jeg sammenligne de forskjellige stadiene beskrevet ovenfor med de kristne menighetene i det 1. århundre evt.

Påstanden om at det fantes et styrende råd i det 1. århundre evt. er basert på det vi leser om apostlene og de eldste i Apostlenes gjerninger kapittel 15. Men jeg skal vise at denne påstanden ikke er korrekt.

Fra 1879 til 1971: Beslutninger ble tatt av C. T. Russell, J. F. Rutherford og N. H. Knorr. Det fantes ikke noe styrende råd.

Fra 1971 til 2025: Medlemmene av det styrende råd har gitt seg selv stadig mer makt.

2025: Det styrende råd har all makt over læresetningene, eiendelene og pengene. Det kan ikke reises tvil om deres beslutninger og skrifter.

HVA APOSTLENES GJERNINGER SIER OM APOSTLENE OG DE ELDSTE

Ordet «apostel» forekommer 26 ganger i Apostlenes gjerninger, som vi ser i tabell 3.1 nedenfor. Ordet «eldste» med henvisning til de kristne menighetene nevnes seks ganger. Hva var apostlenes og de eldstes funksjon?

Før Jesus dro tilbake til himmelen, ga han instruksjoner til sine apostler. (Apostlenes gjerninger 1:2) Og da Jesus ikke lenger var på jorden, var det apostlene som tok ledelsen blant de kristne menighetene. Apostlene fungerte som en gruppe, noe som fremgår av det faktum at de valgte Matthias som den tolvte apostel i stedet for Judas (1:26). At det var apostlene som tok ledelsen, fremgår av følgende uttrykk: «apostlenes lære» (2:42; 4:33), «ved apostlenes føtter» (4:35, 36; 5:2); «fremstilte disse mennene for apostlene» (6:6); «apostlene i Jerusalem ... sendte Peter og Johannes» (8:14); «brakte ham til apostlene» (9:27).

Apostlene hadde allerede en spesiell status, og trengte derfor ikke en ekstra utnevning til et «styrende råd». Årsaken til apostlenes status var at de hadde den særlige egenskapen at de hadde blitt undervist av Jesus selv, og dermed var de de mest erfarne kristne på den tiden. Begrepet «styrende råd» er i seg selv problematisk. Kristne skal ikke *styre* andre kristne. Kolosserne 1:13 sier:

¹³ Han har utfridd oss av mørkets myndighet og overført oss til sin elskede Sønns rike.

Guds rike ville bli opprettet kort tid før Satan ble bundet og kastet i avgrunnen. Men Jesu rike eksisterte allerede i det første århundre. Han var kongen, og ingen andre styrte hans etterfølgere. I sine brev til korinterne har Paulus mange korrigerende ord. I 1 Korinter 4:8 sier han:

⁸ Er dere kanskje allerede blitt mette? Er dere kanskje allerede rike? Har dere kanskje begynt å herske som konger uten oss? Ja, jeg skulle virkelig ønske at dere hadde begynt å herske som konger, så vi også kunne herske som konger sammen med dere.

De salvede kristne i Korint ville i fremtiden herske som konger, men først etter at de hadde mottatt sin himmelske belønning. Så tiden for at de hersket eller styrte var ennå ikke kommet.

Nedenfor vil jeg drøfte møtet mellom apostlene og de eldste i 49 evt. i detalj. Men vi bør allerede nå merke oss at det var den hellige ånd som sto bak beslutningene som ble tatt. Derfor er det ikke mulig å bruke Apostlenes gjerninger kapittel 15 som et såkalt bevis for å rettferdiggjøre eksistensen av et offisielt regulerende råd bestående av uinspirerte menn som er utnevnt til å regjere over de kristne menighetene.

Men hvorfor var både apostlene og de eldste til stede på dette møtet hvis de ikke utgjorde et styrende råd på den tiden? Ville det ikke ha vært tilstrekkelig at apostlene alene drøftet saken? Da møtet ble holdt, var det 16 år siden Jesu død. I løpet av denne tiden hadde andre personer enn apostlene blitt modne kristne. En av dem var Jakob, som tydeligvis hadde blitt talsmann for de eldste, som Apostlenes gjerninger 21:18 viser. Jesus underviste apostlene, og apostlene ville i sin tur naturligvis undervise de eldste. En måte å utdanne de eldste på ville være å la dem delta i kristne drøftelser.

Som vi ser av tabell 3.1, blir apostlene ikke nevnt etter vers 4 i kapittel 16 i Apostlenes gjerninger, og de eldste blir bare nevnt tre ganger (11:30; 20:17; 21:18). Det foregikk mye forkynnelse, og det var mange kristne begivenheter etter år 49. Hvis det fantes en gruppe eldste som *styrte* alle menighetene, ville denne gruppen ha vært de som tok ledelsen på denne tiden. Man ville derfor forvente at et slikt styrende råd var tydelig i andre bibelske beretninger og ga menighetene fortløpende veiledning. Men ingen slik gruppe er nevnt i Apostlenes gjerninger eller i de andre bøkene i De kristne greske skrifter.

Tabell 3.1 Passasjer som inneholder ordene «apostler» og «eldste»

1:2	Inntil den dagen han ble tatt opp til himmelen, etter å ha gitt instruksjoner gjennom den hellige ånd til <i>apostlene</i> han hadde valgt.
1:26	Da kastet de lodd, og loddet falt på Matthias, så han ble lagt til <i>de elleve apostlene</i> .
2:37	Peter og <i>de andre apostlene</i> .
2:42	De viet seg til <i>apostlenes</i> lære og til fellesskapet.
4:33	Med stor kraft fortsatte <i>apostlene</i> å vitne om Herrens Jesu oppstandelse.
4:35	De la det for <i>apostlenes</i> føtter, og det ble delt ut til hver og en etter behov.
4:36	Josef ... solgte en åker han eide, tok pengene og la dem for <i>apostlenes føtter</i> .
5:2	Men [han] tok resten og la det <i>for apostlenes føtter</i> .
5:12	<i>Apostlene</i> utførte mange mirakuløse tegn og under blant folket.
5:18	De arresterte <i>apostlene</i> og satte dem i det offentlige fengselet.
5:29	Peter og <i>de andre apostlene</i> svarte: «Vi må adlyde Gud mer enn mennesker!»
5:40	De kalte <i>apostlene</i> inn og lot dem piske.
6:6	De førte disse mennene fram for <i>apostlene</i> , som ba og la hendene på dem.
8	Den dagen brøt det ut en stor forfølgelse mot menigheten i Jerusalem, og alle unntatt <i>apostlene</i> ble spredt over hele Judea og Samaria.
8:14	Da <i>apostlene</i> i Jerusalem hørte at Samaria hadde tatt imot Guds ord, sendte de Peter og Johannes til dem.
8:18	Da Simon så at ånden ble gitt ved <i>apostlenes</i> håndspåleggelse, tilbød han dem penger.
9:27	Men Barnabas tok ham [Saul] med seg og førte ham til <i>apostlene</i> .
11	<i>Apostlene</i> og brødrene i hele Judea hørte at også hedningene hadde tatt imot Guds ord.
14:4	Folket i byen var delt; noen stilte seg på jødenes side, andre på <i>apostlenes side</i> .
14:14	Men da <i>apostlene Barnabas og Paulus</i> hørte om dette, rev de klærne sine og løp ut blant folkemengden og ropte:
15:2	Så ble Paulus og Barnabas utpekt, sammen med noen andre troende, til å dra opp til Jerusalem for å snakke <i>med apostlene</i> og <i>de eldste</i> om dette spørsmålet.
15:4	Da de kom til Jerusalem, ble de ønsket velkommen av menigheten og <i>apostlene</i> og <i>de eldste</i> , som de fortalte alt om hva Gud hadde gjort gjennom dem.
15:6	<i>Apostlene</i> og <i>de eldste</i> møttes for å drøfte dette spørsmålet.
15:22	Da bestemte <i>apostlene</i> og <i>de eldste</i> , sammen med hele menigheten, å velge noen av sine egne menn og sende dem til Antiokia sammen med Paulus og Barnabas.

15:23	<i>Apostlene</i> og <i>de eldste</i> , deres brødre, til de hedningekristne i Antiokia, Syria og Kilikia: Vær hilset!
16:4	Mens de reiste fra by til by, overbrakte de beslutningene som <i>apostlene</i> og <i>de eldste</i> i Jerusalem hadde fattet, slik at folket kunne adlyde dem.

Apostlenes gjerninger beskriver en del av historien til de kristne menighetene fra år 33 evt. til midten av 60-tallet. Hva finner vi når vi sammenligner Apostlenes gjerninger med historien til Bibelstudentene og Jehovas vitner i moderne tid?

Vi ser at det var talspersoner for de kristne gruppene. Peter holdt en viktig tale på pinsedagen i år 33, og vi leser om «Peter og de andre apostlene» (Apostlenes gjerninger 5:29), noe som tyder på at Peter var talsperson. På møtet i år 49 evt. talte Jakob, og vi leser om «Jakob og alle de eldste» (21:18), noe som tyder på at Jakob var talsmann for de eldste. Paulus og Barnabas holdt også taler ved forskjellige anledninger.

Fra 1879 til 1916 var C. T. Russell talsmann. Fra 1919 til 1942 var J. F. Rutherford talsmann, og det samme gjaldt N. H. Knorr fra 1942 til 1977. Disse personene representerte Jehova på en utmerket måte, og deres funksjon kan sammenlignes med funksjonen til Peter, Jakob og Paulus som talsmenn. Men det var ingen «apostolisk suksesjon».

I 1971 ble Jehovas vitners styrende råd dannet. Da ordningen med eldste ble innført, fantes det eldsteråd i hver menighet, og man hadde allerede kommet til den konklusjon at det også burde være et eldsteråd som skulle lede hele organisasjonen. To ting var galt med dette, etter min mening:

1) Det ble hevdet at mønsteret for det styrende råd var å finne i Apostlenes gjerninger kapittel 15, noe som jeg har argumentert imot ovenfor, og som ikke har noe grunnlag.

2) Navnet «Det styrende råd» ble brukt, og selve navnet er tvilsomt.

Jeg skal illustrere: Et brev fra det norske avdelingskontoret av 3. september 2008 sa at betegnelsen «presiderende tilsynsman» kunne synes å antyde at denne broren hadde større autoritet enn de andre eldste. Derfor ville betegnelsen bli endret til «koordinator for eldsterådet» fra 1. januar 2009. På samme måte er ordet «styrende» i betegnelsen «det styrende råd» knyttet til en regjering, en gruppe som står over og undersatter som står under. En mye bedre betegnelse på den gruppen som ble dannet i 1971, ville ha vært «Koordineringsgruppen», i tråd med det styrende råds egen begrunnelse i brevet fra 2008.

Til tross for det misvisende navnet aksepterte medlemmene av DSR i 1971 det Bibelen sier om eldsteråd, og de lokale eldsterådene fikk lov til å utøve makt og uavhengighet på linje med de eldste i det første århundre. Men gradvis ga imidlertid medlemmene av DSR seg selv mer og mer makt på bekostning av eldsterådene, inntil de i dag har all makt. Og de ble nå virkelig «det **styrende** råd» i ordenes fulle betydning.

Parallelt med denne situasjonen ble det laget flere og flere menneskebud. (Matteus 15:9) Da jeg begynte som kretstilsynsmann i 1965, fikk jeg boken *Spørsmål angående Rikets tjeneste* (1961). Boken har 84 sider, og i tillegg til spørsmål knyttet til ekteskap, skilsmisse og polygami, nevner boken bare sju forskjellige handlinger som kan føre til eksklusjon. I 1977 var det et kurs for eldste, og de eldste fikk en bok på 96 sider med tittelen «*Gi akt på dere selv og på hele hjorden*» sammen med utdrag fra kurset. I denne boken teller jeg 18 eksklusjonsgrunner. I 2019 ble boken for eldste «*Vær hyrder for Guds hjord*» utgitt, og jeg teller 46 eksklusjonsgrunner.

Kapittel 5 og 6 i denne boken drøfter det bibelske grunnlag for eksklusjon. Og her viser jeg at **det bare er 11 eksklusjonsgrunner som har et klart bibelsk grunnlag.**

Konklusjonen er at uttrykket «det styrende råd» og dets funksjon som en regjering for Jehovas vitner er menneskelige oppfinnelser som ikke har noe grunnlag i Bibelen.

DEN HELLIGE ÅND VERSUS ET «STYRENDE RÅD»

Jesus Kristus var Jehovas representant i Israel fra 29–33 evt. Han visste at etter hans død ville hans tilhengere trenge veiledning, og det var den hellige ånd som ville lede hans tilhengere. Jesus sa ifølge Johannes 14:26:

²⁶ Men hjelperen, den hellige ånd, som Faderen skal sende i mitt navn, denne skal lære dere alt og minne dere om alt det jeg har sagt dere.

Det er én avgjørende forskjell mellom menighetene i det første århundre og dagens menigheter. I det første århundre var Bibelen ennå ikke fullført, og derfor virket den hellige ånd på en helt annen måte enn i dag. Enkelte kristne mottok åndelige gaver, blant annet mirakuløs kunnskap. (1. Korinter 12:1–11) Apostlenes gjerninger forteller at profeter kom ned fra Jerusalem til Antiokia. (Apostlenes gjerninger 11:27) Det står

også at det var profeter og lærere i menigheten i Antiokia. (Apostlenes gjerninger 13:1) Judas og Silas, som var profeter, oppmuntret brødrene. (Apostlenes gjerninger 15:32) Filip fra Cæsarea hadde fire døtre som profeterte. (Apostlenes gjerninger 21:9) En gang kom profeten Agabus ned fra Judea til Paulus. (Apostlenes gjerninger 21:10) Alle disse profetene talte ord som var direkte inspirert av Gud.

Som jeg har vist ovenfor, tok apostlene, som Jesus hadde valgt, ledelsen blant dem som trodde på Jehova og hans Sønn, Jesus Kristus. Apostlenes gjerninger 2:42 sier at de troende «holdt seg til apostlenes lære». Apostlenes gjerninger 4:34, 35 forteller om pengegaver som ble lagt «for apostlenes føtter». En gang ble syv menn valgt til å føre tilsyn med den daglige utdelingen av mat til dem som var i nød. Disse mennene ble stilt foran apostlene, som utnevnte dem til deres arbeid. (Apostlenes gjerninger 6:6) Da folket i Samaria tok imot Guds ord, sendte apostlene i Jerusalem Peter og Johannes for å hjelpe dem. (Apostlenes gjerninger 8:14)

Da det oppstod uenighet og strid om en viktig lære, ble Paulus og Barnabas sendt til Jerusalem for å legge saken frem for apostlene og de eldste. (Apostlenes gjerninger 15:2) Da saken var løst, ble det sendt et brev fra apostlene og de eldste til menighetene. (Apostlenes gjerninger 15:23) Paulus og Silas reiste til forskjellige menigheter, og de ba medlemmene av menighetene om å følge «de vedtakene som var blitt fattet av apostlene og de eldste i Jerusalem». (Apostlenes gjerninger 16:4) Basert på tekstene som er sitert ovenfor, er det klart at først apostlene, og senere apostlene og de eldste i Jerusalem, tok ledelsen blant Jesu etterfølgere. Da apostlene var døde, tok de eldste ledelsen.

INSPIRASJON OG LEDELSE AV DEN HELLIGE ÅND

Hva var helperens (*paraklētos*) rolle? Vi har allerede sett at det var profeter blant de kristne som formidlet budskap fra Gud. Den hellige ånd virket også på forskjellige andre måter. Det var en oppriktig etiopisk hoffmann som hadde reist til Jerusalem for å tilbe Gud. Jehovas engel ba Filip om å nærme seg denne personen og forkynne for ham. (Apostlenes gjerninger 8:26–29)⁴¹ Vi ser at ånden inspirerte kristne til å overbringe

41. I vers 29 kalles engelen «ånden».

budskap fra Gud, den ga enkeltpersoner mirakuløs kunnskap, og den ledet til og med forkynnelsesarbeidet.

Da Paulus for eksempel først fikk den viktige oppgaven å forkynne for nasjonene, informerte Jesus ikke først noe «styrende råd», som deretter informerte Paulus. Nei, Paulus sier at han ikke rådførte seg med «blod og kjøtt» – dvs. mennesker – og at han heller ikke måtte få tillatelse fra «apostlene i Jerusalem», men ble sendt av Gud direkte til sin forkynneroppgave. Dette understreker at Gud ledet menighetene og forkynnelsesarbeidet ved hjelp av den hellige ånd, og ikke ved hjelp av et «styrende råd» på den tiden. (Galaterne 1:16, 17) Men hvilken rolle spilte ånden i forbindelse med apostlenes undervisning?

I Apostlenes gjerninger ser vi hvordan ånden både brukte *inspirasjon* og *ledelse*. Ordet «*inspirasjon*» betyr at ånden direkte ga informasjon til en Guds tjener, og «*ledelse*» betyr at ånden manøvrerte en situasjon i en bestemt retning, hvor en åndelig innstilt Guds tjener ville trekke den riktige konklusjonen. Vi finner meget gode eksempler på inspirasjon og ledelse i Apostlenes gjerninger kapittel 10.

Inntil da hadde bare jøder og samaritaner blitt en del av den kristne menighet. Men nå skulle folk fra andre nasjoner også bli en del av den. Peter var den Gud valgte til å innføre denne nye fremgangsmåten. La oss nå studere Apostlenes gjerninger kapittel 10 og for å lære hvordan ånden ble brukt til inspirasjon, foruten at den styrte situasjoner i en bestemt retning for å lede sitt folk.

En engel talte til hærføreren i et syn og ba ham sende noen menn til Joppe til Simon Peter (v. 1–6). Dette var et eksempel på guddommelig *inspirasjon* – direkte informasjon fra Gud. Neste dag falt Peter i transe, og tre ganger så han en duk med «urene» dyr. Han ble bedt om å spise kjøttet, men han nektet, fordi dette var i strid med Moseloven (v. 9–16). Også dette synet var guddommelig *inspirasjon*.

Mens Peter tenkte over betydningen av synet, kom tre menn fra andre nasjoner bort til ham. Dette var en merkelig situasjon for Peter, fordi ingen fra andre nasjoner hadde ennå blitt en del av det kristne fellesskapet. Det var ikke noe samarbeid mellom jødene og andre nasjoner, så naturligvis ville Peter ha nektet å ha noe med disse mennene å gjøre. Men ånden, som kan referere til en engel, ba Peter om å gå med mennene (v. 19, 20). Dette var igjen et tilfelle av *inspirasjon*, og inspirasjon var nødvendig i dette tilfellet fordi Peter aldri ville ha hatt noe med folk fra andre nasjoner å

gjøre (v. 28). Bare fordi han ble direkte bedt om å gå med disse mennene, gjorde han det. Da kom han til Kornelius' hus, og på grunn av synet av duken med de «urene» dyrene, trakk Peter den eneste konklusjonen en åndelig kristen kunne trekke: Gud ønsket at han skulle gå inn i huset til disse menneskene fra andre nasjoner (v. 23–28). Dette var *ledelse*, fordi ånden hadde styrt situasjonen på en måte som hjalp Peter til å trekke den riktige konklusjonen.

Men nå oppstod det en vanskelig situasjon. Kornelius fortalte Peter om engelen og sitt syn, og så sa han: «Og nå står vi alle foran Gud, som er til stede, for å høre alt det du har fått beskjed av Jehova om å si» (v. 33). Men Peter hadde ikke mottatt noen instruksjoner fra Jehova. Men på grunn av hele situasjonen, synene både han og Kornelius hadde hatt, og englene som hadde talt til dem begge, trakk han den eneste konklusjonen en åndelig innstilt Guds tjener kunne trekke: «Jehova *har ledet* meg til å forkynne det gode budskap om Riket til disse menneskene fra nasjonene», og det gjorde han (v. 34–43). Dette var *ledelse*, fordi ånden hadde styrt situasjonen på en måte som hjalp Peter til å trekke den riktige konklusjonen. Vi må huske at det Peter gjorde – å gå inn i huset til folk fra andre nasjoner og forkynne for dem – var uten sidestykke, fordi det aldri hadde blitt gjort før. Mens Peter talte, falt den hellige ånd over dem som hørte Peters tale, og de begynte å tale i tunger (v. 44–46). Dette var *inspirasjon*. Og hvordan reagerte Peter? Han trakk den eneste konklusjon en åndelig innstilt Guds tjener kunne trekke: Fordi disse menneskene hadde mottatt den hellige ånd, burde de døpes (v. 47, 48). Dette var *ledelse*, og dåpen av mennesker fra andre nasjoner var også uten sidestykke.

Vi ser i denne beretningen at ånden, gjennom fire eksempler på *inspirasjon*, manøvrerte situasjonen, slik at Peter tre ganger *ble ledet* til å trekke bestemte konklusjoner. Gjennom dette ble folk fra nasjonene for første gang medlemmer av Guds folk.

Den hellige ånd styrte menighetene ved hjelp av inspirasjon og ledelse. Ingen mennesker styrte andre kristne.

MØTET I JERUSALEM I ÅR 49 EVT.

Spørsmålet i Apostlenes gjerninger kapittel 15 gjaldt omskjæring. Skulle kristne fra andre nasjoner omskjæres? I drøftelsen ser vi at man søkte Guds veiledning, fordi to områder ble undersøkt: 1) Hva har Gud skrevet, som

kunne kaste lys over spørsmålet om omskjærelse, og 2) Hva hadde Gud gjort med de kristne fra andre nasjoner?

Peter fortalte historien om Kornelius og hans hus, at de ble døpt med hellig ånd uten krav om omskjæring (v. 7–11). Deretter fortalte Paulus og Barnabas om de tegn og undere Gud hadde gjort gjennom dem blant uomskårne personer fra nasjonene (v. 12). Etter dette drøftet Jakob profetien i Amos 9:11 og viste at det ville være et folk med medlemmer fra nasjonene som skulle kalles med Jehovas navn. Både Skriftene og Guds ånds handlinger viste at personer fra nasjonene ble kristne uten krav om omskjæring. Så apostlenes og de eldstes beslutning under ledelse av den hellige ånd var at omskjæring ikke var nødvendig.

Men hva kan vi si om de fire tingene som ble krevd av både jøder og folk fra nasjonene? De skulle avstå fra ting som var ofret til avguder, fra blod, fra dyr som var kvalt, og fra ulovlige seksuelle samleier. Det var Jakob som nevnte disse fire budene, og det kunne virke som om disse fire tingene ikke hadde noe med hverandre å gjøre. Men dette er ikke tilfellet, som jeg allerede har vist. Salme 36:10 sier: «For hos deg er livets kilde (brønn).»

Fordi Gud har skapt livet, er han dets eier. I Guds øyne er livet hellig, noe som betyr at det ikke kan brukes til noe annet enn det Gud har bestemt. Og interessant nok er alle de fire budene i Apostlenes gjerninger 15:29 basert på prinsippet om livets hellighet. Blod er sjelen og representerer livet, og det kan ikke brukes til noe annet formål enn på alteret. Å spise blod eller kvalte dyr, som ikke er avblodet, er et brudd på livets hellighet. Gud ønsker at barn skal ha det best mulige miljøet å vokse opp i, og dette er ekteskapet. Seksuelle samleier utenfor ekteskapet kan gi liv til barn i et dårligere miljø. Derfor bryter slike seksuelle forhold med livets hellighet. Dyr kan slaktes for mat, men ikke for andre formål. Å slakte et dyr som offer til avguder bryter med livets hellighet.

Hva var grunnlaget for disse fire budene? Var det inspirasjon, eller var det ledelse? Fordi den hellige ånd sies å stå bak de fire budene, må de ha blitt dannet ved inspirasjon. I Romerne 13:8–10 viser Paulus at hvis vi elsker vår neste, trenger vi ikke å få alle de ti budene presentert for oss, fordi denne kjærligheten automatisk vil få oss til å ikke gjøre det budene forbyr. Men dette argumentet om kjærlighet kan ikke brukes i forbindelse med de fire budene i Apostlenes gjerninger 15:29. Dette viser at disse fire var unike og viktige, og som nevnt er det naturlig at den hellige ånd spilte en viktig rolle i forbindelse med disse budene. Dette stemmer overens med

15:28, som viser at forfatterne av de fire budene var «den hellige ånd og vi».

Det er ingenting i Apostlenes gjerninger kapittel 15 som antyder eksistensen av et styrende råd. Det faktum at apostlene og de eldste nevnes sammen, kan ikke brukes som et argument. I 15:4 nevnes også menigheten i Jerusalem, apostlene og de eldste sammen. Og vers 22 sier at «Da besluttet apostlene og de eldste sammen med hele menigheten å sende noen utvalgte menn blant dem til Antiokia». Hvis beslutningene fra apostlene og de eldste brukes som argument for et styrende råd, kan man på grunnlag av versene 4 og 22 argumentere for at siden «hele menigheten» deltok i den beslutningen, må den også ha vært en del av det styrende råd.

Møtet i Jerusalem ble sannsynligvis holdt i år 49 evt., og sju år senere, i 56 evt., kom Paulus til Jerusalem. Beretningen i 21:17-19 sier:

¹⁷ Da vi kom til Jerusalem, tok brødrene imot oss med glede. ¹⁸ Men dagen etter gikk Paulus sammen med oss inn til Jakob; og alle de eldste var til stede.

¹⁹ Og han hilste på dem og begynte å fortelle i detalj om de ting Gud hadde gjort blant nasjonene ved hans tjeneste.

Hvis det fantes et styrende råd i Jerusalem, er det åpenbart at Paulus ville ha møtt medlemmene av dette rådet. Men beretningen sier at han møtte «Jakob og alle de eldste». Noten i Studiebibelen til 21:18 prøver å bortforklare dette problemet ved å hevde at apostlene «ble drevet ut av Judea». Men det finnes ingen bevis for denne påstanden. Og hvis det var forfølgelse, hvorfor ble ikke alle de eldste også «drevet ut»?

Drøftelsen ovenfor viser at det var den hellige ånd, hjelperen, som ledet de kristne menighetene, og ikke en gruppe mennesker som utgjorde «det styrende råd».

Den hellige ånd var kilden til de fire budene som ble gitt på møtet i 49 evt. Det er ikke mulig å identifisere noe styrende råd.

DEN HELLIGE ÅND, OG IKKE ET STYRENDE RÅD, LEDET FORKYNNELSEN AV RIKET

Apostlenes gjerninger presenterer en del av historien til de kristne menighetene frem til midten av 60-tallet evt. Ikke i noen av beretningene er det spor av et «styrende råd». Men vi ser at det var den hellige ånd som ledet

forkynnelsesarbeidet. Tabell 3.2 inneholder en liste over passasjer som viser den hellige ånds ledelse i forkynnelsesarbeidet.

Tabell 3:2 Den hellige ånd ledet forkynnelsesarbeidet

9:31	³¹ Nå gikk menigheten i hele Judea og Galilea og Samaria virkelig inn i en periode med fred og ble bygd opp; og idet den vandret i Jehovas frykt og i <i>den hellige ånds trøst</i> , fortsatte den å vokse.
13:2	² Mens de offentlig tjente Jehova og fastet, <i>sa den hellige ånd</i> : «Ta ut blant dere Barnabas og Saulus for meg til den gjerning som jeg har kalt dem til.»
16:6-10	⁶ De drog dessuten gjennom Frygia og Galatia-landet, fordi de av <i>den hellige ånd</i> var blitt forbudt å tale ordet i distriktet Asia. ⁷ Da de så kom ned til Mysia, forsøkte de å dra til Bitynia, men <i>Jesu ånd</i> gav dem ikke lov. ⁸ De drog da forbi Mysia og kom ned til Trøas. ⁹ Og om natten viste det seg et syn for Paulus: En makedonsk mann stod og bad ham inntrengende og sa: «Kom over til Makedonia og hjelp oss!» ¹⁰ Så snart han nå hadde sett synet, forsøkte vi å komme av sted til Makedonia, idet vi trakk den slutning at <i>Gud</i> hadde tilkalt oss for at vi skulle forkynne det gode budskap for dem.
20:22, 23	²² Og nå, se, bundet <i>i ånden</i> er jeg på vei til Jerusalem, selv om jeg ikke vet hva som vil hende meg der, ²³ bortsett fra at <i>den hellige ånd</i> fra by til by gjentatte ganger vitner for meg, idet den sier at lenker og trengsler venter meg.
20:28	²⁸ Gi akt på dere selv og på hele hjorden, som <i>den hellige ånd</i> har utnevnt dere til tilsynsmenn i, til å være hyrder for Guds menighet, som han kjøpte med blodet av sin egen Sønn.
21:4	⁴ Etter å ha lett fant vi disiplene og ble her i sju dager. Men <i>ved ånden</i> sa de gjentatte ganger til Paulus at han ikke måtte sette sin fot i Jerusalem.
21:11	¹¹ og han kom til oss og tok beltet til Paulus, bandt sine egne føtter og hender og sa: «Så sier <i>den hellige ånd</i> : 'Den mann som dette beltet tilhører, skal jødene binde på denne måten i Jerusalem og overgi i hendene på folk av nasjonene.'»

Normalt har negative bevis liten vekt. Men hvis det fantes et fungerende styrende råd, ville en av dets viktigste oppgaver være å lede forkynnelsesarbeidet. Når et styrende råd ikke nevnes noe sted i Apostlenes gjerninger, men flere steder viser at den hellige ånd ledet forkynnelsen, er dette et godt bevis imot eksistensen av et styrende råd.

Den hellige ånd, og ikke et styrende råd, ledet forkynnelsesarbeidet.

MENIGHETENE OG DE ELDSTE I DET 1. ÅRHUNDRE EVT.

Hvordan var menighetenes struktur da det ikke fantes noe styrende råd i det 1. århundre evt.? Hver menighet hadde en gruppe eldste. (1. Timoteus 5:17; Jakob 5:14) Disse eldste ble utnevnt av andre eldste på grunnlag av bestemte egenskaper. (Titus 1:5; 1. Timoteus 3:1–7) Dette viser at menighetene i flere henseender var teokratiske og ikke demokratiske. Området med kristne menigheter var stort, og det er derfor et åpent spørsmål i hvilken grad det var mulig for reisende tilsynsmenn å utnevne eldste i alle menighetene. Uansett hadde apostlene og de eldste i Jerusalem ikke noe å gjøre med utnevningen av eldste i forskjellige byer.

Hva var forholdet mellom de eldste? Jesu ord i Matteus 23:8–11 viser dette forholdet:

⁸ Men dere, dere skal ikke la dere kalle rabbi, for én er DERES lærer, mens dere alle er brødre. ⁹ Dessuten skal dere ikke kalle noen på jorden DERES far, for én er DERES Far, den himmelske. ¹⁰ Dere skal heller ikke la dere kalle 'ledere', for én er DERES Leder, KRISTUS. ¹¹ Men den største blant dere skal være DERES tjener.

Disse ordene viser at alle kristne, inkludert apostlene, bør innta en ydmyk holdning og tjene hverandre. Ingen kristne skal herske over andre kristne.

Da de kristne menighetene ble etablert, måtte imidlertid de eldste ta ledelsen. Hvordan skulle forholdet mellom de eldste og menighetens medlemmer være? I sin formaning til sine medeldste sa Peter, ifølge 1. Peters 5:2, 3:

² Vær hyrder for den Guds hjord som er i DERES varetekt, ikke under tvang, men villig; heller ikke av kjærlighet til uærlig vinning, men med iver; ³ heller ikke slik at dere rår som herrer over dem som er Guds arv, men ved å bli eksempler for hjorden.

De eldste skal ikke «rå som herrer over dem som er Guds arv». Det greske ordet er *kataklyriēnō*, og ifølge BAGD betyr det «bli herre, få herredømme over, underkaste, være herre, herske over, regjere over». De eldste skal altså ikke være herskere over eller styre menigheten.

Brevet til Hebreerne inneholder noen formaninger til menighetsmedlemmene. Hebreerne 13:7, 17 sier:

⁷ Husk dem som tar ledelsen blant dere, som har talt Guds ord til dere, og etterlign deres tro, idet dere gir nøye akt på resultatet av deres livsførsel.

¹⁷ Vær lydige mot dem som tar ledelsen blant dere, og vær føyelige, for de våker over DERES sjeler som de som skal avlegge regnskap; sørg for at de kan gjøre dette med glede og ikke sukkende, for det ville være til skade for dere.

Ordene «de som tar ledelsen» er presens partisipp av verbet *hēgeomai*, og betydningen av dette verbet er, ifølge det nevnte leksikonet: «lede, veilede, tenke, vurdere, betrakte».⁴² Ordene i 13:7, 17 viser at personene som er nevnt, var medlemmer av hebreernes menigheter. Derfor må ordene referere til de eldste i disse menighetene.⁴³

De eldste tok ledelsen ved mange anledninger, blant annet når det gjaldt undervisningen av menighetens medlemmer. Vi legger merke til at de talte «Guds ord» til menighetens medlemmer. De ble formanet til å være føyelige når de eldste tok ledelsen. Men de eldste skulle ikke «herske» over menighetens medlemmer. Dette innebærer selvfølgelig at de ikke skulle *styre* sine menigheter, og de skulle heller ikke lage menneskebud som menighetens medlemmer måtte følge. I stedet skulle de være *eksempler* som flokken kunne etterligne.

Konklusjonen er altså at ideen om at noen kristne skal styre andre kristne, ikke bare er fraværende i De kristne greske skrifter, men den er også i strid med disse skriftene.

DET STYRENDE RÅD I DET 20. OG 21. ÅRHUNDRE

En artikkel i Vaktårnet av 15. februar 1994, side 5, hadde tittelen: «Er Jehovas vitner en kult?» Når det gjelder lederne, kan vi på side 7 lese:

Det er nettopp fordi Jehovas vitner holder seg nøye til Bibelens lære, *at en slik ærbødighet for og dyrking [Engelsk: veneration and idolozation] av menneskelige ledere som er så karakteristisk for vår tids kult, ikke*

42. På side 214 under overskriften «Anvendelsen av leksikalsk semantikk» viser jeg at den leksikalske betydningen av et ord er et begrep i sinnet til dem som har samme morsmål. Oppføringene i leksika er bare gloser; det vil si de vanligste oversettelsene på engelsk eller norsk av et ord fra kildepråket. Imidlertid kan en eller to av glosene være nær den sentrale betydningen av et begrep. Når jeg bruker ordet «betydning» med henvisning til et leksikon, refererer jeg til disse glosene.

43. Rikets Tjeneste, 11, 1983, side 3.

eksisterer blant dem. De avviser tanken om et skille mellom presteskap og lekfolk. *The Encyclopedia of Religion* sier med rette om Jehovas vitner: «En presteklasse og spesielle titler er forbudt.»

De følger Jesus Kristus som sin Leder og som Hodet for den kristne menighet. Det var Jesus som sa: «Dere skal ikke la dere kalle rabbi, for én er deres lærer, mens dere alle er brødre. Dessuten skal dere ikke kalle noen på jorden deres far, for én er deres Far, den himmelske. Dere skal heller ikke la dere kalle 'ledere', for én er deres Leder, Kristus.» — Matteus 23: 8—12.

Det er klart at medlemmene av DSR verken i 1994 eller i dag blir dyrket eller idolisert. Men hva med ærbødighet? Dette ordet er definert som «en følelse av dyp respekt eller ærbødighet»;⁴⁴ «følelsen eller handlingen å ære (= ha stor respekt for) noen eller noe».⁴⁵ Så lenge N. H. Knorr (1905–1977) og F. W. Franz (1893–1992) levde, var det ikke fokus på dem som ledet Selskapet Vaktårnet. Brev til menighetene var signert av Vaktårnets Bibel og Traktatselskap. Og når vi snakket om innholdet i disse brevene eller annen informasjon som ble gitt, brukte vi uttrykket «Selskapet». Det styrende råd ble sjelden nevnt. Jeg husker ikke nøyaktig hvor lenge denne situasjonen varte, men jeg tror den varte så lenge F. W. Franz levde (han døde i 1992) og gjennom hele det 20. århundre. Og derfor er ordene i artikkelen sanne.

Situasjonen i dag er svært annerledes. Det viktigste kjennetegnet på en kult eller en sekt er at én person eller én gruppe personer er på toppen med diktatorisk makt. Dette er situasjonen i dag med de 11 medlemmene av det styrende råd. Det er stort fokus på det styrende råd og dets medlemmer. Brev til menighetene, selv når de omhandler mindre saker, inneholder ordene: «Det styrende råd har besluttet ...»; «Det styrende råd har tillatt ...» og lignende uttrykk.

Og «den tro og kloke slave» eller bare «slaven» nevnes svært ofte i nyere litteratur.⁴⁶ I boken *Den rene tilbedelsen av Jehova — endelig gjenopprettet* (2018) nevnes for eksempel «den tro og kloke slave»/«den trofaste slave» 21 ganger.⁴⁷ I *Jesajas profeti Lys for hele menneskeheten* (2000), bind I og II, nevnes

44. <https://www.thefreedictionary.com/veneration>

45. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/veneration>

46. Ingen medlemmer av DSR kjenner de opprinnelige språkene i Bibelen. Likevel trengte oversetterne av NWT13 godkjenning fra DSR for å oversette *sheol* og *hades* med «graven» og for å bruke mange forskjellige ord i stedet for «sjel». Vaktårnet for 15. desember 2015, side 11 og 12.

47. Side 89⁽²⁾, 91⁽²⁾, 102, 103, 107⁽²⁾, 118⁽²⁾, 119, 124, 128⁽⁴⁾, 156, 158, 208, 222, 225.

«den tro og kloke slave» fire ganger.⁴⁸ I *Paradiset gjenopprettet for menneskeheten – ved teokratiet!* (1972), som inneholder en drøftelse av Sakarjas profeti, og i *Nasjonene skal kjenne at jeg er Jehova – hvordan?* (1971), som inneholder en drøftelse av Esekiels profeti, nevnes «den tro og kloke slave» ikke i det hele tatt. I Vaktårnet mellom årene 2000 og 2019 talte jeg 284 forekomster av «den tro og kloke slave», og i Rikets tjeneste mellom årene 2000 og 2011 talte jeg 38 forekomster.

Ordene til Calvin Rouse, som er advokat for Selskapet Vaktårnet, som jeg siterte i innledningen, illustrerer situasjonen: «Vi er en hierarkisk religion med samme struktur som den katolske kirke.»

Disse ordene gjelder ikke bare utnevnelsen av eldste, som var temaet i rettssaken der Rouse uttalte ordene, men de gjelder alle andre sider av organisasjonen. I dag har medlemmene av DSR all makt blant Jehovas vitner. De tar de fleste beslutninger, innbefattet innføring av regler for spørsmål som ikke er nevnt i Bibelen, og de har gitt seg selv makt over menighetenes eiendeler og penger. Det er derfor ingen tvil om at DSR og deres representanter fungerer på samme måte som presteskapet fungerer i andre religioner. Uttrykkene «det styrende råd» og «den tro og kloke slave», eller «den trofaste slave», eller bare «slaven» brukes så ofte og med en slik autoritet at de kan sammenlignes med titlene til paven eller det katolske presteskapet.

Medlemmer av Jehovas vitner ser generelt på DSR som mer autoritative enn katolikkene ser på paven, og DSR har mer makt over vitnene enn paven har over katolikkene. Så i dag ser vi klart at vitnene har *en ekstrem ærbødighet* for DSR og dets medlemmer. Med andre ord er Jehovas vitners organisasjon i dag tydelig autokratisk og diktatorisk, og det strider både mot ordene i artikkelen fra 15. februar 1994, som jeg har referert ovenfor, og mot Bibelen. Det er dessuten interessant at flere artikler i Vaktårnet etter andre verdenskrig sterkt fordømte den organisasjonsstruktur med det styrende råd på toppen som den nåværende organisasjonen har. Dette skal vi se i det som følger

48. Bind I, på sidene 223, 311; bind II, på sidene 229, 318.

ULIKE SYN PÅ BIBELSK UNDERVISNING I DET 20. OG DET 21. ÅRHUNDRE

Synet på organisasjonen og dens ledere på midten av 1900-tallet var diametralt motsatt av det nåværende synet, som jeg har beskrevet ovenfor. Artikkelen «La Gud bevise at han er sanndru» i The Watchtower for 1. november 1946, sidene 330–332, viser kontrasten mellom den hierarkiske katolske kirken og den kristne organisasjonen Jehovas vitner. Her følger et langt sitat:

Guds skrevne ord trenger derfor ikke tilføyelser av tradisjoner som er private tolkninger av mennesker og religiøse organisasjoner. Det er ikke på grunn av vår egen autoritet at vi sier at Bibelen er tilstrekkelig uten slike. . . . (2 Tim. 3:15–17, *Douay*) Hadde de muntlige tradisjonene til religiøse menn vært nødvendige for å utfylle Bibelens kanon, ville Paulus ikke ha sagt at de inspirerte hellige skrifter var nyttige til det punktet at de gjorde menneskene *fullkomne* i tro og hengivenhet til Gud. . . .

Nå blir vi møtt med et siste argument fra dem som forsvarer en kirkelig eller hierarkisk organisasjon. De sier: «Selv om man fjerner religiøse tradisjoner, kan ikke Bibelen overlates til hver enkelt leser å tolke for seg selv; vi trenger fortsatt den synlige organisasjonen av troende som fungerer som et «levende magisterium» eller læringsmakt for å tolke Bibelen og gjøre Guds vilje klar ut fra den. Se hvordan Bibelen, overlatt til hver enkeltes individuelle tolkning, har resultert i den religiøst splittede tilstanden i protestantismen.» Til dette sier vi at protestantismens mangfold av sekter og kulturer ikke er noe bevis på at Bibelen er en splittende kraft for dem som tar den, og den alene, som tilstrekkelig. Bibelen er ikke en splittende bok, for den er harmonisk fra perm til perm og stemmer overens med seg selv i alle sine kanoniske bøker. *Den splittende kraften blant de katolske og protestantiske religiøse i kristenheten er de religiøse tradisjonene de følger.* Bibelens sannhet er en samlende kraft. Etter at Kristus Jesus ba: «Hellig dem ved ditt ord; ditt ord er sannhet», ba han umiddelbart om at alle hans troende, både de som fulgte ham da, og de som ennå ikke trodde, skulle være forenet i ett, akkurat som han og hans himmelske Far er ett. (Johannes 17:17–23) Det er nå denne kristne enhet må oppnås; nå, ved enden på verden. Den er oppnådd av *Jehovas vitner, som har kommet fra innenfor og utenfor de mange religiøse organisasjonene og som nå er forent i Guds tjeneste til tross for sine tidligere religiøse uenigheter.*

Hvordan er dette mulig? Hvordan blir uenighet om hver enkeltes individuelle tolkning av De hellige skrifter nå overvunnet og unngått? Er det fordi de er forent rundt en synlig menneskelig organisasjon eller rundt en synlig menneskelig leder? Svaret er nei. Det er fordi de anerkjenner Jehova Gud og Kristus Jesus som de høyere makter som hver kristen sjel må

underkaste seg av samvittighetsgrunner. (Rom 13:1) Det er fordi de anerkjenner Jehova Gud som den ene sanne og levende Gud, den Aller høyeste eller Høyeste, og Kristus Jesus som hans salvede konge og utvalgte tjener, som Jehova har utnevnt til leder og befalhavende for folkeslagene. (Jes 42:1; 55:3, 4; Matt 12:18; Apg 13:34) Det er også fordi de anerkjenner Jehova Gud som den levende, alltid nærværende Læreren for sin kirke på jorden, og at han underviser «Guds kirke» gjennom dens Hode, Kristus Jesus. – Jes 54:13; Joh 6:45.

Derfor hevder Jehovas vitner ikke at kirken er det som det religiøse hierarkiet hevder at deres religiøse organisasjon er, nemlig den som har magisterium eller læreembete og dermed er «den guddommelig utnevnte vokter og tolker av Bibelen» og hvis «embete som ufeilbarlig veileder ville være overflødig hvis hver enkelt kunne tolke Bibelen for seg selv». I stedet for å ta denne religiøse tradisjonen fra hierarkiet, vil de som anerkjenner den høyere autoriteten til Jehova Gud og Kristus Jesus, ta apostelens inspirerte og ufeilbarlige uttalelse til Timoteus om kirken. Denne lyder: «Du må vite hvordan du skal oppføre deg i Guds hus, som er den levende Guds kirke, sannhetens søyle og grunnvoll.»—1 Tim. 3:15, *Donay*.

Derfor må den levende Guds, Jehovas, kirke, som en søyle, holde fast ved og vise frem sannheten, som Jesus sa er Guds ord. Den må være et tegn og vitne på Guds sannhet. (Jes. 19:19, 20) Den, Guds kirke, må opprettholde og støtte sannheten i hans ord, og ikke være oppbevarer av menneskers religiøse tradisjoner. *Hun [den levende Guds kirke, 1. Timoteus 3:15] er ikke lærer for Guds tjenere og vitner, men ser til Gud som lærer gjennom Kristus Jesus. Som det er skrevet til hennes beste: «Og alle dine barn skal undervises av Jehova.» (Jes 54:13, A.S.V.; Joh 6:45) . . .*

Kirkens siste dager på jorden, ved denne verdens ende, faller i den perioden av menneskehetens historie da Jehova Gud er bundet av sitt eget ord til å bevise at han er sanndru. *Han gir beviset ved å oppfylle Bibelen og dens profetier og dermed gi den offisielle tolkningen av den. Deretter avslører Jehovas hellige ånd denne tolkningen i den oppfylte Bibelen. Ved å akseptere denne tolkningen beskytter den sanne kirke seg mot private, individuelle tolkninger. . . .*

I den forestående slaget ved Harmageddon mellom hans universelle organisasjon og Satans verdensomspennende organisasjon, vil Jehova gjennom Kristus Jesus ytterligere bevise at han er sanndru. Han vil gi den offisielle tolkningen av sitt skrevne ord ved å oppfylle det og dermed få selv sine fiender til å se at «ditt ord er sannhet».⁴⁹

14. De samme konklusjonene som de som er sitert ovenfor, finnes i Vaktårnet av 1. juli 1943, side 203, § 36.

Kristenheten er splittet på grunn av alle de forskjellige religiøse trosretningene som bygger på sine religiøse tradisjoner og på individuelle tolkninger av Bibelen av sine medlemmer. Artikkelen tar for seg spørsmålet om kristen enhet bare kan oppnås gjennom en menneskelig organisasjon med autoritet til å fungere som lærer for individuelle kristne, slik som den katolske kirke. Svaret er nei!

Jehovas vitner har oppnådd kristen enhet, men det er ikke fordi organisasjonen er «*den guddommelig utnevnte vokter og tolker av Bibelen*» eller «*læreren til Guds tjenere og vitner*». Årsaken er at Jehovas vitner ser «på Gud som læreren gjennom Jesus Kristus». Om dette sier artikkelen:

Han gir beviset ved å oppfylle Bibelen og dens profetier og dermed gi den offisielle tolkningen av den. Deretter avslører Jehovas hellige ånd en slik tolkning i den oppfylte Bibelen. Ved å akseptere en slik tolkning beskytter den sanne kirken seg mot private, individuelle tolkninger.

Synet på at Jehova og Kristus Jesus var tolkerne har to sider.

For det første finnes de grunnleggende læresetningene i Bibelen gjennom alle dens bøker. Da en artikkel i Vaktårnet presenterte de forskjellige skriftstedene som omhandler en læresetning, ble leserne oppfordret til å «undersøke Skriftene nøye» (Apostlenes gjerninger 17:11) og trekke sine egne konklusjoner. Fordi Jehova har inspirert Bibelen med klare læresetninger som alle kan studere, er han tolkeren av Bibelen.

For det andre, når profetiene i Bibelen går i oppfyllelse, er Jehova også tolkeren, fordi han har inspirert profetiene. Jeg bruker følgende eksempel: Den nye verdens teokratiske stevne ble holdt i Cleveland i Ohio i USA i 1942. Boken *Jehovas vitner – forkynnere av Guds rike*, side 93, sier:

På den siste dagen av stevnet holdt bror Knorr talen «Fred – kan den vare?». I den fremla han overbevisende bevis fra Åpenbaringen 17:8 om at andre verdenskrig, som da raste, ikke ville føre til Harmageddon, slik noen trodde, men at krigen ville ta slutt og en periode med fred ville inntreffe.

Krigen tok slutt i 1945, og villdyret, som er den åttende kongen (Åpenbaringen 17:10, 11), steg opp fra avgrunnen. Profetiene som N. H. Knorr drøftet, var inspirert av Gud. Da disse profetiene gikk i oppfyllelse foran øynene til Guds tjenere, var det Jehova som tolket sine egne profetier.

Og interessant nok var forståelsen av Bibelens læresetninger og profetier basert på hvordan Gud manøvrerte situasjonen, noe som er svært likt den *ledelse* som ble brukt i det 1. århundre evt., som er beskrevet på sidene 104-106.

Organisasjonen er ikke Jehovas vitners lærer

Fordi Gud er læreren og tolkeren av sannheten, er tolkningen av Bibelen ikke noe som overlates til hver enkelt kristen. Imidlertid må hver kristen være sin egen tolker i spørsmål som ikke er nevnt i Bibelen, dvs. hver kristen må ta sine egne beslutninger basert på sin samvittighet. I mer enn 30 år oppmuntret Selskapet Vaktårnet til individuelle beslutninger, som vist i følgende eksempler.

Vaktårnet fra 1942, side 205 og 206, sa følgende om tobakk:

Bruk av tobakk er ekstremt skittent, uansett hvilken form det brukes i...*Selskapet har selvfølgelig ingen makt, autoritet eller ønske om å si at en person som ønsker å bruke tobakk, ikke kan gjøre det. Det kan heller ikke si: «Du kan ikke vitne for Riket.»*

Vaktårnet fra 15. september 1951, side 574, viser at Selskapet Vaktårnet ikke ville blande seg inn i spørsmål om verdslig arbeid og personlige aktiviteter:

Selskapet Vaktårnet er organisert med det formål å forkynne det gode budskap om Riket over hele den bebodde jord som et vitnesbyrd for alle nasjoner, og det oppmuntrer og hjelper alle til å ta del i dette arbeidet, og gir fritt råd om de mest effektive fremgangsmåtene. *Når det gjelder andre former for aktivitet eller arbeid, har selskapet ingen spesifikke anbefalinger å komme med.* Å utarbeide regler for alle mulige situasjoner knyttet til verdslig arbeid ville føre til at vi måtte sette sammen *et omfangsrikt, talmudlignende regelverk*, der vi måtte forsøke å gjøre alle de fine skillet mellom når og når ikke visse typer arbeid blir uakseptabelt... *Selskapets taushet om disse spørsmålene skal ikke oppfattes som samtykke, og heller ikke som en fordømmelse vi ikke ønsker å uttrykke åpent.* Det betyr at vi mener det er den enkeltes ansvar å velge, ikke vårt. Det er hans samvittighet som må være i fred med hans valg, ikke vår...*La derfor hver og en ta sitt eget ansvar og svare for sin egen samvittighet, uten å kritisere andre eller bli kritisert av dem, når individuelle samvittigheter tillater forskjellige avgjørelser i samme sak.*

Vaktårnet for 1. februar 1954, side 94, drøftet spørsmålet om pengespill (gambling), og vi leser:

Gambling appellerer til egoisme og svekker den moralske karakter; det frister mange til å utvikle vaner med juks og uredelighet... Kan en kristen være ansatt i et gamblingforetak som er lovlig anerkjent og tillatt? *Han kan tenke at han kan gjøre det hvis han avstår fra å gamble selv eller lar sine åndelige brødre gamble gjennom sine tjenester. En kan være i stand til å gjøre dette med god samvittighet, mens en annen ikke vil være i stand til det. Hver og en må selv avgjøre om han kan eller ikke kan gjøre dette med god samvittighet.* Det er utvilsomt å foretrekke å holde seg unna atmosfæren rundt slike aktiviteter, og den kristne kan klokt nok sørge for å skifte yrke. Det er en sak hver og en må avgjøre for seg selv og i samsvar med sine omstendigheter og sin samvittighet. *Selskapet Vaktårnet bestemmer ikke over enkeltpersoners arbeid som vi tidligere har uttalt i Vaktårnet for 15. september 1951, side 574.*

Vaktårnet av 15. februar 1973, side 77, viser at i det året da ordningen med eldste ble innført, formante Selskapet Vaktårnet fortsatt individuelle vitner til å ta beslutninger basert på deres egen samvittighet:

VANSKELIGE SAMVITTIGHETSSPØRSMÅL

⁹ Det er således mange handlinger og framgangsmåter som Bibelen direkte godkjenner eller fordømmer. Mange, mange andre er åpenbart i harmoni med eller i strid med de bibelske prinsipper. *Spesielt i de moderne, kompliserte samfunn som en etter hvert har fått mange steder på jorden, oppstår det imidlertid også situasjoner og forhold som krever at den enkelte treffer en personlig avgjørelse i samsvar med sin samvittighet.* I mange situasjoner er det *graden* som avgjør hvilket standpunkt vi skal ta. Forskjellen mellom en vennlig klapp og et ondskapsfullt slag ligger i graden av den kraft som blir benyttet. Forskjellen mellom alminnelig respekt — for eksempel overfor en hersker eller et nasjonalt symbol — og ærbødig tilbedelse er også et spørsmål om grad. Når vi står overfor ytterligheter, er det egentlig ikke noe problem å ta standpunkt. *Det er når noe befinner seg i det vi kunne kalle 'det grå området', ved grensen mellom det som helt tydelig er rett, og det som like tydelig er galt, at det blir vanskelig. Jo nærmere 'grensen' tilfellet er, desto større betydning får den enkeltes samvittighet for avgjørelsen. Hva bør vi gjøre når vi står overfor slike situasjoner?*

¹⁰ *Jehova Gud venter at vi bruker vår intelligens, kunnskap, forstand og dømmekraft, og at vi samvittighetsfullt gjør det vår tro sier oss. Gud sier ikke at vi i slike tilfelle skal følge et annet menneskes samvittighet.* Vi må hver for oss treffe en avgjørelse i samsvar med vår samvittighet, som er formet i samsvar med Guds Ord. Vi må også ta konsekvensene av våre avgjørelser; vi kan ikke vente at noen andre skal treffe avgjørelsene og bære dette ansvaret for oss.

¹¹ I slike situasjoner ville det derfor være galt å forsøke å få noen andre, for eksempel et eldsteråd eller den kristne menighets styrende råd, til å lage en regel eller treffe en avgjørelse som 'trekker opp grensen'. Når Guds ord ikke trekker opp noen slik grense, har ikke noe menneske rett til å gjøre det, og på den måten føye noe til ordet.

Gud har i sin visdom latt oss få vite hva vi er i «hjerterets skjulte menneske», og de avgjørelser vi treffer i slike personlige spørsmål, kan vise dette. Det forekommer naturligvis at vi begår en feil uten å ha et urett motiv, men Gud, som ransaker våre hjerter, kan se dette.

Alle sitatene ovenfor viser hvordan Selskapet Vaktårnet levde opp til ordene som ble uttrykt i Vaktårnet av 1. november 1946, om at organisasjonen ikke var «læreren for Guds tjenere og vitner». Men dette synet endret seg gradvis, som vi skal se i neste avsnitt.

Allerede i 1973 overstyrte DSR de kristne samvittighetene ved å bestemme at de som brukte tobakk, skulle ekskluderes. Og i 1974 overstyrte DSR de kristne samvittighetene ved å bestemme at oralt og analt samleie og andre uanstendige praksiser mellom gifte personer kunne føre til eksklusjon og oppløsning av ekteskapet – men dette ble trukket tilbake i 1978. Men det var først i det 21. århundre at hundrevis av nye talmudlignende lover ble innført av DSR.

Det skiftende synet på det styrende råd, slaven og organisasjonen

Begrepet «det styrende råd» nevnes for første gang i Vaktårnet fra 1943, side 216. Hvordan kan synet fra 1946 om at organisasjonen ikke er fortolkeren av Bibelen og lærer for Guds tjenere og vitner forenes med eksistensen av det styrende råd? Her følger noen sitater som viser synet på DSR syn fra 1950 og fremover.

I henhold til dagens teokratiske ordning må det være et styrende råd for Jehovas vitners menigheter over hele jorden. Fakta viser at dette organet er knyttet til Watchtower Bible & Tract Society. (The Watchtower fra 1950, side 448)

Det teokratiske styrende råd i dag består av eldre, åndelig kvalifiserte menn av den salvede levning. . . . [Spørsmål til avsnitt 16:] Hva er det styrende råd nært knyttet til, og hvordan utvides det over hele jorden? ¹⁶ For å tilpasse seg moderne forhold og krav og utøve forpliktelsen til å gi keiseren det som tilhører keiseren, har den synlige teokratiske organisasjonen i dag et lovlig

etablert tjenesteorgan, Watch Tower Bible and Tract Society, som ble stiftet i 1884 i henhold til lovene i Pennsylvania, USA. (Min kursiv.) (The Watchtower fra 1954, side 532)

I de årene som er gått etterat Herren kom til sitt tempel, har det synlige styrende organ i praksis falt sammen med denne korporasjonens styre. Dette vil imidlertid ikke si at denne korporasjonen i seg selv er det synlige styrende organ, for selv om det ikke eksisterte en slik korporasjon, ville Guds menighet likevel bestå med den organisasjonsmessige oppbygning den har. (*Kvalifisert til å være Ordets tjenere*, 1955, 351)

Som da, så nå har det gledet det guddommelige overhodet *å opprette et sentralt styrende råd som tjener og styrer Jehovas vitner over hele jorden.* (The Watchtower fra 1958, side 434)

Det synlige styrende råd i Jehovas organisasjon har også fått myndighet av ham til å lede arbeidet til hans tilbedere på jorden i denne tiden. (Matt. 24:45–47) Menigheten og dens tilsynsmenn viser sin riktige oppfatning av autoritet ved å villig akseptere dens råd gitt gjennom trykte sider, brev eller dens reisende representanter. (Min kursiv.) (The Watchtower fra 1972, side 272)

Men ettersom Selskapet ble brukt til å skaffe Jehovas vitner litteratur som gav åndelig opplysning, *var det styrende råd naturlig nok og nødvendigvis så å si identisk med dette lovformelige selskaps styre og ledelse.* (*Jehovas vitner – forkynnere av Guds rike*, 1993, side 228)

Når vi ser på sitatene ovenfor, ser vi at identiteten til medlemmene av DSR er vag. De sies å være salvede menn, og DSR er tilknyttet til Selskapet Vaktårnet og bruker dette selskapet i det styrende arbeidet og som et tjenesteorgan. Boken *Jehovas vitner – Forkynnere av Guds rike* identifiserer ikke klart DSR. Men den bruker ordene «så å si identisk med». Den naturlige konklusjonen å trekke fra alle disse vage beskrivelsene er at før 1971 fantes det ingen gruppe salvede menn som holdt møter og fattet beslutninger og fungerte som et kollektivt styrende råd.

Faktisk var N. H. Knorr leder av organisasjonen fra 1942, akkurat som C. T. Russel og J. F. Rutherford var ledere av organisasjonen i sin tid, og visepresident F. W. Franz var leder av den læremessige delen av organisasjonen. Dette bekreftes av det faktum at det var Knorr som satte i gang og overvåket oversettelsen av New World Translation, og ikke styret i Selskapet Vaktårnet. Dette bekreftes også av vitneforklaringen Franz ga i en rettssak i Skottland i 1954, som ble sitert på side 73.

Hvordan «styrte» DSR Jehovas vitner frem til 1971? Jeg er ikke kjent med noen «styring», bortsett fra Selskapet Vaktårnets virksomhet. Eldste og tjenere ble utnevnt av Selskapet Vaktårnet, og program for stevner og møter ble laget av Selskapet. Bøker og blader ble også utgitt av Selskapet. Heftet *Organisasjons-Instruksjoner for Rigets Forkyndere* (1945) og boken *Ditt ord er en lykte for min fot* (1967) omhandlet organisasjonen. Alle disse ordningene var basert på Bibelen, og de regulerte livet i menighetene – menneskebud ble ikke gitt, eller var svært få. Vitnene i menighetene følte ikke at de ble «styrt» eller «regjert» på noen måte. De få brevene som kom til menighetene, var signert av Vaktårnets Bibel- og Traktatselskap. I disse brevene refererte organisasjonen til seg selv som «Selskapet», og når vi refererte til organisasjonen, brukte vi også begrepet «Selskapet».

Imidlertid er brevet til menighetsutvalgene av 1. desember 1971, som beskriver den nye ordningen for eldste, signert av *Jehovas vitners styrende råd*. (Se figur 3.1 på side 118) Denne signaturen, som jeg så for første gang, overrasket meg, og jeg er ganske sikker på at DSR ikke hadde blitt nevnt i brev fra Selskapet Vaktårnet fra 1962, da jeg ble eldste og leste brevene fra Selskapet, til dette brevet i 1971. Dessuten fortsatte brevene å være signert av «Vaktårnets Bibel- og Traktatselskap» frem til 2002.⁵⁰ Jeg søkte i Vaktårnets litteratur og fant ut at uttrykket «det styrende råd» ble brukt 27 ganger per år mellom 2000 og 2019, sammenlignet med fem ganger per år mellom 1944 og 1970. På grunn av den sterke fokus på DSR i det 21. århundre, er DSRs posisjon også sterk i sinnet til de fleste vitner i dag.

Den tro og kloke slave ble drøftet i forrige kapittel, og organisasjonens syn på identiteten til «slaven» var klart: Alle de salvede menn og kvinner som tok ledelsen i forkynnelsen av det gode budskap om Riket, utgjorde den kollektive «slaven». Imidlertid hadde de fleste av disse ingenting å gjøre med å organisere det verdensomspennende fellesskapet av Jehovas vitner, eller med å lage litteratur og programmer for møter og stevner. Så vi har den samme situasjonen i forbindelse med «slaven» som vi har med DSR: De salvede mennene som ledet Selskapet Vaktårnet representerte alle de salvede mennene og kvinnene som utgjorde den tro og kloke slave.

50. For eksempel står det i brevet av 13. oktober 1986: «Selskapet er glad for å kunngjøre at ...» I løpet av årene har jeg holdt foredrag på forskjellige stevner, og i brevene om dette frem til 3. mai 2002 sto det: «Selskapet har gitt deg i oppdrag å ...» Etter denne dato sto det i brevene: «Vi har gitt deg oppgaven ...», og brevene var signert «Dine brødre Jehovas vitner Vaktårnet».

Derfor er det viktige spørsmålet dette: Hvordan kunne Jehovas vitner før 1971 tro at det fantes en tro og klok slave som ga åndelig mat i rette tid, samtidig som de hevdet at deres styrende råd ikke var «*den guddommelig utnevnte vokter og tolker av Bibelen*» og «*lærer for Guds tjenere og vitner*»? Vaktårnet fra 1947, side 199, sier:

Imidlertid blir klassen av «tro og kloke tjenere» belønnet allerede nå på denne jorden mens de er i kjødet. De er utnevnt til å være de synlige tjenere som Jehova Gud handler med gjennom Kristus Jesus, og gjennom hvilke Gud derfor forkynner sitt vitnesbyrd om riket på jorden. *De er gjort til hans synlige kanal, og under Kristus Jesus, deres overhode, får de «mat i rett tid», alle rikets sannheter som blir åpenbart fra tid til annen*, slik at de kan forkynne dette til alle Guds sønner og til alle innviede personer av god vilje i alle nasjoner i denne verden. (Sal. 75:6, 7; Luk. 12:42–44)

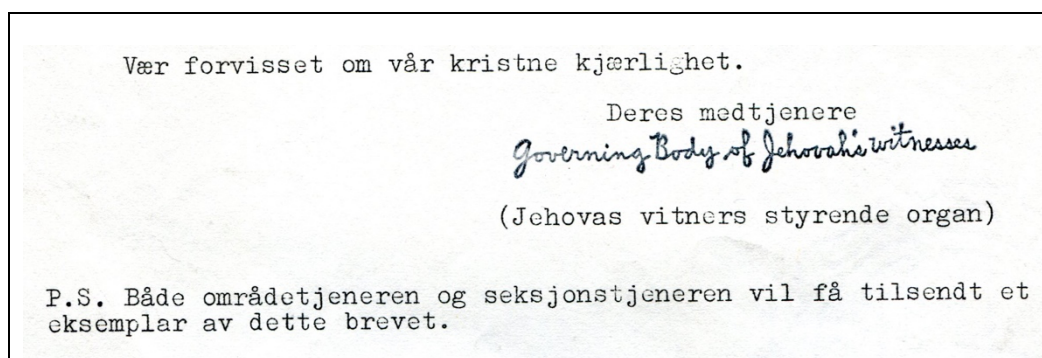
Disse ordene stemmer overens med organisasjonens syn fra 1946 som er drøftet ovenfor. Den «tro og kloke tjener» (= slaven) fungerer som Guds kanal ved å spre rikets budskap og ved å forkynne rikets sannheter til Guds husstand og til personer av god vilje. Men vi merker oss at medlemmene av «slaven» *får* disse rikets sannheter, «mat i rett tid». Og som allerede drøftet, fungerer dette på to måter: 1) Gud har inspirert Bibelen med dens grunnleggende læresetninger, og 2) Han oppfyller sine profetier og tolker dem dermed, og denne informasjonen presenteres i litteraturen til Selskapet Vaktårnet. Dette er det samme som den *ledelse* Gud brukte i det første århundret evt. Gud manøvrerte en situasjon i en bestemt retning. Og hans åndeligsinnede tjenere ville trekke den riktige konklusjon, som i forbindelse med Peter og Kornelius (se side 100-101).

Dette forklarer hvordan Vaktårnet fra 1946 kunne si at organisasjonen ikke er «*fortolkeren av Bibelen og læreren av Guds tjenere og vitner*». Men organisasjonen *er ledet* av Gud til å forstå hans ord, og derfor er den det verktøy Jehova bruker for å forkynne det gode budskapet om riket.

for dem som tjener ham trofast. Med kjærlig hilsen,

dine brødre,

Vaktårnets B. & T. Selskap

Figur 3:1 Signaturen i brevet av 25. oktober 1971 (over) og av 1. desember 1971 (under)

Hvor lenge hadde Jehovas vitner den lære om at Guds tjenere på jorden ikke kan og ikke bør tolke Bibelen? I Vaktårnet fra 1952, side 80, står det:

¹⁰ Jehova Gud behandler sitt folk som en tjenerklasse. *Han gir ikke hver enkelt mat, og han utpeker heller ikke noen enkeltperson til å lede dem. Ingen enkeltperson som studerer Guds ord, åpenbarer Guds vilje eller tolker hans ord.* (2. Pet. 1:20, 21) Gud tolker og underviser gjennom Kristus, den øverste tjener, som igjen bruker den kloke slave som synlig kanal, den synlige teokratiske organisasjon.

«Den tro og kloke slave» ble oppfattet som alle de salvede vitner på jorden. De var en kollektiv klasse, og det ble understreket at *Gud ikke hadde utnevnt noen enkeltperson over sine tjenere og vitner – Gud var læreren.* I Awake! av 22. juli 1955, side 25, står det:

Hvis vi alltid husker at sannheten er Guds, og ikke menneskets, *og at ingen mennesker kan tolke profetier*, men at den sanne etterfølgeren av Herren Jesus kan se den etter at den er oppfylt.

At ingen mennesker, men bare Gud var den som kunne tolke hans profetiske ord, var også det jeg lærte da jeg begynte å studere Bibelen i 1961. Og dette synet var også en del av min forkynnelse i mange år. Vi må huske at etter andre verdenskrig var N. H. Knorr og F. W. Franz de ledende brødrene, og stilen i artiklene fra 1946 og 1952 tyder på at Franz var forfatteren av mange av disse. De to ledende brødrene endret tydeligvis ikke mening om Guds rolle som Bibelens tolker.

Men etter hvert som medlemmene av DSR overførte mer og mer makt til seg selv, ble DSRs posisjon som tolker av Guds ord og som en regjering for Jehovas vinner også mer og mer det rådende paradigmet. Og dette paradigmeskiftet i tenkemåten ble særlig tydelig for dem som var reisende

representanter for Selskapet Vaktårnet. Brevet «Til alle krets- og områdetilsynsmenn» fra Watchtower Bible and Tract Society INC, datert 1. september 1980, uttrykte slaveklassens posisjon som lærer og tolker av Skriften:

Husk at for å bli ekskludert trenger en frafallen ikke å være en forkjemper for frafalne synspunkter... Hvis en døpt kristen derfor forlater Jehovas lære, slik den blir presentert av den tro og kloke slave, og fortsetter å tro på andre læresetninger til tross for skriftlig imøtegåelse, så er han frafallen. Det bør gjøres omfattende, vennlige forsøk på å endre hans tankegang. Men hvis han, etter at slike omfattende forsøk på å endre hans tankegang er gjennomført, fortsetter å tro på de frafalne ideene og avviser det som er gitt gjennom «slaveklassen», bør det iverksettes passende rettslige tiltak [= eksklusjon].

Dette brevet viser at et vitne som offentlig kritiserte DSR, ville bli ekskludert. Men selv en person som hadde *en annen oppfatning* av en tolkning av DSR, men som ikke uttrykte det overfor andre, kunne også bli ekskludert.

I motsetning til ordene i Vaktårnet fra 1952, om Gud at «*han utpeker heller ikke noen enkeltperson til å lede dem* [sitt folk]», sier Vaktårnet for 15. februar 2009, side 26:

⁹ Jesus Kristus har dessuten satt den tro og kloke slave «over alt det han eier» – alle Rikets interesser på jorden. (Matt 24:47) Dette innbefatter Jehovas vitners hovedkontor og alle avdelingskontorene i forskjellige land og i tillegg stevnehaller og Rikets saler verden over. Det innbefatter også arbeidet med å forkynne om Riket og å gjøre disipler. Ville noen sette en han ikke stolte på, til å ta vare på og bruke hans verdifulle ting?

De eneste navn på lederne av Jehovas vitner som noen vitner kjente til på 1960- og 1970-tallet, var N. H. Knorr, som var president for Selskapet Vaktårnet, og visepresident F. W. Franz. Navnene deres var kjent fordi de holdt taler på internasjonale stevner. Men som personer holdt de seg i bakgrunnen. Videre sto det i et sitat fra Vaktårnet fra 1952 at ingen enkeltpersoner var utnevnt til å lede vitnene. Og navnene på de tusenvis som tilhørte «slaveklassen» (alle salvede vitner), var ikke kjent. Fokus var på Jehova Gud og Kristus Jesus.

I motsetning til den tidligere oppfatningen om at Gud var den eneste fortolker av De hellige skrifter, ga medlemmene av DSR seg selv stadig mer makt i den siste del av det 20. århundre. Og i praksis har DSR siden begynnelsen av det 21. århundre fungert som «*en fortolker av Bibelen og som lærer for Guds tjenere og vitner*».

Det første tydelige skritt bort fra synet fra 1946, at Gud og ikke mennesker var den eneste *fortolker* av Bibelen, som jeg vet om, kan vi se i boken *Nærm Deg Jehova* (2002), side 312:

9 Jehova taler også til oss ved hjelp av «den trofaste og kloke slave». Som Jesus forutsa, er *en liten gruppe salvede kristne menn blitt satt til å skaffe til veie åndelig «mat i rette tid»* nå i disse vanskelige siste dager. (Matteus 24:45–47) Når vi leser litteratur som er skrevet for å hjelpe oss til å få nøyaktig bibelkunnskap, og når vi er på møter og stevner, får vi åndelig mat fra denne slaven. Fordi den er Jesu Kristi slave, gjør vi klokt i å følge hans oppfordring: «Pass derfor på å høre godt etter.» (Lukas 8:18) Vi lytter oppmerksomt, for vi forstår at Jehova bruker denne trofaste slaven for å kommunisere med oss.

Det synet Bibelstudentene hadde i det 19. århundre om at «den tro og kloke slave» refererte til alle salvede kristne, både menn og kvinner, var nå endret. Ordene «en liten gruppe salvede kristne menn» representerer et nytt syn på identiteten til «slaven».

Det andre tydelige skritt bort fra synet fra 1946 kommer til uttrykk i Vaktårnet av 15. juli 2013, side 22. Denne artikkelen identifiserer medlemmer av DSR som «den tro og kloke slave»:

¹⁰ Hvem er så den tro og kloke slave? I tråd med det mønsteret Jesus fastla ved å gi mange mat gjennom noen få, består denne slaven av *en liten gruppe salvede brødre som er direkte involvert i å tilberede og dele ut åndelig mat under Kristi nærvær*. Opp gjennom de siste dager har de salvede brødrene som utgjør den tro og kloke slave, tjent sammen ved hovedkontoret. **I de siste tiårene har denne slaven vært identisk med Jehovas vitners styrende råd.** Legg for øvrig merke til at ordet «slave» i Jesu illustrasjon står i entall, noe som tilsier at disse *i fellesskap utgjør én slave*.

¹² I 1919, en tid med åndelig gjenopplivning, valgte Jesus ut noen kvalifiserte salvede brødre blant dem til å være den tro og kloke slave og satte dem over sine tjenestefolk. (kursiv i originalen)

Det styrende råds avgjørelser blir truffet kollektivt. Lærerrollen, som i Vaktårnet fra 1946 var forbeholdt Jehova Gud og Jesus Kristus, skulle nå besettes av åtte menn (i dag 11 menn), hvis navn var kjent, og som trodde at de var utnevnt av Gud til å tjene som lærere og ledere for Jehovas vitner. Dette fremgår av begrunnelsen de ga for utnevnelsen som den tro og kloke slave.

består denne slaven av *en liten gruppe salvede brødre som er direkte involvert i å tilberede og dele ut åndelig mat under Kristi nærvær*. (Kursiv i originalen)

De åtte medlemmene av DSR hadde nå, i strid med ordene i Vaktårnet fra 1946 og 1952, tiltatt seg en posisjon **over** Guds tjenere og vitner for å fungere som deres lærere. De har holdt seg i forgrunnen, og navnene deres er kjent for de fleste vitner.

Det tredje tydelige skrittet bort fra synet fra 1946 ble presentert i Vaktårnet av 15. mars 2015, sidene 7–11. Det nye synet som ble presentert var at de fleste beretninger i De hebraiske skrifter som tidligere ble sett på som profetiske forbilder, slett ikke var profetiske.⁵¹ Den årsak som ble oppgitt i 1946 for hvorfor og hvordan Gud er fortolker av profetiske tekster, var at Gud inspirerte profetiene i Bibelen, og når han også oppfylte profetiene, ga han i praksis sin offisielle tolkning av disse profetiene. Hvis de fleste profetiske forbilder ikke var profetiske i det hele tatt, kunne ikke Gud oppfylle disse profetiene og dermed tolke dem og dermed vise at han var den sanne Gud.

Det fjerde tydelige skrittet bort fra synet fra 1946 var innføringen av et nytt syn på Bibelen som undergraver synet på Bibelens inspirasjon, noe som hadde vært gjeldende i 120 år. I tillegg ble en ny allegorisk tolkningsmetode innført. Dette kommer også til uttrykk i Vaktårnet for 15. mars 2015, side 11:

¹² Bør vi trekke den konklusjon at bibelske beretninger bare har en praktisk anvendelse og ingen annen betydning? Nei. I dag viser publikasjonene våre ofte hvordan én ting i en beretning kan **minne oss** om eller illustrere noe annet. Men det er altså ikke så vanlig lenger at de plasserer mange bibelske beretninger i en fastlåst ramme med profetiske forbilder og motbilder.

Det nye synet på Bibelen var, ifølge artikkelen, at et stort antall fortellinger i De hebraiske skrifter ikke er profetiske og ikke har noen direkte betydning for oss i dag. I tillegg til dette synet ble det innført et ekstra-bibelsk element: Det blir sagt at forskjellige beretninger i De hebraiske skrifter **minner** medlemmene av DSR om noe. Og det som beretningene **minner** DSR om, blir presentert i Vaktårnet og annen litteratur som «mat til rette tid». Det som beretningene **minner** DSR om, er skapt i sinnene til medlemmene av DSR

Dette betyr at DSR ikke bare har forlatt synet på at Gud er den eneste fortolker av sitt ord, men at de også forkastet synet om at mennesker ikke

kan analysere Guds ord og forstå det. Et nytt element *i tillegg* til Bibelens tekst har blitt introdusert, nemlig *tankene til medlemmene av DSR*. Det Bibel-tekster *minner* medlemmene av DSR om, oppfattes som Guds kommunikasjon til sine vitner. Det som tekstene *minner* medlemmene av DSR om, har blitt trykt i Vaktårnet og annen litteratur, og det er dette som er mat i rette tid for vitnene.

Dermed har lærerfunksjonen blitt flyttet fra Bibelens tekst til sinnene til vanlige mennesker, til medlemmene av DSR. Et særlig tydelig eksempel på dette er boken *Den rene tilbedelsen av Jehova—endelig gjenopprettet* (2018). Denne boken sies å være «en oppdatert forklaring av Esekiels profetier» (side 2). Men en stor del av boken er slett ikke en analyse av teksten i Esekiel, men en presentasjon av hva denne teksten *minner* medlemmene av DSR om. Kapittel 7 inneholder en detaljert drøftelse av denne boken.

UTVIKLINGEN MOT DEN DIKTATORISKE ORGANISASJONEN

1947 *Den tro og kloke slave er identisk med mennene og kvinnene som utgjør levningen av de salvede kristne.*

2002 *Den tro og kloke slave er identisk med en liten gruppe salvede menn.*

2013 *Den tro og kloke slave er identisk med de åtte salvede mennene i det styrende råd.*

1946, 1952, 1955 *Jehovas vitners organisasjon og dens ledere er ikke den guddommelig utnevnte tolker av Bibelen og lærer for Guds tjenere – Gud er tolkeren og læreren.*

2002 *Den tro og kloke slave er utnevnt til å tilberede åndelig mat og være Jehovas middel for å kommunisere med sitt folk.*

2013 De åtte mennene i DSR er direkte involvert i å tilberede og dele ut den åndelige maten.

2015 Tankene i sinnet til de åtte mennene – det som beretningene i Bibelen minner dem om – blir presentert som åndelig mat i rette tid.

1952 Gud utnevner ingen enkeltpersoner over sitt folk.

2009 En liten gruppe salvede menn er utnevnt over Guds folk og alle riket interesser på jorden.

ORGANISASJONEN I ÅRENE 1919 TIL 1971

Fra 1879 til 1938 var menighetene til Bibelstudentene, som i 1931 tok navnet Jehovas vitner, demokratiske. De eldste ble for eksempel valgt av menighetens medlemmer. Dette skapte noen problemer, fordi menighetens medlemmer ikke valgte eldste basert på de krav som Paulus hadde nedskrevet. I 1938 endret situasjonen seg, og fra da av ble tjenerne (de eldste) i menighetene utnevnt av Selskapet Vaktårnet. Organisasjonsformen var imidlertid fortsatt ikke i full overensstemmelse med Bibelen, fordi det var én mann som var ansvarlig for Selskapet Vaktårnet – J. F. Rutherford frem til 1941 og N. H. Knorr fra 1941 til 1971 – og det var én mann – menighetstjeneren – som var ansvarlig for hver menighet.

Første gang ordene «det styrende råd» ble brukt i litteraturen, var i The Watchtower for 1943, side 216. I 1944 nevnte Vaktårnet igjen det styrende råd på side 315. Artikkelen drøfter Apostlenes gjerninger kapittel 15 og hevder at apostlene og de eldste i Jerusalem fungerte som et «styrende råd». Deretter sier artikkelen:

For å være organisert for det endelige arbeidet i disse siste dager, må det også være et styrende råd under Kristus.

The Watchtower for 1. november 1944 drøfter den teokratiske organisasjonen. Artikkelen refererer til bladet Zion's Watchtower and

Herald of Christ's Presence, som først ble utgitt i 1879. Om dette bladet sier artikkelen:

Men ekte søkere etter kristendommen fant på dets sider åndelig føde som kunne stille deres sult, og som gjorde Bibelen mer og mer forståelig. Og de så til Herren Gud og hans øverste tjener Kristus Jesus for å gi dem ytterligere «*mat i rette tid*» gjennom dets sider og spalter. Og Jehova Gud har gjort det, helt frem til dette nummeret. Det var rimelig at de som var betrodd utgivelsen av de åpenbarte bibelske sannheter, ble sett på som Herrens utvalgte *styrende råd* for å veilede alle som ønsket å tilbe Gud i ånd og sannhet og tjene ham samlet ved å spre disse åpenbarte sannheter til andre som hungret og tørstet. Imidlertid ble det teokratiske prinsippet om styre og organisering ikke klart skjulnet den gang, og en mer eller mindre demokratisk organisering og drift av grupper av innviede kristne ble tillatt og praktisert.⁵² (Kursiv i originalen)

Vakttårnet for 1. mars 1972, side 115, uttrykker det samme syn som sitatet ovenfor: DSR var tilknyttet Zions Vakttårn. Men vi merker oss at det ikke er en spesiell gruppe med et bestemt antall som blir sakt å være DSR.

HVORDAN DET STYRENDE RÅD BLE TIL

Hvordan ble dette styrende organ til i nyere tid? Det skjedde tydeligvis under ledelse av Jehova Gud og hans Sønn, Jesus Kristus. Ifølge de tilgjengelige opplysninger ble det styrende organ knyttet til Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania. C. T. Russell tilhørte uten tvil dette styrende organ i den siste fjerdedelen av det 19. århundre. Ettersom han var helt og fullt innvigd til Gud gjennom Kristus, brukte han sin tid, sine krefter, sine evner, sin rikdom og sin innflytelse i arbeidet med å forsvare Guds inspirerte Ord og utbre dets budskap. Det var med tanke på dette at han begynte å utgi *Zion's Watch Tower* i juli 1879. Som han ga uttrykk for i bladet, var han overbevist om at dette hadde Jehovas støtte. Det ville derfor ikke bli bedt om penger. Russell la for dagen de egenskaper som en tilsynsmann må ha, og som er nevnt i 1 Timoteus 3: 1—7 og Titus 1: 5—9. Han ble derfor anmodet av menigheten av kristne bibelstudenter i Allegheny om å tjene som dens pastor eller åndelige hyrde. Fem år senere ble *Zion's Watch Tower* Tract Society opprettet og begynte å tjene som et redskap hvis oppgave skulle være å sørge for at tusenvis av oppriktige mennesker som ønsket å lære Gud å kjenne, forstå hans Ord og komme i et rett forhold til ham gjennom Kristus, fikk åndelig føde.

Innvigde, døpte, salvede kristne ble knyttet til dette selskap ved hovedkontoret i Pennsylvania. Enten de tilhørte styret eller ikke, var de

52. Vakttårnet for 1944, side 331.

villige til å utføre den «tro og kloke tjener»-klassens spesielle arbeid. De hjalp til med å gi føde til og lede «tjener»-klassen, og på denne måten ble et styrende organ til. Det skjedde tydeligvis under ledelse av Jehovas usynlige, virksomme kraft eller hellige ånd og under ledelse av hodet for den kristne menighet, Jesus Kristus, Guds Sønn. Det er sant at medlemmene av dette styrende organ ikke ble direkte utnevnt av Herren Jesus Kristus. For den saks skyld ble heller ikke alle medlemmene av det styrende organ som var knyttet til menigheten i Jerusalem i det første århundre, direkte utnevnt. Hvordan ble de «eldste, i menigheten i Jerusalem som ikke var blant de 12 apostler, gjort til medlemmer av det styrende organ? De ble tydeligvis utnevnt av de 12 apostler, som handlet under ledelse av Jehovas hellige ånd.

Dette blir illustrert ved den måten de 12 apostler gikk fram på da de utnevnte Stefanus og Filip og fem andre til å ta hånd om visse plikter i Jerusalem. (Ap. gj. 6: 1—8) Og i sin tale til de eldste i menigheten i Efesos påpekte Paulus at tilsynsmennene for Guds hjord av åndelige får var utnevnt ved Guds hellige ånd. (Ap. gj. 20: 28) Selv om ingen av Kristi apostler var til stede i det 19. århundre, må således Guds hellige ånd ha virket og gjort at det ble dannet et styrende organ for Guds salvede levning av den «tro og kloke tjener»-klasse. Kjensgjerningene taler for seg selv. *En gruppe salvede kristne trådte fram på skueplassen. De påtok seg det ansvar å være et styrende organ for Jehovas innvigde, døpte, salvede folk, som fulgte i Jesu Kristi fotspor og bestrebet seg på å utføre det arbeid som er omtalt i Jesu profeti i Matteus 24: 45—47.* Kjensgjerninger taler tydeligere enn ord. Det styrende organ er der. Jehovas kristne vitner kan derfor med rette hevde at dette ikke er noen religiøs organisasjon som blir styrt av én mann, men at det er en organisasjon som har et styrende organ av åndssalvede kristne.

Ifølge forståelsen i Rutherfords og Knorrs tid var «den tro og kloke tjener (slaven)» identisk med alle de salvede kristne på jorden, og det styrende råd besto av navnløse personer som var nært knyttet til Watchtower Bible and Tract Society fra 1879. Vaktårnet av 15. juli 2013 motsier synet som ble uttrykt i 1944 og 1971 om at «den trofaste og kloke slave» eksisterte fra 1879 og fremover:

¹⁶ ...*Var bibelstudentene i årene før 1914 utnevnt til å være den kanalen som Kristus skulle gi sine sauer mat gjennom? Nei.* Hveten og ugresset vokste fortsatt sammen, og ordningen med en kanal som skulle sørge for åndelig mat, var bare i ferd med å ta form. Tiden var ennå ikke inne til at de ugresslignende, falske kristne skulle bli skilt ut fra den sanne kristne hveten.

¹⁷ ...Fra 1914 til første del av 1919 foretok Jesus sammen med sin Far en høyst nødvendig inspeksjon og renselse av det åndelige tempel. (Mal 3:1—4) *Så, fra 1919 av, var tiden inne til å begynne å samle inn hveten. Var tiden*

endelig kommet til at Kristus skulle utnevne én organisert kanal som skulle dele ut åndelig mat? Ja!

¹⁸ I sin profeti om endens tid forutsa Jesus at han skulle utnevne en kanal som skulle dele ut åndelig «mat i rette tid». (Matt 24:45–47) Hvilken kanal ville han bruke? I tråd med det mønsteret han fulgte i det første århundre, ville han enda en gang gi mat til mange gjennom noen få. Helt i begynnelsen av de siste dager var det sentrale spørsmålet: Hvem kommer til å utgjøre disse få? Dette og andre spørsmål i forbindelse med Jesu profeti vil bli behandlet i den neste artikkelen.

Sammenlignet med gruppen av apostler og eldste i Jerusalem var det to viktige problemer. For det første var organisasjonen fortsatt demokratisk og ikke teokratisk rundt 60 år etter at bladet først ble utgitt. Dette ble endret i 1938 da en teokratisk orden ble innført. For det andre var det fortsatt et demokratisk element etter at den teokratiske orden ble innført i 1938: Antall stemmer på årsmøtene i Selskapet Vaktårnet var basert på hvor mye penger hvert medlem bidro med. På årsmøtet 2. oktober 1944 ble dette endret. Og dermed var organisasjonen fra 1. oktober 1945, da den nye ordningen ble innført, fullstendig teokratisk. Jeg siterer fra The Watchtower for 1944, side 332 (over) og 333 (under):

Av bestemmelsene i selskapets vedtekter [Watchtower Bible and Tract Society, 1896] fremgår det at medlemskap i *det styrende råd* var avhengig av bidrag til det juridiske selskapet. Men ifølge Guds vilje kunne dette ikke være tilfelle blant hans sanne utvalgte folk...

Nå er det fullt ut anerkjent at det teokratiske prinsippet må gjelde for alle redskaper som den salvede rest, eller klassen av *«tro og kloke tjenere», brukere. Det inkluderer det juridiske redskapet, Watchtower Bible and Tract Society, som er så nært knyttet til det synlige styrende råd for Jehovas teokratiske folk.* Penger, i form av økonomiske bidrag, bør ikke ha noen avgjørende innflytelse, og bør faktisk ikke ha noe å gjøre med sammensetningen av Jehovas vitners *styrende råd* på jorden. Det forvirrer saken og skaper usikkerhet og vanskeligheter for anvendelsen av det teokratiske styret når det gjelder *det styrende råd*. Den hellige ånd, den aktive kraften som kommer ned fra Jehova Gud gjennom Kristus Jesus, er det som bør avgjøre og veilede i saken. Mens dette faktum ikke ble oppfattet klart da Selskapet Vaktårnets vedtekter ble utformet i henhold til landets lovgivning i 1884, blir det nå samvittighetsfullt verdsatt av alle de trofaste gjenværende og deres følgesvenner.

Derfor ble det på et lovlig innkalt forretningsmøte for alle aksjonærer med stemmerett i Selskapet den 2. oktober 1944 enstemmig vedtatt at Selskapets

vedtekter skulle revideres og bringes i full overensstemmelse med teokratisk styre og sannhet. . . .

Derfor skal et revidert vedtekter for WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY tre i kraft 1. oktober 1945, syv år etter Jehovas strålende glimt av teokratisk sannhet og deres praktiske anvendelse, klokt og lydig endret i samsvar med hans teokratiske styre

DSR eksisterte ikke før 1971, og det eksisterte ingen gruppe som ga åndelig mat fra 1919 og fremover. Men den åndelige maten ble gitt av J. F. Rutherford. Dermed kunne ingen «tro og klok slave» ha blitt utnevnt i 1919.

Det var nå to forskjellige synspunkter angående den tro og kloke slave og det styrende råd. Vaktårnet for 1. november 1944 og 15. desember 1971 sier at den tro og kloke slave og DSR eksisterte fra den tiden da det første eksemplar av Vaktårnet ble utgitt i 1879, og Vaktårnet av 15. juli 2013 sier at Gud utnevnte den tro og kloke slave i 1919.

DET STYRENDE RÅD BLE OPPRETTET I 1971

I slutten av 1960-årene ble det gjennomført studier for å lage et bibelsk leksikon, og i 1969 ble *Aid to Bible Understanding* (*Hjelp til å forstå Bibelen*) utgitt. Organiseringen av de kristne menighetene i det første århundre ble nøye studert, og det resulterte i en ny forståelse av denne organisasjonen. I boken *Jehovas vitner – forkynnere av Guds rike* står det:

Under utarbeidelsen av oppslagsverket *Aid to Bible Understanding* (Hjelp til forståelse av Bibelen) ble det foretatt en rekke undersøkelser under det styrende råds ledelse, og oppmerksomheten ble enda en gang rettet mot den måten den kristne menighet var organisert på i det første århundre. Det ble foretatt et grundig studium av slike bibelske betegnelser som «eldste», «tilsynsmann» og «tjener». Var det mulig at Jehovas vitners organisasjon i nyere tid kunne bringes enda mer i overensstemmelse med det mønster som var blitt bevart i Bibelen som en rettesnor?

Jehovas tjenere var fast besluttet på å fortsette å følge Guds ledelse. På en serie stevner som ble holdt i 1971, ble oppmerksomheten henledet på den måten den kristne menighet i det første århundre ble styrt på. Det ble pekt på at uttrykket *pre-sby'te·ros* (eldre mann, eldste), som er brukt i Bibelen, ikke bare brukes om eldre mennesker og heller ikke ble brukt om alle i menighetene som var åndelig modne. Det ble spesielt brukt i en offisiell betydning om menighetenes tilsynsmenn...

Det ble straks tatt skritt for å bringe organisasjonen mer i samsvar med dette bibelske mønster. Man begynte med det styrende råd selv. Antall medlemmer ble utvidet til å omfatte flere enn de sju som i egenskap av styret for Watch Tower Bible and Tract Society of Pennsylvania hadde tjent som et styrende råd for Jehovas vitner. Nå skulle det ikke lenger være et fast antall medlemmer av det styrende råd...

Den 6. september 1971 ble det bestemt at oppgaven som ordstyrer ved det styrende råds møter skulle gå på omgang mellom rådets medlemmer i alfabetisk rekkefølge etter etternavnene, og at de skulle ha denne oppgaven ett år om gangen. Denne ordningen trådte i kraft 1. oktober...

Året etter begynte man å forberede forandringer med tanke på tilsynsoppgavene i menighetene. Det skulle ikke lenger være én menighetstjener som ble assistert av et bestemt antall andre tjenere. De menn som oppfylte Bibelens krav, skulle bli utnevnt til å tjene som eldste. Andre, som oppfylte de bibelske kravene til menighetstjenere.

Det nye synet på «eldste» og «tilsynsmenn» som utviklet seg i forbindelse med studiet av *Aid*-boken, ble presentert for N. H. Knorr og F. W. Franz. De studerte materialet nøye og aksepterte konklusjonene. Deres reaksjon viste ekte ydmykhet, fordi konsekvensen av den nye forståelsen var at de måtte gi opp sine stillinger som ledere av organisasjonen. Nå skulle det være en gruppe av likeverdige som tok alle viktige beslutninger, og ikke presidenten og visepresidenten i Selskapet Vaktårnet.

Den siterte boken bruker uttrykket «det styrende råd» og viser at dette rådet tidligere besto av de sju direktørene i Watchtower Bible and Tract Society of Pennsylvania. Men disse sju var ikke «et styrende råd» i den betydningen som disse ordene ble brukt i 1971. N. H. Knorr var president. Han korresponderte personlig med avdelingskontorene og utnevnte kretstilsynsmenn, områdetilsynsmenn og medlemmer av Betel-familien.⁵³

F. W. Franz var hovedforfatter av bøker og artikler, men Knorr var også forfatter. Så vidt jeg vet, bidro de andre direktørene med svært lite skriftlig materiale. De var ansvarlige for forskjellige områder i organisasjonen, regnskapsavdelingen, trykking, fremstilling av blekk til trykkingen osv. Det jeg nå har beskrevet, viser at det ikke fantes noe styrende råd av likeverdige brødre som fattet sine beslutninger som en gruppe før 1. oktober 1971.

53. Jeg var noen måneder på avdelingskontoret i 1972 da den historien in Jehovas vitner Norge ble skrevet, og jeg fikk i oppgave å gå gjennom alle Betel-arkivene og lese alle dokumenter, inkludert brevene, for å finne ting som kunne tas med i historien. Jeg leste alle brevene fra Knorr og innså at han var en klok person og en god organisator.

Videre viser artikkelen i Vaktårnet som drøftet forskjellen mellom Selskapet Vaktårnet, den tro og kloke slave og DSR, at de sju direktørene ikke kunne utgjøre et styrende råd, fordi de ble valgt inn som direktører for en periode på tre år, og medlemmene av DSR skulle ikke velges inn, men utnevnes av den hellige ånd. I løpet av de 26 årene fra 1919 til 1945 var det dessuten medlemmer av Selskapet Vaktårnet som stemte inn direktørene, ikke på grunn av åndelige kvalifikasjoner, men på grunn av pengegaver. Slike personer kunne selvfølgelig ikke på riktig måte utnevne medlemmene av et teokratisk styrende råd.⁵⁴

Den nye ordningen skapte ikke bare eldsteråd som nå skulle lede menighetene i stedet for én menighetstjener. Ansvarsområdene i organisasjonen endret seg også dramatisk. Jeg var kretstilsynsmann i 1971, og alle kretstilsynsmennene fikk et brev som fortalte oss at vi ikke lenger hadde det ansvaret vi hadde hatt før. Fra nå av var vi bare reisende pionerer, som kunne gi råd til menighetene vi besøkte bare når vi ble bedt om det. Ikke bare ble kretstilsynsmannens makt overført til eldsterådet i hver menighet. Men det kom få brev med instruksjoner fra Selskapet Vaktårnet. Jeg anslår at eldsterådet i dag mottar ti ganger så mange brev i løpet av ett år som eldsterådet mottok i midten av 1970-årene. Så da eldsteordningen ble innført, lå det fulle ansvaret for hver menighet klart hos det lokale eldsterådet.

Disse eldsterådene hadde en autoritet som menighetstjeneren og hans assistenter ikke hadde før den nye ordningen. De eldste ble oppmuntret til å se etter muligheter til å holde offentlige foredrag andre steder enn i Rikets sal. De ble oppmuntret til å vurdere hvilke emner som passet i deres distrikter og lage egne disposisjoner for offentlige foredrag i forbindelse med disse emnene. De ble oppmuntret til å finne nye måter å forkynne det gode budskap på. Og de ble også oppfordret til å bruke en del av sine eldste-møter til å drøfte dype bibelske sannheter. Menighetsmedlemmene bestemte, på anbefaling fra eldsterådet, om de skulle bygge eller leie en Rikets sal. Dette var en lokal sak, og avdelingskontoret hadde ingenting med det å gjøre. Situasjonen var at eldsterådene hadde stor frihet til å ta egne beslutninger på flere områder som ikke var styrt av Selskapet Vaktårnet.

54. The Watchtower fra 1971, sidene 755–762.

Menighetene fulgte det samme møteprogrammet som ble gitt av avdelingskontoret, og avdelingskontoret utnevnte de eldste. Men bortsett fra dette var de eldste i stor grad uavhengige av Selskapet Vaktårnet. En viktig side ved den nye ordningen var at selv om de eldste hadde forskjellige personligheter og ulik kunnskap om Bibelen, var de likeverdige. Det var også grunnen til at de eldstes stillinger, som presiderende tilsynsmann og skoletilsynsmann og andre oppgaver roterte hvert år.

Deler av tre dager ble brukt til kretsstevner på 1960-tallet. Mye av programmet omhandlet lokale behov. Kretstilsynsmannen bestemte hva som skulle drøftes på tjenestemøtet. En del av programmet besto av rollespill, og for disse var det bare korte disposisjoner. Kretstilsynsmannen brukte flere dager på å utforme rollespillene. I motsetning til dagens kretsstevner hvor hele programmet er utformet av Selskapet Vaktårnet, ble programmet på de tre dagers kretsstevnene i stor grad laget av lokale brødre.

På 1960-tallet og frem til midten av 1970-tallet holdt kretstilsynsmannen fire taler når han besøkte en menighet. Selskapet hadde laget disposisjonen for det offentlige foredraget, men temaene for de andre talene ble bestemt av kretstilsynsmann. Han hadde også to møter med tjenerne i hver menighet, og det var ingen disposisjoner for disse møtene. I dag blir alle disposisjoner for kretstilsynsmannen, med unntak av ett foredrag, laget under ledelse av DSR.

Et eksempel på de eldstes makt er at det var eldsterådet i menigheten som sendte anbefalinger om nye eldste til avdelingskontoret.⁵⁵ Men i 1976 begynte eldsterådets ansvar og frihet gradvis å endre seg. Et brev datert 1. august 1976 viste at kretstilsynsmennene ville få mer ansvar. Brevet sa at fra nå av kunne kretstilsynsmannen være til stede når eldsterådet drøftet om en bror var kvalifisert til å bli eldste. Brevet sa:

Selv om kretstilsynsmannen ikke vil si noe når de eldste tar sin endelige beslutning og ikke vil ha noen innflytelse på den endelige beslutningen i hvert enkelt tilfelle, vil han gi sin mening når han sender anbefalingen på skjemaene som er laget for dette formålet.

Det var også i 1976 at menighetene fikk et brev som sa at bare disposisjoner for offentlige foredrag som var laget av Selskapet Vaktårnet kunne brukes av offentlige talere. Og alle møter måtte holdes i Rikets sal.

55. *Organisasert for å forkynne om Riket og gjøre disipler*, side 63.

Gjennom årene ble rotasjonen av eldste-stillinger færre og færre, til det ikke var noen rotasjon i det hele tatt.

Organisasjonsstrukturen i 1972 lå nær den strukturen vi finner i Bibelen. Boken *Kvalifisert til å være Ordet tjenere* (1955) side 348, sa om menighetene i det første århundret evt:

Den første kristne menighet var avgjort *organisert på en teokratisk måte*. ... Selv om alle var brødre og befant seg på samme plan og menigheten ikke var delt i presteskap og legfolk, og selv om brødrene i det styrende organ, som hadde spesielle plikter å utføre, alle deltok i arbeidet, så var menigheten på ingen måte demokratisk styrt, heller ikke kommunistisk *og langt fra diktatorisk*.

Min erfaring var at brødrene ved hovedkontoret som tok ledelsen, oppførte seg som brødre på samme nivå som alle andre og viste at de var arbeidere og ikke ledere, selv om de hadde spesielle ansvarsoppgaver. I 1973 hadde jeg det privilegium å samarbeide med M. G. Henschel da han besøkte Norge som sonetilsynsmann. Og jeg opplevde ham som vennlig og lett å samarbeide med. F. W. Franz besøkte Norge i 1974. Min kone møtte ham, og hun følte at han behandlet henne som om han aktet henne høyere enn seg selv. (Filipperne 2:3). Alle som møtte ham, opplevde ham som en mild og vennlig bror. Og selv om organisasjonen var teokratisk og utnevnte eldste og tjenere, så vi ikke på de ledende brødrene ved hovedkontoret som en regjering. Organisasjonen var ikke hierarkisk, og det var absolutt ingen spor av diktatorisk lederskap.

De enkelte vitnene hadde også stor frihet til å bruke sin samvittighet i forbindelse med personlige beslutninger. Jeg gjentar en liten del av sitatet fra *Vakttårnet* fra 1972, side 589, som jeg allerede har drøftet:

¹⁰ Jehova Gud venter at vi bruker vår intelligens, kunnskap, forstand og dømmekraft, og at vi samvittighetsfullt gjør det vår tro sier oss. Gud sier ikke at vi i slike tilfelle skal følge et annet menneskes samvittighet.

¹¹ I slike situasjoner ville det derfor være galt å forsøke å få noen andre, for eksempel et eldsteråd eller den kristne menighets styrende råd, til å lage en regel eller treffe en avgjørelse som 'trekker opp grensen'. Når Guds ord ikke trekker opp noen slik grense, har ikke noe menneske rett til å gjøre det, og på den måten føye noe til ordet.

Da det styrende råd ble dannet i 1971 og eldsteordningen ble innført i 1972, hadde det enkelte vitne ekte kristen frihet. Dette kommer godt til

uttrykk i ordene: *«Når Guds ord ikke trekker opp noen slik grense, har ikke noe menneske rett til å gjøre det, og på den måten føye noe til ordet.»* I dag er denne kristne friheten borte, og ordene i dyprødt ville bli omskrevet på følgende måte: *«Der Guds ord ikke selv 'trekker grensen', har det styrende råd rett til å legge til noe til det ordet ved å bestemme hvor grensen skal trekkes.»* Dette ser vi i de flere hundre lover og regler som det styrende råd har funnet opp og skrevet i bøkene *«Vår Hyrder for Guds hjort»* (2019) og *«Aid to Answering Branch Office Correspondence»*, som vil bli drøftet i kapitlene 5 og 6.

DET NÅVÆRENDE STYRENDE RÅD

Når jeg snakker om «det nåværende styrende råd», tenker jeg på DSR etter år 2000, seks år etter at G. Lösch, det medlemmet som har sittet lengst, ble utnevnt. Det er ikke mange vitner i dag som husker starten på eldsteordningen i 1972. Og det er enda færre som har fulgt nøye med på alle endringene i organisasjonen som har funnet sted i løpet av de 53 årene siden den gang. Fordi jeg har hatt ansvarsfulle stillinger i organisasjonen i løpet av disse årene, har jeg vært vitne til hvordan organisasjonen gradvis har blitt mer og mer autokratisk, til vi i dag har en situasjon hvor DSR fungerer som Jehovas vitners regjering med ubegrenset makt.

Denne utviklingen var åpenbart basert på en bestemt teori. Men det er ironisk at nå, når de forskjellige delene av teorien er oppfylt, har hele teorien blitt forlatt. Teorien finnes i Vaktårnet av 15. februar 2009, side 26:

⁹ Jesus Kristus har dessuten satt den tro og kloke slave «over alt det han eier» – alle Rikets interesser på jorden. (Matt 24:47) Dette innbefatter Jehovas vitners hovedkontor og alle avdelingskontorene i forskjellige land og i tillegg stevnehaller og Rikets saler verden over. Det innbefatter også arbeidet med å forkynne om Riket og å gjøre disipler. Ville noen sette en han ikke stolte på, til å ta vare på og bruke hans verdifulle ting?

I Vaktårnet av 15. juli 2013, side 7, står det:

¹⁸ I versene foran Matteus 24:46 sikter ordet «komme» eller «kommer» hver gang til den tiden da Jesus kommer for å avsi og fullbyrde dommen under den store trengsel. (Matt 24:30, 42, 44) Og som vi så i avsnitt 12, sikter Jesu 'komme' i Matteus 25:31 til den samme framtidige domstiden. *Så det er rimelig å trekke den konklusjon at også det at Jesus kommer for å sette den tro slave over alt han eier, slik det står i Matteus 24:46, 47, gjelder*

hans framtidige komme, under den store trengsel. Når vi ser hele Jesu profeti under ett, forstår vi at alle disse åtte stedene som refererer til hans komme, gjelder den framtidige domstiden under den store trengsel.

Boken *Organisert for å gjøre Jehovas vilje*, side 19, § 8. sier:

⁸ Under den store trengsel, når Jesus kommer for å forkynne og fullbyrde dommen over dette onde systemet, vil han utnevne den trofaste slaven «over alle sine eiendeler». (Matt. 24:46, 47) *De som utgjør den trofaste slaven, vil motta sin himmelske belønning.* (Min kursivering.) ⁸ Under den store trengsel, når Jesus kommer for å avsi og fullbyrde dommen over denne onde ordningen, skal han sette den trofaste og kloke slave «over alt han eier». (Matt 24:46, 47) De som utgjør denne trofaste slaven, vil få sin himmelske belønning.

Synspunktet som ble uttrykt i Vaktårnet i 2009, om at ordene «satt over alt det han eier» refererte til at DSR ble satt over alle Jesu jordiske eiendeler, dvs. avdelingskontorer, stevnehaller og Rikets saler, ble endret i 2013. Det nye synspunktet er at å «bli satt over alt det han eier» finner sted i fremtiden, når salvede kristne mottar sin himmelske belønning. Så nå, når medlemmene av DSR, basert på den tidligere oppfatningen, har gitt seg selv all makt og kontroll over nettopp «alt det han eier», er den bibelske teorien bak dette blitt forlatt.

Da ordningen med eldste ble innført, var organisasjonen teokratisk, ikke autokratisk. DSR bestemte hvilken litteratur som skulle publiseres, og de hadde kontroll over hovedkontoret i USA og over alle avdelingskontorene. Men de hadde ikke kontroll over de lokale menighetene og deres penger, og heller ikke over Rikets saler og stevnehaller. De fungerte heller ikke som en regjering over Jehovas vitners samfunn.

Situasjonen i dag er svært forskjellig, fordi DSR har overtatt all makt og kontroll. Jeg kan ikke tenke meg et bedre eksempel på autokratisk styre enn eksemplet med sykepleiere som jeg nevnte i innledningen. Sykepleiere tar seg av pasienter, men i sjeldne tilfeller kan en lege foreskrive en blodoverføring og be en sykepleier som er et Jehovas vitne om å utføre den. Dette er en samvittighetssak for hver enkelt sykepleier. Men nå har DSR forbudt dette, og dermed overstyrt sykepleiernes samvittighet. Dette viser at medlemmene av DSR mener at de har absolutt makt over de enkelte vitnene og over hele organisasjonen. Men dette er basert på en gradvis maktovertakelse gjennom årene siden 1972. Og denne autokratiske organisasjonen er svært forskjellig fra organisasjonen i 1972 og organisasjonen av de kristne menighetene i det første århundre. Som vi ser

av tabellen nedenfor, har pendelen svingt fra det ene ytterpunktet til det andre.

MAKTKAMPEN INNAD I DET STYRENDE RÅD I 1980- OG 1990-ÅRENE

Hvordan kunne medlemmene av DSR endre det balanserte synet de hadde i 1972 og gjennom det meste av det 20. århundre til det ekstreme synet de har i det 21. århundre? Årsaken er resultatet av en maktkamp i DSR på 1980- og 1990-tallet. Etter at jeg publiserte den første utgaven av min bok, mottok jeg flere e-poster fra brødre som hadde arbeidet ved hovedkontoret i Brooklyn i den nevnte tidsperioden, blant annet e-poster fra en som tjente i den indre krets ved Betel. Disse har førstehåndskunnskap om maktkampen, og de har gitt meg mange detaljer om hva som skjedde.

På den ene siden sto Ted Jaracz, medlem av DSR fra 1974 til 2010. Ifølge flere vitner var han sterkt imot høyere utdanning, og han likte ikke intellektuelle brødre. Han var en forkjemper for å lage lover og regler i tillegg til de som finnes i Bibelen, og for å ha en «ren organisasjon». Og han var en person som søkte makt. På den andre siden sto Lloyd Barry, medlem av DSR fra 1974 til 1999. Hans personlighet var det stikk motsatte av Jaracz. Han var universitetsutdannet, og han så på utdanning som en ressurs, inkludert dyptgående bibelstudier. Han ønsket ikke å lage mange regler, og han var ikke en person som søkte makt. En bror som arbeidet ved hovedkontoret i 17 år på 1980- og 1990-tallet, skrev: «Barry var elsket og respektert av sine menn, og han var det stikk motsatte av T. Jaracz. De fleste medlemmene av DSR støttet Barry mot Jaracz.»

I 1992 skrev Barry den balanserte artikkelen om høyere utdanning som jeg vil drøfte i kapittel 4. I årene som fulgte, fikk Jaracz mer makt, og i 1999 døde Barry. Etter dette fikk Jaracz enda mer innflytelse, og når viktige beslutninger ble tatt av DSR, ble hans mening ofte lyttet til, ifølge min informant fra den indre kretsen. Denne broren skrev også at når nye medlemmer skulle tas opp i DSR, hadde Jaracz det siste ordet, og derfor ble personer med samme hardline-synspunkter som ham selv, valgt. Dette er tilfellet med de fem nye medlemmene som ble valgt mellom 1994 og 2005.

Situasjonen «på bakken» støtter ordene til min informant. I 2005, da Jaracz var det dominerende medlemmet i DSR, startet korstoget mot høyere utdanning for alvor, og det har vart i 20 år.⁵⁶ Fra 2006 og utover ble det innført en rekke nye regler og lover, blant annet flere nye grunner for eksklusjon. Dette fortsatte frem til den nye boken for eldste ble utgitt i 2019.

Konklusjonen er at dagens situasjon, hvor organisasjonen har en hierarkisk struktur som ligner den katolske kirke, med et stort antall lover og regler som ikke er basert på Bibelen, og hvor det forlanges total lydighet mot DSR, er et resultat av maktkampen i DSR i 1980- og 1990-årene, hvor Ted Jaracz gikk seirende ut.⁵⁷

56. I juni 2025 foretok det styrende råd en 180° U-sving. Mark Stephen Lett holdt en tale på JW Broadcasting i august 2025. Det skulle ikke lenger advares mot høyere utdanning, for dette var en personlig sak.

57. En detaljert fremstilling av maktkampen finnes i artikkelen «Det styrende råds diktatur I — Maktkampen i det styrende råd i 1980- og 1990-årene». (<https://mybelovedreligion.no/2020/12/01/maktkampen-i-det-styrende-rad-i-1980-og-1990-arene/?lang=no>)

ORGANISASJONENS UTVIKLING

1879-1937: ORGANISASJONEN VAR DEMOKRATISK

- De eldste ble valgt av menighetsmedlemmene.
- De eldste tok ledelsen i menighetene.
- Menighetene var uavhengige av Selskapet Vaktårnet.

1938: FØRSTE SKRITT MOT EN TEOKRATISK ORGANISASJON

- Menighetstjenerne (eldste) ble utnevnt av Selskapet Vaktårnet.

1945: DET ANDRE SKRITT MOT EN TEOKRATISK ORGANISASJON

- Medlemmene av Selskapet Vaktårnet ble valgt på grunnlag av åndelige egenskaper og ikke lenger på grunnlag av økonomiske bidrag.

1971/1972: HELE ORGANISASJONEN BLIR TEOKRATISK

- Eldsteråd ble innført, og de eldste tok ledelsen i hver menighet.
- En gruppe eldste – det styrende råd – tok ledelsen i hele organisasjonen.
- Eldsterådene var i stor grad uavhengige av DSR.

ETTER ÅR 2000: HELE ORGANISASJONEN BLIR DIKTATORISK

- I løpet av den siste delen av det 20. århundre ga medlemmene av DSR seg selv mer og mer makt på bekostning av eldsterådene.
- DSR fungerer som en regjering for Jehovas vitner med ubegrenset makt over læresetningene, eiendelene og pengene.
- Organisasjonen er nå hierarkisk, med DSR på toppen og komiteene på avdelingskontorene og kretstilsynsmennene som fungerer akkurat som presteskapet i den katolske kirken og andre trossamfunn.

De eldste har ingen uavhengig makt, men følger beslutningene som tas av DSR. Disse beslutningene er i realiteten ordrer.

DET NYE SYNET PÅ Å BE OM PENGER

Paulus snakker om gaver i 2. Korinter 9:7:

⁷ La enhver gjøre slik som han har besluttet i sitt hjerte, ikke motvillig eller under tvang, for Gud elsker en glad giver.

Uttrykket «under tvang» er oversatt fra det greske ordet *anangkē*, og BAGD har følgende betydninger: «nødvendighet, tvang av noe slag». Et typisk eksempel på brudd på dette skriftstedet er tiende – en regelmessig betaling på 10 prosent av en persons inntekt.

Når det gjelder eiendeler og penger, fulgte medlemmene av DSR i det 20. århundre den bibelske fremgangsmåten med gaver av fri vilje, og de ba aldri om penger. Det nåværende DSR har vært villig til å forlate fremgangsmåten til det forrige DSR ved å be om penger i stor skala og dermed bryte det bibelske prinsippet i 1. Korinter 9:7 om frivillige gaver.

Når jeg ser situasjonen i dag, hvor DSR har makt over menighetenes eiendeler og penger, er det klart for meg at DSR i mange år har fulgt en plan som nå er fullt ut realisert. Dette er en plan basert på synspunktet uttrykt i Vaktårnet av 15. februar 2009, side 26, som er sitert på side 132, om at DSR skal ha makt over alle ting blant Jehovas vitner.

TILTAK IVERKSATT FOR Å OVERTA EIERSKAPET AV RIKETS SALER

Når det gjelder Rikets saler, står det i *Organisert for å forkynne om riket og gjøre disipler* fra 1972, side 104:

Mange menigheter har imidlertid bestemt seg for å kjøpe en eiendom og bygge seg en rikets sal som svarer til deres behov. Det står til alle invigde medlemmer av menigheten hva de ønsker å gjøre i dette spørsmålet.

Hvis en menighet bestemmer seg for å bygge en rikets sal, utpeker vanligvis eldsterådet en byggekomité som består av brødre som er svært interessert i dette spesielle byggearbeidet i menigheten, og som kanskje er dytlige forretningsmenn...

I forbindelse med eiendomsretten til og bruken av Rikets sal, kan det i noen land være nødvendig å opprette et selskap.

Medlemmene i menigheten eide Rikets sal, og et utvalg fra menigheten hadde tilsyn med vedlikehold av salen.

I 2007 bestemte de tre menighetene som brukte Riket sal i Bogstadveien 39 i Oslo, Norge, å renovere salen. DSR hadde på dette tidspunktet tatt det første skritt på veien mot å overta Rikets saler. Avdelingskontoret hadde opprettet komiteer med bygningsekspertene noen steder i Norge.

Prosedyren på den tiden var at hvis et eldsteråd ønsket hjelp, kunne de be den nærmeste komiteen om å komme med forslag til renovering eller bygging av en ny Rikets sal. Det gjorde vi, og bygningsekspertene ga gode råd og var til stor hjelp. Noe senere ble neste skritt tatt. Ansvaret til komiteen av bygningseksperter endret seg. Nå var det obligatorisk å be komiteen om hjelp i forbindelse med renovering eller bygging av en ny Rikets sal.⁵⁸ Og nå hadde komiteen det øverste ansvaret, og ikke eldsterådet. Det tredje skrittet var at ekspertkomiteen overtok hele ansvaret for hver Rikets sal.⁵⁹ Men medlemmene av menigheten eide fortsatt Rikets sal.

I slutten av 2010 flyttet min kone og jeg til Stavern i Larvik kommune. I vår Rikets sal var det tre leiligheter som familier av vitner leide, og andre Rikets saler hadde rom for eldre pionerer eller en eller flere leiligheter for familier. I 2013 mottok menighetene et brev fra avdelingskontoret om at alle leietakere i hver Rikets sal måtte flytte ut. Noen eldste mente at dette ikke var en fin måte å behandle leietakerne på, fordi de bare fikk kort tid på seg før de måtte flytte. Men eldsterådet gjorde selvfølgelig det som sto i brevet.

Menighetene i Larvik hadde i flere år lett etter en tomt for å bygge en ny Rikets sal. En tomt var tilgjengelig, men nå var det innført en ny ordning. Medlemmene av menigheten og de eldste hadde ikke lenger noen rolle i anskaffelsen av den nye Rikets sal. Representanter for avdelingskontoret kjøpte tomten og bygde en Rikets sal etter deres valg. Hva skjedde med det gamle Rikets sal? Denne salen var eid av medlemmene i de tre menighetene. Men verken medlemmene eller de eldste ble spurt. Representanter for avdelingskontoret solgte det gamle Rikets sal, og pengene ble, uten godkjenning fra menighetenes medlemmer, overført til avdelingskontoret. Dette var en form for tyveri av eiendom uten godkjenning av dem som eide eiendommen.

Avdelingskontoret betalte for tomten og for byggingen av Larvik Rikesal. Men som jeg vil vise nedenfor, er menighetene pålagt å sende penger til avdelingskontoret hver måned. Og når vi legger sammen summene som hver menighet bidrar med til avdelingskontoret, og pengene som avdelingskontoret får fra salg av Rikets saler, og trekker fra

58. Brev fra det norske avdelingskontoret av 8. januar 2008 og 1. mai 2008.

59. Brevet fra det norske avdelingskontoret av 1. mars 2006 viser at ekspertkomiteen ennå ikke hadde overtatt ansvaret for Rikets saler.

utgiftene avdelingskontoret har til å bygge nye Rikets saler og lånene som ble kansellert, har avdelingskontoret et enormt overskudd av penger. I 2018 mottok Det norske Selskapet Vaktårnet 14 258 332 kroner fra den norske staten. Bidragene, inkludert arvede penger, var 69 889 749 kroner, og utgiftene til bygging av Rikets saler var 11 077 710 kroner; og 58 225 889 kroner ble sendt til Selskapet Vaktårnet i andre land.

Fremgangsmåtene brukt for å overta rikets saler:

- 1) Komiteer av bygningsekspert *kunne* brukes.**
- 2) Komiteer av bygningsekspert *måtte* brukes.**
- 3) Komiteer av bygningsekspert overtok hele ansvaret for Rikets saler.**
- 4) Leietakere måtte flytte ut.**
- 5) Rikets saler ble ekspropriet av avdelingskontoret uten å gi vederlag.**
- 6) Tusenvis av Rikets saler ble solgt i forskjellige land, og avdelingskontorene tok pengene.**

Rikets saler i andre land ble også ekspropriet av avdelingskontorene. Noen ganger slo dette kontoret sammen to menigheter, slik at én Rikets sal kunne selges. Andre ganger bestemte avdelingskontoret at to, tre eller fire menigheter kunne bruke den samme Rikets sal, og de ledige Rikets saler ble solgt. Dette skapte problemer for mange brødre og søstre, særlig for de eldre og de som ikke hadde bil – noen måtte reise lange avstander for å komme til møtene.

Det som skjedde i Storbritannia illustrerer situasjonen. Et brev fra avdelingskontoret i London av 8. november 2019 sier at hver menighet bør vedta en resolusjon for å oppløse sin status som individuell veldedighetsorganisasjon og bli en avdeling av The Kingdom Hall Trust (KHT). Dette betydde at menighetene ikke lenger eide sine Rikets saler, men at hver sal eies av KHT, og at ledelsen i KHT kan gjøre hva de vil med hver Rikets sal, inkludert å selge den.⁶⁰

60. <https://jwwatch.org/news/jehovahs-witness-uk-headquarters-dissolves-kingdom-hall-charities-seizes-full-control-of-property-and-finance>

FRA Å BE OM PENGER TIL Å GI «TIENDE»

En artikkel i Vaktårnet for 15. august 1960, sidene 377-379 drøfter hvordan Jehovas vitners utgifter ble dekket. Artikkelen sa blant annet:

Helt siden Selskapet Vaktårnet ble dannet i 1884, har det aldri bedt om penger...

Det er Jehovas vitners og velvillige menneskers privilegium å støtte den teokratiske virksomhet økonomisk i deres respektive land. I en viss utstrekning kan de gjøre dette ved å hjelpe til med å dekke de lokale utgifter i forbindelse med menighetens møtested eller Rikets sal. Hver Rikets sal har en bidragsbøsse hvor frivillige bidrag kan bli lagt uten at noen får vite hvor meget den enkelte gir. *Det blir aldri bedt om penger i menigheten, det sendes heller ikke ut brev med oppfordring til å gi bidrag, og ingen blir oppfordret til å forplikte seg til å gi noe.* På samme måten som enken og andre i Jerusalem kom med sine frivillige bidrag, kommer medlemmene av Jehovas vitners menigheter og legger det de synes de er i stand til, i bidragsbøssen i Rikets sal...

Alle forkynnerne ønsker å ha en del i finansieringen av Rikets arbeid, uansett hvor liten denne del måtte bli. De verdsetter den formaningen som ble gitt av apostelen Paulus: «Enhver bør gjøre akkurat som han har besluttet i sitt hjerte, ikke uvillig eller av tvang, for Gud elsker en glad giver.» — 2 Kor. 9:7, NW.

For at Selskapet skal kunne planlegge neste års virksomhet, er det nødvendig å vite omtrent hvor meget Jehovas vitner og velvillige mennesker har planer om å gi i bidrag. *Det de lover å gi, er ikke å betrakte som en forpliktelse, men bare som et overslag over hva de håper å kunne gi i løpet av året.* Det kunne kalles deres planlagte bidrag. Det er et frivillig løfte, slik som det som ble gitt av korintierne: «Jeg tenkte det var nødvendig å oppmuntre brødrene til å komme til dere på forhånd og forut gjøre ferdig deres rundhåndede gave som dere tidligere har lovt.» — 2 Kor. 9:5, NW.

Boken *Organisert for å forkynne om riket og gjøre disipler* fra 1972, side 149, sier følgende om pengegaver:

I hver menighet har utgifter som må dekkes. Det blir aldri tatt opp kollekt eller krevd inn medlemskontigent, men det blir satt fram bidragsbøsser på de forskjellige møtesteder, slik at hver enkelt kan «gi så som han setter seg fore i sitt hjerte».— 2 Kor. 9:7. (Min kursiv.)

Disse pengene blir i første rekke brukt til å leie en Rikets sal hvor menigheten kan komme sammen, eller til å vedlikeholde en sal menigheten eier. Hvis det er mer penger enn en trenger for å dekke disse utgiftene, kan eldsterådet drøfte

hvordan disse pengene best kan brukes til å fremme der arbeide som består i å forkynne og gjøre disipler. En resolusjon hvor de eldste kommer med sin anbefaling, blirså lest opp for menigheten.

Artiklene i Vaktårnet og i Organisasjonsboken viser at alt som hadde med penger å gjøre, var frivillig – gaver måtte komme fra hjertet. Og Selskapet Vaktårnet hadde aldri bedt om penger. Fremgangsmåten før og etter 1972, og frem til den nye ordningen i 2014, var at menighetens daglige utgifter ble betalt automatisk uten å spørre menighetens medlemmer. Men alle utgifter utover de daglige måtte avgjøres ved avstemning blant menighetens medlemmer på grunnlag av en resolusjon fra de eldste. Om man skulle bygge eller kjøpe en Rikets sal og hva slags sal det skulle være, ble avgjort ved avstemning blant menighetens medlemmer. Menighetens medlemmer eide Rikets sal, dekket utgiftene til salen og bestemte hva som skulle gjøres med Rikets sal.

I brevet av 29. mars 2014 til alle menigheter sto det at det var innført en ny ordning for finansiering og bygging av Rikets saler og stevnehaller. Menighetenes lån til Fondet for Rikets saler ble kansellert – menighetene trengte ikke å betale tilbake disse lånene. Og alle menigheter ble bedt om å vedta en resolusjon, slik at menigheten kunne betale et beløp til avdelingskontoret hver måned.⁶¹ Formålet med disse bidragene var å bygge Rikets saler og stevnelokaler i forskjellige deler av verden.

Men formålet med den nye ordningen var selvfølgelig å få mer penger fra medlemmene i hver menighet. Dette var en ny kurs, fordi nå ba Selskapet Vaktårnet om penger, og det hadde ikke blitt gjort før. A. H. Macmillan forteller i boken *Faith on the March* (norsk utgave: *Fremad i Tro*, side 182) at selv da nye bygninger ble bygget i Brooklyn i 1926, 1946 og 1955, ble det ikke bedt om penger. Enkelte vitner ga lån til Selskapet, og disse lånene ble betalt tilbake.

I stedet for å låne penger fra en bank, hadde vi lånt dem fra våre egne folk, og Selskapet ga dem et gjeldsbrev med vanlig rente, selv om mange av Jehovas vitner frafalt renten. De som mottok gjeldsbrev, forsto at de kunne be om å få tilbake hele beløpet når som helst, hvis de uventet skulle få behov for det. Disse fikk pengene sine med en gang, og resten ble betalt tilbake etter hvert

61. Når menighetene blir bedt om å gjøre noe, er dette det samme som en ordre. Lojaliteten til DSR er så sterk at ingen eldste ville drømme om å være ulydig mot noen instruksjon eller «forslag» gitt av organisasjonen.

som de frivillige bidragene gjorde det mulig. Før gjeldsbrevene forfalt, var alt blitt gjort opp.

I artikkelen i Vaktårnet fra 15. august 1960, som jeg allerede har sitert, står det at hvis noen planlegger å donere penger til Selskapet, kan de sende et brev:

For at Selskapet skal kunne planlegge neste års virksomhet, er det nødvendig å vite omtrent hvor meget Jehovas vitner og velvillige mennesker har planer om å gi i bidrag. *Det de lover å gi, er ikke å betrakte som en forpliktelse, men bare som et overslag over hva de håper å kunne gi i løpet av året.*

Sitatet ovenfor viser at Selskapet Vaktårnet planla sin virksomhet på samme måte som en familie gjør, på grunnlag av sine ressurser. Men med den nye ordningen går Selskapet Vaktårnet i motsatt retning, det går ut over sine ressurser og krever nye ressurser fra medlemmene. Tretten tusen Rikets saler og 35 forsamlingssaler skal bygges, og derfor «er det behov for svært store økonomiske ressurser».⁶²

1884: Vi har aldri bedt om penger.

1960: Vi har aldri bedt om penger.

2014: Det er et stort behov for svært store økonomiske ressurser.

I hver menighet ble alle medlemmene spurt om hvor mye de kunne bidra med hver måned. De skrev beløpet anonymt på et papir, men det var likevel et løfte. Basert på disse notatene fattet de eldste en beslutning om at menigheten skulle sende et bestemt beløp hver måned. Videre hadde avdelingskontoret skrevet at hvis en menighet hadde sendt den lovede summen til avdelingskontoret, og menigheten hadde mer penger enn de normale utgiftene for tre måneder, skulle overskuddet doneres til avdelingskontoret.

Etter min mening er dette nye systemet noe midt imellom kollekt-skåler som andre religioner bruker, og å gi tiende. Når kollekt-skålen kommer, blir personen sett av de andre, og det er et press for å gi noe. Men likevel bestemmer personen selv hvor mye han eller hun vil gi. Og andre ser vanligvis ikke beløpet som legges i skålen. I det tidligere systemet ble pengene lagt i bidragsskassen i Rikets sal, og menighetens medlemmer visste at pengene ble brukt til å betale utgiftene til Rikets sal. Hvis

62. Brev fra det skandinaviske avdelingskontoret av 29. mars 2014.

menigheten hadde ekstra penger, ble disse pengene ikke sendt til avdelingskontoret, men de eldste bestemte hva de skulle gjøre med pengene og la frem en resolusjon for menigheten. I de fleste tilfeller ble ekstra penger satt inn på en bankkonto, i tilfelle fremtidige ekstrautgifter eller som sparing til en fremtidig Rikets sal. Betalinger for bladene ble imidlertid selvfølgelig sendt til avdelingskontoret hver måned.

1960: Hvis det er mer penger enn det som trengs for å ta vare på Rikets sal, må dere bestemme hvordan disse pengene skal brukes på den beste måten for Rikets interesser.

2014: Send det lovede beløpet til avdelingskontoret hver måned. Hvis menigheten har mer penger enn det som trengs til utgiftene for tre måneder, send disse pengene til avdelingskontoret.

Nå måtte forkynnerne gi mer penger, for ikke bare menighetens utgifter måtte dekkes, men en ganske stor sum penger måtte sendes til avdelingskontoret hver måned. Ordet «tiende» er satt i anførselstegn fordi det ikke er noe krav om å gi 10 % av inntekten; summen bestemmes av hver enkelt person og er derfor mye lavere enn 10 %. Men systemet ligner på tiende, fordi Selskapet Vaktårnet *krever* at menigheten betaler en sum penger til avdelingskontoret hver måned, og hvert medlem av menigheten blir bedt om å gi et løfte om et bestemt beløp som han eller hun vil bidra med. Dessuten, når menigheten har et overskudd av penger etter at utgiftene for tre måneder er betalt, må også dette overskuddet sendes til avdelingskontoret.

Det er også en annen prosedyre som fokuserer på penger. To ganger i året er det en stevnedag for menigheten i stenvhallen som eies av avdelingskontoret, og hver krets (med omkring 15 menigheter) må betale 130 000 kroner til avdelingskontoret for bruk av stevnehallen. Fordi pengene som menighetene betaler hver måned til avdelingskontoret, faktisk skal gå til bygging og renovering av Rikets saler og stevnehaller, utgjør utgiftene til stevnehallen, som i hovedsak består av strøm og vann, bare en brøkdel av de 130 000 kronene som hver krets må betale for å bruke stevnehallen. Så igjen er det fokus på å samle inn så mye penger som mulig, selv om det i praksis innebærer å pålegge menighetene en skatt for å bruke stevnehallen.

2013: Kretsen bruker stevnehallen gratis.

2019: Kretsen må betale en leie på 130 000 kroner for bruk av stevnehallen til kretsstevnet.

Selskapet Vaktårnet i USA solgte 32 bygninger i Brooklyn for 2 194 625 000 dollar.⁶³ Men selv om dette er en stor sum penger, sa bror Lett i en tale på JW Broadcasting at dette ikke var nok. Det var fortsatt et stort behov for mer penger. Så dette medlemmet av DSR ba ved denne anledningen om penger, i strid med Bibelen og tradisjonen til Selskapet Vaktårnet.

2017: JW Broadcasting har blitt brukt til å be om penger.

Da jeg tidligere sa at det store fokus på penger begynte i 2014, er det bare delvis riktig. Brevet fra det norske avdelingskontoret av 30. januar 2009 omhandler utgifter til Rikets saler i hele verden. For å dekke disse utgiftene beregnet kontoret hvor mye penger hver menighet skulle bidra med hver måned, basert på antall forkynnere i menigheten. Brevet snakker om «det foreslåtte beløpet». Men et forslag i et brev er det samme som en ordre. Dette fremgår også av følgende ord i brevet: «Hvis beløpet er for mye for menigheten å betale, kan dere kanskje dele det opp i to eller tre betalinger.» En erfaring fra Danmark bekrefter at et forslag er det samme som en ordre.

Et vitne i København, som er eldste i en engelsktalende menighet, fortalte meg følgende historie i forbindelse med et lignende brev som ble sendt til alle menigheter i Danmark. Den engelske menigheten hadde mange medlemmer fra Afrika og Asia som hadde svært lite penger. Derfor var menigheten ikke i stand til å betale det «foreslåtte» beløpet hver måned. Etter en tid skyldte menigheten avdelingskontoret 70 000 kroner. Tre eldste fra menigheten dro til avdelingskontoret for å forklare situasjonen. Men det ble ikke gjort noe unntak, og menigheten måtte betale hele beløpet den skyldte, uavhengig av situasjonen.

2 Korinter 9:7: Frivillige gaver avgjøres i hjertet uten tvang.

Danmark 2005: Avdelingskontoret krevde at hver menighet måtte betale et bestemt beløp for hvert medlem til Rigsalens

63. Kilde: Jan Frode Nilsen.

fond, uavhengig av om menighetene hadde råd til det eller ikke.

Drøftelsen ovenfor viser at medlemmene av det nåværende DSR har forlatt den lange tradisjonen til Selskapet Vaktårnet om aldri å be om penger, og at gaver aldri skal gis under tvang. Selv om formålet med å bygge Rikets saler er godt, er den måten DSR har brukt sin makt på for å få inn så mye penger som mulig, fra et kristent synspunkt svært tvilsom. Å ekspropriere rikets saler og selge dem uten å spørre menighetens medlemmer eller eldsterådet, er i realiteten en form for tyveri av eiendom. Argumentet for dette er som følger: «Alt tilhører Jehova. Vi er hans «trofaste slave», som vil bli utnevnt over alle hans eiendeler. Så vi gjør med Jehovas vitners eiendommer som vi finner passende.»

Det er også et annet problem med denne fremgangsmåten. For å selge så mange Rikets saler som mulig, brukes en metode for å slå sammen noen menigheter, slik at én Rikets sal blir tilgjengelig for salg. En annen metode er å beordre to, tre eller fire menigheter med tre eller fire Rikets saler til å bruke samme Rikets sal. Brevet fra det skandinaviske avdelingskontoret av 1. august 2017 sier:

Avdelingskontoret kan bestemme at så mange som tre eller fire menigheter kan bruke samme Rikets sal, for å utnytte lokalene fullt ut og holde utgiftene så lave som mulig.

Disse ordene viser at menighetens medlemmer ikke har noe å si i saken; de må bare følge avdelingskontorets ordre.

Jeg vet at disse prosedyrene har skapt problemer for mange vitner i Europa og USA. Å reise til Rikets sal med bil kan være dyrt på grunn av de mange bompengene. Noen eldre som ikke har bil, må kanskje bruke to busser eller en buss og et tog for å komme til Rikets sal. Så jeg lurer på om det er bedre å selge Rikets saler i Europa og USA, med alle problemene det kan medføre for noen vitner, for å bygge Rikets saler i Afrika, eller om det er bedre å la vitnene i Afrika bruke sine relativt primitive Rikets saler inntil det blir lettere å skaffe midler, og spare de europeiske vitnene for de nevnte problemene.

Paulus' ord i 1. Korinter 9:7 er: «La enhver gjøre slik som han har besluttet i sitt hjerte, ikke motvillig eller under tvang, for Gud elsker en glad giver.» Disse ordene følges ikke lenger av DSR.

Jeg vil understreke at jeg er sikker på at verken medlemmene av DSR eller andre fremtredende vitner bruker noen av de pengene som kommer inn, til personlig vinning. Alle heltidstjenere ved hovedkontoret og avdelingskontorene, inkludert medlemmene av DSR, mottar bare en liten sum penger hver måned til personlige utgifter. Men min bekymring er den sterke fokus på penger i organisasjonen i dag, og metodene som brukes for å få så mye penger som mulig fra de enkelte vitner. Dette er metoder som bryter med den 120 år lange tradisjonen til Selskapet Vaktårnet og de er i direkte strid med prinsippene for frivillige gaver i De kristne greske skrifter.

KONKLUSJON

Vaktårnet fra 1946 viste at det var en enorm kontrast mellom den hierarkiske katolske kirken og Jehovas vitner. Vaktårnet skrev at organisasjonen ikke var «*den guddommelig utnevnte vokter og tolker av Bibelen*» eller «*læreren til Guds tjenere og vitner*». Vaktårnet inneholdt artikler som omhandlet bibelske emner, og leserne ble oppfordret til å delta i interaktiv læring ved å studere Bibelen. Lederne av Selskapet Vaktårnet laget ikke menneskebud som vitnene måtte følge, og forholdet mellom lederne og de enkelte vitner var basert på tillit og ikke på noen form for diktat fra lederne.

Da ordningen med eldste ble innført i 1972, var organisasjonen teokratisk. De eldste ble utnevnt av Selskapet Vaktårnet, som også laget programmene for møtene og stevnene. Men eldsterådet i hver menighet var i stor grad uavhengig av Selskapet Vaktårnet. Dette ser vi ved at kretstilsynsmennene, som besøkte menighetene som representanter for Selskapet Vaktårnet, ikke hadde noen makt over eldsterådene i menighetene.

I 1976 begynte eldsterådene å miste sin makt. Og fra da av ble makten gradvis tatt fra dem og overført til DSR. Men menighetene eide fortsatt sine Rikets saler og bestemte selv hvordan de skulle bruke sine penger.

Fra 2009 av ble det tatt forskjellige skritt for å overføre eierskapet til Rikets saler og stevnehallene fra menighetene til Selskapet Vaktårnet. Og i 2014 ble hver menighet bedt om (= beordret til) å sende et beløp som hver menighet selv bestemte, til Selskapet Vaktårnet hver måned. Menighetene fikk også beskjed om at hvis de hadde mer penger enn det

som var nødvendig for å dekke sine utgifter i tre måneder, skulle dette overskuddet også sendes til Selskapet Vaktårnet.

Det er ironisk at Selskapet Vaktårnet, som har distansert seg så sterkt fra den katolske kirke, i dag er mer hierarkisk og autokratisk enn den katolske kirke. DSR har ubegrenset makt over læresetningene, eiendelene og pengene. Selv oversetterne av den reviderte NWT13 (den reviderte norske NV18) måtte be DSR om tillatelse til å bruke bestemte engelske uttrykk og ord i oversettelsen, selv om ingen av medlemmene av DSR har lært bibelspråkene gresk, hebraisk og arameisk.

Komiteen ved avdelingskontorene er fullstendig lydige mot DSR, og de gjennomfører alt det som DSR bestemmer. Kretstilsynsmennene har mye makt. Det er de som utnevner eldste, og de representerer DSR overfor menighetene. Eldsterådene i menighetene er opplært til å følge alt det DSR bestemmer til punkt og prikke uten å stille spørsmål. De enkelte vitner er opplært til å tro at DSR er «den tro og kloke slave», og å tro på alt som DSR sier og skriver, er sannhet fra Gud.

Drøftelsen i dette kapitlet har vist at det ikke finnes noen støtte i Bibelen for det hierarkiske systemet som eksisterer blant Jehovas vitner i dag. Dette systemet ligner ikke systemet i de kristne menighetene i det første århundret evt., og det er svært forskjellig fra det teokratiske systemet med eldsteordningen som ble innført i 1972. Et forslag til en alternativ teokratisk organisasjon med en «koordineringsgruppe» i stedet for det styrende råd finnes på side 433. Jeg tviler ikke på oppriktigheten til medlemmene av DSR, som har innført det nåværende hierarkiske systemet. Men jeg tviler på deres kompetanse og deres vurderinger i denne og i mange andre saker.

Det fantes ikke noe styrende råd i det 1. århundre evt. Derfor har det nåværende styrende råd ikke grunnlag i Skriften og bør derfor oppløses. Det hierarkiske og autokratiske systemet som DSR har bygget opp, er ikke bygd på Bibelen. Men det er i strid med flere bibelske prinsipper.

Den nye fremgangsmåten for å samle inn penger bryter med den 120 år lange tradisjonen til Selskapet Vaktårnet og er ikke i samsvar med prinsippene i De kristne greske skrifter om frivillige bidrag.

TILLEGG

LOJALITET TIL JEHOVAS ORGANISASJON

**1942-1985: INNVIELSE I FADERENS, SØNNENS OG DEN
HELLIGE ÅNDS NAVN**

**1985–2021: INNVIELSE I FADERENS, SØNNENS OG
ORGANISASJONENS NAVN**

Jeg ble døpt 30. november 1961, og selv om jeg ikke husker de nøyaktige ordene i spørsmålene jeg svarte på, er jeg sikker på at de stemte overens med ordene i den disposisjon laget av Selskapet Vaktårnet som ble brukt på den tiden:

En kristen . . . kan ikke døpes i navnet til den som faktisk utfører dåpen, eller i navnet til noen mann, eller i navnet til noen organisasjon, men i navnet til Faderen, Sønnen og den hellige ånd. Dette viser blant annet at kristendommen ikke er en konfesjonell affære.

Jeg har holdt foredrag om dåpen på flere stevner, og jeg husker at jeg flere ganger har sagt noe slikt som: «Du symboliserer ikke din hengivenhet til et arbeid eller til en organisasjon, men til en person, til Jehova Gud.» Disse ordene bekreftes av spørsmålene jeg stilte på slutten av foredraget:

1) Har du framfor Jehova Gud erkjent at du er en synder som trenger frelse, og har du overfor ham erkjent at denne frelse kommer fra ham, Faderen, ved hans Sønn Kristus Jesus?

2) Har du på grunnlag av denne tro på Gud og på hans foranstaltning for frelse innvigd deg uforbeholdent til Gud for heretter å gjøre hans vilje slik

han åpenbarer den for deg gjennom Kristus Jesus og gjennom Bibelen ved den hellige ånds opplysning?

Men i 1985 ble ordene i dåpsspørsmålene endret, og fokuset ble nå på organisasjonen i stedet for på den hellige ånd. Spørsmålene er oppført i Vaktårnet av 1. juni 1985, side 31:

1) Har du på grunnlag av Jesu Kristi offer angret dine synder og innviet deg til Jehova for å gjøre hans vilje?

2) Forstår du at din innvielse og dåp gjør det klart at du er et av Jehovas vitner, som er tilsluttet Guds organisasjon, som ledes av hans ånd?

På nettstedet jw.org finner vi en artikkel med tittelen «Velg å tjene Jehova» fra januar 2021. Den inneholder de to nye dåpsspørsmålene:

1) Har du angret dine synder, innviet deg til Jehova og blitt overbevist om at han gir frelse gjennom Jesus Kristus?

*2) Forstår du at din dåp offentlig viser at du er et av Jehovas vitner og er en del av Jehovas organisasjon?*⁶⁴

Spørsmålene fra 1985 og 2021 er ganske like; forskjellen er at det andre spørsmålet fra 1985 bruker uttrykket «Guds organisasjon, som ledes av hans ånd», mens spørsmålet fra 2021 bruker ordene «er en del av Jehovas organisasjon». Jesus sa at hans etterfølgere skulle døpes i Faderens, Sønnens og den hellige ånds navn. (Matteus 28:19) Mellom 1956 og 1985 ble den hellige ånd nevnt i det andre spørsmålet. Fra 1985 og fremover ble den hellige ånd innbefattet ved bruk av uttrykket «Guds organisasjon, som ledes av hans ånd». Men i spørsmålene fra 2021 nevnes den hellige ånd ikke i det hele tatt.

Den største forskjellen mellom de to spørsmålene som ble stilt før og etter 1985, er imidlertid at etter det tidspunktet ble personer døpt inn i Jehovas vitners organisasjon. Formelt sett hadde altså Jehovas organisasjon tatt plassen til den hellige ånd. Hvorfor ble denne endringen gjort? Vaktårnet av 15. april 1987, side 15, fotnote, gir en forklaring:

Nylig ble de to spørsmålene som ble stilt til dåpskandidater forenklet, slik at kandidatene kunne svare med full forståelse av hva det innebærer å komme i et intimt forhold til Gud og hans jordiske organisasjon.

64. <https://wol.jw.org/no/wol/d/r3/lp-n/202021015>

Denne forklaringen er virkelig merkelig. Bruken av ordet «forenklet» betyr at et uttrykk uttrykkes med enkle, grunnleggende ord, eller at det forkortes, slik at det blir lettere å forstå. Men det som faktisk har skjedd med dåpsspørsmålene, er at noe er blitt utelatt og noe er blitt lagt til. I 1985 ble ordene «Jehovas vitner», som er tilsluttet Guds organisasjon» lagt til. Før 2021 ble ordene «et av Jehovas vitner og er en del av Jehovas organisasjon» lagt til.

Disse tilleggene endrer fokus for ens innvielse. Mitt fokus da jeg holdt en dåpstale var: «Du symboliserer ikke din innvielse til et arbeid eller en organisasjon, men til en person, til Jehova Gud.» Nå er fokus at en person har viet seg til Jehova **og** til Jehovas organisasjon, noe som betyr at man har innviet seg til det styrende råd som har diktatorisk makt i organisasjonen. Dette er et klart brudd på Jesu befaling om å døpe personer i Faderens, Sønnens og den hellige ånds navn. Og i dåpsspørsmålene som brukes i dag, nevnes ikke lenger den hellige ånd.

Jesus sa at nye disipler skulle døpes i Faderens, Sønnens og den hellige ånds navn. I dag døpes nye disipler i Faderens, Sønnens og Jehovas organisasjons navn.

DET EKSTREME SYNET PÅ HØYERE UTDANNING

—RESYMÉ—

Dette kapittelet omhandler en av organisasjonens militante sider – korstoget mot høyere utdanning.

Det styrende råd har uttalt seg sterkt imot høyere utdanning. På grunn av dette har titusenvise av unge vitner blitt presset til ikke å ta høyere utdanning. Dette har forårsaket skade og tap for mange, fordi det har vært vanskeligere for dem å finne en jobb uten god utdanning, som de kan forsørge seg selv og sine familier med.

I dette kapittelet vil jeg vise at det styrende råd har tegnet et karikert bilde av høyere utdanning, og at informasjonen i Vaktårnet om høyere utdanning er svært mangelfull. Medlemmene av det styrende råd har forsøkt å påtvinge unge vitner sine personlige synspunkter på høyere utdanning. Dette er et brudd på et av de grunnleggende prinsippene som eldste blir lært.

I 1992 publiserte Vaktårnet en ganske balansert artikkel om høyere utdanning. Den viste at i noen land var det behov for mer utdanning for å få en anstendig jobb enn for noen år siden. Artikkelen viste også at beslutningen om hvor mye utdanning man skulle ta, lå hos personen selv.

Vaktårnet fra 2005 publiserte også en artikkel om høyere utdanning. Dette er en svært dårlig artikkel når det gjelder nøyaktighet og forfatterens etikk. Alle kildene som det henvises til, er misbrukt – de sier ikke det artikkelen hevder at de sier. Og konklusjonen om at «stadig flere pedagoger tviler alvorlig på verdien av høyere utdanning i dag» har ikke noe grunnlag. Forfatteren av artikkelen og de som sjekket den før publisering, viser at de ikke har noen anelse om hva høyere utdanning egentlig er!

Det ekstreme synet på høyere utdanning som G. Lösch, det lengst sittende medlemmet av DSR, har, kom til uttrykk i en tale han holdt som sonetilsynsman i Italia i 2005. Han gikk så langt som å be dem som studerte ved en høyskole eller et universitet om umiddelbart å avslutte studiene. Han truet til og med med at de ville måtte stå til ansvar overfor Jehova for sitt valg. Han sammenlignet også det å ta høyere utdanning med å forsøke å begå selvmord ved å skyte seg selv. Et lite antall av dem som skyter seg selv, overlever. «Men du bør ikke stole på det», var hans ord.

Artikkelen i Vaktårnet fra 2005 inneholder flere falske påstander. Og gjennom hele artikkelen manipulerer forfatteren leserne basert på følgende falske konklusjoner:

- * Høyere utdanning tas for å bli rik og innflytelsesrik.
- * Hvis man tar høyere utdanning, fremmer man den nåværende tingenes ordening.
- * Universitetsutdanning har liten verdi når det gjelder å få en god jobb.

I Vaktårnets litteratur etter 2005 har det vært flere uttalelser som *stiller spørsmål ved motivene* til dem som tar høyere utdanning. Følgende påstander finnes:

- * Ved å ta høyere utdanning blir man opptatt av å fremme sine egne interesser.
- * Man kaster bort verdifulle ungdomsår.
- * Man stoler på utdanningssystemet for sikkerhet og stoler ikke på Jehova.
- * Man vil gå glipp av møter.
- * Man søker store ting for seg selv, og arbeider for å realisere personlige ambisjoner.
- * Man bruker høyere utdanning som et springbrett til prestisje og et velstående liv.
- * Man «tenker på høye ting».
- * Man stoler på høyere utdanning for å sikre seg et komfortabelt liv nå, og stoler ikke på Jehova.
- * Man viser mangel på tro.

Alle disse påstandene er falske. Og de stiller spørsmål ved kompetansen til medlemmene av DSR som ledere for den verdensomspennende organisasjonen Jehovas vitner.

I juni 2019 mottok de eldste den nye boken «*Vær hyrder for Guds hjord*», og en av overskriftene var: «Situasjoner som kan kreve en gjennomgang av en utnevnt brors kvalifikasjoner.» En av grunnene er sitert nedenfor:

Han eller et medlem av hans husstand tar høyere utdanning:

Han eller et medlem av husstanden satser på høyere utdanning: Hvis en utnevnt bror, hans kone eller hans barn tar høyere utdanning, må det tas stilling til om han setter Rikets interesser først i livet. (w05 1.10. s. 27 avsn. 6) Lærer han familien sin å sette Rikets interesser på førsteplassen? Respekterer han det som den trofaste slave har sagt om farene ved høyere utdanning? ⁶⁵

65. «*Vær Hyrder for Guds hjord*», (2019) kapittel 8, punkt 30. Utgaven fra april 2023 har

I 2009 fikk de eldste et brev som blant annet omhandlet høyere utdanning. Instruksen var at i de ovennevnte tilfellene måtte den eldste svare på en rekke spørsmål. Et av spørsmålene var om han var enig i advarslene fra «slaven» om høyere utdanning. Hvis han ikke var det, var han ikke kvalifisert til å fortsette som eldste. Noen eldste har fortalt meg at de ble grillet i flere timer, fordi barna deres tok en ganske kort høyskoleutdanning.

For å være ærlig: Dette er et menneskebud funnet opp av DSR, og den bryter med et av de grunnleggende prinsippene som eldste blir lært, nemlig å ikke påvirke andre med våre egne personlige synspunkter. Alt vi lærer andre må være direkte basert på Bibelen, og høyere utdanning er ikke nevnt i Bibelen.

Videre er alle referansene til forskjellige kilder i Vaktårnet fra 1. oktober 2005, som viser hvor farlig høyere utdanning er, tatt ut av sin sammenheng. Kildene sier ikke det artikkelen hevder at de sier. Jeg skal vise dette i detalj nedenfor. (Det er kanskje grunnen til at denne referansen ikke er tatt med i Eldsteboken for 2023.) Og selv om noen av problemene nevnt i Vaktårnet eksisterte i USA, eksisterte de ikke, og eksisterer ikke i Skandinavia. På grunn av DSRs ekstreme synspunkter angående høyere utdanning, har et betydelig antall unge vitner som planla å bli sykepleiere, barnehagelærere, grunnskolelærere, IT-teknikere og ingeniører, blitt presset til ikke å søke denne utdanningen. I mange tilfeller har dette hatt en negativ innflytelse på deres liv og ofte på deres familier, fordi det er vanskelig å få en god jobb i Norge og mange andre land hvis man bare har videregående utdanning.

NOEN BIBELSKE PRINSIPPER SOM BRYTER MED DET STYRENDE RÅDS SYN PÅ HØYERE UTDANNING

«Hvem er du som dømmer en annens hustjener? For sin egen herre står eller faller han». (Romerne 14:4)

«Men la hver enkelt prøve sin egen gjerning, og så skal han ha grunn til å juble i forhold til seg selv alene, og ikke i

ikke med henvisningen til Vaktårnet fra 2005. Den reviderte utgaven av september 2025 har ikke med punktet om høyere utdanning i det hele tatt.

sammenligning med en annen. For hver enkelt skal bære sin egen bør.» (Galaterne 6:4, 5)

«Det er én som er lovgiver og dommer, han som er i stand til å frelse og til å tilintetgjøre. Men du, hvem er du som dømmer din neste? (Jakob 4:12)

«Ikke slik at vi er herrer over deres tro.» (2. Korinter 1:24)

Ved å påvirke andre med sine personlige synspunkter på høyere utdanning, blir medlemmene av DSR i realiteten «herrer over deres tro». (2. Korinter 1:24)

KJERNEN I DET STORE PRESSET MOT HØYERE UTDANNING

Hvis en eldste eller et familiemedlem tar høyere utdanning, vil den eldste bli avhørt av eldsterådet og mest sannsynlig miste sin stilling som eldste.

De fleste eldste har sterke fordommer mot høyere utdanning på grunn av DSRs innflytelse, og dette signaliseres til unge vitner på mange forskjellige måter.

Vakttårnets litteratur bruker svært sterke ord mot høyere utdanning og stiller spørsmål ved motivene til dem som ønsker høyere utdanning.

I det følgende skal jeg vise hvordan DSR har forsøkt å påvirke andre, og at advarslene de har gitt i stor grad er basert på et falskt grunnlag. Jeg skal vise hvordan Vakttårnets litteratur diskrediterer personer som tar høyere utdanning og tilskriver dem dårlige motiver. Og jeg skal vise at i motsetning til DSRs syn, er høyere utdanning på ingen måte farligere for kristne enn utdanning på videregående skoler, yrkesskoler, handelsskoler eller tekniske skoler.

Det kan selvfølgelig finnes miljøer ved noen universiteter og høyskoler hvor bibelske prinsipper grovt brytes. Men lignende miljøer finnes også ved de andre nevnte skolene og på arbeidsplasser. Første Korinter 15:33 sier: «Bli ikke villedet. Dårlig omgang ødelegger gode vaner.» Et nært vennskap med en verdslig person kan ødelegge gode vaner. Imidlertid trenger ikke en student i dag – og jeg snakker om universiteter og

høyskoler i Skandinavia hvor jeg har personlig erfaring – å ha mye kontakt med andre studenter. Mer enn 10 % av studentene ved Universitetet i Oslo er sjelden til stede på campus. De leser på egen hånd og tar internettkurs, og de kommer bare til universitetet for å ta eksamen. I motsetning til universitetsstudenter må elever i den videregående skole ha kontakt med klassekameratene sine flere timer hver dag. Så sett fra 1. Korinter 15:33, er det farligere å gå på videregående skole enn på universitetet. Kristne barn har imidlertid lært av sine foreldrene fra barneskolen av hvordan de skal unngå dårlige omgangskretser.

SYNET PÅ HØYERE UTDANNING PÅ 1990-TALLET

DSRs syn i 1992 var mer balansert enn det har vært i det 21. århundre. Jeg sier «mer balansert» fordi en del av det gamle negative synet på høyere utdanning blant medlemmene av DSR også kan sees i denne artikkelen.

Vakttårnet for 1. november 1992, side 20 sier:

¹⁸ Dette bladet har gjort oppmerksom på farene ved høyere utdanning, og det med rette, for mye av undervisningen er i strid med Bibelens 'sunne lære'. (Titus 2: 1; 1. Timoteus 6: 20, 21) Siden 1960-årene er dessuten mange høyere læreanstalter blitt et arnested for lovløshet og umoral. «Den tro og kloke slave» har advart sterkt mot å gå inn i den slags miljø. (Matteus 24: 12, 45) Det må imidlertid sies at de unge i dag møter de samme farene også på videregående skole og på arbeidsplassen. — 1. Johannes 5: 19.

Dette er en ganske balansert beskrivelse. Artikkelen påpeker helt riktig at universitetene underviser i fag som strider mot Bibelen, og at mange studenter er umoralske. Artikkelen fraråder også kristne å være en del av et umoralsk miljø. Men ved å bruke ordene «nye»⁶⁶ og «mange» vises det

66. Bruken av ordet «nye» i forbindelse med universitetsfag som strider mot Bibelen, passet ikke for norske universiteter og høyskoler i 1992, og det passer heller ikke i dag. Fordi jeg var student i 1992, kan jeg si at de fleste fagene som det undervises i, for eksempel fremmedspråk, IT, medisin, økonomi, ingeniørvitenskap, matematikk, kjemi, fysikk osv. er nøytrale når det gjelder Bibelen. I Norge og Skandinavia er derfor de fleste fagene som studeres ved universiteter og høyskoler ikke i strid med Bibelen. Studentene har riktignok samme lave moral som andre unge mennesker, men det er absolutt ikke sant at norske og skandinaviske universiteter og høyskoler er «arnesteder for lovløshet og umoral». Tvert imot, fordi studentene er fokusert på studiene sine, og fordi de vet at det er en fordel for dem å overholde lovene, er min erfaring at de er mer lovlidige enn

at det finnes studieretninger som ikke strider mot Bibelen, og at ikke alle universiteter er «arnesteder for lovløshet og umoral». Videre påpekes det at videregående skoler, tekniske skoler og arbeidsplasser kan ha de samme farene. Til tross for dette frarådes ikke unge vitner å gå på videregående skole, tekniske skoler eller å ta jobb i kommersielle firmaer. Artikkelen er altså ikke en generell fordømmelse av høyere utdanning i seg selv, men snarere et rop som sier: «Vær forsiktig! Tenk på miljøet og motivet ditt før du velger høyere utdanning.» Artikkelen drøfter følgende emner:

1) Kravene for å få en jobb har endret seg, og høyere utdanning kan være nødvendig for å få en anstendig jobb (side 17):

⁹ Hvor mye utdanning trenger en kristen ungdom for å følge disse bibelske prinsippene og oppfylle sine kristne forpliktelser? Det varierer fra land til land. Men det ser ut til at hovedtendensen i mange land er at det utdanningsnivået som kreves for å få en brukbar lønn, er høyere nå enn det var for noen år siden. Rapporter fra Selskapet Vaktårnets avdelingskontorer i forskjellige deler av verden viser at det mange steder er vanskelig å få arbeid som er brukbart lønnet, hvis man bare har fullført det minimum av skolegang som loven krever. I noen land er dette også tilfellet selv om man er ferdig med videregående skole.

¹² Et likevektig syn på utdanning kan være til hjelp. For mange ungdommer i verden er utdannelsen et statussymbol, noe som hjelper dem til å klatre oppover den sosiale rangstigen, nøkkelen til en framgangsrik, materialistisk livsstil. For andre er skolegangen en kjedelig plikt man bør bli ferdig med så fort som mulig. Ingen av disse synspunktene er passende for sanne kristne. ***Hva kan så kalles «et likevektig syn»? De kristne bør betrakte utdanning som et middel til å nå et mål.*** Nå i de siste dager er målet deres å tjene Jehova så mye som mulig og så effektivt som mulig. Hvis de etter å ha fullført grunnskolen eller til og med videregående skole i det landet de bor i, bare vil kunne få arbeid som er for dårlig betalt til at de kan forsørge seg selv som pionerer, så kan de kanskje overveie å ta videre utdanning eller opplæring. Dette vil de gjøre med heltidstjenesten for øye.

2) Det er ikke bra å avslutte utdanningen for tidlig (side 18):

¹¹ Hva er ofte tilfellet i dag? Det rapporteres at i noen land har mange velmenende ungdommer avbrutt skolegangen rett etter grunnskolen for å bli pionerer. De har ikke hatt noen yrkesmessige kvalifikasjoner. Hvis de ikke har fått hjelp av foreldrene, har de måttet finne seg et deltidsarbeid. Noen har vært nødt til å ta jobber hvor de har måttet arbeide svært lange dager for å få endene til å møtes. Dermed er de blitt utslitt og har sluttet i pionertjenesten. Hva kan

andre personer. Dette er min erfaring etter å ha studert og undervist i semittiske språk ved Universitetet i Oslo i 25 år. Jeg pensjonerte meg ved utgangen av 2010.

disse gjøre for å bli i stand til å forsørge seg selv og vende tilbake til pionertjenesten?

3) Høyere utdanning kan kombineres med den kristne tjeneste (side 18):

¹³ En søster i Filippinene var familiens forsørger, men hun ønsket å være pioner. Avdelingskontoret forteller: «Hun har kunnet være det fordi hun har tatt etterutdanning for å kvalifisere seg til å bli statsautorisert revisor.»⁶⁷

4) Utdanning kan være positivt for forkynnelsesarbeidet (side 18):

¹³ [Filippinene:] «Her er det ganske mange som er under videre utdanning, og som samtidig har kunnet ordne sin timeplan slik at de kan være pionerer. Vanligvis blir de bedre forkynnere fordi de er mer leselystne, såfremt de ikke blir altfor engasjert i verdslige sysler.»

5) Det er den unge selv som må bestemme hvor lenge han eller hun skal utdanne seg, etter å ha drøftet saken med foreldrene. Valget hver enkelt tar, bør ikke kritiseres (side 19–20):

¹⁶ Hvem er det som avgjør om en kristen ungdom skal ta videre utdanning eller opplæring? Her er det bibelske prinsippet om lederskap berørt. (1. Korinter 11: 3; Efeserne 6: 1) På grunnlag av dette ønsker foreldrene virkelig å veilede barna når det gjelder valg av yrke, og følgelig også når det gjelder hvor mye utdanning som er nødvendig... Når foreldre og kristne ungdommer i dag nøye og under bønn veier fordeler og ulemper mot hverandre, og så treffer en avgjørelse med hensyn til eventuell videre utdanning, bør ikke andre i menigheten kritisere dem.

¹⁷ Kristne, ansvarsfulle foreldre som bestemmer seg for å la barna gå videre på skole, er i sin fulle rett. Lengden av disse studiene vil variere alt etter hvilket yrke man har valgt....

¹⁸ Hvis man studerer videre, bør motivet absolutt ikke være å briljere med sine kunnskaper eller å strebe etter en prestisjefylt verdslig karriere. . . .

¹⁹ Hvis en kristen ungdom velger videre utdanning, vil han gjøre vel i å ta denne mens han bor hjemme, hvis det i det hele tatt er mulig. Da kan han opprettholde sine normale kristne studievane og sin møtedeltagelse og forkynnervirksomhet.

Hele artikkelen er ganske balansert og positiv, og den setter tingene på plass. Hovedpoenget i artikkelen, som så vidt jeg vet er nevnt for første gang, er at det i dag (i 1992) kan være behov for mer utdanning enn for noen år siden – i noen land kan det til og med være nødvendig med høyere utdanning for å få en anstendig jobb. Det unge vitnet må selv bestemme

67. En autorisert revisor i Norge har 4 til 5 års universitetsutdannelse.

lengden på utdanningen. Og ingen andre enn foreldrene har rett til å påvirke deres valg eller kritisere dem.

Artikkelens synspunkt bekreftes av andre kilder. 1. januar 2006 fikk vi et sett med reviderte disposisjoner for offentlige foredrag. Revideringen ble gjort før denne datoen, og det nye synspunktet fra 2005 var ikke innarbeidet. Det som står i oversikten om utdanning, er balansert.

Våkn Opp! For 8 mars 1998, side 20, sier: «De som mener at de bør skaffe seg mer enn en rent grunnleggende utdanning for å kunne oppfylle denne forpliktelsen, bør imidlertid vurdere både fordelene og ulempene.» På side 21 i artikkelen i Våkn Opp! står det: «Slike avgjørelser må uansett tas på et personlig grunnlag. De kristne bør ikke kritisere eller dømme hverandre i denne saken. Jakob skrev: «Hvem er du som dømmer din neste?» (Jakob 4: 12) Våkn

Opp! for 22. august 1989, side 30, sier: «Det var ikke vår hensikt å snakke nedsettende om høyskole- og universitetsutdanning, men å oppmuntre unge mennesker til å satse på en karriere i tjenesten for Gud... Hvor mye verdslig utdanning en vil satse på, er en personlig sak.»

DET NYE SYNET PÅ HØYERE UTDANNING (2005)

Flere disposisjoner til taler ved tjenesteskolen og tjenestemøtet etter år 2000 tydet på at man vurderte et nytt syn på høyere utdanning. Dette synet ble presentert i Vaktårnet for 1. oktober 2005 og senere i litteraturen, i brev fra Selskapet Vaktårnet, i taler av medlemmer av DSR og på møter mellom kretstilsynsmenn og eldste. For personer, inkludert meg selv, som vet hva høyere utdanning er, var dette synet svært skuffende. Unge vitner ble nå advart mot alle former for høyere utdanning, og motivene til de som valgte høyere utdanning ble det satt spørsmålstegn ved. Problemet er imidlertid at grunnlaget for disse advarslene var, og er, tvilsomt, og svært ofte direkte feil. Som jeg skal vise nedenfor, er flere referanser til forskjellige kilder som brukes for å diskreditere høyere utdanning, tatt ut av sin sammenheng.

DE EKSTREME SYNSPUNKTENE TIL TO MEDLEMMER AV DSR

Som jeg allerede har nevnt, bør eldste aldri påvirke andre med sine personlige synspunkter i situasjoner hvor den enkeltes samvittighet bør avgjøre. Men dette var akkurat hva Gerrit Lösch gjorde i sin tale som sonetilsynsmann i Monza (nord for Milano i Italia) 22. mai 2005. Det samme gjorde David H. Splane i en tale i Nederland samme år. Lösch gikk så langt som å be dem som studerte ved en høyskole eller et universitet om umiddelbart å avslutte studiene. Han truet til og med med at de ville måtte stå til ansvar for Jehova for sitt valg. Jeg har en video av Löschs tale på italiensk med engelsk oversettelse. En eldste som har vært i heltidstjenesten i mange år, og som er flytende i italiensk og engelsk, hørte på talen, og han bekrefter den norske oversettelsen som vi ser nedenfor:

Om du går på universitetet eller ikke, kan være et uttrykk for din tro eller mangel på tro, og det kan vise hvor nær den store trengsel er i dine tanker. Det som er utvilsomt, er at tiden som gjenstår er redusert, som Paulus sa i 1. Korinter 7. Til tross for alle de påståtte fordelene som kan komme fra det, ville det å tilbringe fire år eller mer på et universitet være den beste måten å bruke den gjenværende tiden på? Hvis du for tiden går på universitetet, hvorfor ikke meditere i bønn over muligheten for å slutte og gjøre noe bedre?

For oss som gransker betydningen av verdens hendelser i lys av bibelske profetier, er det imidlertid flere gode grunner til ikke å sette en verdslig karriere først i livet. Vi kan sammenligne oss med noen som ser en bygning med et skilt som sier: «Dette selskapet vil gå konkurs.» Ville vi søke jobb der? Selvsagt ikke. Og hvis vi jobbet for et slikt selskap, ville vi klokkelig nok se etter en jobb et annet sted. Vel, på alle institusjoner i verden henger det et skilt med teksten «forestående likvidasjon». Enden er nær. Ja, Bibelen forsikrer oss om at verden går til grunne. Derfor vil vi være kloke og ikke etterligne dem som er en integrert del av den.

Nå har du hørt rådet. Hva vil du gjøre nå? Noen anbefaler å gå på universitetet og nevner eksempler på barn av eldste som går på universitetet eller har gjort det. Vi kan ikke og vil ikke fortelle deg hva du skal gjøre. Du og foreldrene dine må ta en beslutning. Vi er ikke herrer over din tro. Den tro og kloke slave har imidlertid ansvar for å

advare mot åndelige farer og oppmuntre til å sette Riket først. **Derfor fraråder slaven å gå på universitetet i lang tid.**

Jeg har ofte hørt om opplevelser fra personer som var i ferd med å fullføre universitetsstudiene sine, og som sluttet da de fikk lære sannheten. Noen andre døpte personer har takket nei til stipend. Hva vil **du** gjøre? Hvilke beslutninger vil **du** ta? Vil du nekte eller ikke? **Vil du ta universitetsutdannelse eller ikke? Du vil være ansvarlig overfor Jehova for dette. Vi vil gjerne rose de blant tilhørerne som sluttet på universitetet da de aksepterte sannheten, slik vi roser de som, etter å ha hørt dette foredraget, vil ta den samme beslutningen.**

Kanskje du fortsatt vil legge vekt på muligheten til å gå på universitetet. Du kan si: «Du skjønner, bror X gikk på universitetet, og nå er han tjener i menigheten, og han er også pioner.» **Det er sant at han kanskje overlevde universitetet, så å si.** Men det som følger, er en ekte opplevelse fra en ung mann som led av en tvangslidelse som fikk ham til å vaske hendene om og om igjen, til og med 100 ganger om dagen. Denne lidelsen demotiverte ham så mye at han en dag bestemte seg for å begå selvmord. Han kjøpte et gevær, satte det i munnen og trakk av. Kulen drepte ham imidlertid ikke, men perforerte i stedet den delen av hjernen hans som var ansvarlig for tvangslidelsen. Han overlevde, og etter det klarte han å leve et normalt liv. Ja, det er sant, han overlevde, men ville du anbefale andre å etterligne det denne unge mannen gjorde? [Applaus fra publikum] **På samme måte har noen overlevd college, men vil du anbefale det til andre?** I stedet for å investere i høyere utdanning, ville det være lurt å øke kunnskapen om Jehova. For å begynne å kjenne Bibelen bedre, må vi lese Bibelen hver dag. Hver dag! Skal vi gjøre det?

Det er flere punkter å kritisere i denne talen. Löscher sier at han og de andre medlemmene av DSR ikke vil «fortelle deg hva du skal gjøre», fordi «vi er ikke herrer over din tro». Men dette er akkurat det Löscher gjør. Hans budskap er: Hvis du går på college, bør du slutte umiddelbart. Du «vil være ansvarlig overfor Jehova» for din beslutning. Dette er et veldig sterkt press fra dette medlemmet av DSR. Videre sammenligner Löscher det å gå på universitetet med selvmord ved å skyte seg selv. Noen få overlever et slikt selvmordsforsøk, men du bør ikke stole på det. Dette viser en ekstremistisk holdning fra en person som ikke vet hva han snakker om.

Jeg vil også legge til at argumentene om «tiden som er igjen er redusert» og «den store trengsels nærhet» er misvisende. Ordene «tiden som er igjen er redusert» var rettet mot gifte personer i det første århundre evt., og de har ingenting å gjøre med den store trengsel. Vaktårnet for 15. juli 2000, side 30, sier:

Til gifte kristne gir apostelen Paulus dette rådet: «Dette sier jeg, brødre: Tiden som er igjen, er kort. La derfor de som har hustruer, være som om de ikke hadde noen.» (1. Korinter 7:29) Hva innebærer dette? Jo, Jesu Kristi etterfølgere skal «fortsette å søke først Guds rike». (Matteus 6:33) Derfor skal ektepar ikke være så opptatt av hverandre at de gir Guds rike en underordnet plass i sitt liv.

Argumentet om at man ikke kan planlegge dette eller hint fordi tiden er redusert, ble også brukt for 60 år siden da jeg ble et vitne. Og i dag er det 20 år siden Lösch holdt sin tale. Så tiden var ikke så redusert, som Lösch antydte. De som gikk på college og ikke droppet ut, har for lengst fullført studiene, og selv om en person begynte på en treårig collegeutdanning etter Löschs foredrag, har han eller hun levd 17 år i den «reduserte tiden» etter fullført utdanning.⁶⁸

Siden 1914 har vi visst at den store trengsel vil komme i løpet av denne generasjon. Vi har visst at den store trengsel kommer nærmere og nærmere for hvert år. Men vi kunne ikke vite hvor nær vi var i et bestemt år. Derfor

68. Jeg har også brukt ordene «tiden er kort» i taler som kretstilsynsmann og områdetilsynsmann. Men jeg har aldri bedt tilhørerne om å slutte med dette eller hint. Mine taler påvirket naturligvis vitnenes syn på året 1975. I 1966, da boken *Enig Liv i Guds barns frihet* ble utgitt, var det et kurs for kretstilsynsmenn på avdelingskontoret. Da vi drøftet boken, husker jeg at avdelingstilsynsmannen sa at vi aldri skulle si at Harmageddon ville komme i 1975 eller før det året, fordi vi ikke kunne vite det. Han pekte på noen ord på side 29 i boken: «Hvor passende ville det ikke være for Jehova Gud å gjøre den kommende tusenårsperiode til en sabbatsperiode med hvile og frigjøring, en stor jubelårssabbat da det blir utropt frihet over hele jorden for alle dens innbyggere!» Verbet «ville» viser at dette er en mulig, men hypotetisk situasjon. Jeg har fortsatt notatene fra foredragene mine, og synspunktet jeg fremmet i foredragene var som følger: «Vi vet ikke når enden kommer. Men vi er spente på å se *om* menneskets 6000 år lange eksistens vil gå parallelt med Jehovas 7000 år lange hviledag! Hvis vi kan frigjøre tid og gjøre mer i forkynnelsesarbeidet, til og med bli heltidsforkynnere, mens vi følger med på hendelsene i verden fram til 1975, ville det være veldig fint. Men vi bør ikke forplikte oss til året 1975 eller et annet år. Men som vi gjør i dag, bør vi ha balanserte planer for oss selv og vår familie som går utover året 1975, mens vi lever normale liv og tjener Jehova av hele vårt hjerte.»

bør argumenter om at man ikke bør ta høyere utdanning fordi tiden er redusert (kort), aldri brukes. Et sveitsisk vitne, som hadde vært i heltidstjenesten i mange år og hvis livshistorie ble trykt i Vaktårnet, kom med noen kloke ord. Han sa: «Vi bør planlegge som om Harmageddon kommer om 50 år og leve som om den kommer i morgen.»

Lösch sa også at «slaven fraråder å gå på universitetet i lang tid». Dette er i realiteten et brudd på de bibelske prinsippene som er sitert ovenfor. Ingen eldste har rett til å øve press på et vitne når det gjelder hva slags utdanning og hvor lang utdannelsen hans eller hennes skal være. Det ironiske ved dette er at en ung person som ønsker å bli rørlegger, elektriker eller snekker, også må bruke «lang tid» på utdannelsen sin. I Norge må en person som ønsker å bli elektriker, bruke fjorten og et halvt år før han får sitt sertifikat, inkludert den tiårige utdanningen som loven krever. Den korteste universitetsutdanningen for å bli fysioterapeut eller sosialarbeider er 15 år, og den lengste er 16 år. For å bli sykepleier kreves det 16 års utdanning. Utdanningen som kreves for å bli elektriker, frarådes ikke. Så hvorfor skal en utdanning som er seks eller 18 måneder lengre frarådes, fordi den siste delen av denne utdanningen tas ved et universitet? Dette er et ekstremt syn som strider mot Bibelen. Og jeg vil vise nedenfor at det ikke er større farer for en kristen som går på universitetet, enn for en som går på yrkesskole, fagskole eller teknisk skole.

Jeg vil nevne at mange vitner i Italia ble sjokkert over Löschs tale. Og det var mange diskusjoner og negative kommentarer etter talen.

David H. Splane, som også var et medlem av DRS, holdt en tale som sonetilsynsmann i Nederland og Belgia i 2005. Han brukte David, Goliat og Saul som illustrasjoner for å vise at hver og en av oss også må kjempe mot giganter. En av «gigantene» vi må kjempe mot, ifølge Splanes ord, er økonomiske problemer. Basert på Splanes ord var det tydelig at noen vitner hadde sitert den balanserte Vaktårn-artikkelen om høyere utdanning fra 1992. På denne bakgrunn sa Splane:⁶⁹

Tusenvis av våre brødre står overfor den økonomiske gigantens problemer. Verden tvinger dem til å jobbe lange dager. Foreldre ønsker det beste for sine barn. Bruker vi Sauls rustning, eller følger vi Jehovas vei? Verden sier at svaret er høyere utdanning. **Noen bruker fire, seks eller til og med åtte år på å ta verdens høyere utdanning.**

69. Notatene av talen ble gjort av et vitne fra Nederland.

Resultatet: De blir effektivt avskåret fra Jehovas organisasjon og menighet i denne perioden.

I 1992 publiserte Jehovas organisasjon noen retningslinjer. Vaktårnet av 1. november 1992 hadde en interessant artikkel om utdanning. Poenget var at vi bør ha et balansert syn på utdanning. Interessant nok forekom ordet «høyere utdanning» ikke en eneste gang i den artikkelen; den brukte begrepet «supplerende utdanning». Dette betyr et kort kurs på kanskje noen måneder eller til og med et år, eller kanskje litt lenger, for å ivareta deres behov på en tilstrekkelig måte. Ser vi visdommen i dette rådet? ***I dag er millioner av universitetsutdannede uten arbeid.*** I Paris sies det at man ikke kan finne en rørlegger. Ja, mange har datavitenskapelige grader, men når rørene sprekker, kan ikke en datavitenskapelig grad fikse dem!

Splane bruker det samme tendensiøse språket om høyere utdanning som vi finner i litteraturen, som jeg vil vise nedenfor. Legg merke til det ugunstige uttrykket «**verdens** høyere utdanning». Kristne må ikke være en del av verden, så Splanes ord indikerer at høyere utdanning ikke er for kristne.

Splane sa at ordene «høyere utdanning» aldri ble nevnt i artikkelen fra 1992. Dette er feil. I avsnitt 18 på side 20 står det:

Dette bladet har gjort oppmerksom på farene ved høyere utdannelse, og det med rette, for mye av undervisningen er i strid med Bibelens 'sunne lære'.
(Titus 2: 1; 1. Timoteus 6: 20, 21)

Etter disse ordene snakker artikkelen om «supplerende utdanning», og «å studere videre». Og sammenhengen viser at dette uttrykket først og fremst refererer til studier ved et universitet eller høyskole.

Måten Splane presenterte resultatene av høyere utdanning på, er både ekstrem og misvisende. Som jeg vil vise nedenfor, er det helt feil å hevde at et vitne som tar høyere utdanning, ***«effektivt blir avskåret fra Jehovas organisasjon og menighet»*** i den tiden han eller hun går på universitet eller høyskole. Dette viser at det Splane sier, ikke er basert på virkeligheten, og at han selv ikke har noen anelse om hvordan universitetsstudier er.

Mens jeg studerte semittiske språk ved Universitetet i Oslo fra 1985 og tok en doktorgrad i 2004, var jeg presiderende tilsynsmann i en menighet i Oslo med 120–140 forkynnere, var et svært aktivt medlem av

sykehuskontaktutvalget, og min tid brukt i forkynnelsen var mer enn tre ganger høyere enn gjennomsnittet i menigheten. Årsaken til denne høye teokratiske aktiviteten var at en student ved et universitet har betydelig mer fritid enn en håndverker som jobber heltid. Det skal jeg vise i det følgende.

Da jeg studerte semittiske språk, hadde jeg to forelesninger på 90 minutter hver per uke ved universitetet i 14 uker om høsten og 16 uker om våren. Da jeg studerte latin og gresk, hadde jeg fire forelesninger per uke på 90 minutter hver. Hvis vi bruker tallene for latin og gresk, bruker en student 180 timer på universitetet per år. Dette viser at selv en student som følger alle forelesningene, bare bruker noen få timer hver uke på universitetet i 30 uker av året, og at det er 22 uker uten undervisning. Denne timeplanen viser at det meste av studiene til en student foregår hjemme eller på et bibliotek på det tidspunktet studenten selv velger. Og fordi studenten kan planlegge sin tid, er det absolutt ingen grunn til at studiene skal gå ut over teokratiske aktiviteter. Til sammenligning bruker en norsk håndverker 1 470 timer (35 timer per uke i 42 uker) per år på sitt arbeid.⁷⁰

For å fraråde høyere utdanning enda mer, sa Splane at «I dag er millioner av universitetsutdannede uten arbeid.» Hvis vi ser på flere land samlet, er Splanes ord sanne. Men han fortalte ikke at mange flere personer med bare grunnskoleutdanning eller videregående utdanning er uten arbeid i disse landene. De siste 20 årene har det vært flere økonomiske problemer og høy arbeidsledighet i Europa, og i mindre grad i Skandinavia. Det som er helt sikkert, er at personer med god utdanning har bedre sjanser til å få jobb enn uutdannede personer når arbeidsledigheten er høy. Så Splanes ord er sterkt misvisende.

For eksempel vil personer i helsevesenet (sykepleiere, leger) alltid få jobb. Det samme gjelder IT-ingeniører og teknikere, økonomer, lærere i grunnskolen og videregående skoler, sivilingeniører og en rekke andre yrker som krever universitetsutdannelse. Det er sant at de som bare har studert filosofi og andre svært teoretiske fag, noen ganger har vanskeligheter med å finne jobb. Men jeg anslår at mindre enn 5 % av fagene som undervises ved Universitetet i Oslo og Høgskolen Kristiania, kun har en teoretisk og ingen praktisk side. Så de 50 000 studentene ved disse to høyere utdanningsinstitusjonene har gode sjanser til å finne en

70. I USA jobber håndverkere 35 til 40 timer eller mer per uke, og har mindre ferie enn norske håndverkere.

jobb etter endt utdanning. Senere vil jeg beskrive situasjonen til 25 vitner som tok høyere utdanning mens de var aktive medlemmer av samme menighet som jeg var i.

GRUNNER FOR IKKE Å VELGE HØYERE UTDANNING (2005)

Vakttårnet for 1. oktober 2005 uttrykker en helt annen holdning enn artikkelen fra 1992. Artikkelen fra 1992 drøftet farene ved høyere utdanning, men viste samtidig at det kunne være situasjoner hvor det var klokt å velge høyere utdanning, og at ingen burde kritisere et slikt valg. Artikkelen fra 2005 taler sterkt imot høyere utdanning, og dessverre er alle sitatene misvisende, for de er tatt ut av sin sammenheng og de viser ikke det artikkelen sier at de viser.

1) Høyere utdanning tas for å bli rik og innflytelsesrik (side 28):

⁹ En artikkel i avisen *The New York Times* sa: «Tidligere så man på høyere utdanning som noe som skapte muligheter. Nå forsterker høyere utdanning kløften mellom de rike og de mindre rike.» Høyere utdanning er altså i ferd med å bli noe som bare er aktuelt for de velstående og innflytelsesrike, som finansierer slik utdanning for barna sine for at de også skal bli velstående og innflytelsesrike. Bør kristne foreldre holde fram et slikt mål for barna sine? — Filipperne 3: 7, 8; Jakob 4: 4.

2) Hvis man tar høyere utdanning, fremmer man det nåværende systemet (side 28):

¹⁰ Selv på steder der høyere utdanning er gratis, kan det være skjær i sjøen. Avisen *The Wall Street Journal* melder for eksempel at myndighetene i et sørøstasiatisk land har utformet en «pyramidelignende skolestruktur som uten blygsel hjelper de aller beste å nå til topps». «Å nå til topps» er ensbetydende med å få studere ved verdensberømte universiteter — Oxford og Cambridge i Storbritannia, Ivy League (betegnelse på åtte velansette universiteter) i USA, og andre. Hvorfor har myndighetene utformet et slikt omfattende program? «For å stimulere den nasjonale økonomien,» forteller avisen. Utdanningen kan nok være praktisk talt gratis, men den prisen studentene betaler, er at de må vie livet til å arbeide for den nåværende verdensordning. En slik livsstil er svært ettertraktet i verden, men er det dette kristne foreldre ønsker for barna sine? — Johannes 15: 19; 1. Johannes 2: 15—17.

3) Studentene opplever tidspress (side 29):

¹² I tillegg til å oppholde seg i et dårlig miljø er studentene utsatt for et arbeids- og eksamenspress. De må naturlig nok lese mye og gjøre hjemmeoppgavene sine for å kunne bestå eksamenene. Noen kan også være nødt til å ha minst én

deltidsjobb mens de studerer. Alt dette legger sterkt beslag på deres tid og krefter. Hvor mye blir det så til overs til åndelige aktiviteter? Når presset bygger seg opp, hva er det da det går ut over? Kommer Rikets interesser fremdeles først, eller blir de skjøvet til side?

4) Studentene utsettes for negativ påvirkning (side 30):

¹³ Umoral, dårlig oppførsel og press forekommer selvfølgelig ikke bare i universitets- eller høyskolemiljøer. Men mange betrakter alt slikt som en naturlig del av studentlivet, og de ser ikke noe galt i det. Skal kristne foreldre bevisst utsette barna sine for et slikt miljø i tre—fire år eller kanskje enda lenger?

5) Universitetsutdanning har liten verdi når det gjelder å få en god jobb (ramme, side 29):

I betraktning av alt dette har stadig flere av dem som arbeider med utdanning, begynt å nære alvorlig tvil om verdien av høyere utdanning i dag.

KILDENE ER TATT UT AV SIN SAMMENHENG

Jeg har nøye studert kildene som er brukt i artikkelen fra 2005, og ingen av disse kildene er behandlet på en riktig måte. Dette faktum stiller artikkelforfatteren og de som har sjekket artikkelen, i et svært dårlig lys.

Punkt 1) gir en feilaktig fremstilling av kilden til sitatet. Forfatteren snakker ikke om *målet* med høyere utdanning, at dette målet er å «bli rik og innflytelsesrik i denne tingenes ordening». Han snakker ikke om *mål*, men om *muligheter*. Han drøfter hvordan man kan hjelpe flere unge fra familier som ikke er så rike, til å få en utdanning som kan gi dem gode jobber. Han sier at han håper at «krisen» i utdanningssektoren vil føre til «endringer i høyere utdanning som gjør det lettere for tenåringer som ikke kommer fra velstående familier, å få den utdanningen de trenger for å konkurrere om disse jobbene».

Artikkelen handler om universiteter i USA, men situasjonen er annerledes i Skandinavia og andre land. For eksempel kommer de 30 000 studentene ved Universitetet i Oslo fra alle samfunnslag, og jeg er sikker på at de fleste studentene kommer fra familier som ikke er rike. De som studerer for å bli barnehagelærere, lærere i grunnskolen, sykepleiere, bibliotekarere, fysioterapeuter, ingeniører, IT-teknikere eller farmasøyter, begynner i de fleste tilfeller ikke studiene med en plan om å bli rike. Det medlemmene av DSR ikke forstår, er at de nevnte yrkene og fire hundre andre yrker ikke gjør folk rike; det er vanlige jobber, og lønnen er på

samme nivå, eller til og med litt lavere enn lønnen til en rørlegger eller en elektriker.

Når punkt 1 i artikkelen i Vaktårnet, basert på sitatet, konkluderer med at høyere utdanning er i ferd med å bli noe bare for rike og innflytelsesrike personer, er dette absolutt ikke det kilde-artikkelen sier. Artikkelen viser at rike foreldre bruker mye penger på å hjelpe sine barn med å få de beste universitetsstudiene, mens dette er vanskeligere for de som er fattigere. Universitetsansatte drøfter hvordan denne situasjonen kan avhjelpes.

På denne bakgrunn er spørsmålet: *«Bør kristne foreldre presentere et slikt mål [å bli rik og innflytelsesrik] for barna sine?» er basert på et falskt premiss, og spørsmålet leder leserne på villspor.*

I virkeligheten manipulerer spørsmålet leserne, fordi budskapet i avsnittet i Vaktårnet er: Personer tar høyere utdanning for å bli rike og innflytelsesrike. Å bli rik og innflytelsesrik er galt for kristne. Derfor kan kristne ikke ta høyere utdanning.

Punkt 2) gir igjen et feilaktig bilde av kilden. Det refereres til ett land i Asia hvor utdannelse ikke koster mye penger. Prisen for denne gratis utdanningen er, ifølge paragraf 10, at studentene må vie sitt liv til å arbeide for den nåværende tingenes ordning. Jeg er ganske sikker på at studenter i dette landet ikke signerer en kontrakt som binder dem til et bestemt yrke for resten av livet. Men når de er ferdige med studiene, kan de velge yrke. Slik er situasjonen i Skandinavia og alle land i den frie verden. Jeg anslår at langt over 90 % av de mer enn fire hundre ulike studiene ved Høgskolen i Oslo og Universitetet i Oslo fører til normale jobber, som de som er nevnt ovenfor. De nyutdannede vier seg ikke til å arbeide for den nåværende tingenes ordning, ikke mer enn en rørlegger eller en elektriker gjør.

Konklusjonen i paragraf 10 er at målet med høyere utdanning er å nå toppen. Men dette er en generalisering som i mange, eller de fleste tilfeller, ikke stemmer.

Så når spørsmålet stilles: «Selv om en slik livsstil [å nå toppen og vie seg til å arbeide for denne tingenes ordning] er svært ettertraktet i verden, er dette det kristne foreldre ønsker for sine barn?», er også dette premisset falsket, og leseren blir igjen manipulert og ledet til å ha et negativt syn på høyere utdanning.

Punkt 3) kan i noen tilfeller være delvis sant. I forbindelse med eksamener er det behov for omfattende lesing. Men presset trenger ikke å være høyere enn på videregående skole eller i et håndverksyrke, hvor

bestemte arbeider må fullføres innen en begrenset tid. Hvis læringen er spredt over hele året, er det ikke noe press i det hele tatt.

Det som er misvisende i forbindelse med punkt 3) er generaliseringen som gjøres: Presset i forbindelse med studiene og eksamenene, og stresset på grunn av behovet for å ha en deltidsjobb, er en del av livet til en student. Derfor er det lite tid til åndelige aktiviteter. Ovenfor nevnte jeg min egen erfaring som student. Jeg brukte ikke mer enn 180 timer per år på å delta på forelesninger ved universitetet, mens en håndverker kan bruke 1 470 timer på sitt arbeid.

Jeg var medlem av Majorstua menighet i Oslo i 35 år. Menigheten har Universitetet i Oslo i sitt område, og gjennom årene flyttet mange unge vitner til vår menighet for å studere ved universitetet. I løpet av disse 35 årene har 25 medlemmer av menigheten tatt eksamener ved universitetet. Alle de 25 studentene, bortsett fra én, deltok regelmessig på møter og hadde en balansert plan for forkynnelse. Det var 16 menn blant studentene, og så vidt jeg vet, tjente alle disse i 2019 som eldste i sine menigheter. Dermed trenger ikke «presset» fra høyere utdanning å komme i veien for en persons balanserte teokratiske timeplan.

Punkt 4) sier at umoral og dårlig oppførsel er en del av universiteter, høyskoler og alle slags miljøer. Men så sier artikkelen at mange studenter ser på dette som en naturlig del av studentlivet. Etter dette generaliserer artikkelen igjen: Studentlivet er slik! Så, basert på generaliseringen, spør artikkelen hvorfor foreldre skal utsette barna sine for denne dårlige innflytelsen i flere år?

Premisset for spørsmålet er falsket. For det første ser studenter på fri sex som noe naturlig, men det gjelder også for de fleste andre verdslige mennesker. Så denne påvirkningen ved universitetet er ikke verre enn andre steder i verden. For det andre er det ikke sant at studentene ved Universitetet i Oslo ser på lovløshet og dårlig oppførsel som en naturlig del av studentlivet. Jeg er ganske sikker på at dette heller ikke er tilfellet ved andre universiteter i Skandinavia. For det tredje trenger ikke en student omgås andre studenter hvis han eller hun ikke ønsker det. Studenten kan delta på forelesninger og studere hjemme med lite kontakt med andre studenter. Eller han eller hun kan hoppe over alle forelesningene og studere hjemme og via Internett, uten noen kontakt med andre studenter.

I én situasjon kan imidlertid spørsmålet i nummer 4) være relevant. Det er hvis en student bor på campus sammen med andre studenter. Men det

er ikke nødvendig for en student som er et vitne. Når han eller hun bor på campus, kan han eller hun bli utsatt for negative påvirkninger. Men de som bor utenfor campus, har mindre kontakt med medstudenter enn for eksempel elever på videregående skole har med andre klassekamerater. *Når paragraf 13 spør: «Bør kristne foreldre bevisst utsette barna sine for et slikt miljø [umoral og dårlig oppførsel] i fire eller kanskje flere år?», er premisset igjen feil. Leseren får enda en grunn til å se ned på høyere utdanning.*

Punkt 5) får meg til å tenke på Jakob 3:1: «Ikke mange av dere bør bli lærere, mine brødre, da dere vet at vi skal få en strengere dom.» Konklusjonen i rammen på side 29 etter at fire referanser er presentert, er:

«I betraktning av alt dette har stadig flere av dem som arbeider med utdanning, begynt å nære alvorlig tvil om verdien av høyere utdanning i dag.»

Denne påstanden er klart uriktig. Som allerede nevnt, har jeg lest alle de fire artiklene som Vaktårnet refererer til, og verdien av høyere utdanning blir ikke betvilt i noen av dem. Tvert imot er målet med artiklene å gjøre høyere utdanning bedre og mer målrettet i forbindelse med behovet for å utdanne arbeidstakere i fremtiden.

Artikkelen i Newsweek sier ikke at høyere utdanning er verdiløs. Men den sier at en utdanning fra et mindre kjent college kan gi like gode jobber som utdanning fra et eliteuniversitet. Artikkelen fra American Educator sier: «Å oppmuntre studenter til å gå på college til tross for deres dårlige akademiske forberedelser er en praksis som delvis er basert på forutsetningen om at alle anstendige jobber krever en collegeutdanning.» Artikkelen viser at «over 40 % av avgangselever på den videregående skole mangler matematikkferdigheter på det niendeklasse-nivå, og 60 % mangler leseferdigheter på niendeklasse-nivå.» Det er altså bedre å tilegne seg disse ferdighetene enn å begynne på en høyskoleutdanning uten dem. Konklusjonen er at gode jobber kan oppnås av dem som har slike ferdigheter. Forfatteren stiller ikke spørsmål ved verdien av høyskoleutdanning, men han viser at denne utdanningen har liten verdi for dem som ikke har ferdigheter på niendeklasse-nivå.

Artikkelen i Time drøfter personer mellom 18 og 25 år, som står mellom ungdom og voksen alder, og hvordan de kan få jobb basert på sin utdanning. Artikkelen sier at mange universiteter ikke hjelper sine

studenter med å bli «klare for jobber i den virkelige verden». Men den påpeker også at mange universiteter har begynt å gjøre noe med denne situasjonen. Artikkelen kritiserer kvaliteten på noen universitetsutdanninger, men den stiller ikke spørsmål ved verdien av en universitetsutdanning.

Artikkelen i The Futurist viser at skolene utdanner flere mennesker innen bestemte felt enn det er jobber innen disse feltene. Dette er bakgrunnen for ordene: «Vi utdanner mennesker til en feil fremtid.» Artikkelen setter ikke spørsmålstegn ved verdien av høyere utdanning, men påpeker at det er behov for å gjøre denne utdanningen mer spesialisert for å dekke arbeidsgivernes behov i fremtiden. Det er absolutt ikke det minste grunnlag for påstanden i Vaktårnet om at stadig flere som arbeider med utdanning, har alvorlige tvil om verdien av høyere utdanning!

På alle områder av det moderne samfunn er det behov for personer med høyere utdanning. Sykehus trenger sykepleiere, røntgenspesialister og leger; politiet trenger politibetjenter og advokater; barnehager trenger pedagoger for små barn; skoler og videregående skoler trenger lærere; kommersielle firmaer trenger advokater, regnskapsførere, økonomer, IT-spesialister, ingeniører og personer som behersker forskjellige språk. På alle områder av vårt samfunn – på områder som ikke strider mot Bibelen og dens prinsipper – er det stort behov for personer med høyere utdanning.

Det er selvsagt også stort behov for håndverkere og arbeidere med praktiske ferdigheter, men dette behovet setter ikke spørsmålstegn ved verdien av høyere utdanning. Jeg er sikker på at ingen pedagoger i Norge eller Skandinavia har alvorlige tvil, eller for den saks skyld mindre tvil, om verdien av høyere utdanning. Men akkurat som forfatterne av de fire artiklene som drøfter det amerikanske utdanningssystemet, er jeg sikker på at noen skandinaviske pedagoger også har funnet svakheter i utdanningssystemene i Skandinavia. Svakheter bør utbedres, men svakheter setter ikke spørsmålstegn ved verdien av selve utdanningssystemet.

Vi bør også huske på at noen av observasjonene i de siterte artiklene kanskje passer for USA, men ikke for Skandinavia og andre land. Det som American Educator sier, at det er nok å kunne regne, skrive og lese på ninendeklasse-nivå for å få en god jobb, er ikke riktig for Skandinavia. Den tiårige utdanningen som loven i Norge krever, vil ikke hjelpe unge

menneker med å få en god jobb. Og selv den standardiserte treårige videregående utdanningen uten spesialisering vil vanligvis bare gi deg en jobb som ufaglært arbeider, for eksempel på et kontor, i et supermarked eller som vaktmester. Fordi arbeidsledigheten har vært svært lav i Norge, har de fleste vært i stand til å få en jobb. Men Aftenposten skrev nylig at ufaglærte arbeidere er taperne. På grunn av de store endringene blant kommersielle firmaer og i samfunnet generelt, er de ufaglærte de første som mister jobben, og i fremtiden vil stadig flere ufaglærte arbeidere i Norge miste jobben. Hvis dette er sant i Norge, hvor mye mer sant er det da ikke i for eksempel Sør-Europa, hvor arbeidsledigheten er mye høyere.

Det er helt klart at et stort antall vitner har betalt en høy pris på grunn av DSRs ekstreme syn på høyere utdanning.

Hvordan kunne artikkelen i Vaktårnet fra 2005 om høyere utdanning være så fullstendig feil og misvisende? En sensor ved eksamener for studenter ved andre universiteter enn sitt eget er opplært til å vurdere både det studenten har skrevet og bakgrunnen for det han eller hun har skrevet. På grunn av min erfaring som sensor har jeg følgende teori: Personen som skrev artikkelen lette etter bevis på at høyere utdanning er dårlig. Men han hadde aldri gått på en høyskole eller et universitet selv, og han hadde ingen førstehåndskunnskap om høyskole- eller universitetslivet. Derfor ble han glad da han fant flere «dårlige» ting. Men han var ikke i stand til å vurdere informasjonen i sin virkelige sammenheng. På grunn av dette presenterte han synspunkter som var misvisende og falske.

Jeg vil legge til at det er tydelig at forfatteren av artikkelen i Vaktårnet fra 2005 ikke kunne ha deltatt på et grunnkurs om hvordan man skriver artikler, om forfatteretikk og hvordan man håndterer kilder på riktig måte. Min oppfatning er derfor at både forfatterens sterke fordommer mot høyere utdanning og hans inkompetanse bidro til det dårlige resultatet.

I 2011 ble det holdt et kurs for eldste, og en del av kurset handlet om hvor dårlig høyere utdanning er. Et brev av 28. mars 2012 inneholdt påminnelser fra dette kurset. Av det to sider lange brevet handlet en og en kvart side om høyere utdanning. I brevet sto det

Å ta høyere utdanning fører ikke bare til dårlige omgang for personen, men resultatet er ofte at troen på Jehova Gud og Bibelen brytes ned... Utnevnte brødre må være eksempler når det gjelder å følge rådene om høyere utdanning gitt av den tro og kloke slave og dens styrende råd. Vil en eldste, en menighetstjener eller en pioner være kvalifisert til å fortsette å tjene i sin

stilling hvis han, hans kone eller hans barn tar høyere utdanning? Det avhenger av omstendighetene og hvordan andre ser på ham.

Hvis en utnevnt person eller hans familie tar høyere utdanning, må eldsterådet vurdere åtte forskjellige spørsmål. Disse spørsmålene omfatter hans motiver, om han er en åndelig person, om han setter Riket først og om han regelmessig deltar på møtene. Dette er naturlige spørsmål som alltid vil bli stilt i forbindelse med utnevnelsen av en eldste, en menighetstjener og en pioner. Men i tillegg er det to spørsmål som gjør det vanskelig for en utnevnt tjener å fortsette sin tjeneste hvis han eller hans familie studerer ved et universitet.

1) Respekterer han det den tro og kloke slave har sagt om farene ved høyere utdanning? (3 Johannes 9)

2) Hvordan ser menigheten på ham?

Når Vakttårnets litteratur fra 2005 og kurset for eldste i 2011 har tegnet et så negativt bilde av høyere utdanning, hvordan kunne eldste se på en person som tok høyere utdanning som en som respekterte det den tro og kloke slave hadde sagt om farene ved høyere utdanning? Dessuten ville eldste naturligvis formidle det svært negative synet på høyere utdanning som de fikk fra litteraturen og kurset til menighetens medlemmer. Hvordan kunne menigheten da se på en person som tok høyere utdanning som et godt eksempel? Selv om det ikke ble sagt direkte at en eldste, en menighetstjener eller en pioner eller deres familier ikke kunne ta høyere utdanning, ville det være den logiske konklusjonen av den veiledning som ble gitt av DSR.

Følgende skjedde i et Hellas i 2019: En bror hadde tjent som eldste i 19 år. Han var svært aktiv i den kristne tjeneste og var medlem av sykehuskontaktutvalget. Han hadde også studert ved universitetet og oppnådd en doktorgrad. Mens han studerte ved universitetet, besøkte to forskjellige kretstilsynsmenn menigheten, og de samarbeidet på en fin måte med denne broren. En ny kretstilsynsmann besøkte menigheten til denne eldste i 2019, og en av de første tingene han gjorde var å fjerne ham fra å være eldste. Han instruerte også de andre eldste om at broren ikke fikk lov til å be på menighetsmøtene. Og hva var synden til denne broren? Han hadde studert ved universitetet og var derfor ikke et godt eksempel for andre.

Denne situasjonen viser at i noen tilfeller aksepterer eldsterådet at en eldste tar høyere utdanning. Men i de fleste tilfeller er dette ikke tilfellet.

MISBRUKET AV KILDER FORTSETTER

Vakttårnet av 15. oktober 2013 drøftet høyere utdanning. Flere av argumentene er svært ubalanserte og leder leserne på villspor. I avsnitt 13 på side 15 står det:

Høyere utdanning legger vekt på teoretiske fag, og mange av akademikerne ender opp med få eller ingen praktiske ferdigheter og blir derfor kanskje ikke forberedt på det praktiske liv.

Hvis vi ser på fagene som undervises ved høyskoler og universiteter i Skandinavia, ser vi at denne påstanden er fullstendig feil. De fleste fagene som undervises, har en praktisk side, og studentene er like godt forberedt på, eller enda bedre forberedt på, livets realiteter, sammenlignet med snekkere, rørleggere og elektrikere. Hvem kan med rette si at en sykepleier, en barnehagelærer, en skolelærer, en agronom, en regnskapsfører, en ingeniør, en bibliotekar, en IT-tekniker, en ergoterapeut, en jordmor, en optiker, en advokat, en pedagog, en lege eller en tannlege ikke er «forberedt på det praktiske liv»? Punkt 14 på side 16 i denne artikkelen er spesielt misvisende. Avsnittet sier:

¹⁴Tenk på hva vi kan lære av Paulus' eksempel. Han ble undervist av den jødiske lovlæreren Gamaliel. Paulus' utdanning kan sammenlignes med dagens universitetsutdanning. Men hva tenkte Paulus når han sammenlignet utdanningen sin med det privilegium å tjene som slave for Gud og Kristus? Han skrev: «[Jeg] betrakter . . . alt som tap på grunn av den langt større verdi som kunnskapen om Kristus Jesus, min Herre, har.» Så la han til: «På grunn av ham har jeg lidd tap på alt, og jeg betrakter det som en haug med avfall, for at jeg kan vinne Kristus.» (Fil 3:8) Paulus' innstilling kan hjelpe kristne ungdommer og deres gudfryktige foreldre til å treffe kloke valg når det gjelder utdanning. (Se bildene.)

I dette avsnittet blir Bibelen direkte misbrukt. Det er mulig å sammenligne Paulus' utdanning hos Gamaliel med moderne universitetsutdanning. Men når avsnittet bruker Paulus' ord i Filipperne 3:8 anvendt på hans høyere utdanning, og dermed implisitt bruker dem på moderne høyere utdanning, er dette å ta ordene helt ut av sin sammenheng. Hvis man tar «alb» i uttrykket «jeg ... anser alt som tap» og anvender disse ordene på høyere utdanning, må det også anvendes på

produksjon av telt, som var Paulus' yrke, og implisitt må det også referere til moderne håndverkere. Men DRS ville aldri anvende det på den måten.

I vers 4 til 7 i Filipperne, kapittel 3, snakker Paulus om sitt liv som en nidkjær omskåret jøde som, sett fra lovens synspunkt, kunne betraktes som uten skyld. *Denne situasjonen*, som tidligere var så verdifull for ham, betraktet han nå som en haug med avfall på grunn av sin kunnskap om Kristus. Hans ord har absolutt ingenting med høyere utdanning å gjøre. Men jeg er sikker på at det Paulus lærte av Gamaliel (hans høyere utdanning) var til stor hjelp for ham i hans forkynnelsesarbeid, fordi han hadde lært å kjenne Skriften og hvordan datidens religiøse ledere tenkte.

Å bruke Paulus' ord i Filipperne 3:8 for å advare mot høyere utdanning er igjen en direkte manipulering av leseren.

På slutten av avsnittet i Vaktårnet er det en henvisning til bildene på side 15. Dette er et eksempel på en trend vi ser i mange av drøftelsene om høyere utdanning og henvisninger til høyere utdanning i vår litteratur fra 2005 og fremover. Tegningene fremstiller høyere utdanning som det stikk motsatte av et balansert kristent liv, og motivene til den som tar høyere utdanning blir det satt spørsmålstegn ved. Men sannheten er at høyere utdanning kan være en fordel for en kristen i forbindelse med hans eller hennes liv og tjeneste, slik artikkelen fra 1. november 1992 også viser.

DISKREDITERING AV KRISTNE SOM SØKER HØYERE UTDANNING

Artiklene i Vaktårnet for 1. november 1992 og Våkn opp! for 8. mars 1998 oppfordrer unge vitner til å legge planer for heltidstjenesten. De viser imidlertid også at ingen skal kritisere personer som velger høyere utdanning. Siden 2005 har det ved mange anledninger blitt satt spørsmålstegn ved motivene til dem som velger høyere utdanning. I et brev fra det norske avdelingskontoret av 7. desember 2006 til alle eldste står det:

En høyskoleutdanning eller universitetsutdanning hjelper oss ikke med å fremme Riket. Nei, i stedet vil man bli opptatt av å fremme sine egne interesser. (Matt 6:33)

Ifølge denne uttalelsen finnes det ingen unntak: å søke høyere utdanning er en egoistisk handling. Enhver absolutt påstand er farlig, og ordene til

forfatteren av dette brevet om høyere utdanning avslører en sterk forutinntatt holdning. Dette er i realiteten en sterk nedvurdering, som stempler alle som søker høyere utdanning som egoistiske.

Det stilles også spørsmål ved motivene i flere drøftelser i Vaktårnet og annen litteratur etter 2005, som jeg skal vise nedenfor.

Vaktårnet for 15. april 2008, side 4, sier:

⁹ Et annet eksempel på noe nyttig som kan bli en verdiløs ting, er verdslig utdanning. Vi ønsker at barna våre skal bli velutdannede, slik at de kan klare seg godt i livet. Enda viktigere er det at en velutdannet kristen blir flinkere til å lese Bibelen med forståelse, komme til fornuftige konklusjoner når han resonnerer over problemer, og formidle bibelske sannheter på en klar og overbevisende måte. Å ta en god utdanning tar tid, men det er vel anvendt tid.

¹⁰ Men hva med høyere utdanning, som man kan få på en høyskole eller et universitet? Slik utdanning blir i vide kretser betraktet som en forutsetning for å lykkes i livet. *Men mange som tar høyere utdanning, ender opp med et sinn som er fylt av skadelig propaganda. De kaster bort verdifulle ungdomsår som det hadde vært best å bruke i tjenesten for Jehova.* (Fork. 12: 1) Det er kanskje ikke så overraskende at i land der mange har fått høyere utdanning, er troen på Gud mindre utbredt enn noen gang. *I stedet for å vende seg til denne verdens høyere utdanningsinstitusjoner for å oppnå trygghet stoler en kristen på Jehova.* — Ordsp. 3: 5.

Igen ser vi en svært ubalansert forfatter. Store norske leksikon (over) og Merriam-Webster (under) definerer «propaganda» slik:

Propaganda er en bevisst manipulering av folks følelser for å fremme bestemte oppfatninger og handlingsmønstre.

Ideer, fakta eller påstander som spres bevisst for å fremme ens egen sak eller for å skade en motstridende sak.)

For å spre propaganda må man ha en agenda. Men jeg kan knapt se noen agenda i undervisningen ved Universitetet i Oslo. Evolusjon strider mot Bibelen og kristen tro, og de fleste studenter og lærere tror at organisk evolusjon har funnet sted. Men det er svært få studiemoduler ved Universitetet i Oslo hvor evolusjon er en del av pensum. Etikreglene for forfattere viser at når en egenskap ved et system eller en institusjon blir nevnt, bør denne egenskapen passe til en stor del av systemet eller institusjonen, og ikke bare være et unntak. Universiteter sprer ikke skadelig

propaganda! Og hvis organisk evolusjon blir sett på som sådan, utgjør den bare en svært liten del av det universitetene underviser i.

På den annen side passer DSRs kommentarer om høyere utdanning utmerket til definisjonen av propaganda, som gitt ovenfor. Artikkelen i Vaktårnet fra 2005 og 2013 som jeg har drøftet, inneholder flere påstander som er tatt ut av sin sammenheng. Og disse påstandene har en agenda: å vise at det er store problemer og farer med høyere utdanning (for å fremme sin egen sak) og å vise at de som forsvarer høyere utdanning tar feil (for å skade en motstridende sak).

En annen påstand er at *«De kaster bort verdifulle ungdomsår som det hadde vært best å bruke i tjenesten for Jehova.»* Ordene refererer til høyere utdanning. Men ville forfatteren si at en som bruker 14 1/2 år som kreves for å få sertifikat som elektriker, også «kaster bort verdifulle ungdomsår»? Jeg har aldri sett at litteraturen fra Selskapet Vaktårnet kritiserer den lange utdanningen for håndverkere.

Teknikken som brukes her, er å sette høyere utdanning opp i kontrast til «Jehovas tjeneste». Jeg sluttet med mine studier for å bli ingeniør og begynte som pioner seks måneder etter at jeg ble døpt, og jeg fortsatte i heltidstjenesten i 15 år. Når jeg snakker med unge vitner, oppmuntrer jeg dem til å vurdere heltidstjenesten. Men hvis vi ser på situasjonen, blir de fleste unge vitner ikke pionerer når de er tenåringer eller i begynnelsen av tjuetårene. De tilbringer noen år på en yrkesskole, en fagskole eller en teknisk skole for å lære et yrke eller en profesjon, slik at de kan forsørge seg selv og en fremtidig familie. Det er veldig galt å kritisere valget til disse personene og sette deres valg opp i kontrast til å bruke «de verdifulle ungdomsårene i Jehovas tjeneste». Noen unge tar høyere utdanning, og det er også galt å stille opp denne utdanningen i kontrast til «Jehovas tjeneste».

Tenåringer og unge mennesker er forskjellige når det gjelder fysisk og psykisk styrke og modenhet. Derfor bør man ikke kritisere en person som bestemmer seg for å bruke sine «verdifulle ungdomsår» til å lære et håndverk eller et yrke, inkludert høyere utdanning, for å bli sykepleier eller lærer. De kan tjene Jehova helhjertet mens de tar sin utdanning.

De to siste setningene i Vaktårnet for 15. april 2008 er også tendensiøse, og vi leser:

I stedet for å vende seg til denne verdens høyere utdanningsinstitusjoner for å oppnå trygghet stoler en kristen på Jehova.

Igjen brukes samme manipulerende teknikk: Å ta høyere utdanning er å søke trygghet i denne verden, og de som gjør det, stoler ikke på Jehova. Dette er rett og slett tull! Et vitne som studerer ved en høyskole for å bli bibliotekar, IT-tekniker, optiker eller regnskapsfører, mangler ikke tro på Jehova, slik sitatet antyder, mer enn en rørlegger, sveiser, elektriker, snekker eller en skredder. Disse yrkene, som er basert på universitetsstudier, er normale yrker som ikke gir høyere lønn eller større sikkerhet enn yrker som ikke krever universitetsutdannelse.

I rammen nedenfor er to eksempler fra Majorstua menighet i Oslo som viser at unge mennesker ikke «kaster bort verdifulle ungdomsår» ved å ta høyere utdanning.

En ung søster hadde vokst opp i en familie av vitner, og foreldrene hennes hadde oppmuntret henne til å bli pioner etter videregående skole. Hun hadde et positivt syn på den kristne tjenesten, men da hun var ferdig med videregående skole i en alder av 18 år, følte hun ikke at hun var moden nok til å begynne som pioner med en gang. I stedet planla hun å begynne med heltidstjeneste senere, og hun begynte på en treårig universitetsutdanning for å bli sykepleier. Hun tenkte at et sykepleierbevis ville gi henne jobb hvor som helst i landet. Mens hun studerte, deltok hun regelmessig på møtene, kommenterte på møtene og var aktiv i forkynnelsen. Etter at hun ble uteksaminert som sykepleier, giftet hun seg, og hun og mannen flyttet til et sted hvor behovet for forkynnere var stort. Hun fikk jobb umiddelbart, men han, som jobbet med å reparere motorer, måtte vente i seks måneder før han fikk jobb. Senere tjente dette paret i et fremmed land hvor behovet for forkynnelse er stort. Å si at denne unge søsteren bare tenkte på sine egne interesser og kastet bort verdifulle ungdomsår, og at utdannelsen hennes ikke hjalp henne til å tjene Jehova bedre, er helt feil. Hvis hun hadde begynt som pioner da hun var 18, da hun følte at hun ikke kunne klare denne tjenesten, kunne det ha fått negative konsekvenser.

En ung gift søster var pioner. En dag da hun og jeg arbeidet sammen i forkynnelsen, sa hun at hun vurderte å slutte som pioner for å studere ved universitetet og bli sykepleier. Årsaken var at helsen til mannen hennes var i ferd med å svekkes. Hun hadde ingen spesielle ferdigheter, og hun innså at hun ville bli familiens forsørger. Derfor trengte hun å ha noen ferdigheter. Jeg sa at dette var en samvittighetssak, så jeg kunne ikke gi henne noen råd om hva hun burde gjøre, bortsett fra å søke

veiledning fra Jehova. Hun begynte på studiene, og før hun var ferdig etter tre år, var mannen hennes så syk at han lå i sengen 24 timer i døgnet. Hun fikk betalt for å pleie ham to timer om dagen, og i fem timer jobbet hun på et sykehus. Kan vi si at hennes beslutning om å slutte som pioner og ta høyere utdanning var av egoistiske grunner? Kastet hun bort verdifulle ungdomsår? Absolutt ikke! Hun kunne selvfølgelig ha fortsatt som pioner til mannen hennes ble veldig syk, og etter det tjent penger som ufaglært arbeider. Men ville det vært bedre fra et bibelsk synspunkt? Det er nå 25 år siden hun ble uteksaminert, og hvis vi ser tilbake på alle disse årene, har hennes investering av tid i utdanningen og tiden hun har brukt som sykepleier, gitt henne mer fritid enn om hun ikke hadde tatt utdanningen og jobbet som ufaglært arbeider.

Her følger fire flere eksempler der det blir satt spørsmålstegn ved motivene til dem som tar høyere utdanning:

Guds ord til oss gjennom Jeremia (2010), side 45:

7 En kristen begår kanskje den feil å tro at hjertet hans aldri kan bedra ham, slik mange på Jeremias tid opplevde at deres hjerte gjorde. For å ta et eksempel: En mann tenker kanskje, forståelig nok: «Jeg må ha en jobb for å forsørge familien.» Men hva om dette fikk ham til å tenke: «Jeg trenger mer utdanning for å sikre meg eller beholde en godt betalt jobb»? Også dette virker kanskje logisk, og han kommer kanskje til denne konklusjonen: «Tidene har forandret seg, og skal man overleve i dag, må man skaffe seg høyere utdanning.» *Så lett det kan være å begynne å bagatellisere den kloke, balanserte veiledningen fra den tro og kloke slave-klasse angående tilleggsutdanning og begynne å droppe møter!* På dette området er noen gradvis blitt formet av verdens tankegang og oppfatninger. (Ef 2:2, 3) Bibelen kommer med denne passende advarselen: «La ikke verden omkring dere presse dere inn i sin egen form.» – Rom 12:2, Phillips' overs.

Hele drøftelsen ovenfor viser at rådene fra DRS er langt fra balanserte, slik boken hevder. De fleste referansene er tatt ut av sin sammenheng, og det gis en karikert fremstilling av ulike sider ved høyere utdanning. I sitatet ovenfor ser vi igjen en misvisende kontrast. Rådet fra DSR er at ingen brødre eller søstre bør ta høyere utdanning, i hvert fall ikke for å oppnå en bachelor- eller mastergrad. Hvis du ikke følger dette rådet, *«begynner du å gå glipp av møter».*

Som jeg har vist ovenfor, har studenter mye mer fritid enn vanlige arbeidere. Det er derfor ingen grunn til at høyere utdanning skal føre til at

noen går glipp av møter. Men hvis en student går glipp av møter, kan det være en annen grunn som ikke er basert på mangel på tid. Det kan være DSRs ekstreme syn på høyere utdanning som får menighetens medlemmer til å fryse studenten ut. Han eller hun føler seg rett og slett ikke velkommen i menigheten. En venn av meg i USA, som er eldste, skrev:

Når jeg kommer tilbake til det interne sosiale presset i menigheten, er min bekymring at bildet som tegnes av høyere utdanning i organisasjonen, til en viss grad er en karikatur, og at mange medlemmer av menigheten på grunnlag av dette har et ekstremt syn. Jeg har ikke opplevd det selv, men jeg kan forestille meg, som du sier, at noen studenter ikke føler seg vel på møtene på grunn av dette ekstreme synet, og derfor holder seg borte fra møtene.

Gjennom årene har jeg mottatt mange signaler fra eldste i Norge og utlandet om høyere utdanning. Og disse signalene har vist den sterke fordømmen til disse eldste, som er basert på DSRs skrifter. Dette passer veldig godt med synspunktet som er sitert ovenfor. Jeg har nevnt 25 unge vitner i Majorstua menighet i Oslo, som i løpet av 35 år har tatt eksamener ved Universitetet i Oslo. Alle unntatt én deltok regelmessig på møtene, fordi de følte seg hjemme i menigheten på samme måte som de andre medlemmene.

Vakttårnet av 15. juni 2011, side 29–32, sier:

Bibelen viser at de kristne er forpliktet til å ta seg av familien sin, og det innebærer at de må dekke familiens materielle behov. (1. Tim 5:8) Men må man egentlig ha gått på høyskole eller universitet for å klare det?

Det er lurt å tenke igjennom hvilken virkning høyere utdanning kan ha på ens forhold til Jehova. Vi kan illustrere det ved å se på et eksempel fra Bibelen.

Baruk var sekretær for profeten Jeremia. På et tidspunkt begynte han å få selviske ambisjoner, og han fokuserte ikke lenger på de privilegiene han hadde i tjenesten for Jehova. Jehova la merke til det, og gjennom Jeremia kom han med denne advarselen til Baruk: ***«Du fortsetter å søke store ting for deg selv. Fortsett ikke å søke slikt.»*** – Jer 45:5.

Hva var disse «store ting» som Baruk fortsatte å søke? Det kan være at han var blitt fristet til å skape seg et navn blant jødene. Eller det kan være at de «store ting» var materiell velstand. Uansett hva det var, prioriterte han ikke lenger de viktigere ting, de som hadde åndelig verdi. (Fil 1:10) Men Baruk hørte tydeligvis på Jehovas advarsler gjennom Jeremia, og det førte til at han overlevde Jerusalems ødeleggelse. – Jer 43:6.

Hva kan vi lære av denne beretningen? Den veiledningen Baruk fikk, viste at ikke alt var som det skulle. *Han søkte store ting for seg selv. Hvordan er det med deg?* Kan du forsørge deg selv? *Trenger du da å bruke tid, penger og krefter på videre utdanning bare for å realisere dine egne ambisjoner eller ambisjonene til foreldrene dine eller andre i familien?*

Hvorfor bør ens forhold til Jehova bringes inn i bildet i forbindelse med høyere utdanning? Det nevnes ikke i forbindelse med utdanning basert på yrkesskoler, handelsskoler og tekniske skoler, selv om tiden det tar før man får sitt sertifikat som kvalifisert arbeider, er like lang eller ikke mye kortere enn tiden det tar å fullføre en høyskoleutdanning?

Svaret er at medlemmene av DSR anser de som tar høyere utdanning for å være ambisiøse, akkurat som Baruk, som søkte store ting for seg selv. Og studenter ved høyskoler og universiteter har feil ambisjoner. Dette betyr at DSR sier at en som studerer for å bli sykepleier, lærer eller bibliotekar, har feil ambisjoner og søker store ting for seg selv. Men sannheten er, som jeg har sagt flere ganger, at dette er normale yrker som ikke innebærer noen berømmelse eller gir høy lønn. Synspunktet til medlemmene av DSR viser at de ikke har noen førstehåndskunnskap om hva høyere utdanning er, og at de har en ekstrem holdning på dette området.

Jeg skal se på utdanningssystemet i Norge. Det er obligatorisk å gå på skole i ti år. Normalt begynner barn på skolen når de er seks år gamle. Det betyr at grunnskolen slutter når elevene er 15 år. Etter grunnskolen tar videregående skole tre år, og da er elevene 18 år gamle. Det er ikke lett å finne en god jobb i Norge for en person som bare har videregående skole. For å få et yrke er det mulig å studere ved universitetet. For å få sertifikat som fysioterapeut, sosialarbeider, radiograf, logoped og en rekke andre yrker, er det nødvendig med to eller tre års studier ved universitetet.⁷¹ Dette betyr at høyere utdanning er fullført i en alder av 20 eller 21 år. For å bli sykepleier eller advokat er det nødvendig med tre års studier.

Vi kan sammenligne universitetsstudier med utdanningen som kreves for å bli elektriker. Den som ønsker å bli elektriker, trenger ikke å studere ved et universitet. Men han eller hun utdannes ved en yrkesskole. Før en person får sertifikatet som elektriker, må han eller hun ha ti år med

71. I USA varer grunnskolen ni år, videregående skole tre år, og for å oppnå en mastergrad kreves det fire år til. I Norge varer grunnskolen ti år, videregående skole tre år, og for å oppnå en mastergrad kreves det tre år til.

grunnskole og fire og et halvt år med videreutdanning. Dette betyr at utdanningen for å bli elektriker bare er seks måneder kortere enn de toårige universitetsstudiene og ett og et halvt år kortere enn de treårige universitetsstudiene. Og interessant nok er lønnen til en elektriker høyere enn lønnen til en fysioterapeut, en sosialarbeider, en radiograf, en logoped eller en sykepleier. Så hvorfor skal vi si at de som får et yrke gjennom universitetsstudier, søker store ting for seg selv, men at en elektriker eller andre håndverkere ikke søker store ting?

Vakttårnet for 15. november 2011, side 19, sier:

¹¹ Årvåkne kristne bruker ikke verden fullt ut når det gjelder utdanning. *Mange i verden ser på høyere utdanning som et nødvendig springbrett til prestisje og et liv i luksus.* Men som midlertidige innbyggere har vi andre målsettinger. Vi har «ikke sinnet rettet mot høye ting». (Rom 12:16; Jer 45:5) Ettersom vi er Jesu etterfølgere, gir vi akt på hans advarsel: «Hold øynene åpne og vakt dere for all slags begjærighet, for selv om noen har overflod, kommer ikke hans liv av de ting han eier.» (Luk 12:15) *Unge kristne blir oppmuntret til å sette seg åndelige mål og bare ta så mye utdanning som de trenger for å dekke sine grunnleggende behov, slik at de kan tjene Jehova 'av hele sitt hjerte og av hele sin sjel og av hele sin styrke og av hele sitt sinn'.* (Luk 10:27) Når de gjør det, kan de bli 'rike overfor Gud'. – Luk 12:21; les Mattæus 6:19–21.

I denne teksten finner vi igjen det negative synet på at å strebe etter høyere utdanning er det samme som å *«tenke på høye ting»*. I kontrast til dette er rådet å *«bare få så mye utdanning som er nødvendig for å dekke deres grunnleggende behov»*. Men denne kontrasten kan være falsk. Artikkelen om høyere utdanning i Vakttårnet av 1. november 1992, side 17, sier:

Rapporter fra Selskapet Vaktårnets avdelingskontorer i forskjellige deler av verden viser at det mange steder er vanskelig å få arbeid som er brukbart lønnet, hvis man bare har fullført det minimum av skolegang som loven krever. I noen land er dette også tilfellet selv om man er ferdig med videregående skole.

Disse ordene ble skrevet for 33 år siden, og arbeidsledigheten i Europa og kravene for å få jobb er mye høyere nå enn for 33 år siden. Noen ungdommer mener at de i sin situasjon kan tjene Jehova best ved å være heltidsforkynnere, og dette standpunktet er prisverdig. Andre ungdommer mener at den beste måten de kan tjene Jehova på i sin situasjon, er å planlegge med tanke på å stifte egen familie. Tallene viser at det er mange

flere ungdommer som ikke velger heltidstjenesten enn de som gjør det. Vi kan ikke kritisere disse ungdommene, fordi vår fysiske og psykiske styrke er forskjellig, og våre personlige omstendigheter er forskjellige. En ungdom kan til og med innse at han med tiden må ta seg av sine syke foreldre fordi den økonomiske situasjonen i landet hans er dårlig.

Så hvordan bør en person som har fullført videregående skole tenke hvis han eller hun setter åndelige interesser først? Han kan prøve å finne en jobb som ufaglært arbeider i et supermarked eller jobbe som vaktmester. Hvis han finner en slik jobb, vil lønnen hans dekke hans grunnleggende behov for mat og vanlige ting. Men dette er bare foreløpig, og en klok person vil også planlegge for fremtiden. Hvis han får kone og barn, vil han da være i stand til å forsørge familien? Og hvis han får familie, og ett av hans barn på grunn av sykdom trenger kostbar spesialbehandling, vil han da være i stand til å betale for det? Både han og hans familie har behov for å gjøre noe annet enn det vanlige når de har ferie. Det vil koste penger. Og hva med å delta på et internasjonalt stevne for Jehovas vitner? Å reise til et fremmed land er dyrt. Men fordi DSR inviterer vitner fra mange land til å delta på slike stevner, må medlemmene av DSR mene at å betale mye penger for å delta på et internasjonalt stevne, er inkludert i uttrykket *«å dekke deres grunnleggende behov»*.

Hvis et vitne etter videregående skole studerer to eller tre år på universitetet for å få en grad, kan det være en form for «forsikring» for ham. Han vil mye lettere få en jobb enn en ufaglært person, også når arbeidsledigheten er høy, og han vil få en rimelig lønn. Så i vårt samfunn synes det å være klart at enten å få et sertifikat som håndverker eller å få en universitetsutdanning som kvalifiserer ham til en jobb som sosialarbeider, fysioterapeut eller radiograf, er det samme som *«å ta vare på deres grunnleggende behov»*.

Vakttårnet av 15. september 2012, side 22, sier:

¹⁶ Noe som kan hindre oss i å være tålmodige, er en «den som lever, får se»-holdning. Hvordan det? *En som mangler tro på at enden er nær, tenker kanskje at han må legge egne planer i tilfelle det ikke skulle gå slik Jehova har sagt.* Det kan med andre ord være at han tenker: «Jeg skal vente og se om Jehova virkelig gjør som han har lovt.» *Han vil kanskje prøve å skape seg et navn i denne verden, søke økonomisk trygghet i stedet for å sette Guds rike på førsteplatsen, eller sette sin lit til at høyere utdanning vil sikre ham et komfortabelt liv nå.*

Påstanden i dette sitatet er at å strebe etter høyere utdanning viser mangel på tro, fordi dette er et materielt mål og ikke et åndelig mål. Som jeg har vist ovenfor, er denne resonnementet fullstendig feil.

Korstoget mot høyere utdanning har fortsatt mellom 2005 og 2025. I Vaktårnet fra august 2021, side 14, leser vi:

Foreldre, prøv å finne ut hva barna deres lærer på skolen. Hva om dere oppdager at noen av læresetningene inneholder filosofier som strider mot Bibelen? Bruk våre publikasjoner til å hjelpe barna deres med å resonnerer om overbevisende bevis. Vær også forsiktige med å utsette barna deres for universiteter, hvor troen på Gud blir foraktet av mange.

Både i grunnskolen og på videregående skole undervises det i organisk evolusjon, og mange lærere tror ikke på Gud. Derfor er det klokt at foreldre leser bøkene som barna deres bruker på skolen, og at de drøfter med barna sine de delene av disse bøkene som strider mot Bibelen. Det er også fint at de hjelper sine barn med å bygge opp troen på Gud, ved å bruke publikasjonene utgitt av Selskapet Vaktårnet som drøfter skapelse og evolusjon.

Selv om de fleste universitetslærere ikke tror på Gud, er det svært få studieprogrammer ved universitetene hvor det undervises i organisk evolusjon. Dessuten kan en student ved et universitet, som jeg har vist ovenfor, ha minimal kontakt med medstudenter og lærere. Derfor er det et tåpelig argument å advare mot universitetsutdanning fordi mange lærere og studenter ikke tror på Gud. Men dette er en del av det ekstreme synet som medlemmene av DSR har på høyere utdanning.

Alle sitatene ovenfor stiller direkte eller indirekte spørsmål ved motivene til kristne som har valgt høyere utdanning:

- 1) Ved å ta høyere utdanning vil man bli opptatt av å fremme sine egne interesser.
- 2) Man kaster bort verdifulle ungdomsår.
- 3) Man stoler på utdanningssystemet for sikkerhet, og stoler ikke på Jehova.
- 4) Man vil gå glipp av møter.
- 5) Personer søker store ting for seg selv, og å realisere personlige ambisjoner.

- 6) Man bruker høyere utdanning som et springbrett til prestisje og et velstående liv.
- 7) Man er opptatt av «store ting».
- 8) Man stoler på høyere utdanning for å sikre seg et komfortabelt liv nå og stoler ikke på Jehova.
- 9) Man viser mangel på tro.

Foredragene til Löscher og Splane og sitatene og referansene fra litteraturen som jeg har presentert ovenfor, tegner et karikert bilde av høyere utdanning og diskrediterer på en uriktig måte de som har valgt å studere ved et universitet eller en høyskole. Dessuten legger de en enorm byrde på skuldrene til unge vitner. Unge brødre og søstre som ønsker seg et yrke som krever universitetsutdanning, blir utsatt for et intenst press for ikke å gjøre det. Dette er et klart brudd på de bibelske prinsippene jeg har sitert ovenfor.

Å tilskrive unge mennesker som ønsker universitetsutdanning feilaktige motiver, er direkte i strid med kristne normer. Kan noen med rette hevde at en ung søster som planlegger å bruke tre år på universitetet etter tre år på videregående skole for å bli sykepleier, er ambisiøs som Baruk og søker store ting, men at en ung bror som tar fire og et halvt års utdanning for å bli elektriker, ikke er ambisiøs? Og kan noen med rette hevde at søsterens universitetsmiljø er farlig for hennes tro, men at brorens yrkesskole og miljøet i den praktiske delen av utdannelsen hans ikke er farlig? Ut fra min egen erfaring fra 25 år med studier og undervisning ved Universitetet i Oslo, vil jeg definitivt si at universitetsutdanning ikke er farligere for en Jehovas tjener enn utdanning ved en yrkesskole, en fagskole eller en teknisk skole.

UTDANNING OG VÅR SAMVITTIGHET

Siden 2005 har DSR øvd et sterkt press på unge vitner for at de ikke skal ta høyere utdanning. Det er blitt hevdet at en høyskole- eller universitetsutdanning ikke hjelper en person til å tjene Riket, men at denne utdanningen fører til at en person blir opptatt av ting som bare tjener hans eller hennes egne interesser. I kontrast til dette skrev Awake! for 8. mars 1998, side 21, om hvilken type utdanning en person bør velge:

Slike avgjørelser må uansett tas på et personlig grunnlag. De kristne bør ikke kritisere eller dømme hverandre i denne saken. Jakob skrev: «Hvem er du som dømmer din neste?» (Jakob 4:12) Hvis en kristen vurderer å ta en tilleggstudanning, bør han granske *sine egne* motiver for å forvisse seg om at det ikke er selviske, materialistiske interesser som er drivkraften.

I motsetning til de dårlige motivene som tilskrives dem som tar høyere utdanning i en rekke artikler, viser den siste setningen i artikkelen i Awake! at valget om å ta mer utdanning etter videregående skole kan være basert på rettferdige motiver. Synspunktet som kommer til uttrykk i denne artikkelen fra 1998 og i artiklene i Vaktårnet fra 1992 er det stikk motsatte av synspunktet som kommer til uttrykk i Vaktårnet fra 2005, i forskjellige nyere publikasjoner, i taler av medlemmer av DRS, i brevet fra Selskapet Vaktårnet til alle eldsteråd i 2006 og i Vaktårnet for 2021.

Det spørsmålet jeg ønsker å ta opp, er dette: Er valget av høyere utdanning eller ikke et samvittighetsspørsmål, eller er det et spørsmål som andre utenfor vår familie kan bestemme for oss? Bibelen sier ingenting om hva slags utdanning en kristen bør ta, eller hvor lang tid denne utdanningen skal vare, så det må være et samvittighetsspørsmål.

Vi kan illustrere spørsmålet på denne måten: Fordi vi ikke kan vite om små fraksjoner i blodet, som albumin og immunoglobuliner, *er* «blod» eller *ikke er* «blod» i den bibelske betydning av ordet «blod», er det et samvittighetsspørsmål om man skal akseptere eller ikke akseptere disse fraksjonene. I sin veiledning til medlemmene av sykehuskontaktutvalgene har DSR understreket at medlemmene på ingen måte skal påvirke brødrenes og søstrenes beslutninger om de skal akseptere en bestemt blodfraksjon eller ikke. Beslutningen må utelukkende hvile på pasientens samvittighet uten noe press. Fordi valg av utdanning også er et samvittighetsspørsmål, er situasjonen nøyaktig den samme, og eldste har ingen rett til å påvirke eller utøve press på andre når det gjelder deres valg. Men det er akkurat det DSR har gjort.

Måten DSR har fremstilt høyere utdanning på, er en karikatur av hva den egentlig er. Det er ikke mer umoral, urett og narkotika på høyskoler og universiteter i Skandinavia sammenlignet med yrkesskoler, tekniske skoler, fagskoler og arbeidsplasser. De fleste læreplaner inneholder ikke organisk evolusjon eller informasjon som bryter ned troen, og universitetsstudier vil ta mye mindre tid enn en heltidsjobb. Å bli optiker, sykepleier, IT-tekniker eller lærer er ikke å søke store ting for seg selv; det

er ikke en måte å bli rik eller å gjøre en verdslig karriere på. Dette er normale jobber som gir vanlig lønn. Derfor er det et klart brudd på bibelske prinsipper når DSR øver et sterkt press på vitnene for ikke å ta høyere utdanning.

I utgavene av Vaktårnet som ble utgitt i det 20. århundre, har jeg aldri sett noe som ligner på den *propagandaen* mot høyere utdanning som har blitt presentert i utgavene av Vaktårnet i det 21. århundre, som jeg har drøftet ovenfor. Nå har mitt elskede blad, Vaktårnet, blitt forurenset! Det ekstreme synet på høyere utdanning blant medlemmene av DSR har forårsaket skade og tap for titusenvis av unge vitner. Derfor hviler det et tungt ansvar på skuldrene til disse medlemmene av DSR.

Korstoget mot høyere utdanning er et brudd på bibelske prinsipper og bør stoppes umiddelbart. Ingen eldste har rett til å påvirke eller presse andre til å følge hans personlige synspunkter når det gjelder utdanning eller andre spørsmål.

ETTERSKRIFT

Etter at korstoget mot høyere utdannelse har vart i 20 år, har medlemmene av av DSR nå foretatt en 180° u-sving. Den 22. August 2025 holdt David Splane en tale på JW Broadcasting om høyere utdannelse. Hans budskap var det motsatte av budskapet fra korstoget mot høyere utdannelse. Å ta høyere utdannelse er et personlig valg, og de som tar høyere utdannelse må ikke bli kritisert.

Det er ironisk at det var Splane som holdt denne talen, siden han 20 år tidligere som sonetilsynsman i Nederland og Belgia hadde kommet med en så sterk fordømmelse av høyere utdannelse, slik jeg har sitert ovenfor.

Blant situasjoner hvor det er nødvendig å vurdere om er bror fremdeles er kvalifisert til å være eldste eller menighetstjener, er den situasjon hvor broren eller hans familie tar høyere utdannelse. (Eldsteboken «Vær hyrder for Guds hjord», 2019 og 2023). Den nye Eldsteboken «Vær hyrder for Guds hjord» fra 2025 nevner ikke lenger høyere utdannelse som en mulig diskvalifiserende faktor.

BIBELSKE GRUNNER FOR EKSKLUSJON

—RESYMÉ—

I boken for eldste, «*Shepherd the Flock of God*», er det oppført 46 forskjellige eksklusjonsgrunner, og to andre eksklusjonsgrunner finnes andre steder. Av disse 48 er 37 funnet opp av DSR uten noe grunnlag i Bibelen, og bare 11 eksklusjonsgrunner er basert på Bibelen. Alle disse eksklusjonsgrunnene vil bli presentert i dette kapittelet.

Identifisering av de 11 eksklusjonsgrunnene som er basert på Bibelen

Sju forskjellige eksklusjonsgrunner presenteres i 1. Korinter kapittel 6. I kapitlene 5 og 6 finnes følgende kriterier for eksklusjon:

- 1) En person sies å være «ond».
- 2) En person som utfører en handling, sies å være «overgitt til Satan».
- 3) Kristne blir formanet til å unngå en person som praktiserer en bestemte handlinger.

De 37 eksklusjonsgrunnene som ikke er basert på Bibelen

Her presenteres en liste over alle eksklusjonsgrunner som er funnet opp og innført av DSR.

Tillegget av nye eksklusjonsgrunner betyr at kristen frihet ble ofret for autoritarisme

Ledere av Jehovas vitner verdsatte kristen frihet i tre tiår etter andre verdenskrig. Hver kristens samvittighet måtte avgjøre ens arbeid og andre aktiviteter. I den siste delen av det 20. århundre bestemte imidlertid lederne av Jehovas vitner at noen former for arbeid og noen aktiviteter var eksklusjonsgrunner. Eksempler på pengespill (gambling) og bruk av tobakk blir drøftet.

Å trekke seg – en falsk ansvarsfraskrivelse

Blant de 37 eksklusjonsgrunnene er det fire som kalles «å trekke seg», nemlig 1) å forlate Jehovas vitner, 2) å akseptere blodoverføring, 3) å bli medlem av en annen religiøs organisasjon og 4) å bryte sin nøytralitet. I 40 år ble personer som aksepterte blodoverføring, ble medlem av en annen religiøs organisasjon og hvis arbeid brøt

deres nøytralitet, ekskludert. Men så ble disse handlingene omdefinert som «å trekke seg» – personen hadde frivillig forlatt menigheten fordi han ikke lenger ønsket å være et av Jehovas vitner. Dette er en falsk ansvarsfraskrivelse. Hvis disse personene hadde forlatt Jehovas vitner av egen fri vilje, kunne DSR ikke beskyldes for å ha utøvd press på noen for ikke å akseptere blodoverføring eller ikke å stemme i et politisk valg. Derfor har man forandret betegnelse fra «eksklusjon» til «frivillig å trekke seg».

Det styrende råds misbruk av greske ord

Vi har sett hvordan nye eksklusjonsgrunner knyttet til arbeid og andre aktiviteter ble innført. Vi har også sett hvordan fire av eksklusjonsgrunnene har fått et nytt navn – å frivillig trekke seg – som tilsynelatende fritar DSR for ethvert ansvar for sanksjoner mot disse handlinger. I denne delen skal vi se hvordan DSR har innført nye eksklusjonsgrunner ved å manipulere greske ord til nye, skreddersydde definisjoner for egne formål – for å rettferdiggjøre sine nye eksklusjonsgrunner – men som ikke har noe språklig grunnlag.

Vilkårligheten i lovene om eksklusjon

DSRs definisjoner av hva bestemte eksklusjonsgrunner omfatter, har endret seg. Dette betyr at et vitne på et tidspunkt ville blitt ekskludert for en bestemt handling, men på et annet tidspunkt ville vitnet ikke blitt ekskludert for denne handlingen. Noen eksempler på endrede definisjoner er:

—Hva som inngår i «avskyelige former for pornografi».

—Hva som inngår i *porneia* («seksuell umoral»); definisjonene har blitt endret åtte ganger.

—Lovlige og ulovlige seksuelle handlinger mellom ektepar.

—Hvilke typer pengespill (gambling) som regnes som eksklusjonsgrunn; definisjonene har blitt endret ni ganger.

De over 100 potensielle eksklusjonsgrunner

Boken *Aid to Answering Branch Office Correspondence*, som er skrevet for utvalgene ved avdelingskontorene, har rundt 150 oppføringer, og hver oppføring kan inneholde flere avgjørelser i forbindelse med ikke-bibelske (verdslige) spørsmål. Hvis et vitne ikke aksepterer en av disse avgjørelsene fra DSR, kan han eller hun bli ekskludert. Et eksempel der en avgjørelse ødela livet og ekteskapet til en person som hadde skiftet kjønn, er beskrevet i detalj.

Å utstøte eller ekskludere noen fra den kristne menighet er en alvorlig handling. Og de som tar beslutningen, bærer et stort ansvar. Det som er

viktig fra et kristent synspunkt, er at ethvert grunnlag for eksklusjon har et solid grunnlag i Bibelen.

Men i de fleste tilfeller er dette ikke tilfellet. Av de 46 eksklusjonsgrunnene som er oppført i Eldsteboken, har bare 11 grunnlag i Bibelen, mens de andre 35 er oppdiktet og funnet på av det styrende råd. Det er også to andre eksklusjonsgrunner som ikke er nevnt i Eldsteboken, og som ikke er basert på Bibelen.

Mangelen på troskap mot Bibelen ser vi også ved at medlemmene av DSR har lagt nye betydninger til noen greske ord for å bruke dem som eksklusjonsgrunner uten at disse betydningene har noe språklig grunnlag. Jeg begynner dette kapitlet med å drøfte hvordan eksklusjonsgrunner kan identifiseres i Bibelen.

IDENTIFISERING AV DE 11 EKSKLUSJONGRUNNENE

Det eneste stedet i De kristne greske skrifter hvor eksklusjon fra den kristne menighet er direkte nevnt, er i 1. Korinter, kapitlene 5 og 6, og i 2. Korinter, kapittel 2. Følgende kriterier for eksklusjonsgrunner finnes i 1. Korinter, kapittel 5:

- 1) **Å være ond.** 1. Korinter 5:13 sier at personer som fortjener å bli ekskludert, er onde. De er gjennomsyret av og praktiserer onde gjerninger.
- 2) **Å bli overgitt til Satan.** Dette er uttrykket som beskriver eksklusjonshandlinger i 1. Korinter 5:4. Når vi derfor leser i De kristne greske skrifter at noen blir overgitt til Satan, vet vi at personen er skyldig i å ha begått en handling som kvalifiserer til eksklusjon.
- 3) **Å unngå en person.** Kristne bør «slutte å omgås» ekskluderte personer. I en annen situasjon viser 2. Tessaloniker 3:14 at vi også bør «slutte å omgås» medlemmer av menighetene som de spesielt merker seg, fordi de ikke aksepterer alle de ord som Paulus har skrevet. Hvis derfor en tekst i De kristne greske skrifter sier at vi bør «slutte å omgås noen», hvis synd ikke er av den typen hvor menighetens medlemmer ikke merker seg en person, vet vi at den aktuelle synden kvalifiserer til eksklusjon.

I det følgende vil jeg anvende de ovennevnte kriteriene på teksten i De kristne greske skrifter for å fastslå hvor mange av eksklusjonsgrunnene som er oppført i Eldsteboken, som har grunnlag i Guds ord.

I 1. Korinter, kapittel 6, er det ni substantiver og ett substantivert adjektiv (dvs. det *fungerer* som et verbalsubstantiv og som *nomen agentis*, et agent-substantiv) som refererer til eksklusjonsgrunner. Tre av disse kan subsumeres under andre eksklusjonsgrunner, og derfor er det bare sju forskjellige handlinger som eksplisitt er nevnt som eksklusjonsgrunner i kapittel 6. I det følgende vil jeg anvende de ovennevnte kriteriene på fire andre handlinger, nevnt andre steder i Skriften, og dette viser at det er 11 eksklusjonsgrunner som er nevnt i Bibelen.

Å UNNGÅ EN PERSON (*PARAITEOMAI*)

En av de fire passasjene i de kristne greske skrifter som omhandler eksklusjonsgrunner i tillegg til 1. Korinter kapittel 5 og 6, finnes i Titus 3:10, 11:

¹⁰ Et menneske som fremmer en sekt (*hairetikos*) skal du **avvise** (*paraiteomai*) etter en første og en annen formaning, ¹¹ da du vet at et slikt menneske er blitt vendt bort fra veien og synder, dømt av seg selv.

Først må vi se på ordet «avvise». Det er oversatt fra det greske ordet *paraiteomai*, som ifølge Louw og Nida betyr «å bevisst unngå omgang med noen». Som nevnt er det to situasjoner i de kristne menighetene hvor noen kan unngås. Den ene situasjonen gjelder en person menighetens medlemmer har merket seg, fordi han i noen grad har avviket fra de kristne læresetningene, men som fortsatt kan hjelpes. (2. Tessaloniker 3:14). Den andre situasjonen er når en person har blitt ond og er blitt ekskludert. (1. Korinter 5:11) Personen som er nevnt i Titus 3:10, kunne ikke hjelpes, og må derfor ekskluderes fra den kristne menighet.

Hva er synden til den nevnte mannen? Det viktige ordet er det substantiverte adjektivet *hairetikos*. Louw og Nida definerer ordet som «en som forårsaker splittelse», og TDNT I, 184, sier: «I kristendommen ser det ut til å ha blitt brukt teknisk helt fra begynnelsen, og betegner tilhengeren av kjetteri.» Titus 3:11 viser, i likhet med 1. Korinter kapittel 5 og 6, at Paulus ikke bare snakker om én eller noen få dårlige handlinger, men om **å være** *hairetikos* («heretiker») – mannen har blitt «en som danner en sekt», noe som sier noe om selve personens karakter. Uttrykket «har avviket fra

veien» er oversatt fra *ekstrefoimai*, som ifølge Louw og Nida har betydningen «å ha avveket fra mønstrene for korrekt oppførsel og er dermed blitt korrupt». ¹

Hymeneus og Aleksander ble «også overgitt til Satan» og dermed ekskludert. (1. Timoteus 1:20) Hva var årsaken til at de ble ekskludert? De «sa at oppstandelsen allerede hadde funnet sted, og de undergravde troen hos noen». (2. Timoteus 2:17, 18.) Fordi de undergravde troen hos noen, kan vi si at de var sektpromotører. Imidlertid er en av de sju definisjonene av frafall i Eldsteboken «bevisst å spre læresetninger som strider mot den bibelske sannhet». Disse ordene kan brukes om Hymeneus og Alexander, og i så fall har vi to bibelske eksklusjonsgrunner, «å fremme en sekt» og «å spre falske læresetninger».

Det er viktig å merke seg at mannens handlinger med å fremme en sekt *er identisk med hans personlighet*, fordi det vises at *han er blitt korrupt*. Ordene i 2. Tessaloniker 3:14, 15 bekrefter forskjellen:

¹⁴ Men hvis noen ikke er lydige mot vårt ord gjennom dette brevet, da merk dere ham og slutt med å omgås (*synanamignymi*) ham, for at han må skamme seg. ¹⁵ Betrakt ham likevel ikke som en fiende, men fortsett å formane ham som en bror.

Hvis en kristen hadde forbehold om noe i Paulus' inspirerte brev, kunne en slik holdning i noen grad føre til splittelse. Det faktum at andre menighetsmedlemmer kunne identifisere den ulydige, viser at hans «ulydighet» må ha kommet til uttrykk i en eller annen form for en splittende handling. Men fordi hans feilaktige handling er beskrevet med et verb og ikke med et substantiv eller et substantivert adjektiv, var hans forbehold åpenbart ikke en fast del av mannens personlighet. Derfor ble han ikke ekskludert som en sektpromotør. Han ble fortsatt sett på som en bror. Men han ble irettesatt, og han måtte endre holdning.

En av kjødets gjerninger i Galaterne 5 uttrykkes med ordet *hairesis* («sekt»). Av de 15 kjødets gjerninger som er oppført der, er dette en av fire som utgjør eksklusjonsgrunner. (De tre andre er ulovlig seksuelt samleie (*porneia*), avgudsdyrkelse (*eidololatria*) og drukkenskap (*methyo*).

Det er en annen passasje i De kristne greske skrifter som omhandler det samme emnet som Titus 3:10, 11, og det er Romerne 16:17, 18:

1. Antikristene (2. Johannes 1:7, 11), som bevisst spredde falske påstander om Jesus Kristus og hans lære, var også sektpromotører.

¹⁷ Nå formaner jeg dere, brødre, til å holde øye med dem som volder splittelser og forårsaker snubling, i strid med den lære som dere har lært; unngå dem (*ekklinō*). ¹⁸ For den slags mennesker er slaver, ikke for vår Herre Kristus, men av sin egen buk, og ved glatt tale og smiger forleder de de uskyldiges hjerter.

Ifølge Louw og Nida har ordet *ekklinō* i Romerne 16:17 betydningen: «Å bevisst unngå omgang med noen.» Hva er syndene til dem som er nevnt i Romerne 16:17?

- 1) Å forårsake splittelse.
- 2) Å forårsake snubling.
- 3) Å handle i strid med kristen lære.
- 4) Å ikke være Jesu Kristi tjenere.
- 5) Å forføre de enfoldiges hjerter.

De tre siste punktene er de viktigste. Ved å handle i strid med den kristne lære og ved å forføre mennesker, var de sektpromotører. De kunne ikke lenger hjelpes, og derfor viser det greske ordet *ekklinō* («unngå») at de må ekskluderes.

En meget god formaning finnes i Vaktårnet for 15 desember 1974, side 565:

²⁵ Når vi holder oss til Bibelen og hverken bagatelliserer det den sier, eller legger noe mer i det enn det som står, vil vi kunne bevare et likevektig syn på de utstøtte.

Denne formaningen blir ofte ikke fulgt når Romerne 16:17, 18 blir drøftet. Den første artikkelen som drøftet eksklusjon i detalj, ble publisert i The Watchtower for 1. mars 1952. I tillegg til de eksklusjonsgrunnene som er nevnt i 1. Korinter, kapitlene 5 og 6, blir Romerne 16:17, 18 nevnt som bevis. Det samme skriftstedet brukes også i Eldsteboken, kapittel 12, punkt 39.4, for eksklusjonsgrunnen «å forårsake splittelse», som er samlet under overskriften «frafall».

Instruksjonen er at en bror eller søster som er anklaget for en handling som kan føre til eksklusjon, må få vist hvilket bibelvers han eller hun skal ha brutt. Min erfaring med domsutvalg når noen er anklaget for å forårsake splittelse, er at Romerne 16:17, 18 blir lest, og en eldste peker på ordene «skaper splittelse og forårsaker snubling». Men dette er å lese inn i teksten noe som ikke står der. Teksten snakker ikke om å forårsake splittelse i generell forstand. Men den snakker om å forårsake splittelse ved å gå imot

kristen lære og ved å forføre andre kristne til å gjøre det samme. Så den bibelske grunnen til eksklusjon i dette tilfellet er den splittelse som ble skapt som en konsekvens av å fremme en sekt, og ikke splittelse generelt.

Det er viktig å merke seg at det å forårsake splittelser i seg selv ikke er en grunn til eksklusjon. Splittelser kan oppstå både ved å gjøre det som er rett og ved å gjøre det som er galt. I 1. Korinter 11:19 sier Paulus:

¹⁹ Det må jo også være sekter (*haireis*) blant dere, for at de godkjente også kan bli tilkjennegitt blant dere.

Betydningen kan illustreres ved den virkelige situasjonen som er beskrevet i 1 Korinter 1:12, 13:

¹² Det jeg mener, er dette at enhver av dere sier: «Jeg hører til Paulus», «men jeg til Apollos», «men jeg til Kēfas», «men jeg til Kristus». ¹³ KRISTUS er blitt delt. Paulus ble vel ikke pælfestet for dere? Eller ble dere døpt i Paulus' navn?

Hvis vi var i menigheten i Korint med de nevnte «sektene» som utviklet seg innenfor menigheten, ville vi ikke ha noe annet valg enn å motsette oss de tre nevnte sektene og velge å skille oss ut, og dermed skape en ny splittelse ved å si: «Jeg tilhører Kristus.» I dette tilfellet har vi imidlertid ikke skapt en sekt, fordi vårt formål med å skape splittelse, i motsetning til de andre, er å distansere oss fra de virkelige sektpromotørenes lære og støtte den opprinnelige kristne lære, nemlig at vi «tilhører Kristus».

Poenget er at hvis noe er galt, må vi motsette oss det, selv om det skulle føre til splittelse. Vi kan anvende dette på denne boken. Det viktige spørsmålet er om konklusjonene i hvert kapittel er riktige og i samsvar med Bibelen. Hvis de faktisk er i samsvar med Bibelen, må Paulus' ord i 1. Korinter 11:19 anvendes på situasjonen. Og dermed er utgivelsen av denne boken berettiget, selv om den skulle føre til splittelse.

Å VÆRE OND (*PONEROS*) ELLER HANDLE PÅ EN OND MÅTE

Ordet *poneros* («ond») forekommer 26 ganger fra Romerne til Åpenbaringen. Bare i to av passasjene som er sitert nedenfor, refererer ordet til bestemte handlinger, nemlig i 1. Johannes 3:12 og 2. Johannes 11:

¹² og ikke være som Kain, som var av den onde og drepte sin bror. Og av hvilken grunn drepte han ham? Fordi hans egne *gjerninger var onde*, men hans brors rettferdige.

¹¹ For den som hilser på ham, er medskyldig i hans onde gjerninger. For den som hilser på ham, er delaktig i hans *onde gjerninger*.

Ordene i 1. Johannes 3:12 viser at Kain fulgte Satans eksempel, og at han var ond. Den nevnte onde handlingen er *drap* eller *mord*, og fordi denne handlingen kalles «ond», må det være en eksklusjonsgrunn. Ordet «onde gjerninger» i 2. Johannes 11 refererer til handlingene til antikristene som sannsynligvis var en del av den gnostiske bevegelsen. De var aktive propagandister, og de ønsket å komme inn i de kristnes hjem for å spre sine falske læresetninger. Antikristene var ikke en del av de kristne menighetene og kunne derfor ikke ekskluderes. Det ser imidlertid ut til at også noen kristne i menighetene ble forført av denne falske propagandaen og sluttet seg til denne bevegelsen. Ifølge 1. Johannes 2:19 «gikk slike ut fra oss» frivillig. Fordi disse kalles «ugudelige», kan vi konkludere med at kristne som «går ut fra oss» og slutter seg til en annen religiøs organisasjon, her sannsynligvis gnostikerne, fortjener å bli ekskludert.

Å BLI OVERGITT TIL SATAN (PARADIDOM)

Uttrykket *«overgitt til Satan»* forekommer i 1. Korinter 5:5 i forbindelse med den seksuelt umoralske mannen som ble ekskludert. Det eneste andre stedet uttrykket brukes, er i forbindelse med Hymeneus og Aleksander. (1. Timoteus 1:20) Ifølge 2. Timoteus 2:18 spredte de falske læresetninger, og dette betyr at en person som er gjennomsyret av falske læresetninger og har til hensikt å spre dem, fortjener å bli ekskludert.

En av overtredelsene som nevnes under samlebetegnelsen «eksklusjon» i Eldsteboken er «å bli medlem av en annen religiøs organisasjon». Fordi religiøse organisasjoner sprer falske læresetninger, plasserer medlemskap i en slik religiøs organisasjon personen i samme klasse som Hymeneus og Alexander. På grunn av dette er medlemskap i en religiøs organisasjon en overtredelse som medfører til eksklusjon, ifølge Bibelen. I virkeligheten utgjør spredning av falske læresetninger og medlemskap i en religiøs organisasjon én eksklusjonsgrunn basert på Bibelen – spredning av falske læresetninger. Men fordi begge er oppført

separat i Eldsteboken, oppfører jeg dem som to separate eksklusjonsgrunner.

Når man anvender kriteriene for handlinger som er grunnlag for eksklusjon, ser vi at i tillegg til de sju som er nevnt i 1. Korinter, kapitlene 5 og 6, finnes det fire andre eksklusjonsgrunner i De kristne greske skrifter, nemlig 1) *å spre falske læresetninger*, 2) *å bli medlem av en annen religiøs organisasjon*, 3) *å danne en sekt*, og 4) *drap*.

DE 11 EKSKLUSJONGRUNNER SOM FINNES I DE KRISTNE GRESKE SKRIFTER

På grunnlag av drøftelsen ovenfor ser vi at det er 11 forskjellige eksklusjonsgrunner i De kristne greske skrifter, og tabell 4.1 inneholder en liste over disse eksklusjonsgrunnene.

Tabell 5.1 Liste over de elleve eksklusjonsgrunnene i De kristne greske skrifter

<i> pornos </i>	En mann eller kvinne som utfører ulovlig seksuelt samleie. (1. Korinter 6:9)
<i> eidololatrēs </i>	En som praktiserer avgudsdyrkelse. (1. Korinter 6:9)
<i> kleptēs </i>	En tyv. (1. Korinter 6:10)
<i> pleonektēs </i>	En som utnytter andre på en ond måte (feilaktig skrevet som «grådighet» Eldsteboken. (1. Korinter 6:10).
<i> methysos </i>	En drukkenbolt. (1. Korinter 6:10)
<i> loidoros </i>	En spotter, en voldelig person. (1. Korinter 6:10)
<i> harpax </i>	En rovlysten person, en røver. (1. Korinter 6:10)
<i> anatrepō </i>	En som sprer falske læresetninger. (2. Timoteus 2:18; 1. Timoteus 1:20)
<i> hairesis </i>	Ensom oppretter en sekt. (Titus 3:10)
<i> planos </i>	En som slutter seg til en annen religiøs organisasjon. (2. Johannes 7, 10)
<i> sfazō </i>	Drap, mord. (1. Johannes 3:12)

På min nettside, www.mybelovedreligion.no, blir hver av de 11 eksklusjonsgrunnene drøftet i detalj i kategorien «De elleve eksklusjonsgrunnene».

Medlemmene av DSR aksepterer alle de 11 overtredelsene på listen som eksklusjonsgrunner. Men de har lagt til 37 andre eksklusjonsgrunner som ikke har noe grunnlag i Bibelen. Disse vil bli drøftet i det som følger.

DE 37 EKSKLUSJONGRUNNER SOM ER FUNNET OPP AV MEDLEMMENE AV DET STYRENDE RÅD

I Eldsteboken som ble utgitt i 2019, er det 46 eksklusjonsgrunner (inkludert de fire grunnene for at noen har trukket seg). Av disse er 35 oppfunnet og innført av medlemmene av DSR uten noe grunnlag i Bibelen. De har også innført to andre eksklusjonsgrunner.

Våren 1965, da jeg begynte som kretstjener (kretstilsynsmann), mottok jeg boken *Spørsmål angående Rikets tjeneste* (1961). Denne boken var skrevet for domsutvalg og var ment å hjelpe dem med å behandle spørsmål om riktig og gal oppførsel. Denne boken inneholder sju eksklusjonsgrunner. I den siste delen av det 20. århundre ble det funnet opp noen nye eksklusjonsgrunner, og i boken for eldste, «*Gi akt på dere selv og hele hjorden*» (1991), teller jeg 20 forskjellige eksklusjonsgrunner. Dette betyr at i tillegg til de 11 eksklusjonsgrunnene som er basert på Bibelen, ble åtte andre eksklusjonsgrunner funnet opp og innført mellom 1961 og 1991. Mellom årene 2000 og 2010 var Ted Jaracz det ledende medlemmet av DSR. Han var en hardliner, og under hans ledelse ble de fleste av de 29 eksklusjonsgrunnene som ikke var innført for 1991, funnet opp og innført. Dette bekreftes ved en sammenligning av den reviderte Eldsteboken fra 2019 med forgjengeren fra 2010, hvor alle de 35 eksklusjonsgrunnene som ikke er basert på Bibelen, og som er skrevet i Eldsteboken fra 2019, allerede var innført.²

Jeg skal nå presentere en liste over eksklusjonsgrunnene som ble funnet opp og innført av DSR. Deretter skal jeg studere noen av disse for å se hvordan de ble innført.

Tabell 5.2 Liste over de 37 eksklusjonsgrunnene som ikke er basert på Bibelen

2. Se artikkelen «Det styrende råds diktatur i Maktkampen i det styrende råd i 1980- og 1990-årene». (<https://mybelovedreligion.no/2020/12/01/maktkampen-i-det-styrende-rad-i-1980-og-1990-arene/?lang=no>).

	SEKSUELL UMORAL
1	Sterke indisier for <i>porneia</i> .
2	Ekteskapsbrudd.
3	Barnemishandling.
	GROV URENHET/URENHET MED GRÅDIGHET
4	Flyktig berøring av intime kroppsdelar eller kjærtegnning av bryster.
5	Umoralske samtaler over telefon eller internett.
6	Avskyelige former for pornografi.
7	Misbruk av tobakk.
8	Bruk av marihuana, betelnøtt.
9	Misbruk av medisinske, ulovlige eller vanedannende stoffer.
10	Ekstrem fysisk urenhet.
11	Oralt eller analt samleie innenfor ekteskapet.
	SKAMLØS OPPFØRSEL
12	Unødvendig omgang med ekskluderte og slike som har trukket seg.
13	Det å date, når man ikke er bibelsk sett er fri til å gifte seg på nytt.
14	Hån og spott.
	FORSKJELLIGE HANDLINGER

15	Frotsing
16	Blodskyld.
17	Bevisst, ondsinnet løgn; falskt vitnesbyrd.
18	Bedrageri.
19	Bakvaskelse.
20	Uanstendig tale.
21	Gambling.
22	Grådighet.
23	Høy brudepris.
24	Nektelse av å forsørge familien.
25	Raseriutbrudd.
26	Profesjonell boksing.
27	Vold, vold i hjemmet.
	FRAFALL
28	Feiring av falske religiøse høytider.
29	Deltakelse i religiøse aktiviteter sammen med andre trossamfunn.
30	Det å skape splittelser, danne sekter.
31	Arbeid som fremmer falsk religion.
32	Okkultisme.
	Å TREKKE SEG FRIVILLIG

33	Å forlate Jehovas vitner.
34	Å ta imot blodoverføring uten å angre.
35	Brudd på kristen nøytralitet. ³
	IKKE I ELDSTEBOKEN
36	Virksomhet imot regjeringen
37	Uenighet med DSR i verdslige spørsmål. ⁴

Den grunnleggende årsaken til innføringen av utenom-bibelske eksklusjonsgrunner er organisasjonens forandring fra å være teokratisk med vern om kristen frihet til å bli autokratisk, med DSR som utøver diktatorisk makt. Jeg skal illustrere dette med noen eksempler.

FRA KRISTEN FRIHET TIL AUTORITÆR LOV

Et begrep i forbindelse med sekulært arbeid som nesten har blitt et mantra for de nåværende medlemmene av DSR, er *«å være medskyldig i»*. Dette begrepet har blitt strukket til det ytterste av det nåværende DSR, og det blir brukt i menighetene. Et sitat fra Vaktårnet for 1. april 1951, side 111, som har blitt oppført tidligere, viser hvordan lederne av den teokratiske organisasjonen Jehovas vitner etter andre verdenskrig sto opp for kristen frihet:

3. En fjerde handling som kvalifiserer som «å ha trukket seg» er oppført i Eldsteboken (18.3.1): «Å gi uttrykk for sin faste beslutning om at man ikke lenger vil betraktes som et Jehovas vitne.» Dette betyr at en person *ikke kan melde seg ut* av Jehovas vitner i ordets vanlige forstand. Hvis han uttrykker sin avgjørelse om å forlate Jehovas vitner, er synspunktet at han har ekskludert seg selv, og det er det samme som å bli ekskludert. En beslutning om å forlate Jehovas vitner kan betraktes som en 49. eksklusjonsgrunn. Men fordi dette er en frivillig handling, har jeg ikke oppført det som en eksklusjonsgrunn.

4. En drøftelse av de to eksklusjonsgrunnene som ikke er nevnt i Eldsteboken, finnes i vedlegget til artikkelen «Jehovah's discipline – the true regime of disfellowshipping (<https://mybelovedreligion.no/2021/10/16/jehovahs-discipline-the-true-regime-of-disfellowshipping/>)

Hvilken stilling bør den kristne innta til arbeid i krigsindustri, til å fungere som meddommer i en rettssak, til å selge julekort eller juletrær osv.? — Basert på mange innsendte spørsmål.

Selskapet Vaktårnet er organisert i den hensikt å forkynne det gode budskap om Riket over hele den bebodde jord, som et vitnesbyrd for alle folkeslag, og det oppmuntrer og hjelper alle til å kunne ta del i dette arbeidet ved å gi gratis veiledning med hensyn til de mest virkningsfulle måter å gå fram på.

Når det gjelder andre former for virksomhet eller arbeid, har Selskapet ingen spesielle anvisninger å gi. Hvis vi skulle sette opp regler for alle tenkelige situasjoner som har med verdslig arbeid å gjøre, ville vi snart være i gang med å utarbeide et voluminøst, Talmud-aktig verk med vedtekter, i et forsøk på å skille nøyaktig mellom alle de omstendigheter som gjør et bestemt arbeid utilrådelig til en tid og på sin plass til en annen tid. Herren har ikke lagt et slikt ansvar på Selskapet. Hver enkelt er ansvarlig for å treffe avgjørelsen i sitt eget tilfelle. For å belyse hvilket problem det byr på, kan vi ta eksemplet med salg av julekort eller juletrær. Hvis det er galt, hva så med slakteren som selger en ribbe til et julebord og med ekspeditrisen som selger en genser som skal brukes som julegave? Hvor skal grensen trekkes? Og når skal man si at et arbeid kommer inn under begrepet krigsindustri? Det er ikke nødvendig å stå ved et samlebånd for tanks for å lage effekter som blir brukt i krigføring...

Det at Selskapet tier i slike saker, kan ikke tas som noe tegn på at det samtykker, og det kan heller ikke oppfattes som en fordømmelse det ikke ønsker å gi åpent uttrykk for. Det betyr bare at vi mener at den enkelte har ansvaret med å velge, og ikke vi. Det er den enkelte som må ha god samvittighet for det han foretar seg, ikke vi. Det er han som kjenner alle sakens omstendigheter, ikke vi...

La derfor enhver innse sitt eget ansvar og handle i overensstemmelse med sin egen samvittighet og ikke kritisere andre eller la seg kritisere av dem, når de forskjellige individers samvittighet gir rom for forskjellige avgjørelser av samme sak. Det er ikke meningen at vi skal «dømmes av en annens samvittighet». «Hvem er du som dømmer en annens tjener? For sin egen herre står eller faller han.» — Rom. 14: 4, LB; 1 Kor. 10: 29.

Vær oppmerksom på at i det frie kristne fellesskapet blant Jehovas vitner etter andre verdenskrig *hadde Selskapet* (lederne av Jehovas vitner knyttet til Selskapet Vaktårnet) *«ingen spesielle anvisninger å gi»* angående *«former for virksomhet eller arbeid»*, bortsett fra forkynnelsen av det gode budskap om riket! Men hvordan skulle man unngå anarki? Ved hjelp av den kristne samvittighet. Og vi merker oss at kristne kunne *«ta forskjellige avgjørelser av samme sak»*. Kommentarene i artikkelen

bidrar på ingen måte til splittelse. Muligheten for «*forskjellige avgjørelser*» gjaldt ikke trosspørsmål basert på Bibelen, men ulike beslutninger i forbindelse med «*virksomhet eller arbeid*».

I sin beretning om sitt liv som et Jehovas vitne i flere tiår har A. H. Macmillan en interessant observasjon om hvordan N. H. Knorr, presidenten for Selskapet Vaktårnet fra 1942, så på enhet:

Har du noen gang lagt merke til hvordan forskjellige prester, som representerer samme religiøse organisasjon, underviser i forskjellige oppfatninger om samme emne? Konferanser innenfor deres kirkesystemer prøver kontinuerlig å utjevne disse forskjellene, men de vedvarer. Knorr mente at ikke bare burde alle kristne være prester, men at alle burde undervise med full enhet i tankene. Ville dette være mulig uten å gjøre dem til «papegøyer»? Knorr mente det var mulig, og satte seg fore å gjøre det... (Noen brødre i) organisasjonen var anerkjente som dyktige talere... Men Knorr ønsket at alle i organisasjonen skulle «alltid være rede til å gi svar til enhver som ber dere om grunn for det håp som er i dere»...

Organisatorisk var vi nå på solid grunn, og modenheten til samfunnet som helhet var ganske tydelig. Men Knorr innså at hver prest måtte være personlig rustet til å forkynne... Nå satte Knorr i gang en kampanje for å bringe modenhet til hvert eneste av Jehovas vitner og spesielt forberede dem til å forkynne individuelt uten å motsi hverandre...

Nå begynte opplæringsprogrammet for alvor. I april 1943 ble det organisert spesielle skoler i hver menighet av Jehovas vitner, som ble en fast del av menighetens aktiviteter.⁵

Knorrs mål, som er uttrykt av Macmillan, var å utdanne hvert vitne gjennom personlig bibelstudium og programmer på møtene, slik at de kunne bli modne kristne. Dette ville føre til enhet i troen, uten å gå på akkord med individualiteten, og evnen til hvert vitne til å ta balanserte beslutninger på grunnlag av sin samvittighet.

I dag er situasjonen helt annerledes, noe som betyr at vitnene har blitt rene papegøyer for DSR. De gjentar alt DSR sier, og det er ikke noen oppfordring til uavhengig bibelstudium, enn si opplæring i hvordan man gjør et dyptgående bibelstudium. I dag finnes det «*et voluminøst, Talmud-aktig verk*» av regler laget av DSR, akkurat det artikkelen i Vaktårnet for 1951 advarte mot. Vitnene tror at alt som medlemmene

5. A.H. Macmillan, *Faith on the March* (1956), side 169, 170, 193. Norsk utgave *Fremad i tro*.

av DSR gjør eller sier, kommer fra Gud, og derfor er sannheten. Når DSR endrer noe, gjennomgår vitnenes tro en slags «omstart», slik at den nye oppfatningen nå også aksepteres som noe som kommer direkte fra Gud. Og ingen ser ut til å legge merke til at det forrige synspunktet, som nå anses å være feil, en gang også ble ansett å komme fra Gud. Når DSR gjør en endring, får hele samfunnet av Jehovas vitner ganske enkelt «en omstartet», og programmet kjører videre derfra – som om den tidligere feilen i programmeringen aldri hadde eksistert. Dette er det jeg kaller «*tankelos konformitet*» eller «*enhet uten selvstendig tenkning*».

Det nyeste eksemplet på denne typen enhet er brevet til de eldste av 27. september 2021 om spørsmålet om Covid-19-vaksinasjon. Hvis noen i en menighet gir uttrykk for et annet syn enn det medlemmene av DSR har i dette verdslige spørsmålet, at alle bør ta vaksinen, kan vedkommende bli ekskludert, fordi han er en som «skaper splittelse» i menigheten «i strid med læren [om vaksinasjon] som du har lært» av DSR.⁶

Jeg vil nå gå tilbake til drøftelsen om arbeid. «Spørsmål fra leserne» i Vaktårnet fra 1. juni 1954, side 174, har følgende spørsmål: «Er pengespill et brudd på bibelske prinsipper?»

Pengespill appellerer til egoisme og svekker moralsk karakter; det frister mange til å utvikle vaner med juks og uredelighet...

Kan en kristen være ansatt i et spilleforetagende som er lovlig anerkjent og tillatt? Han synes kanskje at han kan det hvis han avholder seg fra å spille selv og fra å la sine åndelige brødre spille med hans hjelp. *Én kan være i stand til å gjøre dette med god samvittighet, mens en annen ikke ville kunne gjøre det med god samvittighet.* Enhver må personlig avgjøre hvorvidt han kan gjøre det for sin samvittighets skyld. Det er uten tvil å foretrekke å være atskilt fra den atmosfære som omgir slik virksomhet, og den kristne vil kanskje klokkelig ordne seg slik at han får et annet arbeid. Dette er noe enhver må avgjøre for seg selv og i overensstemmelse med sine forhold og sin samvittighet. *Selskapet Vaktårnet treffer ingen*

6. Se artikkelen: Covid-vaksinen har forårsaket et stort antall menneskers død — det styrende råd har et visst ansvar for dette (II) (<https://mybelovedreligion.no/2025/05/29/covid-19-vaksinen-har-forarsaket-et-stort-antall-menneskers-dod-det-styrende-rad-har-et-visst-ansvar-for-dette-ii/?lang=no>)

avgjørelser med hensyn til den enkeltes erverv, som vi tidligere har framholdt i Vaktårnet for 1. april 1952, side 111.

Spørsmålet her er pengespill (gambling), og vi merker at selv om det sies at «pengespill appellerer til egoisme og svekker moralsk karakter», er det fortsatt en personlig sak basert på ens samvittighet å delta i pengespill eller til og med å være ansatt i et pengespillforetagende. Dette er igjen et typisk eksempel på kristen frihet. I den nåværende diktatoriske organisasjonen må en person som er ansatt i et pengespillforetagende, bytte jobb innen seks måneder, ellers blir han ekskludert.

Pengespill er ikke nevnt i Bibelen, og derfor er enhver regel om slikt spill et menneskebud. Det vilkårlige ved DSRs talmudlignende regler er at synet på pengespill har endret seg. Fra 1961 ble gambling sett på som *utpressing*, men det synet ble forkastet i 1972, og fra da av ble gambling sett på som *grådighet*. Og synet på hvilke typer gambling som utgjør en eksklusjonsgrunn, har endret seg åtte ganger siden 1950-tallet.⁷

Jeg skal nå drøfte ett spørsmål knyttet til «aktiviteter». I tiden etter andre verdenskrig ble bruk av tobakk i noen form sett på av Jehovas vitners ledere som en skitten vane. Dette ble nevnt i en artikkel i The Watchtower fra 1942, side 205. Men artikkelen sa også:

Selskapet har selvsagt ingen makt, autoritet eller ønske om å si at en person som ønsker å bruke tobakk, ikke kan gjøre det. Det kan heller ikke si: «Du kan ikke vitne for Riket.»⁸

Boken *Spørsmål angående Rikets tjeneste* (1961) ble utgitt for å hjelpe domsutvalg. På side 78 finner vi spørsmålet: «Vil bruk av tobakk føre til begrensninger for en som ønsker å tjene Jehova?»

Hvis en person som bruker tobakk, ønsker å bli døpt, bør man på en vennlig måte vise ham at bruk av tobakk er en uren vane som ikke passer seg for en Guds tjener. Selv om vi ikke vil nekte å døpe ham fordi han bruker tobakk,

7. Se min artikkel «Gambling – changed viewpoints and subjective judgments». (<https://mybelovedreligion.no/2021/07/14/gambling-changed-viewpoints-and-subjective-judgments/>)

8. Se min artikkel «The use of tobacco — a disfellowshipping offense not based on the Bible» (<https://mybelovedreligion.no/2020/09/25/the-use-of-tobacco/>), og «Diktatorene har trukket opp en grense — Hvordan det styrende råd har begrenset Jehovas vitners frihet». (<https://mybelovedreligion.no/2025/03/11/diktatorene-har-trukket-opp-en-grense-hvordan-det-styrende-rad-har-begrenset-jehovas-vinters-frihet/?lang=no>).

vil vi ikke se på ham som et godt eksempel for brødrene i menigheten. Og så lenge han bruker tobakk, vil vi ikke utnevne ham til assisterende tjener eller menighetstjener i den kristne organisasjon. Han kan ikke få noen privilegier i tjenesten. Han kan delta på den teokratiske tjenesteskolen og holde elevtaler, men han vil ikke få lov til å holde foredrag. Han kan gå fra hus til hus, gå på gjenbesøk og lede bibelstudier, og på andre måter hjelpe til i felttjenesten, mens han ser til Jehova for å få kraft til å slutte med sin urene vane. En som bruker tobakk, kan ikke tjene som pioner eller heltidsrepresentant for den teokratiske organisasjon.

Det kan være unntak fra denne regelen. Men en som bruker tobakk, kan bare utnevnes til assisterende tjener eller menighetstjener hvis det ikke er noen annen døpt person i menigheten som kan være assisterende tjener eller menighetstjener. Hvis en som bruker tobakk, utnevnes til tjener, må han akseptere at han ikke kan bruke tobakk offentlig mens han forkynner på feltet eller i nærheten av Rikets sal. Og han må gjøre en bevisst innsats for å slutte med denne dårlige vanen.

Tobakk ble fortsatt sett på som en uren vane. Likevel var det slik, at hvis ingen andre kunne fylle behovet, kunne et vitne som brukte tobakk bli utnevnt til assisterende tjener eller menighetstjener (menighetens leder). Men i 1973 skjedde det en endring i synet på bruk av tobakk. I Vaktårnet for 1. oktober 1973, side 447, sto det at ethvert vitne som brukte tobakk, ville bli ekskludert hvis han eller hun ikke sluttet med dette innen seks måneder. Tobakk er ikke nevnt i Bibelen, så dette var et menneskebud som ble funnet opp og innført av DSR. Igjen ser vi et eksempel på «*tankeløs konformitet*» eller «*enhet uten selvstendig tenking*» i kontrast til den kristne frihet som eksisterte etter andre verdenskrig.

Drøftelsen ovenfor har vist hvordan de to eksklusjonsgrunnene, pengespill og bruk av tobakk, ble lagt til listen over eksklusjonsgrunner, og hvordan kristen frihet ble endret til autoritarisme og diktatur.

«Å TREKKE SEG» (DISASSOCIATION) – EN FALSK ANSVARSFRASKRIVELSE

Begrepet «å trekke seg» (engelsk: «disassociation») finnes ikke i Bibelen. I Eldsteboken (2019) 18, 1 står det:

Mens eksklusjon er et tiltak som blir truffet av et domsutvalg mot en overtreder som ikke angrer, er det å trekke seg et skritt som blir tatt av en døpt person i menigheten som ikke lenger ønsker å være et å Jehovas vitner.

Boken fører opp følgende fire punkter som «handlinger som kan innebære at man trekker seg»:

- 1) Å gi uttrykk for sin faste beslutning om ikke lenger vil betraktes som et av Jehovas vitner.
- 2) Å melde seg inn i en annen religiøs organisasjon og gi uttrykk for sin intensjon om å forbli medlem av denne.
- 3) Å ta imot blod frivillig uten å angre.
- 4) Å følge en kurs som er i strid med kristen nøytralitet.

Den grunnleggende konklusjonen til dette avsnittet er at det «å trekke seg» er nøyaktig det samme som eksklusjon. Men ved å hevde at en person har forlatt sin menighet av egen fri vilje, i stedet for å bli ekskludert, fordi han ikke lenger ønsker å være et av Jehovas vitner, kan DSR fraskrive seg ethvert ansvar for at han forlater organisasjonen. Men dette er en falsk ansvarsfraskrivelse. I det som følger, skal jeg vise at utsagnet om at en person har forlatt menigheten av fri vilje, er i svært mange tilfeller direkte løgn.

Jeg skal nå se på spørsmålet om å trekke seg kontra eksklusjon fra et historisk synspunkt. Det som er interessant, er at personer som i tidligere tider ble med i en annen religiøs organisasjon, aksepterte blodoverføring eller brøt kristen nøytralitet, ble ekskludert. Men i dag blir de ikke ekskludert. Men det hevdes at de har trukket seg fra menigheten av egen fri vilje. Dette er i svært mange tilfeller ikke sant, noe min historiske gjennomgang vil vise.

Å TA IMOT BLOD UTEN Å ANGRE

Ifølge Bibelen representerer blodet til hver skapning dets liv og er Guds spesielle eiendom. Blod må ikke brukes til noe. Det er grunnen til at Jehovas vitner ikke spiser blod eller aksepterer blodoverføring. Vaktårnet for 1. februar 1962, side 62, skrev:

I betraktning av hvor alvorlig det er å føre blod inn i den menneskelige organisme ved en blodoverføring, vil da en innvigd, døpt kristen som bryter Bibelens påbud vedrørende dette ved å ta blodoverføring, utsette seg for å bli utstøtt fra den kristne menighet?

En kristen som med vitende og vilje tar en blodoverføring og således ikke avholder seg fra blod, vil det følgelig ikke gå vel åndelig sett. Ifølge Moseloven, som var en skygge av de ting som skulle komme, må den som tar en blodoverføring, fjernes fra Guds folk ved at han blir utstøtt.

Hvis han imidlertid nekter å erkjenne at han har handlet i strid med de kristne normer, og lager et stridsspørsmål av saken i den kristne menighet og prøver å påvirke andre til å ta parti for seg, eller hvis han i framtiden fortsetter å ta blodoverføringer eller gir blod for at andre kan få denne medisinske behandling, viser han at han ikke har angret, men nekter å anerkjenne Guds krav. Som en opprørsk, troløs person som setter et dårlig eksempel for sine medbrødre i den kristne menighet, må han fjernes fra menigheten ved å bli utstøtt. Når den kristne menighet gjør dette, vil den ikke kunne bli beskyldt for å se gjennom fingre med at et av dens medlemmer bryter Guds lov ved blodoverføring, og den holder i hevd de rette kristne normer overfor alle medlemmene i den kristne menighet og holder seg ren for alle menneskers blod, akkurat som Paulus gjorde, som kunngjorde innholdet av det apostoliske brevet som ble avfattet i Jerusalem, for de forskjellige ikke-jødiske menighetene. — Ap. gj. 20: 26.

Her er det ikke snakk om at en som tar imot en blodoverføring, frivillig forlater menigheten. Men han vil *«fjernes fra Guds folk ved å bli utstøtt»* ifølge sitatet. Utstøtelsen av vitner som aksepterte blod uten å vise anger, fortsatte i mer enn 30 år. I 1991 ble boken for eldste, *«Gi akt på dere selv og hele hjorden»*, utgitt. Sammen med boken fulgte en liste over eksklusjonsgrunner, og den viste at det fortsatt var en eksklusjonsgrunn å frivillig akseptere en blodoverføring.

Men denne holdningen kunne føre til problemer. Hvis en lege sa at en pasient ville dø hvis han ikke aksepterte blod, men han ikke ville akseptere blod fordi han var redd for å bli ekskludert, kunne ledelsen av Jehovas vitner (det styrende råd) holdes ansvarlig. Hvis en pasient døde, kunne en domstol dømme det styrende råd til å betale erstatning.

På grunn av dette kom DSR med en «genial» løsning. Vitner som frivillig hadde akseptert blod uten å angre, ville ikke lenger bli ekskludert. Men denne handlingen ville fra nå av bli sett på som en beslutning tatt av vitnet selv om å forlate menigheten av egen fri vilje, fordi han ikke lenger ønsket å være et av Jehovas vitner. På grunn av denne situasjonen kunne DSR ikke holdes ansvarlig for komplikasjoner knyttet til noens nektelse av å akseptere blodoverføring. Det nye synet ble uttrykt i en liste for domsutvalg om eksklusjonsgrunner fra mai 2005, hvor det å ta imot blod

er oppført som et bevis for at man har trukket seg og ikke som eksklusjonsgrunn.

At forandringen fra eksklusjon til «frivillig å forlate menigheten» er bygd på en løgn, viser det faktum at en som hadde tatt imot blod uten å angre, ikke ville få lov til å være en del av menigheten selv om han ønsket det. En slik person som «frivillig hadde trukket seg» ville dessuten bli skydd og behandlet på akkurat samme måte som en som var ekskludert.

Å MELDE SEG INN I EN ANNEN RELIGIØS ORGANISASJON

Fra 1942 og i 44 år ble vitner som ble medlem av en annen religiøs organisasjon, ekskludert. Dette fremgår for eksempel av boken for domsutvalg *Spørsmål angående Rikets tjeneste* (1961), side 58.

Dette ble imidlertid endret i et brev fra avdelingskontoret i Norge til alle eldste datert 25. juni 1986:

Vi skriver til dere for å informere om en endring i prosedyren som må følges hvis et medlem av menigheten melder seg inn i en annen religiøs organisasjon. Inntil nå har saker om personer som melder seg inn i en religiøs organisasjon blitt behandlet av et domsutvalg, med mulig eksklusjon som resultat. Man har imidlertid besluttet at det vil være mer passende å betrakte en person som melder seg inn i en falsk religiøs organisasjon som en person som gjennom sine handlinger har trukket seg fra Jehovas vitners menighet. Dette er også måten vi ser på en person som melder seg inn i en verdslig organisasjon hvis mål er i strid med Bibelen, og som på grunn av dette vil bli dømt av Gud. (Understreking i originalen)

Det gis ingen grunn for denne endringen, bortsett fra at «man har bestemt at det vil være mer passende».

BRUDD PÅ KRISTEN NØYTRALITET

Den nevnte listen fra mai 2005 oppgir tre handlinger som viser at man har trukket seg fra den kristne menighet, nemlig punkt 2), 3) og 4) ovenfor.

Jeg har ikke funnet noen artikkel i Watchtower Index som drøfter hvordan man før 1991 skulle behandle en person som hadde stemt ved et politisk valg. Imidlertid står det i boken for domsutvalg, *Spørsmål angående Rikets tjeneste* (1961), side 61:

Hvis en hengiven kristen aksepterer en politisk stilling eller stemmer på politiske kandidater, kan han da fortsette å være medlem av menigheten?

Det er åpenbart at man ikke kan tjene to herrer, og en person som blir valgt til en politisk stilling, vil velge å vandre på denne verdens veier, og han kan ikke betraktes som en som tilhører menigheten. (Matteus 6:24) Menigheten kan informeres om at hans forkynnerkort blir fjernet fra kortfilen over aktive forkynnere.

En person som frivillig stemmer på en politiker, tar også del i denne verdens gjøremål. Han vender tilbake til verden for å engasjere seg i verdens gjøremål, og han skiller seg derfor fra det nye verdens samfunn. Hans kort bør fjernes fra kortfilen over aktive forkynnere. Hvis han angrer på sin handling og viser at han forstår den kristne holdningen til verdens gjøremål, kan han skrive et brev hvor han ber om å bli ansett som forkynner igjen.

Hovedpoenget i sitatet ovenfor er at å ha en politisk stilling vil være et kompromiss angående en persons lojalitet til Guds regjering, hans himmelske rike. Dette betyr at en person som bryter sin nøytralitet, ikke samtidig kan være et av Jehovas vitner. Bokens synspunkt er at ved å bryte sin nøytralitet, har personen valgt å forlate den kristne menighet og bli en del av verden igjen. Boken sier at forkynnerkortet til den som har stemt, vil bli fjernet fra menighetens arkiv. Men boken sier ikke at en slik person skal utstøtes, men han eller hun skal behandles på samme måte som andre verdslige personer. Dette støttes av det faktum at en person som frivillig forlot organisasjonen, ikke ville bli utstøtt før 1981, som jeg skal vise nedenfor.

Mens det å stemme ved valg sjelden har blitt nevnt, har brudd på kristen nøytralitet gjennom ens verdslige arbeid blitt drøftet flere ganger. Rikets tjeneste fra februar 1977, side 3, sier:

Menighetens ansvar

Hvis en bror utfører et verdslig arbeid som medfører et tydelig brudd på Guds lov, er det en sak som angår menigheten og de eldste. Hvis arbeidet eller produktet blir fordømt i Bibelen eller er av en slik art at arbeidstageren *fremmer en urett handling eller blir medskyldig i den*, bør de eldste først prøve å hjelpe denne broren til å innse at hans handlemåte er gal. I tilfelle hvor arbeidet har en tydelig forbindelse med noe galt, skulle det være mulig å gjøre det klart for ham hva Bibelen sier, og få ham til å innse hvorfor det får sin anvendelse på ham. Det kan imidlertid bli nødvendig å ha flere samtaler med ham, kanskje i løpet av noen uker, for å hjelpe ham til å forstå dette og under bønn overveie det han er blitt gjort oppmerksom på. *Hvis*

det blir tydelig fastslått at han ved sitt verdslige arbeid bryter kristne prinsipper, og han likevel insisterer på å fortsette å utføre slikt arbeid, kan han utstøtes av menigheten.

Sitatet refererer til arbeid hvor en «fremmer en urett handling eller blir medskyldig i den». Det viktige poenget er den siste setningen i sitatet. Den viser at i 1977 ville et vitne som hadde en jobb som ble fordømt i Skriften, noe som må inkludere brudd på hans nøytralitet, bli ekskludert.

Bare fire år etter artikkelen i Rikets tjeneste ble imidlertid prosedyren for hvordan man skulle behandle en person som brøt sin nøytralitet gjennom sitt arbeid, endret. I Vaktårnet av 15. november 1981, side 18, står det:

¹⁵ En person kan også fornekte sin stilling i den kristne menighet ved sine handlinger, for eksempel ved at han slutter seg til en organisasjon hvis formål er i strid med Bibelen, og som følgelig er dømt av Jehova Gud. (Jevnfør Åpenbaringen 19: 17—21; Jesaja 2: 4.) Hvis en som har vært en kristen, velger å slutte seg til dem som Guds mishag hviler over, vil det derfor være på sin plass at menigheten kommer med en kort kunngjøring om *at vedkommende har trukket seg tilbake og ikke lenger er et av Jehovas vitner.*

Endringen i synspunktet er at i 1977 ble en person ekskludert hvis han brøt sin nøytralitet gjennom sitt arbeid. Men fra 1981 til 2025 har synspunktet vært at en slik person har trukket seg fra den kristne menighet, fordi han ikke lenger ønsker å være et av Jehovas vitner.

Å GJØRE KJENT BESLUTNINGEN OM Å FORLATE JEHOVAS VITNER

Hvis et vitne skriver et brev hvor han sier at han ikke lenger ønsker å være et av Jehovas vitner, eller hvis han sier dette til de eldste, er dette et klart eksempel på at vedkommende frivillig har meldt seg ut, så vi kan med rette si at han «har trukket seg fra menigheten fordi han ikke lenger ønsker å være et av Jehovas vitner».

Hvordan vil en slik person bli behandlet? Før 1981 ble personer som forlot menigheten og dermed trakk seg fra den, behandlet som andre personer utenfor organisasjonen og ikke som ekskluderte personer. Men Vaktårnet for 15. september 1981, side 23, endret denne fremgangsmåten:

¹³ Som et uttrykk for sin kjærlighet kan kristne eldste og andre besøke og hjelpe den som er blitt svak og uvirksom. (1. Tess. 5: 14; Rom 15: 1; Hebr. 12: 12, 13) Det forholder seg imidlertid annerledes når noen fornektet at han er en kristen, og trekker seg tilbake.

¹⁶ Personer som velger ikke å være «av oss» ved at de med overlegg forkaster Jehovas vitners tro og lære *bør med rette betraktes og behandles på samme måte som dem som er blitt utstøtt fordi de har handlet galt.*

Dette er første gang Vaktårnets litteratur sier at personer som har brutt med menigheten, må behandles på samme måte som ekskluderte personer og må bli skydd. Hva er formålet med å sky personer, ifølge Jehovas vitner? Etter å ha sitert ordene «slutt å omgås» i 1 Kor. 5:11, sier Vaktårnet for 15. november 1963, side 525:

Menighetens medlemmer vil derfor ikke være sammen med den utstøtte, hverken i Rikets sal eller andre steder. De vil ikke snakke med ham eller vise ham oppmerksomhet på noen måte. Hvis den utstøtte prøver å snakke med andre i menigheten, bør de gå bort fra ham. På den måten vil han fullt ut føle hvor stor hans synd er. Hvis alle derimot snakket med overtrederen, ville han bli fristet til å tro at hans overtredelse ikke var så alvorlig.

Disse ordene viser at formålet med å sky en person er å hjelpe ham til å forstå at han må endre kurs og vende tilbake til menigheten. I lys av dette kan vi spørre: Hva er formålet med å sky en person som har skrevet et brev hvor han sier at han ikke lenger ønsker å være et av Jehovas vitner? Denne personen har bestemt seg for at han ikke ønsker å være en del av menigheten, så formålet med å sky ham kan ikke være at han skal vende tilbake til menigheten. Konklusjonen vi må trekke, er at formålet med å sky personer som har trukket seg fra menigheten, ikke er basert på ønsket om å hjelpe dem. Men medlemmene av DSR ser på det å trekke seg fra Jehovas vitner som en alvorlig synd, og å sky disse er utelukkende en måte å straffe dem på for deres synd.

På nettstedet jw.org stilles følgende spørsmål: «Kan en person «melde seg ut» av Jehovas vitner?» Følgende svar gis:

Ja. Man kan «melde seg ut» av vår organisasjon på to måter:

- **Ved en formell henvendelse.** En person kan gi beskjed, enten muntlig eller skriftlig, om at han eller hun ikke lenger ønsker å være et Jehovas vitne.

- **Ved sine handlinger.** En person kan gjøre noe som viser at han ikke lenger ønsker å være et Jehovas vitne. (1. Peter 5:9) Det kan for eksempel hende at en person melder seg inn i en annen religion og gir uttrykk for at han ønsker å fortsette å tilhøre den. – 1. Johannes 2:19.

Disse svarene er misvisende, fordi leserne ikke får vite at det blir sterke, til og med traumatiske sanksjoner, mot den som muntlig eller skriftlig uttrykker at han ikke lenger ønsker å være et av Jehovas vitner. Dette betyr at et vitne ikke kan «trekke seg» i ordets vanlige forstand. Men hvis han ønsker å forlate menigheten, blir han i realiteten ekskludert fra samfunnet. Spørsmålene knyttet til å trekke seg ved handlinger og ikke ved ord blir drøftet ovenfor.

«Å TREKKE SEG» ER AKKURAT DET SAMME SOM Å BLI EKSKLUDERT

I de foregående avsnittene ble det vist at det i mange år var eksklusjonsgrunn å frivillig akseptere blod, melde seg inn i en annen religiøs organisasjon og bryte kristen nøytralitet gjennom sitt arbeid. I dag er de tre nevnte handlingene ikke lenger eksklusjonsgrunner. Men synspunktet er at hver handling viser at personen av egen fri vilje har trukket seg fra menigheten, fordi han ikke lenger ønsker å være en av Jehovas vitner. Imidlertid har ikke innholdet i de tre handlingene som tidligere førte til eksklusjon, men som nå oppfattes om frivillig å trekke seg fra menigheten, endret seg på noen måte. Og dette alene viser at det å trekke seg fra menigheten er nøyaktig det samme som eksklusjon – handlingene har bare fått et annet navn.

I boken for eldste «*Gi akt på dere selv og hele hjorden*», (1991), side 102, står det:

De som trekker seg fra menigheten, bør betraktes og behandles på samme måte som utstøtte personer.

Når en som har trukket seg, blir «betraktet og behandlet på samme måte som utstøtte personer», det vil si at han eller hun blir skydd av vitnene, må det å trekke seg og utstøtelse (eksklusjon) være nøyaktig det samme.

DSR hevder at en ekskludert person blir kastet ut av menigheten, mens en som har trukket seg, frivillig har forlatt menigheten frivillig. Denne

forskjellen er et knep, for i virkeligheten er dette løgn, med det motiv å unngå å bli stilt til ansvar for behandlingen av de som trekker seg. Det er absolutt ingen tvil om at både ekskluderte og de som trekker seg, blir kastet ut av menigheten.

Dette fremgår også av Eldsteboken (2023), 18.3 (4):

Hvis han utfører et arbeid som tydelig gjør ham medskyldig i ikke-nøytral virksomhet, skal han vanligvis få seks måneder på seg til å forandre på det.

Hvis han ikke gjør det, betyr det at han har trukket seg.

Denne situasjonen ligner flere andre situasjoner som blir drøftet i boken. De eldste får nesten ubegrenset makt i mange situasjoner som er tvetydige og uklare. Og om et vitne får lov til å fortsette å være medlem av menigheten eller ikke, er basert på de subjektive synspunktene og magefølelsen til menighetens eldste.

Jeg illustrerer situasjonen på følgende måte: En bror jobber i en stor fabrikk, og en del av produksjonen selges til forsvaret. I denne situasjonen har de eldste rett til å si til broren: «Fordi en del av produksjonen selges til militæret, bryter du din kristne nøytralitet ved å beholde denne jobben. Vi gir deg seks måneder til å finne en annen jobb, og hvis du ikke gjør det, har du trukket deg fra menigheten, fordi du ikke lenger ønsker å være et av Jehovas vitner.» Hvis broren er uenig med de eldste og påpeker at bare en liten del av produksjonen selges til militæret, og at disse produktene lages i en avdeling av fabrikkens hvor han ikke jobber, vil de eldste i de fleste tilfeller ikke ombestemme seg. De har gjort sin vurdering, og hans synspunkter teller ikke.

Så hva vil skje i dette tilfellet? Hvis broren ikke har byttet jobb innen seks måneder, vil de eldste si at han av egen fri vilje har forlatt menigheten. Men det er ganske enkelt ikke sant. Hvis broren for eksempel holder fast ved sitt synspunkt om at han ikke har brutt sin nøytralitet og ikke har noe ønske om å forlate menigheten, vil han likevel ikke få lov til å fortsette å være medlem av menigheten. Dette viser at han *ikke frivillig* har forlatt menigheten.

Kravet i Eldsteboken (2023) er at en bekjennelse av en alvorlig synd, må være klar og entydig, og det må være to vitner til denne tilståelsen. I situasjoner hvor det sies en person har trukket seg, blir denne prosedyren snudd på hodet. Det er de eldste som avgir «tilståelsen» for ham, både at han har begått en alvorlig synd og at han ikke lenger ønsker å være et av

Jehovas vitner. Og hvis han allikevel ønsker å fortsette å være medlem av menigheten, vil han ikke få lov til å bli i menigheten.⁹

«Å trekke seg» er nøyaktig det samme som eksklusjon fordi:

- 1) Tre av de fire handlingene som skal vise at personen «har trukket seg» ble i mange år betegnet som eksklusjonsgrunner. Men nå sies det at de viser at en person frivillig har forlatt menigheten – men handlingenes innhold ikke har endret seg.
- 2) En person som er skyldig i en av handlingene som skal vise at han «har trukket seg», men som ønsker å fortsette å være medlem av menigheten, vil ikke få lov til det. Så i realiteten blir han kastet ut av menigheten
- 3) De som har trukket seg, blir skydd på akkurat samme måte som ekskluderte.

Eldsteboken «*Gi akt på dere selv og hele hjorden*», (1991) sier at en som «har trukket seg», skal betraktes og behandles på samme måte som en som er ekskludert.

DET STYRENDE RÅDS MANIPULERING AV GRESKE ORD

Ingen av de nåværende 11 medlemmene av DSR kan lese Bibelen på gresk, hebraisk eller arameisk. Når disse personene tolker Bibelen for Jehovas vitners samfunn, skaper denne mangelen på kunnskap åpenbare problemer. Resultatet er at medlemmene av DSR har behandlet flere greske ord som er viktige i forbindelse med eksklusjonsgrunner, på en amatørmessig og uriktig måte. Her følger en kort introduksjon for hvordan greske ord kan forstås.

9. I kategorien «Å trekke seg – i strid med Bibelen» finnes det detaljerte studier av hver av handlingene som sies å vise at en person har trukket seg fra menigheten. (<https://mybelovedreligion.no/category/a-trekke-seg-i-strid-med-bibelen/?lang=no>)

ANVENDELSEN AV LEKSIKALSK SEMANTIKK

Når vi leter etter den nøyaktige betydningen av greske, hebraiske eller arameiske ord, må vi huske på at oppføringene vi finner i leksika ikke gir *den leksikalske betydningen* av ordene. Disse oppføringene er bare gloser som viser kjernebetydningen av et ord og hvordan dette ordet i kildespråket er oversatt til engelsk eller norsk.

Psykolingvistiske eksperimenter har vist at mennesker har et mentalt leksikon i hjernen. Hvert ord i det klassiske greske språket signaliserer *et begrep* i hjernen til de som hadde gresk som morsmål. *Et begrep* har en relativt klar kjerne, men blir uklart mot kantene. Hvert begrep kan også kalles «*ordets «semantiske felt»*». Kommunikasjon betyr å synliggjøre ett område av begrepet (*av dets semantiske felt*) og la de andre områdene forbli usynlige. Når en som har et språk som morsmål, kommuniserer med andre skriftlig eller muntlig, vil leserne eller lytterne i de fleste tilfeller, med hjelp av konteksten, umiddelbart forstå *hvilket område av hvert begrep* (av dets semantiske felt) taleren eller skribenten gjør synlig.

Begrepene i hjernen til de som har samme morsmål, representerer den leksikalske betydningen av hvert ord, og ikke oppføringene i moderne leksika.

Problemet er at alle som hadde de bibelske språkene som morsmål, er døde. Derfor er det ikke mulig fullt ut å forstå *den leksikalske betydningen* av hvert ord. Det beste vi kan gjøre, er å se på konteksten et ord som brukes i Skriften. Dette kan hjelpe oss å fastslå kjernen i betydningen av et bestemt ord og kanskje noen andre deler av dets semantiske felt. Hvis et ord bare brukes én gang, kan svært lite av dets semantiske felt forstås. Jo oftere ordet brukes, jo mer av dets semantiske felt kan vi forstå.

I tillegg til den leksikalske betydningen av et ord (begrepet i hjernen til dem som har samme morsmål), har et ord også en eller flere *referanser*. *Referansen* til et ord er de ting i verden som ordet betegner – ting utenfor dets semantiske felt. Det er svært viktig å skille mellom *referansen* til et ord og *kjernebetydningen* av dette ordet.

Ord kan klassifiseres i forhold til deres referanser – hvor klare eller tydelige disse referansene er. Lingvisten Moises Silva har drøftet dette temaet, og han har følgende tabell:¹⁰

Tabell 5:3 Referanser og ord

Fullt ut refererende	Hovedsakelig refererende	Delvis refererende	Ikke-refererende
Platon	lov	kald	vakker

Hvor sikre vi kan være når vi avgrenser og finner betydningen av et ord, henger sammen med ordets referensialitet. For ikke-referensielle ord som «vakker» er usikkerheten stor. Vi kan for eksempel si: «Fuglen er vakker.» Dette er en positiv betegnelse, men vi vet ikke nøyaktig hva taleren har i tankene.

Jeg vil anvende prinsippene for leksikalsk semantikk på to forskjellige paraplybegreper, nemlig *akatharsia* («urenhet»), som omfatter åtte forskjellige eksklusjonsgrunner, og *aselgeia* (NV18: «skamløs oppførsel»; min oversettelse: «hemningsløst begjær»), som omfatter tre eksklusjonsgrunner.

I drøftelsen nedenfor vil de to greske ordene *aselgeia* («hemningsløst begjær» – min oversettelse) og *akatharsia* («urenhet») bli drøftet.

Det er tre problemer i forbindelse med betydningen og referansene til disse ordene:

1) Ordet *aselgeia* er ikke-refererende, og *akatharsia* er ikke-refererende eller delvis refererende.

2) De klassiske greske betydningene er ikke nødvendigvis identiske med betydningen i De kristne greske skrifter.¹¹

10. Moises Silva, *Biblical Words & Their Meaning*, side 107.

11. Greske ord i De kristne greske skrifter kan ha hebraiske eller kristne konnotasjoner som mangler i klassisk gresk. Derfor kan et gresk ord bare forstås i lys av bruken av det i De kristne greske skrifter og ikke på grunnlag av oppføringer i greske leksika. Dette illustreres av det faktum at de greske ordene *hades* («grav»), *psykhē* («sjel»), *kosmos* («verden») og *agapē* («kjærlighet») har svært forskjellige betydninger og referanser i klassisk gresk sammenlignet med Nytestamentlig gresk.

3) De kontekster hvor *aselgeia* og *akatharsia* forekommer, avslører ikke noe om deres semantiske felt.

Det er umulig å knytte bestemte handlinger til aselgeia. Og handlinger kan bare knyttes til akatharsia når konteksten ekskplisitt gjør det.

EN DRØFTELSE AV DET GRESKE ORDET *ASELGEIA*

Ordet *aselgeia* forekommer ikke i apostelen Paulus' liste over eksklusjonsgrunner i 1. Korinter kapitlene 5 og 6. Og det er ingen andre steder i De kristne greske skrifter hvor *aselgeia* blir vist å være en eksklusjonsgrunn.

Om *aselgeia* sier Vaktårnet av 15. juli 2006, side 30:

Som de ovenstående definisjonene viser, har «løsaktig oppførsel» to aspekter: (1) Oppførselen er i seg selv en alvorlig krenkelse av Guds lover, og (2) overtrederen har en frekk og respektløs holdning.

Uttrykket «løsaktig oppførsel» [aselgeia] blir derfor ikke brukt om urett oppførsel av mindre alvorlig art. Det blir brukt om handlinger som er alvorlige krenkelser av Guds lover, og som gjenspeiler en frekk eller foraktfull holdning — en ånd som vitner om ringeakt eller til og med forakt for myndighet, lover og normer. Paulus knytter løsaktig oppførsel til ulovlig omgang. (Romerne 13: 13, 14) I Galaterne 5: 19—21 blir løsaktig oppførsel nevnt sammen med en rekke syndige gjerninger som gjør en uskikket til å arve Guds rike, noe som viser at slik oppførsel er en grunn for irrettesettelse og eventuelt eksklusjon fra den kristne menighet.

Alle de grunnleggende påstandene i sitatet ovenfor er feil. Kjødets gjerninger i Galaterne 5:19-21 representerer ikke eksklusjonsgrunner. Men personer som praktiserer disse og ikke omvender seg, vil ikke arve Guds rike. Drøftelsen nedenfor viser at *aselgeia* («løsaktig oppførsel» NV96) ikke innebærer «alvorlige brudd på Guds lover» eller en holdning som er «respektløs eller frekk».

Hva er betydningen av «løsaktig oppførsel» (*aselgeia*)? Nedenfor er oppføringene fra seks gresk-engelske leksika. Ordene i parentes er definisjoner av sjeldne engelske ord som finnes i de greske leksika.

Tabell 5.5. Gloser brukt om aselgeia (løsaktig oppførsel)

Liddell & Scott	Utsvevelser (manglende juridiske eller moralske begrensninger). Utsvevende (nådeløs, umenneskelig; uten kontroll eller begrensninger; uanstendig, vulgær) vold. Uforsømmethet (egenskapen eller tilstanden å være uhøflig og ikke vise respekt). vulgært (manglende dannelsel, oppfatningsevne eller smak; støtende språk; uanstendig eller blasfemisk) misbruk (en korrumpert praksis eller skikk; språk som fordømmer eller rakker ned på, vanligvis urettferdig).
Moulton og Milligan	Et uklart og dårlig stavet dokument. Ideen om sensualitet (relatert til eller bestående i tilfredsstillelse av sansene eller nytelse av begjær) assosiert med ordet i sengesk.
Bauer, Arndt, Gingrich	Utsvevelse (manglende juridiske eller moralske begrensninger). Utsvevelser (ekstrem hengivelse til kroppslige nytelser og spesielt seksuelle nytelser: atferd som involverer sex, narkotika, alkohol osv. som ofte anses som umoralsk). Sensualitet (relatert til eller bestående i tilfredsstillelse av sansene eller nytelse av begjær). Uanstendig oppførsel (grovt upassende eller støtende oppførsel). Utsvevende begjær (manglende juridiske eller moralske begrensninger).
DNTT	Utsvevelser (manglende juridiske eller moralske begrensninger).
TDNT	Lisens (handlingsfrihet) hovedsakelig i den fysiske sfæren. vellyst (antyder sensuell nytelse gjennom fylde og skjønnhet i form; full av glede eller nytelse for sansene; bidrar til eller oppstår fra sensuell eller sanselig tilfredsstillelse). Utsvevelser (ekstrem hengivelse til kroppslige gleder og spesielt seksuelle gleder: atferd som involverer sex, narkotika, alkohol osv. som ofte anses som umoralsk). Overdreven Seksuell drift. Kjetteri. Frafall.
Grimm	Uhemmet begjær. Utsvevelser. Utsvevelser (mangel på juridiske eller moralske begrensninger). Lystighet (Uanstendig; begjærlig). Utsvevelser (nådeløs, umenneskelig; uten kontroll eller begrensninger). Skandaløshet (overskrider grensene for det som er vanlig; voldelig, uhemmet). Skamløshet (uten skam; ufølsom for vanære).

Jeg vil nå bruke prinsippene for leksikalsk semantikk, som er skissert ovenfor, i min analyse av dette ordet. Ordet *aselgeia* er ikke-refererende, og det er derfor definisjonene ovenfor peker i mange forskjellige retninger. For å forstå konsekvensene av dette, vil jeg bruke det fullt refererende ordet *porneia* som en studie i kontraster.

Den leksikalske betydningen av et ord er *det begrepet* (det semantiske felt) i hjernen til de som har samme morsmål. Basert på *dette begrepet* kan det refereres til forskjellige konkrete og abstrakte følelser og handlinger. *Begrepet porneia* er klart. Siden det er fullt refererende, har det ingen kjernebetydning, som blir uklar mot kantene. Men det har én klar betydning, nemlig «ulovlig seksuelt samleie» – samleie med noen man ikke er gift med. Og det er grunnen til at personer som praktiserer *porneia* og dermed er gjennomsyret av det, kan bli ekskludert fra den kristne menighet.

Blant ordene som brukes for *aselgeia* i de seks leksika, er det bare de tre ordene i *Chalkduster*-skriften som er fullt refererende og klart identifiserbare, nemlig «et uklart og dårlig stavet dokument», «kjetteri» og «frafall». Disse referansene er imidlertid basert på klassisk-greske kilder og kan ikke brukes som en definisjon av ordet i De kristne greske skrifter.

De seks ordene i *Bradley Hand*-skriften er også basert på klassisk greske kilder. Disse ordene refererer til handlinger. Men handlingene er ikke fullt refererende og klart identifiserbare, og det er derfor ikke mulig å vite hvilken konkret handling det refereres til i en gitt setning hvis konteksten ikke identifiserer handlingen. Handlingene knyttet til *aselgeia* i klassisk greske kilder er (1) utsvevende, (2) vulgært, (3) misbruk, (4) uanstendig oppførsel, (5) vellyst og (6) overdreven seksuell drift.

De 16 ordene i *Garamond kursiv* er ikke-refererende og abstrakte og representerer ønsker og holdninger. Dette viser at kjernen i betydningen av *aselgeia* er abstrakt, og de to følgende abstrakte ideene synes å representere denne kjernen:

- 1) Et ekstremt ønske om overdreven hengivelse til kroppslig nytelse.

- 2) Juridiske og moralske begrensninger mangler, og man føler ingen skam.

Kjernebetydningen av *aselgeia* er abstrakt, den er ikke-refererende, og ordet representerer ikke konkrete, identifiserbare handlinger.

En oversettelse av aselgeia som «hemningsløst begjær»

Som nevnt, er oppføringerne i de seks leksikaene hovedsakelig basert på klassisk greske kilder. Men hva kan vi si om bruken av *aselgeia* i De kristne greske skrifter? E. de Witt Burton har følgende kommentarer:

Ασηλγεια [*aselgeia*], med tvilsom etymologi, brukes av greske forfattere med betydningen «utukt», «vold» ... Det finnes ikke i LXX (kanoniske bøker), og i apokryfene bare i Visd. 14:26 og 3 Mak 2:26, i den første passasjen med sannsynlig henvisning til sensualitet, utukt; i den siste uten indikasjon på en slik begrensning. Jf. Trench synom. § XVI, som gir ytterligere bevis for at ασηλγεια ikke utelukkende betyr «utuktighet», men «utuktighet» og «hemningsløs vilje». *Men med tanke på at Paulus andre steder forbinder det med ord som betegner sensualitet (Rom 13:1, 2 Kor 12:21; Ef 4:19) og dets gruppering her med πορνεια [porneia] og ακαθαρσια [akatharsia], er det sannsynlig at det spesielt refererer til løsaktighet i seksuelle forhold.* I likhet med ακαθαρσια, σὺμ er mindre spesifikt enn πορνεια og refererer til enhver uanstendig oppførsel, enten det er krenkelse av personen eller ikke, skiller ασηλγεια seg fra ακαθαρσια ved at sistnevnte vektlegger grovhet, oppførselens urenhets, mens førstnevnte vektlegger utskielte, uhemmethet.¹² (Min kursivering.)

Forfatteren tilskriver *aselgeia* betydningen *«løsaktighet i seksuelle forhold»*. Vi merker oss at forfatteren sier at hans definisjon «er sannsynlig» i forbindelse med dette ordet. Han begrunner dette med at fordi Paulus bruker *aselgeia* sammen med *porneia* («ulovlig seksuelt samleie») og *akatharsia* («urenhets») i 2. Korinter 12:21 og Galaterbrevet 5:19, kan det være at ordet er forbundet med seksuelle forhold i De kristne greske skrifter. Imidlertid tyder ingen av de ti sammenhengene hvor *aselgeia* forekommer på at ordet refererer til *klart identifiserbare seksuelle aktiviteter*. Det er derfor sannsynlig at ordet brukes i Skriftene

12. Burton, *Galatians*, side 305, 306.

på en abstrakt måte om overdrevent begjær etter kroppslige eller seksuelle gleder eller noe lignende.

Som et alternativ til forfatterens konklusjoner kan det være en annen grunn til at de tre ordene brukes sammen. Det kan være at *aselgeia* refererer til det uhemmede begjæret som fører til ulovlige seksuelle samleier, til *porneia*. Da indikerer ordet *porneia* de klart identifiserbare ulovlige samleiene, og *akatharsia* refererer til resultatet av *porneia*, nemlig til urenhet. Som jeg vil vise nedenfor, er det absolutt ingen grunn til å konkludere med at *aselgeia* og *akatharsia* må referere til eksklusjonsgrunner, fordi de to ordene forekommer sammen med eksklusjonsgrunnen *porneia*.

Betydningen av de tre ordene brukt sammen: *aselgeia*: hemningsløst begjær; *porneia*: det sterke seksuelle begjæret fører til ulovlige samleier; *akatharsia*: resultatet av ulovlige samleier er urenhet.

Ordet *aselgeia* må oversettes, og det er ikke lett å finne det rette ordet når det semantiske spekteret er så bredt. NV96 bruker uttrykket «løsaktig oppførsel» og NV18 bruker «skamløs oppførsel». Problemet med begge oversettelsene er at *aselgeia*, akkurat som ordet «vakker», er ikke-refererende. Det finnes ikke belegg for at *aselgeia* refererer til en konkret handling. Derfor er elementet «oppførsel» i begge oversettelsene misvisende.

Bruken av *aselgeia* i klassisk gresk innebærer at ordet referer til holdninger, og jeg gjentar de to punktene som uttrykker essensen av alle betydningene i de seks leksikaene:

- 3) Et ekstremt ønske om overdreven hengivelse til kroppslig nytelse.
- 4) Juridiske og moralske begrensninger mangler, og man føler ingen skam.

Basert på de seks leksikaene er det tydelig at *aselgeia* er abstrakt, det uttrykker et begjær, og dette begjæret er fullstendig uten moralske grenser. Min definisjon av *aselgeia* er derfor «**hemningsløst begjær**»

Drøftelse av passasjer i De kristne greske skrifter med aselgeia

Jeg skal nå se på noen passasjer hvor *aselgeia* forekommer. Jeg begynner med Romerne 13:13, hvor vi finner *aselgeia* sammen med ordet *koitē* i flertall. Ifølge BAGD er den grunnleggende betydningen av *koitē* «seng». (Lukas 11:7) Det kan ha en positiv betydning og referere til ekteskapssengen. (Hebreerne 13:4) Men det kan også brukes som en metafor. I Septuaginta kan dets metaforiske betydninger være, ifølge DNTT: «utløsning av sæd; såing av sæd; seksuell omgang; samleie; kopulering; ekteskapsseng».

Det forekommer fire ganger i De kristne greske skrifter, hvorav tre har referansen «seng, som et sted for hvile» (Lukas 11:7), «ekteskapsseng» (Hebreerne 13:4) og «samleie/utløsning av sæd/å bli gravid» (bokstavelig talt; «ut av én [manns] seng») (Romerne 9:10). Det fjerde eksemplet forekommer i Romerne 13:13, hvor «seng» er i flertall. Oversettelsen av dette ordet representerer etter min mening slurvete lingvistikk: (NIV) «seksuell umoral», (NRSV og RSV) «utsvevelsen», (NLT), «seksuell promiskuitet», (Jerusalem Bible og NAB), «promiskuitet», (NKJV), «utukt», (NV96), «ulovlig omgang», (NV18) «seksuell umoral».

Hvorfor er alle disse oversettelsene tvilsomme? Betydningen av en metafor finnes ikke i et leksikon. Men vi må se på konteksten, og i vers 13 finner vi «senger» (*koitiais*), «vilde fester» (*kōmois*), «driking» (*methais*), «hemningsløst begjær» (*aselgeia*), «strid» (*eris*), «sjalusi» (*zēlos*); vers 12: «gjerninger som hører mørket til» (*erga tou skotous*); vers 14: «kjødelige begjær» (*sarkos . . . epithumias*). Hvordan kan konteksten hjelpe oss å finne den metaforiske betydningen av «senger»?

Ordene «mørke» og «kjødet» viser at ordet «senger» refererer til noe negativt. Men fordi både «gjerninger» og «begjær» er nevnt, kan vi ikke på forhånd vite om ordet «senger» refererer til handlinger eller bare begjæret etter å utføre bestemte handlinger. Fordi «seng» kan referere til samleie, og dette er referansen i Romerne 9:10, kan metaforen «senger» referere til den type ulovlig samleie som er knyttet til mørkets gjerninger og kjødelige begjær. Både «ulovlig omgang» (NV96) og «seksuell umoral» (NV18) kan passe til begge de nevnte uttrykkene.

Men finnes det alternative handlinger eller ønsker som også kan passe til de nevnte uttrykkene? Ja. 1 Korinter 7:1–5 viser at ektepar må respektere hverandre i forbindelse med seksuelle forhold. Vers 3 sier:

³ Mannen skal gi sin hustru det som tilkommer henne; men hustruen skal også gjøre det samme mot sin mann.

Første Peter 3:7 sier:

⁷ Dere menn, fortsett på lignende måte å leve sammen med dem i samsvar med kunnskap, idet dere viser dem ære som et svakere kar,

Versene viser at seksuelle forhold mellom mann og kone bør foregå på en anstendig måte, og at mannen på alle områder av livet, inkludert seksuelle forhold, bør ære sin kone som det «svakere kar». Anta nå at mannen ble drevet av «uhemmet begjær» (*aselgeia*) og krevde seksuell omgang med henne kontinuerlig, også når hun ikke ønsket slike forhold. For å tilfredsstille sine begjær kan han til og med ha behandlet henne på en brutal måte. Kan det defineres som «mørkets gjerninger» og «kjødelige begjær»? Absolutt! Slike handlinger er ofte forbundet med ville fester og drukkenskap, og det følgende ordet *aselgeia* («uhemmet begjær») kan støtte dette synet.

Vær oppmerksom på at jeg ikke sier at «senger» refererer til ektemannens uhemmede seksuelle behandling av sin kone. Men poenget mitt er at dette er en *mulig* referanse til «senger», og det er ingen ledetråder i konteksten som tyder på at det seksuelle forholdet er mellom en mann og en kvinne som ikke er gift (dvs. ulovlig eller umoralsk samleie). Fordi «senger» representerer en metafor, og denne metaforen kan omfatte forskjellige ting, vil det være en tjeneste hvis oversetteren ikke låser leseren fast i oversetterens mening. Fordi Septuaginta bruker metaforen «utløsning av sæd», og metaforen «samleie» brukes for «seng» i entall i Romerne 9:10, og ordet er flertall i 13:13, vil jeg oversette *koitais* med «utløsning av sæd»:

La oss vandre anstendig, som om dagen, ikke i festing og drukkenskap, ikke med utløsning av sæd og uhemmet begjær, ikke i strid og sjalusi.

Uttrykket «utløsning av sæd» kan omfatte både ulovlig samleie og et overdrevent krav om samleie med sin kone. Vi må også huske på at Paulus i sine brev nevnte bestemte synder og situasjoner som var kjent for leserne.

På grunn av deres kunnskap kunne Romerne derfor forstå den virkelige betydningen av «senger».

Substantivet aselgeia representerer ikke en eksklusjonshandling

For å vise at *aselgeia* refererer til alvorlige brudd på Guds lover, sier Vaktårnet fra 2006: «Paulus knytter løsaktig oppførsel til ulovlig omgang. (Romerne 13:13, 14)». Drøftelsen ovenfor viser at denne konklusjonen ikke er berettiget, fordi *koitiai* («senger») kan referere til ulovlig samleie, men ikke nødvendigvis gjør det. Vi kan ikke bruke en metafor med usikker betydning for å definere ordet *aselgeia*. Dessuten snakker vers 14 om «kjødelige begjær», som refererer til en mental tilstand og ikke til handlinger. Ordet *zēlos* («sjalusi») som følger etter *aselgeia*, er utvilsomt en sinnstilstand, og det samme kan være tilfellet med *eris* («strid; uenighet»). Om dette ordet sier Louw og Nida: «Det er vanskelig å avgjøre om det er en klar verbal involvering, eller om referansen i hovedsak er til en tilstand av rivalisering eller strid.» Til tross for at det står ved siden av den tvilsomme oversettelsen «seksuell umoral», viser ikke Romerne 13:13, 14 at *aselgeia* refererer til «alvorlige brudd på Guds lover». Det faktum at *aselgeia* følges av ordene «strid» og «sjalusi» bekrefter oppfatningen om at dette ordet refererer til en sinnstilstand, til «uhemmet begjær» og ikke til bestemte identifiserbare handlinger.

Henvisningen i Vaktårnet av 15. juli 2006, side 30, til Galaterbrevet, kapittel 5, er også feilaktig:

I Galaterne 5: 19—21 blir løsaktig oppførsel (*aselgeia*) nevnt sammen med en rekke syndige gjerninger som gjør en uskikket til å arve Guds rike, noe som viser at slik oppførsel er en grunn for irrettesettelse og eventuelt eksklusjon fra den kristne menighet.

Argumentet om at *aselgeia*, fordi det er oppført sammen med handlinger som kan hindre en person i å arve Guds rike, er en grunn til eksklusjon, er fullstendig uholdbart. Hvis det faktum at *aselgeia* er oppført på en liste over ord i Galaterbrevet som diskvalifiserer en person fra å arve Guds rike, tolkes som at *aselgeia* kan føre til irrettesettelse og eksklusjon, må det samme gjelde for alle de andre 14 beskrivelsene av kjødets gjerninger. Men forfatterne av Vaktårnet er enige om at dette ikke er tilfellet for de fleste av de andre kjødets gjerninger som er oppført der.

La oss bruke det tiende budet som eksempel (2. Mosebok 20:17): «Du skal ikke begjære din nestes hus.» Dette budet kan ikke ha blitt laget av mennesker, men bare av Gud. Dette er fordi bare Gud kan lese hjertet og vite om en person begjærer noe. Det er nøyaktig det samme med det greske ordet «sjalusi» (*zēlos*) i Galaterne 5:20. Mennesker kan ikke irrettesette eller utelukke en kristen på grunnlag av at han eller hun er sjalu, fordi vi ikke kan lese hjertet til en person. Bare Gud kan vite det. Det er sikkert at hvis en person fortsetter å handle med sjalusi, vil han eller hun kanskje ikke arve Guds rike, men det er Gud som vil gjøre den vurderingen, og ikke et domsutvalg bestående av mennesker. Galaterne 5:19–20 kan derfor ikke brukes til å bevise at handlinger som er et uttrykk for *aselgeia* kan føre til irrettesettelse eller eksklusjon. Et slikt argument er fullstendig meningsløst!

Jeg vil også illustrere dette problemet med ordene i 1. Peter 4:3:

³ For det er nok at dere i den tiden som er gått, har gjort nasjonenes vilje, da dere vandret i løsaktige gjerninger (*aselgeia*), lyster (*epithymia*), overdreven nytelse av vin (*oinofhygia*), vill festing (*kōmos*), drikkelag (*potos*) og lovstridig avgudsdyrkelse (*athemitos idololatria*).

I vers 2 refererer Peter til vers 3 og snakker om «menneskers begjær». Interessant nok er de fire siste negative egenskapene inkludert i Paulus' liste i 1. Korinter 6:9, 10 som handlinger som kan føre til eksklusjon. De tre første ordene, «overdreven drikking» (*oinofhygias*), «vill festing» (*kōmos*) og «drikkelag» (*potos*), tilsvarer «drukkenbolt» (*methysos*) i 1. Korinter 6:10. Og «avgudsdyrkelse» tilsvarer en som praktiserer og er gjennomsyret av avgudsdyrkelse (*eidōlolatrēs*).

Argumentet angående Galaterbrevet kapittel 5 var at fordi *aselgeia* er oppført sammen med handlinger som hindrer en person i å arve Guds rike, må det signalisere en overtredelse som kan føre til eksklusjon. Ved å bruke et lignende argument i 1. Peter 4:3, må *aselgeia* og *epithymia*, som er oppført sammen med fire andre overtredelser, også omfatte overtredelser som kan føre til eksklusjon. Men det er ett problem, nemlig at *epithymia* («begjær») ikke kan skjernes av mennesker, fordi bare Gud kan lese hjertet. Dette ordet er derfor i samme klasse som *zēlos* («sjalusi») i Galaterbrevet 5:20. Så når *epithymia* ikke refererer til en overtredelse som kan føre til eksklusjon, er det ikke nødvendig å konkludere med at *aselgeia* refererer til en slik overtredelse i 1. Peter 4:3 eller andre steder i De kristne greske skrifter. Dessuten er den grunnleggende betydningen av *aselgeia* «et ekstremt ønske om overdreven hengivelse til kroppslige nytelser». Derfor

er ordet *aselgeia* et synonym for *epithymia*, og det kan være grunnen til at de brukes sammen.

Hvis vi tror på Bibelen alene og ikke på mennesker, kan en handling bare regnes som en eksklusjonsgrunn, når det finnes **en klar bibelsk instruksjon** som viser at handlingen kan føre til eksklusjon. Det uinspirerte mennesker sier, er irrelevant.

I Eldsteboken fra 2023, 12, 17 (1), (2) er det oppført to forskjellige typer handlinger som inngår i *aselgeia*:

Unødvendig samvær med ekskluderte og slike som har trukket seg: Det er grunnlag for å nedsette et domsutvalg hvis en person, til tross for gjentatte formaninger, med overlegg fortsetter å ha nødvendig samvær med noen som er ekskludert eller har trukket seg, og *som han ikke er i familie med*.

Det å date selv om man ikke er bibelsk sett fri til å gifte seg på nytt:

Det å date eller gå inn for å få et romantisk forhold til en person når den ene eller begge ikke er juridisk eller bibelsk sett fri til å gifte seg på nytt, utgjør et grunnlag for å nedsette et domsutvalg hvis de fortsetter med dette etter gjentatte formaninger og vanligvis etter at det er blitt holdt en advarende tale til menigheten.

Handlingene som er nevnt ovenfor, har ingen sammenheng med noen del av det semantiske feltet til *aselgeia* som er oppført i tabell 5.5. Dessuten refererer *aselgeia* ikke til handlinger i det hele tatt; det refererer til det abstrakte begrepet «**hemningsløst begjær**». Dette betyr at når et vitne blir ekskludert på grunnlag av de to handlinger som er nevnt ovenfor, blir han eller hun ekskludert på grunnlag av et menneskebud, innført ved vilkårlige beslutninger av DSR, og ikke på grunnlag av Bibelen. I forbindelse med *aselgeia* har DSR altså forlatt prinsippet om nødvendigheten av «**en klar bibelsk instruksjon**» som grunnlag for kristen oppførsel.

FEILEN VED Å BRUKE ASELGEIA SOM GRUNN FOR EKSKLUSJON

- 1) Kjernebetydningen av *aselgeia* er abstrakt.
- 2) I klassisk greske kilder kan ordet referere til forskjellige handlinger og holdninger. Men disse må spesifiseres av konteksten.

- 3) Den nøyaktige betydningen av *aselgeia* i Skriften er ukjent.
- 4) Bruken av *aselgeia* sammen med *porneia* kan tyde på at dets kjernebetydning, «et ekstremt ønske om overdreven hengivelse til kroppslige nytelser», er relatert til seksuelle nytelser. Ordet er altså abstrakt og refererer ikke til bestemte handlinger.
- 5) DSR har innlemmet moderne handlinger i betydningen av *aselgeia*, til tross for at *aselgeia* ikke refererer til noen spesifikke handlinger i Skriften, og til tross for at ingen referanser til *aselgeia* i klassisk greske kilder har den minste likhet med disse moderne handlingene som DSR sier er *aselgeia*.

Måten DSR har behandlet *aselgeia* på, som beskrevet ovenfor, er uten sidestykke i språklitteraturen og i bibelkommentarer. Det viser en total uvitenhet om prinsippene og reglene for språklig behandling av greske ord i De kristne greske skrifter. Men det virkelige problemet er at denne mangelen på vitenskapelig kunnskap har ført til at tusenvis av vitner har blitt ekskludert fra sine menigheter uten bibelsk grunnlag. Og tusenvis flere vil urettmessig bli ekskludert i fremtiden hvis det ikke skjer noen endring. Etter å ha tjent som eldste og hyrde i menigheter i 56 år, kan jeg ikke bare se på dette misbruket av De hellige skrifter uten å si noe.

Tusenvis av vitner har blitt, og vil bli, urettmessig ekskludert på grunn av DSRs misbruk av greske ord i bibelske skriftsteder. Å påpeke dette er en av de grunnleggende årsakene til at jeg skrev denne boken.

Sier jeg at vi bare skal ignorere ordet *aselgeia*, som kan bety «et ekstremt ønske om overdreven hengivelse til kroppslige nytelser»? Absolutt ikke! Men jeg kan ganske enkelt ikke se bort fra DSRs misbruk av ordet *aselgeia* for å rettferdiggjøre sin ubibelske liste over menneskelagde eksklusjonsgrunner. Når det gjelder eksklusjon, må vi se etter de onde personlighetene som er nevnt i 1. Korinter kapittel 6. Når den ekstreme oppførselen innebærer *porneia* («ulovlig seksuelt samleie») eller *oinoflygias*

(«overdreven nytelse av vin»), og man praktiserer dette og har blitt forherdet av disse handlingene, kan personen ekskluderes.

DSR har imidlertid bestemt at «unødvendig omgang med ekskluderte eller de som har trukket seg» og «å date selv om man ikke er bibelsk fri til å gifte seg på nytt» – handlinger som ikke dekkes av noen definisjon av *aselgeia* – skal inkluderes i betydningen av ordet og være grunnlag for eksklusjon. Dette er et alvorlig brudd på Guds normer og Bibelens lære!¹³

Ordet *aselgeia* refererer ikke til handlinger som kan føre til eksklusjon. Og de to eksklusjonsgrunnene som er basert på dette greske ordet i Eldsteboken, kapittel 12, punkt 17, er menneskebud uten grunnlag i Bibelen. Oppfinnelsen av disse og andre menneskebud er et alvorlig brudd på bibelske prinsipper. Og det har ført, og det vil føre, til stor skade og tap for tusenvis av vitner.

EN DRØFTELSE AV ORDET *AKATHARSIA*

Ordet *akatharsia* brukes ti ganger i De kristne greske skrifter, og oppføringer i fem gresk-engelske leksikon finnes i tabell 5.6.

13. Se artikkelen «Dating though not free to remarry» (<https://mybelovedreligion.no/2020/10/14/dating-though-not-free-to-marry/>)

Tabell 5.6 Definisjoner av akatharsia (urenhet)

Liddell og Scott	Urenhet, skitt, i en skramme eller et sår, smuss, skitt; i moralsk forstand: fordervelse; seremoniel urenhet.
Moulton og Milligan	Ingen oppføring.
Bauer, Arndt, Gingrich	Urenhet, forferdelig; avfall; i moralsk forstand om mennesker; umoral, ondskap; utøvelse av alle former for umoral.
DNTT	Henviser til hele området av urenhet, fra menstruasjon til moralsk forurensning gjennom ugjerninger.
TDNT	Fysisk, kultisk og moralsk urenhet.
Grimm	Urenhet. Fysisk; moralsk: lystig, luksuriøs, utsvevende liv; urene motiver.

Ordene «grov urenhet» har ikke grunnlag i De kristne greske skrifter

Ordet *akatharsia* defineres på denne måten i Vaktårnet av 15. juli 2006, side 30:

*Urenhet (gresk: akatharsia) har det bredeste betydningsinnholdet av de tre ordene som er gjengitt med «utukt», «urenhet» og «løsaktig oppførsel». **Det omfatter urenhet av ethvert slag — på det seksuelle område, i tale, i handling og i åndelige forhold. Ordet «urenhet» kan altså bli brukt om mange forskjellige typer alvorlige synder.***

I 2. Korinter 12: 21 omtaler Paulus dem som «før har syndet, men som ikke har angret den urenhet og utukt og løsaktige oppførsel som de har praktisert». ***Ettersom «urenhet» blir nevnt sammen med «utukt» og «løsaktig oppførsel», er visse former for urenhet grunner for å nedsette et domsutvalg.*** Men urenhet er et vidt begrep som også omfatter ting som ikke behøver å bli behandlet av et domsutvalg. Akkurat som en bolig kan være enten litt skitten eller fullstendig nedgrodd av smuss, finnes det grader av urenhet.

Det er riktig, som Vaktårnet sier, at «det [*akatharsia*] omfatter urenhet av ethvert slag». Men ordene at urenhet omfatter «forskjellige typer alvorlige synder» trenger noen kommentarer. Artikkelen refererer til 2.

Korinter 12:21 og sier at «Ettersom urenhet «blir nevnt sammen med 'utukt' og 'løsaktig livsførsel', er visse former for urenhet grunner for å nedsette et domsutvalg.» Det er flere logiske feil i dette argumentet.

At to ord nevnes sammen i samme sammenheng, viser ikke at de to ordene har en lignende betydning eller en lignende funksjon. Jeg har allerede vist dette i drøftelsen ovenfor om *aselgeia*. Blant kjødets gjerninger som er oppført i Galaterne 5:19–21, er det noen overtredelser som medfører eksklusjon ifølge 1. Korinter 6:9, 10. Galaterne kapittel 5 inkluderer imidlertid i den samme listen andre gjerninger (handlinger og holdninger) som ikke er grunnlag for eksklusjon. Hvis argumentet om *akatharsia* ovenfor var sant, måtte alle kjødelige gjerninger og holdninger som er nevnt i Galaterne 5:19-21, være grunnlag for eksklusjon. Men dette sier ikke DSR.

Det merkeligste ved argumentet ovenfor er påstanden om at fordi *akatharsia* nevnes sammen med *aselgeia* og *porneia*, som forfatteren anser som eksklusjonsgrunner, «er *visse former for urenhet* grunner for å nedsette et domsutvalg». Hvis *alle* handlinger som er inkludert i ordet *porneia*, er eksklusjonsgrunner, må også *alle* handlinger som er inkludert i *akatharsia*, være eksklusjonsgrunner, og ikke bare «*visse former* for urenhet». Det vi i så fall bety alle former for *akatharsia* er eksklusjonsgrunner.

Argumentet om «*visse former for urenhet*» er å snu saken på hodet. Fordi ordet *akatharsia* kan brukes om mange ting, som vist i tabell 5.6, kan urene handlinger ikke defineres av *akatharsia*, men *akatharsia* må defineres av urene handlinger – urenhet (*akatharsia*) defineres av handlinger som er spesifisert i sammenheng til en bestemt beretning i Bibelen. Romerne 1:24 illustrerer dette:

²⁴ Derfor overgav Gud dem, i overensstemmelse med deres hjerters begjær, til urenhet (*akatharsia*), så deres legemer kunne bli vanæret blant dem.

La oss anta at vi har et gresk håndskrift som er brutt etter ordet *akatharsia*. Ville det da være mulig å vite hva *akatharsia* refererer til? Absolutt ikke. Hva *akatharsia* refererer til, kan bare forstås på grunnlag av den siste setningen. Konteksten viser at deres legemer som blir vanæret, refererer til homoseksuelle handlinger (*porneia*), og derfor er handlingene som nevnes, eksklusjonsgrunner. Personene kan altså ekskluderes, ikke på grunnlag av «urenhet» (*akatharsia*), men på grunnlag av *porneia*. Vi kan også bruke Romerne 6:19 som eksempel:

¹⁹ Jeg taler i menneskelige vendinger på grunn av DERES kjøds svakhet: For liksom dere framstilte DERES lemmer som slaver for urenheten (*akatharsia*) og lovløsheten med lovløshet til følge, så framstill nå DERES lemmer som slaver for rettferdigheten med hellighet til følge.

I dette verset er urenhet knyttet til lovløshet. Men fordi konteksten ikke definerer *akatharsia*, kan vi ikke vite hva ordet refererer til. I Matteus 23:27 refererer *akatharsia* det som er inne i en grav, og 1. Tessaloniker 2:3 snakker om urene motiver. Det er seks andre vers med *akatharsia* (2. Korinter 12:21; Galaterne 5:19; Efeserne 4:19; 5:3; Kolosserne 3:5; 1. Tessalonikerbrev 4:7). Men i ingen av disse versene er *akatharsia* definert eller beskrevet som bestemte handlinger. Vi kan derfor ikke vite hva *akatharsia* refererer til. Dette betyr at de «*visse former*» for *akatharsia* som Vaktårnet hevder er grunnlag for eksklusjon, ikke er nevnt noe sted i Bibelen. For å definere disse «*visse former*» vil man derfor måtte basere seg på menneskebud og ikke på Bibelen.

Vi har sett at *akatharsia* i Skriften aldri er definert som en grunn til eksklusjon. Men i motsetning til dette har medlemmene av DSR konstruert begrepene «*grov urenhet* og *urenhet med grådighet*» som grunner for eksklusjon. De hevder at ulike handlinger som ikke er nevnt i De hellige skrifter, representerer «grov urenhet/urenhet med grådighet». Derfor er disse handlingene eksklusjonsgrunner. Dette er et typisk eksempel på misbruk av Bibelen, og jeg skal vise dette i detalj i det som følger.

DSR har konstruert begrepene «grov urenhet/urenhet med grådighet» som grunnlag for eksklusjon av personer. Ulike handlinger som ikke er nevnt i Skriften, er inkludert i disse begrepene i Eldsteboken. Og disse handlingene er definert som eksklusjonsgrunner. Men det mangler klare bibelske instruksjoner for dette.

La oss se nærmere på begrepene «grov urenhet» og «urenhet med grådighet». I Vaktårnet av 15. juli 2006, side 30, står det:

Paulus sa ifølge Efeserne 4:19 at noen har «mistet all moralsk sans», og at de har «gitt seg over til løsaktig oppførsel, så de med griskhet gjør seg skyldig i all slags urenhet». Han setter altså 'urenhet med griskhet' i samme kategori som løsaktig oppførsel. Hvis en døpt person uten å angre praktiserer 'urenhet

med griskhet', kan han bli ekskludert fra menigheten fordi det er snakk om grov urenhet.

Forfatteren av dette sitatet har brukt ordene i Efeserne 4:19 i strid med konteksten, og han har lest noe inn i teksten som ikke står der. Min oversettelse av verset er som følger:

De har mistet all følelse av skam; de har gitt seg hen til hemningsløst begjær (*aselgeia*) for å utøve all slags urenhet (*akatharsia*) ved uærlig utnyttelse (*pleonexia*).

De viktige punktene i sitatet fra Vaktårnet er «urenhet ... med griskhet» og «grov urenhet». Begge uttrykkene er funnet opp av DSR og har ikke noe grunnlag i Efeserne 4:19 eller noe annet vers i De kristne greske skrifter.

Det siste ordet i verset er *pleonexia*, og dette ordet er grunnlaget for ordene «med grådighet» i uttrykket «urenhet med grådighet» som skal være en grunn for eksklusjon. Denne oppfinnelsen er imidlertid uholdbar. Jeg har allerede henvist til noten til Kolosserne 3:5 i Studiebibelen, hvor ordet «grådighet» er definert som «et umettelig ønske [= umulig å tilfredsstille] om å få mer». På side 233-239 i denne boken viser jeg at *pleonexia* aldri har betydningen «grådighet» i Skriften. I Septuaginta har *pleonexia* betydningen «uærlig vinning, ervervet ved utnyttelse», og 2. Korinter 9:5 gjenspeiler denne betydningen:

⁵ Derfor tenkte jeg det var nødvendig å oppmuntre brødrene til å komme til dere i forveien og på forhånd gjøre klar DERES sjenerøse gave, som dere tidligere har lovt, så denne dermed kan være klar som en sjenerøs gave og ikke som noe som er gitt under press (*pleonexia*).

Jeg viser til min detaljerte studie «De elleve eksklusjonsgrunnene 1: ikke 'griskhet', men 'uærlig utnyttelse'».¹⁴ Konklusjonen på grunnlag av studiet av den hebraiske teksten, Septuaginta, klassisk greske forfattere og de ti forekomstene i Skriften er at *pleonexia* i Bibelen har betydningen «uærlig utnyttelse». En definisjon av «utnyttelse» er: «handlingen å bruke noen [eller noe] urettferdig til egen fordel».¹⁵ Denne definisjonen av «utnyttelse» som en gjengivelse av *pleonexia* bekrefter bruken av ordet hos noen klassisk greske forfattere, og den bekrefter også bruken i 2. Korinter 9:5.

14. (<https://mybelovedreligion.no/2024/11/21/de-11-eksklusjonsgrunnene-1-ikke-griskhet-men-uaerlig-utnyttelse/?lang=no>).

15. (<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/exploitation>).

Den sjenerøse gaven Paulus nevner i 2. Korinter 9:5 ble ikke gitt motvillig, men av fri vilje av «glade givere» (9:7), og Paulus utnyttet ikke korinterne på en urettferdig måte til egen fordel (han presset dem ikke for penger eller utnyttet dem – *pleonexia*). I motsetning til dette hadde de som er nevnt i Efeserne 5:19 skaffet seg noe som var urettferdig til egen fordel (*pleonexia*), og det de hadde skaffet seg, brukte de til å utøve all slags urenheter. På grunnlag av drøftelsen ovenfor forstår vi at uttrykket «urenheter med grådighet» er oppdiktet og funnet opp av DSR, og det har ikke har noe grunnlag i Skriften.

Det er også et annet poeng som bekrefter at ordene i Efeserne 4:19 ikke kan brukes som grunnlag for eksklusjon, selv om *pleonexia* kunne oversettes med «grådighet» (noe som ikke er mulig). Det er pronomenet «de» i første del av vers 19. NV18 sier at «de har mistet all moralsk sans». Hva er referansen til «de»? Ordet «de» refererer til nasjonene (v. 17) og ikke til de kristne. Dette alene viser at ingen del av 4:19 kan brukes på de kristne. Så selv om NV18s gjengivelse av den siste delen av verset – «de med grådighet holder på med all slags urenheter» – var korrekt, kunne det ikke være en eksklusjonsgrunn *for kristne*.

BRUKEN AV GRESKE ORD

KORREKT BRUK AV GRESKE ORD

porneia («ulovlig seksuelt samleie»).

Ordet forekommer 25 ganger i De kristne greske skrifter, og det er definert som «seksuelt samleie med en person man ikke er gift med, seksuelt samleie mellom ugifte personer og seksuelt samleie mellom homofile.» (Matteus 5:32; 1. Korinter 7:2, Judas 6, 7) Ulovlig seksuelt samleie er eksklusjonsgrunn. (1. Korinter 6:9; 5:13)

FEIL BRUK AV GRESKE ORD

Aselgeia («hemningsløst begjær», min oversettelse; «løsaktig oppførsel», NV96; «skamløs oppførsel», NV18)

Ordet forekommer 10 ganger i Skriften. Det har en abstrakt betydning, og ingen spesielle handlinger kan knyttes til *aselgeia* i De kristne greske skrifter.

***Akatharsia* («urenhet») Ordet forekommer 10 ganger i Skriften, og ingen spesielle handlinger kan knyttes til *akatharsia* i De kristne greske skrifter.**

Vakttårnet hevder at «visse former for løsaktig oppførsel» (*aselgeia*) og «urenhet» (*akatharsia*) er grunnlag for eksklusjon. Deretter blir bestemte handlinger som praktiseres i dag, men som var ukjente i det 1. århundre evt., oppført som «skamløs oppførsel» og «grov urenhhet/urenhet med grådighet» i Eldsteboken. Disse handlingene defineres som grunnlag for eksklusjon. Dette er en vilkårlig, uvitenskapelig og feilaktig bruk av De hellige skrifter:

- 1) Ingen tekst i Skriften viser at «skamløs oppførsel» (*aselgeia*) og «Grov urenhhet/urenhet med grådighet» (*akatharsia*) er grunnlag for eksklusjon.**
- 2) Ordet *aselgeia* kan ikke defineres klart ut fra bruken i Skriften, og ingen spesielle handlinger er knyttet til dette ordet.**
- 3) Eksklusjonshandlinger kan ikke knyttes til ordet *akatharsia*, og begrepet «grov urenhhet» har ikke grunnlag i Skriften.**
- 4) Handlinger som utføres i dag, men som var ukjente i det 1. århundre evt., defineres som *aselgeia* og *akatharsia*, og personer blir ekskludert når de utfører disse handlingene. Dette er en anakronistisk, uvitenskapelig og feilaktig bruk av greske ord.**

Å ekskludere personer på grunnlag av DRSs vilkårlige definisjoner er en åpenbar krenkelse av bibelske prinsipper.

EN DRØFTELSE AV DE GRESKE ORDENE *PLEONEKTĒS*, *PLEONEKTEŌ* OG *PLEONEXIA*

Det greske ordet *pleonexia*, oversatt som «grådighet», er knyttet til *akatharsia* («urenhet») i uttrykket «urenhet med grådighet». En av de 11 eksklusjonshandlingene som er basert på Bibelen, uttrykkes med ordene *pleonektēs* (og *pleonexia*). NV18 oversetter flertallsformen *pleonektēs* med «grådige mennesker», og alle bibeloversettelser jeg kjenner til, har en lignende gjengivelse, hvor en form av ordet «grådighet» brukes.

Når vi vurderer en gjengivelse i en bibeloversettelse, sier vi noen ganger at den er en god tolkning. Vi kan også kritisere en gjengivelse og si at den er unøyaktig, misvisende eller tendensiøs. Men bare sjelden vil vi si at en gjengivelse er helt feil.

Ordet «grådighet» er definert Kolosserne 3:5 i Studiebibelen som «et umettelig [= umulig å tilfredsstille] ønske om å ha mer». Dette er en god definisjon, og den stemmer overens med definisjonen av «grådighet» i forskjellige engelske leksika. Jeg har studert bruken av *pleonektēs*, *pleonexia* og *pleonekteō* i Septuaginta, hos klassiske greske forfattere og alle eksemplene i De kristne greske skrifter, og konklusjonen er at begrepet «grådighet» ikke finnes verken i De hebraiske skrifter og De kristne greske skrifter. Det finnes ikke noe hebraisk eller arameisk ord med betydningen «et umettelig ønske om å få mer». Derfor er enhver bruk av ordet «grådighet» for hebraiske og arameiske ord feil, selv om denne betydningen finnes i de fleste gresk-engelske leksika.

Jeg anbefaler min detaljerte studie av ordet «grådighet» som er nevnt i note 14. Jeg vil gi ett eksempel som kan vekke interessen for denne studien.

Substantivet *pleonexia* forekommer i Markus 7:22 og Lukas 12:15, hvor Jesu ord er sitert. Jesus snakket hebraisk, og både Markus og Lukas oversatte Jesu hebraiske ord til gresk. Spørsmålet er altså hvilket hebraisk ord Jesus brukte, som er oversatt med det greske ordet *pleonexia*.

Det første viktige poenget å huske på er at det ikke finnes noe klassisk hebraisk ord med betydningen «grådighet» (= «et umettelig ønske om å få mer»). Derfor kunne ikke Jesus bruke et ord med betydningen «grådighet». Et annet viktig poeng er at morsmålet til Markus og Lukas også var hebraisk, og at gresk var deres andrespråk. Sitater i De kristne greske skrifter fra De hebraiske skrifter er for det meste hentet fra Septuaginta, og dette betyr at forfatterne av De kristne greske skrifter var sterkt påvirket av teksten i Septuaginta.

Ordet *pleonexia* forekommer i Septuaginta, hvor det er en oversettelse av det hebraiske ordet *batsa'* med betydningen «uærlig vinning» eller «uærlig vinning oppnådd ved utnyttelse». Og min nevnte studie av de hebraiske og klassiske greske tekstene støtter oppfatningen om at Jesus brukte ordet *batsa'* («uærlig vinning» eller «uærlig vinning oppnådd ved utnyttelse») i Markus 7:22 og Lukas 12:15. Derfor viser Markus og Lukas oversettelse av *batsa'* med det greske ordet *pleonexia*, at *pleonexia* må

betydningen «uærlig vinning» eller «uærlig vinning oppnådd ved utnyttelse».¹⁶

Konklusjonen jeg har kommet frem til etter å ha studert betydningen av de tre nevnte greske ordene, er som følger:

Verbet *pleonekteō*: «å utnytte på en uærlig måte»

Substantivet *pleonexia*: «uærlig vinning oppnådd ved utnyttelse»

Substantivet *pleonektēs*: «en som utnytter på uærlig måte»

Paulus brukte ordet *pleonektēs* i sin liste over eksklusjonsgrunner i 1. Korinter 6:9, 10. I tillegg til den sterke leksikalske støtten for oversettelsen av dette ordet som «en som utnytter andre på uærlig vis», har betydningen også en fordel fremfor den mer vanlige oversettelsen «grådig person».

Beviskravet i Bibelen for en alvorlig synd er to eller tre øyenvitner, og dette er også kravet i utvalgsaker blant Jehovas vitner ifølge Eldsteboken. Men hvor kan man finne to øyenvitner som kan vitne om at et annet medlem av menigheten «har et umettelig ønske om å få mer» – det vil si at han eller hun «er umulig å tilfredsstille»?

Når vi ser på de ti andre eksklusjonsgrunnene som er basert på Bibelen, ser vi at hver og én består av konkrete handlinger som en person praktiserer. Disse handlingene kan bli sett av andre, og det kan derfor være øyenvitner. Men «grådighet» («griskhet»), slik ordene er definert ovenfor, er en sinnstilstand, en tilbøyelighet, en følelse. Det er en abstrakt egenskap i sinnet, og ingen kan ekskluderes for en abstrakt tilbøyelighet eller følelse.

Begrepet «grådighet» («griskhet») har en fremtredende plass i systemet for eksklusjon oppfunnet av medlemmene av DSR, og deres syn synes å være at grådighet på en eller annen måte kan sees i en persons handlinger. Men det er en fullstendig feilaktig konklusjon, fordi vi ikke kan lese en annen persons tanker. Og enhver tolkning av en persons handlinger er basert på vårt eget subjektive synspunkt.

Og hva kan vi si om de to «øyenvitnene» som Bibelen krever? Det en person kan se eller være vitne til med sine egne øyne, er konkrete – observerbare og målbare – handlinger utført av levende personer. Men det er umulig å se noens «umettelige ønske om å få mer». Hva skjer derfor

16. Franz Delitzsch oversatte De kristne greske skrifter til hebraisk, og både i Markus 7:22 og Lukas 12:15 brukte han de hebraiske ordet *batsa* for *pleonexia*.

når en bror eller søster blir beskyldt for å være en grådig eller grisk person? Medlemmene av domsutvalget gjør en subjektiv vurdering av personen og hans handlinger i lys av *deres personlige oppfatning* av begrepet «grådighet». Men dette er et brudd på det bibelske kravet om to øyenvitner. Vi må derfor konkludere med at det er umulig å bruke det abstrakte begrepet «grådighet» som en grunn for eksklusjon. Likevel fortsetter «grådighet» i skrivende stund å tjene som selve grunnlaget for mange av eksklusjonsgrunnene som DSR har funnet opp og innført siden 2006.

VILKÅRLIGHETEN I LOVENE OM EKSKLUSJON

Jeg har i dette kapittelet vist at det bare er 11 eksklusjonsgrunner som er basert på Bibelen, og at det er 37 andre eksklusjonsgrunner som er funnet opp og innført av DSR uten noe grunnlag i Bibelen. Ikke bare er mange av disse 37 eksklusjonsgrunnene tvetydige, og vitner blir ekskludert, ikke på grunn av øyenvitner, men fordi magesfølelsen til medlemmene av domsutvalget i mange tilfeller er den avgjørende faktoren. Jeg skal nå vise at betydningen av flere av de 37 eksklusjonsgrunnene har endret seg over tid. Dette betyr at på et tidspunkt ble vitner ekskludert på grunn av en bestemt handling. Men på et senere tidspunkt ble denne handlingen ikke lenger ansett som en eksklusjonsgrunn. Og på samme måte ble en handling som på et tidspunkt ikke var en eksklusjonsgrunn, senere gjort om til eksklusjonsgrunn. Jeg skal drøfte noen eksempler.

DEFINISJONEN AV «AVSKYELIGE FORMER FOR PORNOGRAFI» HAR ENDRET SEG

Jeg forsvarer på ingen måte pornografi. Men når en person blir ekskludert for å ha sett på pornografi, blir han eller hun ekskludert på grunn av et menneskebud og ikke på grunnlag av det Bibelen sier. Jeg skal forklare uttrykket «menneskebud». I Eldsteboken 13.3 står det:

Hvis en person, kanskje over et betydelig tidsrom, har fått en inngrodd tilbøyelighet til å se på avskyelige former for pornografi, må dette behandles av et domsutvalg, ettersom dette utgjør grov urenhet med grådighet. (Ef. 4:19)
Avskyelige former for pornografi kan innbefatte homoseksuelle handlinger (sex mellom personer av samme kjønn), gruppesex, seksuell omgang med dyr,

sadistisk tortur, sadomasochistisk sex, gjengvoldtekt, brutal behandling av kvinner eller barnepornografi. Det er like galt at en mann eller en kvinne ser på to kvinner som utfører homoseksuelle handlinger, som at en mann eller en kvinne ser på to menn som utfører homoseksuelle handlinger. Se 12:14–15.

Et brev fra avdelingskontoret i Norge av 21. juni 2006 til alle eldsteråd oppførte følgende avskyelige former for pornografi som «grov urenhet»: barnepornografi, sadistisk tortur, sadomasochistisk sex, gruppevoldtekt og brutalitet mot kvinner. Brevet fortsatte:

I tillegg er det å se på heteroseksuell oral eller anal sex (i en film eller på en datamaskin) helt klart urenhet. Men det bør ikke betraktes som «grov urenhet» som må håndteres rettslig. Det kan imidlertid føre til at man blir fjernet fra listen over eldste, menighetstjenere eller pionerer, avhengig av hvor ofte det har skjedd og når det sist skjedde. Hvis noen ser på homoseksuell oral (eller anal) sex eller slike former for gruppesex, er det mer alvorlig. Men dette skal heller ikke betraktes som «grov umoral» som må håndteres rettslig. Det er imidlertid sannsynlig at personen vil miste sine tjenesteprivilegier i menigheten.¹⁷

Sitatene viser at «vilkårlighet» er en treffende beskrivelse av flere av de menneskebudene som DSR har laget.¹⁸ Å se på homoseksuell sex eller gruppesex ble ikke definert som «grov urenhet» i 2006. Men i 2019 er det å se på disse formene for pornografi en grunn for eksklusjon. Dette betyr at eksklusjon gjennomføres vilkårlig, avhengig av DSRs syn på et bestemt tidspunkt, et syn som senere kan endres.

Kurset for eldste i 2006 ble kalt «Pornokurset», fordi så mange foredrag handlet om pornografi. På dette kurset ble eldste fortalt at de umiddelbart skulle nedsette domsutvalg og behandle saker mot personer som hadde sett på avskyelige former for pornografi. Dette hadde store negative konsekvenser, fordi mange ble ekskludert for handlinger de ikke engang visste var klassifisert som eksklusjonsgrunner. Det er et grunnleggende rettsprinsipp at bare brudd på en lov som skjer etter at loven er innført, kan straffes. Men i 2006 ble vitner ekskludert for handlinger de hadde gjort, før den nye loven ble innført.

17. Jeg gir et annet eksempel på vilkårlighet: I boken for eldste, «*«Gi akt på dere selv og hele hjorden»*» utgitt i 1991, var begrepet «grov urenhet» ennå ikke oppfunnet. Derfor ble «lidenskapelig tung petting» klassifisert som «døsahtig oppførsel» (*aselgeia*) og ikke som «grov urenhet» (*akatharsia*), slik det er i «*Vær hyrder for Guds hjord*», utgitt i 2019.

18. Ordet «vilkårlighet» er definert som «bestemt av tilfeldigheter, innfall eller impuls, og ikke av nødvendighet, fornuft eller prinsipp» (<https://www.thefreedictionary.com/arbitrariness>).

DSR innså tydeligvis at dette kravet som ble gitt på kurset, hadde negative konsekvenser, og i brevet av 21. juni 2006 sto det at de nye lovene ikke gjaldt handlinger som skjedde før loven ble innført. Men dette var for sent for dem som allerede var blitt ekskludert.

DEFINISJONEN AV PORNEIA (ULOVLIG SEKSUELT SAMLEIE) HAR ENDRET SEG

En *pornos* er en person som er gjennomsyret av og praktiserer ulovlige seksuelle samleier, og *porneia* refererer til ulovlige seksuelle samleier. For å finne betydningen av et ord i Skriften bruker DSR gresk-engelske leksika. Men disse må brukes med forsiktighet, fordi de inneholder betydninger og referanser fra klassisk gresk, og vi kan ikke vite om disse betydningene og referansene passer til betydningene og referansene i De kristne greske skrifter. Dessuten inneholder mange gresk-engelske leksika også mye teologi, det vil si at betydninger og referanser er basert på forskjellige dogmer i de store kristne religionene. Den eneste måten å finne den virkelige betydningen og referansene til et gresk ord i Skriften, er å studere kontekstene der disse ordene forekommer.

Ifølge Skriften refererer ordet *porneia* bare til tre forskjellige handlinger:

- 1) Et seksuelt samleie mellom en gift person og en person som han eller hun ikke er gift med. (Matteus 5:32)
- 2) Et seksuelt samleie mellom to ugifte personer. (1. Korinter 7:1, 2)
- 3) Et seksuelt samleie mellom personer av samme kjønn. (Judas 7)

Listen nedenfor viser hvordan DSR har lagt til og trukket fra betydninger til ordet *porneia* på forskjellige tidspunkter.

Tabell 5.7 Forskjellige definisjoner av *porneia*

1945	Et seksuelt forhold mellom to personer som ikke er gift med hverandre.
------	--

1969	Et seksuelt forhold mellom et menneske og et dyr er ikke <i>porneia</i> . Men dette er en handling som kan føre til eksklusjon.
1970	Ordet <i>porneia</i> kan muligens omfatte et seksuelt forhold mellom homoseksuelle personer.
Januar 1972	Ordet <i>porneia</i> omfatter ikke et seksuelt forhold mellom homoseksuelle personer.
1972, november	Ordet <i>porneia</i> omfatter seksuelle forhold mellom homoseksuelle personer.
1974	Oralsex og analsex mellom ektefeller er <i>porneia</i> .
1978	Oralsex og analsex mellom ektefeller er ikke <i>porneia</i> .
1983	Manipulering av en annen persons kjønnsorganer er <i>porneia</i> .
2018	Intim kroppskontakt med klærne på mellom personer som ikke er gift med hverandre er <i>porneia</i> . Et eksempel er <i>lap dance</i> .

Det er blitt opprettet urettmessige domsutvalg på grunnlag av DSRs stadig skiftende syn på *porneia* til forskjellige tider. Og vitner har blitt ekskludert på grunnlag av DSRs forståelse av *porneia* på et gitt tidspunkt. Vilkårligheten i disse endringene ser vi av det faktum at en bestemt handling på et tidspunkt ble sett på som en eksklusjonsgrunn. På andre tidspunkter har den samme handlingen ikke blitt sett på som en eksklusjonsgrunn.¹⁹

DEFINISJON «PORNEIA-INNENFOR- EKTESKAPET» HAR BLITT FORANDRET

Et eksempel på problemer som DSR skapte ved en ny, men feilaktig definisjon av et gresk ord, var det syn at ektefeller kunne begå *porneia* innenfor ekteskapet, med henvisning til oralt og analt samleie, samt andre «utuktige» handlinger. Dette synet ble presentert i slutten av 1974 i The Watchtower og i det norske Vaktårnet for 15. juli 1975, side 336:

19. Se artikkelen «De 11 eksklusjonsgrunnene 2 «Ulovlig seksuelt samleie (*porneia*)» (<https://mybelovedreligion.no/2024/11/24/de-11-eksklusjonsgrunnene-2-ulovlig-seksuelt-samleie-porneia/?lang=no>)

Det finnes tilfelle da perverse handlinger i ekteskapet kan utgjøre et bibelsk grunnlag for skilsmisse.

«Utukt» blir således framholdt som den eneste skilsmissegrunn. På det fellesgreske språk som Jesu ord er nedskrevet på, er ordet for «utukt» *pornei'a*, og det betegner alle former for umoralsk seksuell omgang, perversitet og liderlige handlinger, den slags oppførsel en finner i en bordell, *for eksempel oralt og analt samleie.*

Jesus sier ikke noe om hvem det blir drevet «utukt» eller *pornei'a* med. Det spørsmålet står åpent. *At pornei'a også kan brukes om perverse handlinger i ekteskapet, framgår av at en mann som tvinger sin hustru til å ha unaturlig seksuell omgang med ham, i virkeligheten «prostituerer» henne eller «forderver» henne.* Derved gjør han seg skyldig i *pornei'a*, for det beslektede greske verbet *porneu'o* betyr «å prostituere, forderve».

Synet på *porneia*-innenfor-ekteskapet skapte en rekke problemer, og det ble derfor trukket tilbake i begynnelsen av 1978. Jeg siterer det norske Vaktårnet for 15. november 1978, side 23:

Ettersom Bibelen bare gir disse grunnleggende retningslinjer, kan vi ikke gjøre annet enn å gi veiledning i harmoni med det Bibelen virkelig sier. *Tidligere har vi her i bladet kommentert visse uvanlige seksuelle handlinger, for eksempel oralt samleie, og disse handlingene er blitt betraktet som likestilt med grov kjønnslig umoral.* På dette grunnlag ble det trukket den slutning at de som ga seg av med slike seksuelle handlinger, måtte utstøtes av menigheten hvis de ikke angret og forandret sin handlemåte. En hadde den oppfatning at menighetens eldste var bemyndiget til å foreta undersøkelser og dømme i saker som hadde å gjøre med slike handlinger i det ekteskapelige samliv.

Etter en ytterligere, grundig overveielse av saken er vi imidlertid blitt overbevist om at ettersom det ikke foreligger noen klar bibelsk veiledning, er dette et område hvor ektefellene selv må bære ansvaret overfor Gud, og at det ikke kan være de eldstes oppgave å føre kontroll med disse intime forhold i ekteskapet og foreta utstøtelser utelukkende på grunnlag av slike handlinger. Men hvis et medlem av menigheten på eget initiativ søker veiledning hos en eldste, kan han eller hun naturligvis gjøre det, og den eldste kan drøfte bibelske prinsipper med vedkommende. Dette vil han gjøre som hyrde, men han vil ikke gjøre forsøk på å «overvåke» vedkommendes ekteskapelige forhold.

Det viktige poenget i artikkelen i Vaktårnet i 1978 er at enhver kristen lære og enhver kristen lov må være basert på *«en klar bibelsk veiledning».*

Vi får en god formaning i samme retning i Vaktårnet av 15. desember 1974, side 565. 25

²⁵ Når vi holder oss til Bibelen og *hverken bagatelliserer det den sier, eller legger noe mer i det enn det som står*, vil vi kunne bevare et likevektig syn på de utstøtte.

Dette er et godt prinsipp som jeg har forsøkt å følge gjennom hele denne boken. Det betyr at DSR bare burde akseptere at bestemte handlinger er eksklusjonsgrunner når det finnes *«en klart bibelsk veiledning»* og *«ikke lese inn i dem [Skriftene] noe som de ikke sier»*. Ordspråkene 16:11 (NV18) sier: «Rett vekt og rette vektskåler er fra Jehova.» Men som jeg viser i dette kapittelet og i det neste, har DSR funnet opp mange eksklusjonsgrunner som ikke har noe grunnlag i Bibelen. De har også lagt til betydninger til noen av de greske ordene de bruker, for å støtte eksklusjonsgrunnene de har funnet opp, men som i virkeligheten ikke har noe språklig grunnlag. Dermed har de brukt falske vekter og vektskåler som ikke er fra Jehova.

Mens loven om *porneia*-innenfor-ekteskapet var gyldig, besøkte A. D. Schroeder, som var medlem av DSR, Norge. På den tiden var det mange problemer med anvendelsen av denne loven, og den broren som ledet arbeidet i Norge, spurte Schroeder om disse problemene. Han fortalte meg at Schroeder ble irritert og sa at han ikke ville høre noe mer om dette spørsmålet. Kort tid etter Schroeders besøk ble loven endret. Det var tydelig at DSR var informert om problemene denne loven skapte i forskjellige land, og derfor kan vi si at DSR ble tvunget til å trekke tilbake denne loven.

Fem år etter at synet på *porneia*-innenfor-ekteskapet ble endret, skjedde det imidlertid en delvis reversering av reverseringen fra 1978. På grunn av den balanserte artikkelen fra 1978 var det ikke lenger innblanding eller intervensjon fra de eldste i seksuallivet til ektepar i menighetene. Men dette ble forandret i 1983, da overvåkingen og kontrollen av ektepar igjen begynte. Artikkelen fra 1. august 1983, side 30, introduserte det nye syn med følgende ansvarsfraskrivelse: «Det er ikke de eldstes oppgave å snuse i gifte kristnes seksualliv.» Dette kan ha vært en hentydning til det som skjedde etter at *porneia*-innenfor-ekteskapet ble introdusert i 1974, samt en advarsel om at dette ikke må skje igjen.

Imidlertid legger de nye instruksjonene i artikkelen fra 1983 grunnlaget for fortsatt snoking i seksuallivet til gifte par. Vi leser på side 31:

Som det alt er pekt på, er det ikke de eldstes oppgave å agere «politi» når det gjelder det intime ekteskapelige samliv til gifte par i menigheten. Men hvis det blir kjent at et medlem av menigheten *praktiserer eller åpent agiterer for perverse seksuelle [ansnittet foran: for eksempel oral eller anal sex] handlinger innenfor ekteskapet*, vil vedkommende avgjort ikke være uklanderlig og kan derfor ikke få spesielle privilegier. Han vil for eksempel ikke kunne tjene som eldste, menighetstjener eller pioner. *En slik praksis og agitasjon kan til og med føre til at vedkommende blir utstøtt fra menigheten.*

Vi legger merke til ordene «hvis det [perverse seksuelle handlinger] blir kjent». Det er bare to personer som utgjør et kristent ekteskap, og «pervers sex» fra en ektemanns side kan bare bli kjent hvis en av dem – hans kone – rapporterer det til de eldste.

Og her har vi grunnlaget for de samme problemene som oppstod etter innføringen av *porneia*-innenfor-ekteskapet i 1974. Det nye fokuset i 1983 på «sjokkerende og frastøtende seksuelle aktiviteter», inkludert oral- og analsex, ville føre noen koner i en av to retninger, slik det også var tilfellet i 1974.

I noen tilfeller har kones samvittighet blitt så sterkt stimulert av DSR til et punkt hvor hun har blitt overfølsom for seksuelle forhold med sin mann, og det gode forholdet de hadde, har blitt ødelagt. I andre tilfeller har konen brukt definisjonene av «pervers sex» mot mannen som et påskudd til å bli kvitt ham. Jeg kjenner personlig til tilfeller hvor dette skjedde etter 1974.

Konklusjonen til denne delen er at DSR igjen har lagt til et menneskebud til det talmudlignende lovverket som har blitt en del av organisasjonen. Den grunnleggende årsaken til at *porneia*-innenfor-ekteskapet ble forkastet ifølge til artikkelen fra 1978, var at *«det ikke foreligger noen klar bibelsk veiledning»*. Dette var fortsatt sant i 1983. Men DSR ignorerte nå denne sannheten og grep igjen inn på intime områder i ekteskapene til medlemmene av menigheten. DSR har ingen bibelsk rett til å bestemme at bestemte typer seksuelle handlinger mellom ektepar er uriktige, og til og med kan føre til eksklusjon. Når de har gjort dette, er de på kollisjonskurs med Gud!

DEFINISJONEN AV PENGESPILL (GAMBLING) HAR ENDRET SEG

Vakttårnet av 1. juni 1954, side 174, viste at selv om pengespill appellerer til egoisme, må hver kristen selv bestemme om han eller hun vil delta i slikt spill eller være ansatt i et spilleforetagende:

Kan en kristen være ansatt i et spilleforetagende som er lovlig anerkjent og tillatt? Han synes kanskje at han kan det hvis han avholder seg fra å spille selv og fra å la sine åndelige brødre spille med hans hjelp. *Én kan være i stand til å gjøre dette med god samvittighet, mens en annen ikke ville kunne gjøre det med god samvittighet.* Enhver må personlig avgjøre hvorvidt han kan gjøre det for sin samvittighets skyld. Det er uten tvil å foretrekke å være atskilt fra den atmosfære som omgir slik virksomhet, og den kristne vil kanskje klokkelig ordne seg slik at han får et annet arbeid. Dette er noe enhver må avgjøre for seg selv og i overensstemmelse med sine forhold og sin samvittighet. *Selskapet Vakttårnet treffer ingen avgjørelser med hensyn til den enkeltes erverv, som vi tidligere har framholdt i Vakttårnet for 1. april 1952, side 111.*

Imidlertid står det i boken *Spørsmål angående Rikets tjeneste* fra 1961, side 60, som ble skrevet for domsutvalg, at pengespill var *en form for utpressing* og en grunn til eksklusjon. I 1972 ble pengespill fortsatt ansett som en grunn til eksklusjon. Men i Vakttårnet av 15. februar 1973, side 81, ble det sagt at definisjonen «utpressing» var feil, og gambling ble nå definert som *en form for havesyke eller griskhet*. Ikke bare har selve definisjonen av pengespill endret seg, men det har også vært forskjellige synspunkter på hvilke typer pengespill som utgjør grunn til eksklusjon og hvilke som ikke gjør det. Nedenfor er to tabeller som viser de forskjellige definisjonene og synspunktene.²⁰

Tabell 5.8 Ulike definisjoner av pengespill

1954	Et vitne har lov til å være ansatt i et spilleforetagende.
1961	Et vitne har ikke lov til å være ansatt i et spilleforetagende.
1988	Pengespill i alle former appellerer til griskhet.
1992	Enhver form for pengespill, liten eller stor, er urett.
1994	Å bruke gratisbilletter til «pengespill» er galt.

20. En detaljert studie av de ulike synspunktene og definisjonene av pengespill finnes i artikkelen «Gambling— changed viewpoints and subjective judgements. (<https://mybelovedreligion.no/2021/07/14/gambling-changed-viewpoints-and-subjective-judgments/>).

1996	All form for pengespill er preget av griskhet.
2019	Småspill for underholdningens skyld er ikke galt.
2019	Hvis pengespill avslører en tendens til griskhet, er det en grunn for eksklusjon.

Tabell 5.9 Ulike synspunkter på gamblingens natur

1961	Pengespill er en form for utpressing,
1970	Pengespill er utpressing.
1973	Pengespill er ikke utpressing, men en form for griskhet.
1973	Pengespill gjør ofte folk grådige.
1980	Pengespill fører ofte til eller fremmer grådighet.
1980	Pengespill kan føre til at man dyrker grådighet.
1988	Pengespill i alle former appellerer til en av de verste egenskapene hos mennesker — grådighet.
1994	Pengespill gjenspeiler grådighet.
1996	Alle former for pengespill er preget av grådighet.
2019	Småspill for underholdningens skyld er ikke grådighet.

DE OVER 100 POTENSIELLE GRUNNENE FOR EKSKLUSJON

I dette kapitlet har jeg drøftet de 11 eksklusjonsgrunnene som er basert på Bibelen, og de 35 eksklusjonsgrunnene i Eldsteboken som har blitt funnet opp og introdusert av DSR, pluss to andre eksklusjonsgrunner som ikke finnes i Eldsteboken, men som nylig ble funnet opp. En av de to tilhører en gruppe med «100+ potensielle eksklusjonsgrunner».

Den eksklusjonsgrunn jeg tenker på, ble nevnt i et brev til de eldste, datert 27. september 2021.²¹ Brevet var en kunngjøring av en beslutning tatt av DSR angående Jehovas vitners syn på Covid-19-vaksinen. Det sto at hvis noen talte imot DSRs beslutning i menigheten, kunne han bli sett på som en som forårsaket splittelse, noe som er en eksklusjonsgrunn.

Det viktige ved brevet er at den nevnte beslutningen ikke er en beslutning basert på Bibelen. Det er en verdslig beslutning som kan føre til eksklusjon hvis den ikke blir adlydt. Dette fører oss til kilden til de over

21. En drøftelse av brevet finnes i vedlegget til artikkelen «Jehovh's discipline – The true regime of disfellowshipping». (<https://mybelovedreligion.no/2021/10/16/jehovahs-discipline-the-true-regime-of-disfellowshipping/>).

100 potensielle overtredelsene som kan føre til eksklusjon, nemlig boken *Aid to Answering Branch Office Correspondence*. Dette er en bok for utvalget ved avdelingskontorene, og medlemmene bruker denne boken til å svare på brev med spørsmål. Boken inneholder rundt 150 oppføringer, hvorav mange er relatert til temaene i Eldsteboken. Men hvert tema inneholder punkter som er bestemt av DSR, og mange av disse temaene presenterer beslutninger om ikke-religiøse og verdslige spørsmål. Hvis et vitne ikke er enig i DSRs beslutning i én eller flere av disse sakene, kan han bli ekskludert. Det er grunnen til at jeg bruker uttrykket «over 100 potensielle eksklusjonsgrunner».

TRANSSEKSUALITET OG KJØNNSSKIFTE

Jeg skal presentere ett eksempel i forbindelse med oppføringene «Transseksuell» og «Hermafroditt» i den nevnte boken. Ifølge Merriam-Webster er definisjonen av «transseksuell»:

relatert til eller å være en person hvis kjønnsidentitet er motsatt av det kjønnnet personen hadde eller ble identifisert som ved fødselen.

MERKNAD: Transseksuelle personer kan gjennomgå eller ikke gjennomgå kirurgi og hormonbehandling for å oppnå et fysisk utseende som er typisk for det kjønnnet de identifiserer seg med.²²

Definisjonen av «hermafroditt» er:

En person som har både mannlige og kvinnelige reproduktive organer, strukturer eller vev.²³

I forbindelse med menneskelige hermafroditter hadde Mayo Clinic følgende kommentar:

Ambiguøse kjønnsorganer er en sjelden tilstand der et spedbarns ytre kjønnsorganer ikke ser ut til å være klart mannlige eller kvinnelige. Hos et barn med ambiguøse kjønnsorganer kan kjønnsorganene være ufullstendig utviklet, eller barnet kan ha kjønnsorganer med kjennetegn fra begge kjønn. De ytre kjønnsorganene stemmer kanskje ikke overens med de indre kjønnsorganene eller det genetiske kjønn.²⁴

22. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/transsexual>

23. <https://www.merriam-webster.com/dictionary/hermaphrodite>

24. <https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/ambiguous-genitalia/symptoms-causes/syc-20369273>

På bakgrunn av disse definisjonene vil jeg beskrive hva som skjedde i en av de store menighetene i Oslo for omtrent 20 år siden. Lenge før denne hendelsen ble et barn født, og det medisinske personalet fortalte foreldrene at dette barnet var en jente. Da barnet vokste opp, følte det seg som en gutt, og da det nådde myndig alder, ble det utført en operasjon, og han ble registrert av myndighetene som en mann. Denne mannen kom i kontakt med Jehovas vitner og ble medlem av menigheten. Der møtte han en kvinne, som han fortalte om sin situasjon. De forelsket seg og giftet seg.

Etter en tid spurte et menighetsmedlem om dette ekteskapet var gyldig, siden mannen var født som kvinne. Spørsmålet ble vurdert, og alle de 17 eldste var enige om at ekteskapet var gyldig. Da kretstilsynsmannen besøkte menigheten, kontaktet han avdelingskontoret, og svaret han fikk, var at ekteskapet ikke var gyldig. Men de 17 eldste var uenige med ham. Etter dette reiste to medlemmer av det skandinaviske avdelingskontoret i Danmark til Norge for å ha et møte med de eldste, og de krevde at DSRs beslutning om transseksuelle personer ble fulgt. Og de 17 eldste måtte akseptere dette, men én av dem trakk seg som eldste på grunn av denne situasjonen. Konsekvensen av dette var at menigheten ikke lenger aksepterte mannen som mann, og ekteskapet hans ble oppløst, fordi to kvinner ikke kan gifte seg med hverandre. Hva var DSRs syn på saken? I Vaktårnet av 1. november 1974, side 487, finnes artikkelen «Født i feil kropp?», og vi leser:

«Transseksualitet» er et ord som har dukket opp i den senere tid. En som er transseksuell, er ikke bare transvestitt (en som kler seg i det motsatte kjønns klær) og ikke nødvendigvis homoseksuell (skjønt det kan godt være at vedkommende er det). En transseksuell er en som forkaster det kjønn han eller hun ble født med, og tar opp det motsatte kjønns levevis. Mange slike, som i virkeligheten hevder at de er blitt «født i feil kropp», har gjennomgått radikale operasjoner og hormonbehandlinger for å skifte kjønn. En mener at om lag 1500 i De forente stater og om lag 150 i Storbritannia har gjennomgått en slik behandling. Men hva er det de oppnår? Er det mulig for et normalt menneske (ikke en hermafroditt av ubestemmelig kjønn) å skifte kjønn?

Svaret er nei. Som dr. Georges Burou, en fransk kirurg som er spesialist på dette området, sier: «Jeg forandrer ikke menn til kvinner. Jeg forandrer mannlige kjønnsorganer til kjønnsorganer som har kvinnelige trekk. Resten er i pasientens sinn.» («Time», 21. januar 1974, side 64) Resultatet er til

syvende og sist enten en alvorlig (og ugjenkallelig) skamfert mann som ligner en kvinne, eller en alvorlig (og ugjenkallelig) skamfert kvinne som ligner en mann.

Transseksualitetens utbredelse er bare enda et trekk ved den unaturlige atferd som kjennetegner vår tid. (Se Romerne 1: 26.) Det som vil hjelpe dem som har slike tilbøyeligheter, er ikke at de gjennomgår en operasjon, men at de forandrer sitt syn, at de ved hjelp av Guds Ord blir «gjort nye i den kraft som virker på deres sinn». — Ef. 4: 22—24, *NW*.

Problemet var at fordi mannen ikke kunne bevise at han ved fødselen var hermafrodit, ville DSR ikke akseptere at personen var en mann og kunne gifte seg med en kvinne.

Dette er en svært dårlig artikkel.

- 1) Den viser at medlemmene av DSR ikke var oppdatert på medisinsk vitenskap når det gjaldt transseksualitet.
- 2) Fordi Bibelen ikke omhandler dette emnet, har DSR ingen rett til å dømme personer som er transseksuelle.
- 3) Skriftstedene som brukes i artikkelen, har ingen ting med saken å gjøre.
- 4) Ved å si at det som er galt, ligger i personens sinn og ikke i kroppen, og at han eller hun må forandre sitt sinn, kan de ganske enkelt drive en sårbar person til selvmord.²⁵

Jeg skal ikke gå i dybden på spørsmålet om transseksualitet. Men jeg vil sitere sammendraget av artikkelen «Brain Sex differences Related to Gender Identity Development: Genes or Hormones?» i *International Journal of Molecular Sciences* (21(6): 2123) fra 2020:

Det er kjent at den komplekse prosessen med seksuell differensiering påvirkes av biologiske og miljømessige determinanter. Denne gjennomgangen har som mål å oppsummere de mest relevante studiene om det biologiske grunnlaget for seksuell utvikling, og fokuserer særlig på innvirkningen av kjønnshormoner og genetisk bakgrunn på utviklingen av seksuell differensiering og kjønnsidentitet. Forfatterne gjennomførte et søk i publiserte studier på Medline (fra januar 1948 til desember 2019). Dataene

25. Jeg viser til ett eksempel på selvmord på grunn av måten en ung mann med homoseksuelle følelser ble behandlet av organisasjonen.
<https://youtu.be/CpNBQ1lsBTE>

tyder på at den seksuelle dimorfe hjernen kan være det anatomiske substratet for psykoseksuell utvikling, hvor kjønnshormoner kan ha en formende rolle i fosterstadiet og puberteten. I tillegg kan genetiske komponenter spille en rolle, ifølge flere arvelighetsstudier, men det er ikke identifisert noen lovende kandidatgener. Selv om stadig flere data understreker den primære rollen biologiske faktorer spiller for psykoseksuell utvikling, er det nødvendig med videre studier for å bedre forklare deres komplekse samspill.²⁶

Artikkelen viser at det kan være forskjellige genetiske faktorer som fører til at en person som tilsynelatende er født som kvinne, ser på seg selv som mann. Et «forandret syn» endrer ikke den fysiske naturen til hjernen til en transseksuell person eller hormonene i kroppen hans eller hennes. Å si at kuren for transseksualitet er «å bli fornyet i sinnet ved hjelp av Guds ord», er fullstendig og totalt nonsens!

Når artikkelen i Vaktårnet bruker uttrykket «Er det mulig for et normalt menneske (ikke en hermafrodit av ubestemmelig kjønn) å skifte kjønn?», kan dette misforstås. Sitatet fra Mayo Clinic ovenfor bruker uttrykket «det genetisk kjønn», og det viser at «genetisk kjønn» kan være forskjellig fra de ytre kjønnsorganene. Artikkelen fra *Journal of Molecular Sciences* bekrefter dette.

Kjønnsorganene er bare en del, om enn en viktig del, av forskjellene mellom en mann og en kvinne. Det er forskjeller i genene, hjernene er forskjellig, og hormonsammensetningen er forskjellig. Når Vaktårnet snakker om «kjønnsskifte», tar det bare hensyn til kjønnsorganene. En person som er klassifisert som kvinne på grunnlag av kjønnsorganene, kan imidlertid ha alle de andre usynlige «genetiske kjønnskarakteristikkene» til en mann. Når det sies at en kvinne har endret kjønn til mann, gjelder dette derfor bare det som kan vise seg å være en kvinnelig fasade, fordi «hun» kan ha alle de andre genetiske karakteristikkene til en mann, og disse kan ikke endres.

Når en mann har seksuelle relasjoner med en annen mann, er dette «i strid med naturen». Men når en person som er klassifisert som kvinne, opererer kjønnsorganene fordi «hun» føler seg som en mann, kan dette ikke dogmatisk erklæres å være «i strid med naturen». Det er sant at «naturen» har gitt «henne» kjønnsorganer som en kvinne, men «naturen»

26. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7139786/>

kan også ha gitt «henne» det «generiske kjønn» til en mann. At denne personen aksepterer de personlige følelsene som er knyttet til «hennes» genetiske kjønn og gjennomgår en operasjon av kjønnsorganene for å korrigere avviket, er en situasjon som ikke kan vurderes av utenforstående som i strid med naturen.

Den bibelske avgjørelsen i dette tilfellet er klar. Romerne 13:1, 2 sier:

La alle mennesker underordne seg de øverste myndighetene ... den som står myndigheten imot, har tatt standpunkt mot Guds ordning.

Det eneste unntaket fra denne loven er hvis myndighetene ber en kristen om å gjøre noe som eksplisitt – ikke tilsynelatende – bryter Guds lov. Det nevnte medlemmet av menigheten gjennomgikk en kirurgisk operasjon, og etter denne operasjonen registrerte de norske myndighetene personen som mann. Dette betyr at myndighetene ga sitt juridiske samtykke til at denne mannen kunne gifte seg med en kvinne. Da avdelingskontoret, som representanter for DSR, ikke aksepterte at denne mannen var en mann og aksepterte hans ekteskap med en kvinne, brøt de Paulus' ord i Romerbrevet 13, og de «har tatt stilling mot Guds ordning». Deres argument om at kjønnsskifte er en praksis «i strid med naturen» strider mot medisinsk vitenskap, som jeg har vist ovenfor. Det er selve personens natur – hans gener, hans hjerne og hans hormoner – som får ham til å føle seg som en mann.²⁷ Og det er selvnlysende, at dette er alt en person har å gå på for å bestemme sitt sanne genetiske selv, uavhengig av de inkongruente, seksuelle anomaliene som «naturen» noen ganger påfører menneskekroppen.

Bortsett fra den vitenskapelige siden av dette spørsmålet, har vi også den emosjonelle siden. Bruk din empati og tenk på hva denne mannen har vært gjennom. Å se på seg selv som en gutt når han var registrert som jente, ville skape en rekke problemer for ham mens han vokste opp – på skolen, blant venner og blant andre mennesker. Så da han ble 18 år, hadde han nådd den lovlige alderen for å oppnå det målet han så lenge hadde sett frem til – han gjennomgikk operasjonen og ble registrert som en fullt

27. Den nevnte situasjonen er forskjellig fra det lovlige samtykket gitt av myndighetene i noen nasjoner om ekteskap mellom personer av samme kjønn. Slike ekteskap er klart i strid med Bibelen og kan ikke aksepteres av kristne. Men myndighetenes lovlige samtykke til vitnets ekteskap var basert på deres aksept av at han var en mann som giftet seg med en kvinne. Det var bare DSR som, i strid med de vitenskapelige data, ikke aksepterte at han var en mann.

integreert mann. Etter dette fant han sannheten i Bibelen og fikk et fantastisk håp for fremtiden. Han nådde en milepæl. Han møtte en kvinne han forelsket seg i og giftet seg med. Og så – da han endelig hadde blitt en lykkelig mann med et formål i livet – kom DSR inn i bildet og ødela alt med én autoritær uttalelse!

Jeg har brukt mye plass på å beskrive denne situasjonen, både fordi jeg synes så synd på denne broren, fordi DSR uten noen bibelsk autoritet ødela livet og ekteskapet hans, og fordi denne situasjonen på en så utmerket måte illustrerer de mulige dårlige resultatene av de over 100 potensielle eksklusjonsgrunnene som er beskrevet i boken *Aid to Answering Branch Office Correspondence*. Hver og en av disse potensielle eksklusjonsgrunnene ligger på lur og venter på å vise sitt stygge ansikt hvis den får muligheten. Hvis mannen, eller en eller flere av de eldste i menigheten, hadde protestert mot DSRs beslutning, ville de blitt ekskludert, fordi de skapte splittelse i menigheten.

SIVILTJENESTE SOM ALTERNATIV TIL MILITÆRTJENESTE

En av grunnene til «eksklusjon» som ble nevnt i den første utgaven av *Aid to Answering Branch Office Correspondence*, var å akseptere siviltjeneste i stedet for militærtjeneste. Jeg har satt ordet «eksklusjon» i anførselstegn fordi menighetens fremgangsmåte i realiteten var eksklusjon. Hvis en bror aksepterte siviltjeneste, ble hans forkynnerkort fjernet fra menighetens arkiv. Dette viste at han ikke lenger ble ansett som et medlem av menigheten, og derfor var han, i alle hensikter og formål, ekskludert. Han ble ikke formelt ekskludert, men han måtte skrive et brev hvis han ønsket å bli gjenopptatt.²⁸ Hva var brorens synd? Han var illojal som ambassadør for Guds rike, fordi han aksepterte at staten hadde rett til å pålegge ham obligatorisk militærtjeneste eller alternativ siviltjeneste. Oppføringene i *Aid to Answering Branch Office Correspondence* hvor dette ble drøftet, var *militærtjeneste* og *fritak, militærtjeneste*. Jeg skal forklare dette nærmere.

28. En lignende prosedyre ble fulgt hvis et vitne stemte ved et politisk valg, se side 208.

A være trofast mot rollen som ambassadører for Guds rike

Jeg skal nå se på situasjonen, og jeg bruker Norge som eksempel. Etter andre verdenskrig ble alle unge menn på 18 år innkalt til militærtjeneste. Vitnene nektet å tjenestegjøre. Deretter ble de unge mennene tilbudt alternativ siviltjeneste. Men de nektet også denne tjenesten. Vaktårnet 1. februar 1951, side 79, belyser deres beslutninger:

¹⁷ Jehovas vitner er evangeliets tjenere og forkynnere, og derfor har de ikke oppgitt sin nøytralitet som militærnektet av samvittighetsgrunner og gått over til å ta del i å gi militær støtte til den ene eller andre siden i en verdslig kamp...

¹⁸ Apostelen Paulus skrev til disse kristne vitner: «Han overga forlikelsens budskap til oss. Vi er derfor sendemenn i Kristi sted, som om Gud bønnfalt gjennom oss. I Kristi sted ber vi: 'Bli forlikt med Gud.'» (2 Kor. 5: 19, 20, NW) *Som «sendemenn i Kristi sted» nekter Jehovas vitner av samvittighetsgrunner å gjøre tjeneste i nasjonenes militærvesen og i alt som har med det å gjøre.*

Sendemenn er fritatt for militærtjeneste i det landet deres regjering sender dem til, særlig hvis det er en fiendtligsinnset nasjon. Husk at i de tidene Bibelen beretter om, ble det ikke sendt sendemenn til vennligsinnede nasjoner, men til nasjoner en var i krig med eller som truet med krig. Guds sendemenn i Kristi sted blir ikke sendt til vennligsinnede nasjoner, men til fiendtligsinnede. Alle nasjoner i denne Satans verden er fiendtligsinnede overfor Gud. Det budskap disse sendemenn har fått å framholde, er: «Bli forlikt med Gud.» Dette viser at nasjonene ikke er vennligsinnede. *Kan det da være en bibelsk handlemåte av disse sendemenn å gjøre tjeneste i disse nasjoners militære styrker eller samtykke i å gjøre det når det blir forlangt av landets lov?*

Det er klart at vitnene ikke ville tjene som soldater med mulighet for å skade eller drepe andre mennesker. Men den grunnleggende årsaken til at de nektet militærtjeneste var at de var ambassadører eller sendemenn for Guds rike, og de aksepterte ikke at staten hadde noen rett til å pålegge dem obligatorisk militærtjeneste. Dette var også grunnen til at de nektet å utføre alternativ siviltjeneste.

Jeg bruker følgende illustrasjon: En ung mann får en bot fordi politiet hevder at han har brutt loven, og hvis den unge mannen betaler boten, innrømmer han at han er skyldig og har brutt loven. Men hvis han ikke er enig i at han er skyldig, vil han nekte å betale boten. I så fall vil han bli

stilt for retten, og dommen kan bli at han må betale boten. I så fall har han to muligheter. Han kan betale boten som retten har fastsatt, eller han kan nekte å betale. Hvis han nekter, vil politiet enten fengsle ham eller trekke et lite beløp fra hans lønn hver måned til boten er betalt. Å betale boten under disse omstendighetene innebærer ikke en innrømmelse av skyld for lovbrudd, fordi retten har bestemt at han må betale boten. Det er ganske enkelt en erkjennelse av at han er maktesløs i forhold til rettens kjennelse.

Situasjonen er den samme når det gjelder militærtjeneste. Fordi vitnene tok sin rolle som ambassadører for en fremmed nasjon, Guds rike, på alvor, kunne de ikke akseptere at staten hadde rett til å pålegge dem obligatorisk tjeneste. Derfor nektet de å gjøre militærtjeneste. Og da de i stedet ble tilbudt alternativ siviltjeneste, nektet de også denne typen tjeneste. Dette var ikke fordi det var noe galt med siviltjenesteoppgavene i seg selv fra et bibelsk synspunkt. Men som i eksemplet med boten, ville det å akseptere alternativ tjeneste være det samme som å akseptere at staten hadde rett til å pålegge dem obligatorisk tjeneste i stedet for militærtjeneste. Å akseptere dette ville være det samme som å avvise sin rolle som ambassadører for Guds rike og være illojale mot kongen Jesus Kristus.

Hva skjedde med de unge vitnene som nektet både militærtjeneste og alternativ tjeneste? Tidlig på 1950-tallet måtte vitner i Norge sone 18 måneder i fengsel. Men etter kort tid laget myndighetene en ny lov som var til fordel for vitnene. Et vitne som nektet både militærtjeneste og alternativ siviltjeneste, ble stilt for retten, og retten bestemte at han måtte sone 18 måneder i tvungen siviltjeneste under fengselsmyndighetenes administrasjon. Dette betydde at han måtte sone straffen sin med gårdsarbeid og skogsarbeid.

Situasjonen var annerledes i Danmark, hvor myndighetene ikke hadde laget en lov spesielt for Jehovas vitner. Fra begynnelsen av 1950 og frem til 1978 ble unge Jehovas vitner som nektet både militærtjeneste og siviltjeneste, fengslet i 18 til 22 måneder.²⁹ og det var en lignende situasjon

29. Bladet Awake! av 22. januar 1978, side 10-12, har en artikkel om et vitne i Danmark som fikk fengselsstraff fordi han nektet å gjøre militærtjeneste og alternativ tjeneste. Da han ble løslatt fra fengselet, ble han innkalt til tjeneste igjen, og han fikk en ny fengselsstraff for å ha nektet militærtjeneste og alternativ tjeneste for andre gang.

i mange andre land også. Årboken fra 1991 har en beretning om Sverige, og på side 167 kan vi lese:

Etter at Riksdagen hadde bestemt dette [om ikke å innkalle vitner til tjeneste] ble det gjort forsøk på å få oss til å utføre en form for tjeneste som erstatning for militærtjeneste. I begynnelsen av 70-ene ble det nedsatt et statlig utvalg som skulle granske behandlingen av militærnektene. Myndighetene ville at Jehovas vitner skulle stilles på lik linje med andre religiøse grupper og pålegges en form for tjenesteplikt.

Representanter for avdelingskontoret forklarte utvalget at vitnene ikke kan gå med på å utføre noen som helst form for alternativ tjeneste, uansett hvor prisverdig den måtte være. De viste at Jehovas vitner allerede utfører et samfunnsnyttig arbeid i sin tjeneste fra hus til hus når de hjelper folk til å få orden på livet sitt og bli ordentlige, lovlige borgere. Da fikk et av medlemmene av utvalget en høyst overraskende tanke.

Han lurte på om vi kunne tenke oss å delta i noen form for tjeneste på heltid innen våre egne menigheter i en periode som tilsvarte vernepliktstiden, som en erstatning for militærtjeneste. Brødrene forklarte at vår tjeneste for Gud aldri kan utføres som en erstatning for militærtjeneste, være tvungen, eller underlegges staten. Til slutt foreslo utvalget at man skulle holde seg til beslutningen fra 1966 og avsluttet sin rapport med ordene: «Etter utvalgets mening finnes det ikke for tiden noen andre religiøse grupper i vårt land som kan likestilles med Jehovas vitner.»

Standpunktet som ble uttrykt i Vaktårnet fra 1951, ble gjentatt og utvidet av svenskene: Vitnene kan ikke gå med på «å utføre noen som helst form for alternativ tjeneste, uansett hvor prisverdig den måtte være.»

A være utro mot stillingen som ambassadører for Guds rike

Ordene som de svenske vitnene uttrykte i årboken fra 1991 er klare og tydelige, og de uttrykker det synspunkt på militærtjeneste og alternativ tjeneste som vitnene hadde i 50 år etter andre verdenskrig. Men så ble saken snudd på hodet. En artikkel i Vaktårnet av 1. mai 1996 presenterte et helt nytt syn på siviltjeneste som et alternativ til militærtjeneste. Spørsmålet til punkt 16 på side 20 er: «Hva slags ikke-militær tjeneste krever keiseren i noen land at man skal utføre hvis man nekter å utføre militærtjeneste? Svaret var delvis:

Noen steder krever myndighetene at man utfører en sivil tjeneste som blir betraktet som en ikke-militær avtjening av verneplikten, og som gjerne går ut på at man utfører nyttig samfunnsarbeid. Kan en innviet kristen gå med på å utføre slik tjeneste? Også i dette spørsmålet må en innviet, døpt kristen treffe en personlig avgjørelse på grunnlag av sin samvittighet, som er oppøvd ved studium av Bibelen.

Det vi ser her, er en stille palassrevolusjon. En ny konge er innsatt uten at noen har lagt merke til det. I de siste 50 årene var det forbudt å akseptere alternativ siviltjeneste. Men nå sier Vaktårnet at hver enkelt må bestemme seg ut fra sin samvittighet, og det gis ingen forklaring på hvorfor den tidligere holdningen skal forkastes. Hovedpoenget i artiklene i Vaktårnet fra 1996 viser det stikk motsatte av Vaktårnet fra 1951 og Årboken fra 1991: Staten har rett til å pålegge sine innbyggere, inkludert ambassadører for Guds rike, obligatorisk tjeneste. Derfor kan kristne nå akseptere siviltjeneste som et alternativ til militærtjeneste hvis deres samvittighet tillater det. Dette kompromitterer gyldigheten av Jehovas vitners posisjon som ambassadører for Guds rike.

Hvem er den nye kongen som ble innsatt? Den nye kongen er det styrende råd. Den kongelige autoriteten til medlemmene av det styrende råd kommer til uttrykk ved at de ga seg selv myndighet til å oppheve de kristnes stilling som ambassadører for Guds rike, og dermed blir kong Jesus Kristus satt i bakgrunnen. Det er mange skriftsteder i artiklene i Vaktårnet fra 1996. Men ingen av dem viser hvorfor standpunktet i Vaktårnet fra 1951 og i Årboken fra 1991 var feil. Det er grunnen til at jeg bruker illustrasjonen om en stille palassrevolusjon.³⁰

Konsekvensen av å være utro mot stillingen som ambassadører for Guds rike

Jehovas vitner i dag er som papegøyer, og de aksepterer alt DSR skriver eller sier uten å stille spørsmål. Dette kreves av dem, fordi brevet til alle eldste av 1. september 1980 sier at hvis noen ikke aksepterer en tolkning av DSR, selv om han ikke argumenterer mot den overfor andre, kan han likevel ansett som en frafallen og kan ekskluderes. Så for de fleste

30. Synspunktet fra 1996 om at kristne kan akseptere obligatorisk tjeneste som et alternativ til militærtjeneste, er fortsatt gyldig; se boken *Bevar dere selv i Guds kjærlighet*, side 214.

vitner var det lett å akseptere konklusjonene i Vaktårnet fra 1996. Men det kan ha vært en gruppe som ikke følte at denne kunngjøringen i Vaktårnet fra 1996 representerte «mat til rette tid» – de som før denne «åpenbaringen» hadde tilbrakt 12 til 14 måneder i fengsel fordi de hadde nektet både militærtjeneste og alternativ sivil tjeneste. Vitnene ble løslatt fra fengselet da to tredjedeler av straffen var sonet. Konsekvensen av uttrykkene i Vaktårnet fra 1996 var at de hadde tilbrakt tiden i fengsel *for ingenting*. De hadde tilbrakt den beste delen av ungdommen sin i fengsel på grunn av feil råd fra lederne av Jehovas vitner. To år etter artikkelen som nå tillot alternativ sivil tjeneste, ble spørsmålet om disse brødrene tatt opp, og i Vaktårnet for 15. august 1998, side 17, står det:

Når noen føler at de har lidd unødig

⁶ Noen Jehovas vitner har tidligere måttet lide fordi de har nektet å delta i en virksomhet som deres samvittighet nå kanskje ville tillate dem å være med på. Dette kan for eksempel gjelde et valg de traff for flere år siden i forbindelse med visse typer sivil tjeneste. En bror kan nå mene at han med god samvittighet vil kunne utføre en slik tjeneste uten å bryte sin kristne nøytralitet i forhold til den nåværende tingenes ordning.

⁷ Var det urettferdig av Jehova å tillate at denne broren led fordi han nektet å gjøre noe som han nå kunne ha gjort uten at det ville få noen konsekvenser for ham? De fleste som har opplevd dette, ville ikke mene det. De gleder seg heller over at de har hatt anledning til å vise offentlig og tydelig at de var fast besluttet på å være standhaftige i spørsmålet om det universelle overherredømme. (Jevnfør Job 27: 5.) Hvilken grunn kunne noen ha til å angre på at de har fulgt sin samvittighet ved å ta et fast standpunkt for Jehova? De viste seg verdige til å ha Jehovas vennskap ved lojalt å forsvare kristne prinsipper slik de forstod dem, eller rette seg etter signalene fra sin samvittighet. Det er avgjort klokt å unngå en handlemåte som ville uroe ens samvittighet, eller som sannsynligvis ville få andre til å snuble. I denne forbindelse kan vi tenke på det eksempel vi har i apostelen Paulus. — 1. Korinter 8: 12, 13; 10: 31—33.

Da jeg leste disse avsnittene, fikk jeg en dårlig smak i munnen, fordi forfatteren bortforklarer det virkelige problemet og unngår de naturlige og åpenbare spørsmålene som burde ha blitt stilt. Forfatteren av artikkelen hevder dristig at de som aksepterte en fengselsstraff i stedet for å akseptere alternativ sivil tjeneste, gjorde det på grunn av sin samvittighet. Dette er i hovedsak riktig, men hva var disse vitnenes samvittighetsfulle beslutninger basert på? På direkte «råd» fra lederne av

Jehovas vitner. Og dette «rådet» var egentlig en eufemisme for en lov, fordi, hvis et ungt vitne aksepterte alternativ siviltjeneste før endringen i 1996, ville han blitt oppfattet som en som ikke lenger tilhørte menigheten, noe som er det samme som eksklusjon. Du trenger bare å lese de sterke ordene fra de svenske lederne av Jehovas vitner i årboken fra 1991 som er sitert ovenfor, for å se at det å nekte alternativ tjeneste faktisk var en lov.

Drøftelsen i Vaktårnet fra 1998 er altså en bortforklaring for å fjerne alt ansvar fra Jehovas vitners ledere, ved å legge ansvaret på skuldrene til hvert vitne som sonet sin fengselsstraff for å nekte siviltjeneste. Og så prøver forfatteren å presse noe positivt ut av det som er negativt. Det er helt klart at det er negativt å tilbringe 12 til 14 måneder i fengsel på grunn av en innbilt bibelsk grunn. Og når denne negative situasjonen er forårsaket av feil «råd» – eller ter påbud under trussel om eksklusjon – fra lederne av Jehovas vitner, blir situasjonen enda verre. Hvis synet fra 1996 er riktig, at alternativ siviltjeneste er akseptabelt for kristne, ble unge vitner ført bak lyset i 50 år før dette. At forfatteren av artikkelen fra 1998 bringer trofasthet til Jehova inn i denne situasjonen med lidelse, er en annen måte å bedra de unge brødrene på.

Den virkelige konsekvensen av å være trofast mot stillingen som ambassadør for Guds rike

Men det er lys i enden av tunnelen. De unge brødrene som tilbrakte mange måneder i fengsel, ble faktisk ikke ført baklyset i 50 år etter andre verdenskrig, fordi grunnlaget for deres lidelser som ambassadører for Guds rike, som uttrykt i Vaktårnet fra 1951 og i Årboken fra 1991, er den riktige forståelsen, og den nåværende oppfatningen som ble introdusert i Vaktårnet fra 1996, er den som er feil. Dette betyr at vitnene som var villige til å tilbringe mange måneder i fengsel, virkelig var trofaste mot Jehova, og de kan være stolte av at de tilbrakte så mange måneder i fengsel, fordi de ønsket å være ambassadører for Guds rike.

Som jeg har vist gjennom hele denne boken, har mange av DSRs synspunkter endret seg i sik-sakk, frem og tilbake, og DSRs nåværende synspunkter på mange områder er inkonsekvente. Spørsmålet i forbindelse med alternativ siviltjeneste gjelder den kristne stilling som ambassadør for Guds rike. Dette er en stilling som medlemmene av DSR

sier at de aksepterer, men deres handlinger viser noe helt annet. Vaktårnet for 1. november 2002, side 16, sier:

⁸ Paulus omtalte seg selv og sine salvede brødre som «ambassadører i Kristi sted» og sa at det var «som om Gud kom med inntrengende anmodninger gjennom [dem]». (2. Korinter 5: 20; Efeserne 6: 20) Etter 1914 kan de åndssalvede kristne med rette kalles ambassadører for Guds rike, og de er også «rikets sønner». (Matteus 13: 38; Filipperne 3: 20; Åpenbaringen 5: 9, 10) Jehova har dessuten sørget for at «en stor skare» av «andre sauer» — kristne som kommer fra alle folkeslag, og som har et jordisk håp — støtter hans salvede sønner i deres ambassadørgjerning. (Åpenbaringen 7: 9; Johannes 10: 16) Disse «andre sauer» kan kalles «envoyeer» for Guds rike.

⁹ En ambassadør og hans stab blander seg ikke opp i forholdene i det landet hvor de gjør tjeneste. I tråd med dette forholder de kristne seg nøytrale til verdens politiske anliggender. De tar ikke parti for eller imot noen nasjonal, etnisk, sosial eller økonomisk gruppe. (Apostlenes gjerninger 10: 34, 35) De 'gjør det som er godt, mot alle'. (Galaterne 6: 10) Ettersom Jehovas vitner er nøytrale, er det ingen som med rette kan avvise budskapet deres ved å hevde at de står på motpartens side i nasjonale eller etniske konflikter.

La oss nå anvende ordene «En ambassadør og hans stab blander seg ikke inn i anliggender i det landet de tjener». Jeg bruker den tyske ambassadøren i Norge som eksempel. Denne ambassadøren får et brev fra den norske staten som innkaller ham til 15 måneders militærtjeneste. Hva gjør ambassadøren? Han nekter å akseptere innkallingen. Deretter får han et nytt brev fra staten som innkaller ham til alternativ siviltjeneste i 15 måneder. Hva gjør ambassadøren? Han nekter også denne alternative tjenesten.

Hvorfor nekter han både militærtjeneste og alternativ siviltjeneste? Fordi han er ambassadør, og derfor aksepterer han ikke at et annet land har rett til å pålegge ham verneplikt. Og dette var og er den enkle bibelske situasjonen for unge vitner. Fordi de er ambassadører eller envoyeer, kan de ikke akseptere at staten har rett til å pålegge dem verneplikt eller alternativ siviltjeneste. Dette er den eneste måten å handle på hvis vi tar ordene «ambassadør» og «envoyeer» på alvor i sin absolutte bokstavelige betydning! Dette var Jehovas vitners holdning i 50 år, og dette er den eneste riktige bibelske holdningen. Det nåværende synspunktet til DSR, at alternativ siviltjeneste er et akseptabelt alternativ, er enda et eksempel

på DSRs stadig skiftende og ofte vilkårlige beslutninger som ikke har noe bibelsk grunnlag.

De nåværende medlemmene av DSR har kompromittert sin holdning som ambassadører for Guds rike. De aksepterer alternativ siviltjeneste som en kristen ambassadør ikke kan akseptere.

Paulus og Peter sier at vi må adlyde myndighetene, betale skatt og være lydige og respektfulle. Men det betyr ikke at vi må akseptere alle krav fra landets myndigheter. Når noe strider mot Guds lov, vil vi ikke akseptere det. (Apostlenes gjerninger 5:29) Men medlemmene av det nåværende DSR har utvannet ordet «ambassadør». Og når dette ordet nå brukes i Vaktårnet, har det en annen betydning enn det hadde i 50 år etter 1951.

Representanter for det svenske avdelingskontoret forklarte de svenske myndighetene at vitnene ikke kunne akseptere noen erstatning for militærtjeneste, uansett hvor prisverdig tjenesten i seg selv var. Deres tjeneste for Gud kunne aldri være obligatorisk eller et statsanliggende. Dette er den sanne bibelske holdningen, og derfor er den nåværende DSRs motsatte syn en falsk lære.

Den nåværende utgaven av boken *Branch Office Correspondence* tillater obligatorisk siviltjeneste som et alternativ til militærtjeneste. Men tidligere utgaver av boken sa at forkynnerkortet til et vitne som aksepterte en slik tjeneste, skulle fjernes fra menighetens arkiv. Derfor var det å akseptere siviltjeneste en av handlingene som i 50 år var grunnlag for eksklusjon. Men i dag er siviltjeneste akseptabel.

Konklusjonen til dette avsnittet er at alle eksklusjonsrunner som er funnet opp og innført av DSR uten noe grunnlag i Bibelen, har ødelagt livet til titusenvis av vitner. Det samme er tilfellet med mange av de andre lover og regler som DSR har funnet opp.

DET BIBELSKE GRUNNLAGET FOR EKSKLUSJON

— RESYMÉ —

Dette kapitlet viser at det meste av systemet med eksklusjon blant Jehovas vitner ikke har noe grunnlag i Bibelen og faktisk bryter med flere bibelske prinsipper.

Hva slags personer fortjener å bli ekskludert?

Substantivene som Paulus bruker i 1. Korinter kapittel 6 i forbindelse med eksklusjon, viser at bare personer som for øyeblikket er gjennomsyret av en eller flere alvorlige synder, fortjener å bli ekskludert.

De nevnte substantivene viser at ingen medlemmer av menigheten som har begått synder, uansett hvor alvorlige de er eller hvor ofte de er begått, men som har endret sin atferd og sier at de har bedt Jehova om tilgivelse, kan ekskluderes fra menigheten.

Avvisningen av kravet om to eller tre øyenvitner

Eldsteboken nevner kravet om minst to øyenvitner. Men dette kravet er blitt utvannet til et punkt hvor det ikke brukes i et stort antall utvalgssaker.

I én situasjon blir sterke indisier presentert som et unntak fra Guds krav om to øyenvitner.

—Eldste har fått myndighet til å ekskludere en person fra menigheten hvis de vurderer at hans verdslige arbeid er i strid med Bibelen.

—Flere av de 37 eksklusjonsgrunnene som ikke er basert på Bibelen, er tvetydige, og det er derfor ikke mulig å bruke øyenvitner.

—I et stort antall tilfeller fatter de eldste vedtak om eksklusjon basert på deres samlede inntrykk av alle delene av en situasjon sett under ett, i stedet for to øyenvitner.

Det styrende råd har gitt de eldste makt over liv og død

For at en synder skal kunne forbli i menigheten, er kravet at Jehova har tilgitt hans synder, og ikke at han har «gjerninger som passer for anger». Ved å opprette flere forutsetninger som en synder må oppfylle for ikke å bli ekskludert, har DSR

ugyldiggjort det virkelige spørsmålet – om Gud har tilgitt synderen eller ikke – og dermed har de eldste blitt satt i Guds sted ved å tilta seg retten til å tilgi synderen eller ikke tilgi synderen.

Riktig behandling i forbindelse med eksklusjon

Hvis apostelen Paulus' instruksjoner tas slik de står skrevet, ville en stor del av DSRs og de eldstes makt umiddelbart forsvinne. Alle de 37 eksklusjonsgrunnene som er funnet opp og innført av DSR, ville bli slettet. Bare når det er to øyenvitner eller en utvetydig tilståelse om at en person er gjennomsyret av en av de 11 eksklusjonsgrunnene som er basert på Bibelen, vil det bli nedsatt et domsutvalg. Utvalgets oppgave er å ekskludere en person som «praktiserer lovløshet» og som «er forherdet gjennom å praktisere synd», og å gjenoppta dem som Jehova har tilgitt. Anvendelsen av de eldstes subjektive vurderinger og magesfølelser ville ikke lenger forekomme, og antallet saker behandlet av et domsutvalg ville bli sterkt redusert til bare noen få.

Riktig behandling av syndere i menigheten

Ifølge Jakob 5:14-20 skal kristne som har gjort seg skyldige i «mange synder» (vers 20), ikke ekskluderes. Men de eldste skal hjelpe syndere til å endre kurs. Jakobs ord er en oppskrift på hvordan denne hjelpen skal gis, og de viser den store kjærligheten Jehova har til alle sine tjenere, også dem som har begått alvorlige synder.

De alvorlige konsekvenser av å sky dem som er ekskludert

Det greske ordet som brukes for å rettferdiggjøre den totale isolasjonen av ekskluderte, er *synanamignymi*. Dets grunnleggende betydning er «å blande sammen», og dets semantiske felt inkluderer ikke betydningen «å sky noen». Bruken av ordet i 2. Tessaloniker 3:14 viser at mens andre kristne ikke bør ha sosial kontakt med en person som dette greske ordet brukes om, bør menighetens medlemmer behandle ham som en bror og formane ham, dvs. de bør snakke med ham og behandle ham på en verdig måte.

Jeg viser at alkoholisme er en kronisk sykdom i hjernen. Men det er ikke en unnskyldning for å misbruke alkohol. Imidlertid viser jeg at ved å ekskludere personen som misbraker alkohol, fratar DSR synderen den beste hjelpen han kan få. Jeg hevder at familie og venner bør støtte en slik person, behandle ham med respekt som en bror og hjelpe ham med å overvinne sitt problem.

En lignende hjelp bør gis til dem som har misbrukt hard narkotika. Det er ekstremt vanskelig å slutte med denne vanen uten hjelp fra et sterkt og støttende fellesskap. I 40 år fratok imidlertid DSR brukere av hard narkotika den beste hjelpen ved å bestemme at bruk av medisinen metadon var en eksklusjonsgrunn. I 2013 ombestemte medlemmene av DSR seg, og i dag er bruk av metadon tillatt. Familie og venner bør hjelpe og fortsette å formane brukere av harde stoffer og alle andre som har blitt ekskludert, men uten sosial omgang med dem.

Kapittel 5 omhandler de 11 eksklusjonsgrunnene som er basert på Bibelen, og de 37 andre eksklusjonsgrunnene som er funnet opp og innført av medlemmene av DSR. Dette kapittelet vil omhandle hva slags personer som fortjener å bli ekskludert, og selve prosessen som fører til eksklusjon. Jeg vil vise at de fleste instruksjonene om eksklusjon som finnes i Eldsteboken, ikke har noe bibelsk grunnlag, og at disse instruksjonene faktisk bryter med flere bibelske prinsipper.

HVA SLAGS PERSONER FORTJENER Å BLI EKSKLUDERT

Det er to grunnleggende problemer i forbindelse med håndteringen av en alvorlig synd av et domsutvalg: 1) Bibelens instruksjoner om hvilke personer som fortjener å bli ekskludert, blir ignorert, og 2) graden av anger hos en person blir subjektivt vurdert av de tre eldste i domsutvalget.

FORSKJELLEN MELLOM Å GJØRE OG Å VÆRE

Som jeg har vist ovenfor, er det bare 11 alvorlige synder som kan føre til eksklusjon når en person er gjennomsyret av en av disse syndene. Når Eldsteboken fører opp 46 alvorlige synder som kan føre til eksklusjon, er 35 av disse tillegg til Bibelen funnet opp og innført av DSR. Ikke bare er antallet synder som kan føre til eksklusjon *for høyt*, men *innholdet i syndene* blir fullstendig misforstått.

Paulus nevner ti alvorlige synder i 1. Korinter kapittel 5 og 6, og fordi tre av disse kan subsumeres under andre synder, er det sju alvorlige synder som er nevnt i disse kapitlene som kan føre til eksklusjon. For å forstå *innholdet* i disse syndene, fører jeg opp 1. Korinter 6:9 i fire forskjellige versjoner av den reviderte New World Translation i følgende rekkefølge: engelsk, norsk, dansk og svensk:

⁹ Or do you not know that unrighteous people will not inherit God's Kingdom? Do not be misled. Those who *are sexually immoral*, idolaters, adulterers, men who submit to homosexual acts, men *who practice homosexuality*!.

⁹ Vet dere ikke at de som gjør det som er urett, ikke skal arve Guds rike? Bli ikke villedet. De som *praktiserer seksuell umoral*, de som tilber avguder, de

som er utro mot ektefellen sin, menn som **praktiserer homoseksuelle handlinger** eller lar seg bruke til dette.

⁹ Er I ikke klar over at uretfærdige mennesker ikke vil komme til at arve Guds rige? Lad jer ikke vildlede. De der **lever et seksuelt umoralsk liv**, tilbeder afguderⁱ eller begår ægteskabsbrud, mænd der lader sig bruge til homoseksuelle handlinger, **mænd der lever som homoseksuelle**,

⁹ Vet ni inte att orättfärdiga människor inte ska ärva Guds rike? Bli inte vilseledda. De som **lever ett sexuellt omoraliskt liv**, de som tillber avgudar, de som är otrogna mot sin äktenskapspartner, män som **utövar homosexualitet** eller underkastar sig sådant.

Årsaken til at de skandinaviske reviderte NWT-oversettelsene viser at *pornos* refererer til hva personene **er** og ikke til hva de **gjør**, er at dette substantivet, og de andre substantivene i 1 Korinter 5:9, 10, er verbalsubstantiver, dvs. substantiver som er avledet av verb og som uttrykker betydningen av verbene på en nominell måte. For eksempel kommer det greske ordet *aliens* («fisker») fra verbet *alienō* («å fiske») og *hiereus* («prest») kommer fra verbet *hieratenō* («å tjene som prest»). Både *aliens* og *hiereus* viser hva personene **er** og ikke hva de **gjør**. Verbalsubstantivene er også *nomen agentis* («agentsubstantiver»), de refererer til en egenskap eller yrke.

Jeg vil bruke de to substantivene *pleonektēs* («en som utnytter andre på urett vis») og *kleptēs* («tyv») som eksempler.³¹ Det som støtter oppfatningen om at *pleonektēs* og *kleptēs* er «agentsubstantiver», er endelsen *-tēs*. Om endelsen *-tēs* i klassisk gresk sier *Wiktionary*: «*tēs*: Legges til verbstammer for å danne maskuline agentsubstantiver.»³²

Indeksen i *A Grammar of the New Testament of Other Early Christian Literature* av Blass, Debrunner, Funk, side 299, har oppføringen «*tēs*: *nomina agentis* i 109(8)». Paragraf 109 (8) fører opp flere substantiver som ender på *-tēs* og sier at «disse ordene ... ble dannet med nesten samme letthet som verbformer». Det finnes også andre greske endelser som kan danne agentsubstantiver fra verb, for eksempel *-tōr* og *-os*. Substantivene

31. Ordet *pleonektēs* oversettes nesten universelt med «grådig/grisk person» eller lignende. See artikkelen «De 11 eksklusjonsgrunnene 1: Ikke 'griskhet', men 'uærlig utnyttelse' (*pleonexia*)».

(<https://mybelovedreligion.no/2024/11/21/de-11-eksklusjonsgrunnene-1-ikke-griskhet-men-uaerlig-utnyttelse/?lang=no>)

32. <https://en.wiktionary.org/wiki/-%CF%84%CE%B7%CF%82>

loidoros («en spotter, voldelig person»), *methysos* («drukkenbolt») og *pornos* («en som praktiserer ulovlige samleier») har endelsen *-os*, som viser at de også er agentsubstantiver.

Jeg har fokusert på substantivet *pornos*. Fordi dette er både et verbalsubstantiv og et «agentsubstantiv», refererer det ikke til en person som har begått *porneia* («ulovlig seksuelt samleie») én, to eller tre ganger. Men en *pornos* er en person hvis personlighet er gjennomsyret av *porneia*, en person «som praktiserer ulovlige seksuelle samleier». De reviderte versjonene av NWT bekrefter at en *pornos* er **en som lever et seksuelt umoralsk liv**. Situasjonen til mannen i Korint som ble ekskludert, bekrefter også at de ni substantivene og det substantiviserte adjektivet refererer til personligheter og ikke til handlinger.

Da Paulus skrev sitt første brev til korinterne, var han sannsynligvis i Efesos i Lilleasia. Det var lang avstand mellom Efesos og Korint. Den reisende som informerte Paulus om mannen som «har («lever med») sin fars hustru» (1 Korinter 5:1), kom til Efesos etter en lang reise. Paulus skrev sitt brev, og en reisende måtte gjøre den samme reisen tilbake til Korint. Ordet «har» er presens infinitiv, som betyr at handlingen fortsetter. At han ble ekskludert, viser at han fortsatt levde et seksuelt umoralsk liv da menigheten i Korint mottok Paulus' brev.

Paulus refererer til mannen med substantivet *poneros* («ond») i setningen: «Fjern den onde (*poneros*) personen fra deres midte.» (1 Korinter 5:13) Ordet *poneros* er et sterkt ord fordi det brukes om Djevelen, og en person blir ikke «ond» etter å ha begått en alvorlig synd én eller to ganger. Dermed støtter ordet *poneros* den forståelse at bare personer som er gjennomsyret av alvorlig synd, bør ekskluderes.

Det er én likhet mellom **å gjøre** og **å være**, og det er handlinger. For å være en ond person må man gjøre onde handlinger. For å **være** en *pornos* må en person begå så mange handlinger av *porneia* «ulovlige seksuelle samleier» at dette blir en del av hans personlighet. Det er derfor den norske NWT har oversettelsen «De som praktiserer seksuell umoral», og den danske og svenske NWT har oversettelsen «de som lever et seksuelt umoralsk liv».

For seksti år siden viste lederne av Jehovas vitner at de forsto at bare de som var gjennomsyret av onde handlinger, skal ekskluderes. I Vaktårnet av 15. november 1963, side 522, står det:

De som blir utstøtt, er derfor *slike som er forherdede syndere*. Det er når *noen stadig praktiserer en alvorlig overtredelse* av Jehovas rettferdige bud, at dette skrittet blir tatt. I 1 Johannes 3:4 (NW) står det: «Enhver som praktiserer synd, praktiserer også lovløshet.» Innvigde kristne som *praktiserer lovløshet* i den kristne menighet i vår tid, blir derfor utstøtt.

For førti år siden viste også det styrende råd at de forsto forskjellen mellom å være gjennomsyret av en ond handling og å gjøre en ond handling én eller noen få ganger. I Vaktårnet av 15. september 1983, side 8, står det om ordet «drankere» i 1. Korinterbrev 6:10:

For det første bør vi merke oss at det er forskjell mellom å drikke for mye ved en enkelt anledning av vanvare og det å være en dranker, en som har for *vane* å drikke seg beruset. (kursiv i originalen)

Å ekskludere en person fra den kristne menighet bør ikke skje ofte, fordi bare *onde personer* bør ekskluderes – og svært få kristne vil bli «onde» eller «forherdede syndere».

Imidlertid har ikke bare medlemmene av det nåværende DSR avvist det syn at bare personer som «begår alvorlige synder» og som «er forherdede syndere» fortjener å bli ekskludert. De har gått i helt motsatt retning. I boken for eldste «*Vær hyrder for Guds hjord*» (2019, kapittel 16, punkt 7, står det:

Selv om dette skulle være første gang han møter for et domsutvalg, må han vise at han virkelig angreir for å kunne fortsette å tilhøre menigheten.

Boken «*Vær hyrder for Guds hjord*», utgitt i 2010, kapittel 7, punkt 7, uttrykker det samme med litt andre ord. Jeg ble eldste i 1963. Fra 1965 til 1975 var jeg reisende representant for Selskapet Vaktårnet. Fra 1975 til 2010 var jeg presiderende tilsynsmann og koordinator i en stor menighet i Oslo. I løpet av alle disse årene ville de eldste i min menighet og eldste i andre menigheter som jeg kjente, aldri ha vurdert muligheten for å ekskludere en person som hadde begått en alvorlig synd for første gang. Hvis noen hadde uttrykt en slik tanke, ville vi eldste ha protestert kraftig mot det. Første gang jeg så denne muligheten, var i Eldsteboken fra 2010.

Så fra 2010 og fremover har medlemmene av DSR tatt sine regler for eksklusjon til det ekstreme. Resultatet har vært en eksplosjon av eksklusjoner – rundt 1 00 000 vitner over hele verden har blitt ekskludert fra Jehovas vitners menigheter siden mellom 2010 og 2025.

Substantivene som Paulus bruker i 1. Korinter kapittel 6 viser at:

Ingen medlemmer av menigheten som har begått synder, uansett hvor alvorlige de er, eller hvor ofte de er blitt begått, men som har endret kurs og sier at de har bedt Jehova om tilgivelse, skal bli ekskludert.

AVVISNINGEN AV KRAVET OM AT MINST TO VITNER MÅ BEVISE EN ALVORLIG SYND

Dette er et svært viktig avsnitt, fordi vitnesbyrdet fra to vitner er det bibelske **beviset** på alvorlige synder som er grunnlaget for eksklusjon. Da jeg ble vitne for 64 år siden, ble det bibelske kravet om to eller tre vitner strengt fulgt. Men i den siste delen av det 20. århundre og i det 21. århundre har dette kravet blitt utvannet og forlatt i et stort antall situasjoner, med velsignelse fra medlemmene av DSR.

I artikkelen «Det berettigede i å utstøte» i Vaktårnet av 1. juli 1952, side 199, leser vi:

⁶ Når en person gjør noe galt, må det derfor først og fremst framsettes en anklage av en eller annen i menigheten eller av en moden bror som er interessert i saken. Men bare det at det framsettes en anklage, betyr ikke at vi kan utstøte ham. Bibelen viser at det må føres fram vitner. **Ingen anklage kan tas til følge uten at det er to eller tre vitner som kan fastslå kjensgjerningene.** Dette betyr at det må foretas en undersøkelse. Kretstjeneren, visekretstjeneren, bibelstudietjeneren og kanskje noen andre modne brødre i kretsen bør kalles sammen, og de som er anklaget og vitnene må føres inn så saken kan bli drøftet. Det går ikke an å trekke den slutning at vedkommende bør støtes ut av menigheten bare på grunnlag av rykter eller løst snakk. **Det må være to eller tre øyenvitner som vet at det eller det hendte eller ble sagt.** Det går ikke an å treffe en avgjørelse på grunnlag av gjetninger. Det kan være at vi har den oppfatning at vedkommende ikke er noe bra menneske, men vi er kanskje ikke i stand til å bevise det. Så lenge vi ikke kan bevise det ut fra to eller tre vitners ord, kan vi ikke med rette utstøte vedkommende. Ellers kan vi komme til å gjøre et slikt menneske stor skade. (Ordet «vet» er uthevet i originalen)

Fra 1952 av var det mulig å anvende kravet om to eller tre vitner konsekvent, fordi det var få konkrete handlinger som ble definert som eksklusjonsgrunner. I boken *Spørsmål angående Rikets tjeneste* (1961), som ble skrevet for domsutvalg, er det bare sju eksklusjonsgrunner som

nevnes, og dette er konkrete handlinger som kunne observeres av vitner. Når det gjelder bevis i rettssaker, nevner Eldsteboken fra 2019 også det samme kravet som finnes i Bibelen. Kapittel 12, punkt 40, sier:

- (1) **Bekjennelse:** Innrømmelse av en overtredelse, enten skriftlig eller muntlig, kan godtas som et avgjørende bevis uten at det foreligger noe bekreftende vitnesbyrd. (Jos. 7:19) Det må være to vitner til en tilståelse, og bekjennelsen må være klar og utvetydig.
- (2) **Øyenvitner:** Det må være to eller tre øyenvitner, ikke bare slike som gjentar noe de har hørt; det kan ikke treffes noen tiltak hvis det bare er ett vitne. (5. Mos. 19:15-17; Joh. 8:17; 1. Tim. 5:19, 24, 25)

De siterte ordene ble publisert i 2019, og de sier omtrent det samme som artikkelen fra 1952. Men problemet er at kravet om to eller tre vitner for å bevise at noen er skyldig i en alvorlig synd, i stor grad er blitt utvannet og ofte ikke følges. Denne situasjonen ligner den situasjonen Jesus skisserte i Matteus 15:3-6:

³ Han svarte ved å si til dem: «Og hvorfor overtrer dere Guds bud på grunn av DERES tradisjon? ⁴ Gud sa for eksempel: 'Ær din far og din mor'; og: 'Den som spotter far eller mor, skal ende i døden.'⁵ Men dere sier: 'Enhver som sier til sin far eller mor: «Hva jeg enn har som du kunne få av meg til hjelp, er en gave viet til Gud»,⁶ han behøver ikke å ære sin far i det hele tatt.' Dermed har dere gjort Guds ord ugyldig på grunn av DERES tradisjon.

Vi har den samme situasjonen i menighetene i dag. I dette tilfellet tilsvarer «Guds bud» kravet om at det må være to øyenvitner for å fastslå en persons skyld. Det som tilsvarer de religiøse lederne som ber barna gi sine gaver til Gud i stedet for til foreldrene, er det store antallet tvetydige eksklusjonsgrunner som er oppfunnet av DSR, hvor øyenvitner ikke er mulig, og hvor de eldste blir instruert til å foreta subjektive vurderinger i tilfeller av konkrete bibelske eksklusjonsgrunner. På grunn av disse oppfinnelsene og instruksjonene har Guds krav om to vitner i et stort antall tilfeller blitt ugyldiggjort.

Det er fire områder hvor kravet om to eller tre vitner er ugyldiggjort: 1) I én situasjon har DSR åpenlyst påbudt at sterke indisier skal aksepteres som bevis for en alvorlig synd i stedet for kravet om to vitner. 2) De eldste har fått myndighet til å avgjøre om et vitnes verdslige arbeid kan føre til eksklusjon. 3) En rekke av de 37 eksklusjonsgrunnene som ble funnet opp og innført av DSR uten noe grunnlag i Bibelen, er tvetydige, og det kan derfor ikke være to øyenvitner, og 4) I en rekke utvalgsaker

hvor situasjonen var konkret og observerbar, og dermed potensielt kunne underbygges av to eller tre vitner, har medlemmene av domsutvalget erklært en person skyldig på grunnlag av «en samlet vurdering av alle deler av situasjonen», i stedet for å stole på øyenvitner.

STERKE INDISIER ISTEDET FOR ØYENVITNER

Det er bare én situasjon hvor den skriftlige instruksjonen er at sterke indisier for en alvorlig synd kan aksepteres. I Eldsteboken, kapittel 12, punkt 7, står det:

Sterke indisiebeviser på at det er begått seksuell umoral (*porneia*):

Hvis minst to øyenvitner forteller at den anklagede under upassende omstendigheter oppholdt seg hele natten i den samme boligen av det annet kjønn kjønn (eller sammen med en man vet er homoseksuell), kan det være på sin plass å nedsette et domsutvalg. (*W18.07* s. 32) De eldste kan ikke anvende én og samme regel i ethvert tilfelle; ingen situasjoner er helt like. Etter at to eldste har undersøkt saken grundig, må eldsterådet vise god dømmekraft for å avgjøre om det er begått en alvorlig overtredelse. Hvis de eldste ikke er sikre på hva de skal gjøre skal gå frem, bør de rådføre seg med tjenesteavdelingen.

Henvisningen i Eldsteboken er til Vaktårnet for juli 2017, side 32, hvor vi leser:

Hvis en mann og en kvinne som ikke er gift med hverandre, tilbringer natten sammen under upassende omstendigheter, er dette da en synd som krever at det nedsettes et domsutvalg?

Etter at fakta er fastslått, vil eldsterådet avgjøre om parets oppførsel berettiger rettslige tiltak. Ja, hvis det ikke er noen formildende omstendigheter, vil det bli nedsatt et domsutvalg på grunnlag av sterke indisier på at det har blitt begått seksuell umoral. – 1. Kor 6:18.

Eldsterådet vil nøye vurdere den enkelte situasjon for å avgjøre om det må nedsettes et domsutvalg. For eksempel: Har de to hatt romantisk interesse for hverandre? Har de tidligere fått veiledning på grunn av sin oppførsel overfor hverandre? Hvilke omstendigheter førte til at de tilbrakte natten sammen? Planla de å gjøre det? Hadde de noe valg, eller var det noen formildende omstendigheter, for eksempel en uforutsett hendelse eller en reell krisesituasjon som ikke ga dem noe annet valg enn å tilbringe natten sammen? (Fork 9:11) Hvor sov de? Siden hver situasjon er forskjellig, kan det også være andre relevante faktorer som de eldste må vurdere.

Det er merkelig at DSR i denne ene situasjonen har gitt eldste instruks om at sterke indisiebeviser kan aksepteres, fordi dette er en direkte avvising av det bibelske kravet om to eller tre øyenvitner.³³

DE ELDSTE HAR MYNDIGHET TIL Å EKSKLUDERE ET VITNE HVIS DE BESTEMMER AT HANS ARBEID STRIDER MOT BIBELEN

I forbindelse med det å trekke seg sier Eldsteboken:

18.3 (4): Å følge en kurs som bryter med kristen nøytralitet: (Jes. 2:4; Joh. 15:17-19: *hvs* s. 60-63, 244) melder seg inn i en ikke-nøytral organisasjon, betyr det at han har trukket seg, Hvis han utfører et arbeid som tydelig gjør ham *medskyldig i ikke-nøytral virksomhet*, Skal han vanligvis *få seks måneder på seg* til å forandre på det. Hvis han ikke gjør det, betyr det at han har trukket seg. – Se *hvs* s. 204-206.

12.32: En person fortsetter å utføre et arbeid som er direkte *knyttet til gambling*, eller som helt klart innebærer at han blir *medskyldig i eller fremmer gambling*, er det nødvendig å nedsette et domsutvalg, vanligvis etter at han først *har fått seks måneder på seg* til å gjøre den nødvendige forandringer. Ta kontakt med tjenesteavdelingen i

Disse sitatene viser hvordan DSR har gitt eldste stor makt over de enkelte vitners liv. En del av denne makten ble allerede gitt til eldste for 55 år siden. Rikets tjeneste for februar 1977 hadde artikkelen «Bevar en god samvittighet overfor Gud og mennesker i ditt verdslige arbeid». På side 3 finner vi følgende kommentar:

Det er naturligvis stor forskjell mellom å utføre et arbeid som er til gagn for ens medmennesker i sin alminnelighet, og å utføre et arbeid som direkte fremmer eller støtter en urett praksis. De spørsmål en bør stille seg selv, er: «Er det arbeid eller den virksomhet som blir utført, *i seg selv* noe som Guds Ord fordømmer? Og selv om det ikke er det, er det da likevel så *direkte knyttet til* en slik praksis at de som utfører dette arbeidet, i virkeligheten *fremmer* den urette praksis?» I slike tilfelle kan ikke en kristen med god samvittighet påta seg arbeidet. (kursiv i originalen)

33. For en detaljert drøftelse av spørsmålet, se min artikkel «Circumstantial evidence for *porneia*» (<https://mybelovedreligion.no/2021/01/21/circumstantial-evidence-for-porneia/>)

Spørsmålet som stilles, er viktig, og konklusjonen om at «hvis en kristens verdslige arbeid fremmer den urette praksis, bør han slutte med et slikt arbeid. En kristen ville for eksempel ikke ha en jobb hvor kundene ble lurt eller en jobb som innebar brudd på landets lover. Men dette er en personlig beslutning som den kristne må ta uten press fra andre. På side 6 leser vi:

Menighetens ansvar

Hvis en bror utfører et verdslig arbeid som medfører et tydelig brudd på Guds lov, er det en sak som angår menigheten og de eldste. Hvis arbeidet eller produktet blir fordømt i Bibelen eller er av en slik art at arbeidstageren *fremmer en urett handling eller blir medskyldig i den*, bør de eldste først prøve å hjelpe denne broren til å innse at hans handlemåte er gal. I tilfelle hvor arbeidet har en tydelig forbindelse med noe galt, skulle det være mulig å gjøre det klart for ham hva Bibelen sier, og få ham til å innse hvorfor det får sin anvendelse på ham. Det kan imidlertid bli nødvendig å ha flere samtaler med ham, kanskje i løpet av noen uker, for å hjelpe ham til å forstå dette og under bønn overveie det han er blitt gjort oppmerksom på. *Hvis det blir tydelig fastslått at han ved sitt verdslige arbeid bryter kristne prinsipper, og han likevel insisterer på å fortsette å utføre slikt arbeid, kan han utstøtes av menigheten.*

Sitatet refererer til arbeid hvor et vitne «fremmer en urett handling eller blir medskyldig i den». Deretter tales det om at det blir «tydelig fastslått» at arbeidet bryter kristne prinsipper. Da oppstår naturlig nok spørsmålet: Hvordan kan det at arbeidet bryter kristne prinsipper «bli tydelig fastslått»? Hvem avgjør det? Det er de eldste som avgjør det, og dette viser den store makten de har over de enkelte vitners liv.

Vi kan se på følgende eksempel: En bror arbeider på en fabrikk som produserer forskjellige motordeler. Produktene selges til bilprodusenter, båtprodusenter og produsenter av andre produkter. Fabrikken har også en kontrakt med forsvaret om å levere motordeler til deres militære kjøretøy. Selv om leveransene til de forskjellige grenene av forsvaret bare utgjør en del av produksjonen, kan de eldste i menigheten hans bestemme, mot hans vilje og samvittighet, at broren er en «medskyldig i ikke-nøytrale aktiviteter». Derfor drøfter de situasjonen med ham, og han får et ultimatum: «Du har seks måneder på deg til å finne en ny jobb. Hvis du etter den tiden fortsetter i din gamle jobb, vil dette være bevis på at du frivillig har trukket deg fra menigheten fordi du ikke lenger ønsker å være et av Jehovas vitner.»

La oss stoppe opp et øyeblikk og tenke nøye gjennom hva som faktisk skjedde her. Er ikke hele situasjonen selvmotsigende? Hva skjer for eksempel hvis broren sier: «Jeg er ikke enig med dere i at jobben min fremmer ikke-nøytrale aktiviteter. Produksjonen av motordeler til militære kjøretøy er bare en del av den totale produksjonen. Så jeg støtter ikke de væpnede styrker gjennom jobben min mer enn en bror som jobber i et supermarked som selger tobakk og blodpudding, ville være skyldig i å fremme disse tingene. Derfor vil jeg beholde min jobb og fortsette å være medlem av menigheten.»

Etter seks måneder vil broren ikke forlate menigheten frivillig, men han vil bli kastet ut av menigheten under påskudd av at han *frivillig har trukket seg* fra menigheten – i 1976 ville han blitt ekskludert. Under ingen omstendigheter vil broren få lov til å forbli en del av menigheten når de eldste har bestemt at hans arbeid gjør ham til medskyldig i ikke-nøytrale aktiviteter. Vi har den samme situasjonen med en bror som har en jobb hvor en del av det som produseres selges til religiøse organisasjoner, eller han har en jobb hvor han mer direkte arbeider for en religiøs organisasjon eller i et gamblingforetak.

Det bibelske kravet er at to øyenvitner er nødvendige for å bevise en persons skyld. Men hvor er disse vitnene i dette tilfellet? Eksklusjonen, eller påstanden om at et vitne har trukket seg i forbindelse med hans arbeid, er utelukkende basert på eldstenes subjektive vurdering og ikke på øyenvitner.

TVETYDIGHETEN I MANGE AV DE 37 IKKE-BIBELSKE EKSKLUSJONGRUNNENE GJØR DET VANSKELIG Å FINNE ØYENVITNER

I dette avsnitt skal jeg først drøfte ett samlebegrep, nemlig «grov urenhet/urenhet med grådighet», som omfatter åtte eksklusjonsgrunner. Deretter vil jeg drøfte en av disse åtte eksklusjonsgrunnene, «flyktig berøring av intime kroppsdeler eller kjærtegning av bryster». Jeg skal vil vise at situasjonen i svært mange tilfeller er vag og tvetydig, og at det er vanskelig å finne to vitner som kan bekrefte denne aktuelle synden.

Grov urenhet/urenhet med begjær

I forbindelse med det greske ordet *akatharsia* vil jeg gjenta noen punkter fra forrige kapittel. Ordet betyr «urenhet», og det forklares i Vaktårnet av 15. juli 2006, side 30, på følgende måte:

Urenhet (gresk, *a·ka·thar·si'a*) er det bredeste av de tre begrepene som oversettes med «hor», «urenhet» og «løssluppen oppførsel». Det omfatter urenhet av alle slag – i seksuelle forhold, i tale, i handling og i åndelige forhold. «Urenhet» dekker *et bredt spekter av alvorlige synder*.

Som det står i 2. Korinterbrev 12:21, refererer Paulus til dem som «tidligere har syndet, men ikke har omvendt seg fra sin urenhet og hor og løsaktighet som de har utøvd». *Siden «urenhet» er oppført sammen med «hor og løsaktighet», krever noen former for urenhet rettslige tiltak*. Men urenhet er et bredt begrep som omfatter ting som ikke er av rettslig karakter. Akkurat som et hus kan være litt skittent eller helt skittent, har urenhet forskjellige grader.

Påstanden om at *akatharsia* «omfatter et bredt spekter av alvorlige synder» er ganske enkelt ikke sant. *Enhver synd representerer noe urent (akatharsia), men ordet akatharsia i seg selv representerer ikke noen bestemt alvorlig synd*. Et forsøk på å støtte denne påstanden er argumentet «Siden 'urenhet' er oppført sammen med «utukt, urenhet og løsaktig oppførsel», krever noen former for urenhet rettslige tiltak (= eksklusjon). Dette er fullstendig tåpelig argument.

I Galaterne 5:19, 20 nevnes «utukt urenhet og løsaktig oppførsel sammen med 12 andre kjødets gjerninger. Hvis argumentet om at «noen former for urenhet krever rettslige tiltak» fordi ordet «urenhet» er nevnt sammen med utukt og løsaktig oppførsel, er gyldig, må dette også være tilfelle med de andre 12 kjødets gjerninger som er nevnt der. Men det er ikke mulig, fordi «fiendskap, strid og sjalusi» for eksempel er abstrakte begreper som ikke kan kreve rettslige tiltak (= eksklusjon).

Og dårskapen slutter ikke der. Argumentet er at bare «*visse former*» for urenhet rettferdiggjør eksklusjon. Dette betyr at Bibelens autoritet nå overføres til mennesker, fordi mennesker (medlemmene av DSR) må bestemme *hvilke former* for urenhet som er grunnlag for eksklusjon. Og disse formene for urenhet sies å representere «grov urenhet». At slike argumenter presenteres i Vaktårnet med fullt alvor, er ganske utrolig. Det viser hvor lite visdom medlemmene av DSR har i det 21. århundre.

Men det er et annet aspekt ved «urenhet» som også er konstruert av DSR, og det er «urenhet med grådighet». Vaktårnet av 15. juli 2006, side 30, sier:

Paulus sa ifølge Efeserne 4: 19 at noen har «mistet all moralsk sans», og at de har «gitt seg over til løsaktig oppførsel, så de med griskhet gjør seg skyldig i all slags urenhet». Han setter altså 'urenhet med griskhet' i samme kategori som løsaktig oppførsel. *Hvis en døpt person uten å angre praktiserer 'urenhet med griskhet', kan han bli ekskludert fra menigheten fordi det er snakk om grov urenh.*

Det er to problemer med argumentene i sitatet. Ordet «grådighet» er definert i noten til Efeserne 5:3 i Studiebibelen, og definisjonen er: «et umettelig begjær om å få mer». Det finnes ikke noe ord med denne betydning i De hebraiske skrifter, og dette betyr at oversettelsen av det greske ordet *pleonexia* som «grådighet» er språklig umulig. En bedre oversettelse er «uærlig utnyttelse».³⁴ Det andre problemet er at ordene i Efeserne 4:19 om «urenhet», er at ordene refererer til folk fra nasjonene, og derfor kan disse ordene ikke anvendes på eksklusjonsgrunner for kristne, slik Vaktårnet gjør. Vi må derfor innse at begge uttrykkene «grov urenh

Disse to uttrykkene er imidlertid samlebegreper som danner grunnlaget for de følgende åtte handlingene som DSR definerer som eksklusjonsgrunner:

- 1) Flyktig berøring av intime kroppsdeler eller kjærtegn
- 2) Umoralske samtaler via telefon eller internett.
- 3) Avskyelige former for pornografi.
- 4) Bruk av marihuana, betelnøtt.
- 5) Bruk av tobakk.
- 6) Misbruk av medisinske, ulovlige eller vanedannende stoffer.
- 7) Ekstrem fysisk urenh.

34. For en detaljert drøftelse av *pleonexia* og relaterte ord, se min artikkel «De 11 eksklusjonsgrunnene 1: Ikke 'griskhet', men 'uærlig utnyttelse' (*pleonexia*)». (<https://mybelovedreligion.no/2024/11/21/de-11-eksklusjonsgrunnene-1-ikke-griskhet-men-uaerlig-utnyttelse/?lang=no>)

8) Oralt eller analt samleie innenfor eller utenfor ekteskapet.³⁵

At disse åtte forskjellige handlingene er eksklusjonsgrunner ifølge Bibelen, er rett og slett ikke sant. Den antatte sammenhengen mellom disse handlingene og Bibelen er at medlemmene av DSR har funnet opp uttrykkene «grov urenhet/urenhet med grådighet», og de hevder at dette er basert på Bibelen. Mitt hovedpoeng er at mange av de 37 eksklusjonsgrunnene som DSR har funnet opp og innført, er tvetydige, og derfor kan ikke kravet om to vitner for å fastslå en alvorlig synd anvendes. Dette er også tilfellet med de fleste av de åtte handlingene som er oppført ovenfor. Jeg vil bruke den første oppføringen som eksempel.

«Flyktig berøring av intime kroppsdelar eller kjærtegn av brystar»

Følgende sitat fra Vaktårnet for 15. juli 2006, side 30, illustrerer bruken av eldstenes subjektive vurdering:

Sett at et forlovet par *en rekke ganger* har kjælt intenst med hverandre på en måte som tenner lidenskapene. De eldste kan vurdere det slik at selv om dette paret ikke har hatt den frekke holdning som kjennetegner løsaktig oppførsel, har deres oppførsel likevel vært forbundet med *en viss grad av griskhet*. Det kan derfor være at de eldste vil nedsette et domsutvalg fordi det er snakk om *grov urenhet*. Det kan også være nødvendig å behandle en sak på grunnlag av *grov urenhet* hvis en person gjentatte ganger har slibrige telefonsamtaler med en annen, særlig hvis han tidligere har fått veiledning i denne forbindelse.

Det første problemet for de eldste er å finne ut nøyaktig hva som skjedde. Jakob 5:14-16 sier at hvis en kristen er åndelig svak og har begått synder, kan han eller hun kalle på menighetens eldste, og de vil hjelpe ham eller henne til å bli frisk. Men det er ingen steder i De kristne greske skrifter som gir de eldste rett til å stille en kristen spørsmål om hans liv for å finne ut om han har syndet, og enda mindre til å spørre om så intime detaljer som kreves i dette tilfellet.

Det er sant at de eldste blir lært til ikke å stille flere spørsmål enn det som er absolutt nødvendig. Men i dette tilfellet er det nødvendig å stille mange spørsmål for å få fram detaljene om hva som skjedde; hvordan det startet, hvordan det utviklet seg, samt følelsene og holdningene til de unge som var involvert. De to vil bli avhørt hver for seg. Men vil de huske nøyaktig hva som skjedde? Det er mulig at de har litt forskjellige

35. Dette punktet er oppført under «seksuell umoral (*porneia*)», punkt 12:3 i Eldsteboken.

oppfatninger av hva som skjedde og hvor mange ganger det skjedde. I så fall kan de eldste få inntrykk av at en eller begge skjuler sannheten og at de derfor har en «frekk holdning» og fortjener å bli ekskludert for det.

Det andre problemet er å få en riktig forståelse av situasjonen, som er definert av regler som er vage og tvetydige og som kan tolkes på forskjellige måter. Instruksen til de eldste er at eksklusjon av noen kan avhenge av hvor mange ganger en synd har skjedd og om personen angrer sin synd eller ikke. Da oppstår spørsmålet: Hvor mange ganger representeres av uttrykket «*en rekke ganger*»?

For omtrent 35 år siden var det et kurs for eldste hvor behandlingen av saker i domsutvalget som kunne føre til eksklusjon, ble drøftet i detalj. Siden den gang har eldste hatt kurs på omtrent to dager per år. I disse kursene har behandlingen av saker i eldsterådet sporadisk blitt nevnt. Men det har ikke vært noen detaljert drøftelse av behandlingen av slike saker. Derfor har de eldste i dag ikke fått grundig opplæring i hvordan saker i domsutvalget skal behandles.³⁶ Derfor vil forskjellige domsutvalg tolke uttrykket «en rekke ganger» forskjellig. En komité vil ekskludere et vitne, mens en annen komité ikke vil ekskludere vedkommende, for nøyaktig de samme handlingene.

I 2021 ble Gry Nygård ekskludert etter at hun hadde søkt hjelp hos de eldste, fordi en bekjent hadde hatt oralsex med henne mens hun sov. Hennes sak gikk til Høyestrett, og de eldste i domsutvalget og apellutvalget inrømte i retten at handlingen skal ha skjedd én gang, at det ikke var noen øyenvitner til handlingen, og at Gry Nygård sterkt avviste at hun hadde samtykket i handlingen. Allikevel ble hun ekskludert.³⁷

Et viktig punkt som komiteen blir bedt om å vurdere, er om de gale handlingene er et uttrykk for en *viss grad av grådighet*. Jeg skal vise at

36. Jeg har ingen kunnskap om hva som har skjedd med undervisningen etter året 2020.

37. Se: «Nygårds vitneutsagen i tingretten og i lagmannsretten.» (<https://mybelovedreligion.no/2021/10/08/nygards-vitneutsagn-i-tingretten-og-i-lagmannsretten/?lang=no>). Eksklusjonen av Gry Nygård —et eksempel på en handling som er i strid med Bibelen Del I (<https://mybelovedreligion.no/2021/09/21/eksklusjonen-av-gry-nygard-et-eksempel-pa-en-handling-som-er-i-strid-med-bibelen-del-i/?lang=no>). Eksklusjonen av Gry Nygård —et eksempel på en handling som er i strid med Bibelen Del II (<https://mybelovedreligion.no/2021/09/21/eksklusjonen-av-gry-nygard-et-eksempel-pa-en-handling-som-er-i-strid-med-bibelen-del-ii/?lang=no>)

selve uttrykket er en selvmotsigelse. Som nevnt, definerer Studiebibelen (Efeserne 5:3) «grådighet» som «et umettelig ønske om å få mer», og det er selvfølgelig umulig å ha «en viss grad» av et «umettelig ønske om å få mer». Ordet «umettelig» refererer til en situasjon hvor en person aldri blir tilfreds, og en person kan ikke ha «en viss grad» av «aldri å bli tilfreds». Imidlertid vil de tre eldste i domsutvalget sannsynligvis vurdere personen i lys av hvordan **de** forstår betydningen av «grådighet». Og for de fleste personer er begrepet «grådighet» uklart og tvetydig.

Menn og kvinner tiltrekkes naturlig av hverandre. Når to personer som går sammen, kysser hverandre, stimuleres følelsene, og dette er biologisk sett det første skrittet på veien mot seksuelle relasjoner. Så hvordan kan de eldste vite om dette kysset er et naturlig uttrykk for kjærlighet mellom de to, eller om det representerer noe mer avvikende – dvs. et mål av et grådig ønske om seksuell omgang? Fremtiden til de to kan være basert på den subjektive vurderingen til de eldste, og forskjellige komiteer vil komme til forskjellige konklusjoner.

Begrepet **grov urenhhet** nevnes også. Som jeg allerede har vist, er dette et begrep som ble funnet opp og innført av DSR uten å ha noe grunnlag i Bibelen. Men allikevel de eldste må vurdere om handlingene til de unge representerer «grov urenhhet».

Når jeg nå kommer tilbake til kravet om to vitner for å fastslå at noen er skyldig i alvorlig synd, kan vi spørre: Er det mulig å finne to vitner som kan vitne om at handlingene til de to ungdommene indikerte «en viss grad av grådighet»? Eller er det mulig å finne to vitner som kan si at de to ungdommene var skyldige i «grov urenhhet»?

Sitatet ovenfor fra Vaktårnet for 15. juli 2006 illustrerer at de nåværende medlemmene av DSR i mange situasjoner har avvist det bibelske kravet om to vitner, og i stedet har gitt de tre eldste i domsutvalgene fullmakt til å foreta subjektive vurderinger av vage og tvetydige begreper som er funnet opp av DSR. Når medlemmer av menighetene blir ekskludert på dette grunnlaget, blir de ikke ekskludert på grunn av Jehovas normer, men på grunn av normene til medlemmene av DSR.

DEN SAMLEDE VURDERING AV DE FORSKJELLIGE DELER AV SITUASJONEN

Uttrykket i overskriften ble brukt av Jehovas vitners advokat, som selv var et Jehovas vitne og eldste, i saken mellom Ski menighet av Jehovas vitner og Gry Nygård i 2021. Dommerne i en verdslig domstol kan foreta en «helhetlig vurdering av alle deler av situasjonen» som grunnlag for sin kjennelse. Men å gjøre det av menighetens domsutvalg, vil oppheve Bibelens krav om to øyenvitner. Dette ble gjort i saken mot Nygård, og det gjøres også i saker som er basert på «grov urenhet/urenhet med grådighet», foruten i et stort antall andre utvalgsaker. Det er altså klart at kravet om to øyenvitner for å fastslå skyld ikke følges i et stort antall saker i domsutvalgene. De eldstes subjektive vurderinger har tatt den plass som to øyenvitner skal ha ifølge De hellige skrifter.

DET STYRENDE RÅD HAR GITT DE ELDSTE MAKT OVER LIV OG DØD

Den eneste måten å få tilgivelse for synder på er ved å be til Jehova i Jesu Kristi navn. Men på grunnlag av instruksjonen fra DSR har de eldste tatt plassen til både Jehova Gud og Jesus Kristus. Jeg skal forklare dette nærmere i det som følger. I Eldsteboken kapittel 16, punktene 6-8, står det:

6. I Bibelens greske grunntekst er det to greske verb som blir brukt i forbindelse med anger. Det ene betoner en endret tenkemåte, en endret innstilling, mens det andre betoner en følelse av anger eller beklagelse. Anger innebærer altså dyp beklagelse over an man har skadet sitt forhold til Jehova, samvittighetsnag på grunn av den vanære man har brakt over hans navn og folk, og oppriktig lengsel etter igjen å få hans godkjennelse. Det innbefatter at man *i sitt hjerte forkaster den urette handlemåten som noe frastøtende og avskyelig*. (Rom 12:9) *En slik holdning bør komme til uttrykk ved «frukt som viser at [personen] angrer», det vil si at overtrederen i tilstrekkelig grad viser at han virkelig har den anger han hevder å ha.* – Luk 3:8; it-2 s. 92-99.

7. Det å bedømme anger er ikke bare et spørsmål om å finne ut *om den overtrederen er svak eller ond*. Svakheter er ikke ensbetydende med anger. Domsutvalget skal dessuten ikke basere sin avgjørelse på om overtredelsen er allment kjent. Det skal *se etter gjerninger som tydelig vitner om anger som står i rimelig forhold til overtredelsen*. (2. Kor 7:10, 11) *Utvalget må*

være overbevist om om at overtrederen har forandret hjertetilstand, og at han er ivrig etter å rette opp det gale han har gjort, og er fast bestemt på å unngå overtredelsen for framtiden. *Selv om dette skulle være første gang han møter for et domsutvalg, må han vise at han virkelig angrer for å kunne fortsette å tilhøre menigheten.*

8. Avviket fra rettfedighetens vei kan være mer eller mindre alvorlig, *og graden av anger eller beklagelse bør naturlig not stå i forhold til graden av avvik.* Ble overtrederen overrumplet slik at han ga etter for et øyeblikks fristelse, eller hadde han planlagt å gjøre noe galt? Var han ikke klar over alvoret i sin synd? Unnlot han bevisst å bry seg omtidligere advarsler eller veiledning? Var det en enkelt overtredelse, eller er den blitt praktisert? Jo flere ganger en person gjentar en alvorlig synd, desto rimeligere er det å trekke den slutning at han er lik onde mennesker som «praktiserer det som er skadelig» – Sal. 28:3.

De fleste instruksjonene i disse sitatene er menneskebud som bryter med flere bibelske prinsipper. Jeg skal nå drøfte dette i detalj.

FOR BLI I DEN KRISTNE MENIGHET TRENGER EN SYNDER JEHOVAS TILGIVELSE OG IKKE «GJERNINGER SOM PASSER FOR ANGER»

Medlemmene av det nåværende DSR har ikke forstått den grunnleggende sannheten at *det eneste spørsmålet* i forbindelse med et vitne som har begått alvorlige synder som kan føre til eksklusjon, er om Jehova har tilgitt disse syndene. 1. Johannes 1:9 sier:

⁹ Hvis vi bekjenner våre synder, er han trofast og rettferdig, så han tilgir oss våre synder og renser oss fra all urettferdighet.

Ingen person som Jehova har tilgitt hans eller hennes synd, skal med rette ekskluderes fra menigheten, men personer som Jehova ikke har tilgitt deres synd, bør ekskluderes. DSRs menneskeskapte krav om «gjerninger som passer for anger» er irrelevant når det gjelder spørsmålet om eksklusjon. Hva betyr det?

Det virkelige problemet for de eldste er at de ikke kan vite om Gud har tilgitt en persons synd. Men det finnes en enkel løsning på dette problemet:

Ingen i menigheten som har begått synd, uansett hvor alvorlige de er, eller hvor ofte de har blitt begått,

men som ikke lenger begår syndene, og sier at han har bedt Jehova om tilgivelse, skal ekskluderes fra menigheten.

Hvorfor er dette viktig? Fordi den eneste måten de eldste kan vite om Jehova har tilgitt en synder, er å la ham eller henne fortsette å være en del av menigheten og se om Jehova velsigner hans eller hennes innsats for å tilbe ham i ånd og sannhet.

Hvis Jehova velsigner ham, vil de eldste få bekreftet at Gud har tilgitt hans synder. Dette skaper på ingen måte et åndelig anarki, men er i samsvar med Paulus' instruksjon om at bare personer som «praktiserer lovløshet» og som «er forherdet i sine gjerninger» må ekskluderes. Så hvis en person sier at han har bedt Jehova om tilgivelse, men fortsetter å praktisere lovløshet, kan han med rette ekskluderes.

DET STYRENDE RÅD HAR GITT DE ELDSTE FULLMAKT TIL Å TA GUDS PLESS

I stedet for å la Gud, ved sin tilgivelse eller manglende tilgivelse, avgjøre om et vitne må ekskluderes eller forbli i menigheten, har DSR gitt de eldste retten til å avgjøre dette. Derfor har DSR satt de eldste i Guds sted. Og derfor bryter den fremgangsmåte som de eldste bruker for å avgjøre syndernes skjebne, med flere bibelske prinsipper.

Feilaktig vekt på anger fremfor tilgivelse av syndener

Punkt 7 i det lange sitatet fra Eldsteboken ovenfor sier at for å gjenvinne et godt forhold til Jehova, må synderen «i sitt hjerte forkaste den urette handlemåten som noe frastøtende og avskyelig». Dette er selvfølgelig et godt råd, men så leser vi:

En slik holdning bør komme til uttrykk ved «frukt som viser at [personen] angren».

Det sitatet sier, er et menneskebud, som opphever den sannhet at bare Gud har rett til å bestemme om et vitne skal ekskluderes eller få lov til å

forbli i menigheten. Jeg skal forklare dette nærmere. Først skal jeg drøfte uttrykket «frukt som viser at personen angre».

Det er sant at for å få Guds tilgivelse må en person omvende seg fra sine synder. Men i De kristne greske skrifter er det ikke noe krav om at en kristen som har begått en alvorlig synd, men som har bedt Gud om tilgivelse, først må frembringe «frukt» eller «gjerninger» *for å bevise dette*, det vil si, som en forutsetning for å få slik tilgivelse; det eneste kravet er å slutte å begå den alvorlige synden.

I Matteus 3:8 talte Johannes til fariseerne og saddukeerne da han sa: «Frembring da frukt som passer for anger.» Det var ikke på grunn av en bestemt synd at Johannes ble tilskyndet til å oppfordre datidens religiøse ledere til å bære frukt som passer for anger. Men Johannes' ord refererte til *hele deres livsløp* som måtte endres hvis hans dåp skulle ha den rette betydningen for dem.

På samme måte er Paulus' ord i Apostlenes gjerninger 26:20 knyttet til budskapet han forkynnte for vantro, udøpte jøder og folk av nasjonene. Paulus forkynnte at de skulle omvende seg fra sitt tidligere ugudelige liv og vende seg til Gud ved å gjøre «gjerninger som passer for anger». Uttrykket «frukt eller gjerninger som passer for anger» refererer altså til det mennesker må gjøre *for* de blir døpt som kristne, og ikke til en bestemt synd eller synder de måtte begå etter at de er blitt døpt.

Hvis en Guds tjener hadde fulgt Johannes' og Paulus' formaninger og blitt kristen, ville han ved å gjøre det, ha vist eller frembrakt de nevnte «frukter gjerninger som passer for anger». Hvis denne nå døpte kristne begikk en alvorlig synd, og han hadde sluttet å begå denne synden, kunne han på grunnlag av Jesu gjenløsningsoffer be Gud om tilgivelse for sin synd. Og Gud krever ikke som en forutsetning for tilgivelse at man frembringer «gjerninger som passer for anger».. Dette kravet fra DSR, basert på to skriftsteder som er tatt ut av sammenheng, er et menneskebudbud som ikke har noe grunnlag i Bibelen.

Dessuten vil dette kravet i mange tilfeller føre til eksklusjon, for det kan være nesten umulig å frembringe de nødvendige «frukter» eller «gjerninger» som bevis på anger innen behandlingen i domsutvalget. Hvis møtet med domsutvalget for eksempel foregår uken etter at synden er begått, er det vanskelig å peke på gjerninger som passer for anger — det er ikke tid nok til dette.

Den tragiske ironien her er at eksklusjonen av mange av disse personene i seg selv vil hindre de eldste i å se det beviset som virkelig er viktig, nemlig Guds tilgivelse. Hvis disse ekskluderte personene derimot fikk lov til å forbli i menigheten, kunne de eldste på kort tid se om Jehova velsignet dem eller ikke, noe som ville tjene som bevis på hans tilgivelse. Dette betyr at kravet om «gjerninger som passer for anger», strider imot den grunnleggende sannheten at bare Gud kan bestemme hvem som skal tilgis og dermed få lov til å forbli en del av hans menighet.

Ulike grader av omvendelse

DSR har innført flere strenge krav i forbindelse med alvorlige synder. Ett av dem finnes i Eldsteboken, 16: 7, 8:

Det [domsutvalget] skal se etter gjerninger som tydelig vitner om anger som står i rimelig forhold til overtredelsen. (2. Kor 7:10, 11)...og graden av anger eller beklagelse bør naturlig not stå i forhold til graden av avvik.

Jeg kan overhodet ikke se noen logikk i dette kravet. Konsekvensene av de alvorlige syndene som Paulus nevner, er forskjellig. Hvis en person blir beruset, skader han kanskje ikke noen fysisk eller materielt, og det samme gjelder hvis to ugifte personer har sex med hverandre. Hvis en person utpresser eller utnytter noen, kan han skade personen materielt. Alvorlige synder kan også ha alvorlige konsekvenser. Utroskap kan for eksempel føre til oppløste ekteskap og mye lidelse for menn, kvinner og barn – til og med tap av eiendom og penger.

Jeg finner det imidlertid verken logisk eller bibelsk at det finnes *grader av anger*. En person som har begått en alvorlig synd, har kanskje ikke forutsett omfanget av de negative konsekvensene av sine handlinger. Og hvis hans synd har forårsaket mye lidelse for andre, kan han være veldig lei seg for det. Men en synder som ønsker å være en venn av Gud, vil angre sin synd og omvende seg. Men ordet «angre» i bibelsk forstand *relaterer seg utelukkende til synden* og ikke til noen konsekvenser eller skader som følge av synden. Kravet om flere gjerninger som passer for anger for alvorlige synder enn for mindre alvorlige synder, har ikke noe grunnlag i De hellige skrifter.

For å rettferdiggjøre synet på «grader av anger» henviser punkt 7 til 2. Korinter 7:10, 11. Men dette er en feil anvendelse av versene. I Vaktårnet av 1. desember 1972, side 549, står det:

Apostelen Paulus understreker betydningen av å få dette fastslått når han skriver: «For bedrøvelsen etter Guds sinn virker omvendelse til frelse, som ingen angrer; men verdens bedrøvelse virker død.» (2 Kor. 7: 10) Det er derfor av livsviktig betydning for en som har syndet, at han har det rette motiv. Verdens bedrøvelse er ikke et utslag av tro og kjærlighet til Gud og rettferdigheten. Den består i sorg over å ha kommet til kort, over å ha lidd materielt tap eller tapt prestisje eller over å bli straffet eller måtte bære skam. Å ha verdens bedrøvelse vil si å sørge over de ubehagelige konsekvensene av det gale en har gjort. Det vil ikke si å sørge over selve den urette handlingen eller over den vanære ens oppførsel har ført over Gud. — Se til sammenligning Jeremias 6: 13—15, 22—26.

Disse kommentarene påpeker helt riktig at omvendelse kan ha to forskjellige *kvaliteter*, «bedrøvelsen etter Guds sinn» og «verdens bedrøvelse». Men de sier ikke at det finnes forskjellige grader av «bedrøvelsen etter Guds sinn», som betyr «omvendelse til frelse». Eldstebokens ord om at angeren må «stå i forhold til graden av avvik» er en utrolig merkelig uttalelse. Hvis en kristen begår en alvorlig synd, så blir situasjonen at han enten angrer synden eller ikke angrer synden. Det går ikke an å si at han delvis angrer synden, eller anslå at angeren har grader.

Det som DSR synes å mene, er at hvis det er en stor synd, må synderen ha flere gjerninger som beviser at han angrer enn for en mindre synd. Domsutvalget skal ikke bare akseptere synderens ord om at han angrer og har bedt Jehova om tilgivelse. Men de skal måle hans «bedrøvelse etter Guds sinn» på grunnlag av hvor mange gjerninger han har som de tolker som bevis for anger.

Hele denne situasjonen, og de krav DSR stiller til beviser for anger, er stikk i strid med kristne prinsipper og med Bibelen. Som jeg allerede har understreket, er det Jehovas tilgivelse av personens synder, som avgjør om et vitne som har begått alvorlige synder, skal ekskluderes eller ikke. De eldste kan ikke vite det, og derfor må de akseptere enhver synders ord om at han har sluttet med sine alvorlige synder og har bedt Jehova om tilgivelse. Bare personer som *i øyeblikket* «praktiserer lovløshet» og som *i øyeblikket* «er forherdet i synden», kan med rette ekskluderes.

Ifølge DSR må den skyldige selv bevise at hans omvendelse er ekte.

Det er et grunnleggende prinsipp i rettsvitenskapen i Norge og i de fleste andre land: En person er uskyldig inntil det motsatte er bevist. En tiltalt person må ikke bevise at han er uskyldig. Men aktor må bevise at han er skyldig. Dette prinsippet gjelder selvfølgelig også i de kristne menighetene. Men i forbindelse med rettssaker har DSR snudd dette prinsippet på hodet, fordi i slike saker *må den tiltalte bevise* at han er «uskyldig». Selv en person som har begått en alvorlig synd én eneste gang, kan bli ekskludert. I den forbindelse står det i Eldsteboken 16: 7:

Det å bedømme anger er ikke bare et spørsmål om å finne ut om den overtrederen er *svak eller ond*...Selv om dette skulle være første gang han møter for et domsutvalg, *må han vise at han virkelig angrep* for å kunne fortsatte å tilhøre menigheten.

Ordene om at en synder må «vise at han virkelig angrep», bryter både med prinsippet om at en person ikke må bevise at han er uskyldig, og med prinsippet om at alle som Jehova har tilgitt, skal få lov til å forbli i menigheten. Dessuten viser forskjellen mellom «ond» og «svak» i sitatet også den manglende forståelse hos medlemmene av DSR. Paulus viser i 1. Korinter 5:13 at bare *onde personer* må ekskluderes, men dette viser at ingen *svake personer* bør utelukkes, for svake personer er ikke onde. Det er sant at svakhet ikke er det samme som anger. Men som jeg har understreket flere ganger, det er Jehovas, og ikke de eldstes oppgave å bedømme en persons anger, og de har ingen rette til å kreve at synderen beviser sin anger. Det er Jehova som vil se etter omvendelse og tilgi personens synder.

Den subjektive karakteren av komiteens avgjørelser

Den siste setningen i punkt 7 refererte til noe konkret. De eldste skal kreve bevis på ekte anger, som må referere til at synderen har bestemte gjerninger. Punkt 7 tar så situasjonen i en annen retning. Vi leser:

Utvalget må være overbevist om om at overtrederen har forandret hjertetilstand, og at han er ivrig etter å rette opp det gale han har gjort, og er fast bestemt på å unngå overtredelsen for framtiden.

Det er flere problemer med dette direktivet. Hvis domsutvalget har et møte med den anklagede en uke etter hans synd, er det knapt tid for en synder som har angret, til i mellomtiden å ha «gjerninger som passer for anger». Så han kan kanskje ikke fremlegge noen konkrete bevis som de

eldste kan overbevises av. Dette viser også at kravet om slike «gjerninger» er svært problematisk.

Setningen fra punkt 7 kan også kritiseres fra to andre vinkler.

1) Ved å bruke ordet «overbevist» i forhold til de eldste, flyttes situasjonen fra det objektive området til området for subjektive vurderinger. Dette skyldes at noen personer er lett å overbevise, mens andre er mer skeptiske av natur. De siterte ordene sier altså at livet til en kristen som har begått en alvorlig synd, er avhengig av de subjektive vurderingene til de tre eldste i domsutvalget.

2) Ordene i sitatet plasserer også de eldste i Guds posisjon. De blir nå bedt om å dømme om personens synder er tilgitt eller ikke, og hvis ikke, vil de «overgi personen til Satan» ved å ekskludere ham eller henne. Og grunnlaget for at de spiller Gud med makt over liv og død, er deres egne subjektive vurderinger!

Ifølge Lukas 17:3, 4 sa Jesus:

³ Gi akt på dere selv. Hvis din bror begår en synd, så gi ham en refselse, og hvis han angrer, så tilgi ham. ⁴ Selv om han synder mot deg sju ganger om dagen og sju ganger kommer tilbake til deg og sier: 'Jeg angrer', så skal du tilgi ham.»

Jesu ord refererer ikke til alvorlige synder mot Guds lov. Men prinsippet som Jesus uttrykker, kan også brukes på slike synder. Jeg vil bruke DSRs direktiv i punkt 7 på Jesu ord og omskrive disse ordene:

Den uskyldige ***må være overbevist*** om at den skyldige har forandret sin hjertetilstand for å kunne tilgi ham.

På hvilket grunnlag kunne den uskyldige personen være overbevist om at synderen hadde forandret sin hjertetilstand? Synderen hadde ingen «gjerninger som passer til anger» som bevis på sin anger. Tvert imot fortsatte han med å synde sju ganger om dagen. Likevel påbød Jesus at den uskyldige personen måtte tilgi ham.

Når beretninger fra De hebraiske skrifter eller De kristne greske skrifter drøftes, spør det nåværende DSR ofte: «Hva kan vi lære av denne beretningen?» Og vi kan stille det samme spørsmålet i forbindelse med Lukas 17:4: «Hva kan vi lære av Jesu ord? Vi kan lære tre ting:

1) Guds tilgivelse er vidtrekkende.

2) Omvendelse er mulig hver gang en synd begås, uten noen begrensning på antall ganger en synd kan tilgis.

3) Å være overbevist om at personen har forandret sin hjertetilstand for å tilgi ham, er ikke en tillatt vurdering. Jesus påbød at vi skal akseptere synders ord om dette.

Få eldste innser at ved å følge instruksjonene fra DSR i denne saken, har de satt seg selv i Guds sted. De står i Guds sted, fordi de i realiteten bestemmer om Gud har tilgitt synderen eller ikke. Men bare Gud kan tilgi synder eller nekte å tilgi synder, og derfor har de eldste ingen rett til å opptre som om de vet når Gud har tilgitt eller ikke tilgitt en persons synd. Fordi DSR har gitt de eldste makten til å avgjøre om en persons synder er tilgitt eller ikke, har de eldste i praksis fått makt over liv og død.

DSR har i praksis satt de eldste i Guds sted fordi:

- *de har fått i oppgave å vurdere om en synder har «gjerninger som passer for anger», noe som er det samme som å avgjøre om synderen skal tilgis eller ikke.*
- *Bare Gud kan tilgi synder, og han krever ikke gjerninger som passer for anger.*

DSR har gjort det vanskelig for syndere å vise omvendelse ved å innføre følgende menneskebud:

- *Det finnes forskjellige grader av omvendelse, og synderen må vise en grad av omvendelse som er overbevisende for de eldste.*
- *Synderen må bevise at han er uskyldig (= har riktig **grad** av anger, slik det er bestemt av de eldstes subjektive synspunkter).*
- *Hvis de tre medlemmene av domsutvalget av en eller annen grunn ikke er overbevist (= subjektiv vurdering) om at*

personen har forandret sin hjertetilstand, vil han bli ekskludert fra menigheten.

Jeg gjentar den viktigste konklusjonen i drøftelsen ovenfor:

Ingen i menigheten som har begått synder, uansett hvor alvorlige de er, eller hvor ofte de har blitt begått, men som ikke lenger begår syndene, og sier at han har bedt Jehova om tilgivelse, skal ekskluderes fra menigheten.

Men hvis denne fremgangsmåten blir brukt på alvorlige synder mot Guds lov, vil det ikke føre til åndelig anarki med oppfatningen av at «alt er tillatt»? Eller sagt på en annen måte: Hvis en person forteller de eldste at han angrep sin alvorlige synd og at han har bedt Jehova om tilgivelse, hvorfor skal de eldste akseptere det?

De bør absolutt akseptere dette, fordi bare Gud kan tilgi synder.

Bare hvis synderen får lov til å bli i menigheten, slik at de eldste kan se om Gud velsigner ham, kan de vite at Gud har tilgitt hans synder.

Men kan ikke konsekvensen bli at menigheten ikke blir beskyttet mot ødeleggende påvirkninger ved å la en synder forbli i menigheten? Hvis de eldste aksepterer synders ord om at han har bedt Jehova om tilgivelse, og Jehova ikke har tilgitt ham, skjer det liten skade. Jehova ser alt, og hvis en person har en gal hjertetilstand, vil det på ett tidspunkt bli tydelig, slik Paulus sier i 1. Timoteus 5:24:

²⁴ Noen menneskers synder er offentlig kjent og fører direkte til dom, men når det gjelder andre, blir også deres synder kjent — senere.

Vi må huske at det er en alvorlig synd å ekskludere en kristen som har en rett hjertetilstand, fordi de eldste ikke er overbevist om at han har angret sine feil. Men å la en kristen som har begått en alvorlig synd, forbli i menigheten, når han sier at han angrep og har bedt om Jehovas tilgivelse, vil ikke gjøre mye skade. Og som jeg har vist ovenfor, kan et vitne ikke ekskluderes for én eller to alvorlige synder.

Argumentet om å beskytte menigheten mot ødeleggende innflytelser har blitt sterkt overdrevet. Hver menighet består av kristne som er ufullkomne og derfor synder hele tiden. Men det representerer ikke ødeleggende innflytelser, og syndere har Jesu gjenløsningsoffer. Og det er én begrensning som hindrer menigheten i å bli uren, slik jeg skal vise i det som følger.

Instruksjonen til de eldste i domsutvalget strider mot Paulus' ord

Begrensningen som vil hindre en menighet i å bli utsatt for ødeleggende påvirkninger, kommer til uttrykk i Paulus' ord i 1. Korinter 5:13:

¹² For hva har jeg med å dømme dem som er utenfor? Dømmer ikke dere dem som er innenfor, ¹³ mens Gud dømmer dem som er utenfor? «Fjern **den onde mannen** fra DERES midte.»

Nøkkelordet her er «den onde mannen», og jeg har vist ovenfor at de ni substantivene og det ene substantiviserte adjektivet i 1. Korinter 6:9, 10 refererer til personer som er gjennomsyret av en eller flere alvorlige synder – en *pornos* er for eksempel en «som praktiserer ulovlige seksuelle samleier» (NV18), og ikke en person som har begått seksuell umoral én, to eller tre ganger. For å understreke dette poenget vil jeg igjen sitere ordene fra Vaktårnet av 15. november 1963, side 522:

De som blir utstøtt, er derfor slike som er **forherdede syndere**. Det er når noen **stadig praktiserer en alvorlig overtredelse av Jehovas rettferdige bud**, at dette skrittet blir tatt. I 1 Johannes 3:4 (NW) står det: «Enhver som praktiserer synd, praktiserer også lovløshet.» Innvigde kristne som **praktiserer lovløshet** i den kristne menighet i vår tid, blir derfor utstøtt.

Dette er en utmerket beskrivelse av dem som bør ekskluderes ifølge De kristne greske skrifter. Men dessverre er medlemmene av det nåværende DSR ikke lenger enige i de vise ordene i sitatet ovenfor: Jeg gjengir nok en gang sitatet fra Eldsteboken 16:7, som sier:

Det å bedømme anger er ikke bare et spørsmål om å finne ut om den overtrederen er **svak eller ond**...Selv om dette skulle være første gang han møter for et domsutvalg, **må han vise at han virkelig angrep** for å kunne fortsette å tilhøre menigheten.

Som jeg har vist ovenfor, er kontrasten mellom «svak» og «ond» i sitatet interessant fordi den er så feil. Når Paulus sier at bare onde personer må ekskluderes, betyr det, i motsetning til det Eldsteboken sier, at hvis en synder er svak og ikke ond, *skal han ikke ekskluderes*. Ingen kristen som ikke er ond, fortjener å bli ekskludert. En person blir ikke ond når han gjør en alvorlig synd én gang eller noen ganger!

Instruksjonen om at selv en kristen som begår en alvorlig synd for første gang kan bli ekskludert, er ekstrem, og den strider klart mot betydningen av substantivene som Paulus brukte i 1. Korinter 6:9, 10. Disse substantivene viser at bare kristne som *lever som* seksuelt umoralske personer, som drukkenbolter, som tyver osv. fortjener å bli ekskludert. Instruksjonen om at de som gjør alvorlige synder én gang, kan bli ekskludert, er det samme som å si at Paulus' instruksjoner er feil, og dermed fjerne en del av De hellige skrifter.

Det jeg nå har drøftet, er den begrensning som finnes i De kristne greske skrifter, som vil forhindre en fordervende innflytelse på menigheten. Begrensningen er at kristne som «er forherdede syndere» må ekskluderes fra menigheten. Og ved dette vil menigheten holdes ren. Som nevnt, er kontrasten mellom personen som er gjennomsyret av en alvorlig synd (en forherdet synder) og en person som en eller flere ganger har begått en alvorlig synd, ikke lenger akseptert av DSR. Faktum er at behandlingen av syndere blant Jehovas vitner i dag, er svært mye strengere enn den var i 1963 og gjennom store deler av det 20. århundre.

Bare kristne som er «forherdede syndere» som «praktiserer lovløshet» (Vakttårnet av 15. november 1963) og er «onde» (1. Korinter 5:13) fortjener å bli ekskludert fra menigheten.

DSRs instruksjon om at en kristen som har begått én enkelt alvorlig synd og som ikke viser den grad av anger som de eldste forventer, skal ekskluderes, er en åpenbar krenkelse av De hellige skrifter. Denne instruksjonen er et uttrykk for åndelig ekstremisme og strider mot Jehovas kjærlighet og barmhjertighet.

Å ANVENDE DEN RIKTIGE TYPEN TUKT

De to avsnittene som følger, er svært viktige. De viser hvordan situasjonen ville være i de kristne menighetene hvis Paulus' ord i 1. Korinter kapittel 5 og 6 ble fulgt, og hvor bare de som er «forherdede syndere» og som «praktiserer lovløshet» skal bli ekskludert. De viser også hvordan de eldste kan hjelpe vitner som har begått alvorlige synder én eller flere ganger, men som ikke er «forherdede syndere», til å gjenvinne sitt gode forhold til Jehova.

RIKTIG TUKT I FORBINDELSE MED EKSKLUSJON

Anvendelsen av Jehovas tukt i forbindelse med eksklusjon betyr at en person bare kan ekskluderes på grunnlag av de 11 syndene som er nevnt i Bibelen. Videre betyr det at bare personer *som er gjennomsyret av* en av disse syndene, slik som mannen i Korint, som i flere måneder levde et seksuelt umoralsk liv ved å ha et forhold til sin fars kone, vil bli ekskludert.

Denne form for tukt vil også hindre at de eldste blir involvert i situasjoner hvor de må spille Gud og avgjøre om Jehova har tilgitt en persons alvorlige synd eller ikke. Hva innebærer dette? I dag er situasjonen slik at hvis et medlem av menigheten for eksempel har hatt et ulovlig seksuelt samleie (*porneia*), må han møte foran et domsutvalg. Bare når de eldste i domsutvalget «er overbevist» om at han har angret sin synd i den grad de krever, vil han få lov til å forbli i menigheten. Hvis de ikke er overbevist om at han har angret, vil han bli ekskludert.

Vi bør være oppmerksom på at det egentlige spørsmålet er om synderen har bedt til Jehova og fått hans tilgivelse. I så fall ville det være i strid med Jehovas vilje å ekskludere personen. Problemet for de eldste er at de ikke kan vite om Jehova har tilgitt synderen. Derfor har DSR innført et menneskelaget system hvor synderen må møte for et domsutvalg hvor han må bevise at han har angret. Det er ikke nok for de eldste at synderen sier at han har sluttet med sin alvorlige synd og har bedt Jehova om tilgivelse. De eldste krever i tillegg at han kan vise til «gjerninger som passer for anger» som bevis på at han har angret. Som jeg har vist ovenfor, har disse kravene ikke noe grunnlag i Bibelen og er i virkeligheten i strid med bibelske prinsipper

I den ordning som apostelen Paulus skrev om, trenger de eldste ikke å vurdere om et vitne har angret eller ikke. De fleste av de subjektive vurderingene i det nåværende systemet ville ikke eksistere, og bare konkrete bevis ville bli vurdert. Årsaken til dette er at bare når det er to vitner eller en klar og utvetydig tilståelse om at en person er begått en alvorlig synd, at det kan dannes et domsutvalg. Og dette domsutvalgets oppgave ville være å ekskludere de personene som var forherdede syndere.

Fordi det egentlige spørsmålet er om Jehova har tilgitt synderen eller ikke, bør domsutvalget i alle tilfeller hvor synderen har sluttet med sin synd og har bedt Jehova om tilgivelse, akseptere dette — han skal ikke bli ekskludert.

Dette er den eneste måten de eldste kan vite om Jehova har tilgitt ham. Hvis personen fortsetter å fungere i menigheten i samsvar med de kristne normer, vil de se Jehovas velsignelse, og det vil være deres bekreftelse på at Jehova har tilgitt ham. Hvis han vender tilbake til sin syndige livsstil og «praktiserer lovløshet», vil de eldste vite at Jehova ikke har tilgitt ham, og de vil da ekskludere ham.

Domsutvalgets oppgave ifølge Skriften er altså ikke å granske en synder eller stille spørsmål om hans anger. Men deres oppgave er å ekskludere et vitne som har blitt en forherdet synder og som praktiserer lovløshet. Men selv i slike situasjoner, finnes det en mulighet for anger og omvendelse, slik jeg har vist.

Hvis et vitne har begått en alvorlig synd i lang tid, for eksempel ved å ha hatt regelmessige seksuelle samleier med en kvinne han ikke er gift med, må det nedsettes et domsutvalg. Men hvis han, når han blir invitert til utvalgsmøtet, innser sin situasjon, slutter med sin synd og ber Jehova om tilgivelse, hva vil da skje? Bare Gud kan tilgi synder, ikke de eldste, og derfor er denne saken noe som er mellom Jehova og ham som har begått synden. De eldstes subjektive magefølelse er fullstendig irrelevant — det er ganske enkelt ikke opp til dem å være overbevist eller ikke overbevist om at en persons synd er tilgitt. Og det er umulig for de eldste å vite hva Jehova har bestemt i denne saken.

Dette betyr at hvis et medlem av menigheten som har praktisert synd over en periode, forteller de eldste at han har sluttet med sine syndige handlinger, har angret og bedt Jehova om tilgivelse, har de eldste ikke

annet valg enn å tro på hans ord og ikke ekskludere ham. Det er ikke noe bibelsk krav om at han må ha «gjerninger som passer for anger» under møtet med domsutvalget. Men det er nok at han har «én gjerning» – at han har sluttet med sine syndige handlinger og bedt Jehova om tilgivelse.

Som jeg har vist ovenfor, betyr ikke det at de eldste vil tillate at en fordervende innflytelse virker på menigheten. Absolutt ikke! Vi kan tenke på kong Manasse, som var skyldig i flere onde handlinger enn de fleste andre mennesker. Men da han angret, ble han tilgitt av Jehova i det øyeblikket. Og vi må igjen tenke på Jesu ord i Lukas 17:3, 4, som jeg også drøftet ovenfor:

³ Gi akt på dere selv. Hvis din bror begår en synd, så gi ham en refselse, og hvis han angret, så tilgi ham. ⁴ Selv om han synder mot deg sju ganger om dagen og sju ganger kommer tilbake til deg og sier: 'Jeg angret', så skal du tilgi ham.»

Prinsippet i Jesu ord kan brukes på alle situasjoner hvor en person begår synd. Og viktigst av alt: Bibelen gir ikke de eldste rett til å stille spørsmål ved ordene til en kristen som sier at han har angret sine synder og bedt Jehova om tilgivelse. Scenariene jeg har beskrevet ovenfor, er ikke situasjoner jeg har funnet på for å svekke Jehovas lover og prinsipper, situasjoner hvor disse lovene og prinsippene blir utvannet. Men dette er situasjoner som er basert på apostelen Paulus' ord om at bare personer som er gjennomsyret av alvorlige synder og fortsetter å praktisere lovløshet, må ekskluderes. Dette er også situasjoner som er basert på ordene i Vaktårnet av 15. november 1963 om at bare de som er «forherdede syndere» som «praktiserer lovløshet», må ekskluderes.

Den viktige og bemerkelsesverdige konsekvensen av «Jehovas tukt» praktisert i samsvar med Bibelen, er at en betydelig del av makten til medlemmene av DSR og de eldste blir tatt bort. Det er sikkert at hvis alle de 37 eksklusjonsgrunnene som ikke er basert på Bibelen, men som er funnet opp av DSR, og som utgjør 77 % av alle eksklusjonsgrunner, ble forkastet, ville en stor del av DSRs makt øyeblikkelig forsvinne. Når det gjelder de eldste, ville også deres makt over liv og død for medkristne, som DSR har gitt dem, bli tatt fra dem.

De eldste ville ikke lenger vurdere, enn si bestemme, om et vitne har en jobb han må bytte under trussel av eksklusjon. De ville ikke lenger vurdere den moralske oppførselen til et stort antall vitner i lys av de uklare og tvetydige lovene om eksklusjon, som er funnet opp av DSR. De ville

ikke lenger vurdere og avgjøre om et vitne som er skyldig i en alvorlig synd, faktisk har angret eller ikke. De ville ikke lenger foreta subjektive vurderinger i en rekke situasjoner for å avgjøre om et vitne må ekskluderes eller ikke, og antallet saker behandlet av et domsutvalg ville bli kraftig redusert til bare noen få. De eneste vurderingene de eldste ville være pålagt å foreta, var om et vitne i øyeblikket praktiserte en alvorlig synd og derfor måtte ekskluderes, og om en som var ekskludert skulle bli gjenopptatt.

MEDLEMMENE AV ET DOMSUTVALG SKAL IKKE LENGER FORETA SUBJEKTIVE VURDERINGER

Når en alvorlig synd er praktisert, skal de eldste bare stille ett spørsmål:

Har synderen sluttet å praktisere sin synd, og har han bedt om Jehovas tilgivelse? Hvis svaret er ja, skal synderen ikke ekskluderes.

Ved spørsmål om en som er ekskludert, skal bli gjenopptatt, skal de eldste bare stille et spørsmål:

Har den ekskluderte sluttet med å praktisere sin synd, og har han bedt Jehova om tilgivelse? Hvis svaret er ja, skal synderen bli gjenopptatt.

RIKTIG TUKT I FORBINDELSE MED SYNDERE I MENIGHETEN

Når vitner som har begått «en mengde synder», ifølge Jakob 5:19-20, ikke blir ekskludert fra menigheten, vil ikke konsekvensen være at menighetene vil ha en rekke personer som øver en fordervende innflytelse, slik jeg har vist ovenfor.

For å illustrere problemet vil jeg bruke følgende eksempel: Hva vil en kristen far og mor gjøre hvis deres unge sønn misbruker alkohol og blir beruset flere ganger, eller hvis de får vite at han har stjålet fra butikker flere ganger? Vil de kaste ham ut av hjemmet? Sikkert ikke. De innser at han har et problem, og som gode foreldre vil de prøve å hjelpe ham med det som er hans problem. De vil gjøre alt de kan for å hjelpe ham, også når det er flere tilbakefall. Og bare når de er helt overbevist om at det ikke er noe håp om at han noen gang vil endre sin oppførsel, og de føler at han ødelegger familien, vil de kreve at han forlater hjemmet.

Hva vil Jehova gjøre med sine kjære barn, personer som har viet sitt liv til ham og har tjent ham trofast, hvis de avviker fra hans normer og har begått alvorlige synder? Vil han følge foreldrenes eksempel? Hva er Jehovas tukt og rettferdighet i en slik situasjon? Vi finner svaret i Jakobs ord i 5:14-20.

¹⁴ Er det noen blant dere som er syk (*astheneō*)? La ham kalle til seg menighetens eldste, og la dem be over ham og gni ham inn med olje i Jehovas navn. ¹⁵ Og troens bønn skal gjøre den som ikke føler seg vel, frisk, og Jehova skal reise ham opp. Og hvis han har begått synder, skal det bli tilgitt ham.

¹⁶ Bekjenn derfor åpent DERES synder for hverandre, og be for hverandre, så dere kan bli helbredet. Et rettferdig menneskes påkallelse har stor kraft når den er i virksomhet. ¹⁷ Elija var et menneske med de samme følelser som vi, og likevel bad han i bønn om at det ikke måtte regne; og det regnet ikke over landet i tre år og seks måneder. ¹⁸ Og han bad igjen, og himmelen gav regn, og landet frambrakte sin grøde.

¹⁹ Mine brødre, hvis noen blant dere blir villedet og kommer bort fra sannheten og en annen får ham til å vende om, ²⁰ da skal dere vite at den som får en synder til å vende om fra sin veis villfarelse, vil frelse hans sjel fra døden og dekke over en mengde synder.

Jeg vil analysere Jakobs ord. Det greske ordet *astheneō* i vers 14, som er oversatt med «syk», har ifølge Louw og Nida betydningen «å være syk; å være i en tilstand av kraftløshet eller svakhet». Vi ser betydningen i disse to passasjene:

2 Korinter 13:9

⁹ Vi gleder oss virkelig når vi er svake (*astheneō*) og dere er sterke; og dette ber vi om: at dere må bli brakt i den rette tilstand.

2 Korinterbrev 12:10

¹⁰ Derfor finner jeg behag i svakheter (*astheneia*), i fornærmelser, i nødssituasjoner, i forfølgelser og vanskeligheter, for Kristus. For når jeg er svak (*astheneia*), da er jeg sterk.

Verbet *astheneō* forekommer 32 ganger i De kristne greske skrifter. I de fleste tilfeller refererer det til sykdom, men i 2 Korinter 12:10 og 13:9 refererer det til å være svak. I 12:10 finnes også substantivet «svakhets». Jakob bruker også verbet *kamnō* i 5:15. Ifølge Louw og Nida er betydningen av *kamnō* «å være syk, med en mulig implikasjon av å være utslitt eller svekket», og Mounce har betydningen «å bli trett av anstrengelse, arbeide til utmattelse». Formen er aktivt partisipp hankjønn entall og NV18 oversetter ordet som «den syke», men ordet kunne også ha blitt oversatt som «den svake».

Jakob har brukt to verb som begge kan referere til å være syk, å være svak og å være utmattet.

Vers 15 har verbet (*sōzō*), som kan kaste litt lys over saken. Ifølge Louw og Nida betyr verbet *sōzō* «å redde fra fare og gjenopprette en tidligere tilstand av sikkerhet og velvære; å få noen til å oppleve guddommelig frelse». Ifølge Mounce er betydningen «å redde, befri; å bevare trygg og uskadet». Verbet *sōzō* forekommer 99 ganger i De kristne greske skrifter, og i de fleste tilfeller er betydningen «å redde» eller «frelse» i ordets religiøse forstand. Jakob bruker ordet i 1:21; 2:14; 4:12; 5:20 i denne betydningen, og det er derfor sannsynlig at det også har betydningen «redde/frelse» i 5:15.

I vers 16 brukes verbet *iaomai*. NV18 oversetter det med «bli helbredet». Ifølge Louw og Nida er betydningen: «å få noen til å bli frisk igjen etter å ha vært syk», og Mounce har betydningen: «å helbrede, kurere, Mt. 8:8; Lk. 9:2; met. å helbrede, åndelig, gjenopprette fra en tilstand av synd og fordømmelse». Verbet brukes 26 ganger i De kristne greske skrifter, både når det gjelder bokstavelig og åndelig helbredelse.

Fordi Jakob brukte verbet *sōzō* fire ganger med den religiøse betydningen «redde» eller «frelse», er det logisk at han også brukte denne betydningen i 5:15, med henvisning til hva bønner vil gjøre. Dette betyr at den første setningen i vers 14 med verbet *astheneō* kan oversettes som «Er det noen svake iblant dere?» i stedet for «Er det noen syke iblant dere?». Og den midterste setningen i vers 16 med verbet *iaomai* oversettes bedre med «slik at dere kan komme i en rett tilstand» i stedet for «slik at

dere kan bli helbredet». Det Jakob drøfter, er gjenopprettelsen til en frelst tilstand for en kristen som har blitt åndelig svak eller svekket.

Det kan være forskjellige grunner til at en kristen blir svak, blant annet at han begår synder. Jakob formaner de kristne og sier: «Bekjenn derfor åpent deres synder for hverandre». Hvis en svak kristen hadde bekjent sine synder for de eldste, hva ville de gjøre? Ville de si: «Har du angret dine synder?» og «Har du gjerninger som passer for anger?» De ville ikke ha stilt slike spørsmål, og de ville ikke innledet en etterforskning eller en offisiell høring for å avgjøre om han hadde angret sine synder eller ikke, og om de kunne tillate ham å forbli i menigheten eller ikke. Men de ville be for ham, vel vitende om at «en rettferdig manns bønn har stor kraft». De kan ikke tilgi hans synder, men de stoler på at når denne mannen kommer til dem og ber om hjelp og bekjenner sine synder for dem, vil Jehova tilgi ham – akkurat som Jakob 5:15 med sikkerhet sier at han vil.

Jakob spesifiserer ikke hvilken type synder han hadde i tankene. Imidlertid synder alle kristne hver dag, og de ber stadig til Jehova og ber om hans tilgivelse. Det er flere grunner til å tro at Jakob tenkte på mer alvorlige synder. En grunn er at kristne ikke ville bekjenne mindre synder for de eldste. En annen grunn er at den svake kristne ikke hadde styrke nok til selv å be Jehova om tilgivelse; han trengte hjelp fra de eldste, slik at de kunne be for ham. En tredje grunn er bruken av det greske ordet «å redde» (*σῶζω*), som tydeligvis brukes i religiøs forstand om å oppnå frelse. Mindre synder ville ikke ha noe med en persons frelse å gjøre, men alvorlige synder kunne hindre ens frelse.

Enda noe som støtter synet på at Jakob hadde alvorlige synder i tankene, er ordene i vers 19 og 20:

¹⁹ Mine brødre, hvis noen blant dere blir villedet og kommer bort fra (*planaō*) sannheten og en annen får ham til å vende om,²⁰ da skal dere vite at den som får en synder til å vende om fra sin veis villfarelse (*plane*), vil frelse hans sjel fra døden og dekke over en mengde synder.

Disse to versene er avslutningen på drøftelsen som begynner i vers 14. Og det er ett ord som knytter vers 20 til vers 15 ved å vise hva bønn kan gjøre, og det er *σῶζω* («å redde»). Vers 15 sier at troens bønn vil redde (*σῶζω*) den svake (*kamno*). Den som vil bli reddet ifølge vers 15, er «den svake», og den som blir reddet ifølge vers 20, er «ham». Hva er referansen til «ham»? Det er «en synder». Og hva er synderenes synd? Vers 19 sier at

synderen «har kommet på avveie fra sannheten», og vers 20 snakker om «hans veis villfarelse».

Verbet *planaō*, som er oversatt med «komme bort fra», har ifølge Louw og Nida betydningen «å ikke lenger tro på det som er sant, men å begynne å tro på det som er falskt», og ifølge Mounce «føre på avveie; villed; bedra» og passivt: «komme på avveie». Jakob bruker *planaō* i 1:16 i betydningen «villed, føre vill», og i 1. Johannes 2:26 og 3:7 brukes ordet med samme betydning. Dette viser at å være skyldig i *planaō* er en alvorlig synd. I vers 20 brukes det tilsvarende substantivet *planē*, og det oversettes som «sin veis villfarelse» av NV18. Betydningen av substantivet er «atferd som avviker alvorlig fra det som er moralsk korrekt», ifølge Louw og Nida. At feilen som uttrykkes av *planē* er alvorlig, fremgår av følgende passasjer (NIV):

Efeserne 4:14

Vi skal altså ikke lenger være barn, og vi skal ikke lenger bli kastet omkring som av bølger og bli ført hit og dit av vinden fra enhver lære ved å la oss lure av menneskers knep og utspekulerte, villedende (*plane*) planer.

2 Tessaloniker 2:11

Ofte derfor lar Gud en villfarelsens (*planē*), virksomhet nå dem, så de kan tro løgnen.

1 Johannes 4:6

Vi er av Gud. Den som vinner kunnskapen om Gud, hører på oss; den som ikke er av Gud, hører ikke på oss. Det er slik vi merker oss sannhetens inspirerte uttalelse og villfarelsens (*plane*) inspirerte uttalelse.

Det er klart at syndene som er nevnt i Jakob 5:19, 20 er alvorlige synder. Målet i vers 20 er at en kristen kan **redde (frelse)** den nevnte synderen, og målet i vers 15 er at de eldste bønn i tro kan **redde (frelse)** synderen. Likhetene mellom situasjonen der en synder kalte på de eldste for å få hjelp av dem (vers 13-16) og situasjonen der de eldste ikke ble bedt om å hjelpe (vers 19, 20), er at begge personene holdt på å praktisere synd. I den siste situasjonen var syndene alvorlige, og det var sannsynligvis også tilfellet i den første situasjonen, fordi en person ikke vil kalle på de eldste i forbindelse med mindre synder.

Hvis situasjonen som er nevnt i vers 19 og 20, hadde skjedd i dag, ville personen ikke blitt hjulpet, men han ville ganske sikkert blitt ekskludert,

selv om han hadde endret kurs umiddelbart før saken i domsutvalget. Men Jakob fokuserte på å hjelpe personen og ikke på å kaste ham ut av menigheten. Dette betyr at Jakobs ord representerer instruksjoner om hvordan de eldste kan hjelpe alle medlemmer av menigheten som har begått «en rekke synder», men som har endret kurs, uavhengig av syndenes art eller hvor lenge de har begått dem. Bare personer som **fortsatt utøver lovløshet** og som er forherdede syndere, må ekskluderes. Alle andre bør få hjelp til å gjenopprette et godt forhold til Jehova. Og som Jakob sa: «den som får en synder til å vende om fra sin veis villfarelse, vil frelse hans sjel fra døden og dekke over en mengde synder.»

Jakobs ord gjenspeiler den samme store kjærligheten det kristne paret jeg brukte som eksempel, viste sin sønn. Da han begikk flere alvorlige synder, ba de ham ikke om å flytte hjemmefra med en gang. Men de gjorde alt de kunne for å hjelpe ham. Først da det ikke lenger var noe håp om at han ville ta imot hjelpen og omvende seg, vurderte foreldrene å be ham flytte hjemmefra. Jakobs ord viser at den kristne menighet bør handle på en lignende måte overfor alvorlige lovbrytere.

Hovedpoenget i denne studien har vært:

Ingen i menigheten som har begått synder, uansett hvor alvorlige de er, eller hvor ofte de har blitt begått, men som ikke lenger begår syndene, og sier at han har bedt Jehova om tilgivelse, skal ekskluderes fra menigheten.

Jakobs ord er en «oppskrift», som viser hvordan de eldste bør ta seg av dem som er nevnt i sitatet ovenfor. Et medlem av menigheten som har begått «mange synder», trenger ikke å bli ekskludert, men kan forbli i menigheten. De eldste og medlemmene av menigheten bør gjøre alt de kan for å hjelpe ham, gang på gang. Først når det blir klart at det ikke lenger er noe håp om omvendelse, men at personen har blitt «en forherdet synder» som «driver med lovløshet», må han ekskluderes fra menigheten.

DET DÅRLIGE RESULTATET AV Å SKY DEM SOM BLIR EKSKLUDERT

Jeg har vist at å sky ekskluderte er et menneskebud som ikke har noen grunnlag i Bibelen.³⁸ At en person som er ekskludert, og som derfor vil bli skydd av alle unntatt familien som bor i hans hus, ligner mer på de ekstreme sharialovene til muslimene enn noe annet jeg kjenner til. Ordet *sharia* betyr «veien» eller «en vei som fører til vann», og det refererer til et sett med prinsipper som styrer muslimers moralske liv. Og sharialoven kan være ekstrem, med avskjæring av hendene til tyver og steining av motstandere av loven.

Kristne i dag kan ikke drepe andre, men eksklusjon er det samme som å «drepe» en person, fordi han ikke lenger har noe håp om evig liv, ifølge DSR. Formålet med eksklusjon er å lede synderen på den rette vei, i henhold til instruksjonene, slik at han kan omvende seg og komme tilbake til menigheten. Hvis det skjer, er han ikke lenger «død». Men for å oppnå dette **brukes press og tvang**, nemlig utfrysing — at de ekskluderte blir skydd — akkurat som i sharia-loven. Paulus sa imidlertid at det var **Guds godhet** som ville føre til omvendelse, og ikke bruk av press og tvang (Romerne 2:4).

EN ANALYSE AV 2. TESSALONIKER 3:14

Det greske ordet som brukes for å rettferdiggjøre at ekskluderte blir skydd, er *synanamignymi*, og det forekommer bare tre ganger i De kristne greske skrifter. (1. Korinter 5:9; 6:11; 2. Tessaloniker 3:14.) Ifølge Louw og Nida er betydningen av ordet:

Å omgås hverandre, normalt med fysisk nærhet og/eller felles aktiviteter, og vanligvis med en form for gjensidig relasjon eller involvering – «å omgås, være i selskap med, være involvert med, omgang».

Definisjonen av ordet rettferdiggjør ikke Jehovas vitners ekstreme oppførsel med å sky ekskluderte personer. Så når DSR bruker 1. Korinter 5:9 og 6:11, hvor ordet *synanamignymi* forekommer, for å rettferdiggjøre

38. Se de to artiklene i kategorien «Å sky ekskluderte – i strid med Bibelen» (<https://mybelovedreligion.no/category/a-sky-ekskluderte-i-strid-med-bibelen/?lang=no>)

at ekskluderte blir skydd, forvrenger de det greske ordet og villeder leserne. Jeg skal belyse dette ved å drøfte 2. Tessaloniker 3:14, hvor ordet også forekommer.

Paulus stiller opp en teoretisk situasjon. Hva ville feilen være til den mannen som er nevnt? Paulus sa at han ikke ville være «dydig mot vårt ord gjennom dette brevet». Hva ville skje med en slik person i dag? Et brev fra Watchtower Bible and Tract Society of New York Inc. til alle kretstilsynsmenn og områdetilsynsmenn, datert 1. september 1980, sier:

Hvis en døpt kristen forlater Jehovas lære, slik den blir presentert av den trofaste og kloke slave, og fortsetter å tro på en annen lære til tross for veiledning, da er han en frafallen ... da bør det iverksettes passende rettslige tiltak (= eksklusjon).

Innholdet i litteraturen som er utgitt av Selskapet Vaktårnet, kalles «Jehovas lære», og et vitne som ikke aksepterer en slik lære, må ekskluderes (= «passende rettslige tiltak» bør iverksettes). Denne instruksjonen strider mot Paulus' ord i 1. Korinter kapittel 5 og 6, hvor han viser at bare personer som er gjennomsyret av en av sju bestemte handlingene som er nevnt, og som praktiserer disse, bør ekskluderes. Uenighet med lederne, som i Eldsteboken kalles «å forårsake splittelse», er ikke en eksklusjonsgrunn ifølge De kristne greske skrifter.

Den teoretiske mannen som er nevnt i 2. Tessaloniker 3:14 ville åpenbart ikke blitt ekskludert i det første århundre, men et sier: «Merk dere ham (*sēmeioomai*) og slutt å omgås (*synanamignymi*) ham.» Betydningen av ordet *sēmeioomai* er «å være spesielt oppmerksom på noe med tanke på fremtidig erindring og respons» ifølge Louw og Nida, og «å merke, sette merke på; mid. å merke for seg selv» ifølge Mounce Greek Dictionary. Verbet er presens medium imperativ, og en mediumform (mid.) kan ha en refleksiv betydning som «å merke for seg selv».

Paulus' brev til tessalonikerne ble skrevet til hele menigheten og ikke bare til de eldste. Å merke seg mannen var altså ikke en offisiell handling fra menighetens side, men hvert medlem av menigheten kunne merke seg personen.

Hva betyr ordene «slutt å omgås ham»? Betyr de å ekskludere ham? Nei. Han skulle ikke betraktes som en fiende, men menighetens medlemmer skulle «fortsette å formane (*noutheteō*) ham». Ordet *noutheteō* har betydningen «å minne om, å formane, å advare» ifølge Mounce. Verbet er i presens aktiv imperativ, og denne formen refererer til noe

som fortsetter, som NV96 viser. At en slik person skulle bli skydd, er derfor utelukket av ordene om å fortsette å formane ham.

Formålet med behandlingen av en slik person uttrykkes med verbet *entrepō*, som ifølge Louw og Nida betyr «å få noen til å bli flau eller skamme seg». Dette verbet er aorist passiv konjunktiv, så betydningen må være «at han kan komme til å føle skam». Når vi nå kjenner betydningen av de viktigste ordene, kan vi forstå meningen med å bruke ordet *synanamignymi* («å blande sammen»).

Fordi brevet er skrevet til hele menigheten, bør ingen av dens medlemmer «omgås» mannen, men alle medlemmene av menigheten kunne «fortsette å formane ham». For å «fortsette å formane ham» måtte menighetens medlemmer snakke med mannen, og mens de snakket med ham, skulle de behandle ham som en bror, noe som ville bety å hilse på ham når de møtte ham og behandle ham på en vennlig måte – og dette skulle fortsette.

Greske ord kan ha et semantisk felt som inkluderer forskjellige nyanser av betydningen, og konteksten vil ofte indikere den betydningen som forfatteren har gjort synlig. Den grunnleggende betydningen av *synanamignymi* er «å blande sammen». Den ekstreme måten Jehovas vitner behandler ekskluderte personer på – å ikke hilse dem, ikke snakke med dem, men behandle dem som om de ikke eksisterte – er ikke inkludert i det semantiske feltet til dette ordet. Dette ser vi av den måten ordet er brukt på i 2. Tessaloniker kapittel 3. Som nevnt, brukes ordet også i 1. Korinter kapitlene 5 og 6, og det er ingenting i konteksten som indikerer en annen betydning enn i 2. Tessaloniker kapittel 3.

Så i hvilken forstand skal kristne ikke «blande seg» (*synanamignymi*) med visse personer? Første Korinter 5:11 viser at å ikke «blande seg» betyr å ikke omgås med en person sosialt, slik at man ikke engang spiser sammen med vedkommende, og 2. Tessaloniker 3 viser at menighetens medlemmer skal fortsette å snakke med og formane den personen de ikke skulle «blande seg med» (*synanamignymi*). Formålet med dette var at en slik person «skulle skamme seg». Han skulle forstå at forholdet mellom ham og menighetens medlemmer hadde forandret seg, slik at de ikke lenger ville ha sosial kontakt med ham.

Å dele et måltid ville indikere et gjensidig vennskap, hvor personene som spiser, er på samme nivå og aksepterer hverandres handlinger og oppfatninger. Dette bør vi ikke gjøre for å vise ham at han må endre sin

kurs. På den annen side bør vi behandle den personen vi har merket oss, som en bror, slik Paulus påbød, og formane ham til å endre sin atferd. Dette betyr at vårt forhold til ham hadde endret seg, fordi han hadde avveket fra den kristne vei. Men «å ikke omgås» (*synanamignymi*) ham er svært langt fra å sky ham og isolere ham fullstendig, et begrep som ikke har noen grunnlag i Bibelen.

A formane ekskluderte personer

Apostelen Paulus sa til de kristne i Tessalonika at de skulle «fortsette å formane» en personen de hadde merket seg, som ikke aksepterte Paulus' ord, og som de ikke skulle ha sosial kontakt med eller «omgås» (*synanamignymi*). Men fordi det samme ordet også brukes i 1. Korinter kapittel 5 og 6, i forbindelse med dem som er ekskludert, kan vi da konkludere med at vi også bør formane ekskluderte personer? Mitt svar er et klart ja, fordi det ikke er noe i De kristne greske skrifter som forbyr dette.

Vakttårnet for 15. desember 1974 hadde artikler som drøftet ulike sider ved eksklusjon, og disse artiklene inneholdt mange balanserte observasjoner. På side 559 leser vi:

²⁰ Jesu eget eksempel beskytter oss således mot å innta den samme ytterliggående holdning som visse rabbinere når det gjelder å betrakte noen som «en hedning og en toller». Vi ser også en nøye sammenheng mellom den måten disse ble behandlet på, og det apostelen Paulus sier om dem som er utstøtt av den kristne menighet, nemlig at vi «ikke skulle ha omgang med» dem og 'ikke engang ete sammen med dem'. ([1 Kor. 5: 11](#)) Det er tydelig at det at en synder som ikke angrer, skal behandles som «en hedning og en toller», **betyr at vi ikke kan ha noen fortrolig omgang med en slik person.** Men, som Jesu eksempel viser, betyr ikke dette at vi må behandle vedkommende som en fiende eller nekte å vise alminnelig høflighet og omtanke. Det utelukker heller ikke at vi hjelper dem som ønsker å forandre sin urette handlemåte og oppnå eller gjenoppnå Guds gunst.

Siden de nåværende medlemmene av DSR avviser konklusjonene i denne artikkelen i Vakttårnet fra 1974, og i tråd med resonnementet i den artikkelen betyr dette at DSR har samme ekstreme syn på ekskluderte personer som visse rabbinere hadde i forbindelse med folk fra nasjonene. Artikkelen viser at dette synet er feil. Det er klart at artikkelen gir uttrykk for en feilaktig forståelse av scenariet som presenteres i Matteus 18:15-

17, ved å hevde at ordene «la ham være for dere som en av hedningene og en toller» refererer til eksklusjon.³⁹ Artikkelen konklusjon om at en kristen ikke bør omgås ekskluderte personer, men fortsatt vise dem vanlig høflighet og omtanke, er imidlertid riktig og representerer et godt råd.

Betydningen av «omgås» er «å være på vennskapelig fot med noen; å omgås som brødre»⁴⁰ Dette ville også være en passende beskrivelse av situasjonen i Tessalonika. Kristne ble pålagt å ikke omgås en personen som ikke ville akseptere Paulus' ord, men de skulle «fortsette å formane ham som en bror». Det samme må gjelde i forbindelse med en som er ekskludert.

Da artikkelen om ekskluderte ble publisert i 1974, hadde jeg nettopp begynt det første av 30 to-ukers kurs for alle eldste i Norge hvor jeg var instruktør, og jeg hadde nær kontakt med brødrene ved avdelingskontoret. Jeg husker at etter at vi mottok artikkelen, var det en del diskusjon om hvordan vi skulle behandle ekskluderte personer i samsvar med synspunktene i artikkelen. I en kort periode var synspunktet at vi kunne gå så langt som å studere Bibelen med ekskluderte personer, akkurat som vi ville studere med de som var uvirksomme. Men dette synspunktet ble snart forlatt. Men holdningene i artikkelen viser at forfatteren hadde forstått at De hellige skrifter tillater kristne ikke bare å «vise vanlig høflighet og omtanke» overfor ekskluderte, som nevnt i artikkelen, men også å «formane dem».

Synet på ekskluderte personer endret seg umidletid etter disse artiklene i Vaktårnet. I mange år var instruksjonen at de eldste én gang i året skulle kontakte ekskluderte personer og spørre dem om de hadde vurdert å komme tilbake til menigheten. Dette var en god ordning, men den ble avvirket for noen år siden. I det siste året ble denne ordningen gjenopptatt.

39. Se min artikkel «Som et menneske av nasjonene og som en skatteoppkrever» (<https://mybelovedreligion.no/2024/02/12/som-et-menneske-av-nasjonene-og-som-en-skatteoppkrever-anvendt-pa-eksklusjon/?lang=no>).

40. <http://www.finedictionary.com/fraternise.html>

JEHOVAS TUKT ANVENDET PÅ DEM SOM HAR BLITT EKSKLUDERT PÅ GRUNN AV MISBRUK AV ALKOHOL OG NARKOTIKA

Mannen i Korint som hadde omgang med sin fars kone, ble ekskludert fordi han var «ond». Men etter relativt kort tid ba Paulus menigheten om å gjenoppta mannen, og det gjorde menigheten. (2. Korinter 2:5-8) Årsaken til at han ble gjenopptatt, er ikke oppgitt. Men vi må anta at han hadde endret kurs og ikke lenger praktiserte seksuell umoral; han hadde vært ond, men nå var han ikke lenger ond, dvs. han levde ikke lenger som en som praktiserte lovløshet.

Hvordan mannen ble behandlet mens han var ekskludert, vet vi ikke i detalj. Paulus snakker imidlertid om «den irettesettelsen som ble gitt av flertallet». Ordet «irettesettelse» er oversatt fra det greske ordet *epitimia*. Ifølge Bauer, Arndt og Gingrich har det tilsvarende verbet *epitimaō* betydningen «irettesette, refse, kritisere, også snakke alvorlig, advare for å forhindre en handling eller få en til å slutte; straffe». Fordi *epitimia* er et verbalsubstantiv, uttrykker det betydningen av verbet på en nominell måte.

Konteksten forteller oss ikke hvilken del av verbet som uttrykkes av substantivet som Paulus ønsket å synliggjøre. Men det kan være å irettesette mannen for å få slutt på hans urette handlinger. Fordi dette er hva som faktisk skjedde – mannen sluttet med sin seksuelle umoral – har betydningen «å irettesette for å få slutt på en handling» god støtte. Det greske ordet som er oversatt med «flertallet» er komparativformen av adjektivet *polys* «mye, mange». Bøyningen er positiv: *mange*, komparativ: *mer*, superlativ: *mest*. Det er ikke mulig å bruke komparativformen «mer» i vers 6 på norsk. Men gjengivelsen «flertallet», «de fleste» eller «det største antallet» ville passe til komparativformen. Min oversettelse er derfor: «Irettesettelsen gitt av flertallet er tilstrekkelig...»

At et antall medlemmer av menigheten sto bak «irettesettelsen», viser at denne irettesettelsen ikke kunne være eksklusjonen i seg selv, noe som hele menigheten ville stå bak. Derfor er en logisk betydning av teksten at et visst antall medlemmer av menigheten irettesatte eller formante personen, sannsynligvis med det mål å få slutt på hans seksuelle umoral.

Hvis dette er riktig, betyr det at menigheten ikke hadde kastet mannen ut i det totale mørket ved å ekskludere ham. Men mange medlemmer av menigheten (flertallet) snakket med ham og irectesatte ham. Dette ville bety at mannen ble behandlet på omtrent samme måte som en mann i Tessalonika som ikke ville adlyde Paulus' ord, ville bli behandlet. Menighetens medlemmer skulle fortsette å formane ham.

Jeg vil nå se på to grupper av ekskluderte personer hvor det å sky disse klart er det stikk motsatte av Jehovas tukt. Dette er personer som er alkoholikere eller som misbruker narkotika. Hvorfor kan noen personer konsumere store mengder alkohol over lang tid uten å bli alkoholikere, mens andre blir avhengige av alkohol etter bare kort tids bruk? Følgende sitat kan gi et svar:

Genetikk og avhengighet: Er alkoholisme arvelig eller genetisk?

Avhengighet er en kronisk sykdom i hjernen som påvirker belønnings- og motivasjonssentrene, og i flere tiår har forskere diskutert de genetiske og arvelige komponentene ved avhengighet.

Alkoholmisbruk, det medisinske begrepet for alkoholisme og alkoholmisbruk, har blitt knyttet til noen spesifikke gener. Å ha en nær slektning, for eksempel en forelder eller søsken, som sliter med alkoholmisbruk, øker sjansen for at en person også vil slite med samme avhengighet.

Selv om genetikk og arvelighet er nært knyttet sammen – fordi foreldre viderefører genene sine til barna sine, slik at barna arver genene – er det fra et medisinsk perspektiv noen forskjeller når man diskuterer genetiske versus arvelige sykdommer. En person med en genetisk sykdom har en abnormitet i genomet sitt; en person med en arvelig sykdom har mottatt en genetisk mutasjon fra foreldrenes DNA. Når forskere diskuterer om alkoholmisbruk er arvelig eller genetisk, diskuterer de om tilstanden stammer fra et større sett med gener som er arvet, eller om sykdommen stammer fra mutasjoner i noen gener...

Genetikk utgjør 50 prosent av den underliggende årsaken til alkoholmisbruk. Hvis en person er disponert for å metabolisere alkohol på en slik måte at de behagelige effektene er mer fremtredende enn kvalme,

overoppheting, eller humørsvingninger, kan personen være mer utsatt for å utvikle alkoholmisbruk.⁴¹

At noen personer er disponert for alkoholisme, er ikke en unnskyldning for dem som ikke lenger har kontroll over sin drikking. Men informasjonen i sitatet kan hjelpe kristne til å bedre forstå Jehovas tukt i forbindelse med dem som er ekskludert på grunn av alkoholmisbruk.

I Vaktårnet av 15. april 2015, side 30, leser vi:

I mange tilfeller gir eksklusjonen den som har handlet galt, den tukten han trenger.

Ordene i sitatet kan i noen tilfeller være sanne. Men problemet er at det å sky en person som er ekskludert på grunn av alkoholmisbruk, *i de fleste tilfeller* vil ha motsatt effekt av det sitatet viser? Hvordan kan vi si det?

Bruk din fantasi, og prøv å sette deg inn i en slik persons situasjon: Alkoholikeren har prøvd å slutte med sin dårlige vane mange ganger, men har ikke lyktes. Nå har han blitt kastet ut av menigheten og inn i det totale mørke. De eldste har fortalt ham at han har mistet Jehovas godkjennelse. Han har mistet alle sine venner og sin familie, bortsett fra de som bor i samme husstand, og han har mistet håpet! Hva har han igjen som kan hjelpe ham å takle situasjonen? Alkoholen.

De eldstes ønske, som vi ser i sitatet ovenfor, er at han skal omvende seg og komme tilbake til menigheten. Men de har tatt fra ham det eneste som kan hjelpe ham å nå det målet – han er blitt kastet ut i det totale mørket – det ideelle miljøet for alkoholisme. Vi bør ikke undervurdere det faktum at i tillegg til hans nedarvede synd, kan denne personen være disponert for den synden han utøver. Alkoholisme er en kronisk sykdom i hjernen, og for å kurere en sykdom trengs det en lege og medisin. I dette tilfellet kan «legen» være en medisinsk lege eller hans familie og venner, og «medisinen» er støtten fra disse. Men de eldste har tatt bort selv dette! De har gitt ham opp og latt ham være alene uten «legen og medisinen», og uten støttesystemet fra familie og venner.

41. <https://americanaddictioncenters.org/alcoholism-treatment/symptoms-and-signs/hereditary-or-genetic>

Når vi går tilbake til Jehovas tukt, er situasjonen klar. Familie og venner bør behandle personen som er ekskludert for alkoholmisbruk med kjærlighet og respekt. De eldste kan ikke gjøre så mye, fordi de har mange plikter i menigheten. Men de kan muligens gi råd til alkoholmisbrukerens familie og venner om ulike typer hjelp som kan bli gitt.

Profesjonell hjelp er viktig. Og mens personen får slik hjelp, kan familien og vennene støtte ham og hjelpe ham å forstå at Jehova ikke har gitt ham opp. Og de må i sin tur hjelpe ham å forstå at han aldri må gi opp om seg selv, selv når tilbakefall oppstår. Dette er ikke en devaluering av eksklusjonen, for menighetens medlemmer vil vise ham at de ikke kan ha sosial omgang med ham, og de vil la ham vite at han må omvende seg for å gjenvinne Jehovas vennskap. Men den behandlingen jeg har beskrevet, er kristen kjærlighet i praksis, i motsetning til den grusomme og umenneskelige utfrysingen og skyingen av ekskluderte personer, som medlemmene av DSR krever.⁴²

I motsetning til DSRs syn er avhengighet av legemidler ikke en grunn til eksklusjon.⁴³ Men avhengighet av hard narkotika fører til rus som kan falle inn under eksklusjonsgrunnen «å være en drukkenbolt». Det er viktig å innse at når noen blir avhengig av hard narkotika, er dette ikke planlagt. I et øyeblikks tankeløshet kan en person ta stoffet og deretter ta et annet stoff, og plutselig er han eller hun avhengig. Kroppen til brukeren av hard narkotika utvikler avhengighet til stoffet uten samtykke fra stoffmisbrukeren. Avhengighet av hard narkotika er ekstremt sterk og vanskelig å overvinne, som vi ser i sitatet nedenfor.

Når folk blir avhengige av heroin, har de så sterk trang til stoffet at selv om de vet hvilke konsekvenser heroinbruken har, klarer de ikke å holde seg unna stoffet. Dette gjør det svært sannsynlig at de faller tilbake til

42. Se min artikkel: «De 11 eksklusjonsgrunnene 3 (I): Drukkenskap og misbruk av narkotika.» (<https://mybelovedreligion.no/2024/11/30/de-11-eksklusjonsgrunnene-3-i-drukkenskap-og-misbruk-av-narkotika/?lang=no>);

«De 11 eksklusjonsgrunnene 3 (II): Drukkenskap og misbruk av narkotika.» (<https://mybelovedreligion.no/2024/11/30/de-11-eksklusjonsgrunnene-3-i-drukkenskap-og-misbruk-av-narkotika/?lang=no>)

43. Se min artikkel: «Abuse of medical and addictive drugs» (<https://mybelovedreligion.no/2020/10/17/abuse-of-medical-and-addictive-drugs-2/>)

heroinbruk etter avrusning. Ofte opplever de som sliter med heroinavhengighet, flere tilbakefall på veien mot bedring.⁴⁴

Situasjonen for brukere av hard narkotika er ganske lik den for alkoholmisbrukere. Det er ekstremt vanskelig å slutte med hard narkotika uten hjelp fra andre. Så igjen bør familie og venner være klare til å hjelpe misbrukeren, og så lenge han eller hun ønsker å slutte med den dårlige vanen, bør de fortsette å gi støtte. Familie og venner bør aldri gi opp, selv om det oppstår tilbakefall.

Men DSR har ledet organisasjonen i motsatt retning av å gi hjelp til misbrukere av harde stoffer. Som nevnt, er avhengigheten av harde stoffer ekstremt sterk. Men når en person ønsker å slutte med den dårlige vanen, er det ett stoff som kan være til hjelp, nemlig metadon. Dette kjemikaliet er et langtidsvirkende opioid som fyller de samme opioidreseptorene i hjernen som heroin og smertestillende midler gjør. Men personer som bruker det rette dosen av metadon, blir ikke ruset, og i Norge har de lov til å kjøre bil mens de bruker stoffet. I USA er det om lag 100 000 personer som var avhengige av harde stoffer, men som i dag bruker metadon og dermed kan leve normale liv.

Imidlertid sto det i en artikkel i Vaktårnet av 1. oktober 1973, side 447, at bruk av metadon ikke var tillatt og var en grunn til eksklusjon. Denne loven var gyldig i 40 år, frem til 2013, da DSR plutselig bestemte at metadon kunne brukes hvis det var foreskrevet av en lege. Vi kan bare tenke på alle vitnene som ble ekskludert på grunn av misbruk av hard narkotika i løpet av disse 40 årene, men som ble nektet hjelp til å slutte med den dårlige vanen på grunn av DSRs ekstreme, stadig skiftende synspunkter. Hvis venner og familie kunne ha støttet disse personene da de prøvde å slutte med sin dårlige vane, og hvis de hadde fått lov til å bruke metadon, kunne et stort antall av disse rusavhengige ha fått hjelp til å leve ganske normale liv og kunne ha blitt gjenopptatt i sine menigheter. Dette ville ha vært en ordning som med rette kunne tilskrives Jehovas kjærlighet og tukt.

Jehovas tukt gjelder alle som er blitt ekskludert

Mannen i Korint som ble ekskludert, levde et umoralsk seksuelt liv, og derfor ble mannen omtalt som «ond», slik Paulus skrev. Men da han

44. <https://americanaddictioncenters.org/methadone-addiction/pros-cons>

sluttet med sine gale handlinger, ble han ikke lenger ansett som ond. Paulus' ord i 2. Korinter 2:6 kan tyde på at flere av menighetens medlemmer sterkt formante mannen til å endre sin atferd, noe han også gjorde. Det er absolutt ingen bibelsk grunn til at familie og venner ikke kan gjøre det samme med personer som er ekskludert på grunn av vanemessig rusmisbruk av alkohol eller hard narkotika.

Som jeg viser i de tre artiklene i kategorien «Å sky ekskluderte — i strid med Bibelen», er utfrysing og isolering et menneskebud som ikke er en del av «Jehovas tukt». Jehova bruker ikke unødvendig makt; han straffer ikke syndere når han kan hjelpe dem til å omvende seg ved å formane dem på en mild måte.⁴⁵ Å sette grenser for forholdet mellom en ekskludert person og menighetens medlemmer ved ikke å ha sosial omgang med ham, samtidig som man tillater irettesettelse, formaning og hjelp til å komme tilbake til menigheten, ville være en god blanding av kjærlighet og tukt.

Og vi må ikke glemme det viktigste av alt: Å fryse ut og sky en ekskludert person er et menneskebud uten grunnlag i De hellige skrifter.

KONKLUSJON

De to kapitlene om eksklusjon er helt klart radikale kapitler, fordi de viser at det nåværende systemet for eksklusjon blant Jehovas vitner er korrupt, og at prosedyrene som følges, bryter med en rekke bibelske prinsipper. Jehovas vitner forbinder eksklusjon med Jehovas tukt og kjærlighet. Disse kapitlene har imidlertid vist at nesten alle sider av Jehovas vitners system for eksklusjon strider mot klare utsagn og prinsipper i Bibelen.

At det dannes domsutvalg med tre eldste, er ikke nevnt i Bibelen. Men dette er ikke i strid med Bibelens prinsipper. Men reglene for eksklusjon som DSR har laget, er i strid med Bibelen. For eksempel er avvisningen av den oppfatning at bare personer som «er forherdede syndere» og som «praktiserer lovløshet» skal ekskluderes, i strid med Bibelen. Eksklusjon

45. Hebreerne 12:6 er ikke i strid med dette, fordi verbet *mastigoō* (straffe hardt; piske) kan referere til eksklusjonen i seg selv, som er en tukt (*paidenō*; «å instruere, disiplinere»), og ikke til det som skjer etter eksklusjonen.

på grunnlag av én eller noen få alvorlige synder er i strid med Bibelen. Avvisningen av kravet om to øyenvitner for å fastslå en alvorlig synd er i strid med Bibelen. At de eldste har makt over liv og død ved at det er de, og ikke Gud, som tilgir eller ikke tilgir en synder, er i strid med Bibelen.

Det sanne kristne systemet for eksklusjon som presenteres i Skriften, vil løse alle de grunnleggende problemene ved DSRs system. Bare personer som er «forherdede syndere og som «praktiserer lovløshet» skal bli ekskludert. Personer som har begått en alvorlig synd en eller noen få ganger, skal ikke ekskluderes. Men de eldste i menigheten bør forsøke å hjelpe dem til å forstå hvordan de kan endre kurs, og de eldste bør be til Jehova for dem.

Når medlemmene av det styrende råd sier at eksklusjon og det å sky ekskluderte er kjærlige handlinger, da må vi konstatere at «de har sin ære i sin skam» (Filipperne 3:19). I det 21. århundre har omkring to millioner vitner blitt ekskludert. Kravet om å sky disse og fullstendig isolere dem har ført til depresjoner, oppløste familier, til sorg og lidelser for titusener av menn, kvinner og barn. Den totale isolasjon av misbrukere av alkohol og narkotika har fratatt dem det som kunne hjelpe dem å slutte med sitt misbruk. Dette har også ført til store lidelser og til en stor mengde dødsfall.

I kontrast til dette er det bibelske system for eksklusjon og behandling av ekskluderte et utmerket eksempel på «Jehovas tukt» som uttrykker hans kjærlighet og rettferdighet.

DET STYRENDE RÅDS NYE SYN PÅ BIBELN

—RESYMÉ—

I 120 år var Bibelstudentene og Jehovas vitner av den oppfatning at hvert eneste ord i Bibelen er inspirert av Gud, at alle nyanser og detaljer er viktige, og at hver beretning er tatt med i en bestemt hensikt.

Denne oppfatningen har ikke medlemmene av det nåværende styrende råd lenger. De mener ikke at nyansene og detaljene i Bibelens tekst er viktige – dette fremgår av den reviderte New World Translation fra 2013 (norsk NV18) Ikke bare avviser medlemmene av det styrende råd at de språklige nyansene er viktige. Men de mener også at detaljene i mange beretninger i Bibelen heller ikke er viktige – bare det store bildet har betydning. Videre mener de at et stort antall beretninger som i det 20. århundre ble ansett som profetiske, ikke er profetiske. Disse beretningene har altså ingen direkte profetisk betydning for oss i dag.

Konsekvensen av dette synet er at tekstene i et stort antall kapitler i De hebraiske skrifter ikke har noen selvstendig betydning for oss. Men de er inkludert som «fyllmateriale» for å opprettholde det store bildet, som er presentasjonen av Guds egenskaper og hvordan vi kan leve et godt moralsk liv.

Anvendelsen av det nye synet betyr for eksempel at det detaljerte dramaet som beskrives i Høysangen, ikke har noen spesiell betydning. Det vi kan lære av denne boken, er at gifte personer må uttrykke kjærlighet til hverandre, og at de som går sammen, må holde forholdet moralsk rent. Det nye synet innebærer at 38 bøker og hundrevis av artikler i Vaktårnet bare er eventyr; deres profetiske anvendelser er fiksjon.

Enda mer alvorlig er det at den nye oppfatningen undergraver inspirasjonen av Bibelens tekst, fordi DSR ikke aksepterer at alle detaljene i Bibelens beretninger er inkludert med et bestemt formål. Denne nye oppfatningen av Bibelen er i strid med det første kriteriet for å være den sanne religionen, som er nevnt i kapittel 1.

Det gamle og det nye synet på Bibelen har ført Jehovas vitner i to forskjellige retninger. Basert på det gamle synet om at alle detaljene i Bibelens tekst er viktige, ble vitnene oppmuntret til å gjøre et interaktivt bibelstudium. Jeg beskriver i detalj hvordan dette ble gjort. Den bokstavelige oversettelsesmetoden i New World

Translation (1950-1960) og dens fotnoter hjelper bibelstudenten til å komme nær Bibelens grunntekst ved å bruke sitt eget morsmål. Denne oversettelsen ble også gjort med tanke på interaktivt studium. Det ble lagt vekt på personlig bibelstudium og nøyaktig kunnskap. Og bibelkunnskapen blant vitnene var høy.

Det nye synet på Bibelen ble introdusert i det 21. århundre. Eksempler på dette synet blir gitt. Konsekvensen av dette synet er at detaljerte studier av Bibelens tekst sjelden har forekommet i Vaktårnets litteratur. Vekten ligger nå på troen og moralen som kan læres gjennom bibellesning. Det personlige studiet av Bibelens tekst vektlegges ikke lenger. Men det oppmuntres til meditasjon i stedet for personlig studium.

Det nye synet på Bibelen bekreftes av den reviderte New World Translation (2013). De grunnleggende oversettelsesprinsippene som gjorde den opprinnelige NWT til et så fremragende vitenskapelig verk, ble avvist av DSR og oversetterne. Resultatet ble en idiomatisk og tolkende oversettelse med mange svakheter. Noen av disse svakhetene er beskrevet. Resultatet av undervisningen basert på dette nye synet, er at bibelkunnskapen blant Jehovas vitner og deres evne til å bruke Bibelen effektivt til å forsvare kristne læresetninger, bare er en brøkdel av hva den var for 64 år siden da jeg ble vitne.

C. T. Russell og Bibelstudentene på 1800-tallet trodde at hele Bibelen var Guds inspirerte ord, at alle nyanser og detaljer i teksten er viktige, og at hver beretning er inkludert med et bestemt formål. Dette var også Jehovas vitners syn gjennom hele det 20. århundre. Og det ble vakkert uttrykt i New World Translation med sine nøyaktige gjengivelser av detaljene og nyansene i de hebraiske, arameiske og greske tekstene i Bibelen.

Imidlertid har de nåværende medlemmene av DSR forkastet det synet på Bibelen som ble holdt fast ved i mer enn 120 år, og de har innført sitt eget syn. Dette nye synet er at teksten i et stort antall kapitler i De hebraiske skrifter ikke har noen selvstendig betydning for oss i dag. Men teksten er inkludert som «fyllmateriale» for å opprettholde det store bildet, som er presentasjonen av Guds egenskaper og hvordan vi kan tilbe ham på riktig måte. Synet er også at et stort antall tekster som i det 20. århundre ble sett på som profetiske, nå blir sett på som ikke-profetiske.

Å anvende det nye synet betyr for eksempel at det detaljerte dramaet som er beskrevet i Høysangen, ikke har noen spesiell betydning. Det vi kan lære av denne boken, er at gifte personer må uttrykke kjærlighet til hverandre, og at de som går sammen, må holde forholdet rent. Den nye

oppfatningen innebærer at 38 bøker utgitt av Selskapet Vaktårnet og hundrevis av artikler i Vaktårnet bare er eventyr; deres profetiske anvendelser er fiksjoner.

Enda mer alvorlig er det at den nye oppfatningen undergraver selve inspirasjonen til Bibelens tekst, fordi den ikke aksepterer at alle detaljene i beretningene i Bibelen er inkludert med et bestemt formål. Denne nye oppfatningen kan være i strid med det første kriteriet for å være den sanne religionen (se sidene 19-20).

Før jeg drøfter dette nye synet på Bibelen, vil jeg drøfte betydningen av det gamle synet i forbindelse med undervisningen av bibelsk lære.

Å LÆRE SANNHETEN AV TEOKRATISKE LÆRERE

Det faktum at De kristne greske skrifter ikke lærer om eksistensen av «den tro og kloke slave» som gir åndelig mat i rette tid, og at det skal være et styrende råd for Guds folk, bør ikke føre til den konklusjonen at vi kan stå alene og forstå Bibelen bare ved å lese dens tekst.

Jesus viste at en del av tegnet på Jesu nærvær var den verdensomspennende forkynnelsen av det gode budskap om riket. (Matteus 24:14) Og et viktig formål med denne forkynnelsen var å hjelpe oppriktige mennesker til å bli forsonet med Gud. (2. Korinter 5:20) Det er ikke sannsynlig at jeg hadde begynt å studere Bibelen, hvis representanter for Jehovas vitner ikke hadde henvendt seg til meg og fortalt meg om Bibelens budskap. Og hvis disse vitnene ikke hadde hjulpet meg i studiet, ville jeg ikke ha vært i stand til å forstå Bibelens grunnleggende læresetninger. Millioner av andre vitner har opplevd nøyaktig det samme, som Paulus viser i Romerne 10:13–17:

¹³ For «enhver som påkaller Jehovas navn, skal bli frelst». ¹⁴ Men hvordan kan de påkalle ham som de ikke har kommet til tro på? Og hvordan kan de komme til tro på ham som de ikke har hørt om? Og hvordan kan de høre uten at noen forkynner? ¹⁵ Og hvordan kan de forkynne hvis de ikke er blitt utsendt? Som det står skrevet: «Hvor vakre er ikke føttene til dem som forkynner et godt budskap om gode ting!» ¹⁶ Men det var ikke alle som adlød det gode budskap. For Jesaja sier: «Jehova, hvem trodde på det de hørte av oss?» ¹⁷ Så kommer da troen av det en hører. Og det en hører, kommer ved ordet om Kristus.

Disse ordene bekrefter betydningen av Jehovas vitners arbeid og deres verdensomspennende forkynnelseskampanje. Hele verden blir systematisk dekket av forkynnere av det gode budskap om riket. Men hvis det ikke finnes noen «tro og klok slave» som gir åndelig mat i rette tid, hvordan bør da forholdet være mellom organisasjonen som forkynner og dem som hører forkynnelsen om riket?

For å svare på det må vi vurdere hvordan det er mulig å forstå Bibelen. Det finnes fire nøkler:

For det første: Det er innlysende at en nøyaktig forståelse av Bibelens språk, hebraisk, arameisk og gresk, er nødvendig for å forstå Bibelens tekst, i tillegg til kunnskap om lingvistikk. Alle nyansene og detaljene i den opprinnelige teksten kan ikke forstås uten slik kunnskap. Dette faktum alene viser at vi ikke kan stå alene. Men de som hører forkynnelsen, er avhengige av dem som forkynner, og de som forkynner, er avhengige av andre kristne som har de nevnte språklige kunnskapene.

For det andre: Et stort antall bibelske profetier skal oppfylles på det «hellige folk», det sanne kristne folk. I kapittel 1 refererte jeg til flere tidsprofetier: 1 260, 1 290, 1 135 og 2 300 dager. For å forstå disse profetiene er det nødvendig å identifisere Guds folk og ha en detaljert forståelse av dette folkets historie. Og de som hører forkynnelsen om riket, har ikke denne kunnskapen.

For det tredje: Det er nødvendig å ha detaljert kunnskap om hele Bibelen. Ulike detaljer om bibelske læresetninger er spredt utover hele boken. Det må gjøres en syntese av disse detaljene, og det krever detaljert kunnskap om hele Bibelen. De som hører forkynnelsen, har ikke denne kunnskapen.

For det fjerde: Det er nødvendig å ha detaljert kunnskap om verdenshistorien. Det er slik, fordi profetiene i Daniel, Jesaja, Jeremia og andre bøker har gått i oppfyllelse på forskjellige nasjoner som har eksistert i fortiden, og for noen nasjoner som fortsatt eksisterer. Og igjen, de som hører forkynnelsen, har ikke denne kunnskapen.

De fire punktene viser at de som hører det gode budskapet om riket, i utgangspunktet er avhengige av Jehovas vitners organisasjon for å forstå Bibelen. Men denne avhengigheten er ikke absolutt, men relativ, som jeg skal vise nedenfor.

BETYDNINGEN AV INTERAKTIV LÆRING

Når det ikke finnes noen «tro og klok slave» som gir åndelig mat i rette tid, på hvilken måte er oppriktige personer da avhengige av Jehovas vitners organisasjon? Ordene i Apostlenes gjerninger 17:11 gir svaret:

¹¹ Nå var disse av et edlere sinn enn de i Tessalønika, for de tok imot ordet med den største iver og gransket daglig Skriftene nøye for å se om disse ting forholdt seg slik.

De siterte ordene representerer «interaktiv læring», noe som betyr at elevene ikke er passive lyttere, men at de deltar i selve læringsprosessen. Paulus og Silas, som var kunnskapsrike kristne, underviste dem som deltok i tilbedelsen i synagogen i Berøa. Disse menneskene arbeidet med det de ble undervist i og sjekket det opp mot Skriftene. Denne typen interaktiv forkynnelse og læring ble praktisert av Jehovas vitner i flere tiår fra 1940-årene. Men det har ikke blitt praktisert i det 21. århundre. Meditasjon har i stor grad erstattet personlig studium. Og den tidligere *relative avhengighet* av samfunnet Jehovas vitner, har DSR forvandlet seg til en *absolutt avhengighet!*

VEKTEN PÅ NØYAKTIG KUNNSKAP I DET 20. ÅRHUNDRE

Et skriftsted som ofte ble sitert i 1961, da jeg begynte å studere Bibelen, var Hosea 4:6:

⁶ Mitt folk skal visselig bli brakt til taushet, fordi det ikke finnes noen kunnskap. Fordi du har forkastet kunnskapen, skal også jeg forkaste deg, så du ikke får tjene som prest for meg; og fordi du stadig glemmer din Guds lov, skal jeg glemme dine sønner, ja jeg.

Det ble lagt vekt på å lære skriftsteder utenat og at vi kunne forsvare troen ved hjelp av Bibelen alene. Ordene i Kolosserne 1:10 ble ofte sitert: «og vokser i den nøyaktig kunnskap (*epignōsis*) om Gud». Hvilken støtte hadde de som ivrig ønsket å vokse i nøyaktig kunnskap om Gud?

A.H. Macmillan hadde vært en del av organisasjonen siden 1899, og i 1958 presenterte han sine memoarer i boken *Faith on the March*. På side 193 i denne boken beskriver han en kampanje for interaktiv undervisning og læring som startet etter andre verdenskrig.

Organisatorisk var vi nå på solid grunn, og modenheten til Selskapet som helhet var ganske tydelig. Men Knorr innså at hver prest måtte være personlig rustet til å forkynne... Nå satte Knorr i gang en kampanje for å bringe modenhet til hvert eneste Jehovas vitne og spesielt forberede dem til å forkynne individuelt, uten å motsi hverandre.

Det var Knorrs åndelige lederskap som la grunnlaget for interaktivt bibelstudium av medlemmene av menighetene.

METODEN FOR INTERAKTIVT BIBELSTUDIUM

Da jeg hadde lært de grunnleggende læresetningene om Jehova og Jesus Kristus, ønsket jeg å utvikle meg videre mot modenhet. (Hebreerne 6:1) Og det tok ikke lang tid før jeg innså at det fantes en skattkiste som ville støtte mine anstrengelser for å vokse i nøyaktig kunnskap. Dette var alle eksemplarene av Vaktårnet fra 1940 og fremover, og alle eksemplarene av Våkn opp! fra 1946 og fremover. Et av disse, Vaktårnet fra 15. juli 1956, sidene 324- 331, gjorde et enormt inntrykk på meg fordi det hjalp meg å se viktigheten av nyansene og detaljene i den opprinnelige teksten i Bibelen. Artikkelen hadde tittelen «Følg med i sannheten», og den inneholdt fire forskjellige forslag til interaktivt bibelstudium.

Det fjerde forslaget skulle hjelpe eleven til å få en god forståelse av en hel bok i Bibelen, for eksempel Filipperne, som ble brukt som eksempel. Først leser eleven nøye gjennom en gruppe vers som utgjør et avsnitt. For det andre studerer han eller hun detaljene i versene nøye, finner hovedtanken, og uttrykker denne tanken med så få ord som mulig. Dette er temaet for versene. For det tredje finner eleven ett vers som er det viktigste uttrykket for temaet. For det fjerde leser eleven en rekke av de følgende versene og behandler dem på samme måte. For det femte studerer eleven alle temaene han eller hun har funnet og lager et tema for hele boken.

Temaet som er gitt for Filipperne i artikkelen er: «Kjærlig oppmuntring til tro». Og temaene for de forskjellige delene er som følger:

Tabell 6.1 Hovedtankene i Filipperne

Kapittel	Temavers	Hovedtanke
1	7	Forsvar evangeliet.
2	5	Bevar den rette sinnsinnstilling.

3	14	Jag mot seiersprisen.
4	7	Bevar hjertet og sinnet.

Jeg brukte denne metoden for brevene og epistlene i De kristne greske skrifter og noen bøker i De hebraiske skrifter. Jeg la også til et ekstra element, nemlig en grundig studie av spesielt viktige vers innenfor hver hovedtanke. For å få riktig forståelse av versene, brukte jeg indeksen til Vaktårnets litteratur fra 1930 til 1960, og jeg slo opp forskjellige kommentarer. Og her kommer den interaktive naturen til denne studiemetoden tydelig til syne.

Erfarne kristne med tilknytning til Selskapet Vaktårnet hadde skrevet kommentarer til forskjellige vers i Bibelen. Da jeg leste disse kommentarene, betraktet jeg dem «med den største iver», slik folket i Berøa gjorde. Og så arbeidet jeg hardt med teksten i den aktuelle bibelboken for å finne dens hovedtanker og betydningen av de vanskeligere versene. Mens jeg studerte, tok jeg notater. Og etter flere år hadde jeg rundt 5000 sider med notater. Nå følte jeg meg som en ekte bibelstudent.

Fra et pedagogisk synspunkt er den dårligste formen for undervisning foredraget, hvor foreleseren gir mange ideer og mye informasjon til et passivt publikum. I samme kategori av dårlig undervisning finner vi artikler som inneholder mange påstander, men ikke har resonnementer og argumenter som kan testes av leserne. Hvordan kan vi klassifisere artiklene i Vaktårnet og Våkn opp! mellom 1940 og 1960? Min vurdering er at et betydelig antall artikler hadde vitenskapelige egenskaper, fordi de inneholdt logiske argumenter som kunne testes. Derfor var de utmerkede verktøy for interaktiv læring. Disse artiklene og måten mine teokratiske lærere lærte meg å studere på, var det som vekket min interesse for originalspråkene i Bibelen og relaterte språk som jeg senere har studert.

VAKTÅRNETS PUBLIKASJONER BRUKT TIL INTERAKTIV LÆRING

Da jeg innså at Vaktårnet publikasjoner fra 1940 og fremover inneholdt studier av Bibelens tekst av høy kvalitet, begynte jeg et systematisk studium av disse publikasjonene.

Jeg skal gi noen eksempler, og jeg begynner med studiet av viktige ord. Oversettelsen av det greske ordet *aion* i NWT84 og NWT13 er «system of things», på norsk «tingenes ordning». Dette er en uidiomatisk gjengivelse som sjelden finnes i engelsk eller norsk litteratur. Noen oversettelser bruker «verden» for *aion*. Men dette er en dårlig gjengivelse, fordi det ordet som oversettes med «verden», er *kosmos*. Andre oversettelser bruker ordet «tidsalder», som er en idiomatisk gjengivelse. Problemet med «tidsalder» er imidlertid at det i utgangspunktet understreker tidselementet. Men *aion* er en tidsperiode hvor vekten ligger på egenskapene og tingene ved og i tidsperioden. The Watchtower for 1. november 1949, side 325, viser at oversettelsen «tidsalder» er et dårlig valg og «tingenes ordning» er et godt valg:

Paulus brukte igjen *aion* i Galaterne 1:3, 4 for å si: «Vår Herre, Jesus Kristus . . . ga seg selv for våre synder, for å frelse oss fra denne onde tidsperiode [*aion*]. Siden kristne fra Paulus' tid og frem til i dag har fortsatt å leve i samme generelle tidsperiode hvor ondskap eller ugudelighet kontrollerer menneskeheten, kan *aion* her ikke bety «en tidsperiode». Det må være «tingenes ordning» som er ond og som Jesus Kristus har frelst og innviede etterfølgere fra.

Argumentet er klart, og for å gjøre en nøyaktig bokstavelig oversettelse er gjengivelsen «tingenes ordning» utmerket. Artiklene «Verden — Guds akerland» og «Hvorfor Guds akerland frembærer frukt» i Vaktårnet av 1. juni 1964 drøfter referansene til det greske ordet *kosmos* («verden»). I motsetning til bruken i klassisk gresk, refererer ordet til forskjellige sider av den menneskelige familie. Det refererer til 1) hele den menneskelige familie (Johannes 3:16), 2) den menneskelige familie utenfor den kristne menighet (Johannes 17:14) og 3) omstendighetene rundt den menneskelige familie som et barn blir født inn i. (Johannes 16:21) Artikkelen viser også at uttrykket «verdens grunnleggelse» ikke refererer til skapelsen av universet, men til Abels fødsel, da grunnlaget for den menneskelige familie ble lagt. (Lukas 11:50, 51) Dette betyr at når Efeserne 1:4 sier at de kristne ble utvalgt før «verdens grunnleggelse», viser dette ikke forutbestemmelse. Disse kristne som gruppe ble ikke utvalgt før jorden ble skapt, men de ble utvalgt etter at de første menneskene syndet og før Abel ble født.

Jeg ville ikke ha vært i stand til å finne all den interessante informasjonen i de nevnte artiklene på egen hånd. Men erfarne kristne presenterte denne informasjonen i to artikler i Vaktårnet og var dermed mine lærere. Og informasjonen ble presentert på en måte som gjorde at jeg kunne

undersøke Skriften for å se om disse tingene var slik som de ble presentert, akkurat som de edle menneskene i Berøa.

Da jeg gikk gjennom artiklene i Vaktårnet fra 1940 og fremover, fant jeg et stort antall artikler som lærte meg interessante sider ved de grunnleggende sannhetene i Bibelen. Det var også et stort antall artikler som omhandlet den andre typen materiale i Bibelen, det vil si det materialet hvor bare halvparten finnes i Bibelen og den andre halvparten må finnes av bibelleserne selv.

En slik profetisk artikkel som gjorde stort inntrykk på meg, var den som omhandlet Høysangen. Artikkelen har tittelen «Den elskede kvinne i Høysangen» i Vaktårnet for 1. juni 1958, sidene 248–261. I Høysangen er det ikke alltid lett å vite hvem som snakker. Jeg kunne ikke hebraisk da jeg studerte artikkelen, og derfor satte jeg pris på at forfatteren hjalp meg å forstå hvem som snakket, basert på grammatisk kjønn. Forklaringen av dramaet om kvinnen Sulamit var basert på prinsippene om forbilder og motbilder, som allerede var brukt av C. T. Russell i hans bok *Tabernacle Shadows* (1899). Etter min mening er denne forklaringen balansert og logisk. Men selvfølgelig kan synspunkter på betydningen av profetiske tekster endres.

Bladet Awake! (Våkn Opp!) hadde også mange interessante artikler fra 1946 og fremover. Jeg satte særlig pris på artiklene på to sider om dype bibelske emner under overskriftene «Ditt ord er sannhet» og «Hva er Bibelens synspunkt?».

Mens jeg studerte artiklene i Vaktårnet, lærte jeg ikke bare mye av argumentene og konklusjonene, men også av studiemetoden. Jeg la spesielt merke til hvor viktige små ord er for en nøyaktig forståelse – ord som artikler, preposisjoner, påpekende pronomen og konjunksjoner. I 1963 ble det holdt et åtte dagers langt internasjonalt stevne i Stockholm i Sverige, hvor boken «*Babylon den store er falt. Guds rike hersker!*» ble utgitt. Jeg husker fortsatt en svært interessant tale holdt av F. W. Franz, hvor han ropte med sin sterke stemme: «Kom dere ut av henne, mitt folk!» Året etter ble det utgitt en serie svært dyptgående studieartikler som delvis var basert på Babylon-boken. Artikkelen i Vaktårnet for 1. september 1966, side 403, omhandlet Matteus 24:14, og da jeg leste den, fikk jeg virkelig en aha-oplevelse:

Som svar beskrev Jesus en lang liste over hendelser som ville finne sted for å markere denne tiden med hans andre tilstedeværelse, og blant annet sa han:

«Dette gode budskapet om riket skal forkynnes over hele den bebodde jord som et vitnesbyrd for alle nasjonene, og da skal enden komme.» – Matt. 24:14.

De spurte ham derfor kort tid før han døde: «Hva skal være tegnet på ditt nærvær og på avslutningen på tingenes ordning?» (Matt. 24: 3, NW) Da Jesus svarte dem, beskrev han en lang rekke hendelser som skulle finne sted og avmerke tiden for hans annet nærvær, og han sa blant annet: «Dette gode budskap om riket skal bli forkynt på hele den bebodde jord til et vitnesbyrd for alle folkeslag; og så skal enden komme.» — Matt. 24: 14, NW.

⁵ Etter at Jesus var død, forkynnte ikke hans disipler lenger at 'riket er kommet nær', for kongen var ikke lenger blant dem. De forkynnte at Riket skulle komme. Kristenhetens prester og predikanter har i de forløpne århundrer forkynt om et rike som skal komme. Men legg merke til at Jesus talte om *endens tid* da han sa: «**DETTE gode budskap om riket** skal bli forkynt.» Det gode budskap om at kongen *er kommet nær*, skulle igjen bli forkynt, og det skulle bety at kongen hadde fått riket, og at han hadde kommet igjen for å herske som konge. *Dette* gode budskap om riket skulle med andre ord være det gode budskap om at Riket til slutt var blitt opprettet. Hensikten med at det skulle bli forkynt, var at det skulle være til et vitnesbyrd. Det var derfor Rikets kristne vitner som skulle gjøre det.

Et påpekende pronomen må referere tilbake til noe. Hvis vi tror at Bibelen er inspirert av Gud og at alle nyansene i den er viktige, er det ikke mulig å bestride konklusjonen i artikkelen. En viktig sannhet uttrykkes på en enkel måte!

En annen aha-opplevelse for meg var da jeg leste kommentarene i «Spørsmål fra leserne» i Vaktårnet av 15. september 1974, side 432. Det himmelske og jordiske håp ble drøftet, og artikkelen sa blant annet:

Det kong Jesus Kristus sa til dem, hjelper oss å forstå at det er to forskjellige klasser involvert. Hans ord til «sauene» var: «Arv det riket som er beredt for dere **siden verdens grunnleggelse**.» (Matt. 25:34) Det er forskjellig fra det som sies om Kristi «brødre». Medlemskapet i det himmelske riket som disse «brødrene» skulle arve, var forutbestemt *før* «verdens grunnleggelse», det vil si før menneskehetens verden ble til gjennom fødselen av barn til det første menneskeparet, Adam og Eva. Apostelen Paulus skriver til sine medkristne: «[Gud] utvalgte oss i forening med [Kristus] **før verdens grunnleggelse**.» – Ef. 1:4, 5.

Argumentene er veldig klare, og de kan ikke bestrides. De to siste eksemplene viser hvor viktig det er å studere alle ordene i et vers i Bibelen nøye, også ordene som virker ubetydelige. Jeg skal drøfte to andre eksempler som går i samme retning. Det første viser viktigheten av å

sammenligne «nøkkelord» for å forstå konteksten til et kapittel eller en bok. Kapitlet «Vi venter ‘nye himler og en ny jord’» i boken *Menneskenes frelse fra verdens trengsler er nær!* (1975) ga meg virkelig stoff til ettertanke. Andre Peter snakker om nye himler og en ny jord. (2. Peters 3:13) Men nøkkelordene til Peter er «Guds ord» (*logos*). Kapittel 1, vers 16 og 17, snakker om «slike ord» (*fonē*), og vers 19 snakker om «det profetiske ord» (*profētikos logos*). Versene 20 og 21 bruker «profeti» (*profeteia*) og «ord fra Gud». I 2:3 nevnes kontrasten til «ord fra Gud», nemlig «falske ord» (*plastois logos* «oppdiktede ord»), som har sitt opphav blant mennesker. Deretter viser 3:5 at himmelen og jorden ble dannet ved «Guds ord», og 3:7 viser at ved «det samme ord» fra Gud er himmelen og jorden «spart til ild». Nøkkelordene i 2. Peter er derfor ikke himmelens og jordens skjebne, men «Guds ord». Basert på disse nøkkelord vil en detaljert studie av de forskjellige temaene i boken og dens greske tekst være svært nyttig.

Den beste artikkelen jeg noensinne har lest om høytiden til minne om Jesus død, fant jeg i Vaktårnet av 15. januar 1956, side 27–37.⁴⁶ Artikkelen hadde tittelen «Demonenes bord» kontra «Jehovas bord». Nøkkelordet er «bord», og vi finner det i 1. Korinter 10:21:

²¹ Dere kan ikke drikke Jehovas beger og demoners beger; dere kan ikke ha del i «Jehovas *bord*» og demoners *bord*.

Hva var Jehovas *bord*? Det var hans alter. (Malaki 1:7, 12; Esekiel 41:22) Artikkelen viser at når en israelitt bar fram et fellesskapsoffer, ble deler av dyret brent på alteret for Jehova. Den presten som ledet seremonien og Arons sønner fikk sine deler, og offergiveren og hans familie fikk sine deler. Fordi alteret på en måte var Jehovas bord, satt offergiveren og hans familie på den ene siden av bordet, og de spiste sammen med Jehova, som satt på den andre siden av bordet. Det var et fellesskapsmåltid mellom Jehova og offergiveren og hans familie.

Paulus viser at fellesskapsfrene i Israel representerte profetiske forbilder, som han anvendte på høytiden til minne om Jesu død, og nøkkelordet og rammen er «Jehovas bord». (1. Korinter 10:16–21; 11:23–29) For dem som spiser brødet og drikker vinen, er høytiden til minne om Jesu død et fellesskapsmåltid. Jehova er opphavsmannen til ordningen, og fellesskapsofferet er Jesu legeme og blod. Deltakerne sitter ved Jehovas

46. Se også The Watchtower for 15. januar 1951, sidene 50–52, og for 15. februar 2003, side 31.

bord, og det at de spiser sammen med Jehova, viser at de er i fred med ham.

Jeg avslutter dette avsnittet med å henvise til 12 artikler om oppstandelsen i *Vakttårnet* for 1965. Den første artikkelen var så spennende at jeg knapt kunne vente på neste utgave av bladet. Disse artiklene er mesterverk av bibelforskeres forklaring av Bibelens originaltekst.⁴⁷

Det jeg har beskrevet i denne seksjonen, er hvordan teokratiske lærere har lært meg bibelske sannheter. Det ville vært umulig for meg å finne disse sannhetene på egen hånd. Derfor er jeg takknemlig overfor mine lærere som gjorde arbeidet for meg. I tillegg til å gi meg studiematerialet, har de også hjulpet meg på to viktige områder. For det første hjalp de meg med å komme så nær den opprinnelige bibelteksten som mulig ved hjelp av mitt morsmål og engelsk. Dette ble gjort ved hjelp av den opprinnelige New World Translation og Kingdom Interlinear Translation. Dessuten hjalp den systematiske måten mange artikler var skrevet på, meg til å fokusere på den originale bibelteksten.

For det andre var undervisningsmetoden ikke et dogmatisk diktat. Artiklene og studiematerialet var laget på en måte som stimulerte min nysgjerrighet og hjalp meg til å arbeide med materialet på egen hånd. Det var tydelig at lærerne mine ønsket at jeg skulle ha del i undervisningsprosessen. På grunn av dette utviklet jeg en sterk tro på Bibelen og dens forfatter, Jehova Gud. Det jeg har beskrevet, er interaktiv undervisning og interaktiv læring på sitt aller beste.

Den sterke vekten på interaktiv læring fortsatte lenge etter at ordningen med eldste ble innført i 1972. Boken *Forent i tilbedelsen av den eneste sanne Gud* ble utgitt i 1983. Når en interessert person hadde studert den grunnleggende bibelstudieboken *Den sannhet som fører til evig liv* (1968), var

47. Tolv artikler om oppstandelsen ble publisert i *Vakttårnet* for 1965: «Tilbe oppstandelsens Gud» (15. mars); «Døden og hades skal gi tilbake de døde», «Annen del» (1. juni); «De døde vil få en oppstandelse», «Annen del» (15. juni); «Mennesker som har håp om en oppstandelse», «Annen del» (1. juli); «Hvem skal bli oppreist fra de døde?», «Annen del» (15. juli); «Hvem vil få en oppstandelse og hvorfor?», «Vår generasjon nå i det tjuende århundre og oppstandelsen», «De muligheter som en jordisk oppstandelse gir» (1. august). Disse artiklene er basert på et grundig stadium av Bibelens originale tekst, og de representerer analytisk og interaktivt bibelstudium på sitt aller beste.

anbefalingen at den interesserte personen skulle studere boken *Forent i tilbedelsen*. Boken inviterer leseren til å gjøre et interaktivt bibelstudium, og på side 27 leser vi:

Når du leser Bibelen, bør du tenke på følgende —

- hva forteller hvert stykke deg om Jehovas personlighet
- hva sammenhengen har for meningen
- hvordan det bør berøre ditt liv
- hvordan du kan bruke det for å hjelpe andre

I tillegg til spørsmålene til avsnittene, inneholder boken flere andre spørsmål til leserne. Ved å arbeide med disse spørsmålene og skriftstedene de refererer til, vil leserne lære hvordan de kan gjennomføre et effektivt personlig studium. Dette er den beste boken for interaktiv læring som Selskapet Vaktårnet har utgitt. Dessverre har ingen senere publikasjoner brukt de utmerkede undervisningsprinsippene i denne boken.

BIBELOVERSETTELSE OG INTERAKTIV LÆRING

Siden C. T. Russells tid har Bibelstudentene og Jehovas vitner brukt alle eksisterende bibeloversettelser. Men i 1950 ble New World Translation of the Christian Greek Scriptures utgitt. Denne oversettelsen ble laget av lærde forskere som var Jehovas vitner. Men deres identitet ble ikke oppgitt.

Det var to grunner til denne nye oversettelsen. For det første hadde religiøse tradisjoner «blitt vevd inn i oversettelsene [de eksisterende oversettelsene] for å farge betydningen».⁴⁸ Dette ble unngått i denne nye oversettelsen. For det andre ble oversettelsen laget for interaktiv læring.

Vi tilbyr ingen omskrivning av Skriftene. Vår streben har hele tiden vært å gi en så bokstavelig oversettelse som mulig, der moderne engelsk idiom tillater det og der en bokstavelig gjengivelse ikke skjuler tanken på grunn av tvetydighet. På den måten kan vi best imøtekomme ønsket til dem som ønsker å få så nær som mulig, ord for ord, forståelse av originalteksten.⁴⁹

48. Forord, side 6.

49. Ibid., side 9.

De siterte ordene viser at teksten ble ordnet på en måte slik at leseren kunne arbeide med den og dermed ta del i forståelsen av teksten. Dette er et typisk eksempel på interaktiv læring.

Jeg vil belyse dette poenget ved å vise forskjellen mellom ulike typer bibeloversettelser. Som jeg viser i min drøftelse av «Anvendelsen av leksikalsk semantikk» på sidene 214–216, har et ord en kjernebetydning og et semantisk felt med ulike nyanser av betydning. Et ord har også én eller flere referanser, som er de tingene i verden som ordet betegner. En grunnleggende forskjell mellom strengt bokstavelige oversettelser, som NWT50, og idiomatiske og tolkende oversettelser, som NWT13 (Norsk: NV18), er at førstnevnte i utgangspunktet bruker kjernebetydningene som gjengivelser, mens sistnevnte i utgangspunktet bruker referansene som gjengivelser.⁵⁰

Jeg bruker det hebraiske ordet *nəfəsh* og det tilsvarende greske ordet *psychē* som eksempler. Kjernebetydningen til begge ordene er «sjel». Men ordet kan ha tretti eller flere forskjellige referanser, for eksempel den bokstavelige som «menneske, dyr, lik» og den abstrakte referansen «rett til å leve». NWT50 og den senere NWT84-oversettelsen av den hebraiske/arameiske teksten gjengir konsekvent *nəfəsh* og *psychē* med «sjel». På denne måten kan leseren som ikke kjenner de opprinnelige språkene, finne betydningen av disse ordene ved å studere konteksten.

Idiomatiske oversettelser bruker referansene som gjengivelser, og de tolker dermed teksten for leseren, som ikke vil vite at det samme opprinnelige ordet ligger bak alle disse forskjellige gjengivelsene. Dessuten er referansen til et ord i mange tilfeller ikke tydelig, eller det er to forskjellige muligheter. Oversetterne velger da den ene og utelater den andre. På denne måten kan nyanser fra den opprinnelige teksten gå tapt. Noen oversettere hevder at «sjel» er et gammeldags ord som kan gi feil konnotasjoner, og at det derfor ikke bør brukes. Imidlertid bruker alle oversettelser jeg kjenner til, ordet «sjel» for *psychē* i Matteus 10:28. Dette viser at argumentet ikke er gyldig.

50. For en detaljert drøftelse av dette spørsmålet og andre spørsmål om bibeloversettelse, se min bok *The Role of Theology and Bias in Bible Translation With a Special Look at the New World Translation of Jehovah's Witnesses*, andre utgave 2011, 475 sider. Dansk oversettelse: *Hvordan teologi og partiskhed spiller ind ved bibeloversættelse* (<https://www.gramma.dk/>)

Det greske ordet *kosmos* («verden») kan illustrere fordelene ved å bruke ett engelsk ord for ett gresk ord. Både bokstavelige og idiomatiske oversettelser bruker i de fleste tilfeller «verden» for å oversette *kosmos*. En årsak til denne enigheten er åpenbart at de fleste referansene til *kosmos* må uttrykkes med flere ord, noe som er problematisk i en bibeloversettelse. Vi ser dette i tabell 7.2.

Tabell 7.2 Referanser til *kosmos*

Johannes 3:16	Den menneskelige familie.
Johannes 17:14	Den menneskelige familie utenfor de kristne menigheter.
Johannes 16:21	Omstedighetene omkring de menneskelige forhold som barn blir født inn i.
Apostlenes gjerninger 17:24	Universet. ⁵¹
1. Peter 3:3	Pynt. ⁵²

Prinsippet om å bruke kjernebetydningen «verden» som oversettelse av *kosmos* og la leserne finne referansen i hvert enkelt tilfelle, fungerer svært godt i de fleste bibeloversettelser og for de fleste lesere. Derfor kunne det samme prinsippet også ha blitt brukt i forbindelse med *naʿfaʿsh* / *psychē* og flere andre ord. Dette er hva NWT50 og NWT84⁵³ har gjort.

I tillegg til den bokstavelige teksten i oversettelsen, er fotnotene og krysshenvisningene i NWT50 og NWT84 også ordnet for interaktiv læring. De gir alternative oversettelser av det samme ordet, og de henviser til lesninger av forskjellige greske, latinske og syriske håndskrifter. Både ved å studere de bokstavelige gjengivelsene, så vel som fotnotene og

51. Fordi Paulus snakket med greske filosofer, brukte han sannsynligvis *kosmos* med en referanse som de ville forstå.

52. Grunnleggende begreper som er knyttet til *kosmos* er «arrangement» og «orden». Disse begrepene ligger nær «pyrd».

53. NWT84 inneholder både de greske, hebraiske og arameiske delene av Bibelen.

krysshenvisningene, kan leseren komme nær den opprinnelige teksten ved å bruke sitt morsmål.

NWT50 er en utmerket vitenskapelig oversettelse. Både den bokstavelige teksten, fotnotene og krysshenvisningene overgår alle andre eksisterende oversettelser på den tiden. Og det beste av alt fra mitt synspunkt, er at den oppfordrer leseren til selv å arbeide med Bibelens tekst for å finne dens detaljer og nyanser.

Vekten på nøyaktig kunnskap og oppfordringen til å bli kjent med den opprinnelige teksten i Bibelen, eller i det minste dens detaljer og nyanser, fortsatte gjennom 1950- og 1960-årene, og i 1969 ble The Kingdom Interlinear Translation of the Greek Scriptures utgitt. Den inneholder teksten fra NWT50 på den ene siden og den greske teksten med en ord-for-ord-gjengivelse av denne teksten på den andre. Nå fikk leserne muligheten til å arbeide med den greske teksten i Bibelen og bedre forstå oversettelsen av denne teksten.

I tillegg til NWT50 ble fem forskjellige deler med oversettelser av de hebraiske og arameiske tekstene utgitt mellom 1953 og 1960. Disse ble litt revidert og samlet i ett bind med referanser i 1984. Vedlegget, fotnotene og krysshenvisningene inviterer igjen leserne til interaktiv læring og til selv å arbeide med Bibelens tekst.

Vi bør merke oss at mens disse forskjellige versjonene ble laget, ble uttrykkene «den tro og kloke slave» og «det styrende råd» av og til brukt i Vaktårnets litteratur. Men disse uttrykkene var løst knyttet til Selskapet Vaktårnet og til lærerne som skrev artiklene og bøkene. Og det var ingen autokratisk eller diktatorisk organisasjon hvor noen få personer hadde all makt.

VEKTEN PÅ MEDITASJON I DET 21. ÅRHUNDRE

I det 20. århundre var det fokus på nøyaktig kunnskap basert på kampanjen med interaktiv undervisning og læring som Knorr startet etter andre verdenskrig (se sidene 201 og 202). I det 21. århundre har det vært fokus på meditasjon. Ordet «meditasjon» har blitt gjentatt så ofte at det har blitt et mantra. Og meditasjon har i stor grad tatt plassen til personlig studium og nøyaktig bibelkunnskap. Meditasjon er selvfølgelig viktig for kristne.

Når vi mediterer over alt det Jehova har skapt og alle hans store egenskaper, vil vår takknemlighet for vår himmelske Far øke. Når vi ser nøye

på et skriftsted i Bibelen i noen tid (mediterer over det), kan vi av og til oppdage en side av teksten som vi ikke har sett før. Men bortsett fra dette lærer vi ikke nye ting gjennom meditasjon. Den eneste måten å lære nye ting på er gjennom personlig studium av Bibelens tekst. Meditasjon fører oss ikke til å bli lærere, men personlig studium vil styrke vår tro og gjøre oss kvalifisert til å undervise andre. (Hebreerne 5:12–6:2)

Meditasjon har i dag blitt et mantra og har i stor grad erstattet personlig studium.

I Vaktårnets ONLINE LIBRARY (1986–2021) er det få referanser til personlig studium. Vaktårnet av 1. desember 2002, side 13–23, har artiklene «Finn glede i personlig studium av Guds ord» og «Personlig studium som utrunder oss til å bli lærere». Men de fire første avsnittene i den første artikkelen handler utelukkende om meditasjon og ikke om bibelstudium. Artiklene inneholder råd om personlig studium, men ingen oppmuntring til interaktivt bibelstudium eller instruksjoner om hvordan et slikt studium foregår.

Den første referansen til personlig studium etter utgivelsen av NWT13 er Vaktårnet av 15. september 2015, side 4–6, men den inneholder ingen instruksjoner om hvordan et effektivt studium foregår. Avsnitt 16–18 i artikkelen «Hvordan få bedre studievaner» i Vaktårnet fra mai 2019 har imidlertid noen gode forslag, til og med et punkt som kan klassifiseres som interaktiv læring. Men i det 21. århundre oppmuntres det ikke lenger til interaktivt studium av Bibelens tekst – fokus er på meditasjon.

Som vist i avsnittet ovenfor, har personlig studium av Bibelens tekst av og til blitt nevnt i Vaktårnets litteratur i det 21. århundre. Men personlig interaktivt studium oppmuntres ikke lenger, og hvordan man skal gjennomføre et slikt studium, nevnes nesten aldri. I det 20. århundre var fokus på personlig studium av Bibelens tekst og på daglig bibellesning. I det 21. århundre er fokus på daglig bibellesning og på meditasjon.

En italiensk bror med stor kunnskap om Bibelen og relaterte emner fortalte meg at han holdt et offentlig foredrag i sin menighet. Etter foredraget kom to eldste bort til ham og roste ham for noen detaljer han hadde drøftet som var nye for dem. Men de irettesatte ham også fordi han hadde sitert to skriftsteder som ikke var å finne i Vaktårnets trykte disposisjon for foredraget. «Vi må ikke legge noe til materialet som

kommer fra slaven», var deres ord. Denne situasjonen viser at mange vitner i dag ser på de 11 mennene i DSR nesten som profeter eller orakler. De er de eneste som kan undervise andre i Bibelen, og vi må følge dem nøye. Det viser også den totale mangelen på interaktiv læring i organisasjonen i dag.

Før ordningen med eldste ble innført, varte de offentlige foredragene i 55 eller 60 minutter, og disposisjonene deres inneholdt omtrent halvparten så mange punkter som disposisjonene til de nåværende offentlige foredragene på 30 minutter. Brødrene som holdt foredragene på 55/60 minutter, ble oppfordret til å undersøke alle sider av emnene i disposisjonen nøye, noe som innebar interaktiv læring. Og selv om de skulle presentere hovedpunktene i disposisjonen oversikten, hadde de stor frihet til å bruke interessante punkter som de hadde funnet gjennom egen forskning. Enhet i kristen tro ble også vektlagt i tiden før ordningen med eldste. Fordi medlemmene i menighetene hadde lært bibelske sannheter fra Vaktårnets litteratur, ble de oppfordret til å se positivt på den nye litteraturen de ville motta. Men samtidig ble bibelstudier og interaktiv læring oppmuntret.

Som nevnt i innledningen, har det nåværende DSR innført et nytt syn på Bibelen som hindrer interaktiv læring. Dette er et syn som er forskjellig fra det syn medlemmene av New World Bible Translation Committee i 1950 hadde, og fra synet til medlemmene av DSR som ble opprettet i 1971. Dette nye synet er grunnen til at det legges så stor vekt på meditasjon på bekostning av personlig studium. Jeg skal drøfte dette i detalj i det som følger.

DET NYE SYNET PÅ BETYDNINGEN AV BIBELTEKSTENE

Det nåværende DSR har presentert en ny oppfatning av Bibelen som er svært forskjellig fra oppfatningen til Bibelstudentene i det 19. århundre og Jehovas vitner i det 20. århundre. Denne oppfatningen har blitt presentert åpent og skjult i publikasjoner i det 21. århundre. Dette nye synet undergraver den oppfatning av Bibelens *inspirasjon* som Bibelstudentene og Jehovas vitner hadde 19. og 20. århundre.

OVERSIKT OVER DSRs NYE SYN PÅ BIBELEN

Det nye synet på Bibelen gjelder tre forskjellige områder.

De små nyansene i den opprinnelige teksten

Medlemmene av det opprinnelige New World Bible Translation Committee mente at hvert ord i Bibelen er inspirert av Gud og at hver beretning er inkludert med et bestemt formål, og alle detaljer og nyanser har betydning.⁵⁴ Derfor laget de en oversettelse der nyansene og detaljene i den opprinnelige teksten kommer til syne.

Under ledelse av DSR ble det laget en revisjon av NWT. DSR og oversetterne avviste de to grunnleggende prinsippene i den opprinnelige NWT: 1) å formidle alle nyansene i verbene, og 2) å bruke ett engelsk ord for hvert hebraiskegresk og arameisk ord når det var mulig. NWT13 (norsk NV18) unnlater å gjengi en mengde detaljer og nyanser i grunnteksten, og det viser at DSR ikke lenger anser detaljene og nyansene i den opprinnelige teksten som viktige.

Det nye synet på profetiske forbilder og motbilder

De fleste av beretningene i De hebraiske skrifter som Bibelstudentene og Jehovas vitner i 120 år betraktet som profetier eller profetiske forbilder, avvises som sådanne. Konsekvensen av det nåværende DSRs syn er at 38 bøker og hundrevis av artikler i Vaktårnet som tidligere ble skrevet, bare er eventyr – deres profetiske forklaringer er fiksjon.

Det nye kriteriet for å betrakte en beretning som et profetisk forbilde er, ifølge DSR, at det er «*et klart bibelsk grunnlag for å gjøre det*» (Vaktårnet for 15. mars 2015, side 9, § 10) I stedet for å betrakte beretninger som forbilder sier Vaktårnet på side 11, §12: «*I dag viser publikasjonene våre ofte hvordan én ting i en beretning kan minne oss om eller illustrere noe annet.*»

54. Synspunktet er ikke at Gud dikterte hvert eneste ord. Forfatterne valgte ordene selv mens de ble ledet av hellig ånd. (2. Peter 1:21)

Det er to problemer med dette nye synet:

For det første: Detaljene i et stort antall vers og kapitler i De hebraiske skrifter har ikke lenger noen selvstendig betydning for oss; de er bare «fyllstoff». Dette undergraver synet på at hvert ord i Bibelen er inspirert av Gud, og at hver beretning er tatt med for et bestemt formål og har en selvstendig betydning.

For det andre: Når beretninger som ble betraktet som profetiske forbilder med en konkret oppfyllelse, ikke er profetiske, men bare skal minne oss om noe, har man flyttet autoriteten fra Bibelens tekst til sinnene til medlemmene av DSR. For det er medlemmene av DSR som skal avgjøre hva beretninger i De hebraiske skrifter *skal minne oss om*. Her er det ingen grenser for DSR, og som jeg senere skal vise, er det ofte mange beretninger som har allegoriske anvendelser ifølge DSR.

Den nye subjektive og allegoriske tolkningsmetoden

Den nye måten å tolke Bibelen på som brukes av det nåværende DSR, er subjektiv og allegorisk.⁵⁵ Grunnlaget for metoden er troen på at store deler av bøkene i de hebraiske skriftene ikke har noen betydning for oss i dag – de er ikke profetiske. Men disse tekstene *kan minne oss om* moralske verdier.

Jeg skal illustrere situasjonen med min bestemors «manna-boks» med små papirlapper med skriftsteder. Hver dag tok hun ett skriftsted og mediterte over hva det betydde for henne. Skriftstedet var den «konkrete ideen», og hennes subjektive anvendelse på seg selv var «allegorien».

Nabot ble drept av Akab og Jesabel, og om denne hendelsen leser vi:

Vi kan for eksempel med rette si at den ulastelighet som Nabot viste da han ble forfulgt og så døden i øynene, *minner oss om* Kristi og de salvedes ulastelighet. Men *den minner oss også om* det trofaste standpunktet mange

55. Ordene «allegori» og «allegorisk» er definert på følgende måte: *Allegori*: «en historie, et skuespill, et dikt, et bilde eller et annet verk der karakterene og hendelsene representerer bestemte egenskaper eller ideer som er relatert til moral, religion eller politikk.» (<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/allegory>) *Allegorisk*: Allegoriske historier og skuespill bruker konkrete ideer som symboler for dypere eller lagdelte betydninger. Folkeeventyr og fabler er ofte allegoriske. (<https://www.vocabulary.com/dictionary/allegorical>)

av Herrens «andre sauer» har tatt. En slik enkel og klar sammenligning kjennetegner undervisning som skriver seg fra Gud

Nøkkelordene i sitatet er «*minner oss om*» og «*den minner oss også om*». Dette er nøyaktig samme tilnærming som min bestemors bruk av manna-boksen. Den konkrete beretningen er den «konkrete ideen», og den subjektive anvendelsen, det vil si det beretningen minner DSR om, er «allegorien». Og det er ingen begrensninger, så DSR kan anvende beretningen slik de ønsker.

Et utmerket eksempel på denne allegoriske fremstillingsmetoden er boken *Den rene tilbedelsen av Jehova — endelig gjenopprettet!* (2018). Men de fleste lesere vil ikke oppdage denne metoden fordi den er skjult i teksten. Nedenfor gir jeg flere eksempler på den allegoriske metoden som brukes i denne boken. For eksempel er Esekiel, som vaktmann (Esekiel kapittel 33), ikke et profetisk forbilde på noen eller noe. Men fordi moderne «vaktmenn» forbundet med Selskapet Vakttårnet er nevnt i boken *Den rene tilbedelsen*, vil det for leseren se ut som om Esekiel forutså disse vaktmennene og var et profetisk bilde på dem. Men det er ikke tilfellet.

Denne nye metoden for forklaring er diametralt motsatt av den gamle metoden. I artikler i Vakttårnet som hjalp meg å forstå Bibelen, ble den opprinnelige teksten analysert, og betydningen ble forklart. Denne metoden inviterte meg til interaktiv læring fordi jeg kunne sjekke konklusjonene i artiklene. Dette betyr at jeg var avhengig av dem som skrev artiklene for å samle data for meg. Men jeg var ikke avhengig av deres forklaringer.

Medlemmene av DSR analyserer i dag nesten aldri teksten i Bibelen og viser betydningen av denne teksten. Men i stor grad skriver de om hva teksten i Bibelen *minner dem om* og om *lærdommene* vi kan trekke fra disse tekstene. Begge deler er subjektive forsøk som er vanskelige å kontrollere. Leserene er derfor i stor grad avhengige av *oppfatningene til medlemmene av DSR* og ikke av teksten i Bibelen. To av de klareste eksemplene på denne allegoriske metoden som jeg kjenner til, er følgende (side 152):

Den muren som gikk rundt det store åpne området der tempelkomplekset lå i midten, *minner oss om* at vi aldri må la noe som helst urent få skitne til vår tilbedelse av Jehova.

De høye ytre portbygningene og indre portbygningene **minner oss om** at Jehova har høye normer for oppførsel for alle som vil delta i den rene tilbedelse.

Dette er typiske allegoriske forklaringer, og vi ser at det er ingen grenser for hva medlemmene av DSR kan tenke ut, og så si at dette er mat i rette tid.

Konklusjon

Avvisningen av betydningen av nyansene i Bibelens tekst, avvisningen av et stort antall profetiske forbilder, med den konsekvens at mange beretninger i De hebraiske skrifter ikke har noen selvstendig betydning for oss, og den allegoriske metode for tolkning av bibeltekstene, undergraver selve Bibelens inspirasjon.

EN PRESENTASJON AV DET NYE SYNET PÅ PROFETISKE FORBILDER OG MOTBILDER

Det nye synet på profetiske forbilder og motbilder ble presentert i Vaktårnet for 15. mars 2015, side 7–11. Dette synet har dramatiske konsekvenser, og jeg bringer et langt sitat:

EN ENKLERE FORKLARING AV BIBELSKE BERETNINGER

⁷ Hvis du har tjent Jehova i noen tiår, har du kanskje lagt merke til en gradvis forandring i den måten litteraturen vår forklarer mange av de bibelske beretningene på. Hva er det som er blitt forandret? Før var det vanligere at litteraturen vår forklarte bibelske beretninger ved å redegjøre for forbilder og motbilder. Den bibelske beretningen ble betraktet som et forbilde, og den eventuelle profetiske oppfyllelsen av den ble sett på som et motbilde. Har vi noe bibelsk grunnlag for å betrakte bibelske beretninger som profetiske forbilder? Ja. Jesus snakket for eksempel om «profeten Jonas tegn». (Les Matteus 12:39, 40.) Jesus forklarte at Jonas opphold i fiskens buk – som ville ha blitt Jonas grav om ikke Jehova hadde bevart ham i live – var et profetisk bilde på Jesu opphold i graven.

⁸ Bibelen inneholder også andre inspirerte profetiske bilder. Apostelen Paulus drøftet flere av dem. For eksempel var Abrahams forhold til Hagar og Sara et profetisk bilde på Jehovas forhold til nasjonen Israel og den

himmelske delen av Guds organisasjon. (Gal 4:22–26) Tabernaklet og templet, soningsdagen, øverstepresten og andre trekk ved Moseloven var på lignende måte «en skygge av de kommende goder». (Hebr 9:23–25; 10:1) Det er fascinerende og trosstyrkende å studere slike profetiske bilder. *Men kan vi trekke den slutning at hver eneste person, hendelse og gjenstand som er beskrevet i Bibelen, var et forbilde på noen eller noe?*

⁹ *Før i tiden forklarte vi ofte bibelske beretninger på en slik måte.* Ta for eksempel beretningen om Nabot. Den onde dronning Jesabel arrangerte en urettferdig rettssak mot Nabot for å få ham henrettet, slik at Akab, mannen hennes, kunne overta Nabots vingård. (1. Kong 21:1–16) I 1932 ble denne beretningen forklart som et profetisk drama. Det ble forklart at Akab og Jesabel var et bilde på Satan og hans organisasjon, at Nabot var et bilde på Jesus, og at Nabots død derfor var et bilde på Jesu død. Omkring 30 år senere ble det derimot forklart i boken «*La ditt navn bli belliget*», som ble utgitt på engelsk i 1961 (på norsk i 1963), at Nabot var et bilde på de salvede, og at Jesabel var et bilde på kristenheten. Jesabels forfølgelse av Nabot var et bilde på forfølgelsen av de salvede i de siste dager. *I mange år syntes Guds folk at denne måten å forklare bibelske beretninger på var trosstyrkende. Så hvorfor forklarer vi ting annerledes nå?*

¹⁰ *Som man kunne ha forventet, har Jehova opp gjennom årene hjulpet «den tro og kloke slave» til å bli stadig mer klok og innsiktsfull.* Det har ført til at den er blitt mer forsiktig med å kalle en bibelsk beretning for et profetisk drama *når det ikke er et klart bibelsk grunnlag for å gjøre det.* Noen av de eldre forklaringene om forbilder og motbilder har dessuten vist seg å være vanskelige for mange å forstå. Detaljene i slike forklaringer – hvem som er et bilde på hvem, og hvorfor – kan være vanskelige å ha klart for seg, huske og anvende. Men noe som er mer bekymringsfullt, er at for mye fokus på mulige motbilledlige oppfyllelser kan føre til at man ikke får tak i de moralske og praktiske tingene man kan lære av de bibelske beretningene. Derfor fokuserer litteraturen vår nå mer på de enkle og praktiske tingene vi kan lære av de bibelske beretningene når det gjelder tro, utholdenhet, gudhengivenhet og andre viktige egenskaper.

¹¹ *Hvordan forklarer vi beretningen om Nabot i dag? På en mye enklere og klarere måte.* Denne rettferdige mannen ble ikke drept fordi han var et forbilde på Jesus eller de salvede, men fordi han hadde bestemt seg for å være trofast mot Gud. Han holdt fast ved Jehovas lov selv om han ble utsatt for grovt maktmisbruk. (4. Mos 36:7; 1. Kong 21:3) Vi kan ha nytte av hans eksempel, for vi kan alle bli utsatt for lignende forfølgelse. (Les 2. Timoteus 3:12.) Uansett hvilken bakgrunn vi har, kan vi lett forstå og huske en slik trosstyrkende beretning og se hvordan den angår oss.

¹² Bør vi trekke den konklusjon at bibelske beretninger bare har en praktisk anvendelse og ingen annen betydning? Nei. *I dag viser publikasjonene våre ofte hvordan én ting i en beretning kan minne oss om eller illustrere noe annet.* Men det er altså ikke så vanlig lenger at de plasserer mange bibelske beretninger i en fastlåst ramme med profetiske forbilder og motbilder. *Vi kan for eksempel med rette si at den ulastelighet som Nabot viste da han ble forfulgt og så døden i øynene, minner oss om Kristi og de salvedes ulastelighet. Men den minner oss også om det trofaste standpunktet mange av Herrens «andre sauer» har tatt. En slik enkel og klarsammenligning kjennetegner undervisning som skriver seg fra Gud*

Følgende kommentarer er relevante: Jeg har aldri sett noe sted i Vaktårnets litteratur at de ledende brødrene i fortiden trodde at «hver karakter, hendelse og gjenstand som er beskrevet i Bibelen, forutsier noen eller noe», slik denne artikkelen hevder.⁵⁶ Jeg er enig i at lærere bør være forsiktige når de anvender bibelske beretninger. Men jeg ser flere problemer i den nye oppfatningen, hvor de fleste beretninger som tidligere ble ansett som profetiske, nå blir ansett som ikke-profetiske. Vi trenger alltid «*et klart bibelsk grunnlag*» for vår tro og våre handlinger. Men dette kravet omfatter mye mer enn det nåværende DSR tror, og medlemmene av DSR følger ofte ikke dette prinsippet selv, som jeg viste i kapittel 4, 5 og 6, og som jeg vil vise i drøftelsen nedenfor.

Guds stilling kontra det styrende råds stilling

I artikler i Vaktårnet i 1943 og 1946 ble det understreket at Guds tjenere på jorden *ikke* var lærere av det profetiske ord. Gud var læreren når han oppfylte sine profetier og ledet sine jordiske tjenere til å forstå disse. Dette synet ble opprettholdt i flere tiår.

I mange tilfeller søker ikke DSR lenger *betydningen* av det profetiske ord. Men det som det profetiske ord *minner* medlemmene av DSR om, er i fokus. Og disse *påminnelsene* presenteres i Vaktårnet og annen litteratur som mat i rette tid i stedet for forklaringer av på betydningen

56. *Vaktårnet* for 15. august 1952, side 251, motsier påstanden ved å bruke uttrykket «en mengde» og ikke «alle». «Slik de bibelske profetier er bevart for oss i Skriften, inneholder de en mengde «forbilledlige framstillinger», og visse nøkkel-uttrykk i dem kan gi oss et utgangspunkt så vi forstår deres oppfyllelse. (Hebr. 9: 23, *NW*)

av det profetiske ord. Dermed er forståelsen av det profetiske ord ikke styrt av Gud. Men denne forståelsen i form av de nevnte *påminnelser* kommer fra mennesker, fra sinnene til medlemmene av DSR.

Spørsmål fra leserne i Vaktårnet av 15. mars 2015, side 18, belyste det nye synet på Bibelen. Om personer som sies å representere profetiske forbilder, sier artikkelen:

Men selv om Bibelen viser at noen er et forbilde på noen andre, bør vi ikke gå ut fra at hver eneste detalj eller hendelse i livet til disse forbildene er et bilde på noe større. Selv om Paulus for eksempel viser at Melkisedek er et forbilde på Jesus, sier han ikke noe om den gangen Melkisedek kom ut med brød og vin til Abraham etter at Abraham hadde slått fire konger. Det er derfor ikke noe bibelsk grunnlag for å se en skjult mening i den hendelsen. – 1. Mos 14:1, 18.

Artikkelen refererer til de allegoriske tolkningene til Augustin fra Hippo og sier:

Hvis slike tolkninger virker langtrukne, kan du forstå dilemmaet. *Mennesker kan ikke vite hvilke bibelske beretninger som er skygger av ting som skal komme, og hvilke som ikke er det. Det klareste er dette: Der Skriften lærer at en person, en hendelse eller et objekt er typisk for noe annet, aksepterer vi det som sådan. Ellers bør vi være tilbakeholdne med å tilskrive en antitypisk betydning til en bestemt person eller beretning hvis det ikke finnes noe spesifikt bibelsk grunnlag for å gjøre det.* (Min kursiv og fet skrift.) Hvis du synes slike forklaringer virker søkte, forstår du sikkert problemet. *Mennesker kan ikke vite hvilke bibelske beretninger som er skygger av kommende ting, og hvilke som ikke er det.* Hva er det derfor klokt å gjøre? I de tilfellene Bibelen sier at en person, en hendelse eller en gjenstand er et bilde på noe annet, godtar vi det som et forbilde. *Men hvis det ikke er noe klart bibelsk grunnlag for å tillegge en bestemt person eller beretning en forbilledlig betydning, bør vi være forsiktige med å gjøre det.*

Hvordan kan vi så ha nytte av eksemplene og beretningene i Bibelen? I Romerne 15:4 sier Paulus: «Alt det som før ble skrevet, ble skrevet til *vår* opplæring, for at *vi* ved *vår* utholdenhet og ved trøsten fra Skriftene skulle ha håp.» Paulus sa altså at hans salvede brødre i det første århundre kunne lære viktige ting av hendelser som det stod om i Skriftene. Men siden den gang og fram til nå, «de siste dager», har Guds folk – både salvede og «andre sauer» – dratt nytte av *det vi kan lære* av «alt det som før ble skrevet». – Joh 10:16; 2. TİM 3:1.

Poenget om at mennesker ikke kan vite hvilke bibelske beretninger som er skygger av ting som skal komme, er korrekt. Men både lederne som argumenterte for mange forbilder og motbilder, og medlemmene av det nåværende DSR som argumenterer imot dette, bruker Romerne 15:4 som støtte for sitt syn. Har noen oversett noe?

Teksten sier at «**alt det** (*bosa*, «så mange som; så mye som») som før ble skrevet, ble skrevet til **vår opplæring** (*didaskalia*, «læring»)). Formålet med dette er at «vi ved trøsten fra Skriftene **skulle ha håp** (*elpis*)». Paulus drøfter begrepet håp i Romerne, kapittel 8:20, 21, 24, 25.

²⁰ på grunnlag av håp om at skapningen selv også skal bli frigjort fra trelldommen under forgjengeligheten og få Guds barns herlige frihet.

²⁴ For i dette håpet ble vi frelst; men et håp som ses, er ikke noe håp, for når en ser noe, håper en da på det? ²⁵ Men når vi håper på det vi ikke ser, fortsetter vi å vente på det med utholdenhet.

En definisjon av det greske ordet *elpis* («håp») er «å se frem til det som er godt og gunstig med tillit» (Louw og Nida). Hva refererer uttrykket «dette håpet» i 8:24 til? Ifølge vers 23 refererer det til «utfrielsen fra våre legemer ved en løsepenge». Dette stemmer overens med Paulus' ord i 5:2: «la oss juble på grunnlag av håp om Guds herlighet.» Dette er det himmelske håp. Ordet «håp» refererer til fremtiden, og ordene i 8:20, 21 refererer til det jordiske håp, til «frihet fra trelldommen under forgjengeligheten».

Så hva er «lærdommen» av «alt det som før ble skrevet»? Er det «enkle, praktiske leksjoner om tro, utholdenhet, gudfryktighet og andre viktige egenskaper», som det nåværende DSR sier i Vaktårnet 15. mars 2015, side 10? Dette er verdifulle kristne egenskaper. Men de har ikke noe med «håp» å gjøre, håpet om en himmelsk eller jordisk belønning. Profetier og profetiske forbilder er derimot knyttet til håp. Romerne 15:4 taler således til fordel for det profetiske elementet i «alt det som før er skrevet» og imot DSRs nye syn på profetiske forbilder og motbilder.

Flere eksempler nedenfor illustrerer hvordan DSRs tolkninger mangler håp. Et viktig eksempel er boken *Den rene tilbedelsen av Jehova — endelig gjenopprettet!* (2018), som vil bli drøftet i detalj. Noen få deler av Esekiels bok blir tatt som profetier, og disse gir håp. Men DSR ser på beretningene i en stor del av Esekiels bok bare som referanser til det gamle som skjedde i Juda og Jerusalem i fortiden. Derfor er det meste

av teksten i boken *Den rene tilbedelsen* ikke en analyse og kommentar til **teksten i Esekiels bok**, men uttrykk for hva teksten i Esekiel **minner** DSR om. Dette er tilfellet med Esekiel kapitlene 4–8, som beskriver de onde handlingene til det utro Jerusalem og dets ødeleggelse. Disse kapitlene har ingen betydning for oss i dag. Men ifølge DSR **minner** de oss om forskjellige ting. Men **disse påminnelsene** er subjektive og allegoriske. I kontrast til dette oppfatter boken «*Nasjonene skal kjenne at jeg er Jehova*» — *Hvordan?* (1971), som drøfter Esekiels bok, Jerusalem som et profetisk forbilde på kristenheten. Og profetien om ødeleggelsen av kristenheten og paradiset på jorden som følger, gir oss absolutt håp.

«ET KLART BIBELSK GRUNNLAG» FORPROFETISKE FORBILDER

Jeg er helt enig i DSRs ord om at all vår undervisning må ha **et klart bibelsk grunnlag**, og jeg er sikker på at alle de ledende brødrene som tidligere skrev artikler om profetiske forbilder og motbilder, også var enige i det. Men en gjennomgang av Vaktårnets litteratur viser at DSRs tolkning av **et klart bibelsk grunnlag** er altfor snever. Jeg stiller opp de følgende 10 punkter for begrepet «**et klart bibelsk grunnlag**» i forbindelse med identifisering av profetiske forbilder:

1) *Eksplisitte erklæringer om profetiske forbilder*

Beretninger hvor det eksplisitt sies at tekster representerer profetiske forbilder, slik som Galaterne 4:24 og Hebreerne 7:1–3.

2) *Henvisninger til grupper av profetiske forbilder*

Noen beretninger inneholder beskrivelser av grupper av hendelser som er profetiske forbilder. Et eksempel er Kolosserne 2:16, 17:

¹⁶ La derfor ingen dømme dere angående spising og drikking eller med hensyn til en høytid eller en nymånefest eller en sabbat; ¹⁷ disse ting er en skygge av de ting som skulle komme, men virkeligheten hører KRISTUS til.

Ordet «virkeligheten» er oversatt fra det greske ordet *sōma* («kropp»). Poenget er at det finnes en kropp, og den kaster en skygge. Skyggen er det profetiske forbildet, og kroppen (virkeligheten) er motbildet. Hva er skyggen? Tre ting nevnes i vers 16, nemlig «en høytid» (*heortē*), «en

nymånefest» (*neomēnia*) og «en sabbat» (*sabbatōn*). Her har vi et **klart bibelsk grunnlag** for den konklusjonen at de jødiske høytidene, festen for de usyrede brøds høytid, pinsen, løvhyttfesten og nymånefestene, og de forskjellige sabbatene er profetiske forbilder som refererer til motbilledlige oppfyllelser. Medlemmene av DSR aksepterer ikke disse profetiske forbildene.

3) *Ledetråder i andre bøker i Bibelen*

Det finnes mange eksempler der den nærmeste kontekst til en beretning ikke sier at beretningen representerer et profetisk forbilde. Men personer eller ting i en beretning kan identifiseres som profetiske forbilder i andre bøker i Bibelen. Et eksempel er profeten Elia. Malaki 4:5, Åpenbaringen 11:3–6 og Matteus 17:4 viser at Elia er et profetisk forbilde.

Det er sant at alt som skjedde i livet til en person som er et profetisk forbilde, ikke nødvendigvis har en motbilledlig betydning. Men Åpenbaringen 11:5 forteller at det ikke skulle falle regn mens de to vitnene, som representerer Elia og Moses, profeterte i 1 260 dager. Dette viser at beretningene i 1. Kongebok kapittel 17 og 18 representerer profetiske forbilder – inkludert Elia og Baals prester. Åpenbaringen 11:6 forteller om ild fra himmelen (2. Kongebok 1:1, 18), og dette viser at hendelsene som er beskrevet i kapittel 1, er også er profetiske forbilder.

4) *Beretninger med spesielt eller særegent innhold*

Å tro på Bibelens inspirasjon innebærer at alle beretningene i Bibelen er tatt med for et bestemt formål. Dette ser vi i 2. Peter 1:21: «For aldri er en profeti (*profēteia*) blitt frambrakt ved et menneskes vilje, men mennesker talte ord fra Gud mens de ble båret av sted av hellig ånd.» Ordet *profēteia* refererer til ord inspirert av Gud, enten de refererer til fortiden, nåtiden eller fremtiden. Dette betyr at ordene i teksten i hver bok i Bibelen ble valgt under påvirkning av hellig ånd. Derfor ble alle ordene valgt med et formål, og de har bestemte betydninger.

Vi kan trekke den samme slutning fra Romerne 15:4: Verset sier «For **alt** det som før ble skrevet, ble skrevet til **vår opplæring**, for at vi ved vår utholdenhet og ved trøsten fra Skriftene skulle ha håp.» Verset viser at den viktige grunnen til at **alle** beretningene ble tatt med i Bibelen, er for å lære oss og gi oss håp. Beretningene ble ikke tatt med av trivielle grunner, som «fyllstoff» eller som generelle påminnelser.

Flere bøker inneholder historiske beretninger. En viktig grunn til at disse beretningene er tatt med, er for å ha en ramme for nasjonen Israel og alle de profetiske forbildene som er knyttet til denne nasjonen. En annen grunn er for å kunne følge profetiene om det lovte Messias gjennom historien, med utgangspunkt i profetiene om Abrahams ætt.

Men det finnes beretninger hvis eksistens ikke kan forklares med en historisk bakgrunn. Jeg har allerede nevnt Høysangen, som er et helt klart eksempel. I punkt 3 ovenfor så vi at 2. Kongebok kapittel 1 representerer profetiske forbilder. I kapittel 2 er det en dramatisk beretning om adskillelsen mellom Elia og Elisa, da Elia steg opp til himmelen (atmosfæren). Dette er en svært spesiell beretning, og gitt at *alle* beretninger er inkludert i Bibelen med et bestemt formål, må denne beretningen representere profetiske forbilder.⁵⁷

Det nåværende DSR leter etter «enkle, praktiske leksjoner om tro, utholdenhet, gudfryktig hengivenhet og andre viktige egenskaper». Vi finner disse egenskapene i bøkene Ordspråkene, Forkynneren og Salmene, og i flere andre bøker. Men eksistensen av disse egenskapene må ikke nedtone det faktum at Bibelen er en profetisk bok. Derfor må vi lete etter profetier og profetiske forbilder blant beretningene som kan gi oss håp.

5) *Generelle uttrykk identifiserer profetiske forbilder*

Tenk over følgende eksempler: Hebreerne 10:1 sier at «Loven har en skygge av de kommende goder, men ikke tingenes virkelige skikkelse». Uttrykket «loven» refererer til alle Mosebøkene. Ordene viser ikke at hver detalj i loven representerer et profetisk forbilde. Men ordene viser tydelig at en stor del av loven representerer profetiske forbilder og ikke bare påminnelser. Et sett med klare eksempler finnes i tabernaklet. Jeg siterer Hebreerne 8:5:

⁵ men disse yter hellig tjeneste som en forbilledlig framstilling og en skygge av de himmelske ting; liksom Moses fikk guddommelig befaling om da han skulle til å fullføre teltet: For han sier: «Se til at du lager alle ting etter deres mønster, det som ble vist deg på fjellet.»

57. Boken *La ditt navn bli helliget* ble kritisert i Vaktårnet av 15. mars 2015. Punktene om Elia og Elisa som er drøftet ovenfor, viser at forklaringen av de profetiske forbildene i boken har et solid grunnlag.

Også historiske beretninger i Moseloven representerer profetiske forbilder. Første Korinter 10:6 sier:

⁶ Men disse ting er blitt eksempler for oss, for at vi ikke skal være mennesker som begjærer skadelige ting, slik som de begjærte dem.

Ordet «eksempel» er oversatt fra det greske ordet *typos*, som ifølge Mounce betyr «en forventning, figur, forbilde». De nevnte eksemplene tjener ikke bare som en advarsel, men også som profetiske forbilder. Dette fremgår av ordene i vers 2, som sier at «alle ble døpt til Moses ved hjelp av skyen og havet». Vi legger også merke til at det også er et tidsperspektiv. 1 Korinter 10:11 sier at tekstene ble skrevet «som eksempler» og «som en advarsel for oss, som enden på tingenes ordninger er kommet til». Vi lever i den siste delen av den onde tingenes ordning, og derfor peker de profetiske forbildene fra 4. Mosebok kapittel 25 også vår tid for en motbilledlig oppfyllelse.

Den verdensomspennende flommen og ødeleggelsen av Sodoma og Gomorra er nevnt i 1. Mosebok, som er en del av «loven». Peter knytter dåpen til flommen (1. Peter 3:20, 21), og Jesus viser at flommen og ødeleggelsen av byene på sletten er et profetisk forbilde på ødeleggelsen i den store trengsel. (Matteus 24:37–39; Lukas 17:28–32)

På grunn av ordene i Hebreerne 10:1 må det finnes et stort antall beretninger i Moseloven hvor den profetiske karakteren ikke er nevnt i den nære sammenhengen.⁵⁸ Dette må være beretninger som er spesielle i den forstand at de ikke er nødvendige for reguleringen av det religiøse og verdslige livet i nasjonen Israel, som var formålet med loven. Et eksempel er beretningen om tilfluktsbyene og blodhevneren i 4. Mosebok kapittel 35. (side 341)

6) *Ordene om gjenopprettelsen av alle ting*

Apostelen Peter holdt en tale hvor han sa om Jesus:

58. Tre passasjer fra profetene, som vi ikke ville ha oppfattet som profetiske forbilder, hvis De kristne greske skrifter ikke hadde sagt det, er: Sakarja 11:12–13 – oppfyllelse i Matteus 27:9, 10; Jeremia 31:15 – oppfyllelse i Matteus 2:17, 18; Hosea 11:1 – oppfyllelse i Matteus 2:15. Fordi vi vet at loven «har en skygge av de gode tingene som skal komme», forventer vi å finne et stort antall profetiske forbilder der. Eksemplene fra profetene illustrerer at vi må se nøye etter for å finne disse profetiske forbildene, også i beretninger som ved første øyekast ikke ser ut til å være profetiske.

²¹ som himmelen ganske visst må beholde inntil tidene for gjenopprettelsen av alt det som Gud talte om gjennom sine hellige profeters munn i gammel tid.

Det greske ordet *apokatastasis* betyr ifølge Louw og Nida: «å endre til en tidligere god tilstand – ‘å gjenopprette, å få til å bli igjen, gjenopprettelse’». Hva er nødvendig for å endre jorden til sin «tidligere gode tilstand»? For det første må Guds onde fiender fjernes, og for det andre må jorden gjøres om til et paradys. Dette betyr at ikke bare profetenes ord som direkte omhandler et paradys på jorden er profetiske, men også ordene om ødeleggelsen av Guds fiender.

Medlemmene av det nåværende DSR ser ikke ut til å ha forstått hva ordet «gjenopprettelse» betyr, og så vidt jeg har sett, bruker de bare Apostlenes gjerninger 3:21 på positive beretninger om gjenopprettelse og ikke på beretninger som omhandler fjerningen av Guds fiender.⁵⁹ Når vi innser den sanne betydningen av «gjenopprettelse», må et stort antall beretninger i profetene, som det nåværende DSR ikke anser som profetiske, inkluderes i begrepet «gjenopprettelsesprofetien».

7) Beretninger knyttet til profetiske ord hos profetene

Når en beretning er plassert mellom to profetier om fremtiden, kan den betraktes som inneholdende profetiske forbilder, selv om dette ikke er uttrykkelig angitt. Et eksempel er Assyrias angrep på Israel i Jesaja, kapittel 10.

8) Tekster som er skrevet ned etter at de opprinnelig ble oppfylt, må representere profetiske typer.

En rekke profetier i profetenes bøker ble oppfylt på Israel og Juda. Noen av disse handler om dommen og ødeleggelsen av landet. Tekstene som ble skrevet ned etter at profetiene ble oppfylt over Israel og Juda, for eksempel Esekiel kapittel 4–9, må representere profetiske typer. Dette er fordi det ikke har noen hensikt å skrive ned profetier som de personene de ble oppfylt på, etter at profetiene ble oppfylt. Den eneste grunnen til

59. Ordene om de tørre benene som kommer til liv i Esekiel kapittel 37 blir av DSR oppfattet som en profeti om gjenopprettelse. Men ødeleggelsen av det utro Jerusalem blir ikke sett på som en slik profeti. (*Den rene tilbedelsen*, side 114 og 239.) Jeg skal senere argumentere for at dette er inkonsekvent.

disse profetiene, må være at de bokstavelige hendelsene som oppfylte dem, må være profetiske forbilder med en motbilledlig oppfyllelse. Slike profetier er av samme art som punkt 4, «Beretninger med spesielt innhold».

9) *Personer og hendelser som sies å være tegn eller varsler*

Ordet *mōfet* kan være et tegn på en fremtidig hendelse. I vår sammenheng refererer dette til et profetisk forbilde. Jesaja og hans sønner var profetiske forbilder (Jesaja 8:18; 20:3), og dette bekreftes i Hebreerne 2:13. Esekiel var også et profetisk forbilde. (Esekiel 12:6, 11; 24:27) Hvis vi aksepterer at Esekiel var et profetisk forbilde på samme måte som Jesaja og hans sønner, må Esekiels handlinger og oppdrag representere profetiske forbilder for vår tid. Et eksempel er at Esekiel ble utnevnt til vaktmann (Esekiel 33:7), og i denne funksjonen må han være et profetisk forbilde. Men DSR aksepterer ikke dette som et profetisk forbilde. Ypperstepresten Josva og hans medarbeidere var også profetiske forbilder (Sakarja 3:8).

10) *Profetiske handlinger som sies å referere til de siste dager*

Jehova ba profeten Hosea om å gifte seg med en kvinne som var elsket av en annen mann. Denne handlingen var et profetisk forbilde på hendelser «i de siste dager». (Hosea 3:5)

Selv om de ikke skriver det, akseptere de nåværende medlemmene av DSR, direkte eller indirekte, at fem av punktene ovenfor representerer **et klart bibelsk grunnlag** for å betrakte en beretning som et profetisk forbilde. Dette er en indirekte innrømmelse av at de fleste av tekstene som ble betraktet som profetiske forbilder i det 20. århundre, har **et klart bibelsk grunnlag** for å være slike profetiske forbilder.

Hvilke av de ti punktene ovenfor aksepterer medlemmene av DSR som **et klart bibelsk grunnlag**? De aksepterer **punkt 1** «Eksplisitte erklæringer», og uten å si det direkte, viser deres handlinger at de også aksepterer **punkt 4** «Beretninger med spesielt eller særegent innhold». Boken *Den rene tilbedelsen* (side 172–180) tar beretningen om å bli merket i pannen (Esekiel 9:1–11) som et profetisk forbilde, og motbildet er knyttet til den store trengsel (side 372, 374). Det er ingenting i denne beretningen

eller i sammenhengen som direkte sier at dette er et profetisk forbilde. Så den eneste grunnen til å ta det som sådan må være at beretningen er spesiell; det er ingen grunn til at Jehova skulle ta med denne beretningen i Esekjels bok hvis den ikke var et profetisk forbilde.

Punkt 6 «Ordene om gjenopprettelsen av alle ting» er også akseptert. Boken *Den rene tilbedelsen* (side 112–120) tar synet om de tørre ben som fikk liv (Esekj 37:1–14) som et profetisk forbilde. De tørre benene refererer til «hele Israels hus» (v. 11), og det er ingenting i sammenhengen som direkte sier at Israel er et profetisk forbilde. Men grunnen til at DRS tar denne beretningen som et profetisk bilde, er ordene i Apostlenes gjerninger 3:21 om gjenopprettelsen av alle ting. Profetien om de tørre benene taler om gjenopprettelse, og derfor representerer den et profetisk forbilde, er argumentet.

Denne profetien viser også at DSR aksepterer mitt **punkt 3** «Ledetråder i andre bøker i Bibelen». Boken *Den rene tilbedelsen* (side 118) viser at det er en sammenheng mellom profetien om de tørre benene og de to vitnene i Åpenbaringen 11:1–3, 7–13. Uten å innrømme det, godtar boken *Den rene tilbedelsen* (side 66) mitt **punkt 9**, «Personer og hendelser som sies å være tegn eller varsler». Jehova gjorde Esekj stum (3:26, 27; 33:21, 22), og dette anvendes på begynnelsen av den store trengsel, når Jehovas vitner vil bli «stumme» og ikke lenger forkynner frelse. Forutsetningen for denne bruken er at Esekj er et profetisk forbilde. (Se side 341 i denne boken.)

TILFLUKTSBYENE SOM PROFETISKE FORBILDER

Artikkelen «Bli i 'tilfluktsbyen' og lev!» i Vaktårnet av 15. november 1995 drøfter den motbilledlige anvendelsen av tilfluktsbyene. Artiklene «Søker du tilflukt hos Jehova?» og «Etterlikn Jehovas rettferdighet og barmhjertighet» i Vaktårnet fra november 2017 uttrykker et helt annet syn, og benekter at beretningen om tilfluktsbyene representerer profetiske forbilder. Årsaken til dette nye synet er angitt som følger:

Motbilder eller nyttige ting vi kan lære?

Fra slutten av 1800-tallet framholdt *The Watch Tower* at tilfluktsbyene hadde profetisk betydning. «Dette trekket ved Moseloven var et tydelig forbilde på den tilflukt synderen kan finne hos Kristus», sto det i nummeret for 1. september 1895. Bladet sa videre: «Den som søker tilflukt hos ham i tro, vil bli beskyttet.» Hundre år senere skrev *Vaktårnet* at den motbilledlige tilfluktsbyen er «den foranstaltning Gud har truffet for at vi skal være

beskyttet mot døden, mot den straff vi fortjener fordi vi har brutt hans bud om blodets hellighet».

Men i den senere tid har publikasjonene våre sjelden nevnt profetiske forbilder og motbilder. *Vakttårnet* for 15. mars 2015 forklarte hvorfor: «I de tilfellene Bibelen sier at en person, en hendelse eller en gjenstand er et bilde på noe annet, godtar vi det som et forbilde. Men hvis det ikke er noe klart bibelsk grunnlag for å tillegge en bestemt person eller beretning en forbilledlig betydning, bør vi være forsiktige med å gjøre det.» Fordi ***Bibelen ikke sier at tilfluktsbyene har en motbilledlig betydning, legger denne og den neste artikkelen vekt på hvilke nyttige ting kristne kan lære av denne ordningen.*** (ordene i blå skrift står i kursiv i originalen)

Begge artiklene i *Vakttårnet* fra november 2017 drøfter på en utmerket måte hvordan vi kan etterligne Jehovas rettferdighet og barmhjertighet på grunnlag av hans ordning med tilfluktsbyene. Men synet på at tilfluktsbyene ikke er profetiske forbilder, som Bibelstudentene og Jehovas vitner holdt fast ved i 120 år, må vi avvise

Hvis vi følger den måten DSR behandler teksten i Bibelen i boken *Den rene tilbedelsen*, må vi konkludere med at påstanden om at Bibelen ikke sier tilfluktsbyene er profetiske forbilder, ikke er riktig. Boken *Den rene tilbedelsen* aksepterer for eksempel ikke at det utro Jerusalem, slik byen er beskrevet i kapitlene 4–8 i Esekiel, er et profetisk forbilde på kristenheten. Derimot tar boken beretningen 9:1–11, der merker settes på pannen til oppriktige personer, som et profetisk forbilde. Og på samme måte med beretningen i Esekiel 37:1–14 om de tørre benene som blir levende – også dette blir tatt som et profetisk forbilde. Faktisk viser Bibelen ingen steder direkte at disse to beretningene er profetiske forbilder. De tørre benene i kapittel 37 refererer til «hele Israels hus» (v. 11). Men beretningen blir tolket som et profetisk forbilde, fordi den handler om gjenopprettelse (**punkt 6**, side 338). Jeg er enig i dette. Årsaken til at beretningen om merkene på pannen blir tolket som et profetisk forbilde, er ikke angitt. Men det må være fordi beretningen har så mange spesielle detaljer (**punkt 4**, side 336) at den må være et profetisk forbilde. Dette er jeg også enig i.

Jeg vil nå anvende punktene i avsnittene ovenfor på tilfluktsbyene. Hebreerne 10:1 sier: «For ettersom Loven har en skygge av de kommende goder, men ikke tingenes virkelige skikkelse.» Og Johannes 1:17 viser at loven inneholder profetiske forbilder, og at «sannheten» (motbildene) kom med Jesus Kristus. Disse ordene omfatter alle de fem Mosebøkene og viser at en stor del av disse bøkene er profetiske forbilder (**punkt 5**, side 337.).

For å finne de profetiske forbildene i Mosebøkene, kan vi også bruke prinsippet om «beretninger med spesielt eller særegent innhold» (punkt 4, side 337). Hvis Jehova inspirerte beretningen om tilfluktsbyene bare med det formål å vise sine rettferdige dommer og sin barmhjertighet, kunne situasjonen ha vært mye mindre komplisert. En enkel situasjon kunne vært at drapsmannen som uforvarende drepte noen, gikk til de eldste i nærmeste by, og når de fant ut at han ikke var skyldig, var han fri. En mindre enkel situasjon ville være at drapsmannen løp til en av tilfluktsbyene. Og når de eldste der frikjente ham, var han fri.

Men avtalen med blodhevneren, om at den frikjente drapsmannen ikke kunne forlate byens grenser, og at han måtte bli i byen til ypperstepresten var død, har ingenting å gjøre med Jehovas rettferdige dommer og barmhjertighet. Dette er spesielle situasjoner som tyder på at beretningen representerer profetisk forbilder, akkurat som den spesielle konstruksjonen av tabernaklet. (Hebreerne 8:5) Konklusjonen er at den oppgitte årsaken til at beretningen om tilfluktsbyene ikke blir sett på som et profetisk forbilde i Vaktårnet for november 2017, er feil, og at synet som Bibelstudentene og Jehovas vitner hadde i 120 år, er riktig.

DEVALUERINGEN AV HØYSANGEN

Høysangen er et svært godt eksempel på svakheten i det nye synet på Bibelen. Dette er en detaljert beretning med mange personer som handler og snakker, og historien er dramatisk. Det er ingenting i denne boken som sier at den inneholder et profetisk drama. Og ifølge det nye synet på profetiske forbilder kan derfor personene og handlingen ikke ha en profetisk betydning som forbilder og motbilder.

Sangboken *Syng lovsanger for Jehova* (1984) inkluderte sangen «Sulamit—den salvede rest» (Høysangen 6:13) som nr. 11. Dette viser at Høysangen ble sett på som et profetisk drama med forbilder og motbilder. En norsk utgave av denne sangboken ble trykt i 2007, og den inneholder også denne sangen. Sangboken *Syng for Jehova* (2009) inneholder imidlertid ikke denne sangen. Dette tyder på at DSR anvendte den nye oppfatningen av forbilder og motbilder på Høysangen mot slutten av det første tiåret av det 21. århundre. Dette bekreftes av artikkelen «Jehovas ord er levende – Viktige punkter fra Høysangen» i Vaktårnet av 15. november 2006, side 17, 18, hvor vi kan lese.

Som en del av Guds Ord er budskapet i Høysangen av stor verdi av to grunner. (Hebreerne 4: 12) For det første lærer denne sangen oss hva ekte kjærlighet mellom en mann og en kvinne er. Og for det andre illustrerer sangen den slags kjærlighet som eksisterer mellom Jesus Kristus og menigheten av de salvede kristne. — 2. Korinter 11: 2; Efeserne 5: 25—31.

Det første punktet er tydelig i boken; sterk kjærlighet blir beskrevet. Det andre punktet gir bare mening hvis boken er profetisk, og hyrden er et forbilde på Jesus, og jomfruen Sulamit er et forbilde på salvede kristne. Dette betyr at devalueringen av Høysangen som en profetisk bok, skjedde mellom 2007 og 2009.

Vakttårnet fra 15. januar 2015, side 28–32, har artikkelen «Kan man få kjærligheten til å vare?», som handler om Høysangen. Denne artikkelen presenterer boken som en kjærlighetshistorie og viser at ufeilbarlig kjærlighet er mulig. Vi kan lære hvor viktig det er å uttrykke kjærlighet mellom ektefeller. Ugifte personer kan lære ikke å «knytte romantiske bånd til en ikke-troende» men «vente tålmodig og gifte seg med en som han eller hun virkelig kan elske». Og når man har følge, bør unge mennesker «ta nødvendige forholdsregler så dere kan holde dere moralsk rene».

Dette betyr at de fleste ordene, versene og kapitlene i boken bare er «fyllstoff» som ikke har noen betydning for oss i dag. Men dette strider mot ordene i Romerne 15:4 om at *alt* som før er skrevet, er skrevet til vår lærdom, slik at vi kan ha *håp*. På grunn av disse ordene kan jeg ikke tro at mer enn 90 % av Høysangen ikke har noen betydning for oss. Det strider også mot 2. Peter 1:21. Boken er tatt med i De hellige skrifter av en spesiell grunn og må gi et spesielt budskap. Det eneste alternativet er at dramaet representerer profetiske forbilder med en fremtidig oppfyllelse.

Ifølge den nye oppfatningen av Bibelen har de fleste ordene, avsnittene og kapitlene i Salomos sang ingen betydning for oss. Bare noen moralske poeng kan læres av denne boken.

I motsetning til den nye oppfatningen av Bibelens tekst, henviser jeg til Lukas 20:37. Verset forteller at Jesus fant bevis for de dodes oppstandelse i tiden til et verb;⁶⁰ en fortidsbetydning ville ikke bevise noe, men en

60. Det er ikke noe verb i setningen i 2. Mosebok 3:6, som Jesus refererer til. En setning uten verb kalles «en nominalsetning» og er vanlig på hebraisk. I slike setninger

nåtidsbetydning ville innebære at en oppstandelse av de døde ville finne sted. Når Jesus anså de små nyansene i Bibelens tekst for å være så viktige, er det umulig for meg å tro at det meste av teksten i de åtte kapitlene i Høysangen ikke har noen profetisk betydning. Jeg kan ikke forestille meg at boken bare er skrevet for å lære noen få moralske prinsipper; den må ha blitt skrevet med et bestemt formål. Derfor mener jeg at den profetiske forklaringen av boken, som finnes i Vaktårnet av 1. juni 1958, side 248–261, er en utmerket forklaring. Denne dramatiske utleggelsen gir forståelse og håp, noe som ikke finnes i artikkelen fra januar 2015.⁶¹

Hvis noen mener at hver beretning i Bibelen representerer et forbilde som har et motbilde, er det et ekstremt synspunkt. Men det motsatte, at vi bare kan lære noen moralske punkter fra bøker med en dramatisk fremstilling, er også et ekstremt synspunkt. Dette er i realiteten en devaluering av Den hellige skrift.

Å hevde at Høysangen ikke er en profetisk bok, men bare en kjærlighetshistorie, slik DSR gjør, er en devaluering av Bibelens tekst.

DEVALUERINGEN AV TREDJE MOSEBOK

Vaktårnet fra november 2019 har artikkelen «Hva vi kan lære av 3. Mosebok». I begynnelsen siterer artikkelen 2. Timoteus 3:16: «Hele Skriften er inspirert av Gud og nyttig», og den sier: «Tredje Mosebok ble skrevet for over 3500 år siden, men Jehova har sørget for at det som ble skrevet i den, er blitt bevart «for at vi skal lære av det». (Rom 15:4)». Artikkelen drøfter følgende lærdommer vi kan trekke ut av boken:

- 1) Vi må ha Jehovas godkjennelse for at ofrene våre skal bli godtatt.
- 2) Vi tjener Jehova fordi vi er takknemlige mot ham.

er hjelpeverbet «å være» underforstått, vanligvis med presens betydning. Derfor er betydningen av setningen «Jeg *er* Abrahams, Isaks og Jakobs Gud», ikke «Jeg *var* Abrahams, Isaks og Jakobs Gud».

61. En detaljert analyse av Høysangen finnes i artikkelen «Medlemmene av det styrende råd tror ikke på Bibelens fulle inspirasjon». (<https://mybelovedreligion.no/2023/05/27/medlemmene-av-det-styrende-rad-tror-ikke-pa-bibelens-fulle-inspirasjon/?lang=no>)

- 3) Av kjærlighet gir vi Jehova vårt beste.
- 4) Jehova velsigner den jordiske delen av sin organisasjon.

Disse punktene er gode, men trivielle, og vi kan finne lignende punkter i mange andre bøker i Bibelen. Men disse punktene gir oss ikke noe håp. Er dette alt vi kan lære? Hvis vi bruker ordene i Hebreerne 7:27; 9:11, 12 og Kolosserne 2:16, 17, finnes det svært mange profetiske forbilder i 3. Mosebok hvor detaljene peker på en større oppfyllelse.

I motsetning til de fire punktene ovenfor, vil jeg anbefale de tre artiklene «Atonement for the New World» (Forsoning for den nye verden) del 1, 2 og 3, i The Watchtower for 1. august, 15. august og 1. september 1942. I disse artiklene blir alle detaljene om den motbilledlige oppfyllelsen av soningsdagen, som er beskrevet i 3. Mosebok kapittel 16, drøftet. Og disse detaljene sammenlignes med Hebreerne kapitlene 7–10. I disse artiklene finner vi også de fire punktene som er nevnt ovenfor. Men de er satt inn i den dramatiske rammen av 3. Mosebok kapittel 16. Og dette kan gi leseren et varig inntrykk av kraften i Jehovas forbilder og motbilder. Og denne forklaringen gir håp!⁶²

HØYTIDENE SOM PROFETISKE FORBILDER

Som jeg allerede har nevnt, sier Romerne 15:4 at «alt som før ble skrevet, ble skrevet til vår opplæring». Og Paulus sier eksplisitt at høytider og sabbater representerer skygger (profetiske forbilder) for oppfyllelser i forbindelse med Jesus Kristus. (Kolosserne 2:16, 17)

Det er også flere ledetråder som viser at høytidene representerer profetiske forbilder: Paulus viser i 1. Korinter 5:7, 8 at Jesus er det motbilledlige påskelam, og at han og korinterne bør feire den motbilledlige usyrende brøds høytid. Åpenbaringen 14:4 viser at gruppen på 144 000 er «førstegrøden», og dette uttrykket kan knyttes til ukenes høytid (pinsen). Den store skare er en gruppe av Guds tjenere i tillegg til den mindre gruppen på 144 000. De har palmegrener i hendene, og dette kan knytte dem til løvhyttefesten. Derfor pekte påsken og festen for de usyrede brød

62. Gode forklaringer av soningsdagen finnes i Vaktårnet av 15. september 2009, side 25–29. Den motbilledlige betydningen av jubelåret, som er beskrevet i 3. Mosebok 25, blir forklart i detalj i kapittel 13 i boken *Guds Plan Gjennom Tidsaldrene for Gjenopprettelsen av Alle Ting*.

på Jesus, pinsefesten pekte på samlingen av de 144 000 Guds tjenere, og løvhyttefesten pekte på samlingen av den store skare.

Vakttårnet av 1. desember 1967 og 1. mars 1998 drøfter motbilledene til høytidene. Jeg siterer fra Vakttårnet for 1. mars 1998, side 13, avsnittene 20 og 21 (over) og for 1 desember 1967, sidene 550 og 551, avsnittene 21 og 23 (under):

²⁰ Så kom påsken og de usyrede brøds høytid i det betydningsfulle året 33. På påskedagen ble Jesus henrettet av sine fiender, og han ble da det motbilledlige påskelammet, som døde for å ta bort «verdens synd». (Johannes 1: 29; 1. Korinter 5: 7) Tre dager senere, den 16. nisan, oppreiste Gud Jesus og gav ham et udødelig åndelig legeme. Dette falt sammen med at førstegrøden av bygghøsten ble frambåret som offer, slik det var foreskrevet i loven. Den oppstandne Herren Jesus Kristus ble dermed «førstegrøden av dem som har sovnet inn i døden». — 1. Korinter 15: 20.

²¹ En virkelig fremtredende høytid var pinsen i år 33. På denne dagen var mange jøder og proselytter samlet i Jerusalem, deriblant omkring 120 av Jesu disipler. Mens høytiden pågikk, utøste den oppstandne Herren Jesus Kristus Guds hellige ånd over de 120 disiplene. (Apostlenes gjerninger 1: 15; 2: 1—4, 33) De ble dermed salvet, og de ble Guds nye utvalgte nasjon gjennom den nye pakt som Jesus Kristus er mellommann for. Under denne høytiden frambar den jødiske øverstepresten to syrede brød fra førstegrøden av hvete høsten for Gud. (3. Mosebok 23: 15—17) De syrede brødene er et bilde på de 144 000 ufullkomne menneskene som Jesus 'kjøpte til Gud' for at de skulle tjene som 'et kongerike og prester og herske som konger over jorden'. (Åpenbaringen 5: 9, 10; 14: 1, 3) Det at det var to slike brød, kan være et bilde på at disse himmelske herskerne kommer fra to grener av den syndige menneskehet, jøder og ikke-jøder.

²¹ Med tiden ble andre trekk lagt til [løvhyttefesten]. Jødene begynte å bære palmegrener som et tegn på glede og seier. Hver morgen fylte en prest et gullkar med vann fra Siloam-dammen og bar det til tempelet, hvor det ble blåst i trompeter og ordene i Jesaja 12:3 ble lest opp: «Med jubel skal dere hente vann fra frelsens kilder.» . . . ²¹ I tidens løp ble det føyd andre trekk til denne høytiden. Jødene begynte å bære palmegreiner som et tegn på glede og seier. Hver morgen fylte en prest et gullkar med vann fra Siloadammen og bar det til tempelet, hvor det ble blåst i basuner og følgende ord fra Esaias 12: 3 ble lest: «I skal øse vann med glede av frelsens kilder.»...

²³ Det at jødene bodde i løvhytter under høytiden, er et bilde på hvordan levningen og de «andre får» betrakter denne gamle tingenes ordning som et midlertidig bosted. De ser fram til et varig bosted, henholdsvis i himmelen og på en paradisiske jord. Løvhyttene var spartansk utstyrt. Jehovas vitner i vår

tid legger også foruten guds frykt nøysomhet for dagen og er tilfredse når de «har føde og klær». (1 Tim. 6: 6—8) De er lykkelige over å kunne ta del i det større innsamlingsarbeid som nå pågår, og hjelpe menneskene til å ta imot Jesus som sin gjeløser. De er klar over at det bare er Jesu offer som virkelig kan sone deres synder. Det at det ble ofret 70 okser i løpet av de sju dager løvsalenes høytid varte, er et symbol på at Jesu offer, både fra et jordisk og et himmelsk synspunkt, er fullstendig og dekker hele menneskeheten, som ble forbilledlig framstilt ved de 70 generasjoner som er nevnt i 1 Mosebok, kapittel 10. Jødene i fortiden bar palmegreiner som et tegn på glede, og det er interessant å legge merke til at det i Åpenbaringen, kapittel 7, vers 9, sies at den store skare står med palmegreiner i sine hender. De har god grunn til å gi uttrykk for glede og med høy røst si: «Frelsen tilhører vår Gud, han som sitter på tronen, og Lammet!» — Vers 10.

Etter min mening er forklaringene i de to artiklene balanserte og overbevisende. Det er umulig at alle de forskjellige trekkene ved høytidene bare har en moralsk betydning. Hvorfor skulle Jehova arrangere så mange spesifikke hendelser i høytidene, som de to brødene av surdeig som ble ofret til Gud på pinsedagen og de 70 oksene som ble ofret på løvhyttefesten, bare for å lære oss noen moralske verdier? Det er klart at alle de viktigste trekkene ved høytidene har profetisk betydning, slik artiklene i Vaktårnet som er sitert ovenfor, viser.⁶³ Og viktigst av alt: Profetiske forbilder og motbilder gir oss håp! (Romerne 15:4)

SABBATENE OG JUBELÅRET SOM PROFETISKE FORBILDER

Kolosserne 2:16, 17 viser eksplisitt at sabbatene var skygger av større ting som skulle komme med Kristus. Dette betyr at sabbatsårene og jubelåret som er nevnt i 3. Mosebok kapittel 25, må ha profetisk betydning. Jeg bringer et sitat fra Awake! for 8. oktober 1971, side 27.

Når vi legger dette tallet til årene fra Jesu død og fram til nå, finner vi at de 6000 årene vil utløpe omkring midten av 1970-årene. Dette er noe som har stor betydning. Hvorfor?

Vi finner svaret i lovpakten, som Gud ga det gamle Israel gjennom mellommannen Moses. Bibelen sier at loven hadde «en skygge av de kommende goder». (Heb. 10: 1) Når du følger en skygge, kommer du til slutt fram til virkeligheten, som skyggen bare viser konturene av. Skyggen,

63. En meget god forklaring i samme retning som i de to siterte artiklene finnes i Vaktårnet 1. januar 2007, side 20–24.

lovpakten, fører oss til virkeligheten, til Guds rike ved Guds Sønn, Kristus Jesus.

Kolosenserne 2: 16, 17 viser at sabbatsordningen er en av de ting som er «en skygge av det som skulle komme». Ifølge sabbatsordningen skulle hver sjuende dag være en hviledag, en dag da ingen skulle arbeide. Hvert sjuende år skulle landet hvile et helt år. Det skulle ikke pløyes og ikke sås. På den måten fikk landet muligheter til å fornye sin fruktbarhet, og folket fikk anledning til å vinne nye krefter. — 2 Mos. 20: 8—11; 3 Mos. 25: 1—8.

Hvilke «kommende goder» var dette et forbilde på? Sabbatsordningen viste forbilledlig hvilke storslagne velsignelser og hvilken befrielse hele menneskeheten vil få del i ved hjelp av Kristi rike. Åpenbaringen viser at når denne urettferdige ordning får sin ende, skal Kristi rike innføre et tusenårig styre med fred og store velsignelser fra Gud. Dette vil føre til en sabbat-lignende hvile for jorden og alle dens innbyggere. Menneskeheten vil få fullstendig gagn av Kristi gjenløsningsoffer og til slutt oppnå fullstendig frihet fra synd. Satan og hans demonstyrker vil bli styrtet i avgrunnen, og menneskeheten vil derved bli befridd for deres undertrykkende styre. — Åpb. 20: 1—6; 21: 1—4.

Hvis vi anvender Bibelens ord om at 'tusen år er som én dag' for Jehova Gud, vil det bety at de 6000 årene menneskene har eksistert, er som seks dager i Guds øyne. (Sl. 90: 2; 2 Pet. 3: 8) Guds Sønns kommende, tusenårige styre vil da bli en sjuende «dag» som følger etter disse seks. Det vil svare fullstendig til det profetiske forbildet med en sabbatsperiode med hvile etter seks perioder med slit og strev. Når vi i dette tiåret nærmer oss slutten på de første 6000 år av menneskenes eksistens, har vi således det storslagne håp at den store Sabbat med hvile og befrielse er nær. Det nerveslitende og knugende presset vil opphøre. I stedet vil vi oppnå forfriskende frihet og glede oss over alle gode ting.

Drøftelsen i Våkn Opp! stemmer godt overens med Paulus' ord i Kolosserne 2:16, 17. Men dette er ikke tilfellet med artikkelen «Det er en tid til å arbeide og en tid til å hvile hvile» i Vaktårnet fra desember 2019, hvor sabbaten som et profetisk forbilde ikke aksepteres. Det samme bladet drøftet også jubelåret, og heller ikke jubelåret som et profetisk forbilde aksepteres. Dette vises i oversikten nedenfor.

OVERSIKT OVER ARTIKKELEN «JEHOVA GJØR DET MULIG FOR DEG Å OPPNÅ FRIHET»

Det jødiske jubelåret blir drøftet, og på side 12 finner vi tabellen med tittelen «Det symbolske jubelåret». Teksten lyder:

30 EVT. Jesus forkynner frihet i synagogen i Nasaret. (Luk 4:21)

33 EVT. Det symbolske jubelåret starter ved at Jehova begynner å salve Kristi disipler (Rom 8:2, 15–17)

I DAG: De salvede nyter godt av det symbolske jubelåret på mange måter

TUSENÅRSRIKET: I tusenårsriket vil mennesker oppleve gjenopprettelse og frigjøring

VED SLUTTEN AV KRISTI TUSENÅRIGE STYRE: Det symbolske jubelåret ender. Det har tjent sin hensikt – menneskene er blitt fullstendig frigjort fra synd og død (Rom 8:21)

Det viktige spørsmålet er: Hva er betydningen av ordet «symbolsk» i uttrykket «det symbolske jubelåret»? Spørsmålet er relevant, fordi medlemmene av DSR har en aversjon mot forbilder og motbilder, og artikkelen om den jødiske sabbaten i Vaktårnet for desember 2019 sier ingenting om sabbaten som et profetisk forbilde.

Det andre og femte avsnittet i artikkelen kan belyse spørsmålet:

² Vi skal nå se nærmere på noe som er bedre enn et slikt jubileum og til og med bedre enn den et år lange høytiden som ble kalt jubelåret, og som ble feiret hvert 50. år i det gamle Israel. Hvorfor er israelittenes jubelår av interesse for oss i dag? *Fordi jubelåret, som ga israelitter frihet, minner oss om en enestående ordning for varig frihet som Jehova har truffet og lar oss som lever nå, få nyte godt av.* Jesus snakket om denne friheten i Lukas 4:16–18. (Les.)

⁵ Som kristne er vi ikke underlagt Moseloven. Vi følger derfor ikke dens bestemmelser om jubelåret, som innebar at slaver skulle frigis, at gjeld skulle ettergis, og at jordeiendommer som var slektsarv, skulle gis tilbake. (Rom 7:4; 10:4; Ef 2:15) Men vi har likevel grunn til å være interessert i jubelåret. Hvorfor? *Fordi vi kan nyte godt av en frihet som minner oss om den friheten Jehova sørget for at israelittene fikk.*

Ifølge Paulus representerer sabbatsyklusene som inkluderte jubelåret, profetiske forbilder hvis motbilledlige oppfyllelser er knyttet til Kristus. (Kolosserne 2:16, 17) Artikkelen ignorerer Paulus' ord, og verken sabbatene eller jubelåret blir brukt som profetiske forbilder. Men artikkelen drøfter hva jubileet *minner DSR om*. Så ordet «symbolsk» refererer ikke til motbildet av jubileet, selv om mange lesere vil trekke

denne konklusjonen. Ordet «symbolsk» synes å være et synonym for ordene «*minner oss om*».

Artikkelen refererer til Jesu ord i synagogen i Nasaret, hvor han siterte Jesaja 61:1: «å utrope frihet (*derōr*) for dem som er tatt til fange (*shebūyim*). Lukas 4:18 har ordene «å forkynne frihet (*afesis*) for de fangne (*aichmalōtos*)». Ingen del av Jesu ord fokuserer på jubelåret. Både det hebraiske og det greske ordet for «fangne» refererer til dem som ble ført fangne til Babylon. Men de som ble frigjort i jubelåret, var alle som tjente som slaver for israelittene, og alle mennesker i landet. Artikkelen sier at «det symbolske jubelåret» begynte «på pinsedagen i år 33 salvet Jehova apostlene og andre trofaste menn og kvinner med hellig ånd.» (§12).

Men etter å ha sitert Jesajas ord om frihet for de fangne, sa Jesus: «*I dag* er det skriftstedet som dere nettopp hørte, oppfylt.» (Lukas 4:21). Derfor kunne ikke Jesu ord referere til det «symbolske jubelåret», som sies å ha begynt i år 33 evt., tre år etter at Jesus sa at ordet var oppfylt. Dessuten må vi huske, at når hornet lød på den tiende dagen i den sjuende måneden, på soningsdagen, skulle det «utrope frihet i landet for *alle* dets innbyggere». (3. Mosebok 25:9, 10) Dette passer ikke med pinsedagen i år 33 evt., da bare noen få personer ble salvet med hellig ånd. Men det passer perfekt med Jesu tusenårige regjering, når alle milliarder av mennesker på hele jorden vil få fullkommen frihet.

Artikkelen viser at medlemmene av DSR ikke følger sine egne prinsipper. I Vaktårnet av 15. juni 2015, side 8, står det at DSR bare vil akseptere en beretning som profetisk forbilde når det finnes et *klart bibelsk grunnlag* for det. Når det gjelder sabbatsyklusene, inkludert jubelåret, finnes det et *klart bibelsk grunnlag* (Kolosserne 2:16, 17). Men DSR aksepterer ikke det.

I motsetning til drøftelsen om jubelåret i Vaktårnet for desember 2019, som vist i oversikten ovenfor, stemmer kommentarene nedenfor i artikkelen «Befrielse i sikte?» i Vaktårnet fra 15. desember 1976, side 570, godt overens med Paulus' ord i Kolosserne 2:16, 17.

Ja, Gud har et langt større og bedre «jubelår» i tankene for menneskene. Dette symbolske jubelår er det tusenårige styre som hans rike vil utøve med Kristus som konge. Det nåværende, undertrykkende system med dets falske religion, politikk og handelsvesen vil da ikke finnes mer. Hvorfor ikke? Fordi

Gud vil opprette sitt styre over hele jorden. Han sier om denne tiden: «Se, *Guds bolig er hos menneskene*, og han skal bo hos dem; og de skal være hans folk, og Gud selv skal være hos dem og være deres Gud; og han skal tørke bort hver tåre av deres øyne, og døden skal ikke være mer, og ikke sorg og ikke skrik og ikke pine skal være mer; for de første ting er veket bort.» — Åpb. 21: 3, 4.

Dette «jubelår» vil ikke bare bringe en midlertidig frihet, slik at menneskene igjen kommer til å oppleve en mengde vanskeligheter, og det vil heller ikke være nødvendig at det blir proklamert på nytt med jevne mellomrom, slik som det hebraiske jubelår ble. Grunnen til det er at Jesus Kristus ikke bare vil være konge, men også menneskehetens yppersteprest. Ved hjelp av hans sonoffer vil menn og kvinner bli løftet opp til fullkommenhet hva sinn og kropp angår. Om ypperstepresten Kristus blir det sagt: «Han [kan] også *fullkommen* frelse dem som kommer til Gud ved ham, da han alltid lever til å gå i forbønn for dem.» (Heb. 7: 25; 1 Kor. 15: 26) Hver enkelt vil få en del av jorden som han må ta vare på og dyrke. Ingen vil behøve å frykte for å gå fallitt.

Det symbolske jubelår vil bringe virkelig hvile til menneskeheten. Jubelåret i fortiden var et sabbatsår, og «sabbat» betyr «hvile». (3 Mos. 25: 11, 12) Menneskene vil oppnå full befrielse og bli fullt ut helbredet, ja, det vil til og med finne sted en oppstandelse av de døde, noe Kristus viste i liten målestokk da han var på jorden, ved å helbrede mennesker for alle slags sykdommer og ved også å oppreise døde. (Matt. 15: 30, 31; Luk. 5: 12—16; 7: 12—15; Joh. 11: 38—44) Bibelens beskrivelse av dette trekk ved «jubelåret» lyder: «Og jeg så de døde, små og store, stå for Gud, og bøker ble åpnet; og en annen bok ble åpnet, som er livsens bok; og de døde ble dømt etter det som var skrevet i bøkene, etter sine gjerninger [i løpet av 'jubelåret']» — Åpb. 20: 12, 13.

Jeg skal først se på den motbilledlige sabbaten. Skapelsesberetningen i 1. Mosebok kapittel 1 og 2 taler om seks dager med skapelse, og en sjuende dag da Gud hvilte. Hebreerne kapitlene 3 og 4 viser at Gud fortsatte å hvile på den tiden da brevet ble skrevet. Ifølge Hebreerne 3:18 ble jødene som dro ut av Egypt, invitert til å komme inn i det lovte land og hvile sammen med Jehova. Men de oppnådde ikke dette fordi de manglet tro og handlet ulydig. I 4:1, 2 lærer vi at akkurat som jødene hørte det gode budskap med invitasjon om å komme inn i Guds hvile, ble et lignende godt budskap med en invitasjon om å komme inn i Guds hvile kunngjort for Paulus og hebreerne. Vers 4 viser at de som har tro, vil komme inn i Guds hvile, og på grunn av sin tro vil de hvile fra døde gjerninger (9:14). De har Jesu gjenløsningsoffer, og derfor er det ikke nødvendig å streve hardt for å

holde Moseloven, som var umulig å holde på en fullkommen måte. (Galaterne 3:10; Romerne 10:3)

Er det at kristne kom inn i Guds hvile ved tro, den endelige oppfyllelsen av den forbilledlige sabbaten? Ifølge Hebreerne 4:9 er svaret nei. Verset sier: «Altså er det fremdeles en sabbatshvile i vente for Guds folk.» (Bibel 2024) Oversettelsen «sabbatshvile» er utmerket, fordi det greske ordet *sabbatismos* er et abstrakt substantiv. Og sammenhengen viser at det referer til hvilen under Jesu tusenårige regjering. Det greske ordet er *apoleipomai*, og ifølge Louw og Nida er dets grunnleggende betydning «fortsette å eksistere». Dette viser at Guds hviledag fortsatte utover den tiden da Paulus og hebreerne hadde gått inn i Guds hvile. Og muligheten for å gå inn i Guds hvile ville «fortsette å eksistere».⁶⁴

Hvor lenge ville Gud fortsette å hvile? En sammenligning mellom Jesu slektsregister tilbake til Adam i Lukas 3:23–38 og alderen til de forskjellige mennene i 1. Mosebok viser at Adam ble skapt i 4026 fvt. Guds hviledag begynte etter at Eva ble skapt, noe som ikke er datert. I dag er det 6 050 år siden Adam ble skapt. Fordi Eva ble skapt etter Adam og hennes skapelse er udatert, betyr dette at Guds hviledag har vart i omkring 6 000 år. Fordi vi lever i den siste generasjonen av denne onde tingenes ordning, og vi vet at Jesu tusenårige styre vil begynne i nær fremtid, forstår vi at Guds hviledag er 7 000 år lang. Hva betyr det?

Kommentarene i Vaktårnet fra 1976, som er sitert ovenfor, er logiske av følgende grunner: Paulus sier eksplisitt at jødenes sabbater var profetiske forbilder på større ting. Matteus 12:8 sier: «For Menneskesønnen er sabbatens Herre.» Jesus var under loven (Galaterne 4:4), og derfor kunne han ikke være Herre over den jødiske sabbaten. Så «sabbaten» må ha referert til noe annet.⁶⁵ Den eneste kandidaten jeg kan se, er hans tusenårige regjering, som kan betraktes som en sabbat i forhold til Guds hviledag på 7 000 år. Vi må alltid være forsiktige når vi bruker profetiske tekster. Men det er klart at sabbaten er et profetisk forbilde på noe, og jeg har aldri sett noen forslag til et motbilde som er mer logisk enn Jesu tusenårige styre.

64. Gode drøftelser om hvordan man kommer inn i Guds hvile finnes i *Vaktårnet* av 15. juli 1998 og 15. juli 2011.

65. Et eksempel på å bruke noe bokstavelig for å peke på noe åndelig finnes i Johannes 2:19–21.

La oss nå se nærmere på sabbatsyklusene og på jubelåret. Artiklene i Vaktårnet fra desember 2019 drøfter hva sabbaten og jubelåret kan **minne oss** om. Det er imidlertid tre sider ved sabbatene og jubelåret som må være mye mer enn bare påminnelser.

For det første: Sabbatsyklusene var på både dager og år. Den ukentlige sabbaten lærer oss at det er en tid for arbeid og en tid for hvile, som den første artikkelen i Vaktårnet fra desember 2019 viser. Selv om dette er det Jehova ønsker å lære oss med den ukentlige sabbaten, hvorfor innførte han også årlige sabbater med frigivelse av hebraiske slaver og av jødenes gjeld? (5. Mosebok 15:1–3, 12) Dette var en spesiell ordning innenfor loven, og derfor ble den inkludert i Bibelen med et bestemt formål.

For det andre: Horden ble ikke dyrket i sabbatsåret, og det ble ikke sådd, beskåret eller høstet. Men det som vokste av seg selv, kunne eieren av åkeren og hans slaver spise. Dette var igjen en spesiell ordning som ble innført med et bestemt formål.

For det tredje: Jubelåret fulgte etter det 49. året, som var et sabbatsår. Dette betyr at det 49. og 50. året representerte to påfølgende år med sabbat og hvile, med høydepunktet på soningsdagen i det 50. året, da frihet ble proklamert over hele landet. Syklusen i seg selv lærer oss ingen moralske verdier. Men Paulus sier eksplisitt at sabbatsyklusene representerte profetiske forbilder.

For det fjerde: Ingen andre nasjoner i oldtiden hadde en ordning som lignet på sabbatsyklusene og jubelåret. Dette var derfor en helt spesiell ordning som ble innført med en spesiell hensikt

Jubelåret var en tid for glede. Alle arvelodder som var solgt, ble returnert til eierne uten vederlag, og slavene fikk sin frihet. Dette gjaldt selv om de ikke hadde tjent sine herrer i seks år. (3. Mosebok 25:8–13, 39–41) Denne situasjonen passer med Paulus' ord i Romerne 8:20, 21:

²⁰ For skapningen ble lagt under nytteløsheten, ikke av sin egen vilje, men ved ham som la den under den, på grunnlag av håp ²¹ om at skapningen selv også skal bli frigjort fra trelldommen under forgjengeligheten og få Guds barns herlige frihet.

Når vil skapningen bli fri fra trelldommen under forgjengeligheten? Det vil skje under Jesu tusenårige regjering. Dette underbygger kommentarene i den siterte artikkelen i Vaktårnet for 15. desember 1976 om at det motbilledlige jubelåret er Jesu Kristi tusenårige regjering.

Men hva med tidsrammen på 49 og 50 år? Vaktårnet fra 1. januar 1987 har noen interessante poenger under overskriften «Spørsmål fra leserne». Vi må huske at sabbatsdagen da Gud hvilte, var den syvende dagen i skapelsesuken som er beskrevet i 1. Mosebok kapittel 1. Artikkelen viser at hver skapelsesdag må ha vært like lang som sabbatsdagen – dette er tilfellet i en bokstavelig uke. Når vi vet at sabbaten er 7 000 år lang, må de andre dagene være like lange. Hvis vi er enige om at Jesu tusenårige regjering er det syvende årtusenet av Guds hviledag, har vi samme ramme som sabbatsårene som fører til jubelåret. Dermed var skapelsesuken 49 000 år lang, og de siste tusen årene er Jesu Kristi tusenårige styre. Hvis dette resonnementet er riktig, betyr det at Jesu tusenårige styre både er det motbilledlige 49. sabbatsåret og det motbilledlige 50. året, som er jubelåret. I jubelåret vil det være full frihet for alle ved slutten av de tusen år.

Det er viktig å holde det profetiske forbildet og motbildet adskilt. Første Mosebok kapittel 1 taler om skapelsesuken på sju dager, og **konseptuelt sett** er alle dagene i en uke like lange. Dette er det profetiske forbildet. Når vi ser på den bibelske historien, finner vi at den syvende dagen er 7 000 år lang, og den motbilledlige sabbaten er 1000 år lang. På dette grunnlaget er skapelsesuken **konseptuelt sett** 49 000 år lang. Det jeg prøver å understreke, er at lengden på skapelsesdagene i solår ikke er viktig. Men skapelsesuken blir **konseptuelt sett** presentert som en uke med dager av like lengde. Når den syvende dagen er 7 000 år lang, må de andre dagene, i henhold til mønsteret, **konseptuelt sett** også være 7 000 år lange.⁶⁶

Som ved anvendelsen av enhver profeti, kan vi ta feil. Romerne 15:4 viser imidlertid at ordene om sabbatssyklusen og jubelåret i 3. Mosebok 25:8–13 ble skrevet med det formål å undervise oss. Og jeg har aldri hørt

66. Sedimentære bergarter på jorden med sine fossiler må representere dag tre, fire, fem og seks i skapelsesuken da planter og dyr ble skapt. Geologer mener at disse bergartene er hundrevis av millioner år gamle. Sedimentære bergarter ble dannet av små biter av eruptive bergarter og muligens av materiale fra verdensrommet. Bitene av eruptive bergarter og det antatte materialet fra verdensrommet kan være millioner av år gamle. Men det er ingenting i sedimentære bergarter som motsier muligheten for at de – de sedimentære bergarter – er mindre enn 49 000 år gamle, og at skapelsesuken består av 49 000 bokstavelige solår. Bevis i forbindelse med bergarters alder presenteres i R. J. Furuli, *Can We Trust the Bible?*, side 26–102.

noen forklaring som fullt ut kan redegjøre for denne syklusen, bortsett fra forklaringen ovenfor. Og denne forklaringen gir definitivt håp!⁶⁷

Det er sannsynlig at syklusen med 7 sabbatsår som fører fram til jubelåret er et profetisk forbilde på skapelsesuken på 49 000 virkelige eller konseptuelle år, og at jubelåret referer til Jesu tusenårige regjering.

PROFETISKE FORBILDER I PROFETENES BØKER

En profeti er et ord som er inspirert av Gud, og det kan referere til fortiden, nåtiden eller fremtiden. Dette betyr at vi ikke på forhånd kan vite at ordene i en av profetenes bøker representerer profetiske forbilder som vil bli oppfylt i endens tid. Derfor trenger vi også *et klart bibelsk grunnlag* i forbindelse med profetenes ord. Jeg skal gi noen eksempler.

Hvordan skal vi forstå ordene i Jesaja 65:17, 21–25 (NWT13)?

¹⁷ For se, jeg skaper nye himler og en ny jord; og de tidligere ting skal ikke minnes, og de skal ikke stige opp i hjertet...

²¹ Og de skal visselig bygge hus og bo i dem; og de skal visselig plante vingårder og spise deres frukt. ² De kommer ikke til å bygge og en annen til å bo; de kommer ikke til å plante og en annen til å spise. For som treets dager skal mitt folks dager være; og sine hendes verk kommer mine utvalgte til å bruke fullt ut. ³ De skal ikke slite forgjeves, og de skal ikke føde barn til en plutselig forferdelse; for de er det avkom som består av Jehovas velsignede, og deres etterkommere med dem. ⁴ Og det skal sannelig skje: Før de roper, skal jeg selv svare; mens de ennå taler, skal jeg selv høre. ⁵ Ulven og lammet skal beite sammen, og løven skal ete halm som oxen; og slangen skal ha støv til føde. De skal ikke volde noen skade og ikke ødelegge noe på hele mitt hellige fjell,» har Jehova sagt.

Representerer disse ordene profetiske forbilder som vil gå i oppfyllelse i fremtiden? Disse ordene fra Jesaja gikk i oppfyllelse da jødene vendte tilbake fra Babylon. Men er dette alt? Vi finner et mønster blant noen profeter med to oppfyllelser av profetier. For eksempel gikk ordene i Habakuk 1:5–8 i oppfyllelse da babylonerne erobret Juda og Jerusalem. Men Apostlenes gjerninger 13:41 viser at dette ikke er den eneste oppfyllelsen av disse ordene. Profeten Joels ord i 2:28–32 (3:1–5 i noen

⁶⁷. En detaljert drøftelse av kronologien i forbindelse med det motbilledlige jubelåret finner vi i kapittel 13 i min bok *Guds Plan Gjennom Tidsaldrene for Gjenopprettelsen av Alle Ting*.

oversettelser) ble oppfylt i det første århundret evt., ifølge Apostlenes gjerninger 2:16–21. Peter knytter imidlertid Joels ord til «de siste dager» (vers 17), og derfor må det komme en større oppfyllelse. Dette stemmer overens med Joel 3:1–21 (3:6–26 i noen oversettelser) hvor Guds endelige dom beskrives. De to eksemplene ovenfor viser at profetiske forbilder og profetier kan ha mer enn én oppfyllelse. Men det er ikke alltid tilfellet, så vi trenger et **klart bibelsk grunnlag**.

Jeg vil nå gå tilbake til Jesaja 65:21–25 og drøftelsene i Vaktårnet for 1. januar 1973, side 19 (første sitat) og Våkn opp! av 8. april 1974, side 13 (andre sitat).

Profetien i Esaias 65: 17 angående Guds løfte om å skape «en ny himmel og en ny jord» var ikke en profeti Esaias kunngjorde for jødene bare for at de skulle få høre om noe som ville bli oppfylt om cirka 2700 år. Disse ordene fikk sin første oppfyllelse omkring 200 år etter at de først ble nedskrevet, nemlig da de landflyktige israelitter vendte tilbake til Jerusalem. Jehova tilveiebrakte et nytt styre med stattholderen Serubabel og ypperstepresten Josva som den 'nye himmel', og Juda land ble igjen befolket med et organisert folk som utgjorde en «ny jord». Under denne gjenopprettelsen kom det ingen fiende i likhet med Nebukadnesar for å drepe spebarn og andre barn. Folk oppnådde en normal levealder. De bodde i trygghet og bygde hus og plantet vingårder uten å frykte for at fienden igjen skulle komme og legge landet øde, slik babylonierne hadde gjort i år 607 f. Kr. (Es. 65: 20—22) Dette var en meningsfylt oppfyllelse av profetien for de israelitter som levde den gangen. De kunne handle i samsvar med Esaias' profeti, noe som ville være til gagn for dem.

Gud elsket sitt folk den gangen og husket dem da de var fanger i Babylon. Han utfridde dem av fangenskapet og velsignet dem i deres eget land. Apostelen Paulus sier at det som hendte dem, var et forbilde på større ting. (1 Kor. 10: 11) Vi vet derfor at Gud i sin store kjærlighet til den kristne menighet, 'det åndelige Israel', ville utfri dem av deres fienders hånd. I det første århundre utfridde han en levning av trofaste jøder og førte dem inn i den kristne menighet, som ble opprettet på pinsedagen. (Joh. 8: 31—36; Ap. gj. 2: 41, 47) I de «siste dager» har Gud vist den samme kjærlighet ved å gjenopprette det åndelige Israel og utfri dem av fangenskapet i Babylon den store, den falske religions verdensrike. Han har gradvis åpenbart for dem de sannheter som ble lært og de framgangsmåter som ble fulgt i den første kristne menighet, og han har gitt dem framgang ved å utfri andre mennesker av deres religiøse trelldom. Bibelens profeti angående Jehovas folks utfrielse av Babylon har således fått en tredobbelt oppfyllelse.

Apostelen Peter viser også at en profeti kan ha mer enn én oppfyllelse, når han anvender profetien i Esaias 65:17 på noe framtidig som skulle skje i forbindelse med Kristi styre. Peter skriver til det åndelige Israel på sin tid og sier: «Vi venter etter hans løfte nye himler og en ny jord, hvor rettferdighet bor.» (2 Pet. 3:13) Og i Åpenbaringen, som ble skrevet omkring 96 e. Kr. til det åndelige Israel, beskrives et syn av «en ny himmel og en ny jord» som skal bringe menneskene trygghet og velsignelser i Guds nye ordning under Kristi rikes styre. — Åpb. 21:1—1.

En forsikring om at det skal bli paradisiske forhold

Men hvordan kommer virkeligheten til å bli under Guds messianske styre? Gud gjorde alle disse gode tingene for sitt folk i fortiden når de lyttet til ham. Han vil gjøre det samme igjen i mye større målestokk for alle dem som lytter til og tror på hans løfter i dag, for det er hans hensikt å opprette et paradis på jorden, å innføre helt nye forhold som skal vare for evig.

Jesus talte om dette paradiset til en ugjerningsmann som hang døende på pelen ved siden av ham. Denne mannen, som med rette ble straffet for en forbrytelse, ga uttrykk for sin tro på Kristi kommende rike, og dette fikk Jesus til å love ham at han skulle bli oppreist og få anledning til å oppnå liv i dette paradiset. — Luk. 23: 39—43, NW.

De fleste referansene i Jehovas vitners litteratur til profetien i Jesaja kapittel 65 sier bare uten noen bevis at ordene vil gå i oppfyllelse paradiset på jorden. Artiklene som er sitert ovenfor, representerer imidlertid interaktiv læring. De viser at Peter siterte ordene i Jesaja 65:17 og anvendte ordene om nye himler og en ny jord på fremtiden. Jesus lovet også forbryteren en oppstandelse i et framtidig «paradis».

Jesaja 11:6–9 beskriver en situasjon som ligner den som er beskrevet i 65:25: «ville» og «tamme» dyr vil leve sammen. Henvisningen til dyr er figurativ, fordi 11:9 viser at grunnen til at forskjellige dyr vil være sammen, er at «jorden vil bli fylt med kunnskap om Jehova». Denne kunnskapen vil ikke påvirke dyrene. Men den vil påvirke menneskers personligheter. Da jødene vendte tilbake til sitt land, ville personer som hadde vært som ulver, nå oppføre seg som lam.⁶⁸

68. Verbet som brukes i setningen om ulven og lammet i 11:6 er *gūr*. Ifølge Koehlenberger og Mounce betyr verbet «å leve som en fremmed; å bo som en fremmed». NV96 gjengir setningen som «Og ulven skal i sannhet bo en stund sammen med vær-lammet». Denne gjengivelsen er utmerket. Vaktårnet for 15. september 1991 viser at ulven og lammet vil ha forskjellige tilholdsteder. Men midlertidig kan de bo sammen.

Beviset for en annen og bokstavelig oppfyllelse finnes i sitatene ovenfor. Jesaja og menneskene som levde på hans tid hadde aldri sett «ville» og «tamme» dyr bo sammen. Beskrivelsene i Jesaja 11:6–8 og 65:25 er hentet fra det første paradiset. Når Jesus forteller at det vil bli et jordisk paradis, må situasjonen i det paradiset være den samme som situasjonen i det første paradiset. Derfor må ordene om dyrene ha en bokstavelig oppfyllelse. Dette bekreftes av Peter, som siterer ordene om nye himler og en ny jord i Jesaja 65:17 og anvender dem på fremtiden. (2. Peter 3:13) Drøftelsen viser at vi har et **klart bibelsk grunnlag** for å forstå ordene fra Jesaja kapitlene 11 og 65 som profetier, eller profetiske forbilder, som vil bli oppfylt i det fremtidige paradiset.

Ordene om at «ville» og «tamme» dyr skal være sammen, vil få en bokstavelig oppfyllelse i det fremtidige paradiset på jorden fordi

- **Beskrivelsen er hentet fra det første paradiset, og Jesus sier i Lukas 23:43 at et jordisk paradis vil bli gjenopprettet. Det gjenopprettede paradis vil være likt det første paradis.**
- **Peter siterer ordene om nye himler og en ny jord i Jesaja 65:17 og anvender dem på fremtiden. Jesaja 65:21–25 og 11:6–9 må derfor få en bokstavelig oppfyllelse i det fremtidige paradis.**

ASSYRERNE SOM PROFETISKE FORBILDER

Hvordan skal vi oppfatte beretningene i profetenes bøker som ikke direkte blir brukt om fremtiden i De kristne greske skrifter? Ta for eksempel artiklene «Øksen og hoggeren» og «Den kommende befrielse fra den antireligiøse 'øksen'» i Vaktårnet for 1. juni 1976, og *Jesajas profeti – Lys for hele menneskeheten* I (2000), kapittel 12. (Jesaja 10:1–34) Artiklene og boken bruker den assyriske invasjonen og Hiskia og Sanherib som profetiske forbilder. Må denne oppfatningen avvises?

Er det noe **klart bibelsk grunnlag** for den profetiske tolkningen som disse artiklene gjør? Jesaja 10:20–23 er sitert i Romerne 9:27, 28, og dette viser at ordene om Assyria ville få en annen oppfyllelse langt senere enn på 700-tallet evt. Dessuten finnes ordene om Assyria i kapittel 10 imellom

profetiene om Messias og hans rike i Jesaja 9:6, 7 og 11:1–10) Dette viser også at Assyria representerer et profetisk forbilde som har et motbilde. (punkt 7, side 339)

Men hva kan vi si om Hiskia og Sankerib? Representerer de profetiske forbilder som har motbilder, slik som Melkisedek gjør ifølge Hebreerne 7:1–9? Jeg kan ikke forestille meg at ordene om assyreren bare representerer historie, og at beretningen bare representerer en moralsk lære. Et stort antall av beretningene hos profetene inneholder ikke et **klart bibelsk grunnlag** i sin **nærmeste** kontekst, som indikerer at de representerer profetiske forbilder eller profetier. Men hvis vi aksepterer at deres plassering mellom beretninger som er klart profetiske, så må disse også være profetier, og ikke bare moralske påminnelser. Hvis vi ikke aksepterer dette, blir profetene i Bibelen fullstendig lammet når det gjelder deres profetiske betydning. Og igjen, profetiske anvendelser av profetenes ord gir leserne håp!

BERETNINGEN OM NABOT

Jeg skal nå gå tilbake til beretningen om Nabot (1. Kongebok 21:1–29), eksemplet på en beretning som hadde blitt sett på som et profetisk forbilde, men som en artikkel i Vaktårnet for 15. mars 2015 sier ikke er profetisk. Fokus i denne beretningen er ikke hvordan Nabot bevarte sin integritet, slik artikkelen i Vaktårnet sier. Fokus er hvordan to personer med stor makt forårsaket en rettferdig manns død for å ta hans vingård i besittelse, og hvordan de ble dømt til døden på grunn av sine handlinger.

I punkt 3 på side 336, viser jeg at det er **et klart bibelsk grunnlag** for å oppfatte Elia som et profetisk forbilde, og at beretningene i 1. Kongebok kapitlene 17 og 18 og 2. Kongebok kapittel 1 også representerer profetiske forbilder. Straffen til Akab ifølge kapittel 17 og 18 er at det ikke skal falle regn før Elia ville si at det skulle komme regn. Straffen som beskrives i 1. Kongebok 21:19–26 er imidlertid mye strengere. Elia sier at både Akab og Jesabel skulle drepes. Og oppfyllelsen av denne profetien er beskrevet i kapittel 21.

Beretningen om Nabot, Elia, Akab og Jesabel står mellom de profetiske forbildene i 1. Kongebok kapitlene 18 og 19 og 2. Kongebok kapittel 1. Dette alene viser at beretningen i kapittel 21 også er et profetisk forbilde. Dessuten er dette den viktigste beretningen i forholdet mellom Elia, Akab

og Jesabel på grunn av dødsdommen over Jehovas to fiender.⁶⁹ Begge de nevnte fakta viser at beretningen om Nabot også er et profetisk forbilde.

At denne dramatiske beretningen er inkludert i De hellige skrifter bare for å minne oss om integriteten til Jesus, den salvede rest og den store skare, gir absolutt ingen mening. Det er mye mer logisk at Jesabel er et profetisk forbilde kristenhetens ledere, at Akab er et profetisk forbilde på nasjonalistiske nasjoner, og at Nabot er et profetisk forbilde for den salvede rest og på Guds åndelige vingård, slik det står på sidene 324 og 325 i boken *La ditt navn bli helliget*.

For å illustrere hvordan profetiske forbilder og motbilder er utbredt, og hvordan de brukes, henviser jeg til Akitofel. Han var Davids personlige rådgiver, men han ble en forræder og sluttet seg til Absalom i et kupp mot kongen. Om ham skrev David i Salme 41:9:

⁹ Også den mannen som levde i fred med meg, som jeg hadde tillit til, som spiste mitt brød, har gjort sin hæl stor mot meg.

Vi ville neppe ha sett på Akitofel og hans handlinger som et profetisk forbilde. Men i Johannes 13:18 sier Jesus med henvisning til Judas Iskariot, som var en av Jesu nærmeste medarbeidere og som ble en forræder:

¹⁸ Jeg snakker ikke om dere alle; jeg kjenner dem jeg har utvalgt. Men det er for at skriftstedet skal bli oppfylt: 'Han som pleide å spise mitt brød, har løftet sin hæl mot meg.'

Situasjonen er ikke at Akitofel **minner oss** om Judas Iskariot. Men Jesu bruk av ordet *plēroō* («oppfylle») viser at David var et profetisk forbilde på Jesus og Akitofel var et profetisk forbilde på Judas. Det er ingen tvil om at De hebraiske skrifter inneholder «en mengde forbilledlige beretninger», slik Vaktårnet for 15. august 1952, side 251, sier.

69. Beretningen om Elia og Elisa, da Elia ble tatt opp til himmelen (2. Kong 2:1–14), er også svært viktig. Både situasjonen og samtalene mellom Elia og Elisa er spesielle (**punkt 4**, side 336), og derfor må beretningene representere profetiske forbilder.

KOMMENTAR TIL ARTIKKELEN «ET ANGREP FRA NORD»⁷⁰

Denne artikkelen er et annet eksempel på avvisningen av profetiske forbilder. I begynnelsen av artikkelen (side 2, § 2) kritiseres brødrene som skrev artikler om Joel i 1992, 1998 og 2009: de tok ikke hensyn til konteksten.

En annen grunn er at for å forstå en profeti riktig må vi som regel se hele profetien under ett og ta i betraktning den sammenhengen den står i. Hvis vi fokuserer på bare én side ved profetien og ser bort fra resten, kan vi komme til å trekke feil konklusjon. Dette ser ut til å ha vært tilfellet når det gjelder en profeti i Joels bok. Vi skal nå se nærmere på denne profetien og drøfte hvorfor vi trenger å justere den forståelsen vi har hatt fram til nå.

Et studium artikkelen «Et angrep fra nord» viser imidlertid at det er forfatteren av denne artikkelen som har ignorert konteksten og den profetiske siden av Joels bok. Jeg skal først drøfte gresshoppeplagen og deretter utgytelsen av ånden.

Gresshoppeplagen

I Vaktårnet av 15. april 2009, side 18, står det:

¹⁵ Profeten Joel sammenlignet Jehovas tjeneres virksomhet med gresshoppenes måte å oppføre seg på. Han skrev: «Som veldige menn løper de. Som stridsmenn stiger de opp på en mur. Og de går hver især på sine egne veier, og de forandrer ikke sine stier. Og de skubber ikke til hverandre. Som en sunn og sterk mann på sin vei fortsetter de å gå; og skulle noen falle blant kastevåpnene, avbryter de andre ikke sitt løp.» – Joel 2:7, 8.

¹⁶ Denne profetien gir virkelig en god beskrivelse av Rikets forkynnere i vår tid.

Vaktårnet fra april 2020, side 2, §4 sier:

⁴ Hvis vi bare ser på Joel 2:7–9, kunne den forklaringen [sitert ovenfor] virke riktig. Men når vi ser nærmere på hele profetien i sin sammenheng,

70. Vaktårnet for april 2020, side 2–7.

skjønner vi at den skal forstås på en annen måte. La oss se på fire grunner til at dette.

Jeg skal nå drøfte de fire grunnene. Ifølge artikkelen er «ham som kommer fra nord» i Joel 2:20 identisk med gresshoppene (side 3, § 5). Argumentet er: Hvis gresshoppene representerer Guds folk, hvorfor skulle Jehova drive dem bort? «ham som kommer fra nord» identifiseres som gresshoppene som representerer den babylonske hæren (side 5, §11). Vi kan ikke vite identiteten til «ham som kommer fra nord», fordi konteksten ikke sier noe om hans identitet. En kommentar sier:

[Han som kommer fra nord] er et begrep som har blitt forstått på forskjellige måter. Når begrepet tolkes i lys av konteksten og strukturen i kapittel 2, er den mest adekvate oppfatningen at det refererer til en utenlandsk inntrenger (dvs. assyrerne) som kommer ned fra nord.⁷¹

Det er sannsynlig at «ham som kommer fra nord» refererer til en nasjon representert av sin konge. Fordi Joels bok ble skrevet rundt 800 fvt., er det mer sannsynlig at «ham som kommer fra nord» refererer til assyrerne, som ødela tistammeriket i 740 og også angrep Juda, enn til babylonernes erobring i 607.

Å bruke «ham som kommer fra nord» om babylonerne har ett alvorlig problem, fordi 2:20 sier: «Og ham som kommer fra nord, skal jeg føre langt bort fra dere.» Disse ordene passer ikke til babylonerne i 607 fvt., fordi de erobret Jerusalem. Den assyriske kongen Sankerib derimot angrep Jerusalem i 732 fvt., og hans hær ble drevet bort da en engel drepte 185 000 av hans soldater.

Det mest problematiske med artikkelen fra 2020 er påstanden om at «ham som kommer fra nord» er identisk med gresshoppene, som igjen representerer den babyloniske hæren. Det er mer sannsynlig at gresshoppene er identiske med «et tallrikt og mektig folk» som nevnes i 2:2–11 og med «en nasjon» som nevnes i 1:6, 7.⁷²

GRUNN 1: Det avgjørende poenget er påstanden om at «ham som kommer fra nord» er identisk med gresshoppene, som representerer den babylonske hæren. Det er ingenting i sammenhengen som knytter «ham

71. R. D. Patterson, *The book of Joel*, side 253.

72. Vær oppmerksom på at de fire hebraiske perfektum-formene i 1:6, 7 refererer til fremtiden og bør oversettes med norsk futurum. Se R. J. Furuli, *The Fallacy of Prophetic Perfect*, side 265.

som kommer fra nord» til gresshoppene. Men det er sterke grunner som motsier oppfatningen om at gresshoppene representerer den babylonske hæren. Her har forfatteren av artikkelen gjort akkurat det han beskylder forfatterne av de tidligere artiklene om Joels bok i Vaktårnet for å ha gjort. Han har ikke tatt hensyn til sammenhengen.

Hva er bakgrunnen for kapittel 2:1–11? Det er Jehovas dag, og denne dagen kom ikke i 607 fvt., men den vil komme i fremtiden. Versene viser at hæren av gresshopper er Jehovas hær (2:11), og denne hæren er i bevegelse før Jehovas dag. Dette støtter synet på at gresshoppene er et profetisk forbilde på hans vitner, som forkynner det gode budskap i endens tid, slik sitatet fra Vaktårnet for 15. april 2009 sier.

GRUNN 2: Argumentet er at gresshoppene må referere til babylonske soldater fordi 2:25 sier at Jehova vil gi erstatning for gresshoppenes spising. Hvis disse ordene refererer til rikets forkynnere, forårsaker budskapet de forkynner skade, og dette er ikke riktig, er argumentet. Joels profeti består av forskjellige sekvenser som ikke er kronologiske. Dette er også mønsteret vi ser hos de andre profetene og i Åpenbaringen. I 2:1–11 beskrives Jehovas fremtidige dag og hans hær, men sekvensen i 2:12–27 refererer til Joels tid.

I 2:12 talte Jehova til folket på Joels tid og formante dem til å vende tilbake til ham, og versene 2:13–17 forteller hvordan folket og prestene viser anger. Deretter sier Jehova at han vil være nidkjær for sitt folk (vers 18). Han vil igjen sende korn, ny vin og olje (vers 19), og han vil drive bort den angripende hæren (vers 20). Vers 22 til 26 snakker om en forandring til det bedre: Ørkenen vil bli grønn (vers 22); vårregnet og høstregnet vil komme som før (vers 23); det vil bli en erstatning for det gresshoppene har spist (vers 25);⁷³ og alle vil spise seg mette (vers 26).

Vi bør merke oss at Jehova, i bokstavelig forstand, snakker om en gjenopprettelse av gode ting i landet. Dette tyder på at gresshopper i bokstavelig forstand hadde ødelagt landet, og nå ville landet få en erstatning for dette, slik versene beskriver. Forfatteren av artikkelen «Et angrep fra nord» anvender feilaktig profetien som er uttrykt i symboler i 2:1–11 med den bokstavelige gjenopprettelsen av landet som er nevnt i

73. Vi merker oss at vers 25 snakker om «årene» da gresshoppene hadde spist. De babylonske soldatene ble ikke i Jerusalem i «årevis», og derfor kan ikke gresshoppene representere disse soldatene.

2:19–27. Erstatningen refererer altså ikke til Jehovas hær, men tydeligvis til en bokstavelig gresshoppeplage som hadde ødelagt landet.

GRUNN 4: Artikkelen hevder at gresshoppene ikke kan referere til de kristne som er symbolisert av gresshoppene i Åpenbaringen 9:1–11, fordi det er forskjeller mellom beskrivelsene i Joel og Åpenbaringen. Dette er et svakt argument, fordi settingen i de to beskrivelsene er forskjellig, og den samme situasjonen blir ofte beskrevet på forskjellige måter i forskjellige bøker i Bibelen. Bruken av gresshopper i en profetisk setting er sjelden. Og det faktum at gresshopper nevnes både av Joel og i Åpenbaringen, tyder på at det er en likhet mellom de to beretningene.

Den hellige ånds utgytelse

GRUNN 3: Dette er en henvisning til utgytelsen av Guds ånd. Også her er det forvirring. En ny sekvens begynner i 2:28 og slutter i vers 32. Vi leser (side 3, §7):

Merk deg hvilken rekkefølge hendelsene i profetien finner sted i. Jehova sier: «**Etter dette** skal jeg utøse min ånd» – det vil si etter at gresshoppene har fullført sitt oppdrag. Hvis gresshoppene var forkynnere av Guds rike, hvorfor skulle Jehova da utøse sin ånd over dem *etter* at de har fullført sin forkynnelse? (Fet skrift og kursiv i originalen.)

Det er umulig at ordene «etter dette» kan referere til gresshoppenes verk. Hvis det var tilfellet, måtte utgytelsen skje etter Jehovas dag, fordi denne dagen er rammen for 2:1–11. En ny sekvens som beskriver gjenopprettelsen av landet, begynner i 2:19 og slutter i vers 27. Derfor må ordene «etter dette» referere til denne sekvensen og den bokstavelige gjenopprettelsen av landet etter gresshoppeplagen. Disse ordene har ingenting med gresshoppene å gjøre.

Den virkelige betydningen av ordene «etter dette» er ikke noe mysterium, fordi Peter forklarte disse ordene på pinsedagen i år 33 evt. Han viste at ordene «etter dette» refererer til «de siste dager». (Apostlenes gjerninger 2:19) Peter levde i disse «siste dager» av den jødiske tingenes ordning, og dette var lenge etter («etter dette») gjenopprettelsen av landet som Joel snakker om i 2:19–27.

Når det gjelder utgytelsen av ånden, sier Vaktårnet for 1. mai 1992, side 13, §16:

¹⁶ Jehova sier til sine vitner: «Dere skal få sanne at jeg er hos [det åndelige] Israel. Jeg og ingen annen er [Jehova] deres Gud.» (Joel 2: 27) Hans folk ble klar over denne dyrebare sannhet da Jehova begynte å oppfylle sine ord i Joel 3: 1, 2: «En gang skal det skje at jeg utøser min Ånd over alle mennesker. Deres sønner og døtre skal tale profetord.» Dette skjedde da Jesu disipler var samlet på pinsedagen i år 33 og ble salvet og «fylt med hellig ånd». De forkynnte i den hellige ånds kraft, og den samme dagen «ble omkring tre tusen sjeler lagt til». — Apostlenes gjerninger 2: 4, 16, 17, 41

¹⁷ Ved denne glederike anledningen siterte Peter også Joel 3: 3—5: «Jeg lar jærtegn vise seg på himmelen og på jorden: blod og ild og røksøyler. Solen forvandles, den formørkes, og månen blir som blod før [Jehovas] dag kommer, den store og skremmende. Men hver den som påkaller [Jehovas] navn, han skal bli frelst.» Disse ordene fikk en delvis oppfyllelse da Jerusalem ble ødelagt i år 70 e.Kr.

¹⁸ Joel 3: 1, 2 skulle imidlertid få en ytterligere oppfyllelse. Og den er virkelig blitt oppfylt på en bemerkelsesverdig måte siden september 1919. Da ble det holdt et minneverdig stevne for Jehovas folk i Cedar Point i Ohio i USA. Guds ånd var tydelig til stede, og hans salvede vitner ble tilskyndt til å starte en verdensomfattende forkynnelseskampanje, som fortsatt pågår.

Artikkelen i «Et angrep fra nord» sier at oppfyllelsen av Joels profeti skjedde på pinsedagen i år 33 evt. (side 6, § 15). Artikkelen fra 1992 sier også at økningen i antall nye forkynnere siden 1919 er et bevis på at Jehova også har utøst sin ånd i vår tid.

Men det er en stor forskjell mellom artikkelen fra 1992 og artikkelen fra 2020. Og denne forskjellen er kjennetegnet på det nåværende DSR: Ofte aksepterer medlemmene ikke at det er profetiske forbilder og motbilder, selv når konteksten viser at dette er tilfellet – som her, hvor Jehovas dag er rammen. Ifølge DSR ble Joels profeti om utgytelsen av hellig ånd **endelig** oppfylt ved pinse i 33 evt., mens artikkelen fra 1992 tar oppfyllelsen i 33 evt. som et profetisk forbilde som peker på en større oppfyllelse fra 1919 og fremover.

Hvordan vet vi at oppfyllelsen i 33 evt. er et profetisk forbilde? Joel sa ifølge 2:30, 31:

³⁰ Og jeg vil gi varsler i himlene og på jorden, blod og ild og røksøyler. ³¹ Solen skal bli forvandlet til mørke og månen til blod, før Jehovas store og fryktingytende dag kommer.

Den mindre oppfyllelsen skjedde i år 70 evt. Jerusalem sto i brann, og røyken forvandlet solen til mørke og gjorde månen rød om natten. Det var blod fordi mange mennesker ble drept. Denne situasjonen må imidlertid være et profetisk forbilde på en større oppfyllelse, fordi Jehovas dag er nevnt (Joel 2 11), og denne dagen refererer til vår fremtid. Dette bekreftes også av det faktum at ødeleggelsen av Jerusalem er et profetisk forbilde på den store trengsel (Matteus 24:21), og av Joel 3:2–18, hvor Jehovas endelige dom er nevnt. Dette betyr at konteksten tydelig viser at det må være en større oppfyllelse av Joel 2:28 (3:1) i endens tid. Men artikkelen «Et angrepet fr nord» viser at DSR ikke aksepterer dette.

Konklusjonen er at gresshoppene refererer til personer som tjener Gud i endens tid før den store trengsel, og at utgytelsen av ånden skjer i samme tidsperiode.

Jeg vil igjen henvise til Romerne 15:4:

⁴ For alt det som før ble skrevet, ble skrevet til vår opplæring, for at vi ved vår utholdenhet og ved trøsten fra Skriftene skulle ha håp.

Disse ordene viser at beretningen om gresshoppene ble tatt med for vår opplæring og for å gi oss håp. Hvis gresshoppene refererer til den babylonske hæren, gir det oss ikke noe håp. Men hvis de refererer til forkynnelsesarbeidet til Guds folk i endens tid, gir beskrivelsen av seirene til Guds hær oss absolutt håp. *Artikkelen «Et angrep fra nord» gir oss ikke håp, fordi han som skrev artikkelen, ikke tok hensyn til konteksten i Joel.*

DSR fjerner systematisk det profetiske elementet fra beretningene i De hebraiske skrifter, også når konteksten direkte viser at en beretning er et profetisk forbilde.

BOKEN DEN RENE TILBEDELSEN AV JEHOVA — ENDELIG GJENOPPRETTET!

Fordi oppfyllelsen av profetiene i de fleste tilfeller ikke er skrevet i Bibelen, vil det alltid være et subjektivt element i forklaringene av

profetiene. Men det finnes noen ledetråder som kan hjelpe leserne å sjekke forklaringene. For eksempel er ledetrådene om de 1 260, 1 290, 1 335 og 2 300 dagene og de 3 1/2 tider som er nevnt i Daniels bok, som må indentifiseres, følgende: tiden for endens tid (12:9), Guds folk (12:7, 12), avskyeligheten som forårsaker ødeleggelse (12:11); og det hellige sted som skal bli gjenopprettet til sin rette tilstand (8:14). Basert på disse ledetrådene kan leserne sjekke konklusjonene av drøftelsene om disse tidsperiodene. Lignende ledetråder er knyttet til andre profetier.

Det nåværende DSRs tilnærming til Bibelens tekster er svært forskjellig fra tilnærmingen som ble brukt i det 19. og 20. århundre. Boken «*Nasjonene skal kjenne at jeg er Jehova*» – *Hvordan?* (1971) hevder at de forskjellige beretningene i Esekiels bok er profetiske, og at de peker mot vår tid og mot fremtiden. Disse profetiene blir analysert språklig, og de moderne oppfyllelsene blir beskrevet i detalj.

Boken *Den rene tilbedelsen av Jehova — endelig gjenopprettet* (2019) «gir en oppdatert forklaring av Esekiels profetier».⁷⁴ Den hevder at Esekiels bok inneholder noen få profetiske tekster som går i oppfyllelse i dag og i fremtiden, men at en stor del av Esekiels beretninger er ikke profetier for vår tid eller for fremtiden; de refererer bare til det gamle Israel. Derfor har disse beretningene ingen spesiell profetisk betydning for mennesker i det 21. århundre. Denne «oppdaterte versjonen» sier altså i realiteten at en stor del av boken *Kjenne Jehova* er eventyr — de profetiske forklaringene er fiksjon. Imidlertid **minner** alle disse beretningene som ikke er profetiske, DSR og forfatteren av boken *Den rene tilbedelsen* om noe. Og kommentarene i boken *Den rene tilbedelsen* som omhandler disse beretningene, er basert på **disse påminnelsene**, hvorav mange er allegoriske.

Dette betyr at i forbindelse med de nevnte beretningene kommenterer boken *Den rene tilbedelsen* i mange tilfeller ikke **betydningen** av teksten i Esekiel – store deler av denne teksten har ingen profetisk betydning for oss – men den kommenterer det som kommer opp i sinnet til medlemmene av DSR når de leser disse tekstene. Dette er et stort subjektivt foretagende som leserne ikke kan kontrollere, og fokus er på menneskers meninger, hvordan de oppfatter disse tekstene og hva de minner dem om. Svært mange av kommentarene i *Den rene tilbedelsen* er altså **utenombibelske**; de representerer en tekst **i tillegg** til Bibelens tekst.

74. Boken *Den rene tilbedelsen*, side 2.

Dermed flyttes autoriteten fra Bibelen til mennesker, til medlemmene av DSR.

I motsetning til hva leserne forventer, inneholder en stor del av boken *Den rene tilbedelsen* ikke analyser og kommentarer til teksten i Esekiel. Men den inneholder kommentarer angående hva teksten i Esekiel *minner* medlemmene av DSR om.

Jeg har sett på alle forekomster av ordet «minne» i boken *Den rene tilbedelsen* der det refererer til Esekiels ord og anvender dem på vår moderne tid. De følgende 21 eksemplene viser at påminnelsene i de fleste tilfeller er vilkårlige.⁷⁵

PÅMINNELSER SOM FORFATTEREN AV BOKEN DEN RENE TILBEDELSEN HAR FUNNET

- 1) Beskrivelsen av de levende skapninger: «*minner oss om Guds navn, Jehova, som vi forstår som 'Han som får til å bli'*». (43)
- 2) Esekiels syn om Jehovas hellighet og hans uovertrufne makt: «*minner oss om at Jehova er verdig å få vår tilbedelse.*» (49)
- 3) Det frafalne Juda: «*minner oss helt klart om kristenheten.*» (54)
- 4) Det moralske forfallet i det frafalne Juda «*minner oss om de dårlige moralske forholdene i dagens verden.*» (60)
- 5) Esekiels profeti: «*minner oss også om at når det kommende angrepet på religiøse organisasjoner finner sted, vil medlemmene deres ikke 'dra ut i krig' for å forsvare religionen. Nei, når de begynner å gå opp for dem at deres rop om hjelp, 'Herre, Herre', ikke blir besvart, vil 'alle hender henge slapt ned' og de kommer til å 'skjelve over hele kroppen'*» (69)
- 6) Esekiels profetiske uttalelser om Jerusalems fall: «*minner oss om at vi har begrenset tid igjen til å hjelpe andre til å bli tjenere for Guds.*» (70)

75. Tallene på slutten refererer til sidetallene i boken *Den rene tilbedelsen*. Jeg har også sett på alle de 26 «leksjoner» («lessons») for vår tid. De ligner ganske mye på påminnelsene, men jeg har ikke skrevet dem opp i en tabell.

- 7) Den inspirerte beskrivelsen i Esekiel 34:15, 6: «er blitt brukt mange ganger for **å minne** kristne hyrder om den standarden som Jehova Gud og Jesus Kristus har fastsatt.» (107)
- 8) Hensikten med Esekiels syn av det store åndelige templet var «**å minne** Guds folk om betydningen av de normene Gud fastsetter for ren tilbedelse. (148)
- 9) Den muren som gikk rundt det store åpne området: Den «**minner oss** om at vi aldri må la noe som helst urent få skitne til vår tilbedelse av Jehova.» (152)
- 10) De høye ytre portbygningene: De «**minner oss** om at Jehova har høye normer for oppførsel for alle som vil delta i den ren tilbedelse.» (152)
- 11) Vaktrommene i disse portbygningene: De **minner oss** om at ingen i dag får adgang til det åndelige templet og tilbedelsen der hvis de ikke har Guds godkjennelse. (156)
- 12) Esekiels syn inneholder **nyttige påminnelser** til dem (salvede kristne) «De kan for eksempel merke seg at prestene fikk veiledning og tilrettevisning. (158)
- 13) Forholdene i det utro Jerusalem: Det eller det «**minner** om det som skjer i kristenheten i dag.» (174)
- 14) Trær for mat og helbredelse: «De **minner oss** om at vi tjener en gavmild Gud, som gir oss det vi trenger av åndelig mat og helbredelse. (207)
- 15) Vi er virkelig blitt velsignet, slik trærne i Esekiels syn **minner oss** om. (208)
- 16) Jøder som vender tilbake fra Babylon til Jerusalem: De «**minner oss** om en utvikling som har foregått i nyere tid.» (213)
- 17) Når vi ser på detaljene om landet og innbyggerne i tempelsynet: «De **minner oss** om at det skal være lett å se at vårt verdensomfattende brorskap i dag preges av likhet og enhet.» (217)
- 18) Byen i tempelsynet står på vanlig, eller ikke-hellig land: «Det **minner oss** om at byen ikke sikter til en himmelsk, men til en jordisk administrasjon, som utfører et arbeide som har vært til hjelp for alle innbyggerne i det åndelige paradiset.» (221)
- 19) Arbeiderne i nærheten av byen kommer fra alle Israels stammer: «**Minner** denne ordningen **oss** om noe vi har mulighet til å gjøre i dag? Ja. I dag har **alle** innbyggere i det åndelige paradiset mulighet til å støtte tjenesten utført av Kristi salvede brødre og den tjenesten som blir utført av de brødrene blant 'den store skare' som Jehova har utnevnt til å ta ledelsen.» (222)

20) De profetiske beskrivelsene av Israel og Juda som prostituerte:
«**minner oss** om hvor avskyelig åndelig utroskap er i Jehovas øyne.» (228)

21) «De fire ansiktene (til de levende vesener) **minner oss** også om Jehovas overveldende makt og herlighet.»

Jeg har noen kommentarer til de mest iøynefallende eksemplene:

Det er ingen direkte sammenheng mellom de levende skapningene og Guds navn og dets antatte betydning (1)⁷⁶ og mellom Esekiels profeti om enden og at hendene til kirkemedlemmene «vil henge slappe» og at de vil «skjelve over hele kroppen» (5). Det er ingen sammenheng mellom Esekiels uttalelser om Jerusalems fall og at tiden for å hjelpe andre i dag er begrenset (6). Det er ingen sammenheng mellom murene rundt tempelet i synet og at vi aldri lar noe ødelegge vår tilbedelse av Jehova (9), eller mellom de ytre og indre portene og de høye standardene for tilbedelse som Jehova krever (10).

Punkt 9 til 19 er knyttet til tempelsynet, og påminnelsene ligger nær opp til den motbilledlige anvendelsen av dette synet i Vaktårnets litteratur fra det 20. århundre. Likevel er forholdet mellom påminnelsen og teksten i Esekiel ikke klart. Selv eksempler som virker logiske, kan det stilles spørsmål ved. Punkt 3 sier at det frafalne Juda minner oss om kristenheten, og boken *Den sanne tilbedelsen*, side 174, sier:

Er kristenheten et motbilde til Jerusalem? Har vi et solid bibelsk grunnlag for å omrale kristenheten som et motbilde til Jerusalem? Nei.

Tenk over dette: Jerusalem var en gang et senter for ren tilbedelse, men senere ble byens innbyggere frafalne. Kristenheten, derimot, har *aldri* praktisert den rene tilbedelse. Helt fra kristenheten oppsto på 300-tallet evt. har den *alltid* fremholdt falsk lære.

En annen faktor: en tid etter at Jerusalem var blitt ødelagt av babylonerne, fikk byen igjen Jehovas godkjennelse og ble sentret for sann tilbedelse. Kristenheten, derimot, har aldri hatt Guds godkjennelse, og når den først er blitt ødelagt i den store trengsel, kommer den aldri til å oppstå igjen. (kursiv i originalen)

Forfatterne av boken *Kjenne Jehova* var klar over opplysningene i sitatet. Men deres poeng var at det var **det frafalne Jerusalem i Esekiels dager** som var det profetiske forbildet på kristenheten; hva Jerusalem var før

76. Senere i dette kapitlet skal jeg vise at betydningen «Han får til å bli» for Guds navn ikke har noe språklig grunnlag.

og etter dette var irrelevant. Nedenfor vil jeg vise at det finnes *et solid bibelsk grunnlag* for å se på det frafalne Jerusalem som et profetisk forbilde på kristenheten.

Men vi kan også spørre: Hvis det er så stor forskjell mellom Jerusalem og kristenheten, som sitatet viser, hvordan *kan* det frafalne Jerusalem i Esekiels bok *minne* DSR og forfatteren av boken *Den rene tilbedelsen* om kristenheten? Hvis det er så store forskjeller at et forbilde-motbilde er utelukket, ville det gamle Jerusalem naturlig nok ikke minne noen om kristenheten. Dette er en av de mange merkelige resonnementene jeg har funnet i boken.

DRØFTELSE AV BIBELTOLKNING

Bibelstudentene og Jehovas vitner studerte Bibelen for å finne mønstre som de kunne bruke til å forklare teksten. Under Guds ledelse forklarte forfatterne av De kristne greske skrifter profetiene i De hebraiske skrifter. Noen profetier hadde én oppfyllelse, og andre hadde én oppfyllelse i det 1. århundre evt. og ville få en større oppfyllelse i endens tid. De lærte også at mange beretninger i De hebraiske skrifter representerte profetiske forbilder som pekte fram til en fremtidig oppfyllelse. Og viktigst av alt, de utviklet en dyp respekt for Guds ord. Som Jesus sa: «Ditt ord er sannhet» og «Skriften kan jo ikke gjøres ugyldig». (Johannes 17:17 og 10:35) En studie av hvordan De kristne greske skrifter behandler tekstene i De hebraiske skrifter, viser at tekstene i De hebraiske skrifter ikke får en allegorisk, men en bokstavelig oppfyllelse.

Profetier og profetiske forbilder har bokstavelige oppfyllelser

Det grunnleggende prinsippet Bibelstudentene og Jehovas vitner lærte av forfatterne av De kristne greske skrifter, var at både oppfyllelsen av profetiene og de profetiske forbilder var konkrete og bokstavelige og aldri metaforiske eller allegoriske. Bøker og artikler som ble publisert i det 19. og 20. århundre av Selskapet Vaktårnet, fulgte konsekvent den bokstavelige anvendelsen av profetier og profetiske forbilder.

Medlemmene av det nåværende DSR har fulgt en annen kurs. I stedet for å gi en detaljert forklaring på nyansene i Bibelens tekst basert på språklige analyser, forklarer de denne teksten som *påminnelser* og *leksjoner*, og de bruker ofte allegoriske tolkninger.

Ordet «leksjon» er et nøytralt ord som indikerer noe vi blir lært eller noe vi har lært. Men det virker for meg som om det nåværende DSR bruker dette ordet i teknisk forstand. Vaktårnets litteratur i det 20. århundre ga ofte en detaljert analyse av ett eller flere vers i Bibelen. Medlemmene av det nåværende DSR mener at detaljene i teksten i De hebraiske skrifter ikke er viktige, og at mange tekster bare er «fyllstoff». Det som er viktig, er det store bildet, ifølge dem. Og mitt inntrykk er at «leksjon» brukes i teknisk forstand som «det store bildet». Dette betyr at «leksjon» er det motsatte av en detaljert analyse av ett eller flere vers i Bibelen. Jeg foretrekker å vise hva ett eller flere skriftsteder forteller meg om Jehova og hans hensikt, i stedet for å bruke ordet «leksjon».

Det er vanskelig for meg å forstå logikken bak det nye prinsippet i DSR: «*Dette skriftstedet minner oss om ...*»

For det første: Det finnes det ikke noe vers i Bibelen som tyder på at forfatterne benekter at en tekst har en iboende betydning, men at dens formål er å minne leserne om noe. Ordet *hypomimnēskō* («minne om») forekommer sju ganger i De kristne greske skrifter, og *mnemoneuō* («huske; nevne») forekommer 21 ganger. Ingen av disse skriftstedene brukes på samme måte som uttrykke «*minner oss om*» brukes i boken *Den rene tilbedelsen*.⁷⁷

For det andre: Ved å følge dette prinsippet, flyttes autoriteten til en tekst i De hellige skrifter til mennesker. Dette er fordi det er mennesker som må fortelle hva teksten *minner ham/oss* om.

For det tredje: Situasjonen er flytende, fordi samme tekst *kan minne* forskjellige personer om forskjellige ting, og det er ingen grenser, så alt er tillatt.

77. Judas (vers 5) minner (*hypomimnēskō*) leserne om at personer som ble frelst fra Egypt senere ble ødelagt. Men situasjonen representerer også et profetisk forbilde (1. Korinter 10:1, 2). Jesus sa: «Husk (*mnemoneuō*) Lots kone.» (Lukas 17:32) Men han viser også at denne situasjonen representerer et profetisk forbilde. Begge eksempler representerer en advarsel, men de representerer ikke et nytt forklaringsprinsipp for Bibelens tekst.

Den motsatte tilnærmingen vises av Jesus når han sa: «Det står skrevet.» (Lukas 4:8) Og han refererte til en tekst med en klar betydning, en tekst som kunne analyseres språklig i sin kontekst. Dette var prinsippet som Jehovas vitner konsekvent brukte i det 20. århundre. Det er en objektiv tilnærming, fordi leserne kan sjekke konklusjonene som presenteres.

Eksempler på bokstavelige oppfyllelser

Jeg skal nå presentere noen tekster som viser at forfatterne av De kristne greske skrifter aldri brukte allegoriske tolkninger og aldri brukte prinsippet «**dette minner meg om**». Forfatterne ga alltid klare og konkrete forklaringer.

Noen profetiske forbilder: Følgende personer er oppført som forbilder som pekte på Jesus: David (Åpenbaringen 5:5), Salomo (Lukas 11:31), Moses (Apostlenes gjerninger 3:20–22), Jona (Matteus 12:39, 40), Melkisedek (Hebreerne 7:1–3), Adam (1. Korinter 15:45). En eller flere sider ved hver person pekte bokstavelig talt på Jesus.

Det finnes også forbilder av onde personer i De hebraiske skrifter. Judas 1:7, 8 viser at folket i Sodoma og Gomorra var forbilder på onde personer som hadde infiltrert de kristne menighetene, og at disse personene ble straffet. Det greske ordet *deigma* («eksempel, advarsel») er oversatt som «et advarende eksempel» av NV96. Jesus viser i Lukas 17:29–32 at dommen over Sodoma og Gomorra var et forbilde på dommen i den store trengsel.

Judas versene 3, 4, 11, 12 viser at Kain, Bileam og Korah er forbilder som peker på de onde personene som hadde sneket seg inn i menighetene. At disse personene var virkelige forbilder, fremgår av ordene i vers 4: «av Skriftene er blitt bestemt til denne dom».

Noen profetier: Første Mosebok 22:17, 18 er sitert i Galaterne 3:16. Det hebraiske substantivet *ʾəṯṯāraʿ* («ætt, avkom») har samme form i entall og flertall. Imidlertid er pronomenet «hans» knyttet til «fiender», noe som viser at ætten er entall. Ifølge Paulus er denne ætten Kristus. Verset viser at Abraham også ville få mange etterkommere, og disse er de salvede kristne som tilhører Kristus. (Galaterne 3:27–29)

Jeremia 31:31–34 taler om den nye pakt med Israel og Juda. Hebreerne 8:8–12 peker på en bokstavelig oppfyllelse på de salvede kristne.

Hosea 2:23 sier at personer som ikke var Guds folk, vil bli kalt «hans folk». Paulus anvender denne profetien på jødene og folkene fra nasjonene som var blitt kristne. (Romerne 9:24–26)

Mika 5:1 refererer til Betlehem, hvor Jesus ble født. (Matteus 2:6)

Profetiene ovenfor ble bokstavelig oppfylt, og det samme gjelder alle andre profetier som er nevnt i de kristne greske skriftene. Det er ingen allegoriske oppfyllelser eller påminnelser.

Konklusjon

Det finnes ikke noe mønster i Bibelen som tyder på at profetiske og ikke-profetiske beretninger i De hebraiske skrifter bør forklares på en subjektiv eller allegorisk måte. Eksemplene ovenfor viser at bokstavelige forklaringer og bokstavelige oppfyllelser er mønsteret.

Ezekiels tempelsyn finnes i kapitlene 40–48. Den viktigste grunnen til at jeg avviser den subjektive og allegoriske tolkningen av dette synet og andre tekster i boken *Den rene tilbedelsen*, er mønsteret for tabernaklet. Uansett om Ezekiels tempel refererer til samme virkelighet som tabernaklet eller til noe annet, finnes forklaringsmønsteret i Hebreerbrevet kapittel 8–10. Dette mønsteret er bokstavelig! Dette betyr at den nye forklaringsformen som medlemmene av DSR har funnet opp, og som de hevder å være «*kjennetegnet på guddommelig lære*», ikke har noe grunnlag i Den hellige skrift.

Det samme gjelder metoden: «*denne teksten minner oss om*» i stedet for å se på teksten som en profeti eller et profetisk forbilde. Det er sant at Guds tjenere i fortiden tjente som eksempler for oss. Sara var et eksempel for kristne kvinner (1. Peter 3:1–6), Abraham og Rahab var eksempler på grunn av sin tro (Jakob 2:20–26), og Job og profetene var eksempler på tålmodighet når de led under ondskap. (Jakob 5:10, 11) Men det er gode grunner til å tro at disse personene også var profetiske forbilder som pekte frem mot større ting. Når vi derfor tar dem som eksempler, opphever det ikke deres funksjon som profetiske forbilder.

Når vi gjør en detaljert sammenligning mellom den «oppdaterte versjonen» av Esekiel fra 2018 og boken *Kjenne Jehova* fra 1971, kan vi kanskje se de enorme forskjellene mellom DSRs syn på Bibelen i 1971 og DSRs syn i 2025. Jeg bruker uttrykket «kan se» fordi den oppdaterte

versjonen, boken *Den rene tilbedelsen*, er delvis skrevet på en skjult måte, enten det er med vilje eller ikke, slik at det ikke er lett å se det virkelige grunnlaget for mange av kommentarene i den oppdaterte utgaven. Det er sant at boken har en liste over forskjellene i synspunkter mellom de to bøkene (side 238–240). Men det virkelige grunnlaget til disse forskjellene er i mange tilfeller skjult. Jeg bruker følgende eksempel for å illustrere:

Tidligere forståelse: Det frafalne Jerusalem er et profetisk forbilde på kristenheten. Ødeleggelsen av Jerusalem viste derfor hva som skal skje med kristenheten.

Justert forståelse: Forholdene i illojale Jerusalem – deriblant avgudsdyrkelsen og det utbredte moralske fordervet — *minner om* det som skjer i kristenheten, men vi omtaler ikke lenger kristenheten som et *motbilde* til Jerusalem.⁷⁸ (Kursiv i originalen.)

Nøkkeluttrykket her er «*minner om*», og det er svært viktig å forstå betydningen av dette nøkkeluttrykket. For å illustrere betydningen vil jeg bruke ordene fra DSR. Den rettfærdige mannen Nabot ble drept av Akab og Jesabel. Som jeg har vist ovenfor, tar boken *La ditt navn bli helliget* historien om Nabot, som ble drept av Jesabel og Akab, som et profetisk forbilde. Dette benektes av den nåværende DSR, og Vaktårnet av 15. mars 2015, side 11, sier:

(Min kursivering.) Vi kan for eksempel med rette si at den ulastelighet som Nabot viste da han ble forfulgt og så døden i øynene, *minner oss* om Kristi og de salvedes ulastelighet. Men den *minner oss også* om det trofaste standpunktet mange av Herrens «andre sauer» har tatt. En slik enkel og klar sammenligning *kjennetegner undervisning som skriver seg fra Gud*.

Boken «*Kjenne Jehova*» (side 324) bruker beretningen om Nabot som et profetisk bilde på de salvede kristne. Dette betyr at forklaringen har en klar begrensning. Beretningen kan bare brukes på én konkret situasjon. Medlemmene av det nåværende DSR mener at beretningen ikke er et profetisk forbilde, og at den ikke refererer til noen bestemt situasjon i vår tid. Grunnen til at beretningen er inkludert i Bibelen, er at Jehova ønsker *å minne oss om...* – og her er det ingen begrensning. Det er altså ikke mulig å kontrollere hva medlemmene av DSR sier de blir minnet om av en bestemt beretning. Innholdet i sitatet ligner mer på en assosiasjonslek enn på en seriøs forklaring av en tekst i Bibelen. Dette ser vi i de 21

78. Boken *Den rene tilbedelsen*, side 239.

påminnelsene på sidene 369–371. Jeg kan absolutt ikke se at den nye forklaringsmodellen med at tekster i Bibelen minner oss om forskjellige ting er det som «*kjennetegner undervisning som skriver seg fra Gud*». Jeg skal illustrere dette med noen flere eksempler.

Boken *Kjenn Jehova* anvender Esekiels ord på konkrete situasjoner i vår tid. Anvendelsen av de samme ordene i boken *Den rene tilbedelsen* er et assosiasjonsspill som kan anvendes på en mengde ting. Og det finnes ingen begrensninger som gjør det mulig å kontrollere anvendelsene. Kommentarene i en stor del av boken *Den rene tilbedelsen* er ikke analyser av og kommentarer til teksten i Esekiel. De er bare subjektive påminnelser!

Flere ganger sier boken *Den rene tilbedelsen* at bare når det er «*et klart bibelsk grunnlag*», vil forfatterne se på en beretning som et profetisk forbilde med en motbilledlig oppfyllelse. Dessverre bryter de dette prinsippet i flere situasjoner. Dessuten er kommentarene ofte skrevet på en skjult eller tilslørt måte, slik at det er vanskelig for leserne å se prinsippene bak de forskjellige forklaringene.

BOKEN DEN RENE TILBEDELSEN BEHANDLER DELER AV ESEKIELS BOK SOM PROFETISKE FORBILDER UTEN Å INNRØMME DET

Drøftelsen som følger, belyser en side som kan være skjult for leserne. Beleiringen av Jerusalem begynte i 609, og Esekiel ble «stum», noe som betyr at han ikke ville profetere om Jerusalem. (24:1, 2; 3:26, 27) Fordi Esekiel var i Babylon, hadde han ingen kontakt med innbyggerne i Jerusalem. Imidlertid kom en som hadde unnsuppet ødeleggelsen av Jerusalem til Esekiel i Babylon, og han fortalte ham om ødeleggelsen av Jerusalem. På det tidspunktet var Esekiel ikke lenger stum. (24:25–27; 33:21, 22) Vi legger merke til at 24:24 sier at Esekiel var et varsel (*mōfet*) for folket. BDB definerer *mōfet* som «1. under, som en spesiell demonstrasjon av Guds makt. 2. Tegn eller symbol på en fremtidig hendelse; symbolsk handling.» KM oppfører også ordet «varsel».

For hvem var Esekiel «et varsel»? Både for jødene i eksil i Babylon og for Israels hus, som bodde i Jerusalem og Juda (4:3; 12:6, 11).⁷⁹ De som bodde i Jerusalem og Juda visste ikke om Esekiels handlinger som representerte varsler; Esekiels bok ble skrevet etter Jerusalems ødeleggelse. Derfor må Esekiel være et varsel (et profetisk forbilde) som refererte til et motbilde på det tidspunkt da gjenopprettelsesprofetiene ble oppfylt. (punkt 8, side 339) Men dette benektes av det nåværende DSR.

Det faktum at profeten Jesaja også var et «varsel», bekrefter synet om at Esekiel var et profetisk forbilde for større ting. I Jesaja 8:18 leser vi:

¹⁸ Se, jeg og de barn som Jehova har gitt meg, er som tegn (*mōfet*) og som mirakler i Israel fra hærstyrkenes Jehova, som bor på Sion-fjellet.

Ovenstående ord er sitert i Hebreerne 2:13, og de viser at sønnene til Jesaja var profetiske forbilder og Guds åndelige sønner var motbildet, de som var Jesu brødre. Bruken av ordet «varsel» i Jesaja og det samme ordet i Esekiel 12:6, 11 og 24:24 viser at Esekiel også var et profetisk forbilde. Boken *Nasjonene skal kjenne at Jeg er Jehova — Hvordan?* side 276 sier:

³³ Er det ikke fantastisk å tenke på at dette profetiske drama skal oppfylles nå i vår generasjon? I samsvar med forbildet vil det ikke være noen tvil om at det er dette som skjer, når den 'store trengsel' begynner for Jerusalems motstykke i vår tid, kristenheten. (Esekiel 24: 1—5) Etter den tiden behøver de som utgjør vår tids salvete Esekiel-klasse, ikke å si mer. Det de allerede har sagt om utfallet av den 'store trengsel', vil være nok. De kan ikke holde fram noe håp for det motbilledlige Jerusalem, kristenheten. Det finnes ikke noe håp om redning for kristenheten, og heller ikke for de religiøse hyklere som er knyttet til den. Den 'store trengsel' må komme og ødelegge den fullstendig.

Boken *Den rene tilbedelsen* drøfter Esekiels profetiske handlinger angående ødeleggelsen av Jerusalem i kapittel 5. Om den store trengsel sier boken på side 66:

¹⁰ De [medlemmer av falske religioner] kommer til å dø i Harmageddon, sammen med alle andre geitlignende personer.

¹¹ Med hensyn til å forkynne et godt budskap kommer vi til å bli 'stumme', akkurat som Esekiel ble stum – eller sluttet å forkynne budskaper – under deler av sin tjeneste. (Esek 3:26, 27; 33:21, 22)

79. Det hebraiske ordet som er oversatt med «tegn» i 4:3 er *ʾot*. Det har et bredt semantisk felt, inkludert «tegn, varsler lovet av profeter som løfter om visse forutsagte hendelser» (BDB).

Som jeg allerede har påpekt, er boken skrevet på en skjult måte. De fleste lesere vil ikke forstå at forfatteren av boken ikke oppfatter Esekiel og det han gjorde som profetier eller profetiske forbilder. Men at kommentarene i boken, som er basert på hva Esekiels beskrivelser, *minner* DSR om noe. Dette er for det meste skjult, fordi *påminnelsene* ofte ligger nær de profetiske motbildene som er skrevet i boken *Kjenne Jehova*.

Fordi DSR ikke ser på Esekiel som et profetisk forbilde, må kommentarene om hans stumhet også være det denne situasjonen *minner* forfatteren om. Men det er ett problem, nemlig at det ikke er noe sted i De hebraiske skrifter eller i De kristne greske skrifter hvor det eksplisitt står at det gode budskap ikke lenger vil bli forkynt når den store trengsel begynner. Årsaken til DSRs syn om at Jehovas vitner skal bli «stumme», er at Esekiels stumhet blir sett på som et profetisk forbilde. Når stumheten nevnes, kan det derfor ikke bare være det forfatteren *blir minnet* om, at vitnene skal bli «stumme». Men selv om forfatteren ikke vil innrømme det, behandler boken *Den rene tilbedelsen* Esekiel her som et profetisk forbilde, og hans stumhet *forutsier* vitnenes stumhet når den store trengsel begynner.

ESEKIEL SOM VAKTMANN

Et annet eksempel på DSRs avvisning av profetiske forbilder, men hvor dette er skjult i teksten, er beretningen om Esekiel som vaktmann. Esekiel 33:7 sier: «Og du, menneskesønn, til vaktmann har jeg gjort deg for Israels hus.» Boken *Kjenne Jehova* har en detaljert drøftelse om vaktmannen i kapittel 15, og boken anvender de dramatiske detaljene på den salvede rest i endens tid – Esekiel er det profetiske forbildet, og levningen av de salvede er motbildet.⁸⁰ Kapittel 11 i boken *Den rene tilbedelsen* drøfter Esekiels rolle som vokter, og på side 121 leser vi:

² I dag marsjerer de hærstyrkene som Jehova skal bruke til å fullbyrde sin dom, mot en konfrontasjon med dem av jordens innbyggere som ikke bryr seg om ham. (Åp 17:12–14) Dette sammenstøtet kommer til å være kulminasjonen av den største trengselen i menneskenes historie. (Matt 24:21) Men mange kan fremdeles rekke å reagere positivt på den advarselen som Jehova gir gjennom sin vaktmann.

80. Boken *Kjenne Jehova*, side 286.

Viser disse ordene at det nåværende DSR mener at Esekiel var et profetisk forbilde på en moderne vaktmann? Jeg tror de fleste lesere vil forstå ordene på denne måten. Spesielt fordi sidene 124, 127 og 128 nevner to moderne «ansvarsbevisste vaktmenn», nemlig C. T. Russell og den tro og kloke slave. Men svaret er nei; Esekiel er ikke et profetisk forbilde på moderne vaktmenn, ifølge DSR. Men Esekiel som vaktmann **minner** DSR om C. T. Russell og den tro og kloke slave.

For å illustrere dette assosiasjonspillet, vil jeg bruke et eksempel. Jeg kan si: «Esekiels rolle som vaktmann **minner meg** om min venn George, som er vaktmann ved isbreen Svartisen. Nylig besøkte en gruppe Jehovas vitner breen, og George advarte dem om at hvis de gikk utenfor skiltene, kunne løse isbiter treffe dem og drepe dem.» Er det riktig av meg å bruke Esekiels arbeid som vaktmann **til å minne meg** om min venn George? Absolutt! Begge var vaktmenn, begge advarte mennesker, og begge reddet liv.

Problemet er at det absolutt ikke er noen sammenheng mellom George og Esekiel. Men det samme gjelder C. T. Russell og den tro og kloke slave, når DSR benekter at Esekiel er et profetisk forbilde. Imidlertid vil de fleste lesere av kapittel 11 i boken *Den rene tilbedelsen* trekke den slutning at det er en klar profetisk sammenheng mellom Esekiel og C. T. Russell og den tro og kloke slave. Det er dette jeg mener når jeg sier at deler av boken er «skrevet på en skjult eller tilslørt måte».

Kommentarene i boken *Den rene tilbedelsen* om Esekiel som vaktmann er skrevet på en skjult måte. Leserne vil få inntrykk av at Esekiel er et profetisk forbilde med moderne motbilder, noe som ikke er riktig ifølge DSR. De moderne vaktmennene representerer bare det Jehovas ord til Esekiel **minner DSR om.**

Den nåværende DSR har ved mange anledninger, direkte og indirekte, kritisert de tidligere lederne av Jehovas vitner, både når det gjelder deres beslutninger og deres forståelse av Bibelen. Og de nåværende medlemmene av DSR har åpenbart en sterk aversjon mot forbilder og motbilder. Men som jeg allerede har vist, var Esekiel et tegn eller varsel

både for de landflyktige i Babylon (24:27) og for Israels hus, som bodde i Jerusalem og Juda (4:3; 12:6, 11).

De som bodde i Jerusalem og Juda, visste ikke om Esekiels handlinger som representerte varsler; Esekiels bok ble skrevet *etter* Jerusalems ødeleggelse. Derfor må Esekiel være et varsel, det vil si, et profetisk forbilde som refererer til et motbilde på det tidspunktet da gjenoppbyggelsesprofetiene vil bli oppfylt. Det er altså *et klart bibelsk grunnlag* som bekrefter *Kjenne Jehova*-bokens anvendelse av Esekiels funksjon som vaktmann som et profetisk forbilde i motsetning til den allegoriske anvendelsen i *Den rene tilbedelsen*-boken.⁸¹

Jeg skal nå anvende prinsippet om *et klart bibelsk grunnlag* på tre forskjellige beretninger: synet med de tørre ben, merkene på pannen på mennesker og ødeleggelsen av Jerusalem.

SYNET OM DE TØRRE BENENE SOM ET PROFETISK FORBILDE

Jeg skal først se på en beretning i lys av DSRs krav for et profetisk forbilde og et motbilde. Vi leser i boks 2A side 25:

Før har vi sett på mange av trekkene ved Esekiels profetier som forbilder som har sine motbilder i vår tid. Men i denne boken vil ikke en person, en gjenstand, et sted eller en hendelse bli omtalt som et profetisk forbilde med et nåtidig motbilde hvis det ikke er *et klart grunnlag i Bibelen for å gjøre det*.

Hva innebærer dette? Jeg skal se på synet om de tørre benene som kom til liv. (Esekiel 37:1–14) Hvem refererer dette synet til? Vers 11 sier at «disse ben er hele Israels hus», og det er ingenting i versene som tyder på at synet vil få en større oppfyllelse. Om dette synet sier boken *Den sanne tilbedelsen* påside 114 (over), og side 118 (under):

⁹ Mange av gjenoppbyggelsesprofetiene om Israel, blant annet de som Esekiel uttalte, har en større oppfyllelse. (Apostlenes gjerninger 3:21)

81. På sidene 335–340 i denne boken er kriteriene for «Et klart bibelsk grunnlag for profetier og profetiske forbilder» oppført. To av disse passer til Esekiels funksjon som vaktmann: **punkt 8**: Tekster som er skrevet ned etter at de opprinnelig ble oppfylt, må representere profetiske forbilder, og **punkt 9**. Personer og hendelser som sies å være tegn eller varsler.

¹⁴ Hvordan fikk denne delen av Esekiels gjenopprettelsesprofeti en større oppfyllelse? Slik Jehova gjorde kjent for Esekiel i en beslektet profeti, skulle denne profetien få sin viktigste oppfyllelse en tid etter at den større David, Jesus Kristus, hadde begynt å herske som Konge. (Esek 37:24) Og i 1919 var det tydelig at Jehova fylte sitt folk med sin ånd.

Denne forklaringen støtter mitt poeng ovenfor om at «*et klart grunnlag i Bibelen*» ikke krever at teksten selv eller den nærmeste kontekst sier at dette er et profetisk forbilde eller en profeti med to oppfyllelser. Hvis det finnes ledetråder i andre bøker i Bibelen, er det tilstrekkelig. (Punkt 3, side 336) Og her er ledetråden Apostlenes gjerninger 3:21.

Det finnes et stort antall beretninger om gjenopprettelse i bøkene i De hebraiske skrifter. Ved å anvende dette skriftstedet på Esekiel 37:1–14, innrømmer DSR indirekte at alle disse beretningene er profetiske forbilder, også når den nærmeste kontekst til hver beretning ikke uttrykkelig sier det. Dette bekrefter også at Esekiels rolle som vaktmann forutsier en større oppfyllelse, selv om DSR benekter dette.

Anvendelsen av Apostlenes gjerninger 3:21 som «*et klart grunnlag i Bibelen*» for at synet med de tørre benene er profetiske forbilder, viser noe viktig som DSR motvillig til å innrømme: Det finnes mange profetiske forbilder i Esekiels bok, noe som blir vist ved at synet om de tørre benene er et profetisk forbilde. Og for disse profetiske forbildene er Guds folk i endens tid motbildene.

SYNET OM Å BLI MERKET I PANNEN

I sitt syn så Esekiel en mann kledd i lin med en sekretærs skrivesaker ved hoften. Jehova sa til mannen ifølge 9:4:

⁴ Jehova sa til ham: «Gå gjennom byen, gjennom Jerusalem, og sett et merke i pannen på dem som sukker og stønner over alt det avskyelige som foregår i byen.»

Når dette arbeidet var fullført, skulle seks menn, hver med et ødeleggelsesvåpen i hånden, gå gjennom byen og slå ned alle som ikke hadde merket på pannen. (9:1, 2, 5–10) Boken *Kjenne Jehova* ser på mannen kledd i lin som et forbilde på den salvede rest, som ved sin forkynnelse under Kristi nærvær, setter et merke på pannen til oppriktige personer.

Boken *Den rene tilbedelsen* ser på hele beretningen som et profetisk forbilde med to oppfyllelser. Boken sier om de to oppfyllelsene på side 175 (over) og 176 -179 (under):

⁹ Esekiels profeti ble oppfylt i 607 fvt. da den babylonske hæren ødela Jerusalem og tempelet der.

¹⁴ Men hvordan blir Esekiels profetiske syn oppfylt i vår tid? . . .

[Boks 16B] **NÅR:** I de siste dager, før den store trengsel. **HVORDAN:** Mannen med en sekretærs skrivesaker er et bilde på Jesus Kristus når han kommer som Dommer over alle nasjonene. De som tilhører 'den store skare', vil bli dømt, eller bli merket, som sauer, noe som innebærer at de vil overleve Harmageddon.

La oss nå anvende kravet om *«et klart bibelsk grunnlag»* for å betrakte noe som et profetisk forbilde. Ordene om merket på pannen er en fortsettelse av beretningen i kapittel 8. Esekiel fikk et syn om alle de avskyelige tingene som skjedde i Jerusalem og i tempelet. Jehova fortalte Esekiel at han ville «gripe inn i harme» og «ikke vise medfølelse», og at avgudsdyrkere ville bli ødelagt (8:18). Esekiel fikk et nytt syn som er beskrevet i kapittel 9. Personer som sukket og stønnet over alle de avskyelige tingene som er nevnt i kapittel 8, vil bli merket i pannen og overleve når Jerusalem blir ødelagt.

Er det noe i sammenhengen som tyder på at handlingene i 9:1–11 om å bli merket i pannen er profetiske forbilder som vil få sin oppfyllelse i den store trengsel? Svaret er nei. Så hvorfor behandler DSR og forfatteren av boken versene i kapittel 9 som profetiske forbilder? Boken forteller oss ikke det. Men det eneste logiske svaret er mitt **punkt 4** «Beretninger med spesielt eller særegent innhold» på side 336 og **punkt 8** «Tekster som er skrevet ned etter at de opprinnelig ble oppfylt, må representere profetiske typer» på side 339.

Esekiel mottok sine syner mens han var i Babylon, og innbyggerne i Juda og Jerusalem visste ikke om disse synene, som ble skrevet ned i en bokrull etter Jerusalems ødeleggelse. På grunn av denne bakgrunnen, og fordi dramaet i kapittel 9 er spesielt, er den eneste naturlige konklusjonen om hvorfor det er inkludert i Bibelen, at kapittelet representerer profetiske forbilder av større ting. Men bør vi ikke trekke den samme konklusjonen når det gjelder kapitlene 4 til 8, at også disse kapitlene inneholder profetiske forbilder? Når mannen med skrivesakene og de seks mennene med ødeleggelsesvåpen er profetiske forbilder på det som skjer i «Jerusalem», må også Jerusalem være et profetisk forbilde. Dette er åpenbart, men medlemmene av DSR aksepterer ikke det. La oss se nærmere på dette spørsmålet.

Å OPPFATTE JERUSALEM SOM ET SYMBOL PÅ KRISTENHETEN HAR ET KLART BIBELSK GRUNNLAG

Hvorfor blir ikke det utro Jerusalem brukt som et profetisk forbilde når synet i kapittel 9, som er en fortsettelse av kapitlene 4–8 og som foregår i Jerusalem, blir tatt som et profetisk forbilde? Boken *Den rene tilbedelsen* sier på side 174:

Jerusalem var en gang et sentret for den rene tilbedelse, men senere ble byens innbyggerne frafalne. Kristendommen, derimot, har *aldri* praktisert den rene tilbedelse. Helt fra kristenheten oppsto på 300-tallet evt. har den *alltid* fremholdt falsk lære. (kursiv i originalen)

En annen faktor: en tid etter at Jerusalem var blitt ødelagt av babylonerne, fikk byen igjen Jehovas godkjennelse og ble sentret for sann tilbedelse. Kristenheten, derimot, har aldri hatt Guds godkjennelse, og når den først er blitt ødelagt i den store trengsel, kommer den aldri til å oppstå igjen.

Hvilken konklusjon kan vi trekke ut av dette? Når vi undersøker bibelske profetier som ble oppfylt om det illojale Jerusalem, kan vi si: *«Det eller det minner om det som skjer i kristenheten i dag.» Men det ser ikke ut til å være noe bibelsk grunnlag for å si at kristenheten er et motbilde til Jerusalem.*

La oss se på argumentene i sitatet ovenfor i lys av Vaktårnet av 15. mars 2015, side 18:

Men selv når Bibelen viser at noen er et forbilde på noen andre, bør vi ikke gå ut fra hver eneste detalj eller hendelse i livet til disse forbildene er et bilde på noe større. Selv om Paulus for eksempel viser at Melkisedek er et forbilde på Jesus, sier han ikke noe om den gangen Melkisedek kom ut med brød og vin til Abraham etter at Abraham hadde slått fire konger.

Ordene i det siste sitatet er selvfølgelig sanne. Og de viser at argumentene i det nest siste sitatet er uholdbare. Melkisedek var et forbilde på Jesus i noen henseender, men ikke i andre, og på samme måte er det irrelevant hva Jerusalem var i fortiden og hva byen ville være i fremtiden. Esekiels fokus er på det utro Jerusalem i årene før det ble ødelagt i 607 evt. Det er gode grunner for å tro at det utro Jerusalem var et profetisk forbilde i denne tidsperioden!

I kapittel 4 og 5 utfører Esekiel forskjellige handlinger som viser at Jerusalem vil bli ødelagt. Kapittel 6 forteller at falsk tilbedelse vil bli fjernet fra landet, og kapittel 7 forteller at enden er nær. Kapittel 8 forteller om et

syn hvor Esekiel ser at falsk tilbedelse foregår i tempelet i Jerusalem. Fokus i alle disse kapitlene er byen Jerusalem som har vendt seg mot Jehova. Kapittel 9 er en fortsettelse av kapitlene 4–8, og handlingene til mannen med skrivesakene ved hoften og de seks mennene med ødeleggesvåpen *finner sted i Jerusalem*. Derfor er det merkelig og inkonsekvent når boken *Den rene tilbedelsen* tar hendelsene i kapittel 9 som profetiske forbilder, men alle hendelsene i forbindelse med Jerusalem som er beskrevet i kapitlene 4–8, har ingen profetisk betydning i det hele tatt – de bare *minner oss* bare om forskjellige ting.

La oss nå gå tilbake til Apostlenes gjerninger 3:21 og uttrykket «gjenopprettelse av alle ting». Det greske ordet er *apokatastasis*, og ifølge Louw og Nida betyr ordet: «å endre til en tidligere god tilstand – ‘å gjenopprette, å få til å bli igjen, gjenopprettelse’». Hva er nødvendig for å forandre jorden til sin «tidligere gode tilstand»? For det første må Guds onde fiender fjernes, og for det andre må jorden gjøres om til et paradys. Dette betyr at hvis vi hevder at Apostlenes gjerninger 3:21 viser at synet om de tørre benene inneholder profetiske forbilder for vår tid, må vi også, for å være konsekvente, hevde at Jerusalems utro handlinger og ødeleggelsen av byen inneholder profetiske forbilder for vår tid. Det er slik, fordi fjerningen av de onde er den første delen av gjenopprettelsen av alle ting.

La oss også se på tidselementet. Esekiel var i Babylon, og han skrev sin bok i år 613 fvt., som var fire år før beleiringen av Jerusalem begynte og seks år før ødeleggelsen. Esekiel utførte forskjellige handlinger for å vise hva som ville skje. Disse handlingene ble sett av jøder som var i eksil i Babylon. Men de ble ikke sett av innbyggerne i Juda og Jerusalem. Ezekiel hadde forskjellige syner, og han kan ha fortalt noen jøder i Babylon om sine syner. Men innbyggerne i Jerusalem og Juda visste ikke om dem. Dette betyr at det detaljerte innholdet i kapittel 4, 5, 6, 7, 8 og 9 ikke var kjent for dem som var fokus for Ezekiels profetiske handlinger, nemlig innbyggerne i Jerusalem.

Vi må huske på at selv om Esekiel åpenbart skrev ned sine syner kort tid etter at han mottok dem, ble Ezekiels bok skrevet ned i 591 eller senere; dette er 16 eller flere år *etter* ødeleggelsen av Jerusalem.⁸² Dette faktum

82. I det 12. året av eksilet ble Ezekiel informert om at Jerusalem var blitt ødelagt (Ezekiel 33:21). Han kunne bare ha skrevet dette ned etter Jerusalems ødeleggelse. Profeten fikk ett syn i 593, i det 25. året av eksilet (40:1), og et annet syn i 591, i det 27.

alene indikerer at innholdet i de nevnte kapitlene representerer profetiske forbilder av større ting, akkurat som boken *Kjenne Jehova* sier. Det gir ingen mening å skrive ned syner og profetier som skjedde og ble oppfylt før de ble skrevet ned – uten at dette peker på en større oppfyllelse. (Punkt 8, side 339) Dessuten inneholder de nevnte kapitlene et stort antall detaljer. Hvis all denne teksten skal være «til vår opplæring» og «gi oss håp» (Romerne 15:4), må detaljene ha en konkret betydning for oss «som enden på tingenes ordninger er kommet til» (1. Korinter 10:11).

Boken *Kjenne Jehova* forklarer detaljene i kapitlene 4–9 i deres dramatiske sammenheng, og vi får et sterkt inntrykk av Jehovas rettferdighet og makt. Boken *Den rene tilbedelsen* bruker noen av detaljene på en triviell måte og legger til mange kommentarer som ikke har noe med teksten i kapitlene å gjøre. Her er noen eksempler:

Avgudsbildet som vakte Guds vrede (8:5, 6, side 53–54):

⁸ Det frafalne Juda minner helt klart om kristenheten. Kirkesamfunnene i kristenheten hevder at de tilber Gud, men dette blir motbevist av den omfattende avgudsdyrkelsen de driver med.

Leseren kan få inntrykk av at det frafalne Juda er et profetisk forbilde på kristenheten, slik boken *Kjenne Jehova* sier. Men det brøker DSR.

Sytti eldste som brente røkelse for falske guder (8:7–12, side 54–58):

¹² Hva kan vi lære av Esekiels beretning om de 70 israelske eldste som ofret røkelse for falske guder? For at Gud skal høre våre bønner– og for at vår tilbedelse skal være ren i hans øyne – må vi være trofaste også «i mørket». (Ordsp. 15:29)

Kvinner . . . som gråt over guden Tammuz (8:13, 14, side 58):

¹⁴ Hva lærer vi av Jehovas syn på det disse kvinnene drev med? For at vår tilbedelse skal fortsette å være ren, må vi aldri blande den med urene, hedenske skikker.

25 menn som «bøyde seg for solen» (8:15–18, side 58–59):

¹⁷ Hva kan vi lære av beretningen om disse mennene som tilba solen? For at vår tilbedelse skal fortsette å være ren, er det Jehova vi må vende oss til for å få åndelig forståelse og visdom.

året av eksilet (29:17). Så hele boken må ha blitt skrevet ned etter det siste synet.

Disse forklaringene viser at ifølge DSRs syn har de 18 versene i kapittel 8 ingen betydning for oss – de har ingen oppfyllelse i vår tid. Men basert på DSRs subjektive syn kan versene lære oss noe.

Ifølge kapittel 5 utførte Esekiel symbolske handlinger som viser at Jerusalem ville bli ødelagt. Boken *Den rene tilbedelsen* spør (side 64, underoverskrift): «Hva forteller denne profetien om framtidige hendelser?» Svaret er:

⁹ De hendelsene Esekiel illustrerte ved sin symbolske handlinger, *får oss til å tenke på* viktige framtidige handlinger som er forutsagt i Guds ord.

Leseren kan igjen få inntrykk av at Esekiels handlinger representerer forbilder på større hendelser som vil skje i vår fremtid. Men det er ikke tilfellet; detaljene i kapitlene 4 til 8 har ingen betydning for vår tid, ifølge DSR. Boken drøfter framtidige hendelser som ikke har noe med Esekiels beretning å gjøre, og så stilles spørsmålet (side 66):

¹¹ Hvordan påvirker vår forståelse av denne profetien vårt syn på forkynnelsen? Den understreker hvor viktig forkynnelsen er, og at vi er nødt til å gjøre vårt beste i dag for å hjelpe andre til å bli tjenere for Jehova.

Ordet «forståelse» i forbindelse med «denne profetien» er besynderlig. Bare hvis kapittel 5 i Esekiels bok inneholder profetiske forbilder som viser at Guds fiender vil bli ødelagt i fremtiden, kan profetien understreke hvor viktig forkynnelsen er. Ifølge DSR finnes det ingen profetiske forbilder i kapitlene 4-8 i Esekiels bok. Men boken *Den rene tilbedelsen* bruker ord som om det fantes profetiske forbilder. Konklusjonen i kapittelet er som følger (side 70):

¹⁹ Hvordan kan vi oppsummere hvilken virkning Esekiels profetiske uttalelser om Jerusalems fall har på oss i dag? De *minner oss* om at vi har en begrenset tid igjen til å hjelpe andre til å bli tjenere for Gud.

Jeg må igjen påpeke at resonnementet i boken er besynderlig. Ingenting i Esekiel kapitlene 4–8 tyder på at forkynnelsen er viktig. Og ingenting tyder på at tiden for forkynnelsen er begrenset. Disse tankene er knyttet til Jesu store profeti om tegnet på hans nærvær og nasjonenes fastsatte tider. Men de finnes ikke i kapitlene 4–8 i Esekiels profeti. Dette viser at DSRs subjektive og allegoriske system for å tolke tekster i Bibelen ikke har noen begrensninger. Alt som faller dem inn, kan være påminnelser.

Esekiel ble ledet av den hellige ånd da han skrev sin bok, inkludert kapitlene 4–8. Hvorfor ble disse kapitlene tatt med i Den hellige skrift? Er

detaljene i kapittel 8 uviktige? Ved å lese dette kapittelet skal vi, ifølge DSR, lære at vi må holde vår tilbedelse ren og søke Jehovas opplysning. Og er detaljene i kapittel 4 uviktige? Ved å lese kapittelet skal vi lære at forkynnelsen er viktig og at tiden for forkynnelsen er kort. Det er ikke mulig å lære noe fra kapitlene som ikke finnes i kapitlene. Så de fleste kommentarene som forfatteren av boken har knyttet til kapitlene 4–8, er ideer i sinnene på medlemmene av DSR, ideer som ikke har noe med kapitlene å gjøre.

I kontrast til dette er tilnærmingen i boken *Kjenne Jehova* basert på mønstrene for forklaring av teksten som finnes i Bibelen selv. Den opprinnelige teksten til Esekiel ble analysert, og detaljene i teksten, både når det gjelder oppfyllelsen i Jerusalem og den større oppfyllelsen i kristenheten, blir forklart. Basert på denne tilnærmingen kan vi forstå hvorfor Esekiels bok ble inkludert i Den hellige skrift. Men hvis teksten bare refererte til det gamle Jerusalem, og de som er nevnt i kapitlene 4–8 ikke visste om eksistensen av denne teksten, fordi den ble skrevet ned etter at hendelsene var oppfylt, kan jeg ikke se noen logisk grunn til å inkludere kapitlene 4–8 i Bibelen.

Det utro Jerusalem må være et profetisk forbilde på kristenheten fordi:

Kapittel 9 inneholder profetiske forbilder, og kapitlene 4–8, som er en del av samme enhet, må følgelig også inneholde profetiske forbilder.

Ødeleggelsen av Jerusalem er en del av gjenoppbyggelsesprofetiene (Apostlenes gjerninger 3:21), som inneholder profetiske uttrykk og profetiske forbilder.

Beretningene om Jerusalems utroskap og ødeleggelse inneholder mange detaljer. Alle detaljer i Skriften er inkludert med et bestemt formål. Når innbyggerne i Jerusalem ikke kjente til disse detaljene, må de være profetiske forbilder.

Bare hvis ødeleggelsen av Jerusalem er et forbilde på ødeleggelsen som er den første delen av gjenoppbyggelsen, vil den gi oss håp.

FLERE PROFETIER MED ALLEGORISKE FORKLARINGER

Forklaringen av synet om templet i boken *Den rene tilbedelsen* illustrerer hva DSRs nye syn på Bibelen virkelig innebærer. Boken *Kjenne Jehova* har i likhet med alle andre bøker og publikasjoner i det 20. århundre, en objektiv tilnærming: Hva er betydningen av den inspirerte teksten i Esekiels bok? Hva refererer denne teksten til? Boken *Den sanne tilbedelsen* har derimot en subjektiv og allegorisk tilnærming: Hvordan **minner** de forskjellige beretningene **oss** om åndelige verdier? Hvilke **lærdommer** kan vi trekke ut fra kapitlene i Esekiels bok?

DSR og forfatteren av boken *Den rene tilbedelsen* nekter å akseptere det synet som Bibelstudentene og Jehovas vitner har hatt i de siste 120 årene om at Esekiels tempel er identisk med Jehovas åndelige tempel, og at synet inneholder profetiske forbilder som har motbilder.⁸³ En grunn til avvisningen er at tempelet Esekiel så, ikke passer med Paulus' inspirerte forklaring av tabernaklet.⁸⁴ Dette er et svakt argument, fordi de samme trekkene og hendelsene ofte beskrives fra forskjellige vinkler.

Det åndelige tempelet som Paulus forklarer, viser veien til himmelen for åndsavlede personer, fra deres situasjon på jorden i Det hellige, gjennom forhenget, som symboliserer Jesu legeme, og inn i Det aller helligste, som symboliserer himmelen. Imidlertid er fokus i Esekiels syn av tempelet, slik det forklares i boken *Kjenne Jehova*, anvendelsen av Jesu gjenløsningsoffer på personer som vil overleve Harmageddon eller bli oppreist under Jesu tusenårige regjering. Dette kan forklare forskjellene mellom trekkene ved tabernaklet og det tempel Esekiel så.

Om synet av templet sier boken *Den rene tilbedelsen*, sidene 141, 154:

[Den] **får oss til å tenke på** den åndelige gjenopprettelsen som begynte i 1919.

¹⁴ Det er altså ingen tvil om at Esekiels syn også sier noe om den ren tilbedelse i dag. gjelder. Synet er til nytte for oss på to måter, slik det var for jødene den gangen. (1) Den **lærer oss** om hvordan vi rent praktisk kan holde fast ved Jehovas normer for ren tilbedelse. (2) Den er en profetisk forsikring om gjenopprettelsen av ren tilbedelse og om velsignelser fra Jehovas.

83. Boken *Den rene tilbedelsen*, side 138. Vaktårnet for 1. august 2007 forklarer Esekiels syn om tempelet som profetiske forbilder.

84. *Den rene tilbedelsen*, side 139.

Disse ordene viser at Esekiels syn om templet ikke inkluderer profetiske forbilder som har moderne motbilder. Men synet «*lærer oss*» hvordan vi kan holde fast ved den sanne tilbedelse ifølge DSR. Dette innbefatter allegoriske tolkninger, som vi tydelig ser i eksemplene fra sidene 154 og 156, som jeg har referert til tidligere:

Den muren som gikk rundt det store åpne området der tempelkomplekset lå i midten, *minner oss om* at vi aldri må la noe som helst urent få skitne til vår tilbedelse av Jehova.

De høye ytre portbygningene og indre portbygningene *minner oss om* at Jehova har høye normer for oppførsel for alle som vil delta i den rene tilbedelse.

Dessuten kan vaktrommene i disse portbygningene *minne oss om* at ingen i dag får adgang til det åndelige templet og tilbedelsen der hvis de ikke har Guds godkjennelse.

Det er absolutt ingen sammenheng mellom vår tilbedelse og muren, mellom høye normer for oppførsel og portbygningene, og mellom Guds godkjennelse og vaktrommene. Dette er allegoriske tolkninger av verste slag. De minner oss mer om Augustin av Hippos allegoriske tolkninger i forbindelse med forbilder og motbilder (se Vaktårnet for 15. mars 2015, side 18) enn en balansert forklaring av Bibelen.

Nedenfor vil jeg gi noen eksempler på en objektiv forklaring av bibelteksten fra boken *Kjenne Jehova*, kontra en subjektiv tolkning av hva teksten minner DSR om. Men interessant nok er påminnelsene i boken *Den rene tilbedelsen* i de fleste tilfeller ganske lik de motbilledlige forklaringene. Derfor vil de fleste lesere ikke forstå at disse påminnelsene ikke er det samme som profetiske motbilder.

Templet 40:3-47:12

Det symboliserer det «sanne teltet» som Jehova satte opp, og ikke mennesket. . . . (Hebreerne 13:10–12, 20) (*Kjenne Jehova*, side 384, 386)

Det symboliserte Guds åndelige tempel – hans tempellignende ordning for ren tilbedelse i vår tid. (Vaktårnet for 1. august 2007, side 11)

Men for å understreke Jehovas høye standarder for ren tilbedelse, gir Esekiels syn av templet oss et detaljert bilde som gir vårt sinn *mange lærdommer* om Jehovas normer. (*Den rene tilbedelsen*, side 141)

Presteskapet 44:10–16

Presteklassen er en forløper for de salvede kristne i vår tid. Deres renselse fant sted i 1918 da Jehova satt «som en lutrers ild» i sitt åndelige tempel. (Malaki 3:1–5) (Vakttårnet for 1. august 2007, side 10)

Prestene i det gamle Israel tilba i en adskilt forgård. I dag er salvede kristne ikke skilt fra sine medtilbedere i fysisk forstand, men de nyter et spesielt forhold til Jehova som hans adopterte barn. (Gal. 4:4–6) Samtidig kan de salvede *finne nyttige påminnelser* i Esekiels syn. De legger for eksempel merke til at prestene var underlagt råd og disiplin. (*Den rene tilbedelsen* side 158)

Høvdingen 44:3; 45:8, 9

Eldste med et jordisk håp som er utnevnt av hellig ånd (Apostlenes gjerninger 20:28). Så høvding-klassen blir nå forberedt med utsikter til senere å tjene i administrative stillinger i den nye ordning. (Vakttårnet for 1. mars 1999, side 16).

Denne høvdingen *får oss spesielt til å tenke på* spesielt på tilsynsmenn i menighetene i dag som ikke er salvet.. (*Den rene tilbedelsen*, side 221)

De fruktbare trærne 47:12

De symbolske trærne illustrerer Guds åndelige foranstaltninger for å gjenopprette menneskeheten til fullkommenhet. (Vakttårnet 1. august 2007, side 11)

Husk at disse trærne bar ny, deilig frukt hver måned, og at bladene virket helbredende (Esek. 47:12). De *minner oss om* at vi tj (*Den rene tilbedelsen*, side 207)

Byen 48:15–19, 30–35

«Jehovah-Shamma» ligger i «verdslig» land, noe som tyder på at det må representere noe jordisk. Byen ser ut til å representere den jordiske administrasjonen som tjener til beste for dem som vil utgjøre den rettfærdige «nye jord». (2. Peters 3:13) Portene på hver side illustrerer dens åpenhet. Tilsynsmennene blant Guds folk skal være tilgjengelige. (Vakttårnet av 1. august 2007, side 11)

Hva symboliserer så byen i Esekiels syb? Husk at byen inngikk i det samme synet som landet. (Esek 40:2; 45:1, 6) Det fremgår av Guds ord at landet sikter til et åndelig land. Byen må derfor sikte til en åndelig by. Hva tenker man på når man hører ordet «by»? *Man tenker på* mennesker som bor sammen i et strukturert og organisert samfunn. Den velordnede byen som Esekiel så – som skulle anlegges i en

kvadratisk form – ser derfor ut til å stå for et velorganisert administrasjonssenter. (*Den sanne tilbedelsen*, sidene 219, 221)

De fem eksemplene ovenfor illustrerer hva jeg mener med en skjult fremstilling. Boken *Kjenne Jehova*, Vaktårnet for 1. mars 1999 og for 1. august 2007 presenterer Esekiels ord som profetiske forbilder av større ting. Medlemmene av det nåværende DSR avviser denne oppfatningen. Som jeg allerede har nevnt, ser vi at når vi sammenligner forklaringene i *Den rene tilbedelsen* med forklaringene i *Kjenne Jehova* og Vaktårnet, så er de ganske like. Forskjellen er at boken *Den rene tilbedelsen* ikke presenterer forklaringene som motbilder, men som ting som vi i dag kan **bli minnet om**, mens *Kjenne Jehova* og Vaktårnet presenterer forklaringene som motbilder. Men jeg tror de fleste lesere ikke vil være i stand til å se denne forskjellen.

Imidlertid illustrerer elven med livgivende vann tydelig forskjellen mellom å ta delene av synet om templet som profetiske forbilder som peker på fremtidige motbilder, i motsetning til å ta delene av synet **som påminnelser** som ikke representerer motbilledlige oppfyllelser

Elven med livgivende vann 47:1–5

(Kjenne Jehova)

Vi legger merke til at det livgivende vannet renner forbi offeralteret i den indre gårdsplassen, i stedet for vestover gjennom baksiden av huset rett ved siden av Det Aller helligste. Dette faktum understreker at Livgiveren, Jehova, sender ut dette «livets vann» med full anerkjennelse av gjenløsningsofferet til sin Sønn og yppersteprest, Jesus Kristus. . . .

Tusen alen ... ankelhøyt. Dette ville gjøre det mulig for flere tilbedere å komme til templet for å drikke av dette livgivende vannet. ...

«Tusen alen ... vann opp til knærne.» Det er rimelig å anta at ikke alle de løskjøpte døde menneskene vil bli gjenopplivet på jorden samtidig.

«Tusen alen. . . opp til hoftene.» Hvor godt engelens måling i lengder på tusen alen minner oss om antallet år i Messias' regjeringstid – tusen år! . . .

«Tusen alen. . . vann som gjør det mulig å svømme.» . . .

Det symbolske «livets vann» må strekke seg til den aller siste av de løskjøpte døde menneskene. Symbolsk vann som bare når til hoftene, vil ikke være tilstrekkelig for dette. (*Kjenne Jehova*, side 387–392)

Vannet symboliserer Jehovas åndelige forsyninger for livet, inkludert Kristi Jesu løsepengeoffer og kunnskapen om Gud som finnes i Bibelen. (Jeremia 2:13; Johannes 4:7–26; Efeserne 5:25–27) Elven blir gradvis dypere for å gi plass til tilstrømmningen av nye som tar opp den sanne tilbedelse. (Jesaja 60:22) Elven vil strømme med det kraftigste livets vann i tusenårsriket, og vannet vil inneholde ytterligere forståelse hentet fra «rullene» som da vil bli åpnet. – Åpenbaringen 20:12; 22:1, 2. (Vakttårnet for 1. august 2007, side 11)

(Den rene tilbedelsen)

En elv av velsignelser. I Bibelen blir elver og vann ofte brukt som et bilde på strømmen av livgivende velsignelser fra Jehova. Esekiel så en elv som kom fra tempelet. Synet må derfor ha gitt Guds folk en forventning om at de livgivende åndelige velsignelser ville fortsette å strømme så lenge de holdt seg til ren tilbedelse.

Gammel tid: Da de bortførte jødene hadde vendt tilbake til hjemlandet, strømmet det velsignelser til dem i forbindelse med at de deltok i gjenopprettelsen av den rene tilbedelse ved templet. Etter hvert som Jehovas lydige folk ble flere, økte Jehovas velsignelser i omfang, slik at folket var i en god åndelig tilstand.

Vår tid: I 1919 ble den rene tilbedelse gjenopprettet, og det banet veien for en større strøm av åndelige velsignelser til Guds trofaste tjenere enn noen gang før.

I det åndelige paradiset, som er i stadig utvikling, har flere og flere dratt nytte av den økende strømmen av velsignelser fra Jehova, slik at de er blitt åndelig levende.

Fremtiden: Etter Harmageddon vil elven bestå av både fysiske og åndelige velsignelser fra

Jehova. Jehova vil sørge for rikelig med velsignelser både til dem som overlever Harmageddon, og til de mange millionene som blir oppreist fra døden.. (*Den rene tilbedelsen*, side 203, 206)

Boken *Den rene tilbedelsen* forklarer elven med livgivende vann i generell forstand som *velsignelser fra Jehova*. Detaljene i Esekiels bok har ikke noen spesifikk betydning, ifølge DSR, fordi synet av elven ikke representerer profetiske forbilder. For eksempel har omtalen av «de mange millioner som blir oppreist fra døden» ingen sammenheng med dybden på vannet eller noe annet i synet. Men forfatteren *blir minnet* om disse millionene. Vi legger merke til at «åndelige velsignelser fra Jehova»

er nevnt. Men Jesu gjenløsningsoffer er ikke inkludert. Å inkludere gjenløsningsofferet ville bety at elven var et profetisk forbilde på dette offeret. Gjenløsningsofferet er nevnt flere ganger. Men teksten sier ikke at elven som renner forbi offeralteret i den indre forgården er et profetisk forbilde på dette offeret, slik boken *Kjenne Jehova* viser.

Boken *Kjenne Jehova* gir en logisk motbilledlig forklaring på detaljene i synet om den livgivende elven. Boken *Den rene tilbedelsen* viser at detaljene i synet ikke har noen betydning for oss. Men hele synet *minner oss* om én ting, nemlig om Jehovas velsignelser.

Når vi leser avsnittene 13–21 (side 207–210) i boken *Den rene tilbedelsen*, inkludert overskriften «Hvordan synet blir oppfylt i paradiset», får vi inntrykk av at synet er en profeti hvis detaljer vil gå i oppfyllelse i paradiset. Men det mener ikke DSR. Spørsmålet til avsnitt 13 er: «Hva *lærer vi* i dag av trærne i synet?» Disse ordene viser at avsnittet ikke handler om en profetisk oppfyllelse av synet om den livgivende elven og trærne, men bare om det *vi kan lære* av dette. Og på samme måte handler avsnitt 14 og 15 om en *lærdom* vi kan få.

Spørsmålet til vers 20 er: «Hvilken ordning i tusenårsriket vil ha samme virkning som trærne i Esekiels syn?» (Engelsk: «What arrangement for our benefit during the Millennium *reminds us* of the trees that Ezekiel saw?») Trærne og resten av synet er altså ikke forbilder på noe som vil få en motbilledlig oppfyllelse under Jesu tusenårige styre. Men trærne og synet *minner oss* om velsignelsene under Jesu tusenårige styre. Men leserne blir ledet til å tro at disse spesifiserte velsignelsene er motbilledlige oppfyllelser av detaljene i synet om den livgivende elven og trærne.

I kontrast til dette forklarer boken *Kjenne Jehova* beskrivelsen av det livgivende vannet i elven og trærne som profetiske symboler. Finnes det *klare bibelske beviser* for å forklare detaljene i Esekiels syn om templet som symboler som forutsier større ting? Absolutt! Kapittel 37 i Esekiels bok sier ikke at synet om de tørre benene representerer profetiske forbilder. Imidlertid refererer boken *Den rene tilbedelsen* til Apostlenes gjerninger 3:21 som bevis for at synet representerer profetiske forbilder om gjenopprettelsen. Jeg er enig i dette De følgende kapitlene 38 og 39

beskriver Gogs angrep og nederlag, og detaljene er også profetier om gjenopprettelse, siden de onde må fjernes før noen gjenopprettelse kan finne sted. Deretter følger Esekiels syn av tempelet, elven og fordelingen av landet. De forskjellige delene av dette synet handler også om gjenopprettelsen av alle ting. Derfor er det inkonsekvent å benekte at delene av synet om tempelet er profetiske forbilder som peker på konkrete oppfyllelser, slik DSR gjør.

Denne nye oppfatningen av Bibelen innebærer at store deler av teksten i de hebraiske skrifter bare er «fyllmateriale» og ikke har noen *motbilledlig betydning* for oss i dag. Denne oppfatningen undergraver i realiteten det syn at hvert ord i Bibelen er inspirert av Gud. Hvorfor skulle Gud inspirere alle disse tekstene med så mange spesifikke detaljer, uten at detaljene skulle ha klare profetiske betydninger for oss?

Det er også en annen side av denne situasjonen som stiller spørsmål ved Bibelens inspirasjon, nemlig at autoriteten flyttes fra Bibelens tekst til mennesker. Da forfatterne av boken *Kjenne Jehova* spurte: «Hva refererer detaljene i synet om den livgivende elven til?», arbeidet de med Bibelens *hebraiske tekst*. Som mennesker kunne de ta feil i en eller flere av sine forklaringer. Men deres fokus var på den inspirerte bibelteksten. Og deres konklusjoner kunne testes av leserne.

Forfatteren av boken *Den rene tilbedelsen* og DSR fulgte en motsatte tilnærming. Deres fokus var ikke på detaljene i den inspirerte teksten, men på hva teksten *minnet dem om* og *hvilke lærdommer* de mente vi kunne trekke ut av teksten. Denne allegoriske tilnærmingen er svært subjektiv, og leserne er helt avhengige av forfatternes vurderinger og synspunkter. Leserne har ingen mulighet til å sjekke det som DSR sier at teksten *minner oss om* med selve bibelteksten.

I 120 år har Bibelstudentene og Jehovas vitner trodd at hvert ord i Bibelen er inspirert av Gud, at alle nyanser er viktige, og at alle beretninger er inkludert med et bestemt formål. Det nye synet undergraver det gamle synet på inspirasjon fordi det innebærer at:

Detaljene og nyansene i bibelteksten er ikke viktige.

Store deler av beretningene i De hebraiske skrifter har ingen direkte profetisk betydning for oss i dag.

Formålet med store deler av teksten i De hebraiske skrifter er å minne oss om moralske verdier.

Innholdet i påminnelsene bestemmes av DSR. Dermed flyttes autoriteten fra Bibelens tekst til mennesker, til DSR som bestemmer innholdet i påminnelsene.

ER MEDLEMMENE AV DET STYRENDE RÅD VISERE I DAG ENN TIDLIGERE LEDERE AV JEHOVAS VITNER?

I avslutningen på denne drøftelsen av det nye synet på Bibelens tekst, vil jeg peke på at jeg ikke bruker *ad hominem*-argumenter i mine drøftelser med andre. Jeg foretrekker å drøfte spørsmål og tekster og ikke personer. Men i denne situasjonen føler jeg meg tvunget til å gjøre et unntak. Angående sin egen situasjon sier medlemmene av DSR følgende i Vaktårnet for 15. mars 2015, side 10:

¹⁰ Som man kunne ha forventet, har Jehova opp gjennom årene hjulpet «den tro og kloke slave» til å bli stadig mer klok og innsiktsfull.

Angående sitt nye syn på profetiske forbilder sier det samme bladet på side 12:

¹² En slik enkel og klar sammenligning kjennetegner undervisning som skriver seg fra Gud.

Ifølge livshistoriene til de nåværende medlemmene av DSR, er det ingen av dem som kan gresk, hebraisk eller arameisk – ingen av medlemmene av DSR kan analysere et eneste vers i Bibelen på originalspråket.⁸⁵ Men disse personene hevder å være visere enn tidligere ledere. Og nå har de oppdaget den **virkelige betydningen** av mange tekster i Bibelen, noe ingen av de tidligere lederne, fra C. T. Russell til N. H. Knorr, noen av dem lærde personer som kjente de bibelske språkene, hadde oppdaget!

Det nye synet på Bibelen når det gjelder profetiske forbilder og motbilder har en dramatisk konsekvens: Bøkene *Du kan få overleve Harmageddom og komme inn i Guds nye verden* (1955), som nesten utelukkende

⁸⁵ Livshistoriene til de siste nyeste tre medlemmene av DSR har ikke blitt publisert.

drøfter forbilder og motbilder, en stor del av «*La ditt navn bli helliget*» (1961) og en stor del av «*Nasjonene skal kjenne at jeg er Jehova – Hvordan?*» (1971) – til sammen 38 bøker – og hundrevis av artikler i Vaktårnet er bare eventyr – de profetiske anvendelsene er fiksjon. Som en person som har vært en del av denne organisasjonen i 59 år, og som har inngående kjennskap til Bibelen og dens originale tekst, er det umulig for meg å akseptere dette synet.

Konsekvensen av det nye synet på Bibelen angående profetiske forbilder og motbilder er at 38 bøker, helt eller delvis, samt hundrevis av artikler i Vaktårnet, bare er eventyr – deres profetiske anvendelser er fiksjon.

SITUASJONEN I DAG BASERT PÅ DET NYE SYNET ANGÅENDE BIBELEN

Det nye synet på Bibelen, at nyansene og detaljene i teksten ikke har noen betydning, og at deler av Bibelens tekst bare har en moralsk betydning og ikke en profetisk betydning, har ført til en spesiell situasjon: I den nåværende litteraturen fra Jehovas vitner, med noen få unntak, slik som Jesu store profeti, finner vi ikke lenger detaljerte studier av Bibelens tekst. De fleste studieartiklene i Vaktårnet drøfter enkle, praktiske leksjoner om tro, utholdenhet, gudfryktig hengivenhet og andre viktige egenskaper. Det er viktig å drøfte disse emnene. Men når det legges så lite vekt på Bibelens tekst, blir konsekvensen trist.

Da interaktivt personlig studium av Bibelen ble oppmuntret, var bibelkunnskapen blant vitnene høy.⁸⁶ Vi ble oppmuntret til å lære viktige vers utenat og skrive krysshenvisninger og kjedehenvisninger i marginen på Biblene våre, slik at vi effektivt kunne forsvare vår tro. Mange ganger ble jeg og andre vitner fortalt av dem vi besøkte: «Dere må ha lært hele Bibelen utenat dere!»

I dag når meditasjon oppmuntres på bekostning av bibelstudier, er bibelkunnskapen blant vitnene bare en brøkdel av hva den var tidligere.

86. To bøker utgitt av Selskapet Vaktårnet oppmuntrer til interaktivt studium, er: *Ungdomstiden — Benytt den på beste måte* (1977) og *De unde spør — tilfredstillende svar* (1989). Det interaktive studiet er rettet mot beslutninger unge mennesker må ta for å leve et kristent liv. Det oppmuntres ikke til interaktivt studium av Bibelens tekst.

Hvor mange vitner, inkludert eldste og pionerer, kan, bare ved å bruke Bibelen, bevise at Jesus ble oppreist som en ånd eller bevise at det finnes både en himmelsk og en jordisk klasse? Det var grunnleggende kunnskap da jeg ble et vitne.

Argumentet om at situasjonen i dag er annerledes enn for 50 år siden blir ofte brukt. Folk leser mindre, og de foretrekker filmer og videoer fremfor skriftlige fremstillinger. Dette er selvfølgelig sant. Og alle videoklippene på jw.org representerer veldig god undervisning. Imidlertid er ingenting bedre for en kristen enn et personlig, interaktivt studium av Bibelen.

For å illustrere: Å få et førerkort krever hardt arbeid. Man må studere mange forskjellige tekster, og for å bestå eksamen er det også nødvendig å lære mye utenat. Men jeg har aldri hørt om noen som var for dumme eller for late til å få førerkort. Så spørsmålet er: På hvilket nivå legger vi som lærere vår undervisning? Senker vi nivået på grunn av tidsånden, eller hever vi nivået for å hjelpe folk til å bli bibelstudenter? Det er viktig å meditere over Jehovas gjerninger og egenskaper. Men å oppleve et aha-øyeblikk ved å lære en ny verdifull side av et skriftsted, basert på personlig studium, vil styrke vår tro mye mer enn en uke med intens meditasjon.

DEN REVIDERTE NY VERDEN- OVERSETTELSEN FRA 2013 (ENGELSK) OG 2018 (NORSK)

I en periode gikk det rykter om at det ble arbeidet med en ny utgave av New World Translation. Og i 2013 ble den nye versjonen utgitt. Da jeg fikk tak i denne nye versjonen og begynte å lese den, ble jeg svært overrasket og svært skuffet. Da den hebraiske/arameiske delen av den opprinnelige NWT ble oversatt til norsk, var jeg en av konsulentene. Da jeg studerte hvert utkast, sammenlignet jeg den engelske teksten og den norske oversettelsen med den hebraiske og arameiske teksten. Jeg innså at den engelske oversettelsen var ekstremt nøyaktig, og det samme gjaldt den norske oversettelsen. Jeg har også studert den greske delen av NWT i detalj med samme resultat. Den opprinnelige NWT er et meget godt vitenskapelig verk, som er bedre enn noen annen bibeloversettelse når det gjelder nøyaktighet.

Det som overrasket meg mest med den nye utgaven, var at de grunnleggende prinsippene bak den opprinnelige NWT, som gjorde den så utmerket, ble forkastet. De tre kjennetegnene som skiller den opprinnelige NWT fra alle andre oversettelser, er 1) Dens nøyaktige gjengivelse av nyansene i greske, hebraiske og arameiske verb, 2) Dens bruk av ett engelsk ord for hvert ord i den opprinnelige teksten når konteksten tillater det, og 3) Den ekstreme omhu med å gjengi alle nyansene og detaljene i den opprinnelige teksten på engelsk. Alle tre egenskapene ble forkastet av det nåværende DSR og oversetterne av NWT13. Resultatet av denne forkastelsen er en unøyaktig oversettelse med et stort antall feil.

Det viktigste kjennetegnet ved NWT13, fra et læremessig synspunkt, er at den presenterer et nytt syn på Bibelen. Oversetterne av den opprinnelige NWT hadde, som det fremgår av kjennetegnene ved deres oversettelse, det synet at fordi hele Bibelen er inspirert av Gud, er alle nyansene og detaljer i originalteksten viktige og bør tas med i oversettelsen. Synspunktene til det nåværende DSR og oversetterne av NWT13 er det stikk motsatte: nyansene og detaljene i originalteksten er ikke viktige, og det er derfor ikke nødvendig å gjengi disse på engelsk og andre språk. Dette synet kommer til uttrykk gjennom hele oversettelsen og det gjør at oversettelsen blir unøyaktig.

Konsekvensen av dette nye synet på Bibelen er at leserne ledes i motsatt retning av interaktiv læring. Leserne blir ikke oppfordret til å arbeide med teksten på egen hånd. Det er ikke nødvendig, fordi oversetterne har gjort alle nødvendige tolkninger av bibelteksten. Dermed støtter NWT13 det nye synet til DSR når det gjelder profetiske forbilder og motbilder, som er drøftet ovenfor – autoriteten flyttes fra bibelteksten til mennesker, til de 11 medlemmene av DSR.

DRØFTELSEN AV ARTIKLENE «HVORDAN KAN DU VELGE EN GOD BIBELOVERSETTELSE?» OG

«REVISJONEN AV NEW WORLD TRANSLATION I 2013»⁸⁷

Innholdet i artiklene i Vaktårnet fra 2008 og 2015 belyser kvaliteten av NWT13.

Oversettelsesprinsipper

Den første artikkelen drøfter forskjellige typer oversettelser og sier:

En konsekvent ord-for-ord-oversettelse er ofte ikke det beste valget når man skal ha tak i meningen i bibelteksten. Hvorfor ikke?... 1. To språk er aldri helt like når det gjelder grammatikk, vokabular og setningsbygning...2. Betydningen av et ord eller uttrykk kan variere alt etter den sammenhengen det står i.

Ordene i sitatet er sanne, og et eksempel som brukes er Matteus 5:3, som ofte oversettes med «Salige er de som er fattige i ånden». Denne gjengivelsen kan oppfattes som en henvisning til personer som er mentalt ubalanserte og mangler vitalitet og besluttsomhet. NV96 sier «Lykkelige er de som er klar over sitt åndelige behov». Og denne ikke-bokstavelige oversettelsen formidler betydningen av den greske teksten på en fin måte.

NWT84 of den norske NV96 er bokstavelige og konkordante oversettelse, og oversetterne har gjort sitt ytterste for å oversette hvert ord og hvert uttrykk i originalspråkene på samme måte i målspråket. Men i mange tilfeller er det ikke mulig. Artikkelen viser at NWT84 bruker nesten 16 000 engelske uttrykk for å oversette rundt 5500 greske termer, og over 27 000 engelske uttrykk for å oversette rundt 8500 hebraiske termer. Dette er et gjennomsnitt på rundt tre forskjellige måter å gjengi hver greske og hebraiske term på. Det virkelige bildet er imidlertid et stort antall termer får en ensartet oversettelse på engelsk, mens et annet stort antall termer oversettes på fem, ti eller flere forskjellige måter. Det hebraiske ordet *yad* («hånd») gjengis på 40 forskjellige måter. Etter å ha presentert disse tallene, sier artikkelen:

Ny verden-oversettelsen er likevel så konsekvent som mulig når den oversetter hebraiske og greske ord til målspråket.

87. Vaktårnet fra 1. mai 2008, side 18–22, og 15. desember 2015, side 14–17.

Under overskriften «Hvordan kan man finne den beste oversettelsen?» sier artikkelen:

Bibelen ble skrevet på et alminnelig språk som ble brukt av vanlige mennesker, som jordbrukere, gjetere og fiskere. (Nehemja 8: 8, 12; Apostlenes gjerninger 4:13) En god bibeloversettelse gjør derfor budskapet forståelig for oppriktige mennesker, uansett hvilken bakgrunn de har. En god oversettelse vil også gjøre følgende:

- På en nøyaktig måte overbringe det opprinnelige budskapet som ble inspirert av Gud. — 2. Timoteus 3:16.
- Oversette ordenes betydning bokstavelig når ordlyden og setningsbygningen på originalspråket gir rom for det på målspråket.
- Overbringe betydningen av et ord eller et uttrykk i tråd med sammenhengen når en bokstavelig gjengivelse av den opprinnelige teksten ville forvrengte eller fordunkle meningen.
- Bruke et naturlig språk som er lett å forstå, og som gjør at man får lyst til å lese den.

Finnes det en slik oversettelse? Mange millioner som leser dette bladet, foretrekker å bruke *Ny verden-oversettelsen*. Hvorfor? Fordi de støtter den måten oversettelseskomiteen arbeidet på. I forordet til den første engelske utgaven står det: «Dette er ingen parafrase av Skriftene. Vårt mål har hele tiden vært å lage en så bokstavelig oversettelse som mulig, der dagens engelske uttrykksmåte gir rom for det, og der en bokstavelig gjengivelse ikke er så klossete at tanken blir tilslørt eller forvrengt.»

Hele artikkelen er lærerik, og konklusjonene er gode. Hva finner vi når vi ser på den reviderte NWT13 i lys av denne artikkelen?

NWT13 bruker et meget godt moderne språk som er lettere å forstå enn NWT84 (fjerde punkt ovenfor). En årsak til dette er at NWT84 konsekvent uttrykker nyansene i verbene, og det krever bruk av flere ord enn det som er tilfellet i NWT13, hvor verbnyanser normalt ikke uttrykkes. En annen grunn er at NWT84 i stor grad bruker setningsstrukturen i den opprinnelige teksten, og denne strukturen er forskjellig fra den engelske setningsstrukturen. En tredje grunn er at i løpet av de mer enn 60 årene siden NWT ble oversatt, har det engelske språket endret seg; noen ord har fått andre betydninger og konnotasjoner, og andre ord har blitt vanskelige å forstå.

Det grunnleggende poenget i artikkelen er bokstavelige versus idiomatiske gjengivelser (andre og tredje punkt ovenfor). En «ønskelig oversettelse» er en oversettelse hvor ord og uttrykk oversettes bokstavelig

når teksten tillater en slik gjengivelse. Og her er NWT13 underlegen i forhold til NWT84.

Gjengivelsene av næfæsh og psykhe

Jeg har allerede nevnt at NWT84 oversetter det hebraiske ordet *næfæsh* og det greske ordet *psykhē* konsekvent med «sjel», mens NWT13 bruker mange forskjellige oversettelser. Vaktårnet for 15. desember 2015, side 11, drøftet forskjellige sider ved NWT13. Når det gjelder «sjel», leser vi:

¹¹ På noen språk har det vært problematisk å oversette det hebraiske ordet *nefesj* og det greske ordet *psykhē* konsekvent med et ord som tilsvarer det engelske ordet for «sjel». Hvorfor? Fordi de tilsvarende ordene kunne gi det feilaktige inntrykket at «sjelen» ikke er selve mennesket, men en immateriell del av mennesket, en ånd, som forlater kroppen når en dør. Det ble derfor gitt tillatelse til å giengi *nefesj* og *psykhē* i tråd med sammenhengen, i samsvar med de betydningene som er nevnt i tillegget i studieutgaven av *Ny verden-oversettelsen*. Det ble lagt stor vekt på at teksten skulle bli forstått med en gang, og i mange tilfeller ble alternative gjengivelser tatt med i fotnoter.

Sitatet representerer et annet syn på Bibelens tekst og på hvordan Bibelens tekst bør oversettes, sammenlignet med synet til oversetterne av NWT84 og forfatteren av artikkelen fra 2008 som omhandler «en god bibeloversettelse». Poenget bak en bokstavelig oversettelse er «når teksten tillater det». La oss illustrere dette poenget. I Romerne 12:11 bruker Paulus uttrykket «til å koke i ånden». En bokstavelig oversettelse av dette uttrykket ville være meningsløs. Derfor har NWT13 oversettelsen «Vær glødende i ånden». Romerne 12:20 sier bokstavelig talt: «for ved å gjøre dette vil du hope opp glødende kull på hans hode». En håndbok for bibeloversettelse sier:

Bildespråket i den siste setningen i dette verset er vanskelig, selv om alle oversettelser ser ut til å foretrekke å beholde bildespråket fremfor å endre metaforen til en ikke-metafor. «For ved å gjøre dette vil du legge glødende kull på hans hode» kan kanskje best forstås i betydningen «for ved å gjøre dette vil du gjøre ham skamfull».⁸⁸

Nesten alle som leser Romerne 12:20, vil misforstå betydningen. Det faktum at alle oversettelser gjengir denne setningen bokstavelig, illustrerer Paulus' ord i Romerne 10:13–17, at bibellesere trenger lærere for å forstå

88. Newman og Nida, *The Translator's Handbook on Paul's Letter to the Romans*, side 243.

teksten. De som oversatte den opprinnelige NWT, brukte ett engelsk ord med én betydning for hvert opprinnelig ord når det var mulig. På denne måten oppfordret de leserne til å arbeide med teksten og finne betydningen av hvert ord ved hjelp av konteksten. Dessuten sendte de også ut forkynnere for å hjelpe leserne med å forstå teksten, for eksempel metaforen i Romerne 12:20.

Grunnen til at NWT13 bruker mange forskjellige ord for *nəfəsh* og *psykhē*, er at leserne ikke skal ledes til å tro at «sjelen» er en immateriell del av mennesket. Men dette argumentet er virkelig merkelig, særlig for en engelsk eller norsk oversettelse. Vurder bruken av *nəfəsh* i 1. og 2. kapittel i 1. Mosebok i NWT84 og NWT13:

1:20 (NV96): «La det i vannene vrimle fram en vrimmel av *levende sjeler*.»

1:20 (NV18): «La det vrimle av *levende skapninger* i vannet.»

2:7 (NV96): Og Jehova Gud gikk i gang med å forme mennesket av støv fra jorden og å blåse livspust inn i hans nesebor, og mennesket ble *en levende sjel*.

2:7 (NV18): Og Jehova Gud formet mennesket av støv fra jorden og blåste livspust inn i hans nesebor, og mennesket ble *en levende person*.

Gjengivelsene i NV96 viser tydelig at dyr og mennesker *er* sjeler. Ved å bruke disse bokstavelige uttrykkene blir det klart for leseren at «sjelen» ikke er en immateriell del av mennesket. Hvis bruken av «sjel» i en passasje skulle være tvetydig, kunne en fotnote forklare situasjonen, og det kunne henvises til 1. Mosebok 1:20 og 2:7. Min konklusjon er at «teksten tillater» bruk av ordet «sjel» for *nəfəsh* og *psykhē* i alle forekomster av ordene, slik NV96 gjør. Å bruke mange forskjellige ord på engelsk og norsk er et brudd på det andre punktet ovenfor.

Gjengivelsen av hebraiske imperfektive verb

Nedenfor kritiserer jeg oversetternes gjengivelse av hebraiske verb. I forbindelse med dette vil jeg si at teksten i NWT13 avslører at oversetterne har god forståelse av klassisk hebraisk. De har laget flere elegante gjengivelser som ikke ville vært mulig uten detaljert kunnskap om hebraisk. Min kritikk angående deres manglende kunnskap om kraften i hebraiske verb og verbenes aspekter kan også gjelde for de fleste andre

bibeloversettere.⁸⁹ Men hvis oversetterne hadde lært av de opprinnelige oversetterne av NWT, ville deres oversettelse av verb vært mer nøyaktig.

Punkt 2 ovenfor brytes også av gjengivelsen av hebraiske verb, som forklares på denne måten:

Hvorfor har gjengivelsen av mange hebraiske verb blitt forenklet?

Hebraiske verb har to hovedaspekter: imperfektum, som beskriver en handling som vedvarende, og perfektum, som beskriver en handling som fullstendig eller fullført. Tidligere utgaver av *Ny verden-oversettelsen* på engelsk har konsekvent gjengitt hebraiske verb som står i imperfektum, ved å føye til slike tilleggsord som «begynte», «gikk i gang med» og «fortsatte» for å få fram tanken om en vedvarende eller gjentatt handling. Slike forsterkende uttrykk som «visselig», «virkelig», «i sannhet» og «sannelig» ble brukt ved oversettelse av verb i perfektum for å få fram tanken om fullført handling.

I 2013-utgaven blir slike tilleggsord bare brukt hvis de har betydning for meningen. Det er for eksempel ikke nødvendig å framheve at Gud gjentatte ganger sa «la det bli lys», så i den reviderte utgaven er det ikke gjort noe ut av at det hebraiske verbet for «å si» står i imperfektum og beskriver handlingen som vedvarende. (1. Mos 1:3) I 1. Mosebok 3:9 derimot blir det fortsatt framhevet at Jehova tydeligvis talte til Adam en rekke ganger; det står der at han «ropte gjentatte ganger». *Generelt sett blir verbene gjengitt på en enklere måte enn før. Det blir fokusert på selve handlingen, ikke på om det hebraiske verbet har et ufullstendig eller fullstendig aspekt. En annen fordel er at dette til en viss grad får fram det hebraiske språkets konsise form.*⁹⁰

Forklaringen ovenfor viser at oversetterne av NWT13 ikke forstår den virkelige kraften og betydningen av de hebraiske verbene. Det er ikke sant at imperfektum «beskriver en handling som vedvarende» og perfektum «beskriver en handling som fullstendig eller fullført» Følgene eksempler viser at dette er feil:

89. De hebraiske konjugasjonene, perfektum og imperfektum, er omtalt i artikkelen som «tilstander» (engelsk «state»; norsk har korrekt «hovedaspekter») Dette kan skape forvirring, fordi «tilstander» er en grammatisk kategori som ikke har noe med perfektum og imperfektum å gjøre. Verb som «elske» og «hvile» er tilstander (stative verb), mens «gå» og «drepe» er handlingsverb. Både stative verb og handlingsverb brukes i perfektive og imperfektive bøyninger. Hebraisk imperfektum og perfektum bør kalles «aspekter». Det viktige poenget er at når jeg bruker ordet «aspekt», refererer jeg til de samme kategoriene som i artikkelen på engelsk kalles «tilstander». På slutten av sitatet brukes «aspekter».

90. Vaktårnet for 15. desember 2015, side 16 og 17.

- 1) Alle handlingsverb, unntatt de semelfaktive (momentane), uttrykker kontinuerlig handling. Denne handlingen uttrykkes ved den leksikalske betydningen og aksjonsarten til hvert verb. Derfor brukes både det perfekte og imperfektive aspekt med handlinger som er vedvarende.
- 2) Det perfekte aspekt og det imperfektive aspekt (hebraisk perfektum og imperfektum) brukes med verb hvis handlinger er fullført og med verb hvis handlinger ikke er fullført, som eksemplene nedenfor viser.

1. Mosebok 2:6: Men en tåke steg stadig opp (*imperfektum*) fra jorden, og den vannet (*perfektum*) hele jordens overflate.

Jesaja 11:8, 9: Og diebarnet skal visselig leke (*perfektum*) over kobraens hull, og over giftslangens lysåpning skal et avvent barn legge (*perfektum*) sin hånd. ⁹ De vil ikke volde noen skade (*imperfektum*) noen skade og ikke ødelegge (*imperfektum*) noe på mitt hellige fjell, for jorden vil bli fylt (*perfektum*) med kunnskapen om Jehova, som vannmassene dekker (*partisipp*) havets bunn.

1. Mosebok 2:6 beskriver en situasjon som skjedde før mennesket ble skapt; derfor var situasjonen fullført da ordene ble skrevet ned. Det brukes både et imperfektivt og et perfektivt verb, og dette viser at begge aspektene kan beskrive fullførte handlinger. Jesaja 11:8, 9 refererer til fremtiden, og handlingene som beskrives, er ikke fullført. Disse handlingene som ikke er fullført, uttrykkes med tre perfekter og to imperfekter. Dette viser at både perfekte og imperfektive verb kan beskrive situasjoner som ikke er fullført.

- 3) Når alle handlingsverb uttrykker kontinuerlig handling, og både det perfekte og det imperfektive aspekt kan uttrykke handlinger som er fullført og handlinger som ikke er fullført, hva er da funksjonen til hvert av aspektene? Jeg skal illustrere funksjonene ved hjelp av de engelske aspektene.
 - a) Yesterday Rita was walking in the garden. (imperfektiv setning).
 - b) Rita has walked in the garden. (perfektiv setning).

Verbet «gå» er durativt (kontinuerlig handling uttrykkes) og dynamisk (endring uttrykkes). Begge egenskapene er inkludert i verbene i de to setningene ovenfor, i den øverste setningen, som er imperfektiv, og i den

nederste setningen, som er perfektiv. Hva er forskjellen mellom de to setningene? Forskjellen er *hva som blir synlig* for leserne!

Når vi kommuniserer og beskriver handlinger, fokuserer vi vanligvis ikke på, eller synliggjør, hele handlingen, men vi fokuserer bare på en del av handlingen. I den imperfektive setningen blir en liten del av den progressive handlingen etter begynnelsen og før slutten («walking») synliggjort. I den perfekte setningen blir bare slutten av handlingen synliggjort («has walked»). Å gå representerer en kontinuerlig handling. Men denne kontinuerlige handlingen blir *bare synliggjort* av det imperfektive aspektet.

Eksemplene viser at aspekter bare fungerer som linser eller kikkhull, og de synliggjør en del av handlingen som uttrykkes av den leksikalske betydningen og aksjonsarten til verbet. Vi merker oss at det imperfektive aspektet i a) brukes i en situasjon som ble fullført i går.

Det er én fallgrube vi må unngå, og det er å konkludere med at de hebraiske aspektene er lik de engelske. På engelsk har hvert aspekt bare én anvendelse. Men på hebraisk har det imperfektive aspektet seks forskjellige anvendelser, og det perfekte aspektet har fem forskjellige anvendelser. De feilaktige definisjonene av kontinuerlig handling/fullført handling av de hebraiske aspektene er basert på oppfatningen at de hebraiske aspektene er lik de engelske aspektene.⁹¹

Jeg skal nå drøfte to synspunkter på de hebraiske aspektene som kommer til uttrykk i sitatet fra Vaktårnet fra 2015, synspunkter som er feilaktige.

I 2013-utgaven blir slike tilleggssord bare brukt hvis de har betydning for meningen. Det er for eksempel ikke nødvendig å framheve at Gud gjentatte ganger sa «la det bli lys», så i den reviderte utgaven er det ikke gjort noe ut av at det hebraiske verbet for «å si» står i imperfektum og beskriver handlingen som vedvarende. (1. Mos 1:3) I 1. Mosebok 3:9 derimot blir det fortsatt framhevet at Jehova tydeligvis talte til Adam en rekke ganger; det står der at han «ropte gjentatte ganger».

Problemet med dette sitatet er at de hebraiske aspektene blir behandlet som objektive egenskaper og ikke som «kikkhull» som gjør en del av en handling synlig. For å være helt klar: Det hebraiske imperfektive aspektet

91. En detaljert forklaring av betydningen av de hebraiske aspektene, samt eksempler på hvordan verb kan oversettes, finnes i boken R. J. Furuli, *The Fallacy of Prophetic Perfect—With Translations of Verses From the Prophets* (2019).

– kalt «imperpektum» i sitatet – signaliserer *aldri en gjentatt handling* når det brukes sammen med et durativt verb, som «å snakke»! Gjentatt (iterativ) handling signaliseres på hebraisk når det imperfektive aspektet brukes sammen med et semelfaktivt (momentant) verb, og aldri når det brukes sammen med et durativt verb. Jeg bruker igjen engelsk som illustrasjon.

- c) John called his friend Peter.
- d) Yesterday John was calling his friend Peter.
- e) Rita has knocked at the door.
- f) Rita was knocking at the door.
- g) John called his friend repeatedly.
- h) John was calling his friend repeatedly.

Verbet «call, kalle på» brukes i setning c) med det perfektive aspekt og i setning d) med det imperfektive aspekt. Men aspektene forteller oss ikke om John ringte én eller flere ganger. Eksempel e) bruker det semelfaktive verbet «knock, banke» med det perfektive aspekt. Men vi kan ikke vite om Rita banket på én eller flere ganger. Eksempel f) bruker imidlertid det semelfaktive verbet «knock, banke» med det imperfektive aspekt, og den eneste mulige tolkningen er at Rita banket på igjen og igjen. Måten å uttrykke en iterativ situasjon på er altså ved å bruke et semelfaktivt verb med det imperfektive aspekt. En iterativ situasjon kan også uttrykkes ved bruk av et adverbial, som vist i eksemplene g) og h). De to eksemplene viser at adverbialet «repeatedly» gjør både den perfektive og den imperfektive setningen iterativ. Nedenfor er to hebraiske eksempler med semelfaktive verb.

Josva 12:1: Og dette er kongene i landet som Israels sønner beseiret. (*nāka*, *perfektum*).

Josva 8:22: og de gav seg til å slå (*imperpektum*) dem i hjel inntil det ikke var noen igjen av dem, verken en overlevende eller en som slapp unna.

Det hebraiske verbet *nāka* («slå») er semelfaktivt. Det første eksemplet bruker verbet med det perfektive aspekt. Å slå flere konger innebar mye progressiv handling. Men denne handlingen er ikke synliggjort. Det andre eksemplet bruker det imperfektive aspekt med det samme verbet, og den progressiv handlingen er synliggjort.

Drøftelsen ovenfor viser at argumentet i sitatet fra Vaktårnet fra desember 2015, om 1. Mosebok 3:9, at Jehova kalte på Adam gjentatte ganger, er feil. Det imperfektive aspektet uttrykker *aldri* gjentatt handling med et durativt verb!

Det hebraiske språkets konsise form

Den siste setningen i sitatet fra *Vaktårnet* fra 2015 sier

Generelt sett blir verbene gjengitt *på en enklere måte* enn før. Det blir fokusert på selve handlingen, ikke på om det hebraiske verbet har et ufullstendig eller fullstendig aspekt. En annen fordel er at dette til en viss grad får fram det hebraiske språkets konsise form.

Det er ikke mulig å gjengi hebraiske verb *på en enklere måte* enn NWT84 (norsk NV96) gjør uten å miste en del av betydningen og nyansene i verbene. Dessuten avslører setningen «Det blir fokusert på selve handlingen, ikke på om det hebraiske verbet har et ufullstendig eller fullstendig aspekt» en total mangel på kunnskap om det hebraiske språket. Fokus på verbets handlinger kan bare oppnås ved å analysere kombinasjonen av den leksikalske betydningen, aksjonsart og aspektene ved et verb, samt adverb og andre partikler i konteksten, og verbets plassering i setningen. Ved å ignorere aspektene, feilaktig beskrevet som «ufullstendige» eller «fullstendige handlinger», går de opprinnelige nyansene og detaljene tapt. Dette ser vi i eksemplene nedenfor.

Jeg vil nå drøfte påstanden om at ved å unnlate å bruke hjelpeverbene som brukes av NWT84 og norsk NV96, gjør oversetteren det mulig at han «til en viss grad får fram det hebraiske språkets konsise form.» Ordet «konsis» blir definert som «egenskapen eller tilstanden ved å bruke få ord for å formidle mye mening». (Merriam-Webster). Det er sant at hebraisk bruker færre ord enn engelsk og norsk for å uttrykke samme mening – hebraisk er et kortfattet språk. Men konsekvensen av dette er at for å uttrykke nyansene i hebraiske verb, *må det brukes flere ord* på engelsk og norsk enn på hebraisk. Derfor hjelper den konsekvente bruken av hjelpeverb i NWT84 og NV96 leseren med å gjenvinne «til en viss grad det hebraiske språkets konsise form». Men mangelen på denne bruken i NWT13 og den norske NV18 fører til at leseren mister denne konsise formen av syne. Situasjonen er altså stikk motsatt av det som står i den siste setningen i sitatet fra Vaktårnet.

I den engelske utgaven av boken brukte jeg Jesaja 24:3-5 for å illustrere hvordan enkeltord og rekkefølgen de forekommer i, signaliserer nyanser som må uttrykkes med flere ord på engelsk og norsk. Først ga jeg en ordrett oversettelse, deretter en oversettelse som gjengir nyansene og detaljene i den konsise hebraiske teksten, og til slutt siterer jeg teksten fra NV96.

Norsk har ikke aspekter, og derfor vil en oversettelse til norsk ikke gi leseren en god forståelse av det hebraiske språk og dets aspekter. Jeg har derfor ikke oversatt denne sekvensen til norsk, men jeg bruker den engelske teksten.

ENGELSKE EKSEMPLER SOM GIR EN VISS FORSTÅELSE AV HEBRAISKE VERB OG DERES ASPEKTER

I will use Isaiah 24:3–5 to illustrate how single words and the order in which they occur signal meanings that must be expressed with several words in English. First, I give a word-for-word translation, and then I give a translation where the nuances and subtleties of the terse text of Hebrew are expressed, and lastly I quote the text of NWT¹³.

24:3a

To lay waste (*infinitive absolute*) lay waste (*imperfect*) the land and to plunder (*infinitive absolute*) plunder (*imperfect*).

The land will without fail be laid waste (*infinitive absolute+imperfect*), and it will certainly be plundered (*imperfect*).

The land will be completely emptied (*infinitive absolute+imperfect*); It will be completely plundered (*imperfect*).

The Hebrew text has five words,⁹² my translation has 14 words, and NWT¹³ has 11 words. The subject of the first clause is “the land.” In the second clause, “the land” as the subject is implied, and therefore I use “it” as the subject. Each of the infinitive absolutes is of the same root as the following imperfect, and that signals emphasis. Therefore, I use 14 English words to convey all the nuances of the Hebrew text. The NWT¹³

92. The definite article and the conjunction “and” are not counted as independent words because they are prefixed to one word each.

has marked the emphasis expressed by the infinitive absolutes together with the imperfects..

24:3b

For yhwah speaks (*perfect*) word this.

For Jehovah himself has spoken (*perfect*) this word.

For Jehovah has spoken (*perfect*) this word.

The Hebrew has five words, my translation has seven words, and NWT13 has six words. In most cases, the verb stands before the subject. But in this clause, the subject, *yhwah*, stands before the verb. This shows that the subject is stressed, and I express this by using the pronoun “himself.” The NWT13 does not stress the subject.

24:4a

mourn (*perfect*) wither (*perfect*) the land.

It will indeed mourn (*perfect*), the land will certainly wither (*perfect*).

The land mourns (*perfect*); it is wasting away (*perfect*).

The Hebrew text has three words, my translation has nine words, and NWT13 has seven words. The syntax of 4a is the opposite of the syntax in 3a. In 3a, the subject, “the land,” was connected with the first verb. In connection with the second verb, the same subject was implied, and it was expressed by “it.” In 4a, the subject “the land” is connected with the second verb. In connection with the first verb, the same subject is implied and is expressed by “it.”

A strong emphasis is expressed by the three Hebrew words. First, the two perfects stand side by side without any *waw* connecting them, and both are sentence initial. Second, there is a play on words because the spelling of the two verbs with slightly different meanings differs only in one letter—the verbs are *’ābāl* and *nābāl*.

The first verb with the meaning “mourn” constitutes one independent clause, “it will mourn.” But because it is sentence initial, and therefore emphatic, my translation is “It will indeed mourn.” The subject “it” refers to the subject of the second clause, to “the land.” Because the perfect of the second clause is sentence initial, it is emphatic as well, and I translate the clause as, “the land will certainly wither.” Each clause is emphatic in its own right. And used together, the emphasis is even stronger. The translators of NWT neither have understood that the verbs of both clauses

are emphatic nor the rhetoric point of the clauses. They have even destroyed the rhetorical point by using “the land” as subject in the first clause instead of “it.”

In modern prose, we also use a construction similar to the Hebrew one to get the attention of the readers or the audience: I start a lecture by saying, “They will be destroyed.” The audience wonders who “they” are. Then I say, “God’s enemies will be destroyed.” Now I have the full attention of the audience when I explain the identity of God’s enemies.

24:4b

Fade away (*perfect*) wither (*perfect*) the productive land.

It will indeed fade away (*perfect*); the productive land will surely wither (*perfect*).

The productive land withers (*perfect*); it is fading away (*perfect*).

Verse 4b has the same syntactic construction as 4a. The Hebrew text has three words, my translation has 11 words, and NWT13 has eight words. The subject of the first clause is implied, and is expressed by “it.” This pronoun refers to the subject of the second clause. This subject is “the productive land,” while the subject of the second clause in 4a was “the land.” Here we also find a play of words: the word translated “fade away” is *’āmāl*, and the word translated “wither” is *nābāl*. The unusual construction of the two clauses in 4a expresses strong emphasis, and the same is true with the similar construction of the two clauses in 4b. When there are two pairs of clauses, each with strong emphasis, the total emphasis of the four clauses becomes even stronger. The subjects of the two clauses in 4a are “the land,” and the subject in the two clauses in 4b is “the productive land.” The fact that the two subjects are synonyms adds to the emphasis. The translators of NWT 13 have again destroyed the rhetoric point of the clauses by using “the productive land” as subject in the first clause instead of “it.”

24:4c–5a

Fade away (*perfect*) prominent people the land and the land defile (*perfect*) under its inhabitants.

The prominent people of the land will undoubtedly wither (*perfect*) because the very land has been defiled (*perfect*) by its inhabitants.

The prominent people of the land wither (*perfect*).⁵ The land has been polluted (*perfect*) by its inhabitants.

The Hebrew has eight words, my translation has 19 words, and NWT13 has 14 words. The emphatic syntax is continued, both because the perfect of 4c is sentence initial (marked by “undoubtedly”), and because the verb *’amal* (“fade away”) is used, as in the next-to-the-last clause. The use of this verb connects this clause with the clauses in 4a and 4b.

But here a new element is added. In the previous four clauses, the subjects were “the land” and “the productive land.” But now the subject is “the prominent people of the land.” And an explanation is added: The inhabitants have defiled the land. The subject, “the land,” in 5a stands before the verb, and therefore it is stressed. I express this by the adjective “very.”

The clause in 5a is connected to the previous clause by the conjunction *waw*. This conjunction is, in most cases, translated by “and.” But because the clause shows the reason why the prominent people will wither, I translate *waw* as “because,” which is a legitimate translation of *waw*.

The verses that I have discussed above show in an excellent way how English readers can recapture “to an extent, the terseness of Hebrew.” The Hebrew text of the verses has 24 words, my translations have 60 words, and NWT13 has 46 words. To convey all the nuances of the terse Hebrew text to English readers, I cannot see how it is possible to use fewer words than I have done. Thus, to recapture “to an extent, the terseness of Hebrew” is based on the use of many English words showing how much meaning there is in much fewer Hebrew words.

I will make a few comments on the text of NWT13. As for the accuracy of the renderings, I refer to my translation into English of the 36 verses of Psalm 68.⁹³ I have compared the texts of the NIV and NRSV of this Psalm with the Hebrew text. I demonstrate that these translations have failed to convey 39 nuances in the Hebrew text: the conjugations (imperfect and perfect) are not distinguished 19 times, emphasis based on word order is not marked 16 times, and the hifil stem is not treated correctly in four instances. The NWT13 also fails to convey these nuances, while most of them are found in the NWT84. The examples above are taken from one chapter with 36 verses. When we realize that this is a very small fraction of the Hebrew and Aramaic parts of the Bible,

93. Furuli, *The Fallacy of Prophetic Perfect—With Translations of Verses From the Prophets*, pages 327–333.

we also realize that there are thousands of nuances in the original text that are not conveyed by idiomatic and interpretative Bible translations.

There are a little more than 27,000 verses in the Hebrew Bible. If the frequency of nuances that are not conveyed by idiomatic translations, like NWT13, is the same in these verses as in Psalm 68, there are about 29,000 nuances that are not conveyed to the English readers.

Besides, there are many other nuances of lexical and syntactic meaning that are not conveyed.⁹⁴ Moreover, many nuances that are not in the original text are added in idiomatic translations. In chapter 5, I refer to some words that are added in NWT13 but are not in the original text.

I have an exam in applied linguistics (translation) from the University of Oslo, and I am a trained translator. When I read a translation, I try to figure out why a certain rendering is chosen. But honestly speaking, in many cases, I do not understand the reasons for the choices of the translators of NWT13. Below I give one example of an inconsistent translation, one example where the meaning of an important passage is destroyed, one example where the reading of NWT13 will mislead the readers, and one example of a wrong translation that destroys an important doctrine. There are many similar examples that I do not mention.

INCONSISTENT TRANSLATIONS

Examples of inconsistent translations are the renderings of the Greek word *mnemeion*.

Table 6.3 Renderings of the Greek word *mnemeion*

Matthew 28:8; John 5:28.	memorial tomb(s).	No footnote.
Matthew 8:28; 23:29; 27:52, 60.	tomb(s).	Footnotes, Or “memorial tombs.”
Mark 5:2; 6:29; 15:46; 16:2.	tomb(s).	Footnotes, Or “memorial tombs.”
Luke 11: 44, 47; 23:55; 24:2, 9, 22, 24.	tomb(s).	Footnotes, Or “memorial tombs.”

94. *The Watchtower* of December 15, 2015, page 14, tells that NWT13 has 10% fewer words than NWT84. One reason is that the nuances of Hebrew verbs are, in most cases, not conveyed. Another reason is that in many instances we find “shortcuts,” where some Hebrew words that are viewed as insignificant are not translated at all.

John 11:17, 31, 38; 12:17; 19:41; 20:1.

Acts 13:29.

tomb(s).

Footnotes, Or “memorial tombs.”

Footnotes, Or “memorial tombs.”

Mark 16:3, 8.

tomb(s).

No footnotes.

John 19:42; 20:2, 3, 4, 6, 8, 11.

tomb(s).

No footnotes.

NWT84 translates all the occurrences of *mnemeion* with “memorial tomb(s).” NWT13 uses this rendering only two places, in John 5:28 and Matthew 28:8. This rendering is particularly important in John 5:28. If the rendering in this passage had been “tombs,” a natural conclusion would have been that *all* human beings would get a resurrection because all the dead are in tombs.

In 22 passages, the words “tomb” or “tombs” are used. In all these passages, there is a footnote saying, “Or ‘memorial tombs.’” This is rather strange. When two passages have the rendering “memorial tomb” without an alternative rendering in footnotes, the translators show that this—“tombs” with the qualification “memorial” is the true meaning of *mnemeion*. On this basis, I do not understand why the translators use “tomb(s)” without qualification in these 21 passages.

We also note that in nine places, the word “tomb(s)” without a footnote is used. And in one place, the word “graves” is used.

A FAILURE TO EXPRESS THE FORCE OF THE GREEK IMPERFECTIVE ASPECT

One of the most quoted scriptures by JW in the Christian Greek Scriptures is John 17:3. In The Watchtower of March 1, 1992, page 23, there is a very instructive article discussing the rendering “taking in knowledge.” I quote most of this article:

“This means everlasting life, their taking in knowledge of you, the only true God, and of the one whom you sent forth, Jesus Christ.” (John 17:3) So said Jesus in prayer to his heavenly Father, and in this way he showed a vital prerequisite for gaining eternal life. Why, though, does the *New World Translation* render this verse “taking in knowledge of . . . God” instead of “know . . . God,” as most other translations of the Bible express it?—See also the footnote to John 17:3.

The Greek word here translated ‘take in knowledge’ or ‘know’ is a form of the verb *gi-no'sko*. And the rendering in the *New World Translation* is designed to bring out as fully as possible the meaning of that word. The basic meaning

of *gi-no'sko* is to “know,” but the Greek word has various shades of meaning. Note the following definitions:

“GINOSKO (*γινῶσκω*) signifies to be taking in knowledge, to come to know, recognize, understand, or to understand completely.”

(*Expository Dictionary of Testament Words*, W. E. Vine) Hence, rendering *gi-no'sko* ‘take in knowledge’ is not ‘changing the Bible,’ as critics of the *New World Translation* have alleged. In a discussion of the various shades of meaning the word can encompass, renowned lexicographer James Hope Moulton states: “The present simplex, *γινώσκειν*, is durative, ‘to be taking in knowledge.’” —*A Grammar of New Testament Greek*.

A Grammatical Analysis of the Greek New Testament explains *gi-no'sko* as it appears at John 17:3 as “implying a continuous process.” A further comment on this Greek word appears in *Word Studies in the New Testament*, by Marvin R. Vincent. This says: “Eternal life consists in knowledge, or rather the *pursuit* of knowledge, since the present tense marks *a continuance, a progressive perception*.” (Italics in the original.) A. T. Robertson’s *Word Pictures in the New Testament* suggests translating the word “should keep on knowing.”

Therefore, in the original Greek Jesus’ words at John 17:3 imply continuous effort to get to know the true God and his Son.

In order to convey the imperfective meaning of Greek present, the rendering “taking in knowledge” is excellent. However, the GB and the translators of NWT13 have rejected this accurate rendering that is stressing the continuous action of acquiring knowledge that never stops. Instead, they have made a static rendering:

This means everlasting life, their coming to know you, the only true God, and the one whom you sent forth, Jesus Christ.

The use of the participle indicates that those who will gain everlasting life must go through a process that leads to a final result: they know God. And that is the end. The force of the imperfective verb *ginōskō* is a process that is continuing with no end in view. Therefore, NWT13 has a rendering that contradicts the force of the imperfective verb.

I can only guess why the translators of NWT13 have rejected the excellent rendering of NWT84. One possibility is that the GB and the translators disagree with the conclusions of the article in *The Watchtower* of 1992. Another possibility, which is likely, is that the GB and the translators do not understand the real force of the imperfective aspect in Greek and that they believe that their rendering accords with the imperfective force of the verb.

THE IMPORTANCE OF RENDERING THE CONJUNCTIONS CORRECTLY

First Corinthians chapters 5 and 6 have a list of nine nouns and one substantivized adjective that are disfellowshipping offenses. The renderings of nine of the nouns in NWT13 show that they refer to concrete clearly identifiable actions. However, the plural form of the noun *pleonektēs* is rendered as “greedy people,” and “greed” is a desire or a notion that is very difficult to identify. And a person cannot be disfellowshipped because of a desire

In the pages 238-239, I argue that the idea of “greed” (“an insatiable desire to have more”) is nonexistent in the Hebrew Scriptures and the Christian Greek Scriptures, and that the meaning of the noun *pleonektēs* is “exploiter” (one who uses someone or something unfairly for one’s own advantage). The use of conjunction in 1 Corinthians 5:10 support the concrete and clearly identifiable action of exploiting in contrast with the abstract desire of “greed.” This is seen in NWT84 where the conjunctions are correctly rendered but not in NWT13 where the contrast between the conjunctions is not shown. The first quotation of 1 Corinthians 5:9, 10 below is from NWT84 and the second is from NWT13

⁹ In my letter I wrote YOU to quit mixing in company with fornicators,
¹⁰ not [meaning] entirely with the fornicators of this world or (ē) the greedy persons (*pleonektēs*) **and** extortioners (*harpax*) or (ē) idolaters.

⁹ In my letter I wrote you to stop keeping company with sexually immoral people, ¹⁰ not meaning entirely with sexual immoral people of this world or (ē) the greedy people (*pleonektēs*) **or** extortioners (*harpax*) or (ē) idolaters.

I have marked the conjunctions “and” and “or” in brown because these are the important word of the construction. In the Greek text, the noun *pleonektēs* has the article, and it is followed by the conjunction “and” and the substantivized adjective *harpax* is without article. Robertson and Plummer, *A Critical and Exegetical Commentary on the First Epistle of St. Paul to the Corinthians*, page 105, has the four words *tois pleonektais kai harpaxin* in Greek letters, and we read:

These form a single class, coupled by the single article and the *kai* and separated from each of the other classes by *ē*.

The Greek letter *ēta* (ē) means “or.” The NWT84 correctly puts “or” after “the fornicators (*pornois*) of this world” and after “extortioners” (*harpax*). This shows that Paul in verse 10 mentions three different classes, 1) *pornois*, 2) *pleonektēs* and *harpax*, and 3) *eidōlōlatrais*. What does it mean that *pleonektēs* and *harpax* constitute one single class?

Louw and Nida, *A Greek-English Lexicon Based on Semantic Domains* in the Gramcord electronic version has a table of words showing what “one single class” means.

Table 1.2 linguistic units coupled by *kai*

<i>ouranos kai gē</i>	Heaven and earth	Mark 13:31
<i>limnē tou pyros kai theiou</i>	Lake of fire and sulphur	Revelation 20:10
<i>argyrion kai kbrySION</i>	Silver and gold	Acts 20:33
<i>koinōneō haimatos kai sarkos</i>	Share blood and flesh	Hebrews 2:14
<i>akbhys kai skotos pīptei</i>	Mistiness and darkness fell	Acts 13:11
<i>Ho nomos kai hoi profētai</i>	The law and the prophets	Matthew 5:17

As a comment to the first entry in table 1.2, Louw and Nida write:

a more or less fixed phrase equivalent to a single lexical item.

The point here is that the words that are bound together with “and” (*kai*) complement each other so closely that they function together as one unit. The words do not have exactly the same meaning, but they have meanings that are of the same kind and complement each other.

If we apply this to the two Greek words *pleonektēs* and *harpax*, these words must also be of the same “class” or kind and complement each other in order to constitute one linguistic unit. The meaning of *harpax* is easy to find. The verb *harpazō* means, according to Mounce Greek Dictionary, “to seize, as a wild beast, take away by force, snatch away.” And the meaning of the adjective *harpax* is, “ravenous, ravening as a wild beast; met. rapacious, given to extortion and robbery, an extortioner.”

Because the basic meaning of *harpax* is to take something away by the use of force, I prefer the rendering “robber” for this word. Because Paul makes the words *harpax* (“robber”) and *pleonektēs* into one unit, and *harpax* means taking something away by force, we will expect that *pleonektēs* has a meaning of the same kind.

The term “to exploit” means “to use someone or something unfairly for your own advantage”⁹⁵, and an exploiter is someone who does this. The ideas of unfairly using something to one’s own advantage and taking something from someone by force share the connotation of exacting gain from someone without their consent and so may function as one unit. In other words, “exploiters” and “robbers” would make an excellent pairing to form a single unit.

However, the terms “greedy people” and “robbers” would not function well as two parts of one unit because greediness is an excessive desire, a state of mind, while robbery indicates different actions by the use of force. Therefore, that Paul couples the words *pleonektēs* and *harpax* into one single unit is strong evidence in favor of taking *pleonektēs* as having the meaning “exploiter.” But the important fact that Paul uses the words *pleonektēs* and *harpax* as one linguistic unit is not conveyed to the readers of NWT13.

A RENDERING THAT MAY DECEIVE THE READERS

Jehovah’s Witnesses preach the good news from house to house. Consider the following situation: A householder asks about the destiny of the earth, whether it will be burned to ashes or not. The Witness answers that the earth will never be destroyed, and he quotes Ecclesiastes 1:4 (NWT13): “A generation is going, and a generation is coming. But the earth remains forever.” But the case is that the householder has been deceived because the Hebrew word *‘olam* refers to a time period of undisclosed length and not to a period that never ends. So, the “evidence” used is not the Hebrew text of Ecclesiastes but the view of the translators of NWT13.

I have never seen any evidence that the Hebrews of old held the idea of a time period that *never* would end. At most, they could possibly ascertain a period whose end they did not see. So I question whether any word in the Hebrew Bible should be translated as “forever.”⁹⁶ In any case, whether Solomon used the word *‘olam* in the sense of “a period of

95. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/exploit>.

96. Furuli, *The Fallacy of Prophetic Perfect—With Translations of Verses From the Prophets*, pages 310, 311.

undisclosed length” or “a period of which I cannot see the end,” we do not know. But the NWT13 translators have read a modern idea into Ecclesiastes 1:4, an idea that can deceive the readers. I simply cannot understand why the GB and the translators have rejected the excellent rendering “time indefinite” of NWT84.

A RENDERING THAT DESTROYS A BASIC DOCTRINE

Most scholars believe that the Babylonian captivity of the Jews lasted around 50 years. But JW believe that it lasted 70 years, as the Bible says. (Jeremiah 25:11, 12; Daniel 9:2; 2 Chronicles 36:21) However, the rendering of Jeremiah 25:9 in NWT13 will destroy this belief. Below I compare the two NWT translations (My italics.):

NWT84: And I will bring them against this land and against its inhabitants and against *all these nations round about*.

NWT13: And I will bring them against this land and against its inhabitants and against *all these surrounding nations*.

The rendering of NWT13 is wrong. To use the word “surrounding” is a violation of lexical meaning and syntax. The position of “all these nations” in relation to something is *not* stated, and the word *sābīb* can rightly be rendered by “round about.” If the reference was to “the surrounding nations,” the period of 70 years would, according to the context, refer to these nations and not to the Jews. Moreover, because each of these nations would not serve Nebuchadnezzar II for exactly 70 years, this year-figure must be symbolic and may possibly refer to around 50 years.

Based on a detailed study of the context, a strong case can be made for the identification of “all these nations round about” as the tribes and clans that were *inside* the land of Judah and Jerusalem.⁹⁷

The wrong translation of Jeremiah 25:9 is a typical example of problems created by idiomatic and interpretative translations when the translators do not take the nuances of the text into account.

97. Ibid., pages 300–304.

SOME MISLEADING STATEMENTS IN THE APPENDIX A4 IN NWT13

There are several problems with the statements of Appendix A4, and I discuss some of these below.

A4: *In Hebrew, the name Jehovah comes from a verb that means “to become.”*

The claim that “Jehovah” comes from a verb is pure speculation. There is no link between *yhwh* and any verb. This misunderstanding may be based on the failure to realize that the last “h” in *yhwh* is a vowel, as final “h” is in most Hebrew words. Thus, the consonants of God’s name are *yhm*, and not *hwh*. The evidence for this is the great number of Hebrew inscriptions where some personal names begin with *yhm* and others end with *yhm*. But no name begins or ends with *hwh*.⁹⁸

A4:

The verb *HWH*: “to
become”

The picture above will mislead the readers. The verb “to become” that is mentioned in the quotation above is here written in Old Hebrew, Aramaic, and Latin letters. The readers will naturally believe that these Hebrew letters with the meaning “to become” occur in ancient manuscripts. But there is no clear evidence that a verb *hwh* ever existed in Hebrew.⁹⁹ The verb with the meaning “to be/become” is *hyh*, and it occurs 3,576 times in the Hebrew Bible.

A4: *Thus, the understanding of the New World Bible Translation Committee is that God’s name means “He Causes to Become.”*

This is a cautious statement and not a statement of fact. However, *Insight on the Scriptures* II, 5, claims as a fact that “He Causes to Become” is the meaning of God’s name. If a verb *hwh* existed, and if it had a hifil form (a

98. A detailed discussion of all the points in A4 that I criticize is found in the chapter, “The Pronunciation of the Tetragram” in Furuli, *The Tetragram—Its History, Its Use in the New Testament, and Its Pronunciation*, 192–240.

99. *Ibid.*, pages 230–239.

causative form), this form would have been *yahweh*. This means that the GB and the translators believe that the correct pronunciation of God's name is "Yahveh." But they do not tell this to the readers; one has to know Hebrew to understand it. However, Hebrew phonological rules applied to the theophoric names (names beginning with *y^hhō*) in the Hebrew Bible show that the rendering "Yahweh" is impossible.

In contrast, there is strong evidence in the Hebrew Bible and Akkadian cuneiform tablets with Jewish names that the original pronunciation of God's name was "yehowa."¹⁰⁰ It is clear that the last letter "h" in the name *yhwh* represents the long vowel *ā*, and that God's name has the three consonants *yhw*. These three consonants together do not have any meaning in Hebrew. We can compare this with the words *^wlohim* and *'ēl*, both being translated as "god," and both being designations or titles referring to Jehovah. But *the letters* of these two words do not have a specific meaning. Similarly, we must conclude that *the letters yhw*, the name of God, is unique and elevated and has no particular meaning in the Hebrew language.

VURDERINGER AV KVALITETEN TIL DE NORSKE UTGAVENE AV NY VERDEN- OVERSETTELSEN

Den norske Ny Verden-oversettelsen ble publisert i 1996. Dette er en konkordant oversettelse av den engelske New World Translation fra 1984. Norsk har ikke aspekter, slik greske og hebraiske verb har. Men oversetterne gjorde sitt ytterste for å forsøke å gjengi nyansene av greske og hebraiske verb med de muligheter som det norske språk gir. De brukte også det samme norske ord for hvert gresk og hebraisk ord når sammenhengen tillot dette. Det er ingen tvil om at denne oversettelsen er den mest nøyaktige bibeloversettelsen som finnes på norsk.

I 2018 ble en revidert oversettelse av New World Translation utgitt på norsk. Mens utgaven fra 1996 var bokstavelig og la vekt på å gjengi alle nyansene i grunnteksten, var utgaven fra 2018 idiomatisk, og oversetterne forsøkte ikke å gjengi nyansene i grunnteksten. Den inneholder mange gode gjengivelser av ord og uttrykk, som ikke finnes i de fleste

100. Ibid., sidene 204–222.

oversettelser, slik som «nærvær» for *parousia*, «tingenes ordning» for *aiōn* og «en gud» for *theos* uten artikkel i Johannes 1:1.

Men teksten som et hele er enda mer fri og unøyaktig en den engelske reviderte New World Translation fra 2013. Ny Verden-oversettelsen fra 2018 er blant de minst nøyaktige norske bibeloversettelser.

KONKLUSJON

For femten år siden begynte jeg å undre meg over den retning DSR ledet organisasjonen. Det var ikke lenger et sterkt fokus på Bibelens tekst, og det var ingen oppmuntring til personlig studium av denne teksten. Det var nesten ingen studier av Bibelens tekst i Vaktårnet. Artiklene omhandlet i hovedsak kristne egenskaper som tro, gudfryktighet, hvordan man kan holde seg borte fra verden og hvordan vi kan leve et balansert kristent liv. Alle disse temaene er utmerkede og nødvendige. Men når bare slike temaer blir drøftet, og det er nesten ingen studier av Bibelens tekst, er det etter min mening en klar ubalanse.

Så skjedde det noe viktig i 2013: Den reviderte New World Translation (Norsk: NV18) ble utgitt. Og nå begynte et mønster å tegne seg. Den nåværende DSR har en oppfatning av Bibelen som er forskjellig fra oppfatningen til New World Bible Translation Committee i 1950 og medlemmene av den første DSR som ble dannet i 1971. Dette synet er at detaljene og nyansene i Bibelens tekst ikke er viktige. Dette mønsteret ble enda tydeligere i 2015 da artikkelen om profetiske forbilder og motbilder ble publisert.

Nå ble det klart at DSR, i tillegg til å anse nyansene i den opprinnelige teksten som uviktige, mente at store deler av De hebraiske skrifter ikke har noen profetisk betydning – bare moralske lærdommer kan trekkes ut av dem. Nå ble det tydeligere for meg hvorfor så få studier av Bibelens tekst ble publisert. Jeg innså at konsekvensen av dette synet er at en stor del av teksten i De hebraiske skrifter ikke har noen spesiell betydning for kristne, men bare er «fyllstoff».

At en stor del av teksten i De hebraiske skrifter ikke har noen betydning for oss, forklarer også den sterke vekten som legges på meditasjon på bekostning av personlig studium. Når teksten ikke har noen betydning for oss, trenger den ikke å studeres. Men vi kan meditere over det teksten minner oss om.

Som et vitne som har lært viktigheten av å komme så nær den opprinnelige teksten som mulig, og som har lært viktigheten av nøyaktig kunnskap, var jeg svært bekymret for de nye synspunktene og beslutningene til DSR. I tillegg til virkningene av dette nye synet på Bibelen, var jeg også vitne til flere situasjoner hvor beslutninger av ikke-bibelske spørsmål som ble tatt av DSR, forårsaket stor skade for mange vitner. Jeg hadde ingen makt til å gjøre noe med disse situasjonene. Men jeg sendte flere brev til hovedkontoret hvor jeg påpekte feil i litteraturen.

Jeg har alltid vært lojal mot DSR og organisasjonen. Og jeg har forsvart organisasjonen i norsk radio og TV og i forskjellige skrifter. Jeg har gjort dette fordi jeg har trodd, og fortsatt tror, at dette er den eneste sanne religion. Men jeg har sett hvordan det nåværende DSR de siste årene har ført organisasjonen i en gal retning, og hvordan medlemmene av DSR er i ferd med å ødelegge organisasjonen fra innsiden!

Det avgjørende punkt for meg ble nådd i 2019 da vi fikk den nye boken for eldste, «*Shepherd The Flock of God*» Den inneholder flere menneskebud som ikke har noe grunnlag i Bibelen. På grunn av disse har titusenvis av vitner blitt ekskludert, og titusenvis flere vil bli ekskludert i fremtiden hvis disse menneskebudene ikke fjernes. I denne situasjonen kan jeg ikke lenger være stille, og derfor har jeg skrevet denne boken.

EN SAMMENLIGNING AV DE TO FORSKJELLIGE BIBELSYN

DSR fra 1972: Alle nyansene og detaljene i den opprinnelige bibelteksten er viktige.

DSR fra 2013: Detaljene i den opprinnelige bibelteksten er ikke viktige.

DSR fra 1972: Bibelen er full av profetiske forbilder som blir oppfylt i endens tid.

DSR fra 2015: De fleste beretninger som tidligere ble ansett som profetiske forbilder, er ikke profetiske. De skal bare minne DSR om forskjellige ting.

DSR i 1972: Personlig interaktivt studium av Bibelen oppmuntres sterkt.

DSR i det 21. århundre: Personlig interaktivt studie av Bibelen er ikke nødvendig. Dette er DSRs plikt. Men lesing av Bibelen og meditasjon oppmuntres.

MIN ELSKEDE RELIGION

I kapitlene i denne boken har jeg vist at ifølge Bibelen finnes det bare én sann religion. Jeg har også vist at den eneste religiøse gruppen som oppfyller kriteriene for å være den sanne religion, er Jehovas vitner. Alle vitnenes grunnleggende læresetninger, inkludert de som er unike for dem, er bygget på Bibelen. Vitnene tror at Bibelen er Guds inspirerte ord, og de forkynner det gode budskapet om riket over hele verden. De deltar ikke i kriger, og de er ikke en del av denne verden.

Imidlertid er organisasjonen i dag på viktige områder det stikk motsatte av hva den var i 1972, da ordningen med eldste ble innført. Og det er grunnen til at jeg har foreslått en stor organisatorisk endring, like stor som endringene som skjedde i 1972. Tre områder er spesielt bekymringsfulle for meg:

- 1) Det nye synet på Bibelen.
- 2) At medlemmene av DSR har gitt seg selv all makt, og at det ikke kan settes spørsmålstegn ved deres ord og beslutninger.
- 3) At titusenvis har blitt ekskludert på grunn av menneskebud uten noe grunnlag i Bibelen.

Det grunnleggende problemet med det nye synet på Bibelen er at det benekter dens fulle inspirasjon. Synet til medlemmene av New World Bible Translation Committee i 1950, som kommer til uttrykk i deres bibeloversettelse, var at hvert ord i Bibelen er inspirert av Gud og at alle detaljer og nyanser i teksten var viktige. De trodde også at hver beretning var inkludert i teksten med et bestemt formål, mens forfatterne ble ledet av hellig ånd. (2. Peters 1:21) Dette var også synet til medlemmene av det første DSR som ble opprettet i 1971.

De nåværende medlemmene av DSR har et annet syn på Bibelen. Ikke bare avviser de de språklige nyansene som viktige, men de mener også at detaljene i mange beretninger i Bibelen er uviktige – bare det store bildet er viktig. Videre mener de at et stort antall beretninger som i 1972 ble ansett som profetiske, ikke er profetiske. Konsekvensen av dette synet er at teksten i et stort antall kapitler i De hebraiske skrifter ikke har noen

selvstendig betydning for oss i dag, men at den er tatt med som «fyllstoff» for å understøtte det store bildet, som er fokus på Guds egenskaper, og hvordan vi kan tilbe Jehova og leve et godt moralsk liv. Dette synet undergraver selve inspirasjonen i teksten, fordi DSR ikke aksepterer at alle detaljene i beretningene i Bibelen er tatt med for et bestemt formål.

Det nye allegoriske systemet for bibelforklaring undergraver også Bibelens inspirasjon. Tekstene i mange bibelske beretninger blir ikke analysert, og deres profetiske betydning blir ikke forklart. Men det disse beretningene *minner* medlemmene av DSR om, er det som står i fokus. Disse *påminnelsene* er ofte allegoriske, og de blir presentert i Vaktårnet som «mat til rette tid». Derfor ser vi at *betydningen* av bibeltekstene ikke blir presentert, men i stedet *ideene i sinnene* til medlemmene av DSR. Dette undergraver Bibelens inspirasjon fordi disse *påminnelsene* er utenombibelske og strider mot synet om at sannheten bare finnes i Bibelen og ikke i menneskers sinn.

Dette undergraver også inspirasjonen, fordi det profetiske elementet er fjernet fra et stort antall beretninger i De hebraiske skrifter. Det ser ut for meg som om det profetiske elementet siden 2017 systematisk har blitt fjernet fra beretning etter beretning. Et tydelig eksempel er artikkelen «Et angrep fra nord» i Vaktårnet fra april 2020. Bakgrunnen for beretningen om gresshoppene og utgytelsen av den hellige ånd i Joels bok er Jehovas dag, som refererer til vår tid. Men dette ignoreres, og verken gresshoppene eller utgytelsen av ånden har noen profetisk betydning for vår tid, ifølge artikkelen.¹⁰¹

Den ene maktbasen for DSR er tre vers i Matteus 24:45–47. Jeg har vist at ingen personer er utnevnt av Gud som en «tro og klok slave» for å gi åndelig mat til andre kristne. Den andre maktbasen er at det fantes et styrende råd i det første århundre, og at det derfor også må finnes et styrende råd i dag. Jeg har vist at disse synspunktene er feil. Derfor har det nåværende DSR ikke noe bibelsk grunnlag i det hele tatt og bør oppløses. Problemet er imidlertid at dette ikke aksepteres av medlemmene av DSR eller av de fleste vitner.

Siden ordningen med eldste ble innført i 1972, har medlemmene av DSR gitt seg selv mer og mer makt, til de i dag har all makt i forbindelse med læresetningene, eiendelene og pengene – deres ord og beslutninger

101. En detaljert drøftelse av denne artikkelen finnes på sidene 362-367.

kan det ikke settes spørsmålstegn ved. En verdensomspennende organisasjon må ha ledere for å fungere effektivt. Men disse lederne må ikke herske over de enkelte medlemmene. (1. Peter 5:3) De bør tjene medlemmene, slik tilfellet var i det 20. århundre. (Matteus 23:10–12) Fordi ingen kan stille medlemmene av DSR til ansvar, har de kunnet lede organisasjonen i den retningen de selv ønsker – de har formet organisasjonen i sitt eget bilde.

Den nåværende organisasjonsstrukturen, hvor medlemmene av DSR mener at de både har plikt og rett til å være en regjering for Jehovas vitner, har skapt store problemer. På grunn av DSRs ekstreme syn på høyere utdanning har titusenvis av unge vitner blitt presset til ikke å ta høyere utdanning. For mange av dem har dette redusert deres muligheter til å få anstendige jobber for å forsørge seg selv og sine familier. Dette er særlig tilfellet, fordi arbeidsmarkedet blir mer spesialisert på grunn av kunstig intelligens og andre faktorer. Personer med lite utdannelse vil ha store vanskeligheter med å få jobb.

I tillegg til å påtvinge vitnene sine personlige synspunkter på høyere utdanning, har medlemmene av DSR funnet opp en rekke eksklusjonsgrunner som ikke er basert på Bibelen. De kristne greske skrifter fører opp 11 eksklusjonsgrunner, og DSR har funnet opp 37 flere eksklusjonsgrunner. På grunn av disse har titusenvis av vitner blitt ekskludert, og titusenvis flere vil bli ekskludert i fremtiden hvis det ikke skjer noen endring.

Sitatene i rammen nedenfor viser forskjellene mellom organisasjonen på midten av det 20. århundre og organisasjonen i det 21. århundre. Den tidligere oppfatningen var at ingen enkeltpersoner var utnevnt til å være lærere for Jehovas vitner. Den senere oppfatningen er at medlemmene av DSR fungerer som en regjering over Jehovas vitner med ubegrenset makt. De fungerer også som fortolkere og lærere.

Vakttårnet for 1946: *Organisasjonen var ikke «den guddommelig utnevnte vokter og tolker av Bibelen» eller «lærer for Guds tjenere og vitner».*

Vakttårnet for 1952: *«[Gud] utnevner ikke noen over dem [sitt folk]. Ingen enkelt student av Guds ord avslører Guds vilje eller tolker hans ord.»*

Vakttårnet for 2009: *«Jesus Kristus har utnevnt den tro og kloke slave til å ha ansvaret for alle hans eiendeler ... fasilitetene ved Jehovas vitners hovedkontor, avdelingskontorer i forskjellige land og Rikets saler og stevnehaller over hele verden. Dette inkluderer også arbeidet med å forkynne om riket og gjøre disipler.»*

Vakttårnet for 2013: *«I de siste tiårene har denne slaven vært identisk med Jehovas vitners styrende råd.»*

I løpet av mine 57 år som eldste har jeg blitt opplært til å ta vare på de «skadede sauene» og de som er de ringeste i flokken.¹⁰² Derfor kan jeg ikke lenger tie stille når jeg ser at så mange av mine medvitner blir behandlet på en dårlig måte. Det er også grunnen til at jeg har tatt det enestående skrittet å skrive denne boken.

Men hvordan kunne det skje at den sanne religionen har utviklet seg fra en teokratisk organisasjon til en autokratisk organisasjon, hvor det ikke kan stilles spørsmål ved ledernes beslutninger og ord?

På et områdestevne for mange år siden ble følgende rollespill presentert: Et par med to tenåringsbarn, en gutt og en jente, hadde sett en film på TV. Moren sa: «Det er som om jeg har sett begynnelsen til denne filmen før.» Faren svarte: «Du har rett. Kort tid etter at vi giftet oss, gikk vi på kino for å se en film. Etter noen minutter så vi på hverandre og sa: 'Skal vi gå? Dette er en dårlig film.' Og så gikk vi. I dag har vi sett hele filmen – sammen med våre barn.»

Denne situasjonen illustrerer hvordan mennesker gradvis kan bli påvirket fra utsiden til deres syn på hva som er godt og dårlig, riktig og galt, har endret seg. Det illustrerer også at endringer i en organisasjon kan skje gradvis og ubemerket. For eksempel ble det tatt seks skritt over en periode på 10 år for at DSR skulle få makten over alle Rikets saler, slik at de kunne selge en rekke av dem og selv ta pengene.

Det er helt klart at organisasjonen i 1972, da ordningen med eldste ble innført, ikke var autokratisk. Den var ikke perfekt, men den var teokratisk! De lokale eldste hadde ansvaret for å anbefale nye eldste, og disse ble utnevnt av avdelingskontoret. Kretstilsynsmennene hadde ingen rolle i å

102. Eldsteordningen ble innført i 1972, for 53 år siden. Men jeg regner min stilling som menighetstjener (leder) i Molde menighet fra 1963 og som kretstilsynsmann fra 1965 med i mine år som eldste.

anbefale eldste – i dag utnevner kretstilsynsmennene eldste i menighetene. Situasjonen i 1972 var en teokratisk ordning som lignet ordningen i de første kristne menighetene, slik vi ser i De kristne greske skrifter. Som jeg har vist i kapittel 3, var menighetene og deres eldsteråd svært uavhengige av DSR, som nå for første gang ble dannet.¹⁰³ I løpet av de 43 årene siden eldsteordningen ble innført, har organisasjonen utviklet seg til en autokratisk organisasjon, hvor DSR har all makt i forbindelse med læresetningene, eiendelene og pengene, og eldsterådene har svært liten makt.

Men hvorfor ble ikke denne feilaktige utviklingen stoppet av noen? Vi kan spørre: Hvor mange vitner i dag kan huske innføringen av eldsteordningen for 53 år siden? Og når det gjelder de få som kan huske dette: Hvor mange har en klar forståelse av hvordan organisasjonen var i 1972? Og hvis noen er bekymret for situasjonen i dag, hvor all makt ligger hos DSR, hva kan de gjøre? Enhver motstand mot DSR vil ikke bli akseptert og vil bli straffet med eksklusjon.

Dessuten har et stort antall av de nåværende medlemmene av Jehovas vitner blitt vitner i løpet av det 21. århundre, da de store endringene i den autokratiske retningen har funnet sted. Når de blir en del av menigheten, blir de fortalt at det finnes et styrende råd og en tro og klok slave som de må følge og adlyde. Og barn som vokser opp og blir døpt, blir fortalt nøyaktig det samme. Så for alle disse er den hierarkiske og diktatoriske organisasjonen normal. Og de fleste av dem vet ikke at organisasjonsstrukturen i dag bryter med flere bibelske prinsipper, at denne strukturen er veldig forskjellig fra organisasjonsstrukturen i 1972 da eldsteordningen ble innført, og at flere artikler i Vaktårnet og Våkn opp! i midten av det 20. århundre sterkt fordømmer en organisasjonsstruktur som er lik den nåværende.

Selv mange som jobber ved hovedkontoret er redde for å komme med forslag til eller konfrontere DSR. I 1995 ble jeg bedt om å være sakkyndig

103. Det styrende råd består i dag av 11 menn som drøfter ulike spørsmål knyttet til organisasjonen, og som gruppe fattet sine beslutninger. Før 1971 fantes det ikke en slik ordning. Ordet «styrende råd» ble før 1971 brukt på en vag måte og var knyttet til Selskapet Vaktårnet. Det er klart at det ikke var en gruppe menn som holdt regelmessige møter og tok beslutninger før 1971. Det var president, N. H. Knorr, som tok de organisatoriske beslutningene, og visepresident, F. W. Franz, som ledet den gruppen som beskjeftiget seg med lærespørsmål.

vitne for Høyesterett i to barnefordelingssaker. I forbindelse med det fikk jeg mye informasjon og råd fra juridisk avdeling i Brooklyn. En norsk advokat, som selv var et vitne, besøkte juridisk avdeling i Brooklyn for å drøfte barnefordelingssaker. Han fortalte meg at advokatene han snakket med, ønsket flere artikler i Vaktårnet og Våk opp! som viste ungdommers frihet til å velge utdanning og barns frihet på andre områder, som kunne brukes i barnefordelingssaker. De hadde tatt dette opp med et medlem av DSR, men uten resultat. Og de var redde for å henvende seg til DSR igjen.

Jeg vet også av egen erfaring at flere medlemmer av hovedkvarterets stab er uenige i DSRs standpunkt når det gjelder høyere utdanning. Men de er redde for å konfrontere DSR. For noen år siden sendte jeg et brev om høyere utdanning, som inneholdt det meste av kapittel 4 i denne boken, til Writing Department. Men jeg tviler på at noen våget å vise dette brevet til ett eller flere medlemmer av DSR. Hvis DSR mottok brevet, ignorerte de fullstendig informasjonen i det. Dette fremgår av det de har skrevet om høyere utdanning i Vaktårnet siden den gang.

EN MEKANISME FOR Å OPPRETT HOLDE DSR's AUTORITET

En av de 46 eksklusjonsgrunnene som er ført opp i Eldsteboken «*Vær hyrder for Guds hjord*» 12:39.3-4 er «frafall», og to av definisjonene er:

Det å bevisst spre falske læresetninger som strider mot bibelsk sannhet: (2. Johannes 7, 9, 10) . . .

Det å skape splittelser, danne sekter: (Rom. 16:17, 18; Titus 3:10, 11). Dette vil være en overlagt handling som ødelegger enheten i menigheten eller undergraver brødrenes tillit til Jehovas ordning. Det kan innebære frafall eller føre til det. – it-2, s. 886-807.

Jeg skal bruke denne boken som eksempel. Den hevder at Jehovas vitner har den eneste sanne religion og forsvarer alle de grunnleggende læresetningene til Jehovas vitner. Men boken kritiserer det faktum at DSR har gitt seg selv diktatorisk makt, korstoget mot høyere utdanning, eksklusjon på grunnlag av menneskebud og det nye synet på Bibelen. Det er viktig å være oppmerksom på at det som kritiseres, ikke eksisterte i 1971 da det første DSR ble dannet – dette er nye ting introdusert av

DSR i det 21. århundre. Når jeg kritiserer de nevnte ordningene, er jeg derfor enig med medlemmene av DSR i 1971.

På ett område er jeg imidlertid uenig både med det nåværende DSR og DSR i 1971: Det har ikke eksistert en «tro og klok slave» under Jesu nærvær, og det var ikke noe styrende råd i det 1. århundre evt. I det 20. århundre ble imidlertid disse to synspunktene praktisert på en teokratisk og ikke på en diktatorisk måte, slik det er i dag. Hvis noen hevder at avvisningen av «slaven» og det styrende råd er «i strid med Bibelens sannhet», utfordrer jeg dem til å bevise med ord fra Bibelen at jeg tar feil og at mine argumenter representerer frafall.

Problemet er imidlertid at definisjonene av frafall er egennyttige, fordi det er DSR som definerer hva «Jehovas ordning» er. Og definisjonen er at DSR fungerer som en regjering for Jehovas vitner med ubegrenset makt. Dermed er enhver uenighet med DSR per definisjon «frafall», fordi det «undergraver brødrenes tillit til Jehovas ordning».

Det styrende råd krever total lydighet fra vitnene. Hvis noen ikke er lydig, kan han eller hun bli ekskludert. Dette viser at DSR har diktatorisk makt.

Til tross for at DSR har all makt, har min samvittighet drevet meg til å skrive denne boken, og jeg overlater dommen til Jehova.

Vi bør ikke bare spørre hvordan utviklingen som førte til en autokratisk organisasjon var mulig. Men vi bør også spørre hvordan den allmektige Gud kunne tillate dette, gitt at Jehovas vitner er hans folk. Interessant nok var det også situasjoner i fortiden hvor Guds folk ikke fulgte Jehovas ledelse. Israels nasjon var Guds folk. Men gang på gang ledet kongene nasjonen i feil retning, og de brøt Guds lover og prinsipper. Etter hjemkomsten fra Babylon fulgte mange jøder ikke Moses' lover. Og Nehemia 13:25 sier: «Og jeg begynte å klandre dem og nedkalle ondt over dem og slå noen menn blant dem og rive håret av dem og la dem sverge ved Gud.»

De kristne greske skrifter viser at medlemmer av flere kristne menigheter i det første århundret evt. brøt noen av Guds lover. I menigheten i Korint var det splittelser og uenigheter (1. Korinter 1:10–13), og det var falske apostler som ønsket en høy stilling i menigheten. (2.

Korinter 11:13) Medlemmene av menigheten i Efesos hadde forlatt den kjærligheten de hadde i begynnelsen. Og budskapet fra Jesus var: «Husk derfor hva du er falt fra, og vis anger og gjør de tidligere gjerninger.» (Åpenbaringen 2:4, 5). Noen medlemmer av menigheten i Pergamon holdt «fast ved Bileams lære», og andre «holdt fast ved Nikolaus-sektens lære». Og de ble bedt om å omvende seg. (Åpenbaringen 2:14–16) Menigheten i Thyatira tolererte «denne kvinnen Jesabel», «som kaller seg profetinne», og som villedet menigheten. (Åpenbaringen 2:20) Medlemmene av menigheten i Laodikea var lunkne, og åndelig sett var medlemmene «elendig og ynkerdig og fattig og blind og naken,». (Åpenbaringen 3:16, 17, NWT13) I en periode tolererte den allmektige Gud alle disse dårlige forholdene i menighetene.

Jeg sammenligner ikke medlemmene av det nåværende DSR med noen personer i de nevnte menighetene. Jeg viser bare at det var noen i disse menighetene i det første århundret evt. som ikke fulgte Guds lover og prinsipper. De fleste ting og handlinger vi ser blant Jehovas vitner i dag, er rettferdige og gode, og det er en god ånd i menighetene. Jeg tror at medlemmene av DSR er oppriktige personer. Men de har inntatt en posisjon blant vitnene som bryter med mange bibelske prinsipper. De har blitt en regjering med ubegrenset makt. Men ingen kristen bør regjere over andre kristne. Og i sitt sterke ønske om å holde organisasjonen ren, har de laget mange eksklusjonsgrunner som ikke har noe grunnlag i Bibelen. De har også utøvd sterkt press mot dem som har ønsket å ta høyere utdanning. Disse tingene bryter med 1. Korinter 4:6: «Gå ikke ut over det som står skrevet.» Det er helt klart at endring er nødvendig for å opprettholde Guds normer!

Jeg er klar over at denne boken kan ha en negativ effekt: De som er fiender av Jehovas vitner, kan bruke den til å angripe organisasjonen. Dette er en sterk grunn til ikke å gi ut denne boken. Men sannheten bør ikke skjules for organisasjonens omdømmes skyld. Jakob 4:17 sier: «Hvis noen vet hvordan han skal gjøre det som er rett, og likevel ikke gjør det, da er det en synd for ham.» Jeg vet, som detaljene i denne boken viser, at DSR gjennom sine beslutninger har forårsaket stor skade og ødelagt livet til titusenvise av vitner. Og jeg vet at det nye synet på Bibelen som de nåværende medlemmene av DSR har, står i motstrid med DSRs oppfatning i det 20. århundre, siden dette nye synet taler imot selve

Bibelens inspirasjonen. På grunn av denne kunnskapen tillater ikke samvittigheten min meg å tie stille.

Dessuten er jeg en av de få personene som har de nødvendige ressursene til å konfrontere DSR. Dette skyldes at jeg har hatt ansvarsfulle stillinger i organisasjonen i løpet av mine 59 år som vitne, og derfor kjenner jeg organisasjonen fra innsiden. Jeg vet hvordan den teokratiske organisasjonen var i 1972, fordi jeg var en av dem som implementerte eldsteordningen i Norge. Og jeg har sett hvordan utviklingen har vært til den nåværende autokratiske og diktatoriske organisasjonen. Dessuten har jeg de språklige kunnskapene som er nødvendig for å påvise at DSR i flere tilfeller, særlig i forbindelse med eksklusjonsgrunner, har misforstått De hellige skrifter og misbrukt dem. Derfor må jeg følge ordene i Jakob 4:17.

Mine 59 år som vitne har vært en fantastisk tid, og jeg har møtt mange fantastiske mennesker. Jeg har aldri sett noe hykleri blant andre vitner. Men jeg har sett oppriktige mennesker som har arbeidet hardt for å gjøre Jehovas vilje. En av personene jeg studerte Bibelen sammen med, spurte meg en gang: «Hva er det beste beviset du kan peke på for at Jehovas vitner ledes av Guds ånd?» Etter å ha tenkt meg om, svarte jeg: «Det beste beviset er at så mange ufullkomne mennesker med forskjellige personligheter kan arbeide sammen i fred og enhet med så få problemer. Dette er bevis på Guds ånds virksomhet!»

Min kone og jeg har mange venner over hele landet og også i andre land. Og vi føler at Jehovas vitners brorskap er vårt hjem. Vi har aldri opplevd noe vondt i vårt liv som vitner, og jeg bærer ikke nag til noen, heller ikke til medlemmene av DSR. Jeg har ikke skrevet denne boken på grunn av negative følelser eller som en form for hevn. Men jeg har skrevet den på vegne av alle de titusener av mine brødre og søstre som har blitt dårlig behandlet, og for de titusener som vil bli dårlig behandlet, på grunn av de ekstreme synspunktene og beslutningene som er tatt av medlemmene av DSR. Og jeg har skrevet denne boken for å kjempe for rettferdige prinsipper innenfor min elskede religion, som er Jehovas vitner.

DEN TEOKRATISKE ORGANISASJONEN

I 1972 var organisasjonen teokratisk, og den lignet de første kristne menighetene. Hvordan kan den nåværende autokratiske organisasjonen igjen bli teokratisk? Jeg har følgende forslag:

ORGANISASJONSSTRUKTUREN

- 1) Det styrende råd må oppløses.
- 2) Det bør dannes en koordineringsgruppe for å lede organisasjonen. To eller flere medlemmer bør ha følgende bakgrunn: a) erfarne medlemmer fra Writing Department, b) brødre som kjenner de bibelske språkene, c) brødre med erfaring som reisende tilsynsmenn, d) brødre som har tjent som misjonærer, e) Betel-brødre med lang erfaring, f) brødre som er advokater, g) ivrige unge brødre.
- 3) De eksisterende komiteene bør opprettholdes med noen justeringer. Ingen brødre fra koordineringsgruppen bør være medlemmer av komiteene, og brødre med faglige ferdigheter innenfor arbeidsområdet til hver komité bør legges til. En ny komité med navnet «Bibelkomiteen» bør dannes.
- 4) Komiteene ved avdelingskontorene bør fortsette å eksistere med erfarne brødre.
- 5) Hver menighet bør ha et eldsteråd, som velges av de andre eldste i menigheten i samarbeid med kretstilsynsmannen.

ANSVARSOMRÅDENE

- 1) Koordineringsgruppen og komiteene skal ha samme ansvar og myndighet.
- 2) Koordineringsgruppen tar de «mindre» beslutningene og fungerer slik som tjenestekomiteen i en menighet fungerer i forhold til hele eldsterådet. Hver komité tar de «mindre» beslutningene innenfor sitt ansvarsområde. Når det er nødvendig å ta større beslutninger, tar alle medlemmene av koordineringsgruppen og komiteene beslutningen som én gruppe. I noen tilfeller kan alle komiteene ved avdelingskontorene bli spurt om deres mening før en beslutning tas.
- 3) Komiteen ved avdelingskontorene har ansvaret for hvert land, inkludert forkynnelsesarbeidet og programmet for møtene og stevnene.

- 4) Eldsterådet har ansvaret for menigheten, og rådet er relativt uavhengig av avdelingskontoret og kretstilsynsmannen, på samme måte som det var i 1972.

BIBELKOMITEEN

- 1) Komiteens grunnleggende ansvar er å sikre at det finnes et klart bibelsk grunnlag for alle regler og beslutninger som fattes.
- 2) Komiteens første oppgave er å nøye vurdere alle eksklusjonsgrunnene som er oppført i «*Vær hyrder for Guds hjord*» og fjerne alle som ikke har noe bibelsk grunnlag.
- 3) Den andre oppgaven vil være å gjennomgå alle reglene som DSR har gitt avdelingskontorene som omhandler spørsmål som ikke er nevnt i Bibelen.
- 4) Det nye synet på Bibelen som undergraver Bibelens inspirasjon, må forkastes, og Bibelkomiteens viktige oppgave er å legge til rette for interaktiv undervisning og interaktiv læring.
 - a) Det bør lages nye disposisjoner for offentlige foredrag som ligner disposisjonene fra 1960- og 1970-årene. Eldste bør oppmuntres til å lage sine egne disposisjoner.
 - b) En stor del av studieartiklene i Vaktårnet bør inneholde analyser av bibelteksten etter mønsteret fra de 12 artiklene om oppstandelsen i Vaktårnet for 1965 (se side 320). Avdelingskontorene bør bidra med artikler til Vaktårnet.
 - c) Det bør lanseres et stort program for interaktiv læring. Alle bør oppmuntres til å lære seg skriftsteder utenat og til å kunne bruke Bibelen til å forsvare troen. Det bør utarbeides materiale både for dem som ønsker å fordype seg i bibelstudier, og for dem som ønsker enklere studier.

Det viktigste poenget er at medlemmene av koordineringsgruppen, komiteene, avdelingskontorene og eldsterådene i menighetene alle er likeverdige – ingen gruppe skal diktere de andre gruppene, slik tilfellet er i dag. Hver gruppe har forskjellige ansvarsområder i den verdensomspennende organisasjonen, og hver gruppe bør være uavhengig av de andre gruppene i den grad dette er praktisk.

Organisasjonen er teokratisk fordi den ledes fra hovedkontoret i USA. Den verdensomspennende forkynnelsen må styres, og litteratur og

studieprogrammer må utarbeides. Dette gjøres under ledelse av koordineringsgruppen i samarbeid med alle de andre eldsterådene i den grad dette er mulig. Det teokratiske prinsippet brukes også i forbindelse med nye eldste. Disse velges ikke av menighetsmedlemmene. De utnevnes på grunnlag av samarbeidet mellom eldsterådet i hver menighet og kretstilsynsmannen.

:

TIL LESEREN SOM ER SKUFFET OVER ORGANISASJONEN

Gjennom årene har jeg møtt flere vitner som har vært skuffet over organisasjonen av forskjellige grunner. Noen har blitt urettferdig behandlet av andre vitner, og andre har vært uenige i bestemte læresetninger eller organisasjonsprosedyrer. Nylig har en rekke personer i forskjellige land reagert negativt på at DSR har overstyrt samvittigheten til sykepleiere i forbindelse med blodoverføring. På grunn av sårede følelser eller ett eller flere av de nevnte problemene har noen forlatt sin menighet.

Som jeg har vist i kapittel 1, er det sterke beviser for at Jehovas vitner utgjør den sanne religion, Guds folk. Hvis du har problemer og planlegger å forlate organisasjonen, bør du nøye vurdere om dette er en klok beslutning. Jeg foreslår at du stadig ber til Jehova og søker hans veiledning, og at du studerer alle bevisene som viser at bare Jehovas vitners lære er basert på Bibelen – gå gjennom alle disse læresetningene, én om gangen.

Når vi ser på Israel i fortiden, som var Guds folk, ser vi at det på forskjellige tidspunkter var nødvendig å endre noe for å komme i samsvar med Jehova. Det samme gjelder de kristne menighetene i det første århundret. Paulus' brev og Åpenbaringen viser at det i noen menigheter var nødvendig å vende tilbake til den kristne veien i noen henseender. Og vi vet at dette ble gjort. Vi har en lignende situasjon i dag.

Til dere som er skuffet over noe i menigheten eller organisasjonen, ber jeg dere om ikke å forlate Jehova. Ufullkomne mennesker kan skade dere. Men Jehova er trofast, og han vil aldri forlate dere hvis dere ikke forlater ham.

BIBLIOGRAFI

- BAGD.** W. F. Arndt and F. W. Gingrich. *A Greek-English Lexicon of the New Testament and Other Early Christian Literature*, Fourth Revised and Augmented Edition, Chicago: The University of Chicago Press, 1952.
- DNTT.** Brown, C., *The New International Dictionary of New Testament Theology*. 3 vols. Exeter: The Paternoster Press, 1975.
- KM.** J. N. Kohlenberger and W. D. Mounce. *Concise Hebrew-Aramaic Dictionary*. Electronic text designed by OakTree Software, Inc.
- LN.** J. P. Louw and E. A. Nida, eds. *Greek-English Lexicon of the New Testament Based on Semantic Domains*. New York: United Bible Societies, 1989.
- NIV.** *New International Version*, Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1984.
- NJB.** *New Jerusalem Bible*. Darton, Longman & Todd Limited and Doubleday, 1990.
- NRSV.** *New Revised Standard Version of the Bible*. Division of Christian Education of the National Council of the Churches of Christ in the United States of America, 1989.
- TDNT.** G. Kittel, *Theological Dictionary of the New Testament*, 10 vols. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1964–1976.
- Buron, E. de Witt.**, *A Critical and Exegetical Commentary on the Epistle to the Galatians*. New York: C. Schreibner's Sons, 1920.
- Furuli, R. J.**, *A New Understanding of the Verbal System of Classical Hebrew An Attempt to Distinguish Between Semantic and Pragmatic Factors*. University of Oslo, 2004.
- . *Assyrian, Babylonian, Egyptian, and Persian Chronology—Volume I Persian Chronology and the Length of the Babylonian Exile of the Jews*. Second edition. Larvik: Awatu Publishers, 2012.
- . *Assyrian, Babylonian, Egyptian, and Persian Chronology—Volume II Assyrian, Babylonian and Egyptian Chronology*. Second Edition. Larvik: Awatu Publishers, 2013.

- . *When Was the Book of Daniel Written? A Philological, Linguistic, and Historical Approach*. Larvik: Awatu Publishers, 2017.
- . *The Tetragram—Its History, Its Use in the New Testament, and Its Pronunciation*. Larvik: Awatu Publishers, 2018.
- . *The Fallacy of Prophetic Perfect With Translations of Verses From the Prophets*. Larvik: Awatu Publishers, 2020.
- Grimm, W.** *A Greek-English Lexicon of the New Testament: being Grimm's Wilke's Clavis Novi Testament*. Translated by J. H. Thayer. Edinburgh: T & T Clark, 1961.
- Lenski, R. C. H.** *The Interpretation of St. Paul's Epistles to the Galatians to the Ephesians and to the Philippians*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1961
- Liddell, H. G., and R. Scott.** *A Greek-English Lexicon With a Revised Supplement*. Oxford: Clarendon Press, 1996.
- MacMillan, A. H.** *Faith on the March*. Prentice Hall, Inc. Englewood cliffs, NJ. 1957.
- Moulton, J. H., and G. Milligan.** *The Vocabulary of the Greek Testament Illustrated From the Papyri and Other Non-Literary Sources*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1974.
- Neugebauer, P. V., and E. F. Weidner.** "Ein astronomischer Beobachtungstext aus dem 37. Jahre Nebukadnezars II. (567866)." *Berichte über die Verhandlungen d. Königl. Sächs. Ges. Der Wiss. Phil-hist. Kl.* Bd 67 (1915) 29–89.
- Newman, B. M., and E. A. Nida.** *The Translator's Handbook on Paul's Letter to the Romans*. Helps for Translators Volume XIV. Stuttgart: United Bible Societies, 1973.
- Sachs, A. J., and H. Hunger.** *Astronomical Diaries and Related Texts From Babylonia, Volume I. Diaries from 652 B.C. to 262 B.C.* Wien: Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften (1988).
- Silva, M.,** *Biblical Words & their Meaning*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1983.
- The Watchtower Literature:**

Du kan få overleve Harmageddon og komme inn i Guds nye verden (1955).

Spørsmål angående Rikets tjeneste (1961).

«Babylon den store har falt!» *Guds rike hersker!* (1963).

«Forviss dere om alle ting; hold fast ved det som er godt» (1965).

Evig liv – i Guds barns frihet (1966).

Den sannhet som fører til evig liv (1968).

«Da skal Guds hemmelighet være fullbyrdet» (1969).

«Da skal Guds hemmelighet være fullbyrdet» (1971).

«Nasjonene skal kjenne at jeg er Jehova» – *hvordan?* (1971).

Paradiset gjenopprettet for menneskeheten – ved Teokratiet! (1974).

Organisert for å forkynne om Riket og gjøre disipler (1972).

Menneskenes frelse fra verdens trengsler er nær! (1975).

Den kommende verdensregjering – Guds rike (1978).

Forent i tilbedelsen av den eneste sanne Gud (1983).

Resonner ut fra Skriftene: (1985).

Innsikt i De hellige skrifter 1, og 2 (1988).

«Gi akt på dere selv og på hele hjorden» (1991).

Jehovas vitner – forkynnere av Guds rike: (1993).

Organisert for å gjøre Jehovas vilje (2005).

“Vær hyrder for Guds hjord” (2010).

Gi akt på Daniels profeti! (1999).

Jesajas profeti – lys for hele menneskeheten I (2000).

Jesajas profeti – lys for hele menneskeheten II (2001).

Organisert for å gjøre Jehovas vilje (revidert): (2015).

Den rene tilbedelsen av Jehova – endelig gjenopprettet! (2018).

“Vær hyrder for Guds hjord” (2019).

Wood, A.S., *Galatians*, The Expositor's Bible Commentary. Grand Rapids: Zondervan, 1978.

